"Dan Simmons'ın etkisinden kurtalamıyorum, kendimdem geçtim."
-*Stephen King*

DAN SIMMONS

TERÖR

TERÖR
DAN SIMMONS

1
CROZIER

Yüzbaşı Crozier güverteye çıktığında, gemisinin göksel hayaletlerce saldırıya uğradığını gördü. Yukarıda, Terörün üstünde büklüm büklüm titrek bir ışık saldıracak gibi oluyor, sonra atılgan ama kararsız hayaletlerin bu renkli kolları hemen geri çekiliyordu.

Ektoplazmik iskelet parmakları gemiye uzanıyor, açılıyor, gemiyi kavrayacak gibi yapıyor ama sonra vazgeçiyordu.

Sıcaklık eksi kırk beş derece ve hızla düşüyor. Olduğundan küçük görünen gemi direkleri, sis erken bastırdığı zaman bir saat süren zayıf alacakaranlık boyunca kabaca budanmış ağaçlara benziyor, zor seçilen ufukta dans eden kızıl ışığı yansıtıyor, üç galya çubuğu, babafingolar, üst donanım ve en uzun kalın direklerden oluşan gemi direkleri yukarıdan buz düşme tehlikesine karşı ve buzların yaptığı ağırlıktan dolayı geminin alabora olmasını engellemek için yan yatırılıyor. Crozier, gemiyi saran sivri çıkıntılı buz tarlalarının önce maviye, sonra kanarcasına menekşeye ve büyüdüğü Kuzey İrlanda'nın tepeleri kadar koyu bir yeşile bürünüşünü izliyor.

Sancak tarafındaki pruvanın neredeyse bir buçuk kilometre ötesinde Terör'e eşlik eden Erebus'u kapatan dev buz dağı çok kısa bir an için sanki büründüğü rengi kendi içinden veriyormuş, kendi soğuk, içsel ateşiyle parlıyormuş gibi görünüyor.

Crozier yakasını düzeltiyor; kırk yıldır direklerin ve yelkenlerin ne durumda olduğunu denetlemeye alıştığından olacak, başını hafifçe yukarı kaldırıyor ve tepedeki yıldızların soğuk ve parlak ışığını fark ediyor. Ama ufka yakın yıldızlar sadece titrek bir ışık vermekle kalmıyor, dikkatli bakıldığında aniden sola, sağa, yukarı, aşağı hareket ediyor. Crozier bunu daha önce de görmüştü, Ross'la birlikte Güney Yarımküre'de ve daha önceki seferlerde geldiği bu denizlerde. Güney Kutbu yolculuğu sırasında tanıştığı bir bilim adamı, yıldızlardaki bu hareketliliğin buzla kaplı denizler ve görülmeyen, buz tutmuş kara kütleleri üzerine ağır ama kararsızca çökmüş soğuk havadaki hızla değişen kırılımlardan kaynaklanıyor olabileceğini söylemişti. Başka deyişle insanların hiç görmediği bu yeni

kıtaya özgü bir şeydi bu. Ya da, diye düşündü Crozier, beyaz insanların hiç görmediği bu Kuzey Kutbuna özgü.

Beş yıl önce Crozier ve arkadaşı, aynı zamanda komutanı James Ross bir kıta keşfetmişlerdi, Antarktika. Denize, koylara, büyük kara kütlelerine Ross'un ismini vermişlerdi. Dağlara ise sponsorlarının ve arkadaşlarının isimlerini. Ufukta gördükleri iki volkana -şu anda da seferde oldukları- iki geminin ismini vermişlerdi: Erebus ve Terör. Crozier herhangi bir yere kendilerinin ismini vermediklerine şaşırmıştı.

Hiçbir yere Crozier'ın ismini vermemişlerdi. 1847 Ekiminde, bu karanlık kış akşamında Francis Rawdon Moira Crozier isminde ne bir kıta, ne bir ada, burun, koy, dağ, buz tabakası, volkan ne de lanet olası bir buzdağı vardı.

Crozier bunu şu kadarcık bile takmıyor. Hatta bunun aklına gelmesini bile biraz sarhoş olmasına veriyor. On iki derece sancak, sekiz derece pruva tarafına eğimli buzlu güvertede otomatik olarak dengesini ayarlarken şöyle düşünüyor: Şu üç yıl boyunca şimdikinden daha sarhoş olduğum zamanlar oldu. Ama bu halimle bile, ömründe ağzına içki koymamış şanssız piç Franklin'den daha iyi bir denizciyim.

Crozier toparlanıp buzlu güverteden pruvaya, alacakaranlığın zayıf ve titrek ışığı sayesinde seçebildiği tek nöbetçinin bulunduğu yere doğru ilerliyor.

Nöbetçi kısa boylu, fare suratlı kalafatçı yardımcısı Cornelius Hickey. Soğuk havada herkes aynı elbiseyi giydiği için karanlıkta nöbetçileri birbirinden ayırt etmek zordur: Kat kat kalın, pamuklu iç çamaşırı, ağır, su geçirmez bir palto, kalın parmaksız eldiven, nöbetlerde giyilen ve kulakları örten bir başlık -Galler başlığı- sadece buzdan donmuş burun uçları görünecek şekilde sarılmış uzun, yün boyun atkısı. Ama soğuk havada giydikleri bu elbiseleri her biri farklı bir tarzda taşırdı üstünde evden getirdikleri fazladan bir atkı ya da ilkinin üzerine geçirdikleri ikinci bir Galler başlığı ya da belki anneleri, eşleri ya da sevgililerinin ördüğü, deniz piyadelerinin giydiği parmaksız eldivenin altından görünen renkli eldivenler bulunurdu mutlaka. Crozier hayatta kalan toplam elli dokuz komutan ve askerin her birini uzun mesafeden karanlıkta bile ayırt edebilirdi.

Hickey, gözlerini buz sarkıtlarıyla kaplı cıvadranın ötesine dikiyor; cıvadranın ön kısmındaki üç metre buz tutmuş deniz suyuyla kaplı, Kraliyet Gemisi Terör'ün kıç tarafı buzun baskısıyla havaya kalkmış, pruva ise alçalmış durumda. Hickey düşüncelerine öylesine dalmış ya da öylesine

üşüyor ki Crozier buz ve kar kaplı küpeşteye kadar yaklaşıp yanına gelmese onu hiç fark edemeyecek. Nöbetçi tüfeğini yere dayamış. Kimse bu soğukta eldivenle bile olsa herhangi bir metal cisme dokunmak istemiyor.

Crozier küpeşteye gelip iyice yaklaşınca Hickey bir an irkiliyor. Terör'ün kaptanı yirmi altı yaşındaki bu adamın yüzünü göremiyor sadece adamın dumanlı nefesi kat kat atkısının kalın dairesiyle Galler başlığının yanından çıkıyor ve çıkar çıkmaz da alacakaranlığı yansıtan bir buz kristali bulutuna dönüyor.

Askerler normalde buzlu kışlarda komutanlarına selam vermiyorlar, hatta komutanlara denizlerde verilen alışılmış baş selamına bile gerek görülmüyor. Ama kalın giyimli Hickey Crozier'a garip bir selam veriyor ve komutan gelince yapıldığı üzere hazır ola geçiyor. Soğuk yüzünden nöbetler dört saatten iki saate düştü, Tanrı bilir ya, diye düşünüyor Crozier, bu kalabalık gemide nöbetleri iki katına çıkarsak bile bunu yapacak kadar adamımız var. Crozier, Hickey'in ağır hareketlerinden adamın neredeyse donduğunu anlıyor. Crozier nöbetçilere güvertede buza dikkat ederek sürekli hareket etmelerini -yürümelerini, koşmalarını, gerekirse hoplayıp zıplamalarını- defalarca söylediği halde askerler sanki Güney denizlerinde tropikal elbiselerini giymiş, denizkızlarını hayal edercesine nöbetlerinin büyük kısmında öylece hareketsiz kalıyorlar.

"Emredin Yüzbaşım."

"Yeni bir şey var mı Bay Hickens?"

"Silah sesinden Neredeyse iki saat önce tek el duyulan silah sesinden bu yana yeni bir şey yok komutanım. Ama bir saat önce buzdağının ötesinden gelen bir çığlık ya da ona benzer bir şey duydum... Duyduğumu sanıyorum. Bunu Teğmen Irving'e rapor ettim ama o bunun muhtemelen hareket eden buzdan gelen ses olduğunu söyledi."

Crozier'ın Erebus tarafından gelen silah sesinden haberi olmuş, iki saat önce hemen güverteye çıkmış ama başka silah sesi gelmemişti; Crozier diğer gemiye bir haberci ya da etraflarını saran buza neler olduğuna baksın diye birini yollamamıştı. Karanlıkta bir yığın buz çıkıntısı ve uzun buz direkleri arasında o... şey... Onları beklerken donmuş denize birini göndermek o kişiyi ölüme göndermek demekti. Artık bir gemiden diğerine mesaj götüren haberciler sadece sabaha karşı kısa süreli yarı aydınlıkta yola çıkabiliyordu. Birkaç gün sonra bu aydınlık da kalmayacak, sadece kutup geceleri yaşanacaktı. Bütün gün. Yüz gün sürecek bir gece.

“O ses muhtemelen buzdan gelmiştir,” diyor Crozier, Irving’in bir çığlık olması muhtemel bu sesi neden rapor etmediğini merak ediyor. “Silah sesi de öyle. Buzdan geliyordur.”

“Evet Yüzbaşım. Buzdan geliyordur.”

İkisi de söylediklerine inanmıyor. Alaybozan tüfeğinden ya da çifteli tüfekten gelen sesi ayırt etmek kolaydır; bu uzak kuzeyde ses olağanüstü uzak bir mesafeye bozulmadan ulaşabiliyor. Bununla birlikte Terörü saran buz kütlesi her zaman gürlüyor, inliyor, kırılıyor, kopuyor, kükrüyor ve çığlık atıyor.

Crozier’ı en çok çığlıklar rahatsız ediyor, onu yaklaşık bir saatlik uykusundan ediyor. Bu çığlıklar son günlerini yaşayan annesinin çığlıklarına çok benziyor... Buna ve halasının geceleri inleyen, evdeki birinin ölümünü önceden bilen cadı hikâyelerindeki çığlıklara. Her ikisi de çocukken onu uyutmazdı.

Crozier yavaşça arkasını dönüyor. Kaşlarında buz çizgileri belirmeye başladı bile, üst dudağı donmuş nefesi ve sümüğüyle kaplı. Askerler sakallarını atkılarının ve kazaklarının içine tıkmayı öğrendiler. Aksi takdirde donup elbiselerine yapışan sakallarını kesmek zorunda kalırlar. Crozier, diğer subayların çoğu gibi her sabah tıraş oluyor. Kömürden tasarruf etmek için az kaynatılan tıraş suyunun içinde buz parçaları var ve tıraş olmak canını acıtıyor.

“Bayan Sessizlik güvertede mi?” diye soruyor Crozier.

“Ah, evet Yüzbaşım, neredeyse hep orada,” diye fısıldıyor Hickey, sanki fısıltıyla söylemek bir işe yarayacakmış gibi. Sessizlik onları duysa da İngilizce anlamazdı. Ama askerler buzun üstünde gezen o şey onları kovaladıkça, genç Eskimo kadının gizli güçlere sahip bir cadı olduğuna her geçen gün daha fazla inanıyorlar.

“Teğmen Irving’le beraber nöbetçi yerindeler,” diye ekliyor Hickey.

“Teğmen Irving mi? Ama onun nöbeti biteli bir saat oluyor.”

“Bu doğru Komutanım. Ama bugünlerde Bayan Sessizlik nereye giderse Teğmen de oraya gidiyor Komutanım, bunu söylediğim için bağışlayın beni. Kadın aşağı inmezse Teğmen de inmiyor. Tabii inmek zorunda kalana kadar. Hiçbirimiz o cadı, pardon, o kadın kadar dışarıda kalamıyoruz.”

“Gözlerini buzdan ayırma ve kendi işine bak Bay Hickey.”

Crozier’ın boğuk sesi kalafatçı yardımcısının irkilmesine neden oluyor ama adam hemen toparlanıp garip bir selam verip ve pruvanın ötesine

bakmaya başlıyor.

Crozier güvertede nöbetçi yerine doğru gidiyor. Geçen ay, ağustosta oradan kurtulacaklarını ummuşlar ama bu umut boşa çıkınca gemiyi kışa hazırlamaya başlamışlardı. Crozier bir kez daha kısa olan kalın direklerin geminin paralel eksenine yerleştirilmesi, bunların mahya kirişi olarak kullanılması emrini veriyor. Daha sonra güvertenin büyük bölümünü kumaşla örtüyor, iyimserlik içinde geçen birkaç hafta boyunca kullanmayı düşünmedikleri tahtalarını yeniden döşemeye başlıyorlar. Ama askerler güverteyi her gün temizleyip, kazma ve keskilerle buzu söküp yelkenleri kaplayan buzları silip son olarak zemine kum dökseler de güvertede ince bir buz tabakasının kalmasına engel olamıyorlar. Crozier eğri duran güvertede ilerlerken yürümekten çok kayarak yol alıyor.

Bu bölgede nöbet tutmakla görevli deniz yarbayı Tommy Evans, Crozier gemideki en genç asker olan bu adamı büyük ihtimalle annesi tarafından örülmüş, Evans'ın her zaman Galler başlığının üzerine taktığı çoraba benzeyen garip başlığından tanıyordu, Teğmen Irving ve Sessizlik'i yalnız bırakmak için durması gereken yerden on adım daha ileride duruyor.

Bunu gören Yüzbaşı Crozier birinin -aslında herkesin- kıçını tekmelemek istiyor.

Eskimo kadın kürk parkası, başlığı ve elbisesi içinde küçük, yuvarlak bir ayıya benziyor. Uzun boylu teğmene arkasını yarım dönmüş duruyor. Ama Irving tırabzan boyunca ona iyice yaklaşmıştı, dokunmuyordu ama bir subay ve bir beyefendi bir partide ya da bir yatta bir bayana bu kadar yaklaşmazdı.

"Teğmen Irving." Crozier bunu bu kadar yüksek sesle söylemek istememişti ama Irving'in keskin bir bıçakla dürtülmüşçesine sıçramasından, neredeyse dengesini yitirmesinden dolayı hiç üzülmüyor; Irving düşmemek için sol eliyle tırabzana tutunuyor ve etrafı buzlarla sarılı bir gemide selam vermek zorunda olmadığını bildiği halde sağ eliyle selam veriyor.

Aptalca bir selam bu diye düşünüyor Crozier. Sadece kalın eldivenlerin, Galler başlığının, soğuk havadan korunmak için kat kat giyindiği elbiselerin onu bir denizaygırı gibi göstermesinden değil, aynı zamanda -muhtemelen Bayan Sessizlik'e ne kadar yakışıklı olduğunu göstermek için olsa gerek- yüzünü kaplayan atkıyı çıkardığı için burun deliklerinde biten iki buz sarkıtının onu tam bir denizayısına benzetmesinden.

“Devam,” diye emir veriyor Crozier sertçe. Allah’ın belası aptal diye ekliyor içinden.

Irving hazır olda bekliyor, Sessizlik’e bakıyor, ya da en azından tüylü başlığının arkasına sonra konuşmak için ağzını açıyor. Görünüşe göre söyleyecek bir şeyi yok. Ağzını kapatıyor. Dudakları, donmuş derisi kadar beyaz.

“Bu sizin nöbetiniz değil Teğmen,” diyor Crozier, bunu söylerken sesindeki sertliği bir kez daha hissediyor.

“Evet, evet komutanım. Yani hayır komutanım. Yani haklısınız yüzbaşım. Demek istiyorum ki...” Irving yeniden ağzını kapatıyor ama bu, dişlerinin birbirine sertçe çarpmasına neden oluyor. Bu soğukta iki ya da üç saat kalan bir kişinin dişleri birbirine çarparsa dişler parçalanabilir -hatta patlar- kemiklerin ve diş minelerinin kapalı ağzın içine dağılmasına neden olur. Crozier kırılan diş minesinin sesinin diş patlamadan önce duyulduğunu geçmiş deneyimlerinden biliyor.

“Neden hâlâ buradasın John?”

Irving gözlerini kırpmaya çalışıyor ama gözkapakları kelimenin tam anlamıyla donduğu için bunu beceremiyor. “Misafirimize göz kulak olmamızı, Bayan Sessizlik’e dikkat et... etmemi söylemiştiniz Yüzbaşım.”

Crozier’ın iç çekişi bir saniye için havada asılı kalan buz kristallerine dönüşüyor, sonra binlerce minik elmas parçası gibi güverteye dökülüyor. “Ama bunu her saniye yapmanı istememiştim, Teğmen. Onu gözlemeni, neler yaptığını bana anlatmanı, kadının başını beladan uzak tutmanı, mürettebattan kimsenin onunla yakınlaşmamasını sağlamanı istemiştim. Sence kadın güvertedeyken birisinin onunla yakınlaşma şansı var mı Teğmen?

“Hayır, Yüzbaşım.” Irving bunu yanıt verir gibi değil de soru sorarcasına söylemişti.

“Açıkta kalan herhangi bir uzvun ne kadar sürede donduğunu biliyor musun Teğmen?”

“Hayır Yüzbaşım. Yani, evet Yüzbaşım. Oldukça çabuktu sanırım.”

“Bunu bilmen gerekir Teğmen Irving. Daha şimdiden altı kez soğuk ısırması yaşadın ve henüz kış aylarına girmedik bile.”

Teğmen Irving kendisine söylenenleri hüzünle onaylıyor.

“Açıkta kalan bir parmak -ya da herhangi bir başka uzuv- bir dakikadan kısa bir sürede soğuktan katılaşır,” diye sözüne devam ediyor Crozier. Bunun palavra olduğunu biliyor. Uzuvları eksi ellide bile bundan çok daha

yavaş donduğunu biliyor. Ama “umarım Irving bunu bilmez” diye düşünüyor. “Bundan sonra açıkta kalan uzuv tıpkı bir buz sarkıtı gibi kopup gider,” diye ekliyor Crozier.

“Evet Yüzbaşım.”

“Peki, gerçekten de konuğumuzun buradayken birisiyle yakınlaşma ihtimali olduğuna inanıyor musunuz Bay Irving?”

Irving yanıt vermeden önce düşünüyor. Crozier Irving’in bu soru için gereğinden fazla düşündüğü kanısına varıyor.

“Aşağı in John,” diye emrediyor. “Bay McDonald’a yüzünü ve parmaklarını göster. Yemin ederim, yine soğuk ısırması olursa bir aylık maaşını kesip annene mektup yazıp seni görevden aldığımı söyleyeceğim.”

“Emredersiniz Yüzbaşım. Teşekkür ederim.” Irving yine selam vermeye yelteniyor, ucuz atlattığını düşünüyor, yelkene çarpmamak için başını hafifçe eğerek tek eliyle selam verir vaziyette ana merdivene doğru ilerliyor. Sessizlik’e geri dönüp bakmıyor.

Crozier yine iç çekiyor. John Irving’i seviyor. Bu genç adam Excellent Kraliyet gemisinden tanıdığı iki arkadaşı Teğmen Hodgson ve yardımcısı Hornby ile beraber bu sefere katılmak için gönüllü olmuştu, ama Excellent Nuh’un Gemisi’nden bile eski, üç katlı bir gemiydi. Gemide direk yoktu ve çürüyene kadar Porsmouth’da demirlenmiş olarak kalacaktı. Ama bu gemi on beş yıldan fazla kullanılmıştı ve zamanında Kraliyet Donanması’nın en iyi gemilerinden biri sayılıyordu. Crozier onlara seferlerinin ilk gününde -ki o gün normalden daha sarhoştu- şöyle bir konuşma yapmıştı: Baylar Terör ve Erebus bombardıman gemileri olarak inşa edilmiş olsalar da, iyice bakarsanız anlayacaksınız ki maalesef hiçbirine bir tane bile top yerleştirilmemiş. Depodaki tüfekleri saymazsak Excellent gemisinden gelip de burada gönüllü olan bizler yeni doğmuş bebekler kadar silahsızız. Lanet olası Âdem Peygamber kadar silahsız. Başka deyişle beyler, siz güle uzmanları, bu sefer boyunca çöldeki bir avuç kum kadar yararsızsınız.

Crozier’ın o günkü acı nüktedanlığı genç topçu teğmenlerin şevkini kırmamıştı, Irving ve iki arkadaşı birkaç kışı orada geçirmek için her zamankinden daha hevesliydiler. Tabii bütün bunları 1845 Mayıs’ında, İngiltere’de, sıcak bir günde böyle düşünüyorlardı.

“Ve şimdi zavallı çocuk şu Eskimo cadısına âşık oldu,” diye mırıldanıyor Crozier.

Bayan Sessizlik, onun söylediklerini anlamışçasına yavaşça Crozier’a doğru dönüyor.

Genelde kadının kafası büyük başlığının içinde kaybolur ya da yüz çizgileri kürkün arkasında kalırdı ama bu gece Crozier onun küçük burnunu, büyük gözlerini ve ağzını görebiliyor. Alacakaranlık kadının siyah gözlerine yansıyor.

Yüzbaşı Francis Rawdon Moira Crozier onu çekici bulmuyor. Crozier'ın onu tamamen insan olarak görmesini engelleyen bir vahşilik var kadında. Hele fiziksel olarak onu hiç çekici bulmuyor, Presbiteryen bir İrlandalı olmasına rağmen. Ayrıca aklı hâlâ Sophia Cracroft'la yaşadıklarıyla dolu. Ama Irving'in evinden, ailesinden ve sevgililerinden bu kadar uzaktayken neden bu dinsiz kadını sevebildiğim anlıyor. Kadının garipliği ve belki de çok garip koşullarda yanlarına gelişi, yanındaki adamın ölümü ve bunların garip bir biçimde karanlıkta gezen o canavarın saldırılarıyla aynı zamana denk gelmesi umutsuz, romantik bir genç olan Teğmen John Irving'in yüreğini tutuşturmuş olmalı.

Diğer taraftan Crozier, 1840'ta Van Diemen Adasında ve daha sonra bu sefere çıkmadan birkaç ay önce İngiltere'de âşık olamayacak kadar yaşlı olduğunu anladı. Ve âşık olamayacak kadar fazla İrlandalı. Ve fazla sıradan. Şu anda bu kadının karanlığa doğru yürüyüp bir daha geri gelmemesini istiyor.

Crozier, Doktor McDonald'ın kadını muayene ettikten sonra hem Franklin'e hem de kendisine verdiği raporu hatırlıyor. Crozier bu raporu kadınla beraber gelen erkek Eskimo'nun kan kusarak öldüğü gün almıştı. McDonald'a göre kızın on beş-yirmi yaşları arasında olduğunu söylemişti, yerlilerin yaşını tahmin etmek daha güç oluyordu. Adet kanaması geçirmiş ama tüm tetkiklerden çıkan sonuca göre bakireydi. Ayrıca, kızın babası ya da kocasının ölümünden sonra bile tek bir kelime etmemesinin, hatta ses bile çıkarmamasının nedeni kadının dilsiz olmasıydı. Doktor McDonald'a göre dili kesilmemiş, kendisi ya da bir başkası tarafından, kökünden ısırılarak koparılmıştı.

Crozier şaşkına dönmüştü, kadının dilinin olmamasından değil, bakire olmasından ötürü. Kuzey Kutbu'nda öyle çok zaman geçirmişti ki, özellikle de bir Eskimo köyünde kışı geçirdikleri Parry seferinde öylesine fazla tecrübe edinmişti ki yerlilerin cinsel ilişkiyi hiç önemsemediklerini, Keşif Seferi mürettebatına kızlarını ya da karılarını değersiz incik boncuklar karşılığında sunduklarını iyi biliyordu. Bazen kadınlar kendi istekleriyle erkeklere sokulur, denizciler üzerlerinde kasılıp, inleyip soluksuz kalırken başka kadın ya da çocuklarla gülüşüp sohbet ederlerdi. Hayvan gibiydiler.

Üzerlerine giydikleri kürklerin pekâlâ kendi derileri de olabileceğini düşünüyordu Crozier.

Yüzbaşı eldivenli elini iki kat atkıyla sardığı ve böylece uçmasını önlediği kepine götürerek selam veriyor. “Merhaba bayan, kısa süre içinde odanıza gitmenizi öneririm. Burası biraz fazla soğuk olmaya başladı.”

Sessizlik ona bakıyor. Nedense gözlerini kırpmıyor; kirpikleri buz tutmamış olmasına rağmen. Doğal olarak konuşmuyor. Crozier’ı izliyor.

Crozier sembolik bir selam daha veriyor ve güverte boyunca ilerlemeye devam ediyor, geminin buz nedeniyle yukarıya doğru kalkmış kıç tarafına çıkıyor, sonra sancak tarafına iniyor, nöbet tutan iki kişiyle konuşmak için duruyor, böylece Irving’e aşağıya inip elbiselerini değiştirmesi için bir fırsat vermiş oluyor. Arkasında her an onu izliyor izlenimi vermek istemiyor.

Titreyerek nöbet tutan son nöbetçi olan yetenekli denizci Shanks ile konuşmasını bitirmek üzereyken mürettebatın en genç üyesi Er Wilkes aceleyle yelkenlerin altından geçip yanlarına geliyor. Wilkes üniformasının üzerine sadece iki kat giyinmiş olduğu için daha konuşmaya başlamadan dişleri birbirine vurmaya başlıyor.

“Mühendis Thompson size saygılarını iletti Yüzbaşım. Bir de mümkün olduğunca çabuk ambara gelmeniz gerektiğini söyledi.”

“Neden?” Crozier eğer kazan sonunda bozulduysa sonlarının geldiğini biliyor.

“Bay Thompson size ihtiyaç duyulduğunu, çünkü denizci Manson’un isyanın eşiğinde olduğunu söyledi komutanım.”

Crozier vücudunu dikleştiriyor. “İsyan mı?”

“Bay Thompson onun neredeyse isyan edeceğini söyledi.”

“Açık konuş Er Wilkes.”

“Manson Ölüler Odası’nın yanından geçmek zorunda kaldığı için kömür çuvallarını taşımaya çakmış. Ambara inmeye de niyeti yokmuş. İnmeyi reddediyormuş Yüzbaşım. Yukarı da çıkmıyor, merdivenin altına oturmuş artık kazan dairesine kömür taşımayacağını söylüyor.”

“Bu saçmalık da nereden çıktı?” Crozier yakından tanıdığı kara İrlanda öfkesinin içinde kıpırdadığını hissediyor.

“Hayaletler Yüzbaşım,” diyor Er Wilkes titreyen dişlerinin arasından. “Kömür taşırken ya da depodan bir şey almaya giderken onları duyuyoruz. Bu yüzden de tayfalar komutanları emir vermediği takdirde alt kata inmiyorlar komutanım. O depoda, karanlıkta bir şey var. Bir şey geminin içinden gemiyi tırmalıyor, gemiye darbeler indiriyor. Sesler buzdan

gelmiyor komutanım. Manson bu sesleri eski arkadaşı Walker” in ve... Ve Ölüler Odasındaki diğer cesetlerin yaptığına emin komutanım. Dışarı çıkmaya çalışıyorlar.”

Crozier bu ere gerçekleri anlatacak sabrı olup olmadığını tartıyor. Gerçekler genç Wilkes’i tatmin etmeyebilir.

İlk gerçek şu: Ölüler Odası’ndan gelen tırmalama sesleri neredeyse kesinlikle Wilkes’in arkadaşlarının cesetlerini kemiren yüzlerce ya da binlerce büyük siyah fareden geliyor. Norveç fareleri -Crozier’ın genç denizciden çok daha iyi bildiği gibi- geceleri ayaktadırlar ve uzun kutup kışı boyunca hiç uyumazlar. Bu yaratıkların dişleri sürekli büyür. Bu da, bu lanet olası iğrenç yaratıkların sürekli kemirmek zorunda oldukları anlamına gelir. Crozier bu hayvanların Kraliyet Donanması’ndaki fıçıları, kalın tenekeleri ve hatta kurşun kaplamaları kemirmeye çalıştıklarını görmüştü. Fareler şu anda, nasıl bir insan tuzlu bir bifteği afiyetle midesine indirirse, denizci Walker ve onun beş talihsiz yoldaşını -bunların arasında Crozier’ın en iyi üç subayı da vardı- yiyorlardı.

Ama Crozier, Manson ve diğerlerinin duyduğu seslerin sadece farelerden geldiğini düşünmüyor.

Fareler, Crozier’ın buzlarda geçirdiği on beş talihsiz yılda öğrendiği gibi, insanları sessizce ve mümkün olduğunca hızlı bir biçimde yerlerdi ve bu kana susamış yaratıkların yemek yerken çıkardıkları tek ses viyaklamalardı.

Aşağıdaki sesleri çıkaran, gemiyi tırmalayan ve gemiye darbeler indiren başka bir şeydi.

Crozier’ın, Er Wilkes’a hatırlatmak istemediği ikinci bir gerçek daha vardı: Geminin en alt katı, su seviyesinin ya da donmuş suyun hemen altında olduğu için normalde soğuk ama güvenli olurdu. Buzun yaptığı baskıyla geminin kıçı olması gerektiği yerden birkaç metre yukarıdaydı. Geminin dışı buza saplanmıştı ve etrafı binlerce ton yığılmış buzla ve ayrıca mürettebatın kış boyunca daha fazla yalıtım sağlamak amacıyla yığdığı binlerce ton karla kaplıydı.

Francis Crozier bir şeyin bu binlerce ton karı kazıp demir sertliğinde buz levhalarından bir tünel açarak geminin dış yüzeyine ulaştığından şüpheleniyor. Bir biçimde o yaratık geminin dış yüzeyinden su deposu tankları gibi demirle kaplı bölgeleri sezmiş ve geminin içine doğru açılan boş depoları -Ölüler Odası’nı- keşfetmişti. Şimdi de içeri girmek için kapıyı tırmalıyor ve kırmaya çalışıyordu.

Crozier dünyada bu kadar güçlü, böylesine ölümcül bir inada, böylesine kötücül bir zekâya sahip olan tek bir yaratık olduğunu biliyor. Buzdaki yaratık onlara geminin altından girerek ulaşmak istiyor.

Crozier, denizci Er Wilkes’a başka bir şey demeden işleri halletmek için alt kata iniyor.

2
FRANKLİN

O, ayakkabılarını yiyen adamdı ve daima öyle kalacaktı. Kaptan Sör John Franklin, yelken açmadan dört gün önce ortada dolaşan grip salgınından nasibini almıştı. Bu hastalığın kendisine Londra'daki limanlarda çalışan sıradan denizci ve gemi işçisinden ya da yüz otuz dön mürettebat ve subaydan değil -çünkü hepsi son derece sağlıklıydılar- Bayan Jane'in arkadaş çevresindeki hasta bir psikopattan bulaştığına emindi. Ayakkabılarını yiyen adam.

Kutup kahramanlarının eşlerinin kuzeydeki en uç noktaya ya da bu seferden bahsedecek olursak Kuzey-Batı Geçidi'ne yerleştirilecek bayrağı dikmeleri bir gelenek halini almıştı. Franklin eve gelince, karısı Jane de ipek bir İngiliz bayrağını dikmek üzereydi. Sör John salona geldi, karısının oturduğu yere yakın, at derisi kaplama sofaya çöktü. Daha sonra ayakkabılarını çıkardığını hatırlamayacaktı ama bunu birisinin -Jane ya da uşaklarından birinin- yapmış olması gerekiyordu çünkü kendisini uzanmış ve yarı uyur halde buldu. Başı ağrıyor, midesi denizde geçirdiği zamanlardakinden bile fazla bulanıyor, derisi ateşten yanıyordu. Bayan Jane ona geçirdiği yoğun günü anlatıyor, hiç susmuyordu.

Sör John ateşler içinde bilincini kaybederken onu dinlemeye çalışıyordu.

O ayakkabılarını yiyen adamdı ve Kuzey Kanada'dan başlayıp Kuzey-Batı Geçidini aramak üzere çıktığı ilk başarısız seferinden 1822'de İngiltere'den döndüğünden beri bu isimle anılacaktı. Dönüşünde arkasından kıs kıs gülenleri ve onunla alay edenleri hatırladı. Franklin ayakkabılarını yemişti ve bu üç yıllık yolculuk boyunca daha kötü şeyler de yemişti. Buna tripderoche adında, kayalardan söktükleri likenlerden yapılan iğrenç bir yulaf da dâhildi. O ve adamları seferin ikinci yılında açlıktan ölmek üzereyken ayakkabı ve botlarını kaynatmışlardı, Franklin şaşkın bir halde adamlarını üç gruba bölmüş ve diğer iki grubu hayatta kalmaları ya da ölmeleri için orada bırakmıştı. Sör John, o zamanlar adı sadece John'du ve bir yıl sonra bu başarısız sefer tamamlanınca, tüm yetersizliğine rağmen şövalye ilan edilecekti. 1821 yılında sadece ayakkabılarını yiyerek pek çok

gün geçirdi. Adamları da bufalo derisinden yapılma pijamalarını yediler. Bazıları başka şeyler de yedi.

Ama Franklin hiç insan yemedi.

Franklin bugüne değin, mürettebatından diğer kişilerin -ki buna iyi arkadaşı Teğmen Dr. John Richardson da dâhildi- insan yeme dürtüsüne dayanıp dayanmadığını merak etmişti. Farklı gruplara ayrılıp kutup topraklarında güçlükle ilerlerken, Franklin'in kafasından uydurduğu Enterprize Limanı'na ve gerçekten de var olan Providence ve Resolution Limanlarına çaresizce geri dönmeye çalışırken başlarına pek çok şey gelmişti.

Dokuz beyaz adam bir Eskimo ölmüştü. 1819 yılında, o sırada otuz üç yaşında, tıknaz ve daha o zamanlar kelleşmeye başlayan Teğmen John Franklin'in idaresindeki yirmi bir kişiden dokuzu ve yolda buldukları bir yerli rehber ölmüştü, Franklin yanlarından gitmek isteyen adamı bırakmamıştı. Adamların ikisi soğukkanlılıkla öldürülmüşlerdi. Bunların en azından bir tanesi diğerleri tarafından yenmişti. Ama ölenlerden sadece biri İngiliz'di. Sadece bir tane gerçek beyaz adam. Diğerleri ya Fransız yolcular ya da Hintlilerdi. Bu da bir çeşit başarı sayılırdı, sadece bir İngiliz ölmüştü, gerçi diğerleri de konuşan sakallı iskeletlere dönmüştü. Aslında hepsi George Back sayesinde hayatta kalmışlardı; bu şaşkın, azgın deniz yarbayı iki bin kilometrelik mesafeyi kat ederek yiyecek -ve bundan daha da önemlisi- Franklin ve ölmekte olan adamlarını besleyecek ve onlara bakacak yeni yerliler bulmuştu.

Şu şaşkın Back. Hiç de iyi bir Hıristiyan değildi. Kabaydı. Daha sonra Sör John'un şu anda komuta ettiği Terör gemisiyle yaptığı bir kutup seferi nedeniyle Şövalye unvanı alacak olsa da gerçek bir beyefendi değildi.

Back'in komutasındaki o seferde Terör gemisi yükselen bir buz kulesi nedeniyle yirmi metre havaya kalkmış, sonra öyle büyük bir şiddetle yere çakılmıştı ki geminin dış yüzeyindeki tahtaların arası açılmıştı. George Back batmak üzere olan gemiyi İrlanda kıyısına son anda getirebilmişti. Mürettebat araları açılan tahtaları birbirine biraz daha yaklaştırmak için gemiyi zincirlerle sarmışlar, böylece geminin batmasını önleyebilmişlerdi. Bütün adamlar iskorbüt olmuştu, diş etleri kararmış, gözleri kan çanağına dönmüş, dişleri dökülmüştü. İskorbütle beraber delilik ve halüsinasyonlar da görülmeye başlamıştı.

Bu olaydan sonra doğal olarak Back'e Şövalye unvanı verilmişti. Korkunç bir biçimde başarısızlığa uğrayan ve önemli can kaybı meydana

gelen seferlerden dönen kaptanlara bu unvan veriliyordu; hayatta kaldıkları takdirde onlar için bir tören düzenleniyordu. Franklin 1827 yılında Kuzey Amerika'nın kuzeyinde başladığı ikinci harita seferinden dönünce bizzat Kral IV. George tarafından Şövalye ilan edilmişti. Paris Coğrafya Enstitüsü ona bir altın madalya vermişti. Yirmi altı topu olan çok güzel bir yelkenli savaş gemisine kaptan olarak atanmıştı ve donanmadaki her kaptanın hayal ettiği Akdeniz'e gönderilmişti. Ölen eşi Eleanor'un en yakın arkadaşlarından biri olan enerjik, güzel, dürüst Jane Griffin'e evlenme teklif etmişti.

"Ben de Sör James'e çay içerken bunu anlattım," diyordu Jane. "Bu toplulukta şimdiye kadar elde ettiklerimizin tadını çıkarmaktansa sevgili eşim Sör John'un bu seferle elde edeceği itibar ve ün benim için çok daha önemlidir. Dört ya da beş yıllığına yanımda olmasa bile."

Enterprise Limanı'nın kışlasında Back'in uğruna düelloya gireceği on beş yaşındaki yerli kızın adı neydi? Yeşilçorap. Evet, buydu. Yeşilçorap.

Bu kız şeytandı. Güzeldi, evet, ama şeytandı. Hiç utanması yoktu. Franklin bile, onun bulunduğu tarafa hiç bakmamaya çalışmasına rağmen kızın bir gün kamarasının önünden çıplak bir halde geçtiğini görmüştü.

O sırada otuz dört yaşındaydı ve ilk kez çıplak bir kadın görüyordu. Bu hayatı boyunca göreceklerinin en güzeliydi. Esmer bir ten. Kızın göğüsleri bir meyvenin ağırlığına erişmişti ama hâlâ ergenlik çağına girmiş bir kızın göğüsleriydi bunlar. Göğüs uçları henüz dikleşmemişti ve garip, pürüzsüz koyu kahverengi halkalar vardı üzerinde. Sör John -ne kadar uğraştıysa da- bu görüntüyü çeyrek yüzyıldır hafızasından silememişti. Kızın cinsel organının üzerindeki kıllar ilk karısı Eleanor'unki gibi klasik V biçimde değildi, Eleanor'u sadece bir kez banyoya girerken çıplak görmüştü çünkü çok seyrek sevişmelerinde tüm mumları söndürüyorlardı. Kızın cinsel organının üzerindeki kıllar şimdiki karısı olan Jane'in yaşlanmakta olan vücudunda gördüğü seyrek ama vahşi buğday rengindeki kıllara da benzemiyordu. Hayır, bu yerli kız, Yeşilçorap cinsel organının hemen üzerinde dar ama simsiyah düz bir çizgi oluşturan bir leke vardı. Bir kuzgunun tüyleri gibi zarif, günahın kendisi kadar zift siyahı.

Geçirdikleri o sonu gelmeyen ilk kışlarında, Franklin'in Enterprize Limanı adını verdiği küçük konaklama yerinde, İskoç deniz yarbayı Robert Hood'un başka bir kadından bir piçi olmuştu ve şimdi de hemen bu yerli kıza, YeşilÇorap'a âşık olmuştu. Kadın daha önce diğer yarbayı George

Back’le yatıyordu ama Back ava gidince, yedi kadınlara özgü rahatlıkla yatak arkadaşını değiştirmiş, Hood’la yatmaya başlamıştı.

Franklin o uzun gecede duyduğu zevk inlemelerini hâlâ hatırlayabiliyordu, bu zevk Eleanor’la geçirdiği birkaç dakikalık zevkle kıyaslanamazdı (zaten olduğu sevişmelerde bir beyefendiye yakışmayacağı için hiç inlemezdi). Hatta Jane’le balayında yaşadıkları o unutulmaz gecede yaşadığı iki zevk nöbeti bile kıyaslanamazdı bununla. Hayır, Hood ve Yeşilçorap altı kez seviştiler o gece. Yandaki depoda kalan Hood’un ve kızın sesleri kesildikten kısa süre sonra tekrar başlıyorlardı, gülmeler, sessiz kıkırdamalar, sonra yumuşak inlemeler ve en sonunda daha yüksek sesli çığlıklar.

Jane Griffin, henüz yeni şövalye unvanı alan Sör John Franklin’le 5 Aralık 1828’de evlendiği zaman otuz altı yaşındaydı. Balayım Paris’te geçirdiler. Franklin bu şehri fazla sevmezdi. Fransızların da öyle. Ama lüks bir otelde kalmışlar, iyi yemekler yemişlerdi.

Franklin Avrupa kıtasını gezerlerken Roget denilen adama -Peter Mark Roget’a- rastlamaktan korkuyordu. Peter Mark Roget hazırladığı o aptal sözlükle edebiyat çevrelerinin ilgisini çekmişti. Aynı adam, bir keresinde Jane Griffin’in elini tutmak istemiş ama Jane Griffin’e kur yapan herkes gibi o da reddedilmişti. Franklin o günden beri Jane’in günlüklerini gizlice okumaya başladı, herhalde okumamı istemeseydi koskoca deri kaplı kitabı masanın üzerinde bırakmazdı diyerek bu hareketini meşrulaştırıyordu. Roget’ın sonunda bir başkasıyla evlendiği günde Jane’in mükemmel el yazısıyla yazılmış bir bölüme rastladı: “Hayatımın aşkı gitti.”

Robert Hood’un Yeşilçorap’la beraber inleye inleye geçirdikleri altı bitmek bilmeyen kutup gecesinden sonra yarbayı George Back yerlilerle beraber çıktığı avdan geri döndü. İki adam güneşin doğduğu saatte -ertesi gün saat onda- düello yapmaya karar verdiler.

Franklin ne yapacağını bilmiyordu. Bu şişman üsteğmen ne huysuz yolcular ne de inatçı Hood ile saldırgan Back üzerinde herhangi bir otorite sağlayamıyordu.

İki yarbayı da hem sanatçıydılar hem de harita çiziyorlardı. O zamandan beri Franklin sanatçılara güvenmezdi. Paris’teki heykeltıraş Bayan Jane’in ellerini yaptığı zaman ve Londra’daki o parfümlü ibne karısının portresini çizmek için neredeyse bir ay boyunca geldiğinde onları hiç yalnız bırakmamıştı.

Back ve Hood sabaha karşı düello için buluşacaklardı ve John Franklin'in kamarasında saklanmaktan ve bu düellodan sonra gerçekleşecek bir ölüm ya da yaralanmanın zaten kötü giden seferinde geriye kalan son akıl kırıntılarını da yok etmesin diye dua etmekten başka bir şey yapamıyordu. Kutupta iki bin kilometrelik karayolunu, denizi ve nehirleri geçip yemek bulabileceklerini tahmin etmiyordu. O gün on altı kişiyi de doyurmaya yetecek kadar yemeği herkese dağıttı. Franklin daha sonra yerlilerin kendilerine yemek sağlamak için ava çıkacaklarını ve onları doyuracaklarını umuyordu. Yerliler onların hayatta kalmalarını sağlıyor, çantalarını taşıyorlar ve huş ağacından yapılma kanolarını çekiyorlardı.

Huş ağacından yapılma kanoları getirmek bir hataydı. Bu olaydan yirmi üç yıl sonra bunu itiraf ediyordu, en azından kendine. Kuzey sahili boyunca buzun tıkadığı sularda daha birkaç gün ilerleyebilmişken, Resolution Limanı'ndan ayrılalı bir yıl olmuşken, bu ince araçlar parçalanmaya başladı.

Gözleri kapalı, alnı yanar, başı zonklar halde Jane'in dedikodularını yarım kulakla dinlerken Back ve Hood'un kamarasının on beş adım ilerisinde düelloya başlamalarını ve ateş açmaya hazırlanmalarını ve bu arada kendisinin ağır uyku tulumuna sarınıp gözlerini kapayışını hatırladı. Şaşkın vahşiler ve şaşkın yolcular -bu yolcular da pek çok bakımdan en az onlar kadar vahşi sayılırlardı- bu ölümüne düelloyu eğlence aracı olarak görüyorlardı. Franklin'in hatırladığı kadarıyla Yeşilçorap o sabah neredeyse erotik bir ışık saçıyordu.

Tulumuna sarılı, elleriyle kulaklarını kapamış olduğu halde Franklin düelloyu yöneten kişinin verdiği emirleri duyabiliyordu: Yürü, arkanı dön, nişan al ve ateş et. Sonra ateş almayan silahlardan iki cılız "klik" sesi geldi. Sonra kalabalık kahkahaya boğuldu. Düelloyu yöneten yaşlı İskoç denizci, John Hepburn, hiç de bir beyefendi sayılamayacak bu adam geceleyin iki silahı da boşaltmıştı.

Gülmekten kırılan yolcular ve ellerini dizlerine vuran yerliler güruhundan rahatsız olan Hood ve Back farklı yönlere doğru yürümeye başladılar. Bu olaydan kısa süre sonra Franklin George Back'e Hudson Körfezi Şirketi'nden daha fazla yiyeceği bulundukları yere getirmesini emretti. Back kışın çoğunu yollarda geçirmişti.

Franklin ayakkabılarını yemiş ve kayalardan kazıdıkları likenle hayatta kalmıştı, bu öyle bir yemekti ki saygın bir İngiliz köpeğini bile kusturmaya yeterdi. Ama hiçbir zaman insan eti yememişti.

Sonuçlanmayan düellodan bir yıl sonra Franklin'in grubundan ayrılan Richardson'un grubu içinde bulunan yarı deli bir yerli olan Michel Teroahaute, yarbayı, sanatçı ve harita çizicisi olan Robert Hood'u alnının ortasından vurmuştu.

Bu yerli cinayetten bir hafta önce büyük bir parça eti açlıktan kıvranan topluluğa getirmiş, ısrarla bazen bunun bir geyik tarafından öldürülmüş bir kurt olduğunu, bazen de bu hayvanı bir geyik boynuzu kullanarak kendisinin öldürdüğünü söylüyordu, ikide bir hikâyesini değiştiriyordu. Açlıktan kudurmuş topluluk üyeleri getirilen eti pişirmiş ve yemişlerdi ama daha sonra Doktor Richardson etin derisi üzerinde belli belirsiz bir dövme olduğunu fark etti. Doktor daha sonra Franklin'e Teroahaute'nin uzun yürüyüş sırasında ölen bir yolcunun vücudunu yenecek et diye getirdiğine emin olduğunu söyledi.

Richardson kayalardan liken sökerken silah sesini duyduğunda, açlık çeken Teroahaute ve ölmek üzere olan Hood yalnızlardı. Teroahaute ısrarla bunun bir intihar olduğunu söylüyordu ama daha önce pek çok intihar vakasına şahit olan Doktor Richardson Robert Hood'un beynine giren kurşunun konumundan kendini vurmuş olamayacağını anlamıştı.

Şimdi Teroahaute bir İngiliz süngüsü, bir tüfek, iki tane dolu ve ateşe hazır tabanca ve kolunun yarısı uzunluğunda bir bıçağa sahipti. Geriye kalan iki İngiliz Hepburn ve Richardson'un ellerinde ise sadece küçük bir tabanca ve ikide bir tutukluk yapan bir tüfek vardı.

Richardson daha sonra İngiltere'nin en saygın bilim adamı ve cerrahlarından biri olacaktı; şair Robert Burns'ün arkadaşıydı ama bu olayların geçtiği sırada gelecek vadeden bir cerrah ve doğa bilimci sayılırdı. Genç bilim adamı Michel Teroahaute'nin yakacak bir şeyler bulmak için çıktığı yolculuktan dönmesini bekledi, adamın kollarının dolu olduğundan emin olduktan sonra silahını doğrulttu ve yerliyi soğukkanlılıkla başından vurdu.

Doktor Richardson ölen Robert Hood'un bufalo derisinden yapılmış elbisesini yediğini daha sonra itiraf edecekti ama ne o ne de bu grupta hayatta kalan diğer kişi Hepburn Enterprize Limanı'na kadar yaptıkları uzun yolculuk boyunca ne yediklerinden hiç bahsetmediler.

Enterprize Limanı'nda bulunan Franklin ve yanındakiler yürüyemeyecek kadar zayıftılar. Richardson ve Hepburn ise onlara göre daha güçlü görünüyorlardı.

O ayakkabılarını yiyen adam olabilirdi ama asla bir insanı...

“Aşçı bu akşam için biftek yapıyor sevgilim. En sevdiğin yemek. Henüz yeni geldiği için masrafları yüksek gösterdiğine eminim, İrlandalılar için hırsızlık yapmak su içmek kadar normaldir. Ben de bu yüzden onu kesinlikle böyle bir şeye yeltenmemesi için uyardım.”

Ateşler içinde kıvranan Franklin bir yanıt vermek istedi ama baş ağrısı, mide bulantısı ve ateş buna engel oldu. Gömleği ve son düğmesine kadar ilikli yakası altında terliyordu.

“Amiral Sor Thomas Martin’in eşi bize çok güzel bir kart ve harika bir çiçek buketi göndermiş. Onu pek sevmem ama çiçekler çok güzel durdu. Dikkat ettin mi? Resepsiyonda Amiral Martinle sohbet etme şansın oldu mu? Tabii, aslında o çok da önemli biri değil, yanılıyor muyum? Donanma Müfettişi olsa da bu böyle. Daha üst düzey generallerle ve yöneticilerle karşılaştırınca oldukça küçük kalıyor. Hele bir de senin şu Kutup Konseyi’ndeki arkadaşlarınla karşılaştırınca bir hiç sayılır.”

Kaptan Sör John Franklin’in pek çok arkadaşı vardı. Herkes onu severdi ama kimse ona saygı duymazdı. Franklin on yıllar boyunca hep sevme kısmını hatırlamış, saygı duymama kısmını ise görmezden gelmişti. Ama bunun doğru olduğunu biliyordu. Herkes onu severdi. Kimse ona saygı duymazdı. Van Diemen Adası’ndan döndükten sonra da kimsenin saygısını kazanamadı. Tazmanya hapishanesindeki olaylardan ve bundan sonra işleri berbat ettikten sonra da. İkinci büyük seferine çıktığı sırada ilk karısı Eleanor ölmek üzereydi. Franklin onun öldüğünü biliyordu. Karısı da bunun farkındaydı. Eleanor’un hastalığı nikâhlarından beri adeta onlara eşlik eden üçüncü bir kişi gibiydi, kadın bir savaşta ya da seferde öleceğini tahmin ettiği Franklin’den önce öleceğini biliyordu. Yirmi iki ay süren evlilikleri sırasında Eleanor, yine Eleanor adını verdikleri bir çocuk doğurmuştu. Bu, Franklin’in tek çocuğuydu.

Karısının vücudu küçük ve güçsüzdü ama buna rağmen son derece enerjik ve cesur biriydi. Her öksürüğünden sonra eline kan gelmesine ve sonunun yakın olduğunu bilmesine rağmen kocasına ikinci seferine çıkmasını, önce karadan ilerleyip, Kuzey Amerika kıyıları boyunca yelken açıp daha sonra “Kuzey-Batı Geçidi’ni bulmasını söyledi. Ölürken kocasının uzak bir yerde olmasının daha iyi olacağını söyledi ona. Franklin ona inandı. Ya da en azından inanmak istedi.

Çok dindar biri olan John Franklin Eleanor’un o ayrılmadan ölmesi için dua etti. Ama Eleanor ölmedi. 16 Şubat 1825’de yola çıktı, Büyük Esir Gölü’nden geçerken ona mektuplar yazdı. New York ve Albany’de yazdığı

bu mektupları postaladı ve 24 Nisan’da, Penetanguishene’deki İngiliz Donanma kışlasında karısının ölüm haberini aldı. Eleanor, Franklin yola çıktıktan kısa süre sonra ölmüştü. 1827’de seferden döndüğünde Eleanor’un arkadaşı Jane Griffin onu bekliyordu.

Franklin gribe yakalanmadan neredeyse bir hafta önce -hayır tam olarak bir hafta- bir Donanma resepsiyonu vardı. Kaptan Sör John Franklin ve Erebus ile Terör gemilerinde görevli subaylar doğal olarak bu resepsiyona katılmışlardı. Bu sefere katılacak siviller de -Erebus ’un buz uzmanı James Reid, Terör’ün buz ustası Thomas Blanky ve hesap memurları, doktorlar, veznedarlar- yerlerini almışlardı.

Sör John yeni uzun ceketi; mavi, altın çizgili pantolonu, altın apoletleri, tören kılıcı ve eski şapkasıyla göze dolduruyordu. Sık sık Donanmanın en yakışıklı erkeği olarak adı geçen Erebus gemisi komutanı James Fitzjames her zamanki gibi çarpıcı ve alçakgönüllüydü. Bir savaş kahramanı olan Fitzjames o gece herkesi çok etkiledi. Francis Crozier ise her zaman olduğu gibi resmi, ne yapacağını bilemez, melankolik ve biraz sarhoştu.

Ama Jane yanılıyordu. “Kutup Konseyinin üyeleri Sör John Franklin’in arkadaşları değildi. Aslında fiilen Kutup Konseyi diye bir şey de yoktu. Gerçek bir kurum olmaktan çok onursal bir topluluk sayılırdı ama aynı zamanda bütün İngiltere’nin en seçkin yaşlıları burada toplanmıştı.

Franklin, subaylar ve efsanevi Kutup Konseyi’nin uzun boylu, sıska, gri saçlı üyeleri resepsiyonda toplanmıştı.

Bu Konseye girmek için Kuzey Kutbuna bir sefer düzenleyip sağ dönmek yeterliydi.

Donanma Komutanı Melville Vikontu Sör John Barrow uzun karşılama kuyruğunda Franklin’in ilk dikkatini çeken ve onu ilk terleten kişiydi. Bu kişi ayrıca seferin sponsorlarının sponsoru sayılırdı. Ama Barrow Konsey’in önde gelenlerinden sayılmazdı.

Çoğu yetmişinin üzerindeki Kutup Konseyi üyeleri, bu karşılaşmadan heyecanlanan Franklin’in gözüne Makbefdeki cadı topluluğu ya da gri hayaletler gibi görünüyordu o gece. Buradaki herkes Franklin’den çok önce Geçidi aramak için yola çıkmışlar ve geriye sağ olarak dönmüşlerdi. Tamamen yaşıyor sayılmasalar da.

Franklin o gece, kutup bölgelerinde kışı geçirip de geri gelenlerin gerçekten de sağ dönmüş sayılıp sayılamayacağını merak etti.

Sör John Ross’un İskoç yüzü bir buzdağından daha çok girintili çıkıntılıydı. Kaşları çene gibi sarkıyor, yeğeni Sör James Clark Ross’un

Güney Kutbu'ndan dönüşte tarif ettiği şu penguenlerin tüylerine benziyordu. Ross'un sesi zımparalanan bir güverteye benziyordu ve boğuktu.

Sör John Barrow, Tanrı'dan da yaşlıydı ve ondan en az iki kat daha güçlüydü. Bu adam kutbu keşfe giden İngilizlerin babasıydı. O gece orada bulunan diğer herkes, hatta beyaz saçlı yaşlılar bile onun oğulları sayılırdı... Barrow'un oğulları.

Sör William Parry ise sarayda bile beyefendilerin en beyefendisi sayılırdı. Daha önce dört kez Geçidi bulmaya çalışmış ama hepsinde de adamlarını kaybetmiş, gemisi Fury parçalanıp batmıştı.

Şövalye ilan edilen Sör James Clark Ross ise kısa süre önce bir daha sefere çıkmayacağına dair yemin etmesi koşuluyla evlenmişti. İsteseydi bu göreve Franklin'in yerine atanabilirdi. Hem kendisi hem de Franklin bunu biliyordu. Ross ve Crozier diğerlerinden biraz ayrı bir yere duruyorlar, tıpkı komplocular gibi sessizce içiyor ve konuşuyorlardı.

Şu şaşkın Sör George Back de oradaydı. Franklin daha önce kendi emrinde çalışmış, kadın delisi bir yarbayıyla Şövalyelik unvanını paylaşmaktan nefret ediyordu. Bu gala gecesinde Kaptan Sör John Franklin yirmi beş yıl önce şu Hepburn 'ün tabancalardaki kurşunları çıkarmamış olmasını dileyecekti neredeyse. Back, Kutup Konseyinin en genç üyesiydi ve Terör gemisinde başına gelenlere rağmen diğerlerinden daha mutlu ve şık görünüyordu.

Kaptan Sör John Franklin ağzına içki koymazdı ama oradaki herkes şampanya, şarap, brendi, likör ve viski içiyordu. Üç saat sonra insanlar gevşemeye başladılar. Kahkahaların şiddeti gittikçe arttı, konuşmalar giderek daha az resmi bir hal aldı ve Franklin kendini daha rahat hissetmeye, bütün bu resepsiyonun, giyilen altın düğmelerin, ipek kravatların, parlayan apoletlerin, güzel yemek ve sigaraların, gülümsemelerin kendisi için olduğunu fark etmeye başladı. Bu defa her şey kendisi içindi.

Tam da bu yüzden yaşlı Ross'un yanına gelip, onu bir köşeye çekip sigara dumanı ve parlayan mum ışıkları altında ona havlarcasına sorular sormaya başlaması onu çok şaşırttı.

"Franklin, söyler misin, neden yanına yüz otuz dört adam alıyorsun Tanrı aşkına?" Adam soru sormuyor sanki güverte zımparalanıyordu.

Kaptan Sör James Franklin gözlerini kırptı. "Bu çok büyük bir sefer, Sör John."

“Bana sorarsan biraz fazla büyük. Buz üstünde yolculuk yaparken bir sorun çıktığında otuz adamı bile İngiltere’ye sağ salim geri getirmeye zorlanıyoruz. Yüz otuz dört kişi gerçekten de...” Yaşlı denizci kaba bir ses çıkardı, sanki tükürecekmiş gibi boğazını temizledi.

Franklin gülümsedi ve başıyla onayladı. Yaşlı adamın kendisini yalnız bırakmasını istiyordu.

“Ya senin yaşın,” diye devam etti Ross. “Tanrı aşkına altmış yaşındasın.”

“Elli dokuz,” dedi hemen Franklin. “Elli dokuz, efendim.”

Yaşlı Ross hafifçe gülümsedi ama şimdi her zamankinden fazla bir buzdağına benziyordu. “Terörün ağırlığı neydi? Üç yüz otuz ton mu? Erebus da üç yüz yetmiş ton olmalı?”

“Ana gemi Erebus üç yüz yetmiş iki ton,” dedi Franklin. “Terör ise üç yüz yirmi altı ton.”

“Her biri de altı metre uzunluğunda değil mi?” “Evet efendim.”

“Bu tam bir delilik Franklin. Senin gemilerin bir kutup seferine çıkan en ağır gemiler olacak. Bu bölgelere yapılan tüm o yolculuklardan sonra gideceğin suların çok sığ olduğunu, kumsallar, kayalar ve gizli buzlarla dolu olduğunu biliyoruz. Benim gemim Victory kışı geçirdiğimiz limandan bir buçuk kulaç bile ileriye gidemedi. George Back ise Terör’ü kurtarmak için kıçını yırttı.”

“İki gemi de güçlendirildi Sör John,” dedi Franklin. Kaburgalarına, göğsüne ve oradan da şişman göbeğine akan terleri hissedebiliyordu. “Bunlar şu anda dünyanın en güçlü gemileri sayılır.”

“Peki ya buhar ve lokomotif motoru taktırma saçmalığına ne diyeceksin?”

“Saçmalık denemez efendim,” dedi Franklin. Ses tonundaki küçümsemeyi hissedebiliyordu. Buhar motorundan hiç anlamazdı ama yanında iki iyi mühendis ve daha önce buhar motoru olan gemilerle yolculuk yapmış Fitzjames vardı. “Bunlar güçlü motorlar Sör John. Yelkenin bizi götürmediği yerlerde bu motorlar götürecek.”

Sör John Ross homurdandı. “Buhar makinelerin deniz için tasarlanmamıştı, değil mi Franklin?”

“Hayır, Sör John. Ama bunlar Londra ve Greenwich tren şirketlerinin bize satabileceği en iyi motorlardı. Denizde kullanılmak üzere motorun biçimi değiştirildi. Bunlar gerçekten de güçlü canavarlar, efendim.”

Ross viskisinden bir yudum aldı. “Evet, Kuzey-Batı Geçidi’ne tren yolu inşa edersen ve bunun üzerine lanet olası bir tren koyabilirsen gerçekten de güçlü sayılabilir.”

Franklin buna güldü ama bu yorumda gülünecek bir şey görmemişti ve Ross’un müstehcen dili onu derinden rahatsız etmişti. Başkalarının ne zaman şaka yaptıklarını pek anlamazdı ve kendisi de espri yapmayı bilmezdi.

“Ama aslında hiç de güçlü sayılmazlar,” diye devam etti Ross. “Erebus ‘un altına yerleştirdiğiniz bu bir buçuk tonluk makine sadece yirmi beş beygirgücünde. Crozier’ın makinesi ise bundan da kötü. En fazla yirmi beygirgücündedir. Seni İskoçya’dan buraya getiren Rattler adındaki geminin motoru ise iki yüz yirmi beygir-gücüne sahip ve motoru daha küçük. Çünkü deniz ve gemiler için tasarlanmış.”

Franklin’in buna verecek bir yanıtı olmadığı için sadece gülümsedi. Sessizliği bozmak için yanlarından geçen garsondan bir kadeh şampanya istedi. Alkol kullanmama gibi bir prensibi olduğu için tek yapabildiği elinde kadeh beklemek, zaman zaman da şampanyaya boş boş bakmaktı. İlk fırsatta fark edilmeden elindeki kadehten kurtulacaktı.

Ross ısrarla konuşmayı sürdürdü: “Eğer şu motorlar olmasaydı onca boşluğa daha neler alabileceğini düşünsene.”

Franklin etrafına bakındı. Kendisini kurtaracak birini arıyordu ama herkes bir başkasıyla ateşli bir konuşmaya dalmıştı. “Bize üç yıldan fazla yetecek erzakımız var Sör John,” dedi en sonunda. “Eğer idareli kullanırsak beş ya da yedi yıl da dayanabiliriz.” Yeniden gülümsedi. Karşısındaki somurtkan yüzü neşelendirmek istiyordu. “Ayrıca hem Erebus ‘un hem de Terör’ün merkezi ısıtma sistemi var Sör John. Eminim buna Victory gemisinde sahip olmak isterdiniz.”

Sör John Ross’un solgun gözleri soğuk soğuk parladı. “Victory buza çarpıp bir yumurta gibi parçalandı Franklin. Merkezi ısıtma bu durumda pek bir işe yaramazdı, değil mi?”

Franklin gözleriyle Fitzjames’i aradı. Hatta Crozier’ı bile. İmdadına yetişecek kim varsa. Kimse yaşlı Sör John ve şişman Sör John’un böylesine açık ve tek taraflı bir sohbete daldıklarını fark edemiyordu. Bir garson yanlarından geçti; Franklin hiç içmediği şampanyayla dolu kadehi tepsinin üzerine bıraktı. Ross gözlerini kısarak Franklin’i inceliyordu.

Yaşlı İskoç onu sıkıştırmaya devam ediyordu. “Peki, bir gemiyi ısıtmak için ne kadar kömür gerekiyor?”

“Ah, gerçekten bilmiyorum Sör John,” dedi Franklin kendi hoşuna giden bir gülümsemeyle. Gerçekten de bilmiyordu. Pek de ilgilenmiyordu. Buhar makineleri ve kömür işine mühendisler bakıyordu. Donanma Komutanlığı her şeyi zaten planlamış olmalıydı.

“Ben biliyorum,” dedi Ross. “Mürettebatının kamaralarını ısıtmak için günde yetmiş kilo kömür harcamanız gerekiyor. Sadece buhar makinesini sürekli çalışır tutmak için yarım ton değerli kömür gidecek. Eğer yola çıkarsanız -ki bildiğim kadarıyla bu çirkin bombardıman gemileri çok kömür yakıyor- günde iki ya da üç ton kömür yakacaksınız. Peki, siz ne kadar kömür taşıyacaksınız, Franklin?”

Franklin kendisinin de fark ettiği gibi, umursamaz -hatta neredeyse kadınsı- bir jest yaptı. “Ah, yaklaşık iki yüz ton, efendim.”

Ross yine gözlerini kıstı. “Daha da kesin konuşmak gerekirse Erebus ve Terör de ayrı ayrı seksener ton kömür var,” dedi. “Grönland’ı geçip Baffin Körfezi’ne geldiğinizde elinizde bu kadar kalır. Henüz gerçek buzlarla da karşılaşmamış olacaksınız.”

Franklin gülümsedi ve yanıt vermedi.

“Varsayalım ki buzlu bölgelere geldiğinizde elinizdeki kömürün yüzde yetmiş beşini yakmamış olun,” diye devam etti yumuşak buzu yarıp geçen bir gemi gibi. “O halde buzları hesaba katmazsak normal şartlarda bu sizi ne kadar idare eder? On iki gün mü? On üç mü? İki hafta mı?”

Kaptan Sör John Franklin’in hiçbir fikri yoktu. Profesyonel bir denizci olmasına rağmen aklı böyle işlemiyordu. Belki de gözleriyle paniğe kapıldığını belli etti, kömür meselesi yüzünden değil, Sör John Ross’un önünde bir aptal gibi görünmekten çekinmişti. Yaşlı denizci çelik bir mengene gibi Franklin’in kolunu kavradı ve ona doğru yaklaştı. Kaptan Sör John Franklin adamın nefesindeki viskinin kokusunu alabiliyordu.

“Donanmanın sizi kurtarmak için nasıl bir planı var?” diye sordu. Bunu alçak sesle söylemişti. Etrafta sadece başkalarının konuşma ve gülüşme sesleri duyuluyordu.

“Kurtarmak mı?” diye sordu Franklin gözlerini kırparak. Buz için güçlendirilmiş, buhar enerjisine sahip, beş yıldan fazla yetecek erzakla dolu, bizzat Sör John Barrow tarafından seçilen bir mürettebata sahip dünyanın en modern iki gemisinin kurtarılmaya ihtiyacı olacağını hiç düşünmemişti Franklin. Bu saçma bir düşünceydi.

“Yolda karşınıza çıkacak adalara erzak depolamayı planladın mı hiç?”

“Depolamak mı? Erzaklarımızı yolda mı bırakacağım? Bunu neden yapayım ki?”

“Gemiyi terk edip adamlarınla beraber buzda yürümek zorunda kaldığında bir yerde konaklayabilmek için,” dedi Ross vahşi bir ifadeyle. Gözleri parlıyordu.

“Neden gemiyi terk edecekmişiz?” diye sordu Franklin. “Amacımız “Kuzey-Batı Geçidi’ni gemiyle geçmek.”

Sör John Ross başını hafifçe geriye doğru kaldırdı. Franklin’in kolunu daha da sert sıktı. “Yani herhangi bir kurtarma planı yok, öyle mi?”

“Hayır, yok.”

Ross, Franklin’in diğer kolunu kavradı ve öyle bir sıktı ki iri yapılı Kaptan Franklin neredeyse ürktü.

“O halde delikanlı,” diye fısıldadı Ross, “1848 yılına kadar sizden haber alamazsam sana yemin ederim ki sizi kurtarmaya ben geleceğim.”

Franklin birden uyandı.

Ter içindeydi. Başı dönüyordu ve kendini zayıf hissediyordu. Kalbi çarpıyor, her çarpışında sanki kafasının içinde bir kilise çanı çalıyorlardı.

Aşağıya doğru korkarak baktı. Vücudunun yarısına kadar ipekle örtülmüştü.

“Bu da ne?” diye bağırdı korkuyla. “Bu da ne? Üzerime bir bayrak koymuşlar!”

Bayan Jane şaşkın bir halde ayağa kalktı. “Üşümüştün John. Titriyordun. Ben de bunu yorgan diye üzerine koydum.”

“Aman Tanrım!” diye bağırdı Kaptan Sör John Franklin. “Aman Tanrım, ne yaptığını biliyor musun kadın? Ölülerin üzerine İngiliz bayrağı konduğundan haberin yok mu?”

3
CROZIER

Yüzbaşı Crozier kısa merdiveni inip alt güverteye iniyor, kapalı iki kapıyı açıyor ve aniden hücum eden sıcak karşısında neredeyse sendeliyor. Isıtmayı sağlayan sıcak su saatler önce kesildiği halde, burada yatan elli kişiden yayılan vücut sıcaklığı ve yemekler burada pişirildiği için artan sıcaklık burasıyla dışarısı arasında seksen derecelik bir fark yaratmıştı. Yarım saattir üst güvertede dolaşan biri için buraya girmenin saunaya girmekten bir farkı yoktu.

Crozier bir alt kata ineceği için elbiselerini çıkarmıyor ama burada da fazla oyalanmak istemiyor. Ama her yüzbaşının yapacağı gibi bir süre burada duruyor, burada olmadığı süre içerisinde her şeyin eskisi gibi normal olduğundan emin olmak için etrafına bakmıyor.

Bu kat geminin tek yaşayan yeri olduğu halde, herkes burada uyuyup yemesine rağmen etraf bir kömür madeniyle karşılaştırılacak denli karanlıktı. Gündüzler iki saate düşmüş geceler yirmi iki saate çıkmıştı. Balina yağı yakan lambalar, fenerler ya da mumlar şurayı burayı aydınlatsa da mürettebat bu kasvetli ortamda genelde yolunu görerek değil hatırlayarak bulurdu; pek çok çıkıntı, tepede asılı yiyecekler, elbiseler, üniformalar ve hamaklarında uyuyan denizcilere dikkat ederek ilerlemek gerekiyordu. Bütün hamaklar asıldığında -her bir denizciye on dört inçlik yer veriliyordu- en köşelerdeki on sekiz inç genişliğindeki iki geçit dışında yürümek için herhangi bir boşluk kalmıyordu. Ama şu anda gece nöbetinden önce uyumak isteyen birkaç denizci dışında kimse hamaklarını asmamış. Konuşmaların, gülüşlerin, küfürlerin, öksürmelerin yarattığı gürültü ve Bay Diggle’ın gürültülü ve açık seçik şakaları, buzdan gelen sıkışma ve kırılma seslerini bastırmaya yetiyor.

Geminin planına bakılacak olursa yedi metrelik açık yer vardır ama gerçekte ağır geminin tavandaki kalın keresteleri ve bu kerestelerin yanında bulunan tonlarca fazladan tahta bu alt güvertedeki boşluğu iki metreye düşürüyordu. Örneğin alt güvertede bekleyen korkak Manson gibi gerçekten de çok uzun boylu denizciler eğilerek ilerlemek zorunda kalıyorlar. Francis Crozier çok uzun boylu biri değil. Başında kepi ve atkısı olmasına rağmen başını eğmek zorunda kalmıyor.

Crozier’ın durduğu yerin sağ arka tarafında alçak, karanlık ve dar bir tünel var. Burası aslında subay kamaralarına giden koridor. Burada on altı küçük uyku kabini ve subaylar ile teğmenler için iki küçük tuvalet var. Crozier’ın kamarası diğerlerininkiyle aynı büyüklükte, iki metreye bir buçuk metre. Koridor karanlık ve neredeyse yarım metre genişliğinde. Yukarıda asılı erzaklara çarpmamak için başlar eğilerek ilerlenebiliyor ve her seferde en fazla bir kişi geçebiliyor. İri yapılı olanlar ise yan dönerek yürümek zorunda.

Subay kamaraları 96 foot’luk geminin 60’ını dolduruyor. Terörün bu alt güvertesinin genişliği sekiz metre olduğu için bu dar koridor kıç tarafına doğrudan giden tek yol.

Crozier kıç tarafından gelen ışığı görebiliyor. Bu kasvetli karanlığa rağmen hayatta kalan subaylardan bazıları uzun masada oturarak dinleniyor, pipolarını içiyor, bin iki yüz kitap bulunan kütüphaneden seçtikleri kitapları okuyorlar. Yüzbaşı çalan müziği duyabiliyor: Müzik kutusundan beş yıl önce Londra balolarında popüler olan bir şarkı geliyordu. Crozier bu şarkıyı Teğmen Hodgson ’un çaldığını, bunun onun en sevdiği şarkı olduğunu ve klasik müzik seven Crozier’ın yardımcısı Teğmen Edward Little’ın bu müzikten nefret ettiğini biliyordu.

Subayların bulunduğu bölümde her şeyin normal olduğunu gören Crozier arkasını dönüyor ve önüne bakıyor. Subaylar dışındaki mürettebatın kaldığı yer geminin üçte birini kaplıyor, 12 metre ama burada kırk bir denizci ve yarbayı kalıyor. Yola çıktıklarında bu sayı kırk dörttü.

Bu gece ders yok ve yarım saatten kısa bir süre sonra hamaklarını açıp yatacaklar. Denizcilerin çoğu sandıkların ve çuvalların üzerinde oturuyor, sigara içiyor ya da loş ışıkta konuşuyorlar. Ortada devasa bir Frazer marka ocak duruyor. Bay Diggle burada çörek pişiriyor. Crozier’a göre Diggle filonun en iyi aşçısı ve Crozier onun bir ödül olduğunu düşünüyor. Bu yüzden yolculuk başlamadan hemen önce bu yaygaracı aşçıyı Sör John Franklin’in gemisinden çalmıştı. Diggle genellikle çörek olmak üzere sürekli bir şeyler pişiriyor, yardımcılarına sürekli bağırıyor, küfür ediyor, onları daima azarlıyor. Denizciler büyük ocağın yanından sıvışıyorlar, alt güverteden gerekli erzakları Bay Diggle’ın gazabına uğramamak için ellerinden geldiğince çabuk getiriyorlar.

Frazer marka ocak Crozier’ın gözüne alt kattaki lokomotif motoru kadar büyük görünüyor. Bu koskoca aygıtın devasa fırını ve altı büyük ocağı dışında içine monte edilmiş, suyu tuzdan arındıran bir aleti ve okyanustan

ya da alt kattaki büyük su depolarından su çekmeye yarayan harika bir el pompası var. Hem deniz suyu hem de alt katta depolanmış su, donup kaskatı kesildiği için Bay Diggle’ın ocakları su tanklarından koparılan buzları eritiyor.

Yüzbaşı Crozier, Bay Diggle’ın raflarının ve bardaklarının ilerisinde, bir zamanlar ön duvarların bulunduğu yerde, geminin ön tarafında bulunan reviri görebiliyor. İki yıl boyunca hiç revirleri olmamıştı. Şimdi revirin olduğu bölgede tavana kadar yükselen sandık ve fıçılar bulunuyordu. Geminin doktorunu ya da doktor yardımcısını görmek isteyen tayfalar sabah altıda Bay Diggle’ın fırınına gelirlerdi. Ama şimdi depolanan malzemeler tükendiği ve hastalarla yaralıların sayısı katlandığı için marangozlar geminin ön tarafına revir olarak kullanılmak üzere daha kalıcı ve ayrı bir bölüm inşa etmişlerdi. Ayrıca Yüzbaşı sandıkların arasından baktığında Bayan Sessizlik’e uyuması için yapılan tünele benzer girişi seçebiliyordu.

Bayan Sessizlik’in nerede kalacağı konusu geçen haziran ayında neredeyse bir gün boyunca tartışılmıştı. Franklin Eskimo kadının kendi gemisinde kalmasına ısrarla izin vermedi. Crozier onu kabul etmişti ama İkinci Komutan Teğmen Little’la kadının nerede uyuyacağına dair yaptıkları tartışma neredeyse saçma bir konuşmaya dönüşmüştü. Bir Eskimo’nun bile en alt güvertede donarak öleceğini biliyorlardı; bu yüzden geriye sadece alt güverte kalmıştı. Buzda gezinen yaratığın saldırıları nedeniyle boş kalan hamaklar olmasına rağmen kadın doğal olarak diğer denizcilerin arasında yatamazdı.

Crozier henüz genç bir denizciyken ve daha sonra yarbaylığına terfi etmişken bazı denizcilerin kadınları kaçırdıklarına şahit olmuştu. Kaçırılan kadınlar geminin en alt ve en uç köşesinde bulunan, havasız, güneş girmez, pis kokulu halat odalarına kapatılıyordu. Onu kaçıran şanslı denizci en üst güverteden kolayca aşağı inebiliyordu. Ama Sessizlik’in ortaya çıktığı son haziran ayında bile Terör’ün halat odasında sıcaklık sıfırın altındaydı. Hayır, kadını diğer tayfalarla aynı yerde yatırmak düşünülemezdi bile.

Ya subay kamaraları? Belki. Bazı subaylar parçalanarak öldürüldüğü için birkaç boş kamara vardı. Ama sonra gerek Crozier, gerekse Teğmen Little birkaç ince bölmeyle ayrılan bir kamarada kolaylıkla açılan kapıların arkasında bir kadının bulunmasını sağlıklı bulmadılar. O halde ne olacaktı? Ona bir yer bulup başına yirmi dört saat nöbetçi dikecek halleri yoktu.

Sonra Edward Little'ın aklına bir fikir geldi: Geminin ucunda, revirin olduğu yerde bulunan erzak ve sandıkların yeri değiştirilerek kadına uyuyabileceği küçük bir yer açılabilirdi. Geceleyin uyumayan tek kişi iş aşkıyla çörek ve yemekleri pişiren Bay Diggle'dı. Bay Diggle'ın kadınlara baktığı yıllar artık çok geride kalmıştı. Ayrıca, diye düşündü Teğmen Little ve Yüzbaşı Crozier, ocağın yakınında olması misafirlerini sıcak tutardı. Karar verilmişti. Ama Bayan Sessizlik sıcaktan bunalıyor, kendine ayrılan yerde, mecburen kürklerinin üzerinde çıplak yatıyordu. Yüzbaşı bunu tesadüfen fark etti ve gördüğü görüntüyü bir daha unutamadı.

Şimdi Crozier feneri kulpundan tutuyor, ambar kapağını kaldırıyor ve ocakta eriyen buzlar gibi erimemek için bir an önce merdivenlerden en alt güverteye iniyor. En alt güverteye soğuk demek Crozier'ın ilk kutup seferine çıktığı zamanlarda yaptığı gibi buradaki soğuğu küçümsemek olurdu. Bir alt güverteye inince ısı altmış derece düşüyor. Burası neredeyse zifiri karanlık.

Crozier, her yüzbaşının yaptığı gibi bir süre etrafına bakmıyor. Fenerinden gelen ışık cılız, kendi nefesinden çıkan dumanı ancak aydınlatıyor. Etrafında sandık, büyük fıçı, konserve kutuları ve kömürle dolu çuval, üzeri yelken beziyle örtülü erzaklar var. Crozier elinde feneri olmasa bile karanlık ve fare sesleri dışında hiçbir şey işitilmeyen bu güvertede yolunu bulabilirdi; geminin her santimini ezbere biliyor. Francis Rawdon Moira Crozier bazen, geceleri inleyen buzun sesini dinlerken Kraliyet gemisi Terör'ün onun karısı, annesi, sevgilisi ve fahişesi olduğunu düşünüyor. Hiçbir kadını bu tahta, demir, üstüpü, moloz, yelken ve pirinçten oluşan kadını tanıdığı kadar iyi tanımıyor. Bu onun yapabileceği tek gerçek evlilik. Nasıl oldu da Sophia ile gerçekten evlenebileceğini düşünmüştü?

Crozier diğer zamanlarda, hatta buzun inlemeleri adeta bir çığlığa dönüştüğünde bile, bu geminin kendi bedeni ve ruhuna dönüştüğünü düşünüyor. Onun dışında geminin dış yüzeyi ve güvertelerin ötesinde sadece ölüm var. Sonsuz soğuk. Burada, etrafı buzla çevriliyken bile yavaş da olsa kalpler atıyor, bir sıcaklık, bir konuşma, hareket ve akıl var.

Ama Crozier geminin derinliklerine doğru ilerlediğinde kendi bedeni ve zihninde fazla derinlere inmişçesine rahatsız oluyor. Orada karşılaşılan şeyler pek de hoş olmayabilir. Alt güverteyi göbek sayabiliriz. Yemek ve erzak burada depolanmış. Her biri ihtiyaca göre belirlenmiş; Bay Diggle'ın yamakları bağırışlar ve küfürler arasında her şeyi getirebiliyorlar. Crozier'ın

yöneldiği bu en alt güvertede ise bağırsaklar ve böbrekler yani su tankları, depolanmış kömür ve erzaklar var. Ama Crozier'ı en çok rahatsız eden geminin zihnine benzediği düşüncesi. Hayatının çoğunu melankoli içinde geçirmiş, bu gizli zaafı on iki yıl kutuplarda gezerek daha da büyümüş, Sophia Cracroft'un kendisini reddetmesiyle acısı ikiye katlanmış bu adam kısmen aydınlık ve ara sıra ısıtılan ama yaşanabilir alt güverteyi hâkim olduğu bilincine benzetiyor. Bugünlerde fazla zaman geçirdiği en alt güverte ise onun bilinçaltı, Crozier burada çığlık atan buzları dinliyor, cıvata ve kiriş raptiyelerinin soğuktan patlamasını bekliyor. İğrenç kokuları ve Ölüler Odası'yla en alt güvertenin altı ise deliliğin kendisi.

Crozier bu düşüncelerinden sıyrılıyor. Aşağıya, en alt güvertenin sandık ve fıçılarla dolu koridoruna bakıyor. Fenerin ışığı Ekmek Odasının bölmeleri tarafından kesiliyor ve subay kamaralarına giden koridordan da dar iki koridor yan tarafa doğru açılıyor. Ekmek Odası ve Terör gemisinde kalan son kömürlerin de bulunduğu bu bölümden geçenler iyice büzülerek geçmek zorundalar. İleride, sancak tarafında marangozun deposu, diğer tarafta ise lostromo deposu bulunuyor.

Crozier arkasını dönüyor ve fenerini yukarı kaldırıyor. Fareler, uyuşuk uyuşuk ışıktan kaçıyor, tuzlu et ve erzakla dolu tenekelerin ve sandıkların arasına saklanıyorlar.

Yüzbaşı, fenerin bu cılız ışığıyla bile İçki Odasının kapısındaki asma kilidi görebiliyor. Crozier'ın subayları her gün buraya gelip tayfalar için gerekli romu alıyorlar, suyla karıştırılmış romun suya oranı ancak bire sekiz. İçki Odası'nda subayların şarap ve viskilerinin dışında iki yüz tüfek, pala ve kılıç bulunuyor. Kraliyet Donanması'nda alışkanlık olduğu üzere, bir isyan çıkma olasılığına karşı subayların kaldığı yerle bu odayı bağlayan bir koridor var. Böylece subaylar silahlara daha çabuk ulaşabiliyorlar.

İçki Odası'nın arkasında barut ve kurşunların depolandığı Silah Odası var. İçki Odası'nın her iki yanında da pek çok depo ve zincirle kilitlenmiş dolaplar var. Yelken Odası, neredeyse buz tutmuş yelkenlerle dolu. Geminin kâtibi Bay Helpman'ın harici kıyafetleri çıkardığı Elbise Odası ise onun hemen yanında.

İçki Odası ve Silah Odası'nın arkasında, Francis Crozier'ın kendi parasıyla aldığı jambonlar, peynirler ve diğer lüks eşyalar bulunuyor. Gemi kaptanının subaylara arada sırada yemek ısmarlama âdeti hâlâ devam ediyor. Francis Crozier'ın özel yemekleri Kaptan Sör John Franklin'in Erebus 'un deposunda bulunan lezzetli yemekleriyle yarışacak durumda

olmasa da şimdi tükenmek üzere olan bu yemekler sayesinde iki yaz ve iki kış idare ettiler. Ayrıca, diye düşündü Crozier gülümseyerek, subayların hâlâ içtiği güzel şaraplar da var burada. Bir de, Crozier'ın en sevdiği viskiler burada saklı. Erebus 'un talihsiz komutanı, teğmenleri ve sivil görevlileri iki yıldır içki içemiyorlar. Sör John Franklin hiç içki içmezdi ve hayattayken subaylara bu konuda eziyet ediyordu.

Birisi, elinde fenerle, pruva tarafındaki dar koridordan ilerleyerek Crozier'ın bulunduğu tarafa geliyor. Yüzbaşı arkasını dönüp baktığında kömür deposunun ve Ekmek Odası'nın arasından büzülerek ilerlemeye çalışan kürklü, ayıya benzer bir figür görüyor.

"Bay Wilson?" diye soruyor Crozier. Marangoz yardımcısını iri cüssesinden, fok derisi eldivenlerinden ve geyik derisi pantolonundan tanıyor. Bu elbiselerin tüm mürettebat tarafından giyilmesi tavsiye edilmiş ama fanila ve elbiselerinin üzerine bunları giymeyi çok az kişi kabul etmişti. Marangoz yardımcısı, yolculukları sırasında Disko Körfezi'ndeki Danimarka'ya ait Balina Avcıları Merkezi'nde satın aldıkları kurt derilerini kalın elbiselerinin üzerine dikmişti ve bunların kendisini daha sıcak tuttuğunu iddia ediyordu.

"Benim Yüzbaşım," dedi Wilson. Mürettebatın en şişmanlarından biri olan Wilson bir eliyle feneri, diğer eliyle kolunun altına sıkıştırdığı marangoz kutusunu taşıyordu.

"Bay Wilson, Bay Honey'e kendisini çağırdığımı ve onu en alt güvertede beklediğimi söyler misin?"

"Emredersiniz. En alt güvertenin neresinde bekleyeceksiniz, Yüzbaşım?"

"Ölüler Odası'nda olacağım."

"Emredersiniz." Wilson'un gözlerini aydınlatan fener ışığı marangoz yardımcısının merakını ele veriyordu.

"Bay Honey'e manivelayı da getirmesini söyle." "Emredersiniz."

Crozier biraz yana çekiliyor ve orta güverteye çıkacak olan iri yapılı adamın geçmesi için iki küçük varilin arasına biraz sıkışıyor. Yüzbaşı marangozu boş yere uyandırıyor olabileceğinin farkında, adam güneş doğmadan boş yere elbisesini giymek zorunda kalabilir. Ama Crozier'ın şüphelendiği bir şey var ve marangozu daha sonra rahatsız etmektense şimdi uyandırmayı tercih ediyor. Wilson büzülerek üst kapağı açınca, Crozier da alt kapağı açıp en alt güverteye iniyor.

En alt güverte buz seviyesinin altında bulunduğu için hemen hemen dışarısı kadar soğuk sayılır. Ayrıca en alt güverte diğerlerine göre hepten karanlık; alacakaranlık, yıldızlar ya da ay mutlak karanlığı aydınlatamıyor. Hava kömür tozu ve dumanıyla kaplı, Crozier bir cadının pençesi gibi fenerinin etrafında dans eden toz parçacıklarını seyrediyor ve bir lağım kadar pis kokuyor. Arkadaki karanlıktan bir parçalanma ve kayma sesi geliyor ama Crozier bunun kazana kürekle atılan kömürlerden gelen ses olduğunu biliyor. Kazandan gelen ısı ayak hizasına gelen kirli suyun donmasını ancak engelleyebiliyor. Tayfaların günde altı saat kömür yakmasına rağmen, ileride, pruvanın buza daha derinden girdiği yerde, neredeyse otuz santimlik buzlu su var. Terör, sanki canlıymışçasına, örneğin Bay Diggle'ın sürekli çalışan ocağı gibi aletlerini çalıştırarak terliyor. Orta güverte her zaman nemli ve zaman zaman buz tutuyor; alt güverte donmuş durumda; en alt güverte ise her yerden buz sarkan, bilek hizasına gelen buzlu sularıyla sanki bir dehliz. Her iki köşeye yerleştirilmiş yirmi bir tane siyah renkte demir su tankı da burayı iyice soğutuyor. Yola çıktıklarında otuz dört ton taze suları vardı, şimdi ise tanklar zırhlı buzdağlarına dönüşmüş durumda ve demire dokunmak derinin kopup gitmesi anlamına geliyor.

Devasa bir adam olan Magnus Manson, Er Wilkes'in dediği gibi, merdivenin dibinde oturarak değil, ayakta bekliyor. Manson, alçak tavan nedeniyle başını ve omuzlarını hafif eğmiş. Solgun, yumru yüzü ve uzamış sakalları Crozier'a Galler peruğu takılmış çürük, beyaz, soyulmuş bir patatesi hatırlatıyor. Manson, Yüzbaşı'nın fener ışığı düşen yüzüne bakamıyor.

"Neler oluyor, Manson?" Crozier'ın sesi tıpkı nöbetçilere ve teğmenlere bağırdığı zamanlarda olduğu gibi gür çıkıyor. Keskin, sakin, kendinden emin ve kamçı etkisi yaratan bir ses tonuyla, her hecenin üstüne basarak söylüyor bunları.

"Hayaletler var Yüzbaşım." Böyle devasa bir adama göre oldukça yumuşak, çocukça bir ses tonu. Terör ve Erebus gemileri Temmuz 1845'te Grönland'ın batı kıyısında bulunan Disco Körfezi'ne demirlediklerinde Kaptan Sör John Franklin iki denizcinin görevine son vermeye karar vermişti. Terör gemisinden bir deniz eri ve bir yelkenci. Crozier deniz erleri John Brown ve Aitken'in de görevlerine son verilmesini istemişti, hastaydılar ve daha başından itibaren işe alınmamaları gerekiyordu. Ama o zamandan beri ara sıra keşke bu dört kişiyle beraber Manson'u da

gönderseydim diye düşünür olmuştu. Bu iri adamı bir geri zekâlıdan ayırmak hiç de kolay olmuyordu.

“Terör’de hayalet falan olmadığını biliyorsun Manson.”

“Evet, Yüzbaşım.”

“Bana bak.”

Manson yüzünü kaldırıyor ama Crozier’ın gözlerine bakmıyor. Yüzbaşı böylesine büyük beyaz bir yüzde böyle solgun, küçük gözler görünce şaşırıyor.

“Bay Thompson kazan dairesine kömür taşıman için emir vermiş. Buna uymadığın doğru mu Denizci Manson?”

“Hayır, Yüzbaşım. Evet, Yüzbaşım.”

“Böyle bir gemide emre itaatsizlik etmenin sonuçlarını biliyor musun?” Crozier otuz yaşında bir adamla konuştuğu halde kendisini bir çocukla konuşuyormuş gibi hissediyor.

İri denizcinin yüzü, yanıtını bildiği bir soruya muhatap olduğu için aydınlanıyor. “Ah, biliyorum Yüzbaşım. Kırbaçlanırım. Yirmi kırbaç. Eğer itaatsizlikte ısrar edersem bu sefer yüz kamçı yerim. Bay Thompson’dan daha büyük rütbeli bir subayın emrine uymazsam, asılırım.”

“Bu doğru,” diyor Crozier. “Ama emirlere uymayanlara gemi kaptanının uygun gördüğü cezayı verebileceğini de biliyor musun?”

Manson Crozier’a bakıyor, solgun gözlerinden kafası karıştığı anlaşılıyor. Crozier’ın sorusunu anlamıyor.

“Seni istediğim gibi cezalandırabileceğimi söylüyorum Denizci Manson,” diyor Yüzbaşı.

Manson’un yumrulu yüzüne bir rahatlama ifadesi geliyor. “Ah, evet, haklısınız Yüzbaşım.”

“Yirmi kırbaç yerine,” diye ekledi Francis Crozier, “seni Ölüler Odası’na yirmi dört saatliğine tıkabilirim. Hem de karanlıkta kalırsın.”

Manson’un zaten solgun ve donuk yüzü öyle bir beyazlıyor ki Crozier adam düşüp bayılabilir diye yana çekilmeye hazırlanıyor.

“Siz... Bunu yapmazsınız.” Çocuk adamın sesi daha tiz notalara çıkarak titriyor.

Crozier uzun bir süre hiçbir şey söylemiyor. Soğuk hava ve fener ışığında öylece bekliyorlar. Crozier ifadesiyle adama gayet ciddi olduğunu göstermek istiyor. Sonunda Crozier sessizliği bozuyor: “Ne duyduğunu sanıyorsun Manson? Yoksa sana hayalet hikâyeleri mi anlatıyorlar?”

Manson ağzını açıyor ama önce hangi soruya yanıt vereceğini bilemiyor. Kalın alt dudağı buz tutmuş. “Walker,” diyor sonunda.

“Walker’dan mı korkuyorsun?”

James Walker Manson’un arkadaşıydı; onunla aynı yaştaydı ve aptallıkta yarışırlardı. Buzda en son ölen denizci oydu. Geminin kurallarına göre herhangi bir yangına karşı hazır su bulundurmak için beş-altı metrelik buzu delip deniz suyuna ulaşmaları gerekiyordu. Walker ve yanında bulunan iki arkadaşı karanlıkta, yarım saat dokunulmadan bırakılırsa donacak ve kapanacak olan eski bir deliği kazıyorlardı. Bir basınç sırtının arkasından çıkan beyaz terör Walker’in kolunu kopardı, bir anda kaburgalarını parçaladı ve güvertedeki nöbetçiler daha tüfeklerini kaldıramadan ortadan kayboldu.

“Walker sana hayalet öyküleri mi anlatıyordu?” diye soruyor Crozier.

“Evet Yüzbaşım. Hayır Yüzbaşım. Jimmy, o şey onu öldürmeden önce diyordu ki, Magnus, buzdaki o yaratık bir gün beni öldürecek olursa, üzerimde beyaz örtülerle yanına gelip kulağına cehennemin ne kadar soğuk olduğunu fısıldayacağım. Tanrı yardımcım olsun Yüzbaşım. Jimmy bana böyle diyordu. Şimdi onun dışarı çıkmaya çalıştığını duyuyorum.

Sanki bu sözler bir işaretmiş gibi geminin gövdesi homurdanıyor, ayaklarının altındaki soğuk güverte inliyor, metal kirişler de güverteye bir inlemeyle yanıt veriyor ve etraflarını saran karanlıkta bütün gemiden duyulurmuşçasına bir eşeleme, tırmalama sesi duyuyorlar. Buz sürekli kıpırdıyor.

“Duyduğun ses bu muydu Manson?” “Evet, Yüzbaşım, hayır Yüzbaşım.”

Ölüler Odası dokuz metre arkada, sancak tarafında metal sesler çıkaran son su tankının hemen ötesinde. Ama dışarıdaki buzun hareketi ve sesi kesilince, Crozier daha arkadaki kazan dairesinden gelen kürek seslerinden başka bir şey duymuyor.

Crozier bu saçmalıktan sıkılıyor. “Magnus, biliyorsun ki arkadaşın geri gelmeyecek. O şu anda diğer ölü denizcilerle beraber yedek yelkenlerin depolandığı odada buz gibi donmuş bir halde, hamağına ve en kalın üç yelkene sarılı durumda. Oradan duyduğun sesler de onları yemeye çalışan lanet olası farelerden geliyor. Bunu biliyorsun Magnus Manson.”

“Evet Yüzbaşım.”

“Bir daha emirlere itaatsizlik etmeyeceksin denizci Manson. Aklını başına toplamak zorundasın. Bay Thomson emir verdiğinde kömürü taşı.

Bay Diggle istediğinde buraya gel ve yemekleri yukarı çıkar. Bütün emirleri saygıyla ve derhal yerine getir. Ya da mahkemeyle... benimle yüzleşirsin. O karanlık Ölüler Odası'nda buz gibi bir gece geçirirsin."

Manson, başka bir söz söylemeden bir selam veriyor, merdivene koyduğu büyük kömür çuvalını alıyor ve karanlığa doğru ilerliyor.

***

Mühendis uzun fanilası ve kadife pantolonuyla kırk yedi yaşındaki ocakçı Bili Johnson'la beraber kömürü kürekliyor. Diğer ocakçı Luke Smith ise orta güvertede uyuyor. Terörün baş ocakçısı genç John Torrington 1846 yılına girerken ölmüş ve iki gemide de ölen ilk denizci olmuştu. Ama onun ölümü doğal nedenlerdendi. Anlaşılan, Torrington'un doktoru hastalığını yenmesi için onu denizde çalışmaya ikna etmişti ve Torrington iki ay hasta yattıktan sonra iki gemi de Beechey Adasındaki limanda mahsur kaldığı sırada hayatını kaybetmişti. Doktor Peddie ve Doktor Mcdonald Crozier'a genç adamın ciğerlerinin kömür tozu ile doğduğunu söylemişlerdi.

Genç mühendis kömürü küreklerken "Teşekkürler Yüzbaşım," diyor. "Denizci Manson biraz önce geleli, ikinci kömür çuvalını sırtladı ve birazdan gelip üçüncüsünü alacak."

"Önemli değil Bay Thompson." Crozier ocakçı Johnson'a bakıyor. Adam Yüzbaşı'dan dön yaş küçük ama otuz yaş büyük gösteriyor. Yaşlanmış yüzündeki her kırışıklık kömür tozuyla dolmuş. Dişsiz ağzındaki dişetleri bile griye çalıyor. Crozier mühendisini, sivil de olsa subayını ocakçının yanında azarlamak istemiyor ama kendini tutamıyor: "İleride tekrarlanacağını sanmıyorum ama bu tür olaylar meydana geldiğinde denizcileri haberci olarak kullanmaktan vazgeçin."

Thompson başıyla onaylıyor, küreğiyle kazanın kapısını sertçe kapatıyor, kapağın üzerine dayanıyor ve Johnson'a Bay Diggle'dan bir bardak kahve getirmesini emrediyor. Crozier ocakçının gitmesinden memnun, ama onu asıl memnun eden şey kazanın kapısının kapalı olması; bunca soğuğa alıştıktan sonra buradaki sıcak başını döndürüyor.

Yüzbaşı mühendisinin kaderini düşünüyor. Görevli Subay James Thompson. Birinci sınıf mühendis, Donanma'nın Woolwich'deki Buhar Makinesi Fabrikası'ndan mezun. Burası, dünyada buharlı motorlar üzerine ihtisas yapılabilecek en iyi yer. Ama bu adam buzun içinde hapis kalmış ve bir yıldan fazla bir süredir buhar gücüne dayanarak tek santim bile ilerlememiş bir gemide, kirli fanilasına kadar soyunmuş, tıpkı sıradan bir ocakçı gibi kazana kömür atıyor.

“Bay Thompson,” diyor Crozier, “Erebus’a gidip geldiğinizden beri sizinle konuşma şansım olmadığı için üzgünüm. Bay Gregory’yle konuştunuz mu?”

John Gregory Erebus ‘un mühendisi.

“Konuştum Yüzbaşım. Bay Gregory gerçek kış başladıktan sonra zarar gören şafta asla ulaşamayacağımızı söylüyor. Buzun altından bir tünel kazmayı basarsak ve pervaneyi değiştirsek bile şaftın kötü durumunu göz önüne aldığımızda Erebus ‘un bir daha buhar makinesini kullanamayacağını söyleyebiliriz.”

Crozier başıyla onayladı. Bir yıldan fazla bir zaman önce buzda umutsuzca ilerlerlerken Erebus ‘un şaftı kırılmıştı. Teröre göre daha ağır, daha güçlü bir motora sahip olan Erebus daha önde giderek ve buzları kırarak diğer gemiye yol açıyordu. Ama on üç aydır saplanıp kalmadan önce karşılaştıkları son buz kütlesi geminin pervanesinden ve şaftından daha güçlüydü. O yaz günü dalan dalgıçlar -hepsi de donma noktası gelmişler ve az daha öleceklerdi- sadece şaftın kırılmakla kalmadığını, pervanenin de eğilip kırıldığını söylemişlerdi.

“Peki ya kömür?”

“Erebus ‘un bu koşullarda... Muhtemelen dört ay daha ısınmamızı sağlamaya yetecek kömürü var. Ama bunu ancak ısınma sürelerini günde bir saate düşürürsek başarabiliriz. Ayrıca önümüzdeki yaza buhar makinelerini çalıştıramayız.

Zaten önümüzdeki yaz buzların çözüleceği de kesin değil diye düşünüyor Crozier. Geçen yıl buzlar bir gün bile kırılmamıştı ve Crozier giderek umudunu yitiriyordu. Franklin 1846’nın yazında, özgürce yol alabildikleri son günlerde, Erebus ‘un kömür stokunu müthiş bir hızla tüketmişti; önlerinde kalan son birkaç kilometrelik buzu yarıp geçtikleri takdirde Kuzey-Batı Geçidi’nin açık denizlerine ulaşacaklarından, oradan Kanada’nın kuzey kıyılarına geleceklerinden ve sonbaharda Çin de çay içeceklerinden emindi.

“Peki ya bizim kömür stokumuz ne durumda?”

“Belki altı ay daha ısınmamıza yeter,” diyor Thompson “Ama ısınma saatlerimizi günde ikiden bir saate indirmemiz gerekecek. Ve bunu kısa süre içinde yapmamız gerektiğini düşünüyorum, kasımın birinden bir gün daha fazla gecikmemeliyiz.

Buna iki haftadan az bir süre var.

“Peki ya buhar makinesini kullanabilecek miyiz?”

Bu yaz buzlar çözülürse Crozier Erebus'da hayatta kalan bütün mürettebatı Terör'e taşımayı, geldikleri yoldan geri dönmeyi planlıyordu. Boothia Yarımadası'yla Prince of Wales Adası arasındaki isimsiz boğazdan aşağıya, iki yaz önce geçtikleri Walker Burnu ve Barrow Boğazı'ndan bir şarap şişesinden çıkan mantar gibi Lancaster Boğazı'na geçecekler, sonra Baffin Körfezi'ne ulaşacaklar, orada son kömürlerini de tüketecek, bütün yelkenlerini açacak, gerekirse gereksiz direk ve mobilyaları da yakacak ve sonunda Grönland sularına ulaşıp balina avcılarının kendilerini bulabileceği yerlerde dolaşacaklardı.

Ama bir mucize olup da buradaki buz çözülse bile Lancaster Boğazı'nda bulundukları sırada güney yönüne akan buzlara karşı kuzey yönüne ilerleyebilmeleri gerekiyordu. Crozier ve Ross bir defasında Terör ve Erebus'u Güney Kutbu'nun buzlu denizlerinden çıkarmışlardı ama bunu yaparken akıntı kendi gittikleri yöndeydi. Şimdi ise kaçabilecekler boğazlara ulaşmak için bu lanet olası kutupta buz akıntısına karşı koyarak ilerlemeleri gerekiyordu.

Thompson omuz silkiyor. Adam yorgun görünüyor. "Yılbaşında ısıtmayı tamamen kesersek ve bir sonraki yaza bir biçimde sağ salim çıkarsak, muhtemelen geminin motorunu altı günlüğüne çalıştıracak kadar kömürümüz kalır. Belki de beş gün."

Crozier yine başıyla onaylamakla yetiniyor. Bu durum gemiler için ölüm fermanı demek. Ama gemideki mürettebat için hâlâ hayatta kalma şansı var.

Karanlık koridordan bir ses geliyor.

"Teşekkürler Bay Thompson." Yüzbaşı feneri demir kancasından tutuyor, kazan dairesinden çıkıyor, kirli su ve karanlığın içinden geçerek ilerliyor.

Thomas Honey koridorda onu bekliyor; fenerinden gelen ışık kirli havada dans ediyor. Elindeki demir manivelayı kalın eldivenli ellerinde bir tüfeği tutar gibi tutuyor ve Ölüler Odası'nın kapısını henüz açmamış, öylece duruyor.

"Geldiğin için teşekkür ederim Bay Honey," diyor Crozier marangoza.

Yüzbaşı, herhangi bir açıklama yapmadan kapı sürgüsünü söküyor ve buz gibi odaya giriyor.

Crozier fenerini altı adamın cesedinin yelkenlere sarılı halde yığıldığı bölmeye doğru kaldırmadan edemiyor.

Ölüler yığını oldukları yerde kıvranıyor. Crozier böyle bir sahneyi görmeyi zaten bekliyor, başka deyişle yelkenlerin altında hareket eden fareler olacağını düşünüyor. Ama aynı zamanda yelkenlerin de üzerine çıkmış bir fare kütlesi olduğunu fark ediyor. Fareler bir küp oluşturmuş, yerden bir metre yükseğe çıkmışlar ve yüzlercesi ölüleri yemek için birbirini itiyor. Çok yüksek sesle cıyaklıyorlar. Crozier'ın ve marangozun ayaklarının dibinde gezinen fareler de var. Ziyafete koşuyorlar diye düşünüyor Crozier. Fenerlerin ışığından da korkmuyorlar.

Crozier feneri geminin gövdesine doğru tutuyor, geminin hafif yana yatık olmasından dolayı oluşan meyili çıkarak yürüyor ve feneri eğimli duvarda gezdirmeye başlıyor.

İşte orada.

Feneri yaklaştırıyor.

'Aman Tanrım, canım cehenneme," diyor Honey. "Beni bağışlayın Yüzbaşım ama buzun bunu bu kadar çabuk yapabileceğini düşünmemiştim."

Crozier yanıt vermiyor. Eğimi ve tekne gövdesinin genişlemiş tahtalarını daha da dikkatle inceliyor.

Burada gövdenin kalasları içe doğru bükülmüş, gövdenin diğer kısımlarından farkı hemen anlaşılıyor. Tahtanın iç katmanları parçalanmış ve en azından iki kalas yerinden çıkmış, havada asılı duruyor.

"Ulu Tanrım sen beni bağışla," diyor Crozier'ın yanına diz çöken Honey. "Bu buz lanet olası bir canavar gibi. Ah, affedersiniz Yüzbaşım."

Crozier'ın nefesi kalaslarda küçük buz kristalleri yaratıyor, kristaller fenerin ışığını yansıtıyorlar. "Bay Honey, buz dışında herhangi bir şey bu zararı vermiş olamaz mı?"

Marangoz gülecek oluyor ama Crozier'ın şaka yapmadığını anlayınca hemen ciddileşiyor. Gözleri önce büyüyor, sonra kısılıyor. "Affedersiniz Yüzbaşım ama şeyi demek istiyorsanız... Bu olanaksız."

Crozier yanıt vermiyor.

"Yani demek istiyorum ki, bu gövde en iyi İngiliz meşe ağacından yapılmıştır, komutanım. Ve bu sefer için, daha doğrusu buzlara daha iyi dayansın diye bu gövdeye bir de her biri beşer santimden iki tabaka Afrika meşesi eklendi. Ayrıca bunlar diğer tabakanın üzerine diyagonal olarak yerleştirildi. Böylece düz yerleştirilmiş halinden iki kat fazla dayanıklı hale getirilmiş oluyor."

Crozier gevşek duran kalasları inceliyor, altlarında ve etraflarında gezinen fare nehrini ve arkalarından gelen çiğneme seslerini duymazlıktan gelmeye çalışıyor.

Honey'in rom kokan nefesi havada donuyor. "Komutanım, beş santimlik İngiliz meşesinin ve beş santimlik Afrika meşesinin üzerine iki katman da Kanada karaağacı kaplandı ve bunların her biri beşer santim kalınlığında. Bu da, toplam on santim tahta demek. Ayrıca bu katmanlar Afrika meşesinin üstüne diyagonal olarak işlendi. Bütün bunlar beş kat kalas demek. Denizle aramızda toplam yirmi beş santimlik bir gövde var." Sesi soğukta boğuk çıkıyor.

Marangoz çenesini kapatıyor, daha yola çıkmadan aylar önce tersanede yapılan işlemleri bizzat denetleyen Crozier'a zaten çok iyi bildiği teknik ayrıntıları anlattığını fark ediyor.

Yüzbaşı eldivenli elini parçalanmış kalasların en dibine götürüyor. Orada üç santimden fazla yer kaplayan bir boşluk hissediyor. "Fenerini biraz daha aşağı indir Bay Honey. Manivelanı kullanarak şu tahtaları yerinden oynat. Buzun gövdenin dış tarafına ne yaptığını görmek istiyorum."

Marangoz Crozier'ın dediğini yapıyor. Demir manivelanın demir gibi soğuk tahtayı kanırtışı ve marangozun çıkardığı sesler bir an için arkada cesetleri çiğneyen farelerin sesini bastıracak gibi oluyor. Bükülü duran kanada karaağacı kırılıp sökülüyor. Parçalanmış Afrika meşesi de manivelaya dayanamıyor. Şimdi sadece gövdenin içe bükülmüş orijinal meşesi yerinde duruyor. Crozier yaklaşıyor, fenerini marangozun da ışıktan faydalanabileceği biçimde tutuyor.

Gövdede bulunan otuz santim büyüklüğündeki boşluğun arasından görünen kırık ve sivri buzlar fenerin ışığını yansıtıyor. Ama boşluğu ortasına dikkatle bakınca çok daha rahatsız edici bir şey görüyorlar: Karanlık. Hiçlik. Buzun içinde bir boşluk var. Bir tünel.

Honey parçalanmış meşeyi biraz daha bükerek Crozier'ın fenerinin daha büyük bir alanı aydınlatmasını sağlıyor.

'Aman Tanrım, bu ne boktan bir iştir böyle," diye homurdanıyor. Bu defa Crozier'dan özür de dilemiyor.

Crozier'ın içinden dudaklarım yalamak geliyor ama bu karanlıkta, sıfırın altında elli derecede bunu yapmanın ne kaçlar büyük bir acı vereceğini biliyor. Ama kalbi o kadar şiddetle çarpıyor ki tıpkı marangozun yaptığı gibi bir elini duvara dayamak istiyor.

Dışarıdan gelen dondurucu rüzgâr fenerin mumunu neredeyse söndürüyor. Crozier boşta kalan eliyle rüzgârı kesmek zorunda kalıyor. Fenerin titreyen ışığıyla beraber iki adamın duvara ve bölmeye yansıyan gölgeleri de dans ediyor.

Geminin gövdesinin dış yüzeyinde bulunan iki büyük tahta anlaşılmaz, dayanılmaz bir güç tarafından parçalanmış ve içe doğru bükülmüş. Titreyen fenerin ışığından açıkça görüldüğü gibi parçalanmış meşenin üzerinde pençe izleri var, inanılmaz parlaklıkta donmuş bir kan lekesi, çizgi çizgi pençe izlerine karışmış.

4
GOODSIR

Doktor Harry D. S. Goodsir'ün günlüğünden:

11 Nisan 1845

Kardeşime gönderdiğim mektupta şunları yazmıştım: "Bütün subaylar geçide ulaşacağımıza dair büyük umutlar besliyor ve önümüzdeki yazın sonunda Pasifik'te olmayı umuyorlar."

Şunu itiraf etmeliyim ki, bencilce bir yorum olsa da, bu seferin Alaska, Rusya ve Çin'den Pasifik'in sıcak sularına ulaşması bundan biraz daha uzun sürebilir. Anatomi eğitimi almama ve Kaptan Sör John Franklin tarafından cerrah yardımcısı olarak görevlendirilmeme rağmen ben sadece bir cerrah değil, aynı zamanda bir doktorum. Ayrıca, yine itiraf etmeliyim ki, çabalarım henüz amatörce de olsa bu yolculuğu tamamladığımda doğayı inceleyen bir bilim adamı olmak istiyorum. Kutuplardaki bitki örtüsü hakkında hiçbir bilgim yok. Bu buzlu bölgelerdeki yaşam formlarıyla ilgili bilgi sahibi olmayı hedefliyorum. Özellikle de kutup ayıları ilgimi çekiyor. Gerçi balina avcıları ve daha önce kutup yolculuğuna çıkanların anlattıkları bana inanılmayacak kadar abartılı geliyor.

Bunun sıra dışı bir günlük olduğunun farkındayım. Resmi günlüğü tutmaya önümüzdeki ay başlayacağım ve "Kuzey-Batı Geçidini arayan Kaptan Sor John Franklin'in yönettiği sefere, Erebus Kraliyet gemisine bir cerrah yardımcısı göreviyle katılan biri olarak mesleğimi ilgilendiren her olayı yazacağım. Ama içimden bir ses bunların dışında kalan bazı kişisel izlenimlerimi de yazmam gerektiğini söylüyor. Bunları dönüşte kimseye okutmayacak olsam bile günlüğümü muhafaza etmek -kimseye karşı olmasa da kendime karşı duyduğum- bir sorumluluk.

18 Mayıs 1845, Pazar Bütün tayfalar hazır ve yarın yola çıkmadan önce son gün hazırlıklarımızı yapıyoruz. Yüzbaşı Fitzjames'in bana belirttiğine göre kısa bir zaman önce gelen yemek dolu sekiz bin konserve kutusu gemilere yerleştirilmiş. Sör John Erebus gemisinde yapılan ayini yönetti. Terör'ün mürettebatından pek çok kişi de bu ayine katılmak istemiş. Ayna Terör'ün Kaptan Yüzbaşısı İrlandalı Crozier'ın ayine katılmaması dikkatimi çekti.

Sör John'un çok uzun süren vaazını dinleyip de etkilenmeyen kimse olmamıştır herhalde. Acaba dünyada Sör John Franklin kadar dindar bir kaptan var mıdır? Şurası kesin ki yolculuğumuz boyunca Tanrı'nın koruması altında olacağız.

*

19 Mayıs 1845:

Ne güzel bir ayrılıktı!

Böylesine kapsamlı ve büyük çaplı bir sefere çıkmak şöyle dursun, hayatımda biç deniz yolculuğuna çıkmamış biri olarak neyle karşılaşacağımı bilmiyorum ama hiçbir şey beni bugün gördüklerim kadar coşkulandıramazdı. Yüzbaşı Fitzjames'in tahminine göre Greenhitbe'deki limanda bizi uğurlamaya on binden fazla kişi gelmişti ve bunların arasında önemli insanlar da vardı. O kadar çok konuşma yapıldı ki hiç yola çıkamayacağız sandım. Yaz güneşi tepemizde hepimizi ısıtıyordu. Bando takımı şarkılar çaldı. Gemide Sör John'la beraber kalan Bayan Jane Erebus mürettebatının tezahüratları arasında iskeleye döndü. Sonra bando takımı yeniden çalmaya başladı. Müzik eşliğinde halatlar çözüldü ve insanlar tezahüratta bulunmaya başladılar Birkaç dakika boyunca öylesine yüksek bir ses vardı ki Sör John'un bizzat kulağıma bağırarak söylediği bir sözü duyamadım. Geçen gece Teğmen Gore ve Baş Cerrah Stanley geleneklere göre subayların yolculuk boyunca hiçbir duygularını belli etmemeleri gerektiğini hatırlattılar. Bu yüzden, sadece teknik olarak bir subay sayılsam da, güzel mavi ceketleriyle sıralanmış subaylar arasındaki yerimi aldığımda her türlü duygumu bastırmaya çalıştım. Duygularını saklayanlar sadece bizlerdik. Mürettebat bağırıp çağırıyor, mendillerini sallıyor, tırabzanlardan sarkıyordu. Limandaki süslü püslü kadınların da onlara el salladığını gördüm. Kaptan Sör John Franklin bile Bayan Jane'e, kızı Eleanor'a ve yeğeni Sophia Cracroft'a parlak kırmızı bir mendil sallıyordu. Daha sonra arkadan gelen Terör limanla aramıza girdi ve görüşü kapattı. Buhar makinelerimizi çalıştırarak yol alıyoruz. Güçlü bir buhar motoru olan Kraliyet gemisi Rattler ve erzaklarımızı taşıyan kiralık bir yük gemisi Baretto Junior yolculuğun bu kısmında bize eşlik ediyorlar. Erebus limandan kalkmadan az önce ana direğe bir kumru kondu. Açık yeşil renkte ipek elbisesiyle dikkat çeken, Sör John'un ilk evliliğinden olma kızı Eleanor bize doğru bağırdı ama tezahüratlar ve bando müziği nedeniyle sesi bize ulaşmadı. Sonra eliyle yukarıyı işaret etti, Sör John ve subaylar başlarını yukarı kaldırdılar, gülümsediler ve gemideki diğer mürettebata

direğe konan kumruyu işaret ettiler. Bu olayı dünkü vaazla birleştirildiğinde insan gerçekten şansının açık olduğuna inanıyor.

*

4 Temmuz 1845

Kuzey Atlantik'ten Grönland'a geçerken ne kadar da zorlandık!

Buhar motoruna rağmen otuz gün süren fırtına boyunca gemi hızla ileriye atılıyor, sallanıyor ve sarsılıyordu. Suyun neredeyse bir buçuk metre üzerine yerleştirilmiş top yuvaları suya girecekmiş gibi oluyordu. Son otuz günün yirmi sekizinde sürekli kustum. Teğmen Le Vesconte yavaş ilerlediğimizi, bu havaların her türlü yelkenli gemi için tehlike oluşturduğunu ama Erebus ye Terör gibi son derece modern bir teknolojiye sahip, usta denizcilerle dolu, buharlı motorları sayesinde hızla ilerleyebilen gemiler için ortada çok riskli bir durum olmadığını anlattı bana.

Üç gün önce Grönland'ın güney ucundaki Farewell Burnu'nu geçtik. İtiraf etmeliyim ki geminin otuz gün boyunca sarsılması nasıl midemi kötü etkilediyse sarp kayaları ve denize kadar inen bitmek tükenmek bilmeyen buzulları ile bu büyük kıta da aynı şekilde psikolojimi bozdu.

Aman Tanrım, ne kadar soğuk ve çorak bir yer burası! Hem de Temmuz ayındayız.

Bununla birlikte moralimiz çok yüksek. Tüm mürettebat Sör John'un yeteneklerine ve sezilerine güveniyor. Dün, aramızdaki en genç subay olan Teğmen Fairholme bana bir şey söyledi: "Daha önceki seferlerimle karşılaştırdığımda hiçbir kaptanı kendime Kaptan Sör John kadar yakın hissetmemiştim."

Balina Avcılarının konakladığı, Disko Körfezi'nde bulunan Danimarka'ya ait bir limana geldik. Baretto Junior'a yüklediğimiz tonlarca erzakı gemilere yerleştirdik. Bu gemiyle getirilen on tane öküz de bu sabah kesildi. İki geminin de tayfaları bu gece taze et yiyecekler.

Bugün, doktorların tavsiyesi üzerine dört tayfanın görevine son verildi. Bize eşlik eden gemilerle beraber İngiltere'ye dönecekler. Bunlardan biri Erebus'tan Thomas Burt, geminin silahtarı. Diğer üçü ise Terör'den. Aitken adında bir deniz eri, denizci John Brown ve Terörün yelkencisi James Elliot. Böylece iki geminin mürettebatı toplam yüz yirmi dokuz kişiye düşmüş oldu.

Danimarkalılardan kurutulmuş yiyecekler satın aldık. Bu öğle vakti her şey kömür tozuna bulandı. Bugün Baretto Junior'dan yüzlerce çuval kömür taşındı. Tüm Erebus mürettebatı Kutsal Taş dedikleri kömürü yüklendiler.

Bu arada güverte sürekli temizleniyor, subaylar bağırarak emirler yağdırıyor. Bütün bu yorucu işlere rağmen herkesi morali çok yüksek çünkü bu akşam taze et ve içki ziyafeti var.

Bizimle beraber devam edemeyecek dört denizciden başka Sör John Baretto Junior gemisiyle beraber pek çok resmi belge ve mektup gönderecek. Bu yüzden, bu günlerde herkesin bol bol mektup yazacağını tahmin ediyorum. Bu haftadan sonra, sevdiklerimize yazdığımız mektuplar ya Rusya'dan ya da Çin'den gönderilecek!

*

12 Haziran 1845

Yine yola çıkıyoruz. Belki de "Kuzey-Batı Geçidi "ne ulaşmadan önce son kez. Bu sabah, Baretto Junior mürettebatından gelen "Hurra!" sesleri arasında halatları çözdük, Grönland'dan batıya doğru yelkenleri açtık. Şurası kesin ki bunlar Alaska'ya varmadan önce göreceğimiz son beyaz adamlar.

*

28 Temmuz 1845

İki Balina Avcı Gemisi, Prince of Wales ve Enterprize gemilerimizi bağladığımız bir buzdağına demirledi. Saatler boyunca geminin kaptan ve mürettebatıyla beyaz ayılar hakkında konuştum.

Bu sabah o büyük buzdağına tırmanırken hem biraz zevk aldım hem de büyük bir dehşet duydum. Dün bizden önce bazı denizciler buzdağına ellerinde baltalarla buzu kırarak basamaklar oluşturmuşlar, yukarıya tırmanmışlar ve kendileri kadar çevik olmayanlar için aşağıya ip sarkıtmışlardı. Sör John, gemilerimizin en yüksek direğinden iki kat daha yüksekte bulunan buzdağının tepesine bir gözlemevi kurulmasını emretmişti. Teğmen Gore ve Terör'den birkaç subay orada bazı atmosferik ve astronomik, ölçümler yapmışlar, bu sarp buzdağının doruğuna bir çadır kurup orada gecelemişlerdi. Seferimizin buz uzmanları, Erebus'dan Bay Reid ve Terör'den Bay Blanky bütün gün pirinç teleskoplarından batıyı ve kuzeyi gözlediler; bana söylendiğine göre, neredeyse buzdan katılaşmış denizde hangi rotayı izlememiz gerektiğini kararlaştırıyorlardı. Çok güvenilir ve değerli yardımcımız Edward Couch böyle geç bir mevsimde, ünlü Kuzey-Batı Geçidi şöyle dursun, bu noktadan ilerideki herhangi bir geçide gitmeyi bile kimsenin düşünmediğini söyledi.

Üstünde bulunduğumuz buzdağından aşağıya baktığımda karmakarışık iplerle ya da artık bir denizci sayıldığıma göre halatlarla demeliyim,

buzdağına bağlı Erebus ve Terör'ün görüntüsü başımın kötü ve heyecan verici bir biçimde dönmesine neden oluyor; iki geminin en yüksek noktalan olan gözcü kuleleri üzerinde durduğum güvenilmez buzlu doruğun çok altında kalıyor.

Denize yüzlerce metre tepeden bakmak insana coşku veriyor. Buzdağının tepesi neredeyse bir kriket sahası büyüklüğünde. Gözetleme kıdemiz ve çadırımız mavi buzun üzerinde çok tuhaf duruyor. Sessizlik ve huzur içinde kalma isteğim bir an olsun gerçekleşmedi. Doruktaki denizciler tüfekleriyle sürekli ateş ediyorlar ve bana kutup balıkçılı olduğu söylenen bu hayvanların yüzlercesini vuruyorlar. Yeni öldürülmüş kuşlar büyük bir yığın halinde üst üste konuyor. Bunlar tuzlanıp depolanacak. Gerçi zaten gemilerimiz ağzına kadar erzakla dolu olduğu için bunların nereye depolanacağını Tanrı bilir.

Terör gemisinin yardımcı cerrahı -benim meslektaşım- Doktor McDonald bolca tuzlanmış yemeklerin taze ya da tuzlanmamış yemekler kadar faydalı ve iskorbüte karşı o kadar işe yaramadığına dair bir teorisi var. Mürettebat daha çok tuzlanmış yemekleri tercih ettiği için Bay McDonald yoğun olarak tuzlanmış bu kuşların iskorbütle baş etmemize engel olacağından korkuyor. Bununla birlikte Erebus 'un cerrahı Stephen Stanley bu endişeleri paylaşmıyor. Erebus'ta on bin kasa muhafaza edilmiş, pişmiş yemeğin yanında, tenekelerde duran haşlanmış ve pişirilmiş koyun ve dana etleri, patates, havuç, yaban havucu da dâhil her türlü sebze, pek çok türden çorba, dört ton çikolatamız olduğunu söylüyor. Buna ek olarak iskorbütle savaşmak için yanımızda dört ton da limonata getirdik. Stanley bana limonatayı tatlandırsak bile denizcilerin bunun tadını beğenmediklerini ama buna rağmen cerrahlar olarak en önemli işimizin bu limonataların içilmesini sağlamak olduğunu söyledi.

Tayfalar ve subayların avlanırken saçma tüfeği yerine özellikle tek atımlık tüfek kullanmaları dikkatimi çekti. Teğmen Gore elimizde gereğinden fazla saçma tüfeği olduğunu söyledi bana. Doğal olarak, bu kadar yüksekten uçan kuşların bugün olduğu gibi tek atımlık tüfeklerle vurulması normal karşılanabilir ama Disko Körfezi'nde bile, küçük gruplar halinde ren geyiği ve kutup tilkisi avına çıkıldığı zaman bile aldıkları eğitim sayesinde saçma tüfeğini çok iyi kullanabilen deniz erleri dâhil herkes tek atımlık tüfeği kullanmayı tercih etmişlerdi. Tabii ki bu tercih meselesi olduğu kadar aynı zamanda bir alışkanlık meselesi. Saçma tüfeğinin kullanıldığı yakın mesafe savaşları dışında İngiliz beyefendileri bu silahı

hemen hemen hiç kullanmazlar; deniz erleri bile avlanırken daima saçma tüfeği yerine tek atımlık tüfek kullanmaya alışkındırlar.

Acaba tek atımlık tüfekler büyük kutup ayılarını öldürmeye yetecek, mi? Bu harika yaratıklarla şu ana kadar hiç karşılaşmadık. Ama tecrübeli subaylar kütleler halinde denizde ilerleyen buzları gördüğümüz andan itibaren kutup ayılarını da görmeye başlayacağımızı söylüyorlar. Eğer o zaman da görmezsek, zorunlu kalır da kışın bir yere demirlersek bu hayvanların mutlaka karşımıza çıkacağını belirtiyorlar. Balina atıcılarının kutup ayılarıyla ilgili anlattıkları hikâyeler gerçekten de hem çok harika hem çok korkunç.

Bu satırları yazarken bir haber alıyorum: Akıntı, rüzgâr ya da balina avcılığı mesleğinin getirdiği başka zorunluluklar nedeniyle Prince of Wales ve Enterprize gemileri buzdağından ayrılmak üzereler. Bu da demek oluyor ki balina avcı gemilerinin kaptanı Martin ile Kaptan Sör John planladıktan akşam yemeğini iptal edecekler.

Ama beni daha çok ilgilendiren bir başka olay daha var. Yardımcım Robert Sergeant adamlarımızın meteorolojik ve astrolojik aletlerimizi aşağı indirmeye, çadırları sökmeye, dün yukarı çıkabilmemi sağlayan ipleri -halatları- yeniden aşağıya sarkıtmaya başladıkları haberini verdi. Anlaşılan buz uzmanları, Kaptan Sör John, Üsteğmen Fitzjames, Yüzbaşı Crozier ve diğer subaylar sürekli hareket eden buzlar arasından hangi rotada ilerlememiz gerektiğini kararlaştırmışlar. Birkaç dakika sonra küçük buzdağımızdan ayrılıyor, uçsuz bucaksız kutup alacakaranlığına, kuzeybatıya doğru yelken açmaya başlıyoruz. Bu noktadan sonra cesur balina avcılarının bölgesini bile aşmış olacağız. Korkusuzca giriştiğimiz bu sefere gelince: Hamlet’in dediği gibi, Sonrası sessizlik.

5
CROZIER

Crozier, silah seslerini duyup uyanmadan hemen önce Platypus Gölü'nde yaptıkları pikniği ve Sophia'nın suyun altından eliyle cinsel organını okşamasını görüyordu rüyasında. Saatin kaç olduğunu, gece mi yoksa gündüz mü olduğunu bilmez halde yatağının üzerinde doğrulur Crozier. Gerçi geceyi gündüzden ayırmak anık olanaksız; güneş tam da bugünden itibaren şubat ayına kadar tamamen kayboluyor. Buna rağmen Crozier küçük fenerini yakıp saatine bakmadan önce bile saatin geç olduğunu biliyor. Gemi olabildiği kadar sessiz. Ezilip büzülen tahtanın ve onun içindeki donmuş metalin gıcırtıları, tayfaların horlamaları, sayıklamaları ve yellenmeleri, geminin aşçısı Bay Diggle'ın küfürleri sayılmazsa. Dışarıdaki buzun bitmeyen gürlemeleri, çarpmaları, kırılmaları sayılmazsa. Sessizliği bozan bu istisnalara bugün bir yenisi ekleniyor: Bir cadının tırmalamalarını çağrıştıran şiddetli rüzgâr.

Ama Crozier'ı uyandıran buzun ya da rüzgârın sesi değil, patlayan bir silahın sesi. Geminin meşe gövdesi, gövdenin etrafını kaplamış kar ve buzun engeline takılmış olsa da anlaşılıyor: Kesinlikle bir tüfek sesi bu. Crozier zaten elbiselerinin çoğunu çıkarmadan uyurdu ve birkaç kat daha giyindikten sonra geriye sadece paltosunu giymek kalacak. Bu sırada yardımcısı Thomas Jopson alışılmış biçimiyle kapıyı üç kez tıklıyor. Yüzbaşı kapıyı açıyor.

"Güvertede sorun var, Yüzbaşım."

Crozier başıyla onaylıyor. "Bu gece kim nöbetçiydi, Thomas?" Cep saati sabaha karşı üçü gösteriyor. Jopson ona kimin nöbetçi olduğunu söylemeden önce ezbere bildiği nöbet ve nöbetçi listesi gözünde canlanıyor.

"Billy Strong ve Er Heather, Yüzbaşım."

Crozier yine başıyla onaylıyor, çekmeceden bir tabanca çıkarıyor, mermisi olup olmadığını kontrol ediyor, kemerine sokuyor, yardımcısının yanından geçip küçük kamarasının hemen yanında bulunan subayların yemek yediği bölgeye geliyor, sonra hemen bir başka kapıdan geçip ana merdivene geliyor. Orta güverte Bay Diggle'ın sürekli açık tuttuğu ocağı saymazsak bu saatlerde genelde karanlık oluyor ama subayların, çavuşların

ve yardımcıların odalarında pek çok fener yanmaya başlıyor. Crozier askılıkta duran ağır paltosunu giymek için merdivenin başında duruyor.

Kapılar açılıyor. Çavuş Hornby merdivene, Crozier'ın yanına geliyor. Teğmen Little, elinde üç saçma tüfeği ve bir palayla koridor yönünden hızla yaklaşıyor. Teğmen Hodson ve Teğmen Irving de ellerinde silahlar taşır halde onu takip ediyorlar.

Merdivenin hemen başında denizciler hamaklarında homurdanıyorlar ama bir çavuş onları hızla uyandırıyor, kelimenin tam anlamıyla adamları tekmeleyerek hamaklarından kaldırıyor, ite kaka paltolarını giymelerini, silahlarını almalarını emrediyor.

"Yukarı çıkıp neden ateş edildiğini öğrenmeye çıkan oldu mu?" diye soruyor Crozier çavuşa.

"Bay Male nöbetteydi, Yüzbaşım," diyor Hornby. "Yardımcınıza sizi çağırmasını söyler söylemez yukarı çıktı."

Reuben Male orta güvertenin sorumlusu. Sağlam bir adam. Yukarıda nöbet tutan Billy Strong ise Crozier'ın da iyi bildiği gibi Belvidera adlı gemiyle daha önce seferlere çıkmış biri. Boş yere ateş etmez. Diğer nöbetçi William Heather ise hayatta kalan deniz erlerinin en yaşlısı ve Crozier'ın düşüncesine göre en aptalı. Otuz beş yaşında olduğu halde hâlâ bir er. Sürekli hasta oluyor, sarhoş geziyor ve hiçbir işe yaramıyor. İki yıl önce Disko Adasında en iyi arkadaşı Billy Aitken gibi o da Rattler gemisiyle beraber geri gönderilecekti az daha.

Crozier tabancasını ağır, pamuklu paltosunun geniş cebine koyuyor, Jopson'un kendisine uzattığı feneri alıyor, yüzüne bir atkı sarıyor ve merdivenden yukarı çıkıyor.

Dışarısı zifiri karanlık. Ne bir yıldız, ne alacakaranlık, ne de ay var ortalıkta. Ayrıca hava soğuk. Genç Irving'in birkaç saat önce yaptığı ölçümlere göre güvertede ısı eksi altmış üç dereceydi. Şimdi ise vahşi bir rüzgâr direklere çarparak ve yanında buzları getirerek güverteyi dövüyor. Crozier, kapağı açıp donmuş yelkenleri geçiyor; gözlerini korumak için eldivenli elini yüzüne götürüyor ve sancak tarafında yanan feneri fark ediyor.

Reuben Male bir dizinin üzerine çökmüş, sırtüstü yatan Er Heather'e bakıyor; Heather'ın kepi ve Galler peruğu yerinden fırlamış. Crozier, adamın kafatasının bir bölümünün de yerinde olmadığını fark ediyor. Pek kan görünmüyor ama Crozier adamın fenerin ışığıyla parlayan beynini

görüyor, parlıyor çünkü ezilmiş beynin üzerinde buz kristalleri birikmiş bile.

“Hâlâ yaşıyor, Yüzbaşım,” diyor orta güverte sorumlusu.

“Aman Tanrım, lanet olsun,” diyor Crozier’ın arkasında toplanmış kalabalık gruptan birisi.

“Kes sesini!” diye bağırıyor Çavuş. “Küfür yok. Lanet çeneni ancak konuşman istendiğinde aç Crispe.” Hornby’nin sesi bir bekçi köpeğinin hırlaması ve bir öküzün böğürmesini andırıyor.

“Bay Hornby,” diyor Crozier. “Denizci Crispe’i yanına al, hemen aşağı in ve Bay Heaher’i taşımamız için bir hamak getirin.”

“Emredersiniz.” Aşağı iniyorlar. Botlarının yere çarpışı hissediliyor ama çığlıklar atan rüzgârın uğultusu yüzünden sesleri duyulmuyor.

Crozier ayağa kalkıyor ve fenerini bir çember oluşturacak biçimde hareket ettiriyor.

Buzlanmış halatların dibinde bulunan ve er Heather’in nöbet tuttuğu yer olan tırabzanlar parçalanmış. Hemen ötede, Crozier’ın de bildiği gibi, yığılmış buz ve kar bir kızak rampası gibi dokuz metre boyunca aşağı iniyor. Ama bu rampanın büyük kısmı kar yüzünden görünmüyor. Yüzbaşının fenerinin aydınlattığı kadarıyla bu kar birikintisinin üzerinde ayak izi görünmüyor.

Reuben Male, Heather’in saçma tüfeğini alıyor. “Hiç ateşlenmemiş, Yüzbaşım.”

“Er Heather bu fırtınada, yaratık tam yanına gelene kadar hiçbir şey fark etmemiş olmalı,” diyor Teğmen Little.

“Peki ya Strong?” diye soruyor Crozier.

Male geminin diğer tarafını gösteriyor. “Kayıp, Yüzbaşım.”

Crozier Hornby’ye dönerek “Bir adam seç,” diyor. “Crispe hamakla beraber dönene kadar Er Heather’in yanında kalın.”

İki cerrah -Peddie ve yardımcısı McDonald- aniden yanlarında bitiveriyorlar; McDonald’ın üzerinde sadece ince bir palto var.

“Aman Tanrım,” diyor baş cerrah, Heather’in yanına diz çökerek. “Nefes alıyor.”

“Elinden gelirse ona yardım et John,” diyor Crozier. Male’e ve etrafta toplanan denizcilere işaret ediyor. “Geriye kalanlar benimle gelsin. Silahlarınızı ateşe hazır hale getirin. Gerekirse tetiği çekmek için eldivenlerinizi bile çıkarabilirsiniz. Wilson, şu iki feneri taşı. Teğmen Little, lütfen aşağıya in ve yanına yirmi tane iyi adam al, üzerlerini giyinmelerini

ve saçma tüfeklerini yanlarına almalarını söyle. Tek atımlık tüfekleri değil, saçma tüfeklerini.

Little rüzgâra, “Emredersiniz,” diye bağırıyor ama Crozier yanlarındaki adamları çoktan yanına almış, ilerliyor. Eğimli güverte boyunca, güverteye yığılan kar ve geminin ortasında sallanan yelkenler arasında, nöbetçi gözetleme kulesine doğru yürüyorlar.

William Strong yerinde yok. Uzun, pamuklu bir palto parça parça olmuş, halatlara arasına takılmış, rüzgârda vahşice dans ediyor. Strong’un ceketi, Galler peruğu, tüfeği ve bir tane eldiveni nöbetçilerin rüzgârdan korunmak için siper aldıkları bölmedeki tırabzanların yanında duruyor ama Strong’un kendisi ortada yok. Tırabzanın üzerinde bir kan izi var; Strong karlı rüzgârlar arasında üzerine gelmekte olan yaratığı tam bu noktada görmüş olmalı.

Crozier, tek kelime etmeden fenerli iki adamı arka tarafa, üçünü pruvaya, birini de geminin ortasındaki yelkenlerin altına bakması için yolluyor. “Şuraya bir merdiven yerleştir, Bob,” diyor çavuşa. Çavuşun üzerinde aşağıdan getirdiği yeni, başka deyişle henüz donmamış bir palto var. Birkaç saniye içinde merdiveni yerleştiriyor.

Crozier aşağı iniyor.

Geminin dış yüzeyinde bulunan buz ve karların üzerinde de kan izleri var. Kan izleri fenerin ışığında siyah görünüyor ve seçilmekten çok sezilen karmakarışık basınç sırtları ve sarmalları arasına kadar uzanıyor.

Çavuş Hodgson bu rüzgârda sesini Crozier’a duyurabilmek için ona iyice yaklaşıyor ve “Onu takip etmemizi istiyor, Yüzbaşım,” diyor.

“Tabii ki istiyor,” diye yanıtlıyor Crozier. “Ama yine de gideceğiz. Strong hâlâ hayatta olabilir. Bu yaratık bunu daha önce de yaptı.” Crozier arkasına bakıyor. Hodgson dışında arkasından sadece üç kişi merdivenlerden inip onları takip etmiş. Geri kalan herkes ya güverteyi arıyor ya da er Heather’ı aşağı indirmeye çalışıyorlar. Yüzbaşı’nın feneri dışında yanlarında sadece bir fener var.

“Armitage,” diyor Crozier beyaz sakalı daha şimdiden karla kaplanmış olan silah deposu sorumlusuna. “Çavuş Hodgston’a fenerini ver ve onun yanından ayrılma. Gibson, sen burada kal ve Teğmen Little takımıyla beraber buraya geldiğinde onlara nereye gittiğimizi söyle. Hareket eden bir şeyler görürlerse bunun biz olmadığımıza emin olana kadar Tanrı aşkına ateş etmesinler.” “Emredersiniz.”

Crozier Hodgson’a dönüyor. “George, Armitage’la beraber pruva yönüne doğru yirmi metre kadar ilerleyin. Sonra biz güneye doğru ilerleyeceğiz, bizi paralel biçimde takip edin. Fenerinizi bizim de görebileceğimiz gibi tutun.”

“Emredersiniz Yüzbaşım.”

“Tom,” diyor Crozier yanında kalan tek kişi olan genç Evans’a. “Benimle gel. Silahını hazırda tut ama parmağın tetikte durmasın.”

“Emredersiniz.” Genç adamın dişleri birbirine vuruyor.

Crozier, Hodgson’ın yirmi metre kadar sağlarına geçmesini bekliyor. Fenerleri bu karlı rüzgârda güçlükle fark ediliyor. Hodgston ve Armitage yerlerini alınca Crozier Evansla beraber buz bacaları, yükseltileri ve basınç sırtları ile dolu alana doğru düzenli aralıklarla sıralanan kan izlerini takip ederek ilerlemeye başlıyorlar. Birkaç dakikalık bir gecikmenin bile zaten güçlükle fark edilen kan izlerini yok edeceğini biliyor. Yüzbaşı paltosunun cebinden tabancasını çıkarmıyor bile.

Yaklaşık yüz metre yürüdükten sonra, Terör’ün güvertesindeki adamların fenerlerinden gelen ışığının görünmez olduğu yerde, bir basınç sırtına ulaşıyorlar. Crozier ve Sör John Franklin’in liderliğindeki bu sefere katılanlar bu basınç sırtlarının sanki büyü yapılmışçasına büyük bir gürleme ve yırtılma sesiyle nasıl ortaya çıktıklarına ve koşan bir adamdan daha büyük bir hızla donmuş denizin yüzeyine doğru nasıl yayıldıklarına şahit olmuşlardı.

Crozier basınç sırtının yanına geliyor, fenerini kaldırabildiği kadar yukarı kaldırıyor. Artık Hodgston’un batı yönündeki feneri görülmüyor. Terör’ün etrafı da kolayca seçilmiyor. Her taraf buz bacaları, basınç sırtları ve sivri tepeli buz kuleleri ile dolu ve bunlar görüşü engelliyor. Terör ve Erebus ‘un arasında her iki gemideki tayfalarının birbirlerini görmesini engelleyen bir buzdağı var. Ayrıca, şu anda, ay ışığı altında yarım düzine kadar buzdağını görebiliyorlar.

Ama bu gece bunlar görünmüyor. Sadece üç katlı bina yüksekliğinde bir basınç sırtı var.

“Orada!” diye bağırıyor Crozier rüzgârın altında. Evans tüfeği hazır halde yaklaşıyor.

Beyaz buz duvarında siyah bir kan izi var. Yaratık neredeyse dikey bir yol izleyerek William Strong’u bu küçük basınç sınma taşımış.

Crozier feneri sağ elinde tutarak ve boşta kalan eli ve donmuş parmakları, buz tutmuş botlarıyla basınç sırtı üzerindeki çatlakları arayarak

yukarı tırmanıyor. Jopson'un tabanlarına uzun çiviler çaktığı, böylece bu tür yüzeylerde daha kolay ilerlemesini sağlayan botlarını giyecek zamanı olmamıştı ve şimdi bu sıradan botları buz üzerinde kayıyor. Ama yaklaşık altı metre daha tırmandıktan sonra, basınç sırtının girintili çıkıntılı tepesine varmadan hemen önce, başka donmuş kan izleri buluyor. Crozier sağ eliyle feneri tutarken sol ayağıyla dengesiz duran bir buz levhasına basarak basınç sırtının tepesine çıkıyor; uçuşan paltosunun alt tarafı sırtına çarpıyor. Crozier burnunu hissedemiyor ve elleri uyuşmuş durumda.

"Yüzbaşım," diye bağırıyor Evans aşağıdaki karanlıktan. "Yukarı gelmemi ister misiniz?"

Crozier öylesine soluk soluğa kalmış durumda ki bir an için yanıt veremiyor. Daha sonra gücünü toparlayıp aşağıya bağırıyor: "Hayır, orada kal." Kuzeybatıda Hodgston'un fenerinden gelen cılız ışığı görebiliyor, çağırdığı silahlı denizcilerin basınç sırtına ulaşmalarına otuz metre var.

Crozier'ın bulunduğu nokta pek güvenli değil. Rüzgâr, paltosunu uçurup dengesini bozuyor. Crozier rüzgâra karşı dengesini korumaya çalışarak elindeki feneri basınç sırtının güney tarafına indirip aşağıya bakıyor.

Burası yerden yaklaşık on metre yükseklikte. William Song'dan herhangi bir iz yok. Karda herhangi bir kan izi ya da buraya ölü veya diri herhangi bir yaratığın geldiğine dair hiçbir işaret yok. Crozier bir yaratığın bu kadar çabuk bu noktaya gelip de hemen ortadan kaybolmasına şaşırıyor.

Morali bozuluyor ve yüzünün buz tutmaya başladığını hissettiğinde geldiği yönden geri dönmeye karar veriyor. İki kez süngü sivriliğinde buzların üzerine düşmesine ramak kalıyor, son üç metre kala aşağıya, Evans'ın bulunduğu yere kayarak inebiliyor. Ama Evans orada yok.

Tüfeği hâlâ ateşe hazır halde, yerde duruyor. Karda insana ya da bir yaratığa ait herhangi bir iz yok.

"Evans!" Yüzbaşı Francis Rawdon Moira Crozier otuz beş yıldır gür sesiyle etrafa emirler yağdırmış biri. Güçlü bir rüzgârda, ya da gemileri Ümit Burnunu geçerken kopan fırtınalarda sesini kolaylıkla diğer tayfalara duyurabilirdi. Şimdi de avazı çıktığı kadar bağırıyor: "Evans!"

Rüzgârın uğultusu dışında hiçbir yanıt gelmiyor.

Crozier tüfeği yerden kaldırıyor ve havaya bir el ateş ediyor. Patlama sesi kendisine bile yeterince şiddetli gelmiyor. Ama aniden Hodgson 'un fenerinin kendisine doğru çevrildiğini ve Terör'ün bulunduğu tarafta belli belirsiz yanmakta olan üç tane feneri fark ediyor.

Bir şey kendisinden altı metre ötede kükrüyor. Yön değiştiren, bir buz bacasının etrafından dolaşan bir rüzgâra benzetilebilirdi bu kükreme. Ama Crozier böyle olmadığını biliyor.

Feneri yere koyuyor, elini cebine atıyor, tabancayı çıkarıyor, dişleriyle eldivenini çıkarıyor. Derisiyle tabancanın tetiği arasında ince bir eldiven daha var. Crozier bu işe yaramaz silahı doğrultuyor.

“Hadi, kahrolası!” diye bağırıyor. “Çık dışarı. Bir çocukla uğraşacağına benimle uğraş seni kıç yalayan, fare beceren, çiş içen ucuz fahişe!”

Rüzgârın uğultusu dışında hiçbir yanıt gelmiyor.

6
GOODSIR

Doktor Harry D. S.’nin günlüğünden:

Ocak 1846

Terör’ün ocakçısı John Torrington bu sabah öldü. Tam yılbaşında. Burada, Beechey Adasında, buzun ortasında çakılı kalalı beri tam beş ay geçmişken.

Ölümü sürpriz olmadı. Torrington’un daha bu sefere katılmadan aylar önce bir hastalığa yakalandığı betiliydi. Eğer hastalığın semptomları daha erken bir tarihte, yazın sonuna doğru çıkmış olsaydı Rattler gemisiyle ya da hatta Baffin Körfezi’nden Lancaster Boğazı’na, oradan da kışı geçirdiğimiz bu kutup denizine yola çıkmadan önce gördüğümüz balina avcılarıyla onu evine yollayabilirdik. İşin garip yanı doktorunun Torrington’a deniz havasının hastalığına iyi geleceğini söylemiş olması.

Doğal olarak baş cerrah Peddie ve Doktor McDonald Terör’de Torrington’u iyileştirmeye çalışmışlardı. Bense teşhis aşamasında pek çok kez yanlarında bulunmuştum ve genç ocakçının ölümünden sonra Erebus’taki denizcilerin eşliğinde Terör gemisine gittim.

Kasımın ilk aylarında adamın hastalığı iyice kendini gösterdikten sonra Yüzbaşı Crozier yirmi yaşındaki ocakçıyı görevinden muaf tuttu. Çünkü çok kötü bir havası olan en alt güverte sadece havada uçuşan kömür tozlarıyla ciğerleri normal çalışan bir adamı bile zehirleyebilirdi. John Torrington o günden beri giderek kötüleşiyordu. Buna rağmen böyle bir yolculuğa çıkmamış olsaydı birkaç ay daha yaşayabilirdi. Doktor Alexander McDonald bana Torrington’un son haftalarda revire bile arkadaşlarının yardımı olmadan gelemediğini: yılbaşında zatürreeye yakalandığını ve o günden beri ölümünü beklediklerini söylüyor. Bu sabah ölüsünü gördüğümde John Torrington’un bu kadar çok zayıflamış olmasına şaşırdım. Hem Peddie hem de Mcdonald iki aydır iştahının iyice kesildiğini diyetini konservelenmiş çorba ve sebzelerle desteklemelerine rağmen kilo vermeye devam ettiğini anlattılar.

Bu sabah Peddie ve McDonald’ın cesedi hazırlayışlarını izledim. Torrington’a temiz, çizgili bir gömlek giydirilmiş, adamın saçları kısa bir

süre önce dikkatlice kesilmiş, tırnakları temizlenmişti. Temiz bir elbise parçasıyla çenesi yüzüne bağlanmıştı. Aynı şekilde beyaz iplerle dirsekleri, elleri, ayak bilekleri ve başparmakları sıkıca bağlanmıştı. Bunu zavallı adamın kilosunu ölçerken -sadece 40 kilo çıktı- vücudu parçalanmasın diye yaptılar. Ayrıca vücudu cenazeye de hazırlamış oluyorlardı. Otopsi yapmaya hiç gerek görmedik çünkü genç adamın zatürreeden öldüğü açıktı ve bu mürettebatın geri kalanına bulaşacak bir hastalık değildi.

Terör'de görev yapan iki cerrah meslektaşıma, Torrington'un cesedini marangoz Thomas Honey ve Wilson adındaki yardımcısı tarafından dikkatle hazırlanan tabuta yerleştirmelerine yardım ettim. Vücut öldükten sonra katılaşmadı. Marangozlar özenle seçilmiş maun ağacından yapılmış tahtadan yapılma tabutun içine tahta parçaları rendelediler ve rendeledikleri bu parçaların büyük kısmını Torrington'un başının geleceği yere koydular. Ceset henüz kokmaya başlamadığı için etrafta sadece bu tahta parçalarının kokusu vardı.

*

3 Ocak 1846

John Torrington'un cenazesi aklımdan çıkmıyor.

Erebus'dan çok az kişi cenazeye katıldı ama ben Sör John, Üsteğmen Fitzjames ve birkaç subayla beraber cenazeye katılmak için diğer gemiye kadar yürüdüm. Oradan da Beechey Adası'nın kıyılarına kadar uzanan iki yüz metrelik mesafeyi kat ettik.

Buzlanma nedeniyle demir atmak zorunda kaldığımız Devon Adası'nın ilerisinde bulunan Beechey Adası'nın bu en kuytu yerinde geçirdiğimizden daha kötü bir kışı hayal bile edemiyorum. Ama gerek Üsteğmen Fitzjames gerekse diğerleri bize zorluk çıkartan basınç sırtları, korkunç karanlık, uğuldayan fırtınalar ve bizi sürekli tehdit eden buza rağmen eğer buraya değil de kutuplardan gelen buz akıntısının saldırısı altında bulunacağımız bir başka yere demir alsaydık çok daha kötü bir durumda olacağımızı söylüyorlar.

John Torrington'un arkadaşları güzel, mavi bir örtüye sanlı tabutu buz tuttuğu için gerçek yüksekliğinin çok daha yukarısında görünen tırabzanın üzerine yavaşça koydular. Terör'ün diğer tayfaları da tabutu oradan alıp bir kızağa yerleştirdiler. Sör John kendi elleriyle tabutun üstüne bir İngiliz bayrağı yerleştirdi. Sonra Torrington'un arkadaşları ve diğer tayfalar koşum takımına yerleşip kızağı Beechey Adasının buz ve çakıldan kumsalına doğru iki yüz metre kadar çektiler.

Doğal olarak bütün bunlar, tam bir karanlıkta gerçekleşiyordu. Çünkü güneş ocak ayında gün ortasında bile görünmüyor ve üç aydan beri böyle. Bana söylediklerine göre bir ay sonra güney ufkunda güneşimizi yeniden göreceğiz. Ama şu anda donmuş denizden donmuş sahile yürüyen kafilemiz -tabut, kızak, kızağı çekenler, subaylar, cerrahlar, Sör John, üniformaları kalın palto kırla örtülü deniz erleri- sadece fenerlerin ışıklarıyla aydınlanıyor. Bu hüzünlü yolculuğumuz kesilmesin diye Terör'ün tayfaları, bizim bulunduğumuz yerle kumsal arasında kısa süre önce bitiveren basınç sırtlarını söktüler. Sör John, kışın başında gemilerle buz ve çakıldan oluşan kumsal arasındaki en kısa mesafeye ip ve fenerlerle belirlenmiş bir yol yapma emri vermişti. Çünkü kumsalda pek çok yapı inşa etmiştik, eğer buz gemilerimize zarar verirse sığınabileceğimiz, içi erzak dolu bir ev, acil durumlar için kullanabileceğimiz bir kulübe ve Bilim İstasyonu, cephaneliğin yanında bulunan bir ocağı herhangi bir kazaya meydan vermemek için yerleştirdiğimiz üçüncü bir yapı. Denizcilerin her şeyden çok yangından korktuklarını öğrendim. Sonuçta, bu yol projesini sürekli hareket eden, yükselen, üzerine konan her şeyi parçalayan buz yüzünden iptal etmek zorunda kaldık.

Cenaze sırasında kar yağıyordu. Tanrının unuttuğu bu kutup bölgesinde her zaman olduğu gibi sert rüzgârlar esiyordu. Cenaze törenini yaptığımız yerin tam kuzeyinde ayın dağları kadar ulaşılmaz simsiyah tepeler yükseliyordu. Erebus ve Terör de yakılan fenerler esen rüzgârda fark edilmeyecek kadar cılız bir ışık veriyordu. Arada sırada, soğuk bir ay, hızla hareket eden bulutlar arasından görünüyor ama bu zayıf solgun ay ışığı bile kar ve karanlıkta hemen kayboluyordu. Ulu Tanrım, gerçekten kasvetli bir soğuk bu.

Terör'ün en güçlü adamları Torrington öldüğünden beri neredeyse hiç durmadan çalıştılar, kazma ve küreklerle mezar kazdılar. Sör John mezarın derinliğinin iki metre olması emrini verdi. Donmuş, çok sert buz ve taş delinmiş, mezar kazılmıştı, sadece üstünkörü bir bakış bile bunu kazmak için ne kadar büyük bir emek verildiğini anlamama yetti. Bayrak kaldırıldı, tabut dikkatlice, neredeyse saygıyla dar mezara indirildi. Tabutun üstünü hemen kar kapladı ve bu kar fenerlerimizden gelen ışığı yansıttı. Crozier'ın subaylarından birisi tahta bir levhayı yere yerleştirdi ve dev bir denizcinin dev bir çekiçle birkaç kez vurmasıyla levha buza saplandı. Üzerine dikkatle şunlar yazılıydı:

İ. S. 1846'DA 1 OCAK'TA TERÖR GEMİSİNDE GÖREV YAPARKEN BU HAYATA 20 YAŞINDA GÖZLERİNİ YUMAN JOHN TORRİNGTON'UN ANISINA

Sör John ayini yönetti ve bir konuşma yaptı. Bu konuşma uzun sürdü ve yumuşak sesine sadece rüzgârın uğultusu ve denizcilerin ayakları donmasın diye yere tabanlarını vurmaları eşlik etti. Açıkçası Sör John'un konuşmasını dinlemedim, esen rüzgârın ve düşüncelerimin arasında kaybolmuştum. Bu yerin ıssızlığı, çizgili gömlek giydirilmiş, uzuvları bağlanmış, bu soğuk mezara az önce konmuş bu cesedin anısı ama en çok da üzerimizde yükselen bu tepelerin sonsuz siyahlığı beni bunaltıyordu.

*

4 Ocak 1846

Bir başka denizci daha öldü.

Bu defa, bizim gemiden, Erebus'dan. Yirmi beş yaşında John Hartnell adında güçlü kuvvetli bir denizci. Sanıyorum saat tam altı civarıydı, akşam yemeği için masalar kurulmuştu ki Hartnell kardeşi Thomas'ın üzerine yığıldı, yere düştü, kan kusmaya başladı ve beş dakika sonra öldü. Bu olay olduğu sırada ben ve cerrah Stanley revir olarak kullandığımız orta güvertenin ön kısmında bulunuyorduk.

Bu ölüm hepimizi dehşete düşürdü. Hartnell zatürree ya da verem belirtisi göstermemişti. Üsteğmen Fitzjames de bizimle beraberdi ve şaşkınlığını gizleyemedi. Eğer mürettebat arasında yayılan bir tür veba ya da iskorbüt varsa bunu bir an önce bilmemiz gerekiyordu. İşte tam o anda, perdeler hazır kapalıyken ve kimse John Hartnell'in cenazesi için hazırlıklara başlamadan otopsi yapmaya karar verdik.

Revirdeki masayı kaldırdık, yaptıklarımızı toplanmaya başlayan adamlarla aramıza sandıklar yerleştirerek, elimizden geldiği kadar çok perde çekerek saklamaya çalışıyorduk. Aletlerimi çıkardım. Stanley baş cerrah olduğu halde ben anatomi uzmanı olduğum için kesme işlemini benim yapmamı istedi. Son hazırlıklarımı yapıp kesmeye başladım.

Acelemden, bir zamanlar kadavralar üzerinde aceleyle çalıştığım yıllarda yaptığım gibi cesedi ters Y biçiminde kesmeye başladığımı fark ettim. Daha yaygın olarak uygulanan Y kesiminde kesime omuzlardan başlanır, göğüs kemiğinin altına kadar inilir.

Bense, tersine, kalçalardan başlayıp göbeğe kadar kestim. Stanley bunu hatırlatınca utandım.

“Önemli olan çabuk bitmesi, “ dedim sessizce meslektaşıma. “Bunu hemen bitirmeliyiz. Adamlar arkadaşlarının vücudunun kesilmesine dayanamazlar. “

Cerrah Stanley başıyla onayladı ve ben kesmeye devam ettim. Söylediklerimi onaylarcasına Hartnell’in küçük kardeşi Thomas perdenin diğer tarafından bağırıp çağırmaya başladı. Torrington’un Terör’deki yavaş ölümünün aksine John Hartnell’in aniden yığılısı ve ölümü buradakileri dehşete düşürmüştü. Mürettebat Torrington’un ölümüne hazırlanmış, eşyalarım toplamış ve annesine mektup yazmışlardı. İşte bu ölümün aniliği yüzünden aralarından hiçbiri cerrahların arkadaşlarının cesedini kesmesini kaldıramazdı. Şu anda sadece Üsteğmen Fitzjames’in cüssesi, rütbesi ve tavırları ölenin öfkeli kardeşi ve şaşkın mürettebatın hışmından koruyabilirdi bizi. Genç Hartnell’in bazı arkadaşları ve Fitzjames’in oradaki varlığı sayesinde ölenin kardeşi yanımıza kadar gelmiyordu. Yine de neşterimle dokuları keserken, aletlerimle kaburgaları açarken homurdanmaların perdenin sadece birkaç metre arkasından geldiğini hissedebiliyordum.

Önce Hartnell’in kalbini çıkardım, onunla beraber nefes borusunu da kestim. Feneri yaklaştırdım, Stanley kalbi aldı, kanı kirli bir bez parçasıyla sildi. İkimiz de kalbi incelemeye başladık. Sağlam görünüyordu, bir hastalığın izine rastlamadık. Stanley organı ışığa yakın tutarken ben sağ ve sol karıncık bölgelerini kestim. Burada bulunan kasları arka tarafa itip kalp kapakçığını inceledik. Sağlam görünüyordu. Hartnell’in kalbini karın boşluğuna koyup denizcinin ciğerlerinin alt kısmını hızlı neşter darbeleriyle kestim.

“İşte,” dedi cerrah Stanley.

Başımla onayladım. Ciğer tahriş olmuştu ve başka verem belirtileri de vardı; aynı zamanda adam kısa süre önce zatürree geçirmiş. John Hartnell de tıpkı John Torrington gibi veremliydi ama daha yetişkin, daha güçlü ve Stanley’in deyişiyle daha çetin ceviz olması nedeniyle hastalığın semptomları belki hastanın kendisi tarafından bile fark edilmedi. Tuzlanmış domuzunu yemeden birkaç dakika önce yere yığılıp ölene kadar. Ciğeri tamamen vücuttan söküp ışığın altına tuttum. Gerek ben gerekse Stanley, Hartnell’in hem verem olduğuna hem de uzun süreden beri oldukça fazla alkol aldığına ikna olduk.

Perdenin sadece birkaç yarda ilerisinde Hartnell’in kardeşi Thomas bağırıyordu, ancak Komutan Fitzjames’in azarlamaları öfkesini

dizginleyebiliyordu. Perdenin arkasından gelen diğer seslerden diğer subayların da -Teğmen Gore, Teğmen Le Vesconte ve Fairholme ve hatta çavuş Des Voeux- bu denizci güruhunu kâh yatıştırma kâh korkutma işini üstlerine aldığını anladım.

"Göreceğimizi gördük mü?" diye fısıldadı Stanley.

Yine başımla onayladım. Vücutta, yüzde, ağızda ya da organlarda herhangi bir iskorbüt belirtisi yoktu. Verem, zatürree ya da her ikisinin birleşiminin bu kadar güçlü iki denizciyi böylesine kısa bir sürede nasıl öldürdüğü bir sır olarak kalsa da, en azından veba türü bir salgın hastalıktan korkmamıza gerek olmadığı ortaya çıktı.

Tayfaların yattığı yerden gelen sesler yükseldiği için çabucak akciğeri, karaciğeri ve diğer organları karın bölgesine, kalbin yanına sıkıştırdım, uygun bir biçimde durup durmadıklarına dikkat etmeden bir kütle halinde üst üste yığdım bunları. En son kaburgayı da yerleştirdim (daha sonra ters koyduğumu fark edecektim). Baş cerrah Stanley ters Y biçiminde kestiğim deriyi uzun bir iğne ve bir yelken ipliğiyle dikiş işiyle uğraşan birinin takdirini kazanacak bir biçimde hızla dikti.

Bir dakika sonra Hartney'in elbiselerini giydirmiştik, vücudu yavaş yavaş katılaşmaya başlıyordu. Perdeyi açtık. Sesi benden daha kalın ve güçlü olan Stanley Hartney'in kardeşi ve diğer tayfalara geriye sadece cesedi cenazeye hazırlamak için yıkamak kaldığını söyledik.

*

6 Ocak 1846:

Neden bilmiyorum ama bu cenaze töreni ilkine göre beni daha çok zorladı. Yine gemiden karaya aynı kasvetli yürüyüşü yaptık, bu defa Doktor McDonald, cerrah Peddie ve Yüzbaşı Crozier dışındaki herkes Erebus'tandı. Yine tabutu bayrakla kapladık, adamlar Hartnell'in vücudunun üst kısmını kardeşi Thomas'ın en sevdiği gömleği de dâhil olmak üzere üç kat giydirmişler ama vücudunun çıplak kalan alt kısmına sadece bir örtü sermişler, orta güvertede, siyah kilimli revirde duran tabutun yarısını saatlerce açık bırakmışlardı; neden sonra tabutun çivileri çakılıp cenazeye hazır hale geldi. Yine kızaklarla buz tutmuş denizden buzlu sahile doğru yavaş yavaş ilerledik. Yine karanlığı aydınlatmayan fenerler vardı yanımızda. Ama bu defa yıldızlar görünüyordu ve kar yağmadı. Deniz piyadelerine bu defa iş çıktı çünkü üç tane büyük kutup ayısı havayı koklaya koklaya yaklaşıyorlar, basınç sırtlarının yanından geçerek yanımıza gelmeye çalışıyorlardı. Deniz piyadeleri hayvanları kovmak için saçma

tüfeğiyle ateş etmek zorunda kaldı, ayılardan biri gövdesinin yanından yaralanmıştı.

Sör John yine cenaze töreninde bir vaaz verdi -gerçi Hartnell Torrington kadar çok sevilmediği için bu defa daha kısa sürdü ve yine- bu defa soğukta dans eden yıldızların altında, arkamızda sadece Torrington'un güzel mezarının yanına kazılan yeni bir mezarı donmuş toprakla dolduran denizcilerin çıkardığı kürek ve kazma sesleri; kırılan, parçalanan, inleyen buzda yürüdük.

Belki de bu ikinci cenazede içimi bunaltan şey üzerimize çöken kara tepeydi. Bu defa özellikle sırtımı tepeye vermeme ve Sör John'a daha da yakın durup umut ve avuntuyla dolu konuşmasını dinlemeye çalışmama rağmen o soğuk, siyah, dikey, ölü, karanlık ve duygusuz taş kütlesini tam arkamda hissediyordum, bu kayalar geri dönüşü olmayan ülkeye açılan bir geçit gibiydi. Bu karanlık, ifadesiz taşın soğuk gerçekliğinin yanında Sör John'un tutkulu ve cesaret verici sözlerinin bile pek bir anlamı kalmıyordu.

Her iki gemideki tayfaların da morali çok bozuk. Daha yeni yıla geleli bir hafta bile olmadan iki tayfamızı kaybettik. Dört cerrah, ertesi gün gizli bir yerde Terör'ün en alt güvertesindeki marangoz odasında toplanıp sanki lanetlenmiş seferimizde yeni ölümleri engellemek için neler yapabileceğimizi tartışmaya karar verdik. Bu ikinci mezarın hemen üstüne konan tabelada şunlar yazılıydı:

25 YAŞINDA 4 OCAK 1846'DA EREBUS GEMİSİNDE HAYATINI KAYBEDEN JOHN HARTNELL'İN ANISINA.

HER ŞEYE KADİR TANRI ŞÖYLE DEDİ: "GİTTİĞİNİZ YOLU İYİ SEÇİN"

Son ana doğru bir rüzgâr çıktı. Neredeyse gece yarısındayız ve Erebus 'un orta güvertesindeki ışıkların çoğu sönük. Uğuldayan rüzgârı dinliyor ve o karanlık, rüzgârlı sahile dikilmiş iki tabelayı, o deliklerde yatan iki ölüyü, siyah tepenin ifadesiz yüzünü düşünüyor, tahta tabelalarda yazılanları şimdiden silmeye başlayan, yaylım ateşi gibi yağan kar tanelerini gözümde canlandırabiliyorum.

7
FRANKLIN

Bir kış önce Beechey Adasında, şu anda bulundukları noktadan yüzlerce kilometre ötede geçirdikleri zamanlar pek çok bakımdan rahatsızlık vericiydi, bunu kendine ya da bir yakınına itiraf edebilirdi. Gerçi bu seferde hiçbir yakını yoktu. Seferlere katılan üç tayfanın, Ocak ayının başında önce Torrington ve Hartnell'in, sonra 3 Nisan'da deniz piyade Er William Braine'ın verem ve zatürreeden ölmesi bir şok etkisi yaratmıştı. Franklin'in bildiği kadarıyla bir seferin bu kadar erken sayılabilecek bir tarihinde doğal nedenlerle bu kadar çok kayıp veren bir başka gemi yoktu.

Kaptan Sör John Franklin halinden hiç bu kadar memnun olmamıştı.

Otuz iki yaşındaki Er Braine'ın mezar tabelasına ne yazılması gerektiğine Franklin karar vermişti: "Choose..." bu sözler gerek Erebus 'un gerekse Terör'ün tayfaları arasında isyan noktasına gelmese bile ona çok yaklaşan bir rahatsızlığa neden olmuştu. Çünkü bu yazı O korkunç çakıl ve buzların içinde yatan Braine, Hartnell ve Torrington'u asla ziyaret etmeyecek kişiler için yazılmıştı. Bununla birlikte dört cerrah Hartnell'in ölümünden sonra toplanmış, tartışmış ve gizliden gizleyen varlığını sürdüren iskorbütün tayfaların direncini kırdığı, verem ve zatürree gibi hastalıkların hemen ölüme yol açtığı ihtimali olabileceği üzerinde karara varmışlardı. Cerrahlar, Stanley, Goodsir, Peddie ve McDonald Sör John'a tayfaların diyetinde bir değişiklik yapılmasını önerdiler. Buna göre mümkün olduğunca taze yemek yenecekti. (Gerçi kutup ayısı dışında taze yemek bulmak hemen hemen olanaksızdı ve bu tehlikeli yaratığın ciğerini yemenin ani ölümlere yol açabileceği keşfedilmişti.) Eğer taze yemek bulunamazsa tayfaların daha çok tercih ettiği tuzlu domuz ve dana etleri azaltılacak, bunun yerine konservelerdeki sebze çorbaları ve benzer yemekler verilecekti. Sör John bu tavsiyelere uydu, verilen yemeklerin yarısından az olmayacak bir kısmının depolarda saklanan konserve yiyeceklerden oluşması emrini verdi. Bu değişiklik işe yaramıştı. Er Braine'ın nisan başındaki ölümü ile 1846 Mayıs'ının sonunda Beechey Adası'ndaki buzların erimesiyle biten tutsaklıkları arasındaki dönemde kimse ölmedi ve ciddi bir hastalığa yakalanmadı. Bundan sonra buz hızla kırıldı. İki yetenekli buz ustasının seçtikleri yönlerden güney ve batı tarafına doğru,

Sör John'un neslinden gelen kaptanların söylemeye alışık oldukları gibi "yağ gibi" ilerlediler. Güneş ışığı ve açık sularla beraber çeşit çeşit hayvan, kuş ve balık da ortaya çıktı. Bu uzun, yavaş geçen kutup yazında güneş neredeyse gece yarısına kadar ufuktan inmiyor, havalar bazen sıfırın üstüne çıkıyor ve gökler göç eden kuşlarla doluyordu. Franklin artık renklerinden martıların cinsini tahmin edebiliyor, her türlü ördeği ve kuşu birbirinden ayırt edebiliyordu. Erebus ve Terörün önünde giderek açılan sularda herhangi bir Amerikalı balina avcısını kıskandıracak bir sürü balina görüyorlar, ringo gibi çeşit çeşit küçük balığın yanında morina ve Grönland balinası gibi büyük balıklara da rastlıyorlardı. Tayfalar balina avlamak için botlara biniyorlar, balık avlıyorlar ve bazen sırf zevk için küçük balinalara ateş ediyorlardı. Her av takımı akşam yemeğinde yenmek üzere vurdukları kuşlarla geri geliyordu. Kuşun dışında fok balığı da avlanıyordu. Kışın deliklerine giren bu hayvanları vurmak neredeyse olanaksızken yazın açık buzda çok kolay hedef oluyorlardı. Aslında tayfalar çok yağlı ve tatsız buldukları fok balığı etini pek sevmiyorlar ama kıştan kalma bir açlıkla bu hayvanların yağlarını içiyorlardı. Teleskoplarla yerlerini tespit ettikleri, uzun sivri dişleriyle istiridye avlayan denizaygırlarını da vuruyorlardı. Bazı av partileri de beyaz kutup tilkisinin derisi ve etiyle geri dönüyorlardı. Avcılar ağır ağır yürüyen kutup ayılarını bu hayvanlar üzerlerine saldırmadıkça vurmayı pek tercih etmiyorlardı. Hele bu kadar çok başka av hayvanı varken kimse bu ayıların etini yemiyordu. Franklin'e verilen emirler arasında bir alternatif emir vardı: Eğer "Kuzey-Batı Geçidi'ne güneyden ulaşmasına buzlar engel olursa, kuzeye dönüp, Wellington Geçidi'ni izleyip Açık Kutup Denizi'ne -özetle, Kuzey Kutbu'na- gidebilirdi. Ama Franklin hayatı boyunca her zaman yapmaya alışık olduğu şeyi yaptı: Kendisine ilk verilen emir neyse onu uygulamak. Bu, kutupta geçirdiği ikinci yazdı ve onun liderliğinde gemileri Erebus ve Terör güneyden, Devon Adası'ndan ilerleyip Walker Burnunu geçmiş, isimsiz buzlu takımadalara gelmişti. Bir önceki kış, "Kuzey-Batı Geçidi'ni aramaktansa Kuzey Kutbu'na gitmekle yetinecek gibi görünüyordu. Kaptan Sör John Franklin o zamana kadar kat ettiği hızla gurur duyabilirdi. Geçen yıl, 1845'te kısa sayılabilecek yaz yolculuğunda, İngiltere'den geç yola çıkmışlar ve Grönland'a planladıklarından daha geç varmışlardı. Baffin Körfezi'ni rekor sayılabilecek bir zamanda kat etmiş, Devon Adasının güneyindeki Lancaster Boğazını geçmiş, oradan Barrow Boğazı'na ulaşmışlardı; ağustos ayının sonlarına doğru Walker Burnunun güneyinden

ilerlerken buz daha öteye gitmelerini engelledi. Ama buz uzmanları kuzeyde ilerlenebilecek sular keşfetti. Bu yolu izleyen gemiler Devon Adası'nın kuzey kesimlerinden geçerek Wellington Kanalı'na ulaştılar. Bu noktadan sonra Franklin kendisine önerilen alternatif rotayı izlemeye karar verdi; açık Kutup Denizi'ne ve Kuzey Kutbuna buzların olmadığı bir yoldan gidebileceğini düşünüyordu. Ama efsanevi Kuzey Denizi'ne ulaşabilmek için buzlar arasında herhangi bir açıklık bulamadı. Franklin'in seferindekilerin düşündüğü kadarıyla Kutup Kıtasının bilinmeyen bir kısmı olan Grinell Yarımadası önlerini kesmiş, kuzey ve batıdan ve daha sonra sadece batıdan ilerleyerek o yarımadanın batı ucuna gelinceye kadar açık denizi izlemek zorunda bırakmıştı; bu noktadan sonra tekrar kuzeye yönelmişler, Wellington Kanalından görünüşe göre sonsuza kadar uzanan bir buz kütlesiyle karşılaşmışlardı. Bu yüksek buz denizine paralel olarak beş gün ilerledikten sonra Franklin, Fitzjames, Crozier ve buz uzmanları Wellington Kanalı'nın kuzeyinde Kutup Denizi olmadığına ikna olmuşlardı. En azından bu yaz için. Kötüleşen buz koşulları onları güneye yönelmeye, daha önceleri Cornwallis olarak bilinen ama artık Cornwallis Adası olduğu anlaşılan kütlenin etrafını dolanmaya zorladı. Franklin hiç değilse yapılan seferin Cornwallis'in bir ada olduğunun keşfedilmesini sağladığını biliyordu. 1845 yazının sonlarına doğru buzlar hızla donarken Franklin büyük Cornwallis Adası'nın etrafından dolandı, Walker Burnu'nun kuzeyindeki Barrow Boğazına tekrar girdi ve Walker Burnu'nun güneyindeki yolun hâlâ buzla -hem de bu defa katı buzla- kaplı olduğunu ikinci kez gördü ve kışı geçirmek üzere Beechey Adası'nda iki hafta önce keşfettikleri küçük bir koya girmeye çalıştı. Franklin buraya tam zamanında geldiklerini biliyordu çünkü bu koyun sığ sularına demir attıkları günün ertesi günü Lancaster Boğazı'nın ötesinde bulunan ve geminin ilerlemesine izin verecek son deniz açıklıkları kapanmaya başlamıştı ve hareket eden buz parçaları seyri olanaksız kılacaktı. Erebus ve Terör gibi demir ve meşeyle güçlendirilmiş teknoloji harikalarının bile buz kanalında hayatta kalıp kalmayacakları şüpheliydi. Ama şimdi yaza gelmişlerdi ve haftalardır güney ve batı yönüne ilerliyor, yapabildikleri zaman erzaklarını dolduruyor, buzlar arasındaki her deniz açıklığını takip ediyor, gözetleme kulesinden görebildikleri her su parıltısının üzerine gidiyor ve zorunda kaldıkları zaman buzları parçalayarak ilerliyorlardı. Erebus, lider gemi olarak önde gidiyor, Terör'e göre daha ağır ve güçlü -beş beygir daha güçlüydü- olduğu için buzları o kırıyordu. Ama -kahretsin!- suyun altındaki buz yüzünden

motor şaftı bükülmüştü; bundan sonra onarılamayacaktı ve zorunlu olarak önde giden gemi Terör olacaktı. Kral William toprakları güney tarafından bakınca seksen kilometreden itibaren görünmemeye başlamıştı; gemiler o kocaman kara kütlesinin koruması altında kuzeye doğru ilerlediler -bu kara kütlesi Walker Burnu'nu geçip güney-batı yönünde, yani Franklin'in kendisine emredilen yöne doğru ilerlemesini engellemiş, bunun yerine Peel Geçidi'nden geçmek, daha önce keşfedilmemiş boğazlara yönelmek zorunda kalmıştı. Şimdi güney ve batı taraflarında kalan buzlar tekrar hareketlenmeye başlamış ve bu hareketlenme neredeyse daimi bir hal almıştı. Emekler gibi ilerliyorlardı. Buz kalınlaşmış, buzdağları artmış, su açıklıkları daralmış ve birbirinden kopuk bir hal almaya başlamıştı. Sör John, 3 Ekim sabahı en yüksek subaylarını, mühendislerini ve buz uzmanlarını bir toplantıya çağırmıştı. Bu kadar kişi Kaptan Franklin'in kamarasına kolaylıkla sığmıştı; Terör gemisinde bu kamara subayların toplantı salonu olarak kullanılırdı; kütüphanesi, müzik dinleme olanağı vardı. Erebus'da ise bütün bir güvene katını kaplayan bu oda Franklin'e aitti, dört metre genişliğinde, altı metre uzunluğunaydı; sancak tarafında, odanın içinde yine bir oda sayılabilecek Franklin'e özel bir "dinlenme yeri" vardı. Franklin'in özel odasının büyüklüğü Yüzbaşı Crozier ve diğer tüm subayların odalarının büyüklüğüne eşitti. Sör John'un yardımcısı Edmund Hoar yemek masasını açmış, orada bulunan tüm subayların oturmasına uygun bir hale getirmişti. Erebus gemisinden Üsteğmen Fitzjames, Teğmenler Güre, Le Vesconte ve Fairholme; Terör'den Yüzbaşı Crozier, Teğmenler Little, Hodgson ve Irving toplantıya katılanlar arasındaydı. Masanın her iki tarafında oturan sekiz kişinin dışında -Sör John özel odasının girişine yakın bir yerde, sancak tarafından masanın başköşesine geçmişti- buz uzmanları, Crozier'in gemisinin mühendisi Bay Thompson ve Erebus 'un mühendisi Stanley masanın yanında ayakta duruyorlardı. Sör John, Erebus'dan bir cerrahın, Stanley'in de toplantıda hazır bulunmasını istemişti. Franklin'in yardımcısı üzüm suları, peynirler ve çörekler çıkarmıştı. Sör John toplantıyı başlatmadan önce biraz konuştular.

"Baylar eminim hepiniz neden toplandığımızı biliyorsunuz," dedi Sör John. "Tanrı'nın yardımıyla seferimizin son iki ayında çok başarılıyız. Beechey Adası'nı neredeyse beş yüz elli kilometre geride bıraktık. Gözcülerimiz ve kızak takımlarımız güney ve batı taraflarında açık sular

olduğuna dair raporlar veriyorlar. Tanrı'nın izniyle, bu sonbaharda açık denizlere ulaşabilir ve "Kuzey-Batı Geçidi'ni bulabiliriz.

"Ama anladığım kadarıyla batımızdaki buz gerek kalınlık gerekse yoğunluk bakımından daha da güçlendi. Bay Gregory'nin verdiği rapora göre Erebus 'un şaftı buz nedeniyle zarar gördü. Bu hasar ilerlememizi engelleyecek kadar büyük olmasa da tam kapasite ilerlememizi güçleştiriyor. Kömür stokumuz azalıyor. Yakında yeni bir kış bizi bekliyor. Başka deyişle baylar, nasıl bir eylem ve yön içinde olacağımızı belirlememiz gerekiyor, sanırım burada vereceğimiz kararın başarı ya da başarısızlığımızı belirleyecek kadar önemli olduğunu söylemek abanma sayılmaz."

Uzun bir sessizlik oldu.

Sör John Erebus'daki kızıl sakallı buz uzmanına işaret etti. "Belki görüş alışverişinde bulunmadan ve tanışmaya girişmeden önce buz uzmanlarımız, mühendislerimiz ve cerrahımızı dinlemek faydalı olacaktır. Bay Reid, bugünkü ve gelecekteki buz koşullarıyla ilgili dün bana verdiğiniz bilgileri buradakilerle de paylaşır mısınız?"

Reid, masanın ucunda Erebus'dan subayların oturduğu tarafta ayakta duruyordu; boğazını temizledi. Reid utangaç biriydi ve bu kadar yüksek subayın bulunduğu bir toplulukta konuşmaktan dolayı yüzü sakalından daha da kırmızı bir renk almıştı.

"Sör John... baylar... Şimdiye dek buz koşulları açısından şanslı sayılabiliriz, bu bir sır değil. Mayıs ayında gemilerin buzdan kurtulduğu dönemden ve bir Temmuzda Beechey Adası'ndaki limanından ayrılışımızdan beri geçen zaman diliminden söz ediyorum. Boğazlardayken genellikle sulu buzlar arasından ilerliyorduk. Buz bize sorun çıkarmadı. Birkaç saatlik karanlıkta, yani geceleri, ada büyüklüğünde buzların arasından geçiyorduk. Son haftada, donma noktasına gelen denizde bunlardan sık sık gördük. Ama bunlar da bize sorun çıkarmadı.

"Kıyılarda yeni tutmaya başlayan buzlardan da uzak kalmayı başardık, kalmalıydık da, çünkü bu buzlar daha tehlikelidir. Bu karaya bitişik buzlar, böylesine güçlü gövdeleri olan gemilere bile, hele Terör gemisi öndeyken, zarar verebilir. Ama dediğim gibi, bu tür buzdan uzak durabildik. En azından şimdiye kadar.

Reid terliyordu, görünüşe göre lafı bu kadar uzattığı halde hâlâ Sör John'un sorusuna tam olarak yanıt verememekten dolayı rahatsızdı. Boğazını temizleyip devam etti:

“Sör John ve saygıdeğer baylar, bu türden hareket eden buzlarla, ondan daha kalın, yüzen buzlarla ve buzdağlarından kopan büyük buz kütleleriyle şimdiye kadar iyi baş ettik. Bunları bu kadar kolay atlattık çünkü açık denizleri kolaylıkla bulabiliyorduk. Ama baylar, bundan sonra böyle olmayacak. Geceler uzuyor, adamsı buzlar artık sürekli karşımıza çıkıyor, küçük buzullara ve tümseklere giderek daha fazla rastlayacağız. Özelikle de bu tümsekler beni ve Bay Blanky’yi endişelendiriyor.”

“Neden, Bay Reid?” diye sordu Sor John. Yüz ifadesi farklı buz koşullarını konuşmaktan her zaman olduğu gibi ne kadar çok sıkıldığını gösteriyordu. Sor John’a göre buz buzdu, kırılıp geçilecek, yanından dolaşılacak, aşılacak bir şey.

“Kar, Sor John,” dedi Reid. “Tepelerindeki derin kar. Ve yanlarındaki gelgit izleri. Bu tür izler yaşlı, gezici buzların, gerçekten yoğun kütlelerin varlığına işarettir. Onları gördüğümüz anda ise tıkanıp kalırız. Güneye ve batıya dürbünle baktığımızda ya da kızaklarla gittiğimizde hep bu tür buzlan görüyoruz. Bir tek Kral William topraklarının güneyinde açık suların izi var.”

“Kuzey-Batı Geçidi,” dedi Üsteğmen Fitzjames yumuşak bir sesle.

“Belki de,” dedi Sör John. “Büyük ihtimalle. Ama oraya ulaşmamız için yüz elli kilometrelik gezici buzu aşmamız gerekiyor, hatta belki de üç yüz elli kilometrelik bir mesafe. Bana söylenene göre, Terör’ün buz uzmanı batı yönünde koşulların daha da kötüleştiğine dair bir teoriye sahip. Bay Blanky?”

Thomas Blanky’nin yüzü kızarmadı. Diğerine göre daha yaşlı olan bu buz uzmanının sesi, kesik kesik patlayan, her biri bir tüfek sesi gibi keskin heceler halinde geliyordu.

“O gezici buzlara girmek ölüme eşittir. Zaten buraya kadar gelmemiz bile bir hataydı. İşin aslı, Peel Boğazından çıktığımızdan beri en az Baffin Körfezinin kuzeyinde rastladığımız türden kötü bir buz akıntısıyla karşı karşıyayız ve bu akıntı her gün daha da kötüye gidiyor.”

“Neden böyle düşünüyorsun Bay Blanky?” diye sordu Üsteğmen Fitzjames. Kendinden emin sesi hafif peltekti. “Evet, yazın sonuna geldik. Ama deniz tam olarak donuncaya kadar sorun yok. Anakaranın yakınında, örneğin Kral William Yarımadası’nda deniz en az bir ay daha donmaz.”

Bay Blanky başıyla “hayır” işareti yaptı. “Hayır, bu buz, daha önce gördüğümüz buzlara ya da sulu buza benzemez baylar. Bu, gezici buzdur. Kuzeybatıdan geliyor. Bunları bir dizi dev buzul olarak düşünün,

parçalanan buzdağları. Güneye ilerlerken çevrelerindeki yüzlerce kilometrelik denizi donduruyor. Şimdiye kadar bundan korunduk.”

“Peki, bizi koruyan neydi?” diye sordu Teğmen Gore. Çarpıcı biçimde yakışıklı ve kişilikli bir subaydı.

Bu soruya, bakışıyla Blanky’ye devam etmesine gerek olmadığını belirten Yüzbaşı Crozier yanıt verdi. “Bizi koruyan, biz güneye doğru ilerlerken batımızda kalan adalardı, Graham,” dedi İrlandalı Yüzbaşı. Bir yıl önce nasıl Cornwallis’in bir ada olduğunu keşfettiysek şimdi de Prince of Wales topraklarının da bir ada olduğunu keşfettik. Bu adanın kütlesi tam güçle hareket eden bir buz akıntısını kesti. Biz Peel Burnu’na gelene kadar. Şimdi, çeşitli adalar arasından geçip güneye itilen gezici buzların kuzeybatımızda olduğunu görebiliyoruz. Muhtemelen anakaraya kadar sürecektir bunlar. Güney sahilinde hâlâ donmamış deniz varsa bile, bu durum uzun sürmeyecektir. İlerlersek ve gezici buzların arasında kışı geçirmeye kalkarsak sonumuz gelir.”

“Bu da bir fikir,” dedi Sör John. “Bunu belirttiğin için de teşekkür ederim Francis. Ama şu anda eylem planımızı çıkarmalıyız. Evet... James?”

Üsteğmen Fitzjames her zamanki gibi rahat ve kendinden emin görünüyordu. Sefer sırasında kilo almıştı, düğmeleri üniformadan kopacakmış gibi duruyordu. Yanakları pembeydi; sarı saçları İngiltere’de olduğundan daha uzundu ve bukleler halinde aşağı sarkıyordu. Masadaki herkese gülümsedi.

“Sör John, ben de Yüzbaşı Crozier gibi gezici buzların ortasında kalırsak kötü duruma düşeceğimizi düşünüyorum ama bu yoldan devam edersek sonumuzun geleceğini sanmıyorum. Benim fikrime göre ilerleyebildiğimiz kadar güneye ilerlemeliyiz. Bunu yaparsak ya açık denizlere ulaşıp “Kuzey-Batı Geçidi’ne ulaşırız ki bunu kış gelmeden başarabileceğimize inanıyorum, ya da kıyıda daha güvenli sular buluruz, Beechey Adası’ndaki gibi kışı görece daha iyi geçirebileceğimiz bir limana sığınabiliriz. En azından, Sör John’un daha önceki seferlerinden ve yapılan başka seferlerden bildiğimiz kadarıyla, ırmaklardan gelen sıcak su nedeniyle kıyılardaki denizler daha geç donuyor.”

“Peki ya güneybatıya giderken açık sulara veya kıyıya ulaşamazsak?” diye sordu Crozier yumuşak bir sesle.

Fitzjames bu ihtimali önemsemediğini belirten bir jest yaptı. “En azından bir sonraki ilkbaharda hedefimize daha fazla yaklaşmış oluruz.

Başka bir alternatifimiz var mı, Francis? Beechey'e ya da Baffin Körfezine dönmemizi ciddi ciddi önermiyorsun herhalde?"

Crozier başını iki yana salladı. "Şu anda Kral William Adasının doğusuna doğru en az batısına doğru ilerlediğimiz kadar kolay ilerleyebiliriz, -hatta bunu daha kolay yaparız- çünkü gözcülerimiz ve keşif birliklerimizden öğrendiğimiz kadarıyla güney tarafında hâlâ geniş donmamış sular var."

"Kral William topraklarının doğusuna mı?" diye sordu Sör John; ses tonundan bunu inanılmaz bulduğu anlaşılıyordu. "Francis, bu çıkmaz bir yol olurdu. Evet, yarımada bizi korurdu ama buradan doğuya yüzlerce kilometrekare alan donmuş durumda ve buzlar önümüzdeki ilkbahara kadar çözülmeyecek."

"Ama" dedi Crozier etrafına bakarak "... Kral William toprakları bir ada değilse durum farklı olur." "Bu durumda kuzeybatıdan gelen gezici buz akımından son bir ayda Prince of Wales Adası tarafından nasıl konmuyorsak aynı şekilde korunuruz. Böyle olunca, Kral William topraklarının güney tarafındaki açık sular kıyıya kadar uzanabilir; biz de haftalar boyunca batıya doğru daha sıcak denizlerde yol alabilir, -belki de bir nehrin ağzında- mükemmel bir sığınak bulabilir, zorunda kalırsak ikinci bir kışı orada geçirebiliriz."

Odada uzun bir sessizlik oldu.

Erebus'dan Teğmen H. T. D. Le Vesconte boğazını temizledi: "Şu garip Doktor King'in teorilerine mi inanıyorsunuz?" diye sordu yumuşak bir sesle.

Crozier kaşlarını çattı. Ordudan bile olmayan, sıradan bir sivil sayılan Doktor Richard King'in teorilerinin sevilmediğini ve önemsenmediğini biliyordu. Bunun en önemli nedeni, King'e göre Sör John'un yaptığı türden seferler düzenlemek aptalca, tehlikeli ve masraflı olmasıydı. King, Back'le beraber yıllar önce yaptığı seferde çizdiği haritalara ve edindiği tecrübelere dayanarak Kral William topraklarının bir ada; daha da doğularında bulunan, ada gibi görünen Boothia'nın ise aslında bir yarımda olduğunu iddia ediyordu. King'e göre "Kuzey-Batı Geçidini bulmanın en kolay ve güvenli yolu Kuzey Kanada'dan küçük gruplar yollamak ve batıya doğru sıcak denizleri kıyıdan takip etmekti. Ona göre kuzeydeki yüz binlerce kilometrekarelik deniz adalar ve buz akıntılarından oluşan tehlikeli bir karmaşaydı ve dünyanın en gelişmiş gemilerinden binlercesini bile yutabilirdi. Crozier Erebus 'un kütüphanesinde bu tartışmalı kitabın

bulunduğunu biliyordu; bu kitabı okumuş, incelemişti. Kitap, hâlâ Terör'deki kamarasında duruyordu. Ama bu seferde bu kitabı okuyacak ya da okumaya tenezzül edecek tek kişi olduğunu biliyordu.

"Hayır," dedi Crozier. "King'in teorilerine göndermede bulunmadım. Sadece güçlü bir ihtimal üzerinde duruyorum. Bakın, Cornwallis Adası'nın belki de Kutup Kıtası'nın bir parçası olan büyük bir toprak parçası olduğunu sanıyorduk ama onun etrafını birkaç günde dolaştık. Pek çoğumuz Devon Adası'nın kuzeye ve batıya doğru uzanıp "Kuzey-Batı Geçidi'ne ulaşacağını düşünüyordu ama gemilerimizle bu adanın ucuna ulaştık ve kuzey yönünde açılan kanalların varlığını öğrendik.

"Bize verilen emirlere göre Walker Burnu'nun güneybatısından ilerlememiz gerekiyordu ama karşımıza Prince of Wales kara parçasının çıktığını gördük, muhtemelen bu kara parçası, neredeyse hiç kuşkuya yer bırakmayacak biçimde bir adadır. Ayrıca güneye doğru ilerlerken doğu tarafında gördüğümüz alçak buz şeridi, Somerset Adası'nı Boothia Felix'ten ayıran donmuş bir geçit olabilir. Eğer böyleyse, King'in yanıldığı, Boothia'nın, Lancaster Boğazı'nın kuzeyine doğru uzayıp giden bir yarımada olmadığı ortaya çıkacaktır."

"Gördüğümüz alçak buzlu bölgenin bir geçit olduğuna dair bir kanıt yok," dedi Teğmen Gore. "Burayı Beechey Adası'nda gördüğümüz gibi az buzla kaplı bir kıstak olarak düşünmek daha akla uygun olur."

Crozier omuz silkti. "Belki de. Ama bu sefer boyunca sürekli olarak daha önce büyük kara parçaları olarak düşünülen toprakların birer ada olduklarını gördük. Ben ters yönde ilerlemeyi öneriyorum. Güneybatıdaki gezici buzdan kurtulalım, güneye, oradan da pekâlâ Kral William Adası olabilecek kara parçasının doğu kıyılarına yelken açalım. En azından Bay Blanky'nin sözünü ettiği bu deniz buzulundan korunmuş oluruz. Ayrıca, en kötü ihtimal başımıza gelse bile, yani burası uzun, dar bir koy olsa bile, yeniden kuzeye gidebilir, önümüzdeki yaz Kral William toprak parçasına ulaşabilir, hiçbir şey kaybetmemiş olarak şu anda bulunduğumuz yere ulaşırız."

"Tabii yaktığımız kömürü ve kaybettiğimiz değerli zamanı saymazsak," dedi Üsteğmen Fitzjames.

Crozier bunu başıyla onayladı.

Sor John elini yuvarlak ve iyi tıraş edilmiş yanaklarına götürdü.

Terör'ün mühendisi James Thompson bir anlık sessizlikten yararlanarak lafa girdi: "Sör John, baylar, mademki gemilerde kalan kömür stoku

meselesi açıldı, kelimenin tam anlamıyla geri dönüşü olmayan bir noktaya çok ama çok yaklaştığımızı belirtmek isterim. Sadece geçen hafta, gezici buzlar arasından yolumuzu açmaya çalışırken kömür stokumuzun dörtte birinden fazlasını harcadık. Şimdi ise elimizde yola çıkarken sahip olduğumuz kömürün yarısı var Normal şartlarda seyredersek, bu bizi iki haftadan az bir süre için götürür. Ama daha önce yaptığımız gibi buzları zorlayarak ilerlemeye kalkarsak birkaç gün bile idare edemeyiz. Eğer bir kış daha bir yerde donup kalırsak sadece gemileri ısıtmak için bile elimizdeki stokun önemli bir kısmını kullanmak zorunda kalacağız.”

“Ama istersek kıyılara adam gönderip ağaç kesebiliriz,” dedi Crozier’ın solunda oturan Teğmen Edward Little.

Sör John dışında orada bulunan herkes içten kahkahalarla güldü. Bu gergin konuşmayı biraz yumuşatan bir espriydi. Sör John muhtemelen şimdi güneylerinde kalan kıyı bölgelerine, kuzeye doğru yaptığı ilk seferleri hatırlıyordu. Tundralar güney kıyılarından dokuz yüz kilometre uzaktaydı ve bu mesafeyi kat edilmezse tek bir ağaç ya da fundalık görmek olanaksızdı.

“Buharla daha uzun süre ilerlememizi sağlamamızın bir yolu var,” dedi Crozier. Gülüşmelerden sonraki yatışma sonrasında, bunları daha yumuşak bir sesle söylemişti.

Herkes Terör gemisinin kaptanına doğru döndü.

“Bütün mürettebat ve malzemeyi Erebus’tan Teröre yükler ve tam gaz ilerleriz,” diye devam etti Crozier. “İster güneybatıdaki buzların üzerine, ister Kral William toprakları ya da Adası’nın doğu kıyılarını keşfetmeye.”

“Çok doğru,” dedi buz uzmanı Blanky. Şimdi herkes sessizliğe bürünmüştü. “Bak bu gerçekten de mantıklı.”

Sör John sadece gözlerini kırpabildi bir an. Konuşmayı başardığında, anlatılanlara inanmaz birinin sesi çıkıyordu. Sanki Crozier bir şaka yapmıştı da Sör John anlayamamıştı. “Ana gemiyi terk etmek mi?” diyebildi sonunda. “Erebus’u terk mi edeceğiz?” Etrafına bakındı; yanındaki subayların odasına şöyle bir bakmalarının bile bu konunun hemen kapanmasını sağlayacağını sanıyordu, raf ve kitaplarla dolu duvarlar, masadaki Çin porselenleri, kristal porselenler, yukarıya yerleştirilmiş, geç-yaz ışığının odasına girmesini sağlayan üç tane Preston Marka aydınlatma cihazı...

“Erebus’u terk mi edeceğiz Francis?” diye tekrar sordu. Bu defa sesi daha güçlü çıkmıştı ama ne olduğu belli olmayan bir şakanın sona ermesini

isteyen birinin ses tonuyla.

Crozier başıyla onayladı. "Ana şaft bükülmüş durumda, komutanım. Kendi mühendisiniz Bay Gregory, bize bunun tamir edilemeyeceğini, bir tersane dışında hiçbir yerde yerine yenisinin takılamayacağını söyledi. Hele gezici buzda bunu hiç yapamayız. Şaft tamir olmaz, tersine daha çok bozulur. İki gemimiz varken, gezici buzla savaşmak için gerekli kömürü ancak birkaç gün ya da en fazla bir hafta kullanabileceğiz. Eğer başaramazsak iki gemi de buza saplanıp kalır. Eğer Kral William topraklarının batısındaki açık denizde buza saplanıp kalırsak artık parçası olduğumuz buzun bizi nereye götüreceğini bilemeyiz. Büyük ihtimalle orada bulunan sahilin sığ yerlerine savruluruz. Bu da böylesine muhteşem iki gemi için bile yıkım demektir." Crozier başıyla çevresini ve ışıklandırma sistemini gösterdi.

Ama daha az zarar görmüş gemiye bütün yakıtımızı koyarsak," diye devam etti Crozier "ve özellikle de Kral William topraklarının doğu tarafında açık denize rastlayacak kadar şansımız olursa, batı kıyısı boyunca, büyük bir hızla, bir aydan fazla ilerleyebiliriz. Elimizdeki yakıt buna yeter. Evet, Erebus'u kaybetmiş oluruz ama Turnagain noktasına ve kıyı boyunca tanıdığımız başka noktalara bir haftada ulaşabiliriz, ulaşırız. Pasifik'e açılan "Kuzey-Batı Geçidi'ni gelecek yıl değil, bu yıl geçeriz."

"Erebus'u terk mi edeceğiz?" diye tekrarladı Sör John. Sesinde bir gücenmişlik ya da öfke yoktu, sadece tanışılan konuyu saçma bulmaktan gelen bir şaşkınlık vardı.

"Böyle yaparsak Terör'deki koşullar iyice kötüleşir," dedi Üsteğmen Fitzjames. Bu öneriyi ciddiye almıştı.

Sör John sağına döndü ve gözlerini en sevdiği subayına dikti. Sör John'un bakışları artık sadece yapılan espriyi anlamayan bir adama ait olmaktan çıkmıştı; dalga geçilen bir adamın soğuk gülümsemesi yayılmıştı yüzüne.

"Evet, kalabalık oluruz ama bir ya da iki ay tahammül edebiliriz buna," dedi Crozier. "Benim gemimin marangozu Bay Honey ve sizin marangozunuz Bay Weekes kullanılabilecek eşyaları gemiden sökebilirler, bu Büyük Oda dışında tüm subay kamaraları sökülür ve bu parçalar Sör John için Terör'de bir oda yapmak için kullanılabilir; hatta belki subaylar için de bir şeyler yapılabilir. Terör'de bazı odaları sökerek buzda bir yıl geçirmemizi sağlayacak bir boşluk yaratabiliriz. Hiçbir yer bulamazsak, bu

eski bombardıman gemilerinin alt güvertelerinde büyük boş alanlar olduğunu biliyoruz.”

“Kömürü ve erzakları bir gemiden diğerine aktarmak çok zaman alacaktır,” dedi Teğmen Le Visconte.

Crozier yine başıyla onayladı. “Yardımcım Bay Helpman’dan kabataslak bir tahmin yapmasını istedim. Hatırlayacağınız gibi, sefer için bize yemek temin etmekle yükümlü Bay Goldner büyük miktarda konserveyi yola çıkmamıza kırk sekiz saat kalana kadar yetiştirememişti. Bu yüzden iki gemiyi de boşaltmamız gerekmişti. Daha önce belirlenmiş kalkış tarihimize kadar bütün bunları yapabilmiştik. Bay Helpman’ın yaptığı hesaba göre gün ışığını gördüğümüz uzun saatler boyunca çalışırlarsa ve nöbet sürelerini kısaltırsak almamız gereken her şeyi tam üç gün içerisinde Teröre yükleyebiliriz. Evet, birkaç haftalığına kalabalık bir aile oluruz ama sefere yeni çıkmışçasına çok erzakımız olur, kömür stokumuz dolar, bir yıl boyunca yetecek yiyeceğimiz ve tam kapasiteyle çalışan bir gemimiz olur.”

“Çok mantıklı,” diye tekrarladı buz uzmanı Blanky.

Sör John başını iki yana salladı ve bu şakadan sıkıldığını belirtircesine güldü. “Evet, Francis, bu gerçekten çok ilginç bir teoriydi ama Erebus’u tabii ki terk etmiyoruz. Ne onu, ne de Terör’ü. Senin geminde de bir aksaklık çıksa bile. Bugünkü toplantımızda Baffin Körfezi’ne geri dönmeyi öneren kimse olmadı. Bunu kimsenin önermediğini söylerken haklı mıyım?”

Odada bir sessizlik oldu. Yukarıdan bugün ikinci kez güverteleri temizleyen mürettebatın çıkardığı gürültü geliyordu.

“O halde, karar alınmıştır,” dedi Sör John. “Tam yol ileri gideceğiz. Sadece bize verilen emirler böyle olmakla kalmıyor, burada bulunan pek çok kişinin de belirttiği gibi biz anakaraya ne kadar yaklaşırsak güvenliğimiz de bir o kadar artıyor. Her ne kadar anakarada daha önce karşımıza çıkan korkunç adalar türünden olumsuz koşullar bulunsa da. Francis, James, aldığımız bu kararı tayfalara bildirebilirsiniz.” Sör John ayağa kalktı.

Bir anlığına şaşkınlığa düşen kaptanlar, subaylar, buz uzmanları, mühendisler ve cerrah öylece bakakaldılar. Ama sonra subaylar hemen ayağa kalktı, selam verdiler ve Sör John’un büyük odasından çıkmaya başladılar.

Herkes dar koridoru geçerken ve güverteye giden merdivenden inerken cerrah Stanley Üsteğmen Fitzjames'i üniformasından çekti.

"Komutanım, komutanım," dedi Stanley. "Sör John benden bir rapor vermemi istemedi ama ben herkese konservelenmiş yemeklerimizde giderek daha fazla bozulmuş yemekle karşılaştığımızı söyleyecektim."

Fitzjames gülümsedi ve kendini Stanley'den kurtardı. "Daha sonra Sör John'a bunu özel olarak bildirirsin, Stanley."

"Ama ben ona bunu zaten özel olarak bildirmiştim," diye ısrar etti küçük gövdeli cerrah. "Bunu diğer subaylara bildirmek istiyordum çünkü..."

"Daha sonra bildirirsiniz, Bay Stanley," dedi Üsteğmen Fitzjames.

Cerrah başka bir şey söyleyecek oldu ama seslendiği kişi olan Crozier işitme mesafesini geçmiş, yardımcısına işaret etmiş, filikasını getirmesini emretmişti. Bu güneşli günde, iki gemi arasındaki ince suyolunda ilerleyecekler, Terörün buz yüzünden yana yatmış güvertesine gideceklerdi. Siyah dumanlar ana geminin bacasında hâlâ tütüyordu.

Gemiler dört gün boyunca, güneybatıya, gezici buzların üzerine doğru ağır ağır ilerledi. Terör müthiş bir hızla kömür yakıyor, buhar makinesi sayesinde giderek kalınlaşan buzlan kırarak ilerliyordu. Güney yönünde donmamış sularla karşılaşacaklarına dair tüm umutları kaybolmuştu. Güneşli günlerde bile.

9 Eylül'de sıcaklık birdenbire düştü. Arkadaki gemi Erebus 'un gerisindeki uzun, ince su çizgisi buzla kaplandı ve kaskatı dondu. Etraflarındaki deniz artık yükselen, inen, beyaz bir buzul kütlesi haline gelmişti; gerçek buzdağları önlerine çıkıyor, basınç sırtları aniden yükseliyordu.

Franklin altı gün boyunca bildiği tüm kutup numaralarını denedi, daha çabuk erimesini sağlamak için önlerindeki buzun üzerine siyah kömür tozu saçtılar, ellerinde devasa buz testereleriyle önlerindeki buzu parçalamaya gece gündüz demeden gönderilen ekipler kurdular, zaman zaman aynı anda yüz kişiyi ellerine keskileri, kürekleri, kazmalarıyla buzları kırmaya gönderdiler ve Erebus'u çekmeye çalıştılar. Bu gemi buzun aniden donduğu günden bir gün önce yeniden Terör'ün önüne geçmişti. Franklin sonunda eli kazma tutan herkesi buza gönderdi, kızaklar kurdu, en güçlü adamları koşum takımlarına yerleştirdi ve gemileri ileriye doğru çekmelerini istedi, çekenleri terleten, bağıra bağıra küfür etmelerine neden olan, onların tüm

iradelerini kıran, yorucu bir çabaydı bu. Sör John otuz ya da elli kilometre ötelerinde açık denizler olduğunu söylüyordu onlara.

Ama açık denizler ayın yüzeyi kadar uzakta gibi geliyordu herkese.

15 Eylül 1846'da, uzun süren bir gecede sıcaklık birdenbire düştü ve buz inleyerek gemilerin gövdelerini sardı. Sabahleyin güverteye çıkan herkes denizin her yöne doğru, ufka kadar uzanan beyaz, katı bir kütleye dönüştüğünü kendi gözleriyle gördü. Ani kar boraları arasında Crozier ve Fitzjames güneşten yararlanıp tam yerlerini saptama olanağını yakaladılar. Her iki kaptan da yetmiş derece, beş dakika kuzey enlemi, doksan sekiz derece yirmi üç dakika batı boylamında buza saplandıklarını hesapladılar. Kral William adası ya da anakarasının kuzeybatı kıyılarından kırk kilometre ötede bulunuyorlardı. Şimdi tartışmanın tam sırasıydı.

Buz tutmuş açık denizdeydiler, daha doğrusu hareketli bir buzun ortasında. Bay Blanky'nin sözünü ettiği "hareketli buzulun" saldırısına maruz kalmışlardı; bu hareketli buzul kuzeybatılarında kalan kutup bölgesinden geliyordu. Sığınacak bir koy yoktu. En azından etraflarındaki yüz elli kilometrelik mesafede bildikleri bir koy bulunmuyordu. Ayrıca bilselerdi bile, oraya gidemezlerdi.

O öğleden sonra Kaptan Sor John Franklin hem Erebus hem de Terördeki kazanlarda ateşin söndürülmesi emrini verdi. Her iki gemi de buhar makinesini kullanmayacaktı. Sadece her geminin alt güvertelerini ısıtacak kadar kömür yakılacaktı.

Sör John tayfalara herhangi bir duyum yapmadı. Zaten buna gerek de yoktu. O gece Erebuslu tayfalar hamaklarına uzandıklarında, Hartnell ölen kardeşi için dua ederken, onun yanındaki hamakta yatan otuz beş yaşındaki denizci Abraham Seeley şöyle fısıldadı: "Şimdi boka battık Tommy. Artık ne senin ne de Sör John'un duaları bizi kurtarabilir... En azından önümüzdeki on ay boyunca."

8
CROZIER

Sör John’un yönettiği Erebus’daki olaylı toplantıdan bu yana bir yıl, iki ay, sekiz gün geçti. Her iki gemi de Ekim 1846’dan beri buzda saplanıp kaldıkları yerde duruyordu. Kuzeybatıdan gelen akıntı bütün buz kütlesini hareket ettiriyor, buzları, buzdağlarını, basınç sırtlarını yerinden ediyordu; iki gemi de küçük dairler çizip hemen hemen ilk bulundukları konumlarında, Kral William topraklarının kırk kilometre kuzey - kuzeydoğusunda kalıyordu. Tıpkı subayların odalarındaki metal plaklarda dönen pas lekeleri gibiydiler.

Yüzbaşı Crozier, Kasım ayının bu gününü kayıp tayfalar William Strong ve Thomas Evans’ı aramakla geçirmişti, aslında gün dedikleri de kısa bir anlığına gün ışığını gördükleri karanlık saatlerdi. Doğal olarak hiçbirini canlı bulma şansı yok gibiydi. Ayrıca onu arayanlar da buzda gezen o şeyin saldırısına uğrama riski altındaydılar. Buna rağmen aramaya devam ettiler. Hem Yüzbaşı hem de diğer tayfalar böyle yapmak gerektiğini düşünüyordu.

Her biri beş kişiden oluşan dört takım halinde arama yapıyorlardı. Adamların bir tanesi iki tane fener taşıyor, diğer dördü ellerinde tüfekler ve saçma tüfekleriyle dolaşıyordu. Her takımın tarama faaliyeti dörder saat sürüyordu. Bir takım donmuş bir halde titreyerek geri gelirken, onun yerini alacak takım üzerlerinde paltolar, temizlenmiş dolu silahlar, gazla dolu fenerleriyle güvertede hazır bekliyor, aramayı diğer takımın bıraktığı yerden sürdürüyordu. Dört takım, geminin etrafında, buz yığınları arasından geçerek giderek genişleyen çemberler çiziyordu. Fenerlerinin ışığı kâh sis ve karanlığı yararak güvertedeki nöbetçilere görünüyor, kâh buzdan kayaların, basınç sırtlarının ya da uzayan mesafenin engellemesiyle gözden kayboluyordu. Yüzbaşı Crozier ve elinde kırmızı ışık veren bir fener tutan yardımcısı, buzlu alanı parsel parsel geziyor, arama yapan takımları denetliyor, sonra mürettebatın geri kalanının ne durumda olduğunu görmek için Terör’e geri dönüyordu.

Bütün bunlar on iki saat boyunca devam ediyordu.

İlk öküz vardiyası başlayalı bir saat olmuşken -saat 06.00’da- son arama takımları gemiye döndü; kimse kayıp tayfaları bulamamıştı. Ama pek çok tayfa, buz yığını arasında uluyan rüzgâra, buzun kendisine ya da üzerlerine

gelen bir ayı sandıkları buz bacalarına ateş etmenin utancını yaşıyordu. Crozier içeriye giren son kişi oluyor ve diğer tayfaların ardından orta güverteye geliyor.

Tayfaların çoğu ıslak palto ve botlarını yerlerine koymuş, açılan yemek masasına yerleşmişlerdi. Crozier merdivenden indiğinde diğer subaylar kıç tarafına gitmişler. Yardımcısı Jopson ve Üsteğmen Little hemen Crozier'ın yanına gelip buz tutmuş kıyafetlerini çıkarmasına yardım ediyorlar.

"Donmuşsunuz Yüzbaşım," diyor Jopson. "Bembeyaz kesmişsiniz. Gelin de subaylar bölümünde yemek yiyin, komutanım."

Crozier bu teklifi geri çeviriyor. "Üsteğmen Fitzjames ile konuşmam gerekiyor. Edward, ben dışarıdayken diğer gemiden herhangi bir haberci geldi mi?"

"Hayır, komutanım," diyor Teğmen Little.

"Lütfen yemek yiyin, komutanım," diye ısrar ediyor Jopson. Bir yardımcı için fazla iri bir adam. Komutanından bir şey rica ederken sesi yalvarmaktan çok homurtuya yaklaşıyor.

Crozier reddediyor. "Bana iki çörek sar, Thomas. Erebus'a giderken onları yerim."

Jopson bu aptalca karardan duyduğu memnuniyetsizliği gösteriyor ama büyük fırınının başında çalışan Bay Diggle'ın yanına aceleyle gidiyor. Şu anda, yemek saatinde, orta güverte her zaman olduğundan daha sıcak. Isı dört dereceye kadar çıkıyor. Bugünlerde ısınmak için fazla kömür yakmaya gerek kalmıyor.

"Yanınızda kaç kişi gelsin Yüzbaşım?" diye soruyor Little.

"Kimsenin gelmesine gerek yok, Edward. Adamlar yemeğini bitirdikten sonra buza sekiz takım daha gönder. Dört saat boyunca onları son bir kez daha arayalım."

"Ama komutanım, sizce o buza tek başınıza…" diye başlıyor Little ama sözünü tamamlamıyor.

Crozier Little'in ne söyleyeceğini biliyor. Terör ve Erebus 'un arasında bir buçuk kilometre bile yok ama burası ıssız, tehlikeli bir yer ve bazen gidiş gelişler saatler alıyor. Bir fırtına çıksa ya da rüzgâr karları uçurmaya başlasa insan kaybolabilir ya da rüzgâra karşı daha fazla ilerleyemeyebilir. Crozier, kendi adamlarına bir gemiden diğerine tek başlarına gitmeyi yasaklamıştı. Eğer bir haber ulaştırma zorunluluğu varsa Crozier en azından iki kişiyi beraber gönderiyor ve onlara hava kötüleşir kötüleşmez geri

dönme emri veriyor. İki gemi arasında yükselen ve gemidekilerin birbirlerini görmelerini engelleyen iki yüz ayak yüksekliğindeki buzdağı dışında iki gemi arasındaki yol -hemen hemen her gün küreklerle düzleştirilmeye çalışılsa da -gerçekten de sürekli hareket eden buz bacaları, çıkıntılı basınç sırtları, karmakarışık buzul yükseltileri ile doluydu.

“Sorun değil, Edward,” diyor Crozier. “Yanıma pusulamı alırım.”

Bu şaka üç yıldır yapıldığı için biraz eskidiği halde, Teğmen Little gülümsüyor. Ellerindeki aletlerle yaptıkları ölçümlere göre gemileri Kuzey Kutbu’na çok yakın bir yerde buza saplanmıştı. Bu noktada herhangi bir pusula hiçbir işe yaramazdı.

Teğmen Irving yaklaşır. Genç adamın yanakları soğuklara karşı sürülen merhemlerden parlıyor; soğuk ısırması deride beyaz lekeler bırakmış, derinin soyulmasına neden olmuştu. “Yüzbaşım,” diyor Irving aceleyle, “Bayan Sessizlik’i buzda gördünüz mü?”

Crozier kepini ve atkısını çıkarmış, eliyle terden ve sisten ıslanmış saçında kalan buzları siliyor. “Yani revirin arkasındaki küçük delikte değil mi?”

“Değil, komutanım.”

“Orta güvertede başka yerlere baktın mı?” Crozier adamların çoğu nöbetteyken ve buzda arama yaparken bu Eskimo kadının girmemesi gereken yerlere girmesinden korkuyordu.

“Baktım, komutanım. Hiçbir iz yok. Etrafta soruşturdum, kimse onu dün akşamdan beri gördüğünü hatırlamıyor. Şeyden beri saldırıdan.”

“O şey er Heather ve Denizci Strong’a saldırdığı sırada kadın güvertede miymiş?

“Kimse bilmiyor, Yüzbaşım. Orada olabilir. O sırada sadece Heather ve Strong güvertedeydi.”

Crozier derin bir soluk veriyor. Altı ay önce bu kâbusun başladığı gün ortaya çıkan gizemli konuklarının, bu yaratıkla ilgisi olduğunu düşündükleri bu kadının, yine aynı yaratık tarafından götürülmesi ironik olur diye düşünüyor.

“Bütün gemiyi arayın Teğmen Irving,” diyor. “Her kuytuyu, çatlağı, dolabı, halat odasını... Mantığımızı kullanırız ve eğer gemide yoksa götürülmüş olduğunu varsayarız.”

“Emredersiniz, komutanım. Aramada bana yardım etmesi için üç ya da dört adam alayım mı yanıma?”

Crozier başını iki yana sallıyor. “Sadece sen, John. Geri kalan herkes bu saatlerde Strong ve Evans’ı aramak için buza çıksın. Eğer Sessizlik’i bulamazsan sen de bir takıma katıl.”

“Emredersiniz, komutanım.”

Aklına verilen kayıplar gelen Crozier, tayfaların yemek yediği alandan geçerek revire yöneliyor. Genellikle yemek vaktinde, bu karanlık günlerde bile, kasalarda oturan tayfalardan insanın moralini düzelten konuşmalar ve gülüşmeler gelirdi. Ama bu gece sadece çatal kaşık sesleri ve ara sıra gelen geğirmeler bozuyor sessizliği. Adamlar bitkin bir halde sandalye olarak kullandıkları kasaların üzerine çökmüşler. Yüzbaşıları gelince yorgun ve bitkin gözleriyle ona bakıyorlar.

Crozier revirin perdesini tutan direğe vuruyor ve içeri giriyor.

Revirin ortasındaki masada denizci George Cann’in sol koluna dikiş atan cerrah Peddie başını kaldırıyor. “İyi akşamlar, Yüzbaşım,” diyor cerrah. Cann yaralı olmayan eliyle Crozier’a selam veriyor.

“Ne oldu, Cann?”

Genç denizci homurdanıyor. “Boktan bir basınç sırtına tırmanırken lanet olası silahın namlusu yenimden içeri girip çıplak koluma değdi Yüzbaşım. Böyle konuştuğum için özür dilerim. Silahı derimden bir çektim, altı inç eti derimden kopardı.”

Crozier başıyla onaylıyor ve etrafına bakıyor. Revir küçük olduğu halde içeride altı tane karyola var. Bunların bir tanesi boş. Üç karyolada Peddie ve McDonald’ın tahminine göre iskorbüte yakalanmış, uyuyorlar. Dördüncü bir adam, Davey Leys ise gözlerini tavana dikmiş. Bilinci yerinde olmasına rağmen, bir haftadır hiçbir tepki vermiyor. Beşinci karyolada ise denizci er William Heather yatıyor.

Crozier raflarda duran ikinci bir feneri eline alıyor, bunu Heather’in üzerine tutuyor. Adamın gözleri parlıyor ama Crozier lambayı ne kadar yaklaştırsa da gözlerini kırpmıyor. Gözbebekleri kalıcı olarak büyümüş sanki. Kafatası bir bandajla sarılmış ama kan ve gri bir madde dışarı sızıyor.

“Yaşıyor mu?” diye soruyor Crozier yumuşak bir sesle.

Peddie yaklaşıyor, kanlı ellerini bir mendile siliyor. “Garip ama yaşıyor.”

“Ama güvertedeyken beynini bile görebiliyorduk. Hatta şimdi bile görüyorum.”

Peddie yorgun bir ifadeyle onayladı. “Böyle şeyler olur. Eğer başka koşullarda olsaydık iyileşebilirdi bile. Doğal olarak düşük zekâlı olacaktı

ama kafatasındaki eksikliği metal bir parçayla kapatabilirdim ve eğer varsa ailesi ona bakabilirdi. Evcil bir hayvana bakar gibi. Ama burada...” Peddie omuz silker. “Zatürree, iskorbüt ya da açlıktan ölecek.”

“Ne kadar süre sonra?” diye soruyor Crozier. Denizci Cann perdeyi çekip çıkıyor.

“Ancak Tanrı bilir,” diyor Peddie. “Evans ve Strong’un hâlâ aramaya devam ediyor musunuz, Yüzbaşım?”

“Evet.” Crozier feneri yerine, girişin yanındaki rafa koyuyor. Denizci er Heather’ın arkasında gölgeler dans ediyor.

“Eminim farkındasınız,” diyor bitkin cerrah. “Evans ve Strong’u bulma şansımız yok. Ama bu aramalar devam ederse daha fazla yaralanma, soğuk ısırığı ve hatta organ kaybetme vakaları olacak. Daha şimdiden pek çok adam bir ya da daha fazla ayak parmağını yitirdi. Ayrıca bu adamlar panik nedeniyle kaçınılmaz olarak birbirlerini vuracaklar.”

Crozier cerraha sertçe bakıyor. Eğer tayfalardan ya da subaylardan biri Crozier’le böyle konuşsaydı, onları kamçılatırdı. Ama yüzbaşı sivil ve yorgun olması nedeniyle cerrahı bağışlıyor. Doktor McDonald grip nedeniyle üç gün üç gecedir hamağında yattığı için Peddie çok meşgul. “Lütfen bırakın da aramaların yarattığı riskler benim elerdim olsun. Siz de eksi altmış derecede silahlarını çıplak kollarına değdirecek kadar aptal adamların yaralarını dikmekle uğraşın. Ayrıca, o yaratık sizi geceleyin götürseydi, sizi aramamızı istemez miydiniz?”

Peddie tok bir sesle gülüyor. “Eğer böyle bir cins kutup ayısı beni götürecek olursa Yüzbaşım, tek isteğim yanımda neşterimin olmasıdır. Böylece boğazımı kesebilirim.”

“O halde neşterinizi yanınızda bulundurun Bay Peddie,” diyor Crozier ve perdeyi geçip tayfaların bulunduğu alandaki garip sessizliğin içine dalıyor.

Jopson elinde sıcak çöreklerle gemi mutfağında bekliyor.

Crozier; yüzünü, parmaklarını, bacaklarını, ayaklarını ateşte yanıyormuş gibi hissetmesine neden olan sinsi soğuğa rağmen zevkle yürüyor. Bu yanmanın uyuşukluk hissine göre daha tercih edilir olduğunu biliyor. Altında ve etrafında hareket eden buzdan gelen ağır iniltiler ve ani çığlıklara, rüzgârın sürekli uğuldamasına ve en önemlisi takip edildiğini bilmesine rağmen, karanlığın ortasında yaptığı bu yürüyüş onun hoşuna gidiyordu. İki saatlik yürüyüşünün -aslında buna yürümekten çok basınç sırtları arasında tırmanarak, kayarak, düşerek ilerlemek de diyebiliriz-

yirminci dakikasında bulutlar açılıyor, son dördün ay görünüyor ve bu hayaletimsi manzarayı aydınlatıyor. Ay, etrafında buz kristali olan bir hale oluşturacak kadar parlak. Aslında iç içe geçmiş iki hale var ve daha büyük olanın çapı koskoca bir gökyüzünü kaplayacak kadar büyük. Ortada hiç yıldız yok. Crozier yağdan tasarruf etmek için fenerinin ışığını zayıflatıyor, elindeki sopayla önüne çıkan her karaltıyı yokluyor. Önüne çıkan gölgelerin bir yarık, bir boşluk olmadığından emin olmak istiyor. Şimdi buzdağının doğu tarafındaki bölgeye geldi; burada buzdağı ayın görünmesini engelliyor, buzun üzerinde iki yüz elli metre uzunluğunda bükülmüş bir gölge var. Jopson ve Liftle, Crozier'a yanına bir tüfek almasını ısrar etmişlerdi ama Crozier onlara yanında fazla ağırlık taşımak istemediğini söylemişti. Ayrıca, böylesine bir düşman karşısında bir tüfeğin gerçekten işe yarayacağına inanmıyor.

Gerçekten sessiz bir anda, Crozier'ın sık nefeslerinin bozduğu sessizlikte, çocukken arkadaşları ile karlı tepelerde geçirdiği bir öğleden sonranın ardından eve geldiği bir kış akşamını hatırlıyor birdenbire. Bir keresinde, buzlu çimlerin üzerinde yalnız başına koşmaya başlamış ama evine yaklaşık sekiz yüz metre kala durmuştu. Kışın son alacakaranlığı gökyüzünden kaybolurken, öylece durup kasabanın ışıklı pencerelerini seyredişini hatırlıyor Crozier. Etrafındaki tepeler; belirsiz, siyah, özelliği olmayan şekillere, bu kadar genç bir çocuk için anlaşılmaz bir biçime bürünüyor. Kasabanın ucundaki evi bile, ölmekte olan ışığın altında tüm tanımını ve üç boyutluluğunu yitiriyor. Crozier kar yağmaya başladığını, taştan yapılma koyun ağılının ötesindeki karanlıkta yalnız başına ayakta durduğunu, geç kaldığı için tokat yiyeceğini, daha da gecikirse dayağın şiddetinin artacağını bilmesine rağmen evine henüz gitmek istemediğini hatırlıyor. Gece rüzgârının sesi hoşuna gidiyordu ve bu karanlıkta, rüzgârlı, buzlu çim meraların üzerinde ayakta duran tek çocuk -belki de tek insan- olduğunu biliyordu. Yağacak karın kokusunu aldığı bu gecede, ışıklı pencerelerden ve sıcak yüreklerden uzaktayken, kasabadan biri olduğunu ama o anda kasabanın bir parçası olmadığını biliyordu. Soğukta ve karanlıkta herkesten ve her şeyden ayrı olduğunu açıkça keşfetmek heyecanlı, neredeyse erotik bir duyguydu. Ve Crozier bunu şimdi de hissediyor. Tıpkı dünyanın her iki kutbunda yıllarca görev yaparken birkaç kez hissettiği gibi. Arkasındaki yüksek basınç sırtından bir şey ona doğru geliyor.

Crozier fenerin ışığını açıyor ve onu buza koyuyor. Fenerden yayılan altın ışık çemberi ancak beş metre ötesini aydınlatıyor ve arkadaki karanlığı görmeyi daha da zorlaştırıyor. Dişlerini kullanarak ağır ve kalın eldivenini çıkarıyor, eldivenleri yere atıyor. Elinde sadece ince bir eldiven varken sopayı sol eline alıyor, cebinden tabancasını çıkarıyor. Kaygan buzdaki hışırtı ve basınç sırtından gelen kar sesleri artarken Crozier silahını hazırlıyor. Bu noktada buzdağının gölgesi ay ışığını kesiyor. Titreyen ışıkta hareket ediyormuş gibi görünen büyük buz bloklarını güçlükle seçebiliyor. Daha sonra, tüylü ve belli belirsiz bir şekil, yaklaşık üç metre yukarıda, beş metre batı tarafında, sıçrama mesafesinde, Crozier'ın az önce indiği buz yükseltisinde hareket ediyor.

"Dur," diyor Crozier elindeki silahı doğrultarak. "Kendini tanıt."

Crozier ateş etmiyor. Elindeki sopayı yere bırakıp feneri alıyor ve ileri doğru tutuyor.

Crozier tüylü şeklin hareket ettiğini görüyor, ateş etmesine ramak kalıyor ama son anda kendisini engelliyor. Biçim, buzda hızla ve kendinden emin bir biçimde ilerleyerek yaklaşıyor. Crozier tabancasının namlusunu indiriyor, tabancayı cebine koyuyor, fenerini ileri doğru tutarken eldivenini almak için yere çömeliyor.

Bayan Sessizlik ışığa doğru yürüyor, kürk paltosu ve fok derisi pantolonu onu kısa ve yuvarlak bir yaratık gibi gösteriyor. Başlığı rüzgâra karşı aşağı indirilmiş olduğu için Crozier kadının yüzünü göremiyor.

"Lanet olsun, kadın," diyor yumuşak bir sesle. "Az kalsın bir denizcinin kurşununu yiyecektin. Hem sen hangi cehennemdesin?"

Kadın daha da yakına, neredeyse Crozier'ın dokunabileceği kadar yakına geliyor ama başlığı içindeki karanlıkta yüzü hâlâ görülmüyor.

Crozier, ensesinin arkasından omuriliğine inen bir ürperme hissederek büyükannesi ona kara başlıklı, kurukafalı cadıları anlatışını hatırlıyor. Feneri kadının yüzüne tutuyor.

Genç kadının yüzü bir yaratık yüzü değil, insan yüzü. Işığı yansıtan karanlık gözleri büyüyor. Hiçbir ifadesi yok. Crozier daha önce de kadının yüzünde, hafif bir merak dışında hiçbir ifade görmediğini fark ediyor. Kocasını ya da erkek kardeşini vurup öldürdükleri ve adamın kan kusa kusa ölüşünü seyrettiği o gün bile.

"Tayfaların neden seni bir cadı sandıkları belli oluyor," diyor Crozier. Gemide, tayfaların önünde bu Eskimo kadına karşı her zaman kibar ve

resmi tavırlar sergiliyor. İlk kez bu lanet kadınla beraber geminin dışında bulunuyorlar. Crozier üşüyor ve çok yorgun.

Bayan Sessizlik ona bakıyor. Sonra eldivenli elini uzatıyor. Crozier feneri kadının eline doğru tutuyor ve Bayan Sessizlik'in kendisine bir şey verdiğini görüyor. Saydam, gri bir nesne. Bağırsakları ve kılçığı sökülmüş, sadece derisi kalmış bir balık gibi.

Crozier bunun tayfalarından birinin pamuk çorabı olduğunu fark ediyor.

Çorabı alıyor, çorabın parmak kısmında bir şişkinlik hissediyor, bir an için bu şişkinliğin adamın ayağının bir parçası, muhtemelen hâlâ pembe ve sıcak, topuk ya da ayak parmağı olduğuna emin oluyor.

Crozier daha önce Fransa'ya gitmiş, Hindistan'a tayini çıkan adamlarla tanışmıştı. Kurt adamlar ve kaplan adamlarla ilgili pek çok hikâye duymuştu. Sophia tanıdığı Van Diemen Adası'nda o zamanlar Tazmanya Canavarı adını alan, bir insanın uzuvlarını parçalayacak kadar güçlü, yerliden yaratığa dönüşen canavarların öyküsünden haberi vardı.

Elindeki çorabı sallayan Crozier, Bayan Sessizlik'in gözlerine bakıyor. Kadının gözleri Terör gemisinde ölen tayfaları gömdükleri buz çukuru kadar siyah.

Bu, ayağın herhangi bir parçası değil, sadece bir buz parçası. Ama çorabın kendisi buz tutmamış durumda. Hâlbuki eksi altmış derece soğukta uzun süre kalmıştı. Mantığı Crozier'a kadının bu çorabı gemiden götürmüş olduğunu söylese de, içinden bir ses bunun böyle olmadığını söylüyor.

"Strong'un mu?" diye soruyor Yüzbaşı. "Evans'ın mı?"

Bayan Sessizlik, söylenen hiçbir isme tepki vermiyor.

Crozier iç çekiyor, çorabı cebine koyuyor, sopayı yerden alıyor. "Şu anda Erebus'a Terörce olduğumuzdan daha yakınız," diyor. "Benimle gelmek zorundasın."

Crozier kadına sırtını dönüyor, boynunda ve omuriliğindeki ürpermeyi yeniden hissediyor, şiddetlenen rüzgâra karşı, dış hatları yavaş yavaş seçilmeye başlayan Erebus'a doğru yürüyor. Kısa bir süre sonra, arkasında kadının ayak seslerini duymaya başlıyor.

Son bir basınç sırtına tırmanıyorlar. Crozier Erebus 'un her zamankinden daha da fazla aydınlatılmış olduğunu görüyor. Etrafı buzla çevrili, komik bir biçimde havaya kalkmış, fazlasıyla eğik geminin görünür tarafında bile bir düzine ya da daha fazla fener, direklerden sarkıyor. Fenerlerin yağları fazlasıyla savurganca harcanıyor.

Crozier, Erebus ‘un Terör’den daha fazla hasar gördüğünü biliyor. Geçen yaz eğilen işletme milinin dışında, daha sonra tamir etmeyi umdukları ama temmuz ayında buzlar erirken bile geminin altındaki buzların zarar vermesinden korktukları için tamir edemedikleri kırık bir şaftı vardı motorun. Bu kırık şaftın da dışında ana gemi son iki kışta, kız kardeşinden daha fazla hasara maruz kalmıştı. Beechey Adası’nın görece koruması altında bile buzlar Erebus ‘un tahta kaburgasını Terör’ünkine oranla daha fazla bükmüş, parçalamış ve tahtaları birbirinden ayırmıştı: geçen yaz çılgınca Geçidi ararlarken ana geminin dümeni zarar görmüştü; soğuk, Sör John’un gemisinde diğer gemiye göre daha fazla cıvata, çivi ve metal desteğin yerinden çıkmasına neden olmuştu; Erebus ‘un demirden buz kırıcısı diğer gemininkine göre daha fazla aşınmış ve parçalanma noktasına gelmişti. Evet, Terör de buz tarafından havaya kaldırılmış ve sıkıştırılmıştı ama burada geçirdikleri üçüncü kışın son iki ayında Erebus neredeyse bir buz kaidesinin üzerinde duruyordu ve buz tutmuş denizin yaptığı baskı sancak pruvasını, geminin kıç tarafını ve orta gövdenin alt kısmını parçalamıştı.

Crozier -ayrıca James Fitzjames ve tayfalar- Sör John Franklin’in gemisinin bir daha asla yüzemeyeceğini biliyordu.

Crozier, geminin sarkan fenerlerinin aydınlattığı bölgeye gelmeden önce üç metre uzunluğundaki bir buz bacasının arkasına geliyor ve Bayan Sessizlik’i arkasına çekiyor.

“Hey, gemidekiler!” diye bağırıyor avazı çıktığı kadar.

Bir tüfek patlıyor, Crozier’ın iki metre ötesindeki bir buz bacası fenerin cılız ışığını yansıtan binlerce buz parçasına bölünüyor.

“Kes şunu, Allanın belası kör herif!” diye kükrüyor Crozier. “Seni kuş beyinli, düşüncesiz aptal!”

Erebus ‘un güvertesinde bir kargaşa oluyor ve bir subay tüfeği düşüncesiz aptal nöbetçinin elinden alıyor.

“Tamam,” diyor Crozier Eskimo kadına. “Şimdi gidebiliriz.”

Crozier duruyor. Sadece Bayan Sessizlik’in ışıkta kendisini izlememesinden değil. Yüzüne yansıyan ışıktan kadının gülümsediğini gördüğü için de. Bu hiç kımıldamayan dolgun dudaklar çok hafifçe yukarı kalkıyor. Gülümsüyor. Sanki Crozier’ın öfkesini anlamış ve bundan hoşlanmışçasına.

Ama daha Crozier bu gülümsemenin gerçek olup olmadığına karar veremden kadın buz yığınlarının gölgelerine karışarak gözden kayboluyor.

Crozier başını iki yana sallıyor. “Bu çılgın kadın burada donmak istiyorsa, kendi bilir,” diye düşünüyor. Crozier’ın Kaptan görüşmesi gerekiyor; bundan sonra da uyumadan önce tekrar gemisine uzun bir yürüyüş yapması gerekecek.

Yorgun bir halde, en azından son yarım saattir ayaklarını hissetmediğini fark ederek kirli buzla kaplı rampayı çıkıyor ve artık ölmüş olan Sör John’un hasarlı gemisine, güverteye doğru tırmanıyor.

9
FRANKLİN

1847 yılının Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında ilkbahar ve yaz gelmeyince her iki gemide de dışarıdan bakınca sakin görünen tek adam Kaptan Sör John Franklin'di.

Sör John bulundukları yerde en az bir yıl daha hapis kaldıklarını resmi olarak tayfalarına bildirmemişti; bildirme zorunluluğu yoktu. Mürettebat ve subaylar, geçen ilkbaharda, Beechey Adası'nda bulundukları sırada, sadece güneşin yeniden göründüğüne büyük bir iyimserlikle şahit olmakla kalmamışlar, büyük buz kütlesinin önce daha küçük buzlara bölündüğünü, sonra bunun sulu buza döndüğünü, yer yer gemilerin geçebileceği sular oluştuğunu ve son olarak buzdan kurtulduklarını görmüşlerdi. 1846 Mayıs'ının son günlerinde yeniden yelken açmışlardı. Ama bu sene böyle olmadı. Geçen ilkbaharda mürettebat ve subaylar pek çok kuşun, balinanın, balığın, tilkinin, fok balığının, denizaygırı ve başka hayvanların dönüşü gözlemlemişlerdi; haziran ayının başında ise adalardaki liken ve süpürgeotlarının yeşillendiğini söylemeye bile gerek yok. Ama bu sene böyle olmadı. Açık sular olmayınca balina, denizaygırı da olmuyor, fok balıkları ise tek tük görülüyordu. Ama gördükleri az sayıda fok balığı kışın başında yakalandığı kadar kolay yakalanmıyordu. Etraflarında gördükleri tek şey kirli kar ve gri buzdu. Her gün daha uzun saatler güneş ışığı görmelerine rağmen hava soğuk kaldı. Franklin gözetleme kulelerinin merdivenlerini onarmış, direkleri yeniden dikmiş, halatları tekrar güverteye çıkarmış ve nisan ayının ortasından itibaren her iki gemide de yelkenleri yeniden takmıştı ama bütün bunları yapmak hiçbir işe yaramadı. Buhar kazanlarını yakmadılar. Sadece ısınma amacıyla, sıcak suyun borularda dolaşmasına yetecek kadar ısıtıyorlardı kazanları. Gözcüler görüş mesafesi boyunca, dört bir taraflarının da katı, beyaz buzlarla çevrili olduğunu rapor ediyorlardı. Buzdağları bir önceki eylül ayında donup kaldıkları noktada bulunuyordu. Terör'den Yüzbaşı Crozier ile beraber çalışan Fitzjames ve Teğmen Gore yıldızları gözlemledikten sonra akıntının üzerinde bulundukları buzu bir ayda ancak iki buçuk kilometre ilerlettiğini tespit ettiler. Ama bu buz kütlesi bütün kış boyunca saat yönünün tersine dönüyor, onları başladıkları noktaya geri götürüyordu. Basınç sırtları sincap yuvaları

gibi çıkmaya devam ediyordu. Buz inceliyordu -artık buz kırma “takımları buzu parçalayabiliyordu- ama buzun kalınlığı hâlâ üç metreden fazlaydı. Kaptan Sör John Franklin bütün bu olan bitenler karşısında soğukkanlılığını koruyordu ve böyle yapabilmesinin iki nedeni vardı: İnancı ve karısı. Sör John koyu bir Hıristiyan’dı ve gerek ağır sorumluluğu gerekse bıkkınlığı aynı anda üzerine çöktüğü zaman bile inancıyla rahatlatıyordu. Olan her şey Tanrı’nın isteğiydi; bunu biliyor ve buna ateşli bir biçimde inanıyordu. Başkalarının kaçınılmaz olarak gördükleri her şey Sör John’a göre onlarla ilgilenen ve onlara acıyan Tanrı tarafından yaratılmış bir düzen içinde hiç de kaçınılmaz değildi. Bundan altı hafta sonra yaz gelince, buzlar birdenbire çözülebilirdi; sadece birkaç haftalık seyirle büyük bir zafer edasıyla “Kuzey-Batı Geçidi’ne ulaşabilirlerdi. Ellerinde kalan kömür sayesinde buhar gücüyle batıya gidebilir, sonra yelkenlerin yardımıyla Pasifik’e giden yolu kat edebilir, gezici buzların tekrar katılaştığı eylül ortasında kuzey enlemlerinden kurtulmuş olabilirlerdi. Franklin hayatı boyunca bundan daha büyük mucizeler de görmüştü. Altmış yaşında, Van Diemen Adasındaki rezilce seferden sonra bu seferin kaptanı olarak seçilmek aslında tüm bu beklentilerinden daha büyük bir mucize sayılırdı. Sör John’un Tanrıya inancı içten ve derin olsa da, karısına olan inancı çok daha derin ve bazen çok daha korkunçtu. Bayan Jane Franklin yılmaz bir kadındı... Onu en iyi anlatan söz buydu: Yılmaz. İradesinin sınırı yoktu ve hemen hemen her zaman dünyanın tesadüfi ve başıboş gidişini iradesinin demir emriyle istediği biçime sokardı. Şimdi bile, diye düşündü Sör John, iki kış boyunca onlardan haber alamadıktan sonra karısının göz kamaştıran kişisel servetinin her kuruşunu, tüm kişisel ilişkilerini, iradesinin görünüşte sınırsız gücünü; Donanma’yı, Parlamento’yu ve ancak Tanrının bildiği diğer bütün kurumları onu aramaları için seferber etmişti bile. Gerçi bu durum Sör John’u bir biçimde rahatsız ediyordu. Her şeyin ötesinde, karadan gelecek ekipler tarafından, ya da buzların kısa bir süreliğine çözüldüğü kısa dönemde nefesi viski kokan Sör John Ross ya da (Kutup gezilerinden emekliliğine Bayan Jane’in talepleri üzerine son verecek olan) genç Sör James tarafından denizden “kurtarılmak” istemiyordu. Böyle olursa rezil olacak, kendinden utanacaktı. Ama Sör John aynı zamanda rahattı, çünkü Donanma’nın herhangi bir konuda hızla harekete geçmediğini biliyordu. Eşi Jane’in güçlü desteği ve teşviki bile onları çok da fazla hızlandıramazdı. Sör John Barrow, Efsanevi Kutup Konseyinin diğer üyeleri ve Sör John’un Donanma Keşif Birimi’ndeki üstleri Erebus ve

Terör'ün üç yıl, hatta idareli kullanırlarsa daha uzun yetecek erzakları olduğunu, balık tutma ve avcılık gibi imkânları olduğunu biliyordu. Sör John, karısının -yılmaz karısının- bu aşamaya geldiği zaman zorla bir kurtarma seferi düzenleteceğini ama Kraliyet Donanmasının korkunç ve harika ataleti yüzünden böyle bir kurtarma operasyonunun en erken 1848 yılının ilkbahar ya da yaz aylarında ancak başlayabileceğini biliyordu. Buna uygun olarak Sör John, 1847 Mayıs'ının son günlerinde her bir yöne bakmaları için beş ayrı kızak takımı oluşturdu. Bunlardan biri geldikleri yöne doğru ilerleyecek, açık deniz arayacaklardı. Sırasıyla 21, 23 ve 24 Mayıs'ta yola çıktılar; bunlar arasında en önemlisi olan Teğmen Gore'un takımı en son yola çıktı ve Kral William topraklarına, güneydoğu yönünde ilerlemeye başladılar. Keşif yapmanın dışında, Teğmen Gore'un ikinci bir önemli sorumluluğu vardı, Sör John'un seferin başında yazdığı notu söylenen noktaya bırakmak. Burada Kaptan Sör John Franklin, Donanma kariyerinde ilk kez kendisine verilen bir emre itaatsizlik edecekti az kalsın. Donanmadan aldığı emirlere göre seferi boyunca yüksek tepelere taşlar yığacak ve buralara mesajlar bırakacaktı. Eğer gemiler zamanında Bering Boğazı'nda görülmezlerse Kraliyet Donanma gemileri kurtarma amacıyla yola çıkacaklar, Franklin'in hangi yolu izlediğini takip edecekler, gecikmeye neyin neden olduğunu öğrenmeye çalışacaklardı. Ama Sör John, dokuz ay boyunca böyle bir mesajı hazırlama şansı olduğu halde Beechey Adası'na mesaj bırakmamıştı. Aslında Sör John bu ilk demir atışlarını unutmak istiyordu, verem ve zatürreeden üç adamını kaybettiği için utanç duyuyordu. Böylece gizlice tek mesaj olarak mezarları bırakmaya karar verdi. Şansı yaver giderse, Kuzey-Batı Geçidi'ni geçerek adını dünyaya duyurduktan sonra, kimse bu mezarları bulamayacaktı. Ama artık üstlerine herhangi bir mesaj göndermeydi neredeyse iki yıl olmuştu; bu yüzden Gore'a bir mesaj yazdırdı ve bunu hava geçirmez, pirinç bir silindire yerleştirdi. Elinde bu tür silindirlerden iki yüz tane vardı. Teğmen Gore ve Çavuş Charles Des mesajı nereye koyacaklarını söyledi: Bundan on yedi yıl önce Sör James Ross'un batı yönünde ulaştığı son noktaya, dikilen üç metre yüksekliğinde bir tepeciğe yerleştirilecekti bu mesaj. Franklin, burasının bütün haritalarda bilinen en uç nokta olduğu için Donanma'nın bakacağı ilk yer olduğunu biliyordu. Gore, Des Voeux ve altı tayfası yola çıkmadan önce, kamarasında yalnızken haritasının en ucundaki çizimlere bakarken gülümsemeden edemedi Sör John. Bundan on yedi yıl önce Ross, bu en batıdaki tepeye Zafer Noktası adını vermiş, bu yerin yakınındaki

yükseltilere ise saygısını belirtmek üzere- bu saygı şimdiki durumda garip bir ironiye dönmüştü, Jane Franklin Burnu ve Franklin Noktası ismini koymuştu. Sör John, solgun siyah haritasında dikkatle işaretlenmiş Zafer batısındaki siyah çizgi ve geniş, doldurulmamış boşluklara bakarken "sanki bizi buraya kader ya da Tanrı getirdi" diye düşündü. Gore'a yazdırdığı mesaj, Sör John'un düşüncesine göre kısa ve özdü:

*

Mayıs 1847.

Kraliyet Gemileri Erebus ve Terör, kışı buzda 70 05 Kuzey Boylamı, 98 23 Batı Boylamında geçirdiler. 77. Enlemdeki Wellington Kanalını geçtikten sonra 1846-1847'yi Beechey Adası'nda, 74 43 28 Kuzey Boylamı ve 90 39 15 Batı Enlemi'nde geçirdiler. Cornwallis Adası'nın batı tarafından döndüler. Seferi Sör John Franklin yönetiyor. Herkes iyi. 24 Mayıs 1847 Pazartesi günü Teğmen Gore ve Çavuş F. Des Voeux yönetiminde altı tayfa gemilerden ayrıldı.

Franklin Gore ve De bu notu imzalamalarını ve kutuyu mühürlemeden önce boş bıraktığı tarihi doldurmalarını, sonra da silindiri Ross'un yaptırdığı tepeciğe koymalarını emretti.

Franklin bu notu yazdırırken Beechey Adası'nda kışı geçirdikleri tarihi yanlış yazdığını fark etmemiş, Teğmen Gore da onu düzeltmemişti. buz limana sığındıklarında 1845-1846 yılının ilk kışını yaşıyorlardı. Bu yıl gezici buzda geçirdikleri korkunç zamanlar ise 1846-1847 kışıydı.

Önemli değil. Sör John geleceğe küçük bir mesaj bıraktığına emindi. Muhtemelen Sör John'un hayatına fazladan bir not eklemek isteyecek olan bir Donanma tarihçisine yazıyordu bunları. (Sör John bir başka kitap daha yazmayı planlıyor, bu kitaptan elde edeceği gelirle karısınınkine yakın bir servet elde etmeyi umuyordu). Yazdıklarının yakın gelecekte herhangi biri tarafından okunacağını sanmıyordu.

Gore'ün kızak takımının yola çıktığı günün sabahı Sör John yatağından kalktı ve takımdakilere iyi şanslar dilemek için buza indi.

"Bir ihtiyacınız var mı baylar?" diye sordu Sör John.

Sör John, Yüzbaşı Crozier, Üsteğmen sonra komuta kademesinde dördüncü sırada gelen Teğmen Gore ve onun astı Çavuş Des Voeux gülümseyerek hiçbir ihtiyaçlarının olmadığını belirttiler. Güneş çok parlaktı ve adamlar Erebus 'un veznedarı Bay Osmer tarafından güneş ışıklarından korunmaları için kendilerine verilen güneş gözlüklerini takmışlardı.

"Yok, Sör John," dedi Gore. "Teşekkür ederiz, komutanım."

“Bol bol yününüz var değil mi?” diye şaka yaptı Sör John.

“Evet, komutanım,” dedi Gore. “Sekiz kat, iyi dikilmiş Northumberland koyun kırkması. Tabii iç çamaşırlarımızı da sayarsanız dokuz kat.”

Beş denizci, komutanlarının esprisine güldü. Tayfaları Sör John’u seviyordu ve Sör John bunu biliyordu.

“Buzun üzerinde kamp yapmaya hazır mısınız?” diye sordu Sör John, Charles Best isimli tayfaya.

“Ah, evet, Sör John,” dedi kısa ama tıknaz genç denizci. “Hollanda çadırımız var, komutanım; sekiz tane de altımıza ve üstümüze sereceğimiz yorganımız. Ayrıca yirmi dört tane uyku tulumumuz. Malzemeci bunları bize “Hudson’s Bay” yorganlarından dikti. Buzdayken gemide olduğumuzdan daha sıcakta olacağız, komutanım.”

“Güzel, güzel,” eledi Sör John boş bakışlarla. Güneydoğuya, Kral William topraklarına -ya da Crozier’ın teorisi doğruysa Kral William Adası’na- baktı; burası ufkun üzerindeki gökyüzünün hafif kararması halinde, belli belirsiz fark ediliyordu. Sör John, Gore ve adamlarının kıyı boyunca ilerlerken, yazdığı mesajı yerleştirdikten önce ya da sonra, açık deniz bulmaları için Tanrı’ya dua etti. Buz bir yumuşarsa, Sör John, Erebus ‘un aldığı büyük hasara rağmen, iki geminin yumuşak buzun içinden geçerek görece daha korunaklı kıyı sularına ve karalara ulaşması içinden elinden geleni -ve daha fazlasını- yapacaktı. Orada sakin bir sığınak ya da buzul bir kumsal bulabilirlerdi; marangozlar ve mühendisler Erebus’u tamir edebilirlerdi, geminin şaftını değiştirebilir, vidaları sağlamlaştırabilir, bükülmüş iç demir destekleri onarabilir ve hatta demir kaplamaların eksik kısımlarını yerine takabilirlerdi. Bütün bunlar geminin tekrar yüzebilmesi için yapılmalıydı. Bunu yapamazlarsa, diye düşündü Sör John, -bu düşüncesini henüz diğer subaylara açmamıştı- Crozier’ın geçen yılki can sıkıcı planını uygulayıp Erebus’u terk edebilir, azalan kömürü ve mürettebatı Terör’e taşıyabilir ve kıyı boyunca batıya doğru bu kalabalık (kalabalık ama Sör John’un görüşüne göre neşeli) gemiyle devam edebilirlerdi.

Erebus ‘un cerrah yardımcısı Goodsir, Sör John’dan Gore’un takımına katılmak için izin istemişti son anda; Teğmen Gore ve Çavuş Des Voeux bundan pek hoşlanmasalar da -Goodsir subaylar arasında pek sevilmiyordu- Sör John bunu kabul etmişti. Cerrah yardımcısı, bütün kutup seferlerinin en büyük korkusu olan iskorbüte karşı savaşmalarına yardımcı olabilecek yaşam biçimlerini araştırmak için takıma katılmak istediğini söylemişti.

Özellikle de bu yaz olmayan kutup yazında mevcut tek hayvan olan beyaz ayının davranışlarını incelemek istiyordu.

Sör John adamların malzemelerini ağır kızaklarına bağlayışlarını izledi. Ufak tefek, solgun yüzlü, zayıf görünümlü, geri çekilmiş bir çenesi, komik derecede uzun favorileri olan cerrah konuşmak için Sör John'un yanına geldi. Adamın kadınsı bakışları son derece nazik bir adam olan Sör John'u bile sinirlendiriyordu.

"Gore'un takımıyla gitmeme izin verdiğiniz için teşekkür ederim Sör John," dedi küçük cerrah. "Bu gezi bölgedeki bitki örtüsünü tıbbi incelemeye tabi tutmam açısından paha biçilmez bir değer taşıyor. Özellikle de Kral William toprakları üzerinde bulunan likenler incelenmeli."

Sör John elinde olmadan suratını ekşitti. Cerrah, komutanının bir zamanlar hayatta kalmak için aylar boyu likenden yapılmış sulu çorba ile beslenmek zorunda kaldığını bilemezdi. "Bir şey değil Bay Goodsir."

Sör John bu sırnaşık züppenin bay" yerine "doktor" diye hitap edilmeyi tercih edeceğini biliyordu. Ama bunu yapmak istemiyordu, çünkü adam iyi bir aileden gelmesine rağmen sadece anatomi eğitimi almıştı. Bu sivil cerrah yardımcısı, teknik olarak iki gemideki diğer subaylarla eşit yetkide olmasına rağmen, Sör John'un gözünde sadece Bay Goodsir olarak çağrılmayı hak ediyordu.

Tayfalarıyla bu kadar içten sohbet eden komutanının soğukluğu karşısında genç cerrahın yüzü kızardı. Kepini başına geçirdi, buzda, geriye doğru üç sakar adım attı.

"Ah, Bay Goodsir," diye devam etti Franklin.

"Emredin Sör John." Sonradan görme genç cerrahın utançtan yüzü kızarmıştı ve kekeliyordu.

"Sör James Ross'un yaptırdığı tepeciğe koyacağımız mesajda sadece iki subay ve altı tayfanın ismi geçiyor," dedi Sör John. "Mesajı siz takıma katılmayı talep etmeden önce yazmıştım. Kusura bakmayın. Aslında, katılacağınızı bilsem mesaja bir subay, bir astsubay, bir cerrah yardımcısı re beş tayfa yola çıktılar diye yazdırırdım."

Goodsir bir an şaşırdı, Sör John'un ona ne söylemeye çalıştığından emin olamadı ama sonra selam verdi, kepini yeniden taktı ve mırıldandı. "Pek güzel, sorun yok, anlıyorum, teşekkür ederim Sör John," dedi ve tekrar yerine geçti.

Sör John, birkaç dakika sonra, Teğmen Gore, Des Voeux, Goodsir, Morfin, Ferrier, Best, Hartnell ve Er Pilkington'un buz boyunca

güneybatıda gözden kayboluşlarını izlerken, sakin görünüşüne rağmen aslında başarısızlığı düşünüyordu.

Buzda geçirecekleri bir başka kış -bir başka yıl- onların sonu olabilirdi. Ellerindeki yiyecek, kömür, fenerleri için gerekli yağ ve rom tükenecekti. Romun tükenmesi ise tayfaların isyan etmesi anlamına gelebilirdi.

Bunun da ötesinde, eğer 1848 yılının yazı, 1847 yılının yazı gibi soğuk ve amansız olursa buzda geçirecekleri bir başka kış gemilerden birini ya da her ikisini birden mahvedebilirdi. Sör John ve mürettebat, onlardan önce başarısızlığa uğramış pek çok seferde olduğu gibi, hayatlarını kurtarmak için gemiyi terk etmek, sandallarını ve balina avlamak için kullandıkları filikaları aceleyle hazırladıkları kızaklarla çekmek, bütün bunları amansız buz üzerinde yapmak zorunda kalabilirlerdi. Bu durumda açık deniz bulmak için dua edecekler, kızaklar buz üzerinde yan yattığında ve küçük ırmakları bulup günlerce aç karna kürek çektikten sonra rüzgârlar karşı yönden eserek ağır botlarını tekrar gezici buzlara geri götürünce küfür edeceklerdi. Sör John, daha sonra kurtulmak için yeniden kara yolunu denemek zorunda kalacaklarını biliyordu. Kaya ve buzla, küçük kayıklarını parçalayabilecek kayaların bulunduğu nehirlerle (Sör John daha önceki tecrübelerinden Kuzey Kanada’nın nehirlerinde büyük kayıkların ilerlemediğini biliyordu) ve kendilerine düşmanca davranan, arkadaşça göründüklerinde ise onları soymak için yalan söyleyen iki yüzlülere dönüşen Eskimolarla dolu bir bin iki yüz kilometre bekleyecekti onları.

Sör John, Gore, Des Voeux, Goodsir ve beş tayfanın tek bir kızak halinde güneydoğu yönündeki buzlarda kayboluşunu izlemeye devam ederken boş bakışlarla “bu sefere köpek getirse miydim” diye düşünmeye başladı.

Sör John seferlere köpek götürülmesi fikrini oldum olası sevmemişti. Bu hayvanlar bazen tayfalara moral veriyordu, en azından tayfaların hayvanları yemek üzere vurmak zorunda kaldığı noktaya kadar. Ama bu hayvanlar son kertede pis, gürültücü ve saldırgan yaratıklardı. İşe yarayacak Radar çok köpek taşıyan bir geminin güvertesinde, başka deyişle, onları Grönland’daki Eskimoların yaptığı gibi kızakla çekebilecek sayıda köpekle dolu bir gemide havlama, kalabalık köpek kulübeleri ve dışkı kokusu eksik olmazdı’.

Başını iki yana salladı ve gülümsedi. Bir keresinde sefere sadece Neptune adında bir köpek ve Jocko adında küçük bir maymun getirmişlerdi; bunlar da gemilerini hayvanat bahçesine çevirmeye yetmişti zaten.

Sör John, Gore'un ayrılışından bir hafta geçtikten sonra endişelenmeye başladı. Gönderdikleri kızak takımları sırayla geri geliyordu; takımlardaki adamlar yorgunluktan tükenmiş, soğuktan donmuşlardı: üzerlerindeki pamuktan kıyafetlerin altındaki vücutları, sayısız basınç sırtının etrafından ya da üzerinden geçerek kızak çekmekten ter içinde kalmıştı. Bütün takımlar keşif gezileriyle ilgili aynı raporu veriyorlardı. Doğu tarafında, Boothia Yarımadası yönünde açık deniz yoktu. Açık denizin izi bile yoktu.

Kuzeydoğuda, Prince of Wales Adası'nda ve bu donmuş çöle ulaştıkları yol boyunca açık deniz yoktu. Bazen açık denizin işareti sayılan ufkun ötesindeki karanlık gökyüzünü de görememişlerdi. Sekiz günlük yorucu kızak yolculuklarında Prince of Wales Adasına ulaşamamışlar, bu adayı görememişlerdi bile. Bu bölgedeki buzlar tayfaların hayatında görmedikleri kadar çok basınç sırtı ve buzdağlarıyla doluydu.

Güneylerinden geçerek batı kıyılarına, oradan da Prince of Wales Adasının güney ucuna giden buz akıntısını karşılayan isimsiz boğazın bulunduğu yöne, kuzeybatıya gidenler beyaz ayılardan ve donmuş denizden başka bir şey görememişlerdi.

Güneybatıdan Victoria topraklarının bulunduğu varsayılan kara parçasına ve adalarla anakara arasında bulunduğu tahmin edilen geçit yönüne, yani güneybatıya gidenler de açık denizi bulamadıklarını, şaşkın beyaz ayılardan başka hayvana rastlamadıklarını, yüzlerce basınç sırtını ve oldukları yere saplanıp kalmış buzdağlarını aştıklarını söylediler. Terör gemisinin mürettebatından oluşan bu kızak takımının başına Sör John tarafından atanan Teğmen Little, okyanusun olması gereken yere, batıya yaptıkları yolculukta, bir dizi buzdağından başka bir şey görmediklerini belirtti. Yolculuğun son bölümünde hava öylesine kötüleşmişti ki, sekiz adamdan üçünün ayak parmakları ciddi bir biçimde soğuk ısırmasına uğramış, adamların hepsi belli bir dereceye kadar kar körü olmuştu; Teğmen Little son beş gündür görme yeteneğini kaybetmişti ve korkunç baş ağrılarına maruz kalmıştı. Sör John'un anladığı kadarıyla, daha önce kutup gezisi yapmış olan, Crozier'le ve ondan sekiz yıl önce Ross'la güney kutbuna gitmiş olan Little'ı, kızağa yüklenmek zorunda kalmışlardı ve gözleri etrafı kızağı çekebilecek kadar gören beş kişinin çabasıyla geri gelebilmişlerdi.

Keşfedebildikleri kırk kilometre boyunca hiçbir açık deniz görememişlerdi. Kırk kilometre kat etmişlerdi ama aslında önlerine çıkan engellerin etrafından ya da üzerinden geçmek zorunda kaldıkları için yüz

elli kilometre boyunca kızak çekmişçesine yorgunlardı. Kutup tilkisi, denizaygırı, fok balığı ya da seala rastlamamışlardı. Görünüşe göre balina da yoktu. Tayfalar kızaklarıyla çatlaklar ve küçük yarıkları izlemek istemişlerdi ama derisi güneş yanığından burnu ve şakaklarından soyulan ve gözlerinin üzerin de beyaz bandajlar bulunan Little'ın verdiği rapora göre deniz yüzeyi katı bir buzla örtülüydü. Batıya doğru yaptıkları yolculuğun en uç noktasında gözleri en iyi durumda olan adama, kalafatçı yardımcısı Johnson'a, etraflarındaki en yüksek buzdağına tırmanma emri vermişti. Johnson saatler sonra, ayaklarıyla basabilmek için elindeki kazmayla buzlarda oyuklar açarak ve açtığı oyuklara gemi malzemecisinin ayakkabılarına yerleştirdiği koçboynuzlarıyla basarak, buzdağının doruğuna çıkmıştı. Doruğa çıktıktan sonra Teğmen Little'ın teleskopu ile kuzeybatıya, batıya, güneybatıya ve güneye baktı.

Verdiği rapor iç karartıcıydı. Açık deniz yoktu. Kara görünmüyordu. Bir sürü buz bacası, basınç sırtı, buzdağı bütün ufku kaplamıştı. Sadece birkaç tane beyaz ayı vardı. Bunların iki tanesini taze et yemek için vurmuşlar ama hayvanların ciğer ve kalbinin insanlara faydalı olmadığını hatırlamışlardı. Ağır kızakları bunca basınç sırtının üzerinden çekerek geçirmekten tayfaların güçleri tükenmiş, sonunda hayvanın kaslı etinden sadece elli kilo kadarını kesmiş, kızaklarını bu defa gemiye gitmek için çekmişlerdi. Daha sonra, daha büyük olan ayının derisini beyaz kürkü için yüzmüş, geriye kalan kısmını buzda çürümeye bırakmışlardı.

Beş kızak takımından dördü kötü haberler ve soğuk ısırığıyla dönmüştü; ama Sör John endişeyle Graham Gore'un dönüşünü bekliyordu asıl. En son, ama en büyük umutları Kral William Adası tarafında, güneydoğudaydı.

Sonunda, üç Haziran'da, Gore'un liderliğindeki takımın ayrılışından on gün sonra, yüksek nöbetçi kulelerindeki gözcüler bir kızak takımının güneydoğudan yaklaştığını bildirdiler. Sör John çayını içti, uygun bir kıyafet giydi ve sonra güverteye koşan kalabalığın yanına, adamların neye baktıklarına bakmaya gitti.

Gelen takım anık güvertedeki tayfalar tarafından bile görünüyordu; Sör John güzel, pirinç dürbününü kaldırdı, bu dürbün bundan on beş yıl önce Franklin'in Akdeniz'de komuta ettiği yirmi altı topu olan bir savaş gemisinin subay ve tayfaları tarafından hediye edilmişti. Sör John daha ilk anda gözcülerin neden şaşırdıklarını anladı.

İlk bakışta her şey normal görünüyordu. Tıpkı yola çıktıkları zaman olduğu gibi beş adam kızağı çekiyordu. Yine tıpkı yola çıktıkları zamandaki

gibi, üç kişi kızağın yanında ya da arkasında koşuyordu. O zaman olduğu gibi sekiz kişiydiler.

Ama yine de...

Oradakilerden biri insana benzemiyordu. Bir buçuk kilometreden fazla bir mesafeden ve bir zamanlar sakin deniz olan buz bacalarıyla buz yığınları arasından görüldüğü kadarıyla küçük, yuvarlak, başı olmayan ama bol kürklü bir hayvan kızağın arkasında koşuyordu.

Daha da kötüsü, Sör John ön tarafta Graham Gore'un dikkat çeken uzun bedenini ve övündüğü canlı renkli, gösterişli paltosunu göremiyordu. Kızağı çeken ya da kızağın yanında koşan diğer tüm figürler -ki astları iyi durumdayken Teğmen Gore kızağı kesinlikle çekmezdir- fazla kısa boylu, fazla eğik, fazla alçaktılar.

En kötüsü de, kızağın geri dönerken normalden çok daha fazla dolu görünmesiydi, evet, yanlarına bir hafta yetecek konserve yiyecekler almışlardı ama en fazla bir hafta süreceğini düşündükleri yolculuğa çıkalı sekiz gün olmuştu. Sör John bir an adamların denizaygırı ya da bir başka tür iri deniz hayvanı avladıkları, böylece taze et getirdikleri ihtimalini düşünerek rahatladıysa da bu kısa sürdü çünkü takım sekiz yüz metre mesafeye gelip de son basınç sırtını geçtikten sonra Sör John dürbününde iğrenç bir görüntü gördü.

Kızakta denizaygırı değil, görünüşe göre iki insan cesedi vardı ve kızağın üstüne bağlanmışlardı. Adamlardan biri diğerinin üzerinde öyle bir biçimde yatıyordu ki, bu duruşu sadece ölümü hatırlatıyordu. Artık Sör John, her birinin başı kızağın iki ayrı yönüne sarkmış bedenleri seçebiliyordu. Üstteki cesedin saçları uzun ve beyazdı; hiçbir gemide böyle saçlara sahip bir tayfa bulunmuyordu.

Ağırkanlı kaptanlarının sarp buza inebilmeleri için, yana yatmış Erebus 'un aşağıya ipler sarkıttılar. Sör John üniformasının yanına seremoni kılıcını almak için orta güverteye indi. Sonra paltosunu üniformasını, madalyalarını ve kılıcını üstüne giydi, tekrar yukarı çıktı, nefes nefese bir halde, kamarotunun yardımını kabul ederek buza indi ve gemiye yaklaşan her kimse ya da her neyse onu karşılamaya hazırlandı.

10
GOODSIR

Doktor Harry D. S. Goodsir, kızak takımına tıpkı diğer tayfalar gibi güçlü ve cesur olduğunu kanıtlamak için katılmak istemişti. Kısa süre içinde öyle olmadığını fark etti. Yolculuğun ilk günü, Teğmen Gore ve Bay Des Voeux'nun sessiz itirazlarına rağmen, kızağı çekmek, kızağı çeken beş kişiden birini dinlendirmek istemişti.

Goodsir neredeyse başaramayacaktı. Yelkencilerin ve malzemecilerin yaptığı kızağın koşum takımları deri ve pamuktandı. Bu koşum takımları, denizcilerin bir saniye içinde bağlayıp çözebildikleri ama Goodsir'ün bir türlü çözemediği düğümlerle kızağa bağlıydı. Goodsir'ün dar omuzları ve içeri doğru çökmüş göğsü için fazla büyüktü. Koşum takımlarını bütün gücüyle kavrasa bile hemen elinden kayıyordu. Ayrıca Goodsir, kızağı çekerken sık sık kayıyor, yere düşüyor, diğer adamların durup, nefes nefese kendisini kaldırmaya mecbur bırakıyordu. Buz için özellikle üretilmiş botları giymeye alışkın değildi ve tabanlarındaki çiviler yere fazla çakılınca kendi etrafında dönmeye başlıyordu.

Ağır güneş gözlüğünü takmak ona zor geliyor ama gözlüğü çıkardığı zaman, buza düşen kutup güneşi yüzünden birkaç dakika içinde görme yeteneğinin yarısını kaybediyordu. Üzerine çok fazla, kat kat elbise giyiyor, bu yüzden de terliyor, terleyince de harcadığı olağanüstü enerjiye rağmen titreyerek üşüyordu. Kızak sinirlerini yıpratıyor, ince kollarına ve soğuk ellerine yeterince kan pompalanmasını engelliyordu. İkide bir eldivenleri yere düşüyordu. Öylesine soluk soluğa kalıyor, öylesine oflayıp pufluyordu ki etrafındakilerden utanıyordu.

Bu komik sahne başladıktan bir saat sonra, kızağı çeken diğer dört kişi, Bobby Ferrier, Tommy Hartnell, John Morfin ve Deniz Eri Bili Pilkington -normalde kızağı çekmesi gereken beşinci kişi Charles Best yan tarafta yürüyordu- durup Goodsir'ün paltosundaki karları temizlemeye başladılar. Birbirlerine bakıyor, hiçbir şey söylemiyor ama gözleriyle Goodsir'ün kendilerine ayak uyduramadığını anlatıyorlardı. Goodsir, önce Best'in kendisine yardım etme teklifini kabul etti, sonra, verdikleri kısa bir molada, buzda donup kalacak gibi duran kızağı bu işi yapabilecek gerçek erkeklere bıraktı.

Goodsir tükenmişti. Daha buzda geçirdikleri ilk günün sabahı olmasına rağmen, bu bir saatlik işkence onu öylesine yormuştu ki büyük bir memnuniyetle, uyku tulumunu yere serdiği kurt derisi battaniyenin üzerine açıp ertesi güne kadar uyuyabilirdi.

Ve bütün bunlar daha henüz ilk gerçek basınç sırtına varmadıkları bir zamanda oluyordu.

Geminin birkaç kilometre kadar ötesindeki basınç sırtları, bu bölgedeki en alçak basınç sırtlarıydı. Sanki Terör gemisi basınç sırtlarını kendi bölgesinden uzaklaştırmış, buzu düzleştirmişti. Ama bu ilk günün öğle vakti geldiğinde gerçek basınç sırtları ortaya çıkmaya, yollarını kesmeye başlamıştı. Bunlar, kış boyunca iki geminin arasında kalanlara göre daha uzundu; sanki Kral William Adası'na yaklaştıkça buzun altındaki baskı artıyordu.

Karşılarına çıkan ilk üç basınç sırtını Gore'un direktifleriyle büyük bir zorluk yaşamadan geçtiler; buzlar arasındaki alçak bölgeleri, oyukları bularak ilerliyorlardı. Bu şekilde yolları uzuyor, saatler kaybediyorlardı ama kızağı toplayıp kaldırmaktan daha iyi bir çözümdü bu. Ama dördüncü basınç sırtının yanından dolaşamadılar.

Birkaç dakikalık molalarında adamlardan biri -ki bu genellikle genç Hartnell oluyordu- kızağın üzerine dikkatle yerleştirilmiş yükler arasından yanıcı bir yağ çıkarıyor, bunu küçük bir ocakta yakıyor, bir kapta karları eritiyordu. Bunu yapmalarının nedeni içme suyu elde etmek değildi. İçme suyunu, donmasını engellemek için elbiselerinin içinde taşıyorlardı. Amaçları kızaklarının ayaklarının buz tutup yere yapışmasını engellemekti.

Kızaklar buzlar üzerinde Goodsir'ün ayrıcalıklı çocukluğunda gördüğü kızaklar gibi kaymıyordu. İki yıl önce karşılaştığı gezici buz akıntısı sırasında, kutuplarda insanın -sıradan botlarla bile- kendi ülkesinde yaptığı gibi hızla koşup donmuş bir nehir ya da göl üzerinde kaydığı gibi kayamadığını anlamıştı. Deniz buzunun belli bir özelliği -büyük bir ihtimalle yüksek tuz oranı- sürtünmeyi arttırıyor, kaymayı neredeyse olanaksız hale getiriyordu. Ama burada önemli olan bir çocuk gibi koşarak kaymak isteyen bir yetişkinin duyduğu küçük hayal kırıklığı değil, kızak çeken takımın böylesine bir buzda üzerinde yüzlerce kilo ağırlık olan yüzlerce kilo ağırlığındaki kızağı çekerken harcadıkları efordaki artıştı.

Bu, tonlarca keresteyi ve eşyayı orta derecede pürüzlü bir kaya üzerinde çekerek taşımaya benziyordu. Ve burada karşılarına çıkan basınç sırtları,

dört katlık bir apartmana eşit yükseklikte kaya ve buzul yığını anlamına geliyordu.

Karşılarına çıkan ilk ciddi yükseklikteki basınç sırtı yirmi metre yüksekliğinde olmalıydı ve güneydoğu yönünde gördükleri çok sayıda yüksek basınç sırtından sadece biriydi bu.

Kızağın üzerine dikkatle yerleştirilmiş konserve yiyecekleri, yağ şişelerini, elbiseleri, uyku tulumlarını, ağır çadırları kaldırıyor, yüklerini hafifletiyorlar, daha sonra yirmi ile kırk kilo ağırlığındaki bu yükleri sarp, pürüzlü, dik basınç sırtına çıkarıyorlardı. Bütün bunlar kızağı çıkarmadan yapmak zorunda kaldıkları işlerdi.

Goodsir hemen şunu fark etti: Eğer bu buz sırları sadece kendileriyle kalsalar -yani görece pürüzsüz denizden aniden çıkan basınç sırtları olsaydılar- bunlara tırmanmak için ruhlarını parçalayan böylesine bir çaba içine girmek zorunda kalmazlardı. Donmuş denizin hiçbir kısmı tamamen pürüzsüz değildi ama her basınç sırtının elli ya da yüz metre etrafında donmuş deniz; kabaran buz, sık sık ortaya çıkan buz bacaları ve dev buz blokları gibi çılgınca yüzey şekilleriyle doluyordu. Kızak takımı asıl tırmanışa başlamadan önce bunları zikzaklar çizerek aşmak zorundaydı.

Tırmanış ise kesinlikle düz bir çizgi izlemiyor, eziyet verici ilerlemeler ve gerilemeler biçiminde devam ediyordu; ayaklarını basmak için ve elleriyle tutunmak için hiçbir zaman güvenilmez, her an kopabilecek oyuklar arıyorlardı. Adamlar tırmanırken komik bir rota izleyerek, zikzaklar çiziyor, ağır eşyaları birbirlerine veriyor, basabilecekleri ve tutunabilecekleri oyuklar yapmak için kazmalarıyla buzu kırıyor, düşmemeye ya da birisinin kendi üzerine düşmelerine engel olmaya çalışıyorlardı. Buzlu eldivenlerinin arasında aşağıya buz parçaları düşüyor, aşağıda kalanlar kısa ama ağza alınmaz küfürler savuruyor; Gore ya da Des Voeux onlara susmalarını emrediyordu. Her şey on kez yerinden sökülüp tekrar yerine yerleştiriliyordu.

Son olarak, yüklerin yarısı hâlâ üzerindeyken kızağı çıkarmak zorundaydılar. Kızağı yukarı çıkarırken buzdaki aşırı çıkıntıları yerinden koparmak, bazen kızağı bir yere bağlamak, en uygun açıyı bulmak ve aynı zaman daima yukarı doğru çekmek gerekiyordu. Basınç sırtının en tepesindeki adam için bile bir an dinlenme şansı bile yoktu çünkü bir anlık gevşeklik sekiz kat üst üste giydikleri elbiselerinin altındaki vücutlarındaki terin donması anlamına geliyordu.

Büyük güçlüklerle kızağı basınç sırtının tepesine çıkardıktan sonra, birkaç adam -ki bunlar genellikle iri yapılı deniz eri Bili Pilkington, Morfin ve Ferrier oluyordu- kızağı aşağı indirmek için diğer tarafa geçiyor, bu sırada diğerleri derinlerinden gelen bağırış, zorlanma sesleri ve küfürlerle kızağı aşağı doğru itiyorlardı.

Sonra kızağı dikkatle yeniden toplamak, yükleri bağladıkları iplerin sağlamlığını kontrol etmek, kızakların ayaklarının buz tutmasını engellemek için su kaynatmak, basınç sırtının diğer tarafındaki engelleri aşarak ilerlemek zorundaydılar.

Yarım saat sonra karşılarına başka bir basınç sırtı çıkacaktı.

Buzda geçirdikleri ilk gece Harry S. S. Goodsir için korkunç, unutulmaz bir anıydı.

Cerrah, daha önce hiç kamp yapmamıştı ama Graham Gore'un buzda yapılan her işin normalde yapılandan beş kat uzun sürdüğünü gülerek söylerken haklı olduğunu anlamıştı: malzemeleri yerinden çıkarmak, ocakları ve fenerleri yakmak, kahverengi Hollanda çadırını kurmak, çadırın iplerini tutan çivilerin sağlamlığını kontrol etmek, battaniyeleri ve uyku tulumlarını açmak ve özellikle konserve çorba ve domuz etini ısıtmak çok fazla zaman alıyordu.

Bütün bunları yaparken sürekli hareket etmek -kolları sallamak, zıplamak- gerekiyordu. Aksi halde vücutlarının belli bölgeleri donabilirdi.

Bay Des Voeux; Goodsir'e, bu boylamda, güneşli bir Haziran gününde, örneğin güney yönündeki Beechey Adası'nda bulundukları sırada olduğu gibi, buzların kırıldığı bir önceki yaz hava sıcaklığının sıfır dereceye kadar çıkabileceğini hatırlattı. Ama bu yaz böyle olmadı. Teğmen Gore saat onda, güneş hâlâ güney ufkundayken ve gökyüzü oldukça parlakken kamp yaptıkları bu saatte, havanın sıcaklığını eksi on sekiz derece olarak tespit etmişti. Gün ortasındaki çay ve çörek molasında sıcaklık eksi on dört dereceye çıkmıştı.

Hollanda çadırı küçüktü. Bir fırtına çıkması durumunda bu çadır hayatlarını kurtarabilirdi ama buzda geçirdikleri bu ilk gece hava açıktı ve neredeyse hiç rüzgâr yoktu. Bu yüzden Des Voeux ve diğer beş denizci dışarıda, kurt derisi battaniye ve muşambalar üzerinde uyumaya karar verdiler. Onları soğuktan koruyan tek şey Hudson Bay Şirketinin ürettiği uyku tulumlarıydı. Eğer hava kötüleşirse çok kalabalık olmak pahasına çadıra geçeceklerdi. Bir süre kararsız kalan Goodsir, Teğmen Gore çok

nazik ve iyi bir adam olmasına rağmen onunla beraber çadırda değil, diğer adamlarla dışarıda uyumayı tercih etti.

Gün ışığı insanı delirtiyordu. Gece yarısında hava kararır gibi oldu ama gökyüzündeki aydınlık yaz ortasında Londra'da saat sekiz sularındaki loş aydınlıkla karşılaştırılabilirdi ve Goodsir bir türlü uyuyamıyordu. O anda hayatında hiçbir zaman olmadığı kadar yorgun olmasına rağmen uyumayı beceremedi. Uyumasını engelleyen bir başka etkenin de bütün gün çabaladıktan sonra vücudunda hissettiği ağrılar olduğunu fark etti. Keşke yanımda biraz afyon getirmiş olsaydım diye düşündü. Azıcık afyon acılarını hafifletip uyumasını sağlayabilirdi. Uyuşturucu bulundurma yetkisi bulunan bazı cerrahların aksine Goodsir, bir bağımlı değildi. Sadece uyumak ve belli bir konu üzerine konsantre olmak için afyon kullanırdı. Haftada ya da iki haftada bir defadan fazla kullanmazdı.

Ve hava soğuktu. Isıttıkları konserve çorba ve domuzu yedikten sonra buz yığını arasından geçip işemek için yalnız kaldı. Bunu ilk kez dışarıda yaptığını ve çabuk hareket etmesi gerektiğini, aksi takdirde nazik bölgelerinin donabileceğini fark etti. Goodsir, ikiye bir metre büyüklüğündeki kurt derisi battaniyesinin üzerine yerleşti, uyku tulumunu açtı ve tulumun içine kıvrıldı.

Ama yeterince ısınamadı. Des Voeux botlarını çıkarıp yanında getirdiği çantaya koymasını, aksi takdirde deri botların kaskatı donacağını söyledi ona. Bir defasında, donup küçülen botu yüzünden tabana çakılan çivi az kalsın ayağına batacaktı. Tayfalardan hiçbiri elbiselerini çıkarmamıştı. Goodsir, o gün ilk kez giydiği pamuklu elbiselerin bütün gün harcadığı efor nedeniyle terden sırılsıklam olduğunu fark etti. Bitmeyen bütün gün boyunca harcadığı çabanın teriydi bu.

Gece yansına doğru bir ara, günışığı alacakaranlığa çalmaya başladı ve birkaç yıldızı görmek mümkün oldu. Goodsir iki yıl önce çıktıkları buzdağının tepesine kurdukları gözlemevinden gezegenlerin de görülebildiğini biliyordu. Alacakaranlığa yaklaşmasına rağmen gün ışığı hiç kaybolmadı. Soğuk da öyle. Artık hareket etmediği ve bir çaba göstermediği için, Goodsir'ün zayıf vücudu uyku tulumunun fazla geniş açıklığından gelen soğuğa karşı savunmasızdı. Soğuk, Goodsir'ün üstünde yattığı kurt derisi battaniyeden geçip "Hudson Bay" battaniyelerine soğukkanlı bir katil gibi sokuluyordu. Goodsir titremeye başladı. Dişleri birbirine vuruyordu.

Çevresinde uyuyan dört adam -diğer ikisi nöbet tutuyorlardı- öylesine yüksek sesle horluyorlardı ki, Goodsir kilometreler ötede, kuzeybatılarında, sayısız buz bacasının arkasında bulunan -aman Tanrım, geri dönerken onca yolu tekrar geçmemiz gerekecek- gemilerdeki tayfaların bu horultuları duyup duymadığını merak etti.

Goodsir titriyordu. Böyle giderse sabaha sağ kalamayacağını biliyordu. Onu dışından dürtecekler ve donmuş, kıvrılmış bir halde yatan battaniyeye sarılı bir ceset göreceklerdi.

Battaniyelerden diktikleri uyku tulumuna elinden geldiğince sokuldu, tulumun buz tutmuş fermuarını sonuna kadar çekti; kendi ter kokusunu dışarıdaki soğuğa tercih ediyordu.

Bu sinsi ışığa ve bu sinsi soğuğa, Goodsir'ün deyişiyle ölüm soğuğuna, Beechey Adası'ndaki mezarların ve onların üzerinde yükselen siyah kayaların soğuğuna ek olarak bir de ses vardı; cerrah, gemilerinin uğultusuna, geminin iki kışa maruz kalan son derece soğuk metallerinin sürekli gıcırdamasına ve çatlamalarına, geminin altıdaki buzun tuhaf ve sürekli sesine alıştığını düşünüyordu ama burada, buzla arasında sadece birkaç kat pamuk ve kurt derisi varken, altındaki buzun inlemesi ve hareketi korkunçtu. Bir yaratığın karnında uyumaya çalışmaya benziyordu bu. Altında hareket eden buzun varlığı başını döndürürken giderek daha fazla kıvrılarak cenin pozisyonuna geçti.

Harry D. S. Goodsir, saat gece iki sularında -tulumun fermuarından sızan ışıkta cep saatine bakmıştı- yarı uyur bir halde yatarken kulakları sağır eden iki patlamayla yerinden sıçradı.

Yeni doğup da zarından kurtulmaya çalışan bir canlı gibi, donmuş terini emen uyku tulumundan kurtulmaya çalıştı, kafasını ve omuzlarını tulumdan çıkarmayı başardı sonunda. Gecenin dondurucu soğuğu yüzüne öyle bir çarptı ki kalbi titredi. Hava şimdi daha da aydınlanmıştı.

"Ne?" diye bağırdı. "Neler oluyor?"

Çavuş Des Voeux ve üç denizci uyku tulumlarının üzerinde ayakta duruyorlardı; ellerinde uzun bıçaklar vardı ve yatarken onları yanlarından ayırmamış olmalıydılar. Teğmen Gore Hollanda çadırından dışarı fırladı. Çıplak -evet, çıplak!- elinde silahı vardı ve üzerini giyinmişti.

"Rapor verin!" diye bağırdı nöbetçilerden Charlie Best'e.

"Ayılar vardı, Teğmenim," dedi Best. "İki tane. Kocaman yaratıklar. Bütün gece etrafımızda dolaşıp durdular -hatırlarsanız kamp yapmadan önce onları yaklaşık sekiz yüz metre uzaklıkta görmüştük- ama çemberi

giderek daraltıp iyice yaklaştılar; sonunda John'la birlikte ateş edip onları kaçırmak zorunda kaldık.

Goodsir, Best'in "John" dediği kişinin diğer nöbetçi John Morfin olduğunu biliyordu.

"İkiniz de ateş ettiniz mi?" diye sordu Gore. Teğmen yakınlarda bulunan kar yığınının en tepesine çıkmış, elindeki pirinç dürbünle etrafı tarıyordu. Goodsir adamın çıplak ellerinin neden hâlâ metal silaha yapışmadığını merak etti.

"Evet, komutanım," dedi Morfin. Boş tüfeğini döktürüyordu, pamuklu eldivenli ellerinde kurşunlar vardı.

"Peki, vurdunuz mu?" diye sordu Des Voeux.

"Evet," dedi Best.

"İşe yaramadı," dedi Morfin. "Otuz adımdan tüfekle vurduk onları. Bu ayıların kalın derileri ve çok kalın kafatasları var. Ama onları uzaklaştıracak kadar canlarını yaktık.

"Onları görmüyorum," dedi Teğmen Gore çadırın üstündeki buzdan tepesinin üzerinden.

"Buzdaki o küçük deliklerden çıktıklarını sanıyoruz," dedi Best. "John ateş ettiğinde daha büyük olanı şu yöne koşuyordu. Yere düştüğünü sandık ama biraz yakınlaşıp baktığımızda cesedini bulamadık. Gitmişti."

Kızağı çeken takımdakiler buzda bazı yumuşak bölgeler fark etmişlerdi. Çok da fazla geniş değillerdi, yaklaşık bir metre çapındaydılar. Fok balıkları için fazla büyük, beyaz ayılar içinse fazla küçük görünüyorlardı. Bu delikleri ilk gördüklerinde açık deniz bulacaklarını düşünüp umutlanmışlar ama sonunda bunların sayıca çok az ve birbirlerinden çok uzakta olduklarını fark etmişlerdi. Öğle vakitlerinde kızağın önünde bulunan denizci Ferrier bunlardan birinin içine düşmüş, dizinin üstüne kadar kara gömülmüştü. Daha sonra herkes durup bu titreyen denizcinin botlarını, pamuklu elbiselerini, çoraplarını ve pantolonunu değiştirmesini beklemek zorunda kalmıştı.

"Zaten nöbet sırası Ferrier ve Pilkington'a gelmişti," dedi Teğmen Gore. "Bobby, çadırıma git ve saçma silahını al."

"Ben tüfekle daha rahatım komutanım," dedi Ferrier.

"Ben saçma silahını iyi kullanırım, Teğmenim," dedi iri yapılı denizci.

"O halde onu sen al Pilkington. Bu hayvanları tüfekle biberlemek onları kızdırmaktan başka bir işe yaramıyor." "Emredersiniz, komutanım."

Best ve Morfin gerginlikten çok, iki saat nöbet tutmaktan dolayı üşüdükleri için titriyorlardı; uykulu gözlerle botlarını çıkardılar ve uyku tulumlarına girdiler. Er Pilkington ve Bobby Ferrier şişmiş ayaklarını çantalarından çıkardıkları botlarına geçirdiler ve nöbet yerlerine, yakınlarında bulunan buz bacalarının yanına geçtiler.

Goodsir, her zamankinden daha fazla titriyordu; artık sadece el ve ayak parmaklarını değil, burnunu ve yanaklarını da hissetmez olmuştu. Goodsir uyku tulumunun derinliklerine sokularak uyumak için dua etti. Ama uyuyamadı. İki saat sonra çavuş Des Voeux herkesi uyandırdı.

“Önümüzde uzun bir gün var, çocuklar,” diye bağırıyordu neşeli bir sesle.

Kral William Adasının kıyılarına varmalarına daha otuz beş kilometre vardı.

11
CROZIER

“Donmuşsun Francis,” dedi Üsteğmen Fitzjames. “Gel, kıç tarafındaki Toplantı Odası’nda sana brendi ikram edeyim.”

Crozier viskiyi tercih ederdi ama brendiye de razıydı. Erebus ‘un kaptanını uzun, dar koridor boyunca izledi; bir zamanlar Kaptan Sör John Franklin’in kişisel kamarası olarak kullandığı ve şimdi Terörün Büyük Odası’na denk odaya geldiler. Burası bir kütüphane, subayların görev zamanlarının dışında kullandıkları toplanma yeri ve gerektiğinde toplantı salonu işlevi görüyordu. Crozier, Sör John’un ölümünden sonra Fitzjames’in kendi kamarasını değiştirmemesini ve bu odayı küçük tadilatlarla her subayın kullanabileceği bir odaya ve bazen de ameliyat yapmak için revire dönüştürmesini olumlu buluyordu.

Büyük Oda’dan gelen ışık dışında koridor tamamen karanlık; bu geminin güvertesi Terör’ünkinin tam tersi yönde eğimli. Pruvaya doğru değil sancak tarafına, güverteye doğru. Crozier, iki geminin de tasarım açısından birbiriyle aynı olmasına rağmen, iki gemi arasında farklar bulunduğunu da hissediyor. Erebus bir biçimde Terörden daha farklı kokuyor, her iki gemide de bulunan fener yağı, adamlardan ve elbiselerinden gelen kirli koku, yemek kokusu, kömür, çöp, çiş ve adamların nefes kokusunun dışında bu gemide başka bir koku var. Korku ve umutsuzluğun kokusu.

Toplantı Odasında iki subay Teğmen Le Visconte ve Teğmen Fairholme pipo içiyor. Ama hemen ayağa kalkıp iki kaptana selam verip odadan çıkıyor, kayarak açılan kapıyı kapatıyorlar.

Fitzjames, ağır bir çekmecenin kilidini açıyor ve bir şişe brendi çıkarıyor, bunu Sör John’un kristal su bardaklarından birine fazlaca koyuyor, kendisine ise çok daha azını koyuyor. Bu odada pek çok porselen ve kristal bardak olmasına rağmen hiç içki kadehi yok. Franklin ağzına içki koymayan bir sofuydu.

Crozier kadeh tokuşturmuyor. Üç yudumda brendisini bitiriyor ve Fitzjames’in içkisini tazelemesine izin veriyor.

“Bu kadar çabuk yanıt verdiğin için teşekkür ederim,” diyor Fitzjames. “Mesajıma yine mesajla yanıt vermeni bekliyordum, bizzat gelmeni değil.”

Crozier kaşlarını çatıyor. “Mesaj mı? Bir haftadır senden mesaj almadım, James.”

Fitzjames’in bakışları kilitleniyor. “Bu akşam mesaj göndermiştim. Almadın mı? Bundan beş saat önce er Reed’i senin gemine yollamıştım. Orada geceleyeceğini sanıyordum.”

Crozier başını hafifle iki yana sallıyor.

“Allah kahretsin,” diyor Fitzjames.

Crozier cebinden pamuk çorabı çıkarıyor, masaya koyuyor. Buradaki aydınlatma daha iyi; bu ışıkta bile çorapta daha önce yaşanmış bir vahşetin izi görülmüyor. “Bunu buraya gelirken buldum. Senin gemine, benimkine oranla daha yakın bir yerdeydi.”

Fitzjames çorabı alıyor ve üzgün bakışlarla inceliyor. “Adamlarıma bu çorabın kime ait olduğunu bilen olup olmadığını sorarım,” diyor.

“Benimkilerden birine de ait olabilir,” diyor Crozier sessizce. Fitzjames’e saldırılardan, er Heather ölümcül bir yara almasından, William Strong’un ve genç Tom Evans’ın kayboluşundan bahsediyor kısaca.

“Bir gün içindeki dördüncü olay,” diyor Fitzjames. Her iki bardağa da biraz daha brendi koyuyor.

“Evet. Bana gönderdiğin mesaj neyle ilgiliydi?”

Fitzjames buz yığınlarının arasında, fenerlerin ışığının ulaştığı yerin bittiği yerde, büyük bir şeyin bütün gün boyunca hareket ettiğini anlatıyor. Adamlar sürekli ateş etmişler ama buza giden takımlar kan ya da başka bir şeyin izine rastlamamışlardı. “Bu arada Francis, şu aptal Bobby Johns biraz önce sana ateş etmiş, bu yüzden özür diliyorum. Adamlar bugünlerde çok gergin.”

“Umarım buzda yürüyen bu şeyin İngilizce bağırmayı öğrendiğini sanacak kadar gergin değildir,” diyor Crozier alay ederek. Brendisinden bir yudum daha alıyor.

“Hayır, Hayır. Tabii ki değiller. Yaptığı tam bir aptallıktı. Johns’a iki hafta rom içmeyi yasakladım.”

Crozier iç çekiyor. “Bunu yapma. İstersen ona vücudunda ikinci bir kıç deliği aç ama romunu kesme. Zaten tayfalar yeterince gergin. Bayan Sessizlik benimleydi ve lanet olası kürk elbisesini giymişti. Johns bu kürkü görmüş olabilir. Keşke beynimi dağıtsaydı da kurtulsaydım.”

“Sessizlik seninle miydi?” Fitzjames şaşkınlığını gizlemiyor.

“Buzda ne halt yediği hakkında hiçbir fikrim yok,” diyor Crozier. Soğuktan ve bağırmaktan dolayı boğazı kuru. “Senin gemine dört yüz metre kala onunla karşılaştığımda az daha onu vuracaktım. Muhtemelen şu anda genç Irving Terör’ün altını üstüne getiriyordur. Şu Eskimo fahişeye göz kulak olmasını söylemekle büyük bir hata yaptım.”

“Tayfalar kadının bir cadı olduğunu düşünüyorlar.” Fitzjames bunu özellikle kısık sesle söylüyor. Ses, böylesine kalabalık bir güvertede, gemideki aralıklardan büyük bir hızla yayılabiliyor.

“Neden düşünmesinler ki?” Crozier şimdi alkolün etkisini hissediyor. Geçen geceden beri bir şey içmemişti. İçki, midesine ve yorgun beynine iyi geliyor. “Bütün bu korkunç olaylar bu kadının Şaman babası ya da kocasıyla ortaya çıkmasıyla başladı. Bir şey kadının dilini kökünden koparmış. Bu adamlar neden bütün uğursuzlukların bu kadından geldiğini düşünmesinler?”

“Ama beş aydan fazla bir süredir onu Terör’de tutuyorsun,” diyor Fitzjames. Genç kaptanın sesinde bir eleştiri tonu yok, sadece merak ediyor.

Crozier omuz silkiyor. “Cadılara ya da bunun gibi şeylere hiç inanmam, James. Ama şuna kesinlikle inanıyorum: O kadını dışarı bırakırsam buzda dolaşan o şey nasıl şu anda Evans’ı ve Strong’u midesine indiriyorsa onu da yiyecektir. Tabii bu arada er Reed de yaratığın kurbanı olmuş olabilir. Bu Reed dediğin, her zaman yazar Dickens hakkında konuşma isteyen kızıl saçlı denizci Billy Reed değil mi?”

“Evet, ta kendisi,” diyor Fitzjames. “İki yıl önce Disko Adası’nda düzenlediğimiz yarışlarda çok hızlı koşuyordu. Düşündüm ki, böyle hızlı ilerleyen biri...” Duruyor ve dudağını ısırıyor. “Sabahı beklemeliydim.”

“Neden ki?” diye soruyor Crozier. “Sabahleyin hava daha aydınlık olmuyor ki. Ya da çok daha fazla aydınlık olmuyor diyelim. Artık gece gündüzün bir anlamı yok, önümüzdeki dört ay boyunca da olmayacak. Ayrıca bu yaratık sadece geceleri ya da sadece karanlıkta avlanır diye bir kural da yok. Belki de Reed geri gelecektir. Gönderdiğimiz mesajcıların buzda kaybolup dört beş saat sonra titreyerek ve küfrederek geldiğine daha önce de şahit olmuştuk.”

“Belki de.” Fitzjames’in sesinden bundan şüphe duyduğu anlaşılıyor. “Sabahleyin arama takımları gönderirim.”

“Bu da tam olarak o şeyin yapmamızı istediği şey.” Crozier’ın sesi çok yorgun geliyor.

“Belki de,” diyor Fitzjames bir kez daha. “Ama geçen gece ve tüm gün buza Strong ve Evans’ı aramak için takımlar gönderdiğini söylemiştin az önce.”

“Strong’u ararken yanımda Evans’ı getirmeseydim çocuk şu anda hayatta olurdu.”

“Thomas Evans,” diyor Fitzjames. “Onu hatırlıyorum. İri yapılı bir çocuktu. Aslında çocuk da sayılmazdı, değil mi Francis? En azından... herhalde... Yirmi iki ya da yirmi üç yaşında olmalı, değil mi?”

“Tommy bu mayıs ayında yirmisine basmıştı,” diyor Crozier. “Yolculuğa çıktığımızın ilk günü doğum gününü kutladı. Adamların morali çok yüksekti ve çocuğun on sekizinci yaşını saçını kazıyarak kutladılar. Hiç de umurunda olmadı. Onu tanıyanlar yaşından büyük gösterdiğini söylerler. Daha önce Lynx gemisinde ve ondan onca Doğu Hindistan’a giden bir gemide görev yapmıştı. On üç yaşından beri denizlerdeydi.”

“Sanırım, tıpkı senin gibi.”

Crozier kederle güldü. “Tıpkı benim gibi. Deniz beni ne hale getirdi.”

Fitzjames, brendiyi dolaba kilitliyor, sonra uzun masaya tekrar oturuyor. “Söyle bana Francis, gerçekten de 1824 yılında, geminiz bugün olduğu gibi buza saplanmışken, yaşlı Hoppner’in zenci uşağı kılığına girdiğin doğru mu?”

Crozier tekrar ama bu defa neşeyle gülüyor. “Doğru. Parry ile beraber Hecla gemisinde deniz yarbayı olarak görev yapıyordum; Hoppner’in komuta ettiği Fury gemisi ile beraber 1824 yılında yine bu aynı lanet olası Geçidi arıyorduk. Parry’nin planı iki gemiyi Lancaster Boğazından geçirip Prince Legent Körfezi’ne getirmekti, o zamanlar John ve James Ross’un 1833’teki seferine kadar Boothia’nın bir yarımada olduğunu bilmiyorduk. Parry Boothia’nın etrafından güneye ve sonra hızla Franklin’in altı, yedi yıl önceden keşfettiği kıyı çizgisine ulaşabileceğini düşünüyordu. Ama Parry yola çok geç çıkmıştı, neden bu lanet olası gemi komutanları her zaman geç yola çıkıyorlar? On Eylül’de, bir ay gecikmeli olarak Lancester Körfezi’ne ulaştığımız için şanslı sayılırdık. Ama on üç Eylül’de buzlarla karşılaştık ve boğazı geçme şansımız yoktu. Bu yüzden Parry’nin yönettiği Hecla ve Teğmen Hoppner’ın yönettiği Fury gemileriyle kuyruğumuzu kıstırıp güneye gittik.

“Bir fırtına bizi Baffin Boğazı’na sürükledi, Prince Regent Körfezi’nde güzel, küçük bir sığınak bulduğumuz için çok şanslıydık. Orada on ay kaldık. Kıçımız dondu.”

“Ama” diyor Fitzjames, hafifçe gülümseyerek, “ya senin zenci uşak kılığına girmen?”

Crozier başıyla onaylıyor ve içkisinden bir yudum alıyor. “Hem Parry hem de Hoppner kışları, buzda, maskeli balo düzenleme hastasıydı. Kasım ayının ilk gününde Hoppner Büyük Venedik Karnavalı adını verdiği bir maskeli balo düzenlemeye karar verdi. Bu sırada mürettebatın morali bütün bir kış boyunca doğmamak üzere batan güneş gibi en alt seviyeye inmişti. Parry, Hecla’nın güvertesine elinde tuttuğu kocaman bir kostümü giymiş halde gelmişti. Tayfaların çoğu üzerlerinde kostümlerle güverteye toplandı. Bavullarımızda bu tür kostümler olurdu. Parry, üzerindeki büyük kostümü çıkardığında bu yaşlı denizcinin tahta bacaklı bir kör dilenci kıyafetinde olduğunu gördük. Bu kıyafet bir aralar çok modaydı, hatırlar mısın? Hayır, hatırlamazsın, sen çok gençsin.

“Ama Parry, -bu yaşlı herif bence kaptan olmaktan çok tiyatrocu olmayı tercih ederdi- topallayarak yürüyormuş gibi numara yapıyor, tahta bacağı üzerinde zıplıyor, şöyle bağırıyordu: “Kralı ve vatanı savunurken bacağını kaybeden bu yoksul adama para verin!’”

“Tabii bütün adamlar gülmekten kırıldı. Ama bu tür maskeli baloları Perry’den bile daha çok seven Hoppner güverteye asil bir kadın kıyafetinde çıktı. O sene Paris’te son moda olan kıyafeti giyiyordu -kıçına, büyük, kabarık bir etek geçirmişti. Ben de o sıralarda serserinin biri olduğum için, başka deyişle yirmili yaşlarımda olduğum için- aptallığımdan bahsetmiyorum bile Hoppner’ın zenci uşağı kılığına girmiştim. Yaşlı Henry Parkyns Hoppner, bu kıyafeti Londra’daki bir eskici dükkânından almış ve özellikle bunu giymemi istemişti.”

“Tayfalar güldü mü?” diye soruyor Fitzjames.

“Tabii, gülmekten kırıldılar. Yaşlı Henry kadın elbisesiyle ve ben de onun arkasından uzun eteğini tutarak güverteye geldiğimde tahta bacaklı Parry unutulmuştu bile. Neden gülmesinler ki? Kendileri de zaten baca temizleyicisi, ponpon kız, eskici, uzun burunlu Yahudi, duvarcı, vahşi savaşçı, Türk dansöz ve Londra’daki gösteri kızları gibi kılıklara girmişlerdi. Bakın! İşte genç Crozier, yaşı hayli ilerledi, hâlâ deniz yarbayı, daha teğmen bile olamadı. Bir gün amiral olmayı umuyor ama aslında herhangi bir İrlandalı zenciden farkı yok.”

Fitzjames bir anlığına susuyor. Crozier karanlık geminin güvertesinde yatan adamların horultularını ve yellenmelerini duyabiliyor. Crozier hikâyeyi bu şekilde bitirdiğine pişman. Ayık kafaylayken kimseyle böyle

konuşmazdı. Ama yine de hâlâ içinden Fitzjames'in biraz daha brendi ikram etmesini istiyor. Ya da viski.

"Fury'le Hecla ne zaman buzdan kurtuldu?" diye soruyor Fitzjames.

"Ertesi yaz, yirmi Temmuzda," diye yanıt veriyor Crozier. "Ama sanırım hikâyenin gerisini biliyorsun." "Fury'nin kaybedildiğini biliyorum."

"Evet," diyor Crozier. "Buz çözüldükten beş gün sonra, Somerset Adası'nın kıyılarında ilerliyor, gezici buzlardan uzak kalmaya çalışıyor, tepelerden düşen lanet olası kayalardan sakınmaya çalışıyorduk. Bir başka fırtına Fury'yi bir buzula sürükledi. Elimizdeki bütün olanaklarla gemiyi çekmeye çalıştık ama sonra iki gemi de buza saplandı; Erebus ve Terör arasındaki buzdağı kadar büyük lanet olası bir buzdağı Fury'yi kıyıdaki buza fırlattı; geminin dümeni, gövdesi parça parça oldu. Mürettebat gece gündüz dört tane pompa kullanarak geminin batmasını önlemeye çalıştı."

"Ve bunu bir süre başardınız," dedi Fitzjames.

"İki hafta kadar. Gemiyi bir buzdağına bağlamayı bile düşündük ama daha sonra lanet olası halat koptu. Daha sonra Hoppner tıpkı Sör John'un Erebus'ta yapmayı denediği gibi gemiyi hafifçe yukarı kaldırmayı denedi. Ama çıkan kar fırtınası bunu imkânsız kıldı ve her iki gemi de önümüze çıkan burnun kıyısına oturma tehlikesi geçirdi. Sonunda adamlar pompalamaktan bitkin düşerek yere yığıldılar. Emirlerimizi anlayamayacak kadar yorgundular. Yirmi bir Ağustos'ta Parry herkesi Hecla 'da topladı ve geminin karaya oturmasını engellemek için uzaklaştık. Zavallı gemi Fury ise buzdağları tarafından kıyılara sürüklendi ve kıyıya şiddetle çarptı. Gemiyi kurtarma şansımız yoktu. Buz, gözlerimizin önünde gemiyi parçalıyordu. Hecla'yı bile güçlükle kurtardık ve bunu ancak her bir tayfanın günün her saatinde dışarıya su pompalaması ve marangozun sürekli çalışarak gemiyi tamir etmesi sayesinde başarabildik. Geçit'e yaklaşamamıştık bile, ya da herhangi bir yeni yer keşfedememiştik. Bu yetmezmiş gibi, bir de gemi kaybetmiştik. Hoppner yargılandı; Parry de Hoppner'ın yanında yargılanmak istedi çünkü Hoppner aslında onun komutası altındaydı."

"Herkes beraat etmişti," diyor Fitzjames. "Hatta hatırladığım kadarıyla övüldüler bile."

"Övüldüler ama terfi ettirilmediler," diye yanıt veriyor Crozier.

"Ama hiç ölen olmamıştı."

"Doğru."

“Ben de bu seferde hayatta kalmak istiyorum, Francis,” diyor Fitzjames. Bunu yumuşak ama kararlı bir ses tonuyla söylüyor. Crozier başıyla onaylıyor.

“Biz de, tıpkı bir yıl önce Parry’nin yaptığı gibi, bu gemidekileri Teröre taşıyıp Kral William Adası’nın doğusundan ilerlemeliydik,” diyor Fitzjames.

Bu defa şaşırma sırası Crozier ’da. Şaşırma nedeni Fitzjames’in bunun bir ada olduğunu kabul etmesi değil. Bunu zaten yazın sonuna doğru yaptıkları keşif gezisiyle öğrenmişlerdi. Crozier’ın şaşırma nedeni Fitzjames’in, geçen sonbaharda Sör John’un gemisini terk etmeleri gerektiğini düşünmesiydi. Crozier bir kaptan için gemisini terk etmekten daha zor bir şey olmadığını biliyordu. Bu, özellikle Donanma için çok daha geçerliydi. Ve Erebus, Sör John Franklin’in komutası altında olduğu sırada bile aslında geminin gerçek kaptanı James Fitzjames ’ti.

“Artık çok geç.” Crozier acı çekiyor. Bu oda dışarıya doğru çıkıntılı bölmeleri ve ışıklandırma sistemine sahip olduğu için diğerlerine göre daha soğuk, iki adam birbirlerinin nefeslerinden çıkan buharı görebiliyorlar. Ama yine de dışarıya göre on beş yirmi derece daha sıcak. Crozier’ın ayaklan, özellikle de ayak parmakları sanki kızgın iğneler batıyormuşçasına zonkluyor.

“Evet,” diye onaylıyor Fitzjames. “Ama ağustos ayında erzak ve malzemeleri kızaklarla Kral William Adası’na göndermekle akıllıca bir iş yaptın.”

“Eğer orada hayatta kalmak için kamp yapmak zorunda kalırsak, götürdüklerimiz ihtiyaçlarımızın yarısını bile karşılamayacak,” diyor Crozier kabaca. Kışın gemileri aniden terk etmek zorunda kalma ihtimaline karşı, yaklaşık iki ton ağırlığında elbise, çadır, hayatta kalmak için gerekli malzeme ve konserve yiyeceğin gemilerden çıkartılıp adanın kuzeybatı kıyılarında depolanması için emir vermişti. Ama erzakın ve malzemelerin kızaklarla taşınması komik derecede yavaş ve son derece tehlikeli olmuştu. Haftalar boyunca büyük bir çabayla ancak yaklaşık bir tonluk malzeme taşıyabilmişlerdi- bu malzeme de çadırlar, fazladan elbiseler, aletler ve birkaç hafta yetecek konserve yemekten ibaretti. Hepsi buydu.

“Buzda gezen o şey bize rahat vermez,” diye ekliyor yumuşak bir ses tonuyla. “Eylül ayında çadırlarımıza yerleşebilirdik -iki düzine büyük çadırı kurmaya elverişli bir zemin hazırlatmıştım- ama kamp yerinde gemide olduğu gibi iyi koyamamayız.”

“Haklısın,” diyor Fitzjames.

“Umarım gemiler bu kış dayanır.”

“Umarım,” diye onaylıyor Fitzjames. “Duydun mu Francis, her iki gemideki tayfalar da bu yaratığa Terör adını veriyorlarmış?”

“Hayır!” Crozier alınıyor. Şaka için bile olsa gemisinin adım böylesine kötü bir şeyle bir tutulmasını istemiyor. Ama Üsteğmen James Fitzjames’in ela-yeşil gözlerine bakıyor ve adamın ciddi olduğunu, bunu söyleyenlerin de ciddi olduğunu fark ediyor. “Terör,” diyor Crozier ve ağzına ekşimsi bir tat geliyor.

“Onun bir hayvan olmadığını düşünüyorlar,” diyor Fitzjames. “Kurnaz oluşunun başka bir şeyden, doğaüstü bir şeyden kaynaklandığını düşünüyorlar... buzda, karanlıkta dolaşanın bir şeytan olduğunu inanıyorlar.”

Crozier öylesine tiksiniyor ki tükürmek istiyor. “Şeytanmış,” diyor nefretle. “Bunlar zaten hayaletlere, perilere, cadılara, denizkızlarına, lanetlere ve deniz canavarlarına inanan adamlar.”

“Ama ben de seni rüzgârı çağırmak için yelkenleri tırmalarken görmüştüm,” diyor Fitzjames bir gülümsemeyle.

Crozier yanıt vermiyor.

“Hiçbir insanın var olduğunu bile bilmediği şeyleri görecek kadar çok uzun yaşadın ve yolculuk yaptın,” diye ekliyor Fitzjames; gerilen havayı yumuşatmak istiyor.

“Evet,” diyor Crozier gülerek. “Mesela penguenleri gördüm! Keşke onlar, Güney Kutbu’nda olduğu gibi, burada da gördüğüm en büyük yaratıklar olsalardı.”

“Güney Kutbu’nda beyaz ayı yok muydu?”

“Gördüğümüz kadarıyla yoktu. O beyaz, volkanik, donmuş topraklara yirmi yıldır yelken açan hiçbir balina avcısı ya da kâşif beyaz ayı görmedi oralarda.”

“Sen ve James Ross kıtayı gören ilk insanlarsınız. Tabii volkanları da.”

“Evet, öyleyiz. Ve bu durum Sör James’in çok işine yaradı. Güzel, genç bir kadınla evli, şövalye ilan edildi, mutlu, artık soğuğu çekmiyor. Ve ben... bense... buradayım.”

Fitzjames konuyu değiştirmek istercesine boğazını temizledi. “Biliyor musun Francis, bu yolculuğu yapana kadar bütün kalbimle Açık Kutup Denizi’nin varlığına inanıyordum. Parlamento’da sözde kutup kâşifleri tarafından yapılan tahminlerin doğruluğuna emindim. Hatırlıyor musun, biz

sefere çıkmadan önceki kış bunlardan bahsederlerdi. Times gazetesinde şunlar yazıyordu: bir buz engeli aşıldıktan sonra derinlerden gelen sıcak bir akıntı Açık Kutup Denizi’ni ısıtacakmış. Denizin hemen ötesinde bilinmeyen bir kıta varmış. Bu kıtanın varlığına o kadar emindiler ki, Southgate ve diğer hapishanelerdeki tutukluların Kuzey Kutbu Kıtası’nda bol bol bulunan kömür yataklarında çalışmaları için kanun teklifleri hazırlıyorlardı.”

Crozier bu defa gerçekten içinden gelerek gülüyor. “Evet, orada yapacakları otelleri ısıtmak ve 1860’lardan itibaren Açık Kutup Denizi’ne yapılacak düzenli seferler düzenlemek için gereken kömürleri çıkaracaklar herhalde. Aman Tanrım, keşke Southgate’deki mahkûmların yerinde olsaydım. Yasaların düzenlemesiyle ve insanca yaşamanın gereği olarak, adamların hücreleri bizim kamaralarımızın iki katı. Eğer orada olsaydık, James, geleceğimiz güvence altında olurdu. Orada lüks içinde oturur, Kuzey Kutbunun keşfedilip iskâna açılmasını beklerdik.”

İkisi de gülüyorlar.

Yukarıdaki güverteden bir ses geliyor. Bu defa ayaklarını yere vuran nöbetçilerden değil, koşan adamlardan gelen bir ses bu. Sesler duyuluyor, koridorun sonundaki kapı açılıyor. İki kaptan ayaklarında rüzgârın getirdiği soğuk havayı hissediyorlar. Birçok kişinin ayak sesi merdivenlerde duyuluyor.

İki kaptan da sessizce bekliyorlar. Büyük Odanın ince kapısı hafifçe çalınıyor.

“Gir,” diyor Üsteğmen Fitzjames.

Erebus’tan bir tayfa, Terörden gelen iki tayfaya yol gösteriyor, gelenler Teğmen John Irving ve Shanks adında bir denizci.

“Kaptan Fitzjames, kaptan Crozier, sizi rahatsız ettiğim için üzgünüm,” diyor Irving hafifçe dişleri birbirine çarparak. Uzun burnu soğuktan bembeyaz olmuş. Shanks hâlâ elinde bir saçma silahı tutuyor. “Teğmen Little bana Kaptan Crozier’a elimden geldiğince çabuk bir biçimde bir mesajı iletmemi emretti.”

“Söyle bakalım, John,” diyor Crozier. “Hâlâ Bayan Sessizlik’i aramıyorsun, değil mi?”

Irving bir anlığına boş boş bakıyor. “Arama takımları geri gelirken onu buzda gördük. Hayır, komutanım, Teğmen Little beni gönderdi çünkü...” Genç teğmen Little’ın onu neden gönderdiğini unutmuşçasına duraklıyor.

“Bat Couch,” diyor Fitzjames Terörden gelenleri yanlarına getiren görevli çavuşa. “Lütfen koridora çıkınız ve kapıyı kapatınız. Teşekkür ederim.”

Crozier da, hamaklardan gelen horlama seslerinin kesildiğini ve ortalığı garip bir sessizliğin kapladığını fark ediyor. Yatakhanede herkes kulak kesilmiş, söylenecekleri duymak istiyor.

Kapı kapanınca Irving konuşmaya başlıyor. “William Strong ve Tommy Evans geri geldi, komutanım.”

Crozier bir an gözlerini kırpıyor. “Nasıl yani? Nasıl geri geldiler? Yaşıyorlar mı?” Aylar sonra ilk kez umutlandığını hissediyor.

“Hayır, komutanım,” diyor Irving. “Aslında... sadece bir ceset var. Güvenenin merdivenine bırakılmıştı. Arama takımlarından biri geri gelirken fark ettiler. Bundan yaklaşık bir saat önce. Nöbetçiler hiçbir şey görmemişler. Ama ceset oradaydı, komutanım. Teğmen Little’ın emriyle Shanks ve ben hızla size bilgi vermeye geldik. Ben ve Shanks Mare.”

“Ceset mi?” diye soruyor Crozier. “Tek bir ceset mi? Gemiye geri mi gelmiş? Bu anlatılanlar Terör’ün kaptanına bir şey ifade etmiyor. “ Hem Strong’un hem de Evans’ın geri geldiğini söylemiştin sandım.”

Teğmen Irving’in yüzü donmuşçasına beyaz. Öyle dedim, Yüzbaşım. Her ikisinin de yarısı geldi. Güvertenin altına bırakılan cesede bakmaya gittik, dokunduğumuz anda ikiye ayrıldı. Anladığımız kadarıyla cesedin belden yukarısı Billy Strong’a ait. Belden aşağısı ise Tommy Evans’a.”

Crozier ve Fitzjames birbirlerine bakmaktan başka bir şey yapamıyorlar.

12
GOODSIR

Beş günlük zorlu yolculuktan sonra, Teğmen Gore'un mesaj takımı Kral William topraklarında bulunan ve Sör James Ross tarafından yapılan tepeciğe 28 Mayıs akşamı ulaştı.

Son ana kadar fark edemedikleri adada iyi bir şeyle karşılaştılar: Kumsala yaklaştıkça içme suyuyla dolu havuzlar. Ama kötü bir haber de vardı: Bu havuzların çoğu bir dizi buzdağından geliyordu. Bazıları otuz metre yüksekliğinde olan bu buzdağları sığ sular ve sahil boyunca sıralanmış, bütün adayı kaplayan beyaz bir kaleye dönüşmüştü. Bu engeli aşmak tam bir günlerini aldı ve bunu yaparken yüklerini hafifletmek için bazı elbise, yağ ve diğer erzakları bırakmak zorunda kaldılar. Bu zorluk ve rahatsızlıklara ek olarak açtıkları konserve çorba ve domuzların çürüdüğünü fark edip bunları atmak zorunda kaldılar. Geri dönene kadar beş gün idare edebilecekleri kadar yiyecekleri kalmıştı. Tabii diğer konservelerin bozulmamış olduğunu farz edersek. Bunların da ötesinde, burada, denizin sonunda bile, buz hâlâ iki metre kalınlığındaydı.

Kral William toprakları ya da daha sonra öğrenecekleri gibi Kral William Adası, Goodsir'ün hayatında uğradığı en büyük hayal kırıklığıydı.

Kuzeylerinde kalan Devon Adası ya da Beechey Adası rüzgârlı, en iyi mevsimde bile hayat izi neredeyse bulunmayan, liken ve bodur bitkiler dışında bitki örtüsünün bulunmadığı bir yerdi. Ama yine de orası, az önce keşfettikleri Kral William Adası ile karşılaştırıldığında bir Cennet Bahçesi sayılırdı. Beechey'in en azından düz bir yüzeyi, kumu ve toprağı, tepeleri vardı. Bunların hiçbirini King William topraklarında göremediler.

Goodsir, buzdağı engelini geçtikten yarım saat sonra bile, denizde mi karada mı olduklarını anlamadı. Diğerleri gibi o da bir kutlama yapmaya hazırlanıyordu çünkü bir yıldan fazla bir zamandır karaya ayak basmamışlardı. Ama buzdağının ötesinde biten deniz buzu yerini ondan pek farklı olmayan kıyı buzuna bıraktı. Kıyının nerede başlayıp nerede bittiğini söylemek imkânsızdı. Her şey buz, kar ve yine buz, yine kar içindeydi.

Sonunda karın olmadığı rüzgârlı bir bölgeye ulaştılar. Goodsir ve diğerleri hemen kendilerini yere atıp teşekkür edercesine katı toprağı öptüler. Ama burada bile küçük çakıl taşları tıpkı Londra'da kışın buz tutan çakıl taşları gibi donmuştu ve bu taşlar Londra'dakine göre on kat daha

soğuktu. Soğuk hava pantolonlarından, dizlerini kapayan kat kat elbiseden içeri girip kemiklerine, eldivenlerinden sızıp avuçlarına ve parmaklarına, çok aşağılardaki ölülerin yaşadığı buzdan bir cehennemden gelircesine sızıyordu.

Ross'un tepeceğini bulmaları dört saatlerini aldı. Zafer noktasına yakın, iki metrelik bir kaya yığınını bulmak kolay olur diyordu Teğmen Gore önceleri. Ama buradaki diğer yükseltiler de en azından iki metre uzunluğundaydı ve şiddetli rüzgârlar tepeciğin en üstündeki kayaların bazılarını uçurmuştu. Mayıs ayının sonunda oldukları için hava hiç kararmıyordu ama aşırı parlaklık üç boyutlu görmelerini ve mesafeleri tahmin etmelerini engelliyordu. Önlerine çıkan tek şey beyaz ayılardı ve varlıkları sadece hareket ettikleri için anlaşılıyordu. Yarım düzine kadar meraklı, aç hayvan onları bütün gün takip etti. Beyaz ayıların zaman zaman fark edilen badi badi yürüyüşleri dışında her şey beyaza bürünmüştü. Sekiz yüz metre uzakta ve on beş metre yüksekliğinde olduğu sanılan bir buz bacasının aslında sadece yirmi metre ötede ve yarım metre uzunluğunda olduğu anlaşılıyordu. Otuz metre ötede olduğunu düşündükleri sıradan bir buzul ve taş parçasının bir buçuk kilometre uzaklarında bulunan, rüzgârın oyduğu biçimsiz bir nokta olduğunu anlıyorlardı.

Ama sonunda, Goodsir'ün hâlâ işleyen saatinden öğrendikleri kadarıyla saat on civarında, tepeciği buldular. Bütün adamlar öylesine yorgundu ki kolları ipleri bırakılmış kuklalar gibi sarkıyordu. Yorgunluktan tek kelime etmiyorlardı. Kıyılara geldikten sekiz yüz kilometre sonra, kızağı bırakmışlardı.

Gore iki mesajdan birini -Sör John'un emirlerine göre kıyının güney tarafında başka bir yere ikinci bir mesaj bırakmak için bu mesajın bir kopyasını çıkarmıştı- çıkardı, tarihi yazdı ve imzaladı. Aynı işlemi Çavuş Charles des Voeux da yaptı. Mesajı katladılar, yanlarında getirdikleri hava geçirmez pirinç silindirlerden birinin içine koydular. Silindiri boş tepeciğin içine attıktan sonra yukarı çıkabilmek için kaldırdıkları kayaları tekrar yerine koydular.

"Evet," dedi Gore. "Sanırım işimiz bu kadar."

Yıldırım fırtınası, tayfalar yemek yemek üzere kızaklarına yürüdükten kısa süre sonra başladı.

Buzdağını geçerken ağırlıktan kurtulmak için ağır, kurt derisinden yorganlarını, elbiselerini ve konserve yemeklerinin çoğunu buzda bırakmışlardı. Yemekler sağlam konservelerde olduğu için beyaz ayıların

bunun kokusunu alamayacağını, alsa bile konserveyi açamayacaklarını düşünüyorlardı. Planlarına göre burada az yemekle iki gün geçirecekler, Hollanda çadırlarında uyuyacaklardı. Ayrıca, yolda karşılaşacakları avları da yiyebilirlerdi ama bu yerin kasvetli gerçeği yüzünden bu umutları yok oldu.

Des Voeux yemeğin hazırlanışını denetledi, akıllıca örülmüş hasır çantaların içinden ocakları çıkardı. Ama ilk akşam, yemeyi düşündükleri dört konservenin üçünün bozulduğunu fark ettiler. Böylece geriye sadece çarşamba günü tüketebilecekleri yarım porsiyon domuz ve ikinci bir konserve kalıyordu. Domuz zengin yağ içeriği sayesinde herkesin tercih ettiği bir yemekti ama bütün gün ağır bir biçimde çalıştıktan sonra duydukları açlığı bastırmaktan çok uzaktı. Diğer konservenin üzerinde “Süper Saf Kaplumbağa Çorbası” yazıyordu ama adamlar bundan nefret ediyorlardı çünkü daha önce bunlardan yemişlerdi. Bu çorba ne süperdi, ne de saftı. Belki de kaplumbağa çorbası bile değildi.

Terör’ün doktoru McDonald, Torrington’un Beechey Adası’ndaki ölümünden bu yana, yaklaşık bir buçuk yıldır, yemeklerin kalitesi konusunda sürekli kafa yoruyor, diğer cerrahların da yardımıyla yaptığı deneylerle iskorbüte karşı en iyi nasıl mücadele edilebileceğini araştırıyordu. Goodsir’ün, daha yaşlı bir doktordan öğrendiği kadarıyla sefere yiyecek sağlamakla yükümlü Stephan Goldner, inanılmayacak derecede düşük fiyatlar teklif ederek kazandığı ihaleyle, Kraliyet Hükümetini, Donanma Keşif Birimi’ni kazıklamıştı. Verdiği erzaklar yetersiz ve bozuktu.

Adamlar konservelerdeki yemeğin çürük çıktığını öğrendikten sonra küfretmeye başladılar.

“Sakin olun çocuklar,” dedi Teğmen Gore adamların bir süre küfretmesine izin verdikten sonra. “Ne dersiniz, yarına ayırdığımız konserveleri de açalım isterseniz? Böylece belki henüz bozulmamış bir yemek bulabiliriz. Gece yansı bile olsa yarın akşam yemeği saatinde tepeciğe ulaşmış oluruz.”

Herkes bu düşünceyi onayladı.

Dön konserve daha açtılar ve bunların ikisi bozulmamıştı. Bunlardan biri, en iyi durumda bile güçlükle yenen, kapağında “İrlanda Danası” yazmasına rağmen içinden pek et çıkmayan bir konserve, diğeri ise kapağında güzel bir yazıyla “Öküz Eti ve Sebze” yazan bir yemekti.

Adamlar öküzün mezarlıktan, sebzelerin ise terk edilmiş bir mahzenden çıktığına karar verseler de bu yemekler hiç yoktan iyiydi.

Kısa süre sonra çadır yapıldı, uyku tulumları açıldı, yemekler ocaklarda ısıtıldı ve sıcak metal kaplarda dağıtılmaya başlandı. Bu sırada, birdenbire şimşekler çakmaya başladı.

İlk şimşek beş metre yakınlarına düştü; bunun üzerine herkes ellerindeki öküz eti, sebze ve yemeği yere düşürdü. İkinci şimşek, daha da yakınlarına düştü.

Hemen çadıra koştular. Şimşekler makineli tüfek ateşi gibi üzerlerine yağıyordu. Kahverengi çadırın altına, kelimenin tam anlamıyla yığıldılar. Dön kişi için yapılmış çadırın içine sekiz kişi doluştular. Denizci Bobby Ferrier çadırı ayakta tutan tahta ve metal direklere baktı, “Lanet olsun, şuna bakın,” dedi ve çıkışa yöneldi.

Dışarıda, golf topu büyüklüğünde dolu taneleri düşüyor, buz parçalarının on metre yukarı sıçramasına neden oluyordu. Kutbun gecesinin bu alacakaranlığı çakan şimşeklerle aydınlanıyordu. Şimşekler öyle yakınlarına düşüyordu ki adamlar üst üste yatmak zorunda kalıyorlardı. Şimşeğin çıkardığı ışık gözlerinin renkli ışıklarla dolmasına neden oluyordu.

“Hayır, hayır!” diye bağırdı Gore fırtınanın ortasında. Ferrier’i çıkıştan geriye çekerek, kalabalığın ortasına savurdu. “Dışarı çıkarsak en yukarıdaki nesne durumuna düşeriz. Şu metal direkleri atabildiğin kadar uzağa at ama çadırın örtüsünün altında kalın. Uyku tulumuna girin ve yatın.”

Adamlar Gore’un dediğini yapmaya çalıştılar. Uzun saçları Galler peruklarının veya keplerinin altında, kat kat giydikleri elbiselerin üstünde yılan gibi hareket ediyordu. Fırtına vahşileşti. Kulakları sağır eden bir ses vardı. Çadır bezinin ve battaniyelerinin üzerinden çarpan dolu taneleri vücutlarını mosmor eden yumruklar gibiydi. Goodsir inliyordu. Evet, devlet okuluna gittiği günlerden beri böyle sert darbeler almamıştı ama aslında acıdan değil korkudan inliyordu.

“Aman Tanrım, lanet olsun,” diye bağırdı Thomas Hartnell. Dolu ve şimşek yoğunlaştı. Aklı olan adamlar Hudson Bay Şirketi’nin ürettiği battaniyelerin içine gömülüyor, onları doluya karşı kalkan olarak kullanıyorlardı. Çadır bezi yüzünden az daha boğulacaklardı. Altlarındaki bez onları soğuktan korumuyor, nefeslerini kesiyordu.

“Bu kadar soğukta nasıl oluyor da şimşek fırtınası olabiliyor?” diye bağırdı Goodsir, bu korkmuş adam yığını içinde yanında yatan Gore’a.

“Böyle oluyor,” diye bağırarak yanıt verdi Teğmen. “Eğer gemileri terk edip de kamp yapmaya karar verirsek, şimşekleri çeken uzun çubuklardan almalıyız yanımıza.”

Goodsir gemileri terk etme fikrini ilk kez orada duymuş oldu.

Çadırdan üç metre ötede, az önce yemek yiyecekleri yığının üzerine yıldırım düştü, düşen yıldırım sekerek adamların bezle örtülü kafalarının üzerinden geçti, bir metre ötelerindeki bir başka yığına çarptı. Bunun üzerine her adam örtünün altından altlarındaki kayaya yapışırcasına iyice büzüldü.

“Aman Tanrım, Teğmen Gore,” diye bağırdı John Morfin; adamın başı çadırın bozulan çıkışına çok yakındı. “Burada hareket eden bir şey var.”

Bütün adamlar dikkatini konuşan kişiye verdi. Gore bağırdı: “Bir ayı mı? Bu şimşekte dolaşıyor mu yani?”

“Bir ayı için fazla büyük bir şey bu, Teğmenim,” diye bağırdı Morfin. “Bu...” Sonra yığının üzerine bir yıldırım daha düştü, bir başka yıldırım o kadar yakınlarına düştü ki üzerlerine çektikleri çadır bezi elektrik akımından gerildi. Herkes yere iyice yapıştı, yüzlerini soğuk çadır bezine koydu ve konuşmayı bırakıp dua etmeye başladı.

Saldırı, Goodsir buna saldırıdan başka uygun bir söz bulamıyordu, sanki Yunan Tanrıları girilmemesi gereken bir bölgeye girdikleri için onları cezalandırıyordu, neredeyse yarım saat sürdü, sonunda son fırtına onları terk etti, şimşekler seyrekleşti ve güneydoğuya doğru ilerledi.

Gore ilk ayağa kalkan kişi oldu. Ama Goodsir’ün korkusuz bir adam olarak bildiği Gore’un bile kalkması için bir dakika geçmesi gerekiyordu. Diğerleri dizlerinin üzerinde bekledi, akıllarını kaybetmişçesine etrafa bakmıyorlardı. Doğu tarafında gökyüzü şimşeklerden örülmüş bir kafes izlenimi veriyor, fırtına adamların üzerinde hâlâ fiziksel bir etki yapıyor, adamların kulaklarını elleriyle kapamasına yol açıyordu ama artık dolu yağmıyordu. Parçalanmış beyaz tabakalar etraflarında görebildikleri tüm yönlerde bir metre yüksekliğinde bir yığın oluşturmuştu. Bir dakika sonra Gore, dikkatle etrafına bakmaya başladı. Daha sonra diğerleri de ayağa kalktı; vücutları kaskatıydı; güçlükle hareket ediyorlar, bir yerlerinin yaralanıp yaralanmadığını kontrol ediyorlardı. Goodsir kendi hissettiği acının aşağı yukarı diğerlerinin hissettiği acıya denk olabileceğini hesapladı. Bulutlar, gece yarısında zayıflayan güneş ışığını kapatınca bir an hava gerçekten kararır gibi oldu.

“Şuna bakın,” diye bağırdı Charles Best.

Goodsir ve diğerleri kızağın yanında toplandılar. Yarım kalan yemeklerini yemek üzere toplandıkları yerde konserveler ve başka malzemeler etrafa saçılmıştı. Yıldırım bir biçimde üst üste dizilmiş konserveleri vurmuş ama kızağı ıskalamıştı. Goldner'in tedarik ettiği konserve yemekler sanki bir top güllesi yemişçesine etrafa saçılmıştı. Mükemmel bir kozmik misket oyunu örneği. Parçalanmış metal ve hâlâ tüten yenmez haldeki sebze ve çürük et yirmi metrelik bir alana yayılmıştı. Cerrahın sol ayağının yanında kömürleşmiş, şeklini yitirmiş, siyah bir nesne vardı ve üzerinde PİŞİRME ALETİ yazıyordu. Bu alet adamlar kendilerini korumak için kaçtıklarında ocağın yanında duruyordu. Onun yanında, yağ dolu bir metal şişe patlamış, her tarafa şarapnel parçalan yollamış ve anlaşılan onlar çadıra girdiklerinde başlarının üzerinden geçmişti. Yıldırım, kızaktan bir metre uzakta duran iki kurşun deposunun yanındaki tahta kutulara çarpmış olsaydı, patlama ve alevler onları yok ederdi.

Goodsir'ün içinden gülmek geldi ama gülerken ağlamaktan korktuğu için kendini tuttu. Bir süre hiçbiri konuşmadı.

Sonunda, dolu tanelerinin darbeleriyle oluşmuş yükseltiye çıkan John Morfin bağırdı: "Teğmenim, bunu görmeniz gerekiyor."

Herkes, Morfin'in nereye baktığına bakmak için yukarı çıktı.

Alçak buz tepesinin arka tarafı boyunca, güneylerindeki buz yığınında başlayan, kuzeybatılarından denizde kaybolan inanılmaz derecede büyük ayak izleri vardı. İnanılmazlardı çünkü bunlar dünyada yaşayan bütün canlıların ayak izlerinden daha büyüktü. Beş gündür beyaz ayıların karda çıkan ayak izlerini görüyorlardı. Bu izlerin bazıları çok büyüktü, bazıları otuz beş santim büyüklüğündeydi. Ama bu belirsiz izler onlardan bile yarım kat daha büyüktü. Bazıları bir insan kolu büyüklüğündeydi. Ve bunlar taze izlerdi -buna hiç şüphe yoktu, çünkü eski karın değil, az önce yağan dolu tanelerinin yarattığı kalın tabaka üzerindeydi.

Kamp yaptıkları yeri geçen şey her neyse şimşek ve dolunun en yoğun olduğu sırada yanlarından geçmişti. Tam da Morfin'in söylediği gibi.

"Bu nedir?" diye sordu Teğmen Gore. "Bu olamaz. Bay Des Voeux, kızaktan bir tüfek ve birkaç kurşun getirir misiniz lütfen?" "Emredersiniz, komutanım."

Daha çavuş silahı getirmeden Morfin, Deniz eri Pilkington, Best, Ferrier ve Goodsir kuzeybatıya doğru giden inanılmaz izleri takip eden Gore'un peşinden gittiler.

“Bunlar fazla büyük, komutanım,” dedi Denizci. Goodsir, bu adamın mürettebat içinde bir keklikten daha büyük bir av yakalayan tek kişi olduğu için bu keşfe dâhil edildiğini biliyordu.

“Bunu biliyorum, asker,” dedi Gore. Çavuş Des Voeux’dan tüfeği aldı, diğer yedi adam buzdağıyla çevrili kıyı şeridinin arkasındaki karanlık bulutlara doğru uzanan dolu yığınları arasından ilerlerken sakin bir biçimde silahı doldurdu.

“Belki de bunlar pençe izi değil, sulu kar içinde tüm vücuduyla zıplayan bir tür sıçandır,” dedi Des Voeux.

“Evet,” dedi Gore pek ilgilenmeden. “Belki de öyledir, Charles.”

Ama bunlar bir çeşit pençe iziydi. Doktor Harry D. S. Goodsir bunu biliyordu. Onunla beraber yürüyen herkes bunu biliyordu. Goodsir, daha önce bir tavşan ya da keklikten daha büyük bir hayvan avlamamasına rağmen bunun tüm vücudunu kullanarak ilerleyen bir hayvandan çok, dört ayağı üstünde yürüyen bir hayvana benzediğini anlayabiliyordu. Aslında izlere inanılacak olursa bu yürüyüşün neredeyse yüz metresi iki ayak üzerinde yapılmıştı. Bu noktada izler bir adamın ayak izlerine benziyordu. Tabii insan kolu uzunluğunda ayakları olan ve her adımının arasında neredeyse iki metre mesafe kat eden, ayak izi yerine pençe izi bırakabilen bir insan olabilirse.

Goodsir’ün saatler önce dizlerinin üstüne çöktüğü, rüzgârlı ve kayalıklı alana geldiler. Dolu taneleri burada sayısız küçük parçaya bölünmüştü. İzler burada kayboluyordu.

“Dağılın,” dedi Gore. Hâlâ kolunun altında silahını tutuyor, sanki Essex’teki aile malikânesinde yürüyordu. Her bir adamı parmağıyla işaret ederek durmalarını istediği yeri gösterdi. Bu kayalıklı boşluk bir kriket sahasından daha büyük değildi.

Bu bölgenin terk edildiğine işaret eden bir ayak izi yoktu. Adamlar birkaç dakika ileri geri yürüdüler ve her tarafı iyice araştırdılar. Kayaların ötesindeki taze karı ayak izleriyle bozmak istemiyorlardı. Neredeyse mükemmel bir çember oluşturmuşlardı. Kayalık bölgeden dışarı giden bir ayak izi yoktu.

“Teğmen…” dedi Best.

“Bir saniye susun,” dedi Gore keskin ama kibar bir biçimde. “Düşünüyorum.” Şimdi hareket eden tek adam oydu. Adamların yanından geçiyor, karlı buzu, dolu tanelerini inceliyordu; kendisine yapılan şakayı çözmeye çalışan bir öğrenci gibiydi. Fırtına doğuya ilerledikçe aydınlık

artıyordu. Saat neredeyse sabahın ikisiydi. Kayaların arkasındaki kar ve dolu tabakasına dokunulmamıştı.

“Teğmen,” diye ısrar etti Best. “Tom Hartnell.”

“Ne olmuş ona?” diye sertçe sordu Gore. Alanda üçüncü turunu atıyordu.

“Burada değil. Az önce fark ettim. Çadırdan çıktığımızdan beri bizimle değil.”

Goodsir de herkes gibi aynı anda kafasını o yana doğru çevirdi. Üç yüz metre arkalarında bulunan alçak basınç sırtı, yıkılmış çadır ve kızaklarını görmelerini engelliyordu. Bu beyaz ve gri boşlukta hiçbir şey hareket etmiyordu.

Hepsi bir anda koşmaya başladılar.

Hartnell hayattaydı ama bilinci kayıp bir halde çadır bezinin altında yatıyordu. Başının yanında büyük bir şerit vardı -kalın bez dolu taneleri yüzünden yer yer yırtılmıştı-ve sol kulağı kanıyordu ama Goodsir adamın nabzının zayıf da olsa attığını fark etti. Bilincini yitirmiş adamı çadırın içinden çıkardılar, uyku tulumuna yatırdılar, ellerinden geldiğinde adamı sıcak ve rahat tutmaya çalıştılar. Karanlık bulutlar yine ortaya çıktı.

“Ne kadar ciddi?” diye sordu Teğmen Gore.

Goodsir başını iki yana salladı. “Uyanıncaya kadar bunu bilemeyeceğiz... Bunun sadece bir kişinin başına gelmesi beni şaşırttı. İnanılmaz bir doluydu.

Gore başıyla onayladı. “Geçen yıl kardeşi John’un ölümünden sonra Tommy’yi kaybedersek buna çok üzülürüm. Ailesi bu kadarına dayanamaz.”

Goodsir, John üzerinde kardeşi Thomas’ın en iyi elbisesiyle beraber gömmeye hazırlanışlarını hatırladı. Yüzlerce kilometre uzaklarındaki donmuş toprağın ve karlı buzulun altındaki elbiseyi ve tahta mezar tabelalarının üzerinde, siyah yüksek kayaların altında esen rüzgârı düşündü. Titredi.

“Burada üşüyoruz,” dedi Gore. “Biraz uyumamız gerek. Er Pilkington, çadır direklerinin altlıklarını bul, Best ve Ferrier’e çadırı tekrar kurmalarında yardımcı ol.

“Emredersiniz, komutanım.”

İki kişi çadır direklerini ve altlıkları ararken Morfin çadır bezini açtı. Çadır, dolu taneciklerinin saldırısına öylesine maruz kalmıştı ki yırtık bir bayrağa benziyordu.

“Aman Tanrım,” dedi Des Voeux.

“Uyku tulumları sırılsıklam,” dedi Morfin. “Çadırın içi de öyle.” Gore iç çekti.

Pilkington ve Best ellerinde kömürleşmiş, bükülmüş tahta ve demir parçalarıyla geri geldiler.

“Direklere yıldırım düşmüş, Teğmenim,” dedi deniz eri. “Anlaşılan demir yıldırımı çekmiş, komutanım. Artık bir direk işlevi göremez.”

Gore başıyla onaylamakla yetindi. “Kızakta hâlâ baltalarımız var. Bunları kırın ve fazladan tüfekle beraber çadır direği olarak kullanın. Gerekirse, bunları yere yapıştırmak için buz eritin.”

“Ocak parçalanmış,” diye hatırlattı Ferrier. “Bir süre buz eritemeyeceğiz.”

“Kızakta iki ocağımız daha var,” dedi Gore. “Ayrıca şişelerimizde içme suyumuz da var. Şu anda donmuş durumdalar ama erimeleri için birkaç tanesinin elbiselerinizin içine koyun. Kısa süre sonra eriyeceklerdir. Bay Best?”

“Emredin komutanım,” dedi genç ve tıknaz denizci. Esnememeye çalışıyordu.

“Çadırı elinden geldiğince iyi temizle. Bıçağını al ve uyku tulumlarının dikişlerini kes. Bunları hem altımıza hem üstümüze serip battaniye olarak kullanacağız. Ayrıca ısınabilmek için hep beraber yatacağız. Mutlaka uyumamız gerek.”

Goodsir, Hartnell’in bilincinin yerine gelip gelmediğini kontrol etti ama genç adamın bir cesetten farkı yoktu. Cerrah, adamın hâlâ yaşayıp yaşamadığını kontrol etmek için nefes aldığından emin olması gerekti.

“Sabahleyin geri dönecek miyiz, komutanım?” diye sordu John Morfin. “Mesajı tepeciğe bıraktıktan sonra gemiye dönecek miyiz? Yeterli yemeğimiz kalmadığı için soruyorum.”

Gore gülümsedi ve başını iki yana salladı. “İki günlük oruç bizi öldürmez. Ama Hartnell kötü durumda olduğu için onu kızağa koyacağız, dört kişi de onunla birlikte gidecek. Orada elinizden geldiği kadarıyla bir kamp yaparsınız. Ben de yanıma bir adam alıp Sör John’un emirlerini gerçekleştirmek için güneye gideceğim. İkinci mesajı da bırakmam gerekecek ama bundan daha önemlisi güney tarafında açık deniz olup olmadığını öğrenmek. Eğer bunu yapmazsak bu yolculuğa boşuna çıkmış olacağız.”

“Ben sizinle gelmeye gönüllüyüm, Teğmen Gore,” dedi Goodsir. Bunu nasıl söylediğine inanamadı. Bir şekilde Teğmen Gore’un gözüne girmek onun için önemliydi.

Gore da şaşırdı. “Teşekkürler, Doktor,” dedi yumuşak bir sesle. “Ama hastamızla kalsanız daha iyi olacak, sizce de öyle değil mi?”

Goodsir kıpkırmızı kesildi.

“Best benimle gelecek,” dedi Teğmen. “Çavuş Des Voeux, ben dönene kadar takımın sorumlusu sayılacak.”

“Emredersiniz,” dedi iki adam aynı anda.

“Best ve ben yaklaşık üç saat sonra yola çıkacağız ve elimizden geldiğince güneye gideceğiz. Yanımızda sadece tuzlu domuz, mesaj kutusu, birer şişe su, mola vermek zorunda kalabiliriz diye birkaç battaniye ve bir tüfek alacağız. Gece yarısına doğru döneriz ve buzda, saat dört gibi sizinle buluşmaya çalışırız. Hartnell’i saymazsak, gemilere dönerken yanımızda daha hafif yükümüz olacak. Ayrıca artık basınç sırtlarını en iyi hangi noktalardan geçeceğimizi biliyoruz. Bu yüzden bahse girerim beş değil, üç gün içinde geri dönebiliriz.”

“Bay Des Voeux. Best ve ben yarından sonra on ikiye kadar dönmezsek Hartnell’i alın ve gemiye geri dönün”

“Emredersiniz.”

“Er Pilkington, çok yorgun musunuz?”

“Evet, komutanım,” dedi otuz yaşındaki denizci. “Şey, yani hayır, komutanım. Emrettiğiniz her şeyi yapmaya hazırım.”

Gore gülümsedi. “Güzel. O halde bu üç saatlik nöbeti sen tut. Günün sonunda kızak takımın mesajı bıraktığımız yerde kamp yaptığında uyumasına izin verilecek ilk kişi sen olacaksın. Çadırda kullanmadığımız bir saçma tüfeğini al ama çadırın içinde kal. Arada bir kafanı dışarı çıkarman yeterli.”

“Emredersiniz, komutanım.”

“Bay Goodsir?”

Cerrah, Gore’u dinlemek için başını kaldırdı.

“Lütfen Bay Morfin’le beraber Bay Hartnell’i çadıra taşıyın ve onu rahat edeceği bir yere koyun. Birbirimize sokulup uyurken Tommy ortamızda olsun ki üşümesin.”

Goodsir başıyla onayladı ve hastasını uyku tulumundan çıkarmadan, omuzlarından tutarak taşımaya başladı. Bilincini yitiren Hartnell’in kafasındaki şişliğin büyüklüğü cerrahın küçük, solgun yumruğu kadardı.

“Tamam,” dedi Gore dişleri titreyerek. Düzeltmeye çalıştıkları yırtık pırtık çadıra bakıyordu. “Diğer yorganları serelim ve yetimler gibi birbirimize sarılarak bir iki saat uyumaya çalışalım.”

13
FRANKLIN

Sör John gözlerine inanamıyordu. Tıpkı beklediği gibi sekiz kişi vardı ama bunlar sanki... Yanlış kişilerdi.

Beş tane tükenmiş, sakalları çıkmış, güneş gözlüklü adamın dördünün kim olduğunu çıkarmıştı- Denizci Morfin, Ferrier, Best ve en önde iri yapılı Pilkington. Ama kızağı çeken beşinci kişi Çavuş Des Voeux'ydu ve adamın sanki cehenneme gitmiş de geri gelmiş gibi bir ifadesi vardı. Denizci Hartnell kızağın yanında yürüyordu. Zayıf denizcinin başı bandajlıydı ve Moskova'dan dönen Napolyon gibi topallıyordu. Cerrah Goodsir de kızağın yanında yürüyor, kızaktaki birine ilgi gösteriyordu. Franklin, Teğmen Gore'un dikkat çeken kırmızı yün paltosunu aradı gözleriyle, palto en azından iki metre uzunluğundaydı ve gözden kaçması imkânsızdı. Ama garip bir biçimde, bu karanlık ve sendeleyerek yürüyen figürler, Gore'un paltosunun aynısının daha küçüğünden giymişlerdi sanki.

Son olarak, kızağın arkasında kısa boylu, kürk paltolu bir yaratık yürüyordu; yüzü kürk bir başlığın altındaydı ve ancak bir Eskimo olabilirdi.

Ama Kaptan Sör John Franklin'in "Aman Tanrım!" diye bağırmasının nedeni kızağın kendisiydi.

Bu kızak iki adamın yan yana yatamayacağı kadar küçüktü ve Sör John'un dürbünü ona yalan söylememişti. İki vücut üst üste yatıyordu. Yukarıda yatan kişi bir başka Eskimo'ydu. Bu, kahverengi, çizgili bir yüzü olan uyuyan ya da bilincini yitirmiş bir Eskimo'ydu. Adamın beyaz saçları birisinin yastık diye başının altına koyduğu kurt derisi başlığın üzerine sarkmıştı. Kızak Erebus'a yaklaşırken, Goodsir'ün ilgilendiği kişi de buydu. Eskimo adamın altında ise kararmış, bozulmuş ve açıkça ölü bir yüz, Teğmen Graham Gore'un ölü yüzü görülüyordu.

Franklin, Üsteğmen Fitzjames, Teğmen Le Visconte, Çavuş Robert Sergeant, Buz Uzmanı Reid, Baş Cerrah Stanley dışında kalafatçı yardımcısı Brown, üst güverteden sorumlu John Sullivan ve Sör John'un yardımcısı Bay Hoar gibi düşük rütbeli subaylar ve gözcünün bağırmasıyla beraber güverteye gelen kırk kadar denizci, hepsi birden kızağa doğru koştular.

Kızak takımı yaklaşınca Franklin ve diğerleri durdular. Franklin'in dürbününden adamların paltolarındaki kırmızı lekeler gibi görünen şeylerin aslında koyu renkli paltolarına bulaşmış kan lekeleri olduğu anlaşıldı. Adamların hepsi kana bulanmıştı.

Herkes bir ağızdan konuşmaya başladı. Kızaktaki bazı adamlar kendilerine doğru koşan arkadaşlarına sarıldılar. Thomas Hartnell yere düştü ve etrafı ona yardım etmek isteyenlerce sarıldı. Her kafadan bir ses çıkıyordu.

Sör John'un gözleri sadece Teğmen Graham Gore'u görüyordu. Cesedi bir battaniyeyle kapatılmıştı ama elbise hafifçe açıldığı için Sör John adamın yakışıklı ama şimdi solgun ve yer yer kurumuş kan izleri olan, güneşten yanmış yüzünü görebiliyordu. Yüz hatları bozulmuş, buzla kaplı göz kapakları hafifçe kalkmıştı; gözlerinin akı görünüyordu, çenesi sarkmış, dili hafifçe dışarı sarkmış, dudakları dişlerini gösterecek şekilde yukarı kalkmıştı. Saf korkunun ifadesiydi bu.

"Çabuk şu... vahşiyi Teğmen Gore'un üzerinden kaldırın," diye emretti Sör John. "Derhal?'

Pek çok adam aceleyle emri yerine getirdi. Eskimo'yu omuzlarından ve ayaklarından tutarak kaldırdılar. Yaşlı adam inledi ve Doktor Goodsir bağırdı: "Dikkat edin! Yavaş olun! Kalbinin yanında bir kurşun var. Onu revire taşıyın."

Diğer Eskimo'nun parkasının başlığı açılmıştı, Sör John onun genç bir kadın olduğunu büyük bir şaşkınlıkla fark etti. Kadın, yaralı ve yaşlı adama yaklaştı.

"Bekle!" diye bağırdı Sör John, geminin cerrahına işaret ederek. "Revir mi? Ciddi ciddi bu... yerli adamı gemimizin revirine kabul etmemizi mi öneriyorsun?"

"Bu adam benim hastam," dedi Goodsir, Sör John'un bu kısa boylu cerrahta asla bulunduğunu ummadığı küstah bir inatla. "Onu ameliyat edebileceğimiz, mümkünse kalbindeki kurşunu çıkarabileceğimiz bir yere taşımamız gerek. En azından kanamayı durdurabiliriz. Evet, baylar, lütfen devam edin."

Eskimo'yu tutan adamlar, seferin komutanının vereceği kararı beklediler. Sör John öyle afallamıştı ki konuşamadı bile.

"Acele edin," diye emretti Goodsir kararlı bir sesle.

Sör John'un sessizliğini onaylama kabul eden denizciler, gri saçlı Eskimo'yu kar rampasından yukarı, gemiye çıkardılar. Goodsir, Eskimo adam ve bazıları Hannell'e yardım eden tayfalardan pek çok kişi onları izledi.

Şaşkınlığını ve korkusunu saklayamayan Franklin hâlâ Teğmen Gore'un cesedine bakar halde, olduğu yerde kalakaldı. Er Pilkington ve denizci Morfin, Gore'u kızağa bağlayan kayışları çözüyorlardı. "Tanrı aşkına," dedi Franklin, "yüzünü örtün."

"Emredersiniz, komutanım," dedi Morfin. Denizci, bir buçuk gün boyunca yapılan ve basınç sırtların aşıldığı gün boyunca teğmenin yüzünden kayan battaniyeyi düzeltti.

Sör John kırmızı battaniyenin üzerindeki kabarıklığın yakışıklı teğmenin açık ağzı olduğunu biliyordu. "Bay Des Voeux," diye seslendi Franklin.

"Emredin komutanım." Teğmenin cesedinin kızaktan çıkarılması işlemini denetleyen Çavuş Des Voeux ayaklarını sürüyerek yaklaştı ve asker selamı verdi. Franklin, favori ve sakalları birbirine karışmış, yüzü güneşten kıpkırmızı olmuş, rüzgârın hışmına uğramış bu adamın selam bile veremeyecek kadar yorgun olduğunu gördü.

"Teğmen Gore'un naaşının kamarasına götürüldüğünden emin ol; orada sen ve Bay Sergeant naaşın Teğmen Fairholm'un denetiminde gömülmeye hazırlanmasına yardım edeceksiniz."

Des Voeux ve Fairholme aynı anda, "Emredersiniz, komutanım," diye bağırdılar.

Ferrier ve Pilkington çok yorgun olmalarına rağmen teğmenlerinin cesedini kaldırmaya yardım ettiler. Ceset bir odun kadar katıydı. Gore'un kollarından biri bükülmüştü ve güneşten ya da çürümekten siyahlaşmış çıplak eli donmuş ve pençe gibi parmakları yukarı bakıyordu.

"Bekle," dedi Franklin. Bay Des Voeux'nun bu işi yapması halinde partideki ikinci yetkili kişinin vereceği raporu ancak saatler sonra alabileceğini hatırladı. Zaten bu küstah cerrah da yanına iki Eskimo'yu alarak ortadan kaybolmuştu. "Bay Des Voeux," dedi Franklin. "Teğmen Gore'a yapılacak ilk işlemleri gördükten sonra rapor vermek üzere odama gelin."

"Emredersiniz, komutanım," dedi Çavuş yorgun bir sesle.

"Bu arada, son anlarında kim Teğmen Gore'la beraberdi?"

“Hepimiz yanındaydık, komutanım,” dedi Des Voeux. “Ama Denizci Best son iki gün boyunca Kral William topraklarında ve onun yakınlarındayken hep onunlaydı. Charlie, Teğmen Gore’un yaptığı her şeyi gördü.

“Çok güzel,” dedi Sör John. “Görevinize dönün, Bay Des Voeux. Az sonra raporunuzu dinleyeceğim. Best, sen benimle ve Üsteğmen Fitzjames’le beraber gel.”

“Emredersiniz, komutanım,” dedi denizci. Düğümleri çözmeye gücü olmadığı için deri kızak kayışını kesiyordu. Kolunu kaldırıp selam verecek gücü yoktu.

Charles Best ayakta durarak karşısında oturan Sör John Franklin, Üsteğmen Fitzjames ve Yüzbaşı Crozier’a rapor vermeye başladı. Aydınlatma sistemi, hiç batmayan güneşin ışınlarını tüm odaya yayıyordu. Terör’ün kaptanı Crozier, başka bir nedenden dolayı Erebus’a gelmiş, onun gelişinden birkaç dakika önce de kızak takımı gelmişti. Sör John’un yardımcısı ve sekreteri Edmund Hoar subayların arkasında oturmuş, not alıyordu. Best, doğal olarak ayaktaydı. Ama Crozier bu yorgunluktan tükenmiş adama biraz brendi vermeyi önerdi. Sör John ifadesiyle bunu pek onaylamadığını belli etse de Üsteğmen Fitzjames’in özel stokundan bir şişe çıkarmasına ses çıkarmadı. Brendi, Best’i biraz canlandırdı.

Sallanarak güçlükle ayakta duran Best raporunu verirken, üç subay zaman zaman sorularla adamı yönlendiriyorlardı. Kızak takımının Kral William topraklarına doğru yaptığı zorlu yolculuğun anlatılması biraz fazla zaman alınca Sör John Beştin sözünü kesip ondan son iki gün gerçekleşen olayları anlatmasını söyledi.

“Emredersiniz, komutanım. Kamp yerinde yıldırımların ilk kez düştüğü ve fırtınanın çıktığı gün karda ayak izlerini bulmuştuk. Bir iki saat uyumaya çalıştık ama pek uyuyamadık; sonra Teğmen Gore ve ben yanımıza biraz yiyecek alıp güneye doğru yola çıktık. Bay Des Voeux kızağı, çadırdan geri kalanları ve vücudu donan zavallı Hartney’i yanına aldı. Vedalaştık, Teğmen ve ben güneye, Bay Des Voeux ve yanındakiler de buz tutmuş denize doğru ilerlediler.

“Silahlı mıydınız?” diye sordu Sör John.

“Evet, komutanım,” dedi Best. “Teğmen Gore’un bir tabancası vardı. İki tüfekten biri bendeydi. Bay Des Voeux diğer tüfeği aldı. Pilkington’un ise saçma tüfeği vardı,”

“Teğmen Gore’un takımı neden ikiye böldüğünü anlat,” diye emretti Sör John.

Best’in bu soru üzerine bir an kafası karışır gibi oldu ama sonra hemen toparlandı. “Ah, Teğmen Gore bize sizin emirlerinizi yerine getirdiğini söyledi, komutanım. Kamptaki yemeğimiz yıldırım düşmesi sonucunda mahvolunca ve çadır zarar görünce, takımın büyük kısmının denizdeki kampa geri dönmesi gerekiyordu. Teğmen ve benim kıyı boyunca güneyde bir yere ikinci mesajı bırakmamız, açık deniz olup olmadığını öğrenmemiz gerekiyordu. Açık deniz yoktu. Bir işaret bile yoktu. Suyun olduğunu gösteren karanlık gökyüzünün lanet olası bir yansıması bile yoktu.”

“Ne kadar uzağa gittiniz, Best?” diye sordu Fitzjames.

“Teğmen Gore, kar ve buzul boyunca güneye gidip de büyük bir körfeze ulaştığımızda yaklaşık altı buçuk kilometre ilerlemiş olduğumuzu tahmin etti, komutanım... bir yıl önce Beechey ’de kaldığımız körfeze benziyordu. Ama siste, rüzgârda, buzda ve hatta anakarada altı buçuk kilometrenin ne anlama geldiğini bilirsiniz. Muhtemelen altı buçuk kilometre gidebilmek için on altı kilometre yol teptik. Yazları buralarda gördüğümüz, körfezlerdeki kıyı ve buz arasında bulunan azıcık suyu bile bulamadık. Bu yüzden körfezin ucuna yürüdük, oradaki burun boyunca dört yüz metre kadar daha ilerledik. Burada Teğmen Gore ve ben bir tepecik yaptık, tabii bu Kaptan Ross’unki kadar yüksek ve gösterişli olmadı. Ama sağlam ve herhangi birinin hemen görebileceği kadar yüksek oldu. Oradaki topraklar çok düz, yürüyen bir insan her türlü engebeden daha uzun oluyor. Göz hizasına kadar gelecek şekilde taşlan yığdık, teğmenin söylediğine göre ilk mesajın aynısı olan ikinci mesajı pirinç silindire koyup tepeciğe yerleştirdik.

“Sonra geri mi döndünüz?” diye sordu Yüzbaşı Crozier.

“Hayır, komutanım,” dedi Best. “İtiraf etmeliyim ki çok yorulmuştum. Teğmen Gore da öyle. Bütün gün yürümek çok zor olmuştu, buz bacalarını bile aşmakta zorlanmıştık. Hava sisli olduğu için ancak sis kalktığı zaman oradaki kıyıyı görebiliyorduk. Tepeciği yaptığımızda ve mesajı bıraktığımızda öğle olmuştu. Teğmen Gore kıyı boyunca on ya da on bir kilometre daha güneye yürümemiz gerektiğini söyledi. Etrafımızı bazen görebiliyorduk, çoğu zaman göremiyorduk. Ama duyabiliyorduk.

“Neyi duyuyordunuz?” diye sordu Franklin.

“Bir şeyin bizi izlediğini, Sör John. Büyük bir şeyin. Nefes alıyordu. Bazen biraz uluyordu... bilirsiniz, ayılar gibi... sanki öksürürmüş gibi

ulurlar."

"Bunun bir ayı olduğuna emin misin?" diye sordu Fitzjames. "Etraftaki en büyük yükseltilerin insanlar olduğunu söylemiştin. Eğer sizi bir ayı takip etseydi, sisin kalktığı zamanlarda onu görebilirdiniz."

"Evet, komutanım," dedi Best. Kaşlarını öyle bir çatıyordu ki dokunsalar ağlayacak gibiydi. "Yani, hayır komutanım. Onun bir ayı olduğuna emin olamadık. Aslında olabilirdik. Olmalıydık. Ama olmadık ve olamadık. Bazen tam arkamızda kükrediğini duyuyorduk, sisin içinde beş metre. Ben tüfeğimi, Teğmen Gore ise tabancasını ateşe hazırlıyordu ve nefesimizi tutup bekliyorduk. Ama sis kalktığında otuz metre ilerimizi görebildiğimiz halde ortada bir şey görünmüyordu."

"Bir ışık oyunu olmalı," dedi Sör John.

"Evet, komutanım," diye onayladı Best. Ama ses tonu Sör John'un ne dediğini anlamadığını gösteriyordu.

"Kıyıdaki buz ses yapıyordur," dedi Sör John. "Muhtemelen rüzgârdır."

"Ah, evet, komutanım," dedi Best. "Gerçi pek rüzgâr yoktu. Ama buz... evet, olabilir, komutanım. Bu olabilir." Ses tonundan ise buna inanmadığı anlaşılıyordu.

Sör John bundan rahatsız olmuşçasına konuyu değiştirdi. "Başlangıçta Teğmen Gore'un buzdaki diğer altı adama katıldıktan sonra öldüğünü... öldürüldüğünü söylemiştin. Lütfen hikâyenin bu kısmına gel."

"Emredersiniz, komutanım. Şey, gidebildiğimiz kadar güneye ulaştığımızda saat gece yarısına geliyordu. Önümüzdeki güneş gökyüzünden kaybolmuştu ama gökyüzünde altın sarısı bir renk vardı... gece yarısı buraların nasıl olduğunu bilirsiniz, Sör John. Kısa bir süreliğine sis kalktı, bundan yararlanıp bir tepenin kayalarına çıktık. Aslında bu tam olarak bir tepe sayılmazdı, düz, donmuş buzun beş metre yukarısında kalan bir buz tepeciğiydi. Oradan güneye baktığımızda bulanık ufku baştan başa kaplayan, bütün sahil boyunca devam eden buzdağları gördük. Deniz yoktu. Her şey boylu boyunca kaskatı buz tutmuştu. Bu yüzden geri dönmeye karar verdik. Çadırımız, uyku tulumumuz yoktu. Sadece çiğneyebileceğimiz soğuk yemeğimiz vardı. Ben onu yerken bir dişimi kırdım. İkimiz de çok susamıştık Sör John. Kan ya da buzu eritebileceğimiz bir ocağımız yoktu; sadece Teğmen Gore'un paltosunun altında sakladığı bir şişe su vardı.

"Gece boyunca yürüdük, bildiğiniz gibi burada bir ya da iki saat süren alacakaranlığa gece diyoruz. Sonra birkaç saat daha ilerledik. Ben altı kez

yürürken uyuyakaldım, daireler çizip yere yuvarlandım ama Teğmen Gore beni kolumdan çekip, hafif sarsıp kendime getiriyordu. Yeni tepeciği ve körfezi geçtik, saat üçte, güneş yine tam tepemizdeyken bir gece önce kamp yaptığımız, Sör James Ross'un oluşturduğu tepeciğe yakın yere ulaştık, daha doğrusu, bir gece değil iki gece önce kamp yapmıştık burada. İlk şimşek fırtınasında. Kızağın izlerini takip ederek önce kıyılardaki buzdağlarına, daha sonra buz tutmuş denize ulaştık."

"Sen az önce "ilk şimşek fırtınası" dedin," diye araya girdi Crozier. "Başka fırtınalar da mı oldu? Siz gittiğinizde burada da çok oldu ama asıl fırtınaları güney tarafında gördük."

"Ah, evet komutanım," dedi Best. "Birkaç saatte bir, hava sisli olmasına rağmen şimşek fırtınası tekrar başlıyordu. Hemen kafamızı yere yapıştırıyor, üzerimizdeki her türlü metal eşyayı -kemerleri, tüfeği, Teğmen Gore'un tabancasını- atıyorduk. Etrafımızda her şey Trafalgar'daki top atışları gibi patlarken biz yere büzülüyor, adeta toprakta kaybolmaya çalışıyorduk.

"Siz Trafalgar'da mıydınız, denizci Best?" diye sordu Sör John soğuk bir tavırla.

Best gözlerini kırptı. "Hayır, komutanım. Tabii ki değildim. Sadece yirmi beş yaşındayım komutanım."

"Ben ise Trafalgar'daydım, denizci Best," dedi Sör John sertçe. "Bellerophon gemisinde subaydım. Daha ilk ateşte kırk subayın otuz üçünü kaybettik. Lütfen anlatacaklarının geri kalanında deneyimin dışında kalan yer ve olayların geçtiği benzetmeler yapma."

"Em... Emredersiniz, komutanım," diye kekeledi Best. Şimdi sadece yorgunluk ve kederden değil, yaptığı büyük gaftan dolayı da olduğu yerde sallanıyordu. "Özür dilerim, Sör John. Ben onu demek... böyle dememeliydi... yani..."

"Anlatmaya devam et denizci," dedi Sör John. "Ama bize Teğmen Gore'un son saatlerini anlat."

"Emredersiniz, komutanım. Şey... Teğmen Gore'un yardımları olmasa buzdağına tırmanamazdım. Tanrı ondan razı olsun. Ama sonuçta tırmanmayı başardık, buza indik, denizde yaptığımız kampa, Bay Des Voeux ve diğerlerinin bizi beklediği yere gelmemize bir buçuk kilometreden az kalmıştı ama sonra kaybolduk."

"Eğer kızağın izlerini takip ediyorduysanız nasıl oldu da kayboldunuz?" diye sordu Üsteğmen Fitzjames.

“Bilmiyorum, komutanım,” dedi Best. Sesi yorgunluk ve kederden zayıf çıkıyordu. “Hava sisliydi. Hem de çok sisli. Herhangi bir yönde üç metreden ötesini göremiyorduk. Güneş ışığı yüzünden her şey parlıyor ve düz gözüküyordu. Sanıyorum aynı basınç sınıra üç ya da dört kez üst üste tırmandık ve her tırmanışımızda nerede olduğumuzu daha az biliyorduk. Ayrıca buz tutmuş denizde rüzgâr yer yer karı uçurmuştu ve izler silinmişti. Ama açıkçası, sanıyorum gerek Teğmen Gore, gerekse ben yürürken uyuyakaldık ve farkında olmadan kızak izlerini yitirdik.”

“Pekâlâ,” dedi Sör John. “Devam et.”

“Şey... sonra silah seslerini duyduk,” diye devam etti Best.

“Silah sesleri mi?” diye sordu Üsteğmen Fitzjames.

“Evet, komutanım. Hem tek atımlık tüfekten hem de saçma tüfeklerinden geliyordu sesler. Sisliydi, ses dalgalan buzdağları ve buz bacalarına çarpıyordu, bir an için silah seslerinin nereden geldiğini anlamadık ama yakınımızdan geliyordu. Siste bağırmaya başladık ve kısa süre sonra Bay Des Voeux’nun da bağırdığını duyduk. Otuz dakika sonra -bu sırada sis de biraz kalkmıştı- denizde kamp yaptığımız yeri bulduk. Çocuklar bizim otuz altı saatlik yokluğumuzda çadırı az çok tamir edip kızağın yanına açmışlardı.”

“Peki size seslerini duyurabilmek için mi ateş etmişler?” diye sordu Crozier.

“Hayır, komutanım,” dedi Best. “Ayılara ateş ediyorlardı. Ve de yaşlı Eskimo’ya.”

“Anlat,” dedi Sör John.

Best, yırtılmış ve yaralı dudaklarını yaladı. “Bay Des Voeux benden daha iyi anlatacaktır ama kısaca söylemek gerekirse bizden bir gün önce kampa gelmişler ve konservelerin açılmış, içindekilerin yere atılmış ve bozulmuş olduğunu görmüşler. Bunu ayıların yaptığını düşünmüşler. Böylece Bay Des Voeux ve Bay Goodsir kamplarının etrafında gezinen beyaz ayılardan birini avlamaya karar vermişler. Biz oraya gittiğimizde bir ayı ve iki yavrusunu vurmuş derilerini yüzüyorlardı. Ama etraflarında bir şeyin hareket ettiğini duymuşlar. Size anlattığım öksürmelerin ve nefes almaların benzerlerini. Sonra, sanıyorum iki Eskimo -bir yaşlı adam ve bir kadın- sis içinde bir basınç sırtından inmişler. Üzerlerinde beyaz kürk varmış; Er Pilkington saçma tüfeğini, Ferrier ise tüfeğini ateşlemiş. Ferrier iki hedefi de ıskalamış ama Pilkington adamı göğsünden vurmuş.

“Oraya gittiğimizde vurdukları Eskimo’yu ve kadını kampa getirmişlerdi; vurdukları beyaz ayının etini pişirmeye hazırlanıyorlardı. Bu ayıyı getirirken buz üzerinde kan izleri bırakmışlardı, biz de yaklaşık yüz metre boyunca bu izleri takip ettik. Doktor Goodsir de yaşlı Eskimo’nun hayatını kurtarmaya çalışıyordu.

“Neden?” diye sordu Sör John.

Best’in buna verecek yanıtı yoktu. Başka kimse de konuşmadı.

“Pekâlâ,” dedi Sör John sonunda. “Saldırı, siz Çavuş Des Voeux ve diğerleriyle denizdeki kampta buluştuktan ne kadar süre geçtikten sonra gerçekleşti?”

“Yarım saat kadar sonra. Belki de daha kısa bir süreydi.” “Peki saldırıya ne sebep oldu?”

“Ne mi sebep oldu?” diye sordu Best. Artık gözleri tek bir noktaya sabitlenmiş değildi. “Yani beyaz ayılara ateş edilmesini mi kastediyorsunuz?”

“Yani saldırı hangi koşullarda gerçekleştirildi diye soruyorum, denizci Best,” dedi Sör John.

Best alnını sildi. Konuşmadan önce uzunca bir süre ağzı açık kaldı.

“Hiçbir şey sebep olmadı. Ben çadırda Tommy Hartnell’le konuşuyordum; başı bandajlıydı ama kendine gelmişti. İlk şimşek fırtınasında olan hiçbir olayı hatırlamıyordu. Bay Des Voeux ise ayı etini pişirebilmemiz için ocağı hazırlayan Morfin ve Ferrier’i denetliyordu. Bay Goodsir ise yaşlı Eskimo’nun paltosunu çıkarmış, adamın göğsünde bir delik açıyordu. Kadınsa orada durmuş bakıyordu ama sis yoğunlaştığı için tam olarak nerede olduğunu göremiyordum. Er Pilkington elinde saçma silahıyla nöbet tutuyordu. Sonra Teğmen Gore aniden, “Herkes sussun!” diye bağırdı. Herkes konuşmayı ve yaptığı işi yarım bırakıp dinledi. Gelen tek ses ocağa koyduğumuz tencerede erittiğimiz karın fokurdamalarıydı. Bir çeşit ayı rostosu yapacaktık galiba. Sonra Teğmen Gore tabancasını çıkardı, ateşe hazır hale getirdi ve çadırdan çıktı. Sonra...”

Best durdu. Gözleri hiçbir yere odaklanmamıştı, ağzı hâlâ açıktı ve çenesinde hafif bir tükürük izi vardı. Sör John’un odasında olmayan bir şeye bakıyordu sanki.

“Devam et,” dedi Sör John.

Best’in ağzı kıpırdadı ama sesi çıkmadı.

“Devam et, denizci,” dedi Yüzbaşı Crozier daha yumuşak bir sesle.

Best Crozier’ın bulunduğu yöne döndü ama gözleri çok uzaklardaydı.

“Sonra..,” diye devam etti Best. “Sonra... buz yükseldi, Yüzbaşım. Yükseldi ve Teğmen Gore’un etrafını sardı.”

“Neden bahsediyorsun?” diye söze girdi Sor John bir sürelik sessizlikten sonra. “Buz yükselemez. Sen ne gördüğünü anlat.”

Best yüzünü Sor John’un bulunduğu yöne çevirmedi. “Buz öylece yükseldi. Tıpkı aniden yükselen basınç sırtları gibi. Ama bu bir basınç sırtı değildi, buz değildi. Sadece yükseldi ve bir... biçim aldı. Beyaz bir biçim. Bunların... pençe olduğunu hatırlıyorum. Önce kollar değil, pençeler belirdi. Çok büyük pençeler. Ve dişler. Dişleri hatırlıyorum.”

“Bir ayı,” dedi Sör John. “Beyaz kutup ayısı.”

Best başını iki yana salladı. “Uzundu. O şey Teğmen Gore’un altından, etrafından yükseldi. O... çok uzundu. Teğmen Gore’un iki üç katı uzunluğundaydı ve Teğmen Gore’un ne kadar uzun olduğunu bilirsiniz. En azından altı metre boyundaydı, hatta ondan da uzun. Çok daha uzundu. Sonra o şey etrafını sarınca Teğmen Gore... yok oldu. Tek görebildiğimiz teğmenin başı, omuzları, botlarıydı. Teğmen silahını ateşledi, nişan almadı, sanıyorum kurşun buza geldi. Sonra hepimiz çığlık atmaya başladık. Morfin tüfeğini arıyordu. Er Pilkington koşuyordu ve saçma tüfeğiyle nişan almıştı ama ateş etmeye korkuyordu çünkü o şey ve Teğmen tek bir varlık olmuşlardı. Sonra... sonra çatırdama ve kopma sesleri duyduk.

“Ayı Teğmeni ısırmış mıydı?” diye sordu Üsteğmen Fitzjames.

Best gözlerini kırptı ve şaşkın halde dinleyen komutanına baktı. “Isırmak mı? Hayır, komutanım. O şey ısırmadı. Başını bile göremedim... gerçekten. Havada, dört metre yükseklikte hareket eden iki kara benek nokta gördüm... Karaydı ama aynı zamanda kırmızıydı. Hani bir kurt size bakar da gözleri güneşi yansıtır ya, öyle işte. Çatırdama ve kopma sesleri Teğmen Gore’un kaburgalarından, kollarından ve kırılan kemiklerinden geliyordu.”

“Teğmen Gore bağırdı mı?” diye sordu Sör John.

“Hayır, komutanım. Hiç ses çıkarmadı.”

“Morfin ve Ferrier silahlarını ateşlediler mi?” diye sordu Crozier. “Hayır, komutanım.”

“Peki, neden?”

Best garip bir biçimde gülümsedi. “Neden mi? Çünkü ateş edecek bir şey yoktu, Yüzbaşım. O şey bir an ortaya çıktı, Teğmen Gore’un üzerine çıktı, onu bir insanın elinde bir fareyi ezdiği gibi ezdi ve bir saniye sonra yok oldu.”

“Ne demek istiyorsun?” diye sordu Sör John. “O Şey siste kaçarken Morfin ve denizci er ateş edemezler miydi?”

“Kaçmak mı?” diye sordu Best. Saçma ve rahatsız edici gülümsemesi iyice yüzüne yayıldı. “O garip şekil kaçmadı. Buzun içine girdi. Tıpkı bir bulutun arkasına giren güneş gibi. Teğmen Gore’un yanına gittiğimizde ölmüştü. Ağzı ardına kadar açıktı. Bağıracak zamanı bile olmamıştı. Sonra sis kalktı. Buzda hiçbir delik yoktu. Çatlak da. Ya da herhangi bir fok yuvası. Yerde sadece Teğmen Gore yatıyordu. Göğsü içeri göçmüş, iki kolu da kırılmıştı; kulaklarından, burnundan, ağzından kan geliyordu. Doktor Goodsir bizi iterek Teğmen Gore’un yanına geldi ama yapabileceği hiçbir şey yoktu. Gore ölmüştü ve tıpkı altındaki buz gibi soğumaya başlamıştı.

Best’in delice ve rahatsız edici gülümsemesi kayboldu. Adamın çatlak dudakları titriyordu ve dişlerinin biraz üstüne çıkmıştı. Bakışları her zamankinden daha bulanık bir hal aldı. Sör John, bir soru daha soracak oldu ama Charles Best yere yığıldı.

14
GOODSIR

Doktor Harry D. S. Goodsir'ün özel günlüğünden.

4 Haziran 1847

Stanley'le beraber yaralı Eskimo'yu soyduğumuzda adamın bir tılsım taktığını hatırlattılar bana. Bu tılsım düz, pürüzsüz, yumruğumdan küçük bir taştan yapılmıştı ve beyaz bir ayı biçimindeydi. Sanki taş yontulmamıştı da doğal hali öyleydi ve uzun boyunlu, küçük kafalı, güçlü, gergin bacaklı ve öne doğru hamle yapmış bir hayvanı çok güzel yansıtıyordu. Buzda adamın yarasını incelerken tılsımı görmüş ve önemsememiştim. Er Pilkington'un tüfeğinden çıkan kurşun adamın göğsüne, tılsımın iki santim altına girmiş, üçüncü ve dördüncü kaburga arasındaki eti ve kasları yırtmış (üstteki kaburgaya çarparak hafifçe yön değiştirmiş), sol ciğerini delmiş, omurgasına saplanmış, oradaki pek çok siniri zedelemişti. Onu kurtarmama olanak yoktu- daha önceki deneyimlerimden böyle bir yere saplanmış kurşunu çıkarmaya çalışmanın ani ölüme yol açtığını biliyordum. Ayrıca, ciğerin içindeki kanamayı da önleyemezdim. Ama elimden geleni yaptım, adamı revire taşıttım. Cerrah Stanley'le beraber burada ameliyata başladık. Gemiye döndükten bu yana bir buçuk saat geçmişti ve en acımasız aletlerimizle ve büyük bir enerjiyle yaranın altını üstüne getirdik, sonunda kurşunun omurgada nereye saplandığını tespit ettik. Bu durum adamın ölümünün yakın olduğunu gösteriyordu. Ama bu sıra dışı biçimde uzun boylu, güçlü kuvvetli, gri saçlı vahşi henüz bu teşhisimize direniyordu. Yaşamaya devam etti. Yırtılmış ve kanayan ciğerlerinden nefes alıyor, sürekli kan tükürerek öksürüyordu. Rahatsız edecek derecede- Eskimolar için- açık renkli gözleriyle bize bakıyor, her hareketimizi izliyordu. Stanley'in önerisi üzerine terör gemisinden doktor McDonald geldi, ikinci Eskimo'yu- kadını aldı, bir battaniyeyi perde gibi kullanarak onu muayene etmeye başladı. Aslında adamın derdi onu muayene etmekten çok kocasının ya da babasının yaralarıyla uğraşmamızı görmesini engellemekti. Gerçi ne adamın ne de kadının kandan ve yaradan çok da rahatsız olmadığı belliydi. Londra'daki herhangi bir bayan böyle bir ameliyatı görseydi kesinlikle bayılırdı. Söz bayılmaktan açılmışken. Stanley ve ben ölmekte olan Eskimo üzerindeki çalışmamızı tam bitirmiştik ki kaptan Sör John Franklin ve onun

odasında bayılan Charles Best'i taşıyan iki adam içeri girdiler. Adamların yardımıyla Best'i en yakındaki karyolaya yatırdık. Bir dakikalık bir muayene adamın neden bayıldığını anlamama yetti: teğmen Gore'un takımıyla on gün boyunca durmadan çabalamanın sonucu olarak ortaya çıkan aşırı yorgunluk; açlık (iki gün iki gecedir çiğ ayı eti dışında bir şey yememiştik); vücutta su kaybı (durup da ocaklarda buz eritmeye vaktimiz olmadığı için karları ağzımızda eritiyorduk ve bu vücuttaki suyu arttırmıyor, azaltıyordu). Bütün bunlara ek olarak bana çok açık gelen ama nedense subayların bir türlü anlamadığı bir neden daha vardı. Zavallı Best ayakta komutanlara rapor vermeye zorlanmıştı ve bunu yaparken üzerinde yedi kat elbise vardı. Sadece kanlı paltosunu çıkarmaya izin vermişlerdi. Buzda, sıfırın altında on gün geçirdikten sonra Erebus'daki sıcaklık bana çok fazla gelmişti; hem de ben revire geldiğimde üzerimdekileri çıkarmış ve sadece iki kat elbiseyle kalmıştım. Belli ki bu sıcaklık Best'e fazla gelmişti. Best'in iyileşeceğini öğrenen Sör John -Best'e verdiğim azıcık ilaç onu biraz kendine getirmişti, gözle görünür bir tiksinmeyle Eskimo hastamıza baktı. Adam şimdi yüzüstü yatıyordu çünkü Stanley ve ben kurşunu çıkarmak için sırtını deliyorduk. "yaşayacak mı?" diye sordu komutanımız. Fazla yaşamaz, Sör John dedi Stephen Samuel Stanley. Hastaların yanında konuşmaktan çekinirim. Biz doktorlar ölmekte olayı hastalarımızı yanındayken tıbbi süreçleri Latince sözcüklerle anlatırız. Ama daha sonra Eskimo'nun İngilizce bilemeyeceği aklıma geldi. Onu sırtüstü yatırın diye emretti Sör John.

Dikkatlice, dediğini yaptık. Gri saçlı adamın duyduğu acı, ağrı eşiğini çok. Fazla aştığı için artık muhtemelen hiç hissedilmez olmuştu. Bütün ameliyat boyunca uyanıktı, hiç ses çıkarmamıştı ve şimdi de susuyordu. Bakışları seferin komutanının üzerine kilitlenmişti.

Sör John adamın üstüne eğildi, sağır bir çocukla ya da bir aptalla konuşurcasına yüksek sesle ve yavaş yavaş konuşmaya başladı. SEN... KİMSİN?

Adam Sör John'a bakmaya devam etti.

Senin... adın... ne? diye bağırdı Sör John. Hangi... kabiledensin? Ölmekten olan adam yanıt vermedi.

Sör John başını iki yana salladı, iğrendiğini belirten bir jest yaptı. Ama bunu Eskimo'nun yaralı göğsünden tiksindiği için mi, adamı inatçı bulduğu için mi yaptı, bilmiyorum.

Diğer yerli nerede? diye sordu Sör John Stanley’e.

Baş cerrahın iki eli de yaranın üzerindeydi ve kanlı bandajı bastırıyordu. Kanı durduramasa bile her nabızda artan kan kaybını azaltmak istiyordu. Stanley başıyla battaniyeden bozma perdeyi işaret etti. Yanında Doktor McDonald var, Sör John.

Sör John kabaca battaniyeyi iterek içeri girdi. Kekelemeler, birbiriyle ilişkisiz birkaç sözcük duydum. Sonra seferimizin lideri tekrar göründü; yüzü açıkça kıpkırmızı olmuştu. Öyle ki altmış bir yaşındaki komutanımızın kalp krizi geçirdiğini sandım.

Sonra Sör John’un kıpkırmızı yüzü şoktan bembeyaz oldu.

Daha sonradan genç kadının çıplak olduğunu fark ettim. Birkaç dakika önce perdenin arasından bakmış ve Doktor McDonald’ın işaret diliyle kadından üzerindekileri çıkarmasını istediğini görmüştüm. Kız başıyla onaylamış, üzerindeki ağır elbiseyi çıkarmıştı; belden yukarısına elbisenin dışında bir şey giymemişti. Ben ölen adamla meşguldüm ama ağır kürk içinde sıcak kalmanın iyi bir yöntem olduğunu anlamıştım. Teğmen Gore’un kızak takımındaki biz zavallıların kat kat giydiği pamuklu elbiselerden çok daha uygundu. Kürkün ya da hayvan derisinin altında çıplak olunca vücut ısınmaya ihtiyacı olduğunda ısınıyor, fazla efor sarf edip serinlemeye ihtiyaç duyduğunda serinliyordu. Fazla terler insan vücudundan kurt ya da ayı derisinden yapılma kürklere geçiyordu. Biz İngilizlerin giydiği pamuklu elbiseler ise neredeyse anında terle ıslanıyor, asla tam olarak kurumuyor, yürümeyi ya da kızağı çekmeyi bıraktığımızda hemen donuyor ve böylece soğuğu önleyici özelliğini neredeyse kaybediyordu. Gemiye döndüğümüzde üzerimizdeki kıyafetlerin ağırlığının yola çıkarkenki ağırlıklarına göre iki katına çıktığına şüphem yoktu.

Ben... ben daha uygun bir zamanda gelirim diye kekeledi Sör John ve yanımızdan geçti...

Kaptan Sör John Franklin sarsılmıştı ama bunun nedeni kadının anadan doğma çıplak oluşu muydu yoksa revirde gördüğü başka bir şey miydi bilmiyorum. Başka bir söz etmeden revirden çıktı.

Bir dakika sonra McDonald beni arkadaki bölmeye çağırdı. Kız, daha doğrusu yerlilerin medeni ülkelerin kadınlarına göre daha çabuk ergenlik çağına girdiğini kanıtlarcasına gelişmiş bu genç kadın kalın parkasını ve fok derisinden pantolonunu üzerine giymişti. Doktor McDonald şaşkın, hatta üzgün görünüyordu. Ona sorunun ne olduğunu sorduğumda hareketlerle

Eskimo kadından ağzını açmasını istedi. Sonra bir fener ve bir aynayı kaldırarak ağzının içini daha iyi görebilmemi sağladı.

Dili köke yakın bir yerden kesilmişti. Gördüğüm kadarıyla -ve McDonald da benimle hemfikirdi- dilinin çiğnemesine ve pek çok yiyeceği yemesine yetecek kadar küçük, bir kısmı duruyordu. Ama karmaşık sesleri kesinlikle çıkaramazdı. Tabii yerlilerin dillerinin karmaşık sesler çıkarmayı gerektirip gerektirmediğini bilmiyorum. Dilinin kalan kısmındaki yaralar eskiydi. Bu kesme olayı yakın zamanda gerçekleşmemişti.

Korkuyla geriye çekildiğimi itiraf ediyorum. Bunu kim bir çocuğa yapardı? Ve neden? Ama ben “kesim” sözcüğünü kullandığımda Doktor McDonald kibarca bunu düzeltti.

Tekrar bakın Doktor Goodsir, diye fısıldadı. Burada dikkatle yapılmış cerrahi bir kesim yok. Hatta taştan bıçak gibi kaba bir alet bile kullanılmamış. Zavallı kızın dili daha yaşı çok küçükken çiğnenmiş. Ve kopan yer dilin köküne o kadar yakın ki bunu kendi kendine yapmış olamaz.

Kadından bir adım uzaklaştım. Başka bir sağlık sorunu var mı? diye sordum eski bir alışkanlıkla Latinceyi kullanarak. Kara Kıta’da ve Müslümanların yaşadığı ülkelerde İbrani geleneğinin devam ettirilerek kadınların acımasızca sünnet edildiğine şahit olmuştum.

Başka bir sorunu yok, diye yanıt verdi McDonald.

Daha sonra Sör John’un aniden yüzünün beyazlaşmasının ve şaşkınlığının nedenini anladığımı düşündüm ama McDonald’a bu bilgiyi komutanımızla paylaşıp paylaşmadığını sorduğumda, komutana bundan bahsetmediğini söyledi. Sör John bu bölmeye girmiş, Eskimo kadını çıplak halde görmüş, heyecanla dışarı çıkmıştı. McDonald kadını muayene ettikten sonra elde etliği sonuçlan çabucak anlatmaya başlamıştı ki Cerrah Stanley onun sözünü kesti.

İlk aklıma gelen Eskimo’nun ölümü oldu ama henüz ölmemişti. Bir tayfa gelmiş, Sör John ve diğer kaptanların rapor vermem için beni beklediğini söylemişti.

Sör John, Üsteğmen Fitzjames ve Yüzbaşı Crozier’ın Teğmen Gore’un ölümü üzerine verdiğim rapordan hoşnut olmadıklarını söyleyebilirim. Normalde bu durum beni rahatsız ederdi ama yorgunluğumdan ve Teğmen Gore’un kızak takımıyla yolculuğumdan ileri gelen psikolojik değişimlerden olacak, üstlerimin bu hoşnutsuzluğu beni rahatsız etmedi.

Önce, ölmekte olan Eskimo'nun ve kızın dilinin olmayışından söz ettim. Bu konuyla ilgili olarak üç komutan kendi aralarında fısıldaştılar ama sondan soran kişi sadece Yüzbaşı Crozier oldu.

"Bunu neden ona yapmış olabileceklerini biliyor musunuz, Doktor Goodsir?"

"Hiçbir fikrim yok, komutanım."

"Bunu bir hayvan yapmış olabilir mi?"

Duraksadım. Bu hiç aklıma gelmemişti. Olabilir, dedim en sonunda. Yine de kutuplarda yaşayan bir etoburun bir çocuğun dilini yiyip çocuğu sağ bırakmasını göz önüne getirmek güçtü. Ama yine de Eskimoların vahşi köpeklerle beraber yaşadıkları bilini yordu. Disko Körfezi'nde buna kendim şahit olmuştum.

İki Eskimo hakkında başka soru gelmedi.

Teğmen Gore'un ölümü ve onu öldüren yaratık hakkında sorular sordular. Ben de onlara gerçeği söyledim. Sisin içinden çıkan ve er Pilkington tarafından vurulan Eskimo'nun hayatını kurtarmaya çalışıyordum ve Teğmen Gore'un ölümünün sadece son anını gördüm. Yoğunluğu değişen sisin ortasında, çığlıktan, saçma tüfeğinden ve Teğmen Gore'un tabancasından çıkan dikkat dağıtıcı bir ses duyduğumu, eğildiğim kızağın yanından her şeyi iyi göremediğimi, adamların ve ışığın sürekli hareket ettiğini, gördüklerimden emin olamadığımı söyledim: sadece büyük, beyaz bir biçimin talihsiz subayın etrafını sardığını, Teğmen Gore'un silahının ateşlendiğini, daha sonra başka silah sesleri duyduğumu ve en sonunda sisin her şeyi örttüğünü söyledim.

"Ama bunun bir beyaz ayı olduğuna emin misiniz? "diye sordu Üsteğmen Fitzjames.

Duraksadım. Eğer öyle idiyse, dedim sonunda, görülmemiş derecede büyük bir beyaz ayı türü olmalı. Ayıya benzeyen bir etoburun görüntüsü gözümün önün geliyor- büyük bir vücut, devasa kollar, küçük bir kafa ve kırmızı gözler- ama ayrıntıları anlattığım kadar net hatırlamıyorum. "Tek hatırladığım, o şeyin birdenbire ortaya çıktığı- birden adamın etrafını sardığı -ve Teğmen Gore'dan en az iki kat uzun olduğu. Bu gerçekten çok sinir bozucuydu."

"Eminim öyledir," dedi Sör John kuru bir ses tonuyla, neredeyse alay edercesine. Ama peki bu bir ayı değilse, ne olabilir?

Sör John benimle konuşurken daha önce olduğu gibi bana kendi unvanımla, yani doktor sıfatımla hitap etmiyordu. Eğitimsiz bir alt düzeyde

subayla konuşur gibi bana “Bay” diye hitap ediyordu. Bu kadar çok saygı duyduğum sefer komutanının bana aynı saygıyı duymadığını anlamam için iki yıl geçmesi gerekiyormuş.

“Bilmiyorum, Sör John,” dedim. Hastamın yanına gitmek istiyordum.

“Beyaz ayılara çok ilgi gösterdiğinizi biliyorum Bay Goodsir,” diye devam etti Sör John. “Neden?”

“Anatomi eğitimi almıştım, Sör John. Bu sefere katılmadan önce de bir doğa uzmanı olmak istiyordum.”

“Artık istemiyor musunuz?” diye sordu Yüzbaşı Crozier yumuşak bir sesle.

Omuz silktim. “Bu alanda çok yetenekli olmadığımı anladım, Yüzbaşım.”

“Ama burada ve Beechey Adasında vurulan ayıları parçaladınız,” dedi Sör John. “İskelet ve kas yapılarını incelediniz. Buzda, yeri de mutlaka incelemişsinizdir.”

“Evet, Sör John.”

“Teğmen Gore’un yaralarına baktığınızda bunu böyle bir hayvanın yapabileceğine inanıyor musunuz?”

Bir an düşündüm. Zavallı Graham Gore’un vücudunu onu kızağa bağlamadan ve gezici buz boyunca yaptığımız kâbus gibi yolculuğa çıkmadan önce incelemiştim.

“Evet, Sör John,” dedim. “Bildiğimiz kadarıyla bu bölgedeki beyaz kutup ayıları dünyada yaşayan en büyük etoburdur. Kuzey Amerika’nın en büyük ve en korkunç etoburu olan boz ayıdan bir buçuk kat daha ağırdır ve boyu ondan bir metre daha uzundur. Bu, çok güçlü bir avcıdır, zavallı Teğmen Gore’a yaptığı gibi bir adamın göğsünü parçalayıp omurgasına rahatlıkla zarar verebilir. Ayrıca, beyaz kutup ayısı insanları avlayan tek etobur avcıdır.”

Üsteğmen Fitzjames boğazını temizledi. “Ama Doktor Goodsir,” dedi yumuşak bir sesle, “bir defasında Hindistan’da köylülerin söylediğine göre on iki insanı yiyen bir kaplan görmüştüm.”

Ne kadar korkunç derecede yorgun olduğumu fark ederek Fitzjames’i başımla onayladım. Yorgunluk üzerimde ağır bir içki etkisi yapıyordu. “Baylar... Komutanım... hepiniz dünyayı benden çok gezdiniz. Bununla birlikte, konuya ilişkin yaptığım okumalardan şunu biliyorum: Diğer tüm etobur avcılar-kurtlar, aslanlar, kaplanlar ve diğerleri- eğer kızdırılırlarsa insanlara saldırabilirler ve bazıları, tıpkı sizin kaplanınız gibi Üsteğmen

Fitzjames, doğal avlarını kovalamayı önleyecek hastalıklara yakalandıkları için zorunlu olarak insan yemek zorunda kalabilirler. Ama sadece beyaz kutup ayısı, Ursus maritimus, normal zamanlarda da insanları avlarlar.”

Crozier başıyla onayladı. “Bütün bunları nereden öğrendiniz Doktor Goodsir? Kitaplarınızdan mı?”

“Bir kısmını oradan öğrendim, komutanım. Ama Disco Körfezi’ndeyken zamanımın çoğunu oradaki yerlilerle ayıların davranışları hakkında konuşarak geçirdim. Ayrıca Baffin Körfezi’nde demir attığımız zaman, Enterprize’ın Kaptanı Martin ve Prince of Wales’in Kaptanı Dannert’e de sorular sormuştum. Bu iki kaptan beyaz ayılarla ilgili sorduklarıma yanıt vermişler ve tayfalarından pek çok kişiyle konuşmama izin vermişlerdi- bunlardan ikisi yaşlı Amerikalı balina avcılarıydı ve her biri buzlarda on ikişer yıl geçirmişti. Bunlar bana ayıların Eskimoları kovaladıklarına ve hatta gemileri buzda mahsur kaldığında gemilerin içinden tayfalara saldırdıklarına şahit olduklarını söylediler. Bunlardan daha yaşlı olanı, sanıyorum adı Connors’dı. 1828 yılında iki aşçılarını da ayıların götürdüğünü anlattı... Bunların bir tanesi orta güvertede herkes uyurken ocağın başında işini yapıyormuş.”

Yüzbaşı Crozier buna gülümsedi. “Belki de yaşlı bir denizcinin söylediği her şeye inanmamak gerekiyor, Doktor Goodsir.”

“Haklısınız, komutanım. Kesinlikle haklısınız.”

“Hepsi bu kadar Bay Goodsir,” dedi Sör John. “Başka sorumuz olursa sizi çağırırız.”

“Emredersiniz, komutanım,” dedim ve revire dönmek için yorgun yorgun arkamı döndüm.

“Ah, Doktor Goodsir,” diye seslendi Üsteğmen Fitzjames ben tam Sör John’un odasından çıkacakken. “Bir sorum olacak. Gerçi bu sorunun yanıtını bilmediğim için biraz utanıyorum. Neden beyaz ayıya Ursus maritimus diyorlar? Denizcileri yemeyi sevdiği için değil sanırım.”

“Değil, komutanım,” dedim. “Kutup ayısına bu ismin verilmesinin nedeni bunun bir kara hayvanı olmaktan çok bir deniz memelisi olmasıdır, sanıyorum. Denizde, yüzlerce kilometre açıkta kutup ayısının görüldüğüne dair raporlar okudum. Enterprize’ın kaptanı Martin de bana, kutup ayısının arada çok hızlı hareket ettiğini, saatte kırk kilometreye kadar çıkabildiğini ve okyanustayken de en hızlı yüzen hayvanlardan biri olduğunu söylemişti. Hiç dinlenmeden yüz ya da yüz on kilometre yüzebiliyorlarmış. Kaptan Dennert bana iyi bir rüzgârda yelken açtıkları ve çok hızlı gittikleri halde,

karanın bile görünmediği bir açıklıkta, iki beyaz ayının on beş kilometre boyunca gemilerinin yanında yüzdüklerini ve daha sonra bir balina hızıyla onları geçip buzullara doğru yöneldiklerini anlattı. Terminoloji de buradan geliyor... Ursus maritimus... Evet, bir memeli ama aslında daha çok bir deniz yaratığı.”

“Teşekkürler, Bay Goodsir,” dedi Sör John.

“Rica ederim, komutanım,” dedim ve çıktım.

*

4 Haziran 1847, devam...

Eskimo gece yarısından birkaç dakika sonra öldü. Ama ölmeden önce konuştu.

O sırada arkamı odayı aydınlatan fenere vermiş, uyuyordum ama Stanley beni kaldırdı.

Ameliyat masasında yatan gri saçlı adam hareket ediyor, havada yüzmeye çalışır gibi kollarını hareket ettiriyordu. Delik ciğerinden gelen kan çenesine, oradan da bandajlı göğsüne dökülüyordu.

Feneri kaldırdığımda Eskimo kadın yattığı yerden kalktı ve üçümüz de ölmekte olan adama yaklaştık.

Yaşlı Eskimo parmağım kanca gibi gerdi, göğsüne, kurşun yarasının çok yakınına soktu. Her sokusunda parlak kırmızı kan fışkırıyordu. Öksürürken ağzında sözcüğe bezer sesler çıktı. Hastalar uyurken Stanley’le konuşmak için kullandığımız yazı tahtasına yazmak, üzere elime tebeşiri aldım ve çıkan sesleri not ettim.

“Angatkut tuquruq! Kuarubvitchhug...angatkut... turkut... Paniga... Tuunbaq! Tanik... naluabmiu tukutauyasiruk...umiakpak tukutauyasiruk... nanuk tukutkaa! Paniga...tunbak nanuk... angatkuk kukuruk!”

Sonra ağzından öyle bir kan gelmeye başladı ki konuşamaz oldu. Adamdan kan fışkırıyor, nefes verirken bile burnundan kan geliyor, adamı boğuyordu. Stanley ve ben adamın nefes yollarını açmak için çabalamamıza rağmen bu bir işe yaramadı. Korkunç birkaç saniyeden sonra göğsü inip kalkmaz oldu, kollarımıza düştü, bakışı bir noktaya sabitlendi ve anlamını yitirdi. Stanley’le beraber onu masaya yatırdık. Dikkat et! diye bağırdı Stanley.

Bir an için cerrahın neden bağırdığını anlamadım. Adam ölmüştü ve hareketsizdi. Ne nefes alıyor, ne de nabzı atıyordu. Ama sonra arkamı döndüm ve Eskimo kadını gördüm.

Masanın üzerinden neşteri almış, bize doğru yaklaşıyordu. Kadının bize ilgi göstermediğini ilk anda anladım. Bakışları babası ya da kocası olan ölü adamın yüzüne ve göğsüne kilitlenmişti. Bu dinsiz kabilenin geleneklerini hiç bilmediğimden, o anda aklıma pek çok şey geldi. Kız adamın kalbini kesip çıkarabilir, sonra onu yiyebilirdi. Ya da ölü adamın gözlerini yerinden çıkarabilir, parmaklarından birini koparabilir, adamın vücudunu çizik içinde bırakabilirdi.

Bunların hiçbirini yapmadı. Kadın, Stanley onu tutamadan, ben de ölü adamı korumak amacıyla adamın üzerine kapanmaya fırsat bulamadan, neşteri bir cerrah ustalığıyla kullanarak- belli ki hayatının büyük bir kısmında bıçak kullanmıştı- adamın boynundaki tılsımın deriden ipini kesti.

Düz, beyaz, kana batmış, ayı biçimdeki taşı aldı ve kesik deriden ipini aldı, parkasının içinde bir yere gizledi ve neşteri masaya koydu.

Stanley'le birbirimize baktık. Sonra Erebus 'un baş cerrahı revire yardımcı olmakla görevli genç denizciyi Kaptana Eskimo'nun öldüğünü haber vermesi için çağırdı.

4 Haziran, devam...

Eskimo'yu sabah üç sularında gömdük. Bezlere sarılı cesedini gemiden yirmi metre uzaklıktaki yangın için açılmış buz çukurunun içine yerleştirdik. Yangın için açılmış bu tek buz çukuru buzun beş metre altındaki denize ulaşıyordu ve soğuk geçen yaz boyunca tayfaların açabildiği tek buz çukuruydu. Daha önce de belirttiğim gibi denizcilerin en çok korktuğu şey yangındır. Sör John'un emriyle ceset bu çukurun içine kondu. Stanley'le beraber kazmalarla cesedi dar çukurun içine yerleştirmeye çalışırken buzun doğu tarafında birkaç yüz metre öteden gelen kazma seslerini ve küfürleri duyabiliyorduk. Yirmi kişilik bir takım, gece boyunca Teğmen Gore'un ertesi gün, ya da daha sonra, gömüleceği süslü bir mezarı kazıyorlardı.

Burada, gecenin ortasında, hava İncil'den bir bölüm okunabilecek kadar aydınlıktı, tabii bu haldeyken kimsenin yanında İncil getirip okuyacak hali yoktu ve bu aydınlık bize, iki cerraha ve yardım etme emri alan iki tayfaya kolaylık sağlıyordu. Cesedi dürtüyor, itiyor, buzu biraz kazıyor, cesedi kaydırıyorduk. Sonunda Eskimo'nun cesedini mavi buzun ve onun altındaki karanlık suların içine gönderebildik.

Eskimo kadın sessizce ayakta duruyor, izliyor, hiçbir tepki vermiyordu.

Batı-kuzeybatı yönünden bir rüzgâr esiyordu ve kadının parkasının başlığı altından görünen saçları yüzüne düşüp kuş tüyü gibi dalgalanıyordu.

Gömme işi sırasında bir tek biz vardık orada. Cerrah Stanley, iki tane soluk soluğa kalmış, sessizce küfreden tayfa ve yerli kadın. Daha sonra Yüzbaşı Crozier, yanında sırık bir subayla rüzgârın uçurduğu kar tanelerinin arasında görüldü ve gömme işleminin sonunu izledi. En sonunda Eskimo'nun cesedinin son kısmı da çukura girdi ve suyun beş metre altındaki karanlık akıntıların içinde kayboldu.

"Sör John kadının geceyi Erebus'da geçiremeyeceğini söyledi," dedi Yüzbaşı Crozier yavaşça. "Onu Terör'e götürmeye geldik." Crozier adının Irving olduğunu sandığım uzun boylu teğmene döndü ve "John, kadın senin sorumluluğunda olacak," dedi. "Ona adamların göremeyeceği bir yer bul, revirin ön tarafındaki bölme uygun bir yer olabilir ve başına bir şey gelmediğinden emin ol."

"Emredersiniz, komutanım."

"Affedersiniz Yüzbaşım," dedim. "Ama neden onu halkının yanına göndermiyorsunuz?"

Crozier gülümsedi. "Normalde doğru davranış bu olurdu, doktor. Ama buradan beş yüz kilometre ötesine kadar bilinen bir Eskimo yerleşim birimi yok. Küçük bir köy bile yok. Bunlar göçebe bir halk. Özellikle de Kuzey Göçebeleri olarak tanımladığımız kesimi. Ama bu yaşlı adamla genç kızı yaz mevsiminde, balina, fok, deniz ayısı ya da buna benzer herhangi bir hayvanın olmadığı, yaşayan tek canlının beyaz ayılar ve benzeri saldırgan hayvanlar olduğu, bu kadar kuzeydeki böyle bir gezici buza ne getirmiş olabilir sizce?"

Buna verecek yanıtım yoktu ama bu sorunun benim sorduğum soruyla ne ilgisi olduğunu anlayamamıştım.

"Öyle bir noktaya gelebiliriz ki," diye devam etti Crozier, "hayatımız yerli Eskimoları bulup onlarla dost olmaya bağlı olabilir. Onunla arkadaş olmadan yollayalım mı onu?"

"Kocasını ya da babasını vurduk," dedi cerrah Stanley. Boş çukura bakan dilsiz kadındaydı gözü. "Bayan Sessizlik'in bize karşı çok da sıcak duygular beslediğini sanmıyorum."

"Çok doğru," dedi Yüzbaşı Crozier. "İşte bu yüzden kızın burada kalması gemilerimize biz uyurken saldıracak öfkeli bir Eskimo kabilesinin gelme ihtimalinden daha iyidir." "Hayır, bence Sör John haklı... onu ne yapacağımıza karar verene kadar bizimle kalmalı. Sadece onu değil, kendimizi ne yapacağımıza karar verene kadar." Crozier Stanley'e

gülümsedi. Crozier ilk kez böylesine içten gülümserken görüyordum. “Bayan Sessizlik, ha? Bu çok iyiydi Stanley. Gel John, gelin Bayan.”

Bizim bulunduğumuz yerin batısına, ilk basınç sırtına doğru esen rüzgârın içinden ilerlediler. Rampadan çıkarak Erebus’a, küçük kamarama döndüm. Şimdi burası bana cennet gibi geliyordu. On günden fazla bir süre önce Teğmen Gore’un takımıyla ilk güney-güney doğuya yola çıktığımızdan beri ilk kez deliksiz uyudum.

15
FRANKLIN

Sör John, öleceği gün Eskimo kadını çıplak görmenin verdiği şoku atlatmıştı.

1819 yılında ilk başarısız seferine çıktığı zaman gördüğü genç, bakır derili, ahlâksız Robert Hood'un on beş yaşındaki yatak arkadaşı Yeşilçorap gibi bu kadın da şeytan tarafından onu yoldan çıkarmak için gönderilmişti. Sör John bundan emindi. Bu kadının da tıpkı diğeri gibi karanlıkta bile parlayan, kahverengi teni vardı; aynı yüksek, yuvarlak göğüsler, göğüs uçlarında aynı kahverengi hale ve cinsel organının üzerinde tıpkı kuzgun tüyüne benzer aynı siyah tüyler. Aynı şeytanın bir başka hali. Kaptan Sör John Franklin'in- kendi gemisindeki revirde, McDonald'ın masasının üzerinde o kadını çıplak görmesi onun için derin bir şok sayılırdı ama Sör John bu duygusunu o bitmeyen, şaşırtıcı gün boyunca cerrahlardan ve diğer subaylardan çok iyi sakladığına emindi.

Teğmen Gore'un cenaze töreni cuma gününün geç saatlerinde, dört Haziran'da yapıldı. Büyük bir çalışma takımının yirmi dört saat boyunca buzu kazmaları sayesinde bu cenaze mümkün olmuştu ve adamlar işlerini bitirmeden önce kara barut kullanarak kaya gibi sert buzun üstteki üç metresini havaya uçurmak ve son iki metreyi ise kazma ve küreklerle kazmak zorunda kalmışlardı. Gün ortasında işlerini bitirdiklerinde, Erebus 'un marangozu Bay Weekes ve Terör'ün marangozu Bay Honey karanlık denizin üç metre uzunluğunda ve bir buçuk metre genişliğindeki boşluğuna akıllıca yapılmış, zarif, tahtadan bir iskele kurmuşlardı. Uzun kazmalarıyla çalışma takımları buzun tekrar donmasını engellemek için çabaladılar.

Teğmen Gore'ün naaşı geminin görece sıcaklığında hızla çürümeye başlıyordu. Bu yüzden marangozlar maun ağacından yaptıkları çok sağlam bir tabutun içine sedir ağacından yapılma güzel kokulu tahtalar koydular. Cesedin batacağına emin olmak için bu iki tahtanın arasına iki parça kurşun yerleştirdiler. Geminin demircisi Bay Smith büyük çabalar sonunda bakırın üzerine bir tabut yazısı yazmıştı; bu bakır plaka maun tabutun üzerine yapıştırıldı. Tabut deniz ve kıyı arasında bir yere gömüleceği için Sör John tabutun hemen batacak şekilde ağır olması emrini vermişti.

Saat dört sularında, iki gemiden tayfalar Erebus'tan dört yüz metre uzaklıkta toplandılar. Sör John, gemilerde mümkün olduğu kadar az kişinin nöbet tutması, geri kalan herkesin cenaze törenine katılması emrini vermişti. Cenazeye katılanlar, yine Sör John'un emriyle üniformalarının üzerine palto giyemeyeceklerdi. Cenazenin başladığı saatte titreyen, resmi kıyafetli yüzden fazla subay ve tayfa buzda toplanmıştı.

Teğmen Gore'un tabutu Erebus 'un kenarından sarkıtılarak indirildi ve bu hüzünlü törendeki yerine alması için özellikle güçlendirilmiş kızağın üzerine bağlandı. Sonra yirmisi Erebus'da, on ikisi Terör'de toplam otuz iki denizci tabutlu kızağı yavaş yavaş tören yerine çektiler. Bu sırada, hâlâ geminin mürettebat listesinde çocuk olarak görünen en genç dört denizci- Erebus'dan George Chambers ve David Young, Terör'den Robert Golding ve Thomas Evans, üzerine siyah örtü serilmiş trampetleri yavaş bir ritimle çalıyorlardı. Bu kasvetli yürüyüşe yirmi adam daha katılıyordu. Bunların arasında Kaptan Sör John Franklin, Üsteğmen Fitzjames, Yüzbaşı Crozier ve resmi üniformalarıyla her iki geminin hemen hemen tüm subayları vardı. Orada olmayan subaylar, neredeyse boş kalan gemide tutulacak nöbetleri denetlemekle görevli olanlardı.

Törenin yapılacağı yerde kırmızı elbiseli Kraliyet Deniz Piyadelerinden oluşan tüfek mangası hazır bekliyordu. Erebus 'un otuz üç yaşındaki çavuşu David Byrant'ın komutasındaki takımda Erebus'dan Onbaşı Pearson, Er Hopcraft, Er Pilkington, Er Healey ve Er Reed vardı. Erebus'dan olup da orada olmayan tek kişi geçen yıl ölen ve Beechey Adası'na gömülen Er Braine'dı. Manga içinde Terör'den olanlar ise Çavuş Tozer, Onbaşı Hedges, Er Wilkes, Er Hammond, Er Heather ve Er Daily'ydi.

Teğmen Gore'un kepi ve şimdi onun yerine geçen Teğmen H. T. D. Le Vesconte tarafından tabutu taşıyan kızağın arkasından getiriliyordu. Le Vesconte'nin yanında genç Gore'un yedi yıllık Donanma kariyerinde kazandığı madalyaların bulunduğu bir minderi taşıyan Teğmen James W. Fairholme yürüyordu.

Kızak takımı törenin yapılacağı yere yaklaşınca deniz erlerinden oluşan manga iki yana açılarak insanlardan oluşan bir yol haline geldiler. Sonra birbirlerine karşılıklı olarak bakacak şekilde döndüler. Kızağı çekenler, tabut, onur kıtası ve diğer katılımcılar ortalarından geçerken tüfeklerini çapraz tutarak hazır olda beklediler.

Yüz on adam üzerlerinde resmi üniformalarıyla buz krateri boyunca yerlerini aldılar. Bazıları töreni daha iyi görebilmek için basınç sırtlarının

üstüne çıktı. Sör John'un liderliğindeki subaylar grubu buz kraterinin doğusunda bulunan iskelede yerlerini aldılar. Kızağı çeken otuz iki kişi yavaşça, dikkatlice, ağır tabutu karanlık suların hemen üzerinde duran tahtanın üzerine gelecek şekilde bıraktılar. Yerini alan tabut sadece tahtanın üzerinde durmakla kalmıyor, kızağı çeken adamların tuttuğu üç tane güçlü halat tarafından da çekiliyordu.

Trampet sesleri kesilince herkes keplerini çıkardı. Soğuk rüzgâr tayfaların cenaze için özellikle yıkanmış, taranmış ve arkadan toplanmış saçlarını savuruyordu. Hava soğuktu. Saat üçte yapılan ölçümlere göre eksi on beş dereceden fazla değildi. Ama buz kristalleriyle dolu olan kutup, gökyüzünde altın ışıklardan bir kubbe oluşmuştu adeta. Sanki Teğmen Gore'un onuruna gerçekleşiyormuş gibi, buzların tıkadığı güneşe üç güneş daha eklenmiş- bu sahte güneşler güneydeki gerçek güneşin üstünde ve yanlarında duruyorlardı, her bir güneş birbirine gökkuşağı ile bağlanmıştı.

Cenazeyi Sör John yönetiyordu; güçlü sesi etrafta toplanmış yüz adam tarafından rahatlıkla duyuluyordu. Bu tören oradakiler için yeni bir şey değildi. Cesaret verici sözler edilecekti. Herkes ne deneceğini biliyordu. Sonunda, soğuk rüzgâra aldırmaksızın sözcükler buz boyunca yankılanmaya başladı.

'Böylece naaşım derinlere, çürümeye bırakıyoruz. Deniz ölüleri tekrar ortaya çıkardığında ve Hazreti İsa'nın gelişiyle dünyaya da hayat gelince bu ölünün de uyanmasını bekliyoruz. Yüce Efendimiz geldikten sora herkes kendi kirli bedeninden kurtulacak ve onun temiz bedenine sahip olacağız."

"Amin," dediler orada toplananlar.

Kraliyet Deniz Piyadelerinden oluşan manga tüfeklerini havaya doğrulttular ve üç pare ateş ettiler. Son parede daha öncekilerden farklı olarak dört yerine üç silah ateşlendi.

İlk pare ateşten sonra Teğmen Le Visconte başıyla işaret etti ve Samuel Brown, John Weekes ve James Rigden'den oluşan üçlü tabutun altındaki tahtayı çektiler. Şimdi tabut sadece üç halat sayesinde havada duruyordu. İkinci pare ateşten sonra halatı tutanlar tabutu suya değecek kadar aşağı indirdi. Son pare atışlar ile beraber halatlar hafifçe bırakıldı ve bakır levhalı tabut, tabutun üzerine Teğmen Gore'un madalyaları ve kılıcı da konmuştu, suyun yüzeyinin altında kayboldu.

Buzlu su hafifçe dalgalandı, halatlar çekildi ve bir kenara atıldı ve karanlık suyun altı görünmez oldu. Güneyde, sahte güneşler ve etraflarındaki hale kaybolmuştu ve güneş gökyüzünde kızıla büründü.

Adamlar sessizce gemilerine döndüler. İlk nöbet başlayalı henüz bir saat geçmişti. Adamların çoğu için akşam yemeği ve içki içme saatiydi.

Ertesi gün, beş Haziran Cumartesi her iki gemideki mürettebat da kutuplarda yazları sık görülen bir başka şimşek fırtınasına maruz kaldılar. Nöbetçiler gözetleme kulesinden indirildi ve diğer nöbetçiler de bütün metal eşyalar ve direklerden uzak durdular. Yıldırım, paratonerlere çarpıyor, mavi bir ışık vererek buza düşüyordu. Nöbetleri biten şaşkın nöbetçiler kendilerini şaşkın şaşkın dinleyen arkadaşlarına dışarıdaki korkunç manzarayı anlatıyorlardı. Şimşek fırtınasının iyice arttığı günün ilerleyen saatlerinde nöbetçiler bir beyaz ayı olamayacak kadar büyük bir yaratığın sisin içinde basınç sırtları boyunca gezindiğini, şimşek hızıyla bir saniye görünüp ardından hemen ortadan kaybolduğunu söylediler. Bazen, diyorlardı, bu yaratık bir ayı gibi dört ayağı üzerinde yürüyor, bazen de bir insan gibi kolayca iki ayağı üzerinde yürüyordu. Nöbetçiler böyle olduğuna dair yemin ettiler. O şeyin, geminin etrafında dolaştığını söylüyorlardı.

Hava sıcaklığı düşmesine rağmen pazar günü hava açıktı. Sıcaklık sabahleyin eksi yirmi iki dereceydi ve düne göre otuz derece düşmüştü. Sör John her iki gemideki mürettebatın da Erebus'a gelip ayine katılmalarının zorunlu olduğunu söyledi.

Sör John'un gemisindeki her tayfa ve subay için pazarları ayine katılmak zorunluydu. Karanlık kış aylarında ayini orta güvertede yapıyorlardı. Diğer gemideki en dindar kişiler bazen buzu geçip bu ayine katılıyorlardı. Gerek geleneksel gerekse yasal açıdan Donanma'da pazar ayinleri zorunlu olduğu için Yüzbaşı Crozier da gemisinde pazar ayinleri düzenliyordu ama bunu çok uzatmıyordu. Bazen sadece gemideki kuralları okumakla yetiniyordu. Sör John'un doksan dakika ya da iki saat süren ihtişamlı ayinlerinin aksine Crozier ayinleri yirmi dakikada bitiriyordu. Ama bu pazar başka seçenekleri yoktu.

Yüzbaşı Crozier, üç gün içinde ikinci kez subaylarını, çavuşlarını ve tayfalarını buz boyunca ikinci kez yürütmek zorundaydı. Ama bu defa üniformalarının üzerine palto giymelerine izin verilmişti. Crozier ve yanındakiler ayinin güvertede yapıldığını ve Sör John'un ayini üst güverteden yönettiğini görünce şaşırdılar. Yukarıdaki solgun mavi gökyüzüne rağmen- bugün altın bir kubbeye benzeyen ışık kristalleri ve sembolik sahte güneşler yoktu- esen rüzgâr çok soğuktu ve tayfalar daha sıcak olacağını umarak üst güvertenin hemen altında toplanmışlardı. Her iki geminin subayları ise Sör John'un arkasında, biraz daha kuytu bir yerde

durmuşlardı; üzerlerindeki paltolarla rahibin arkasında durmuş çömezlere benziyorlardı. Bir kez daha on iki deniz piyadesi başlarında Çavuş Byrant, ana güvertenin kuytu yerinde sıra olmuşlar, düşük rütbeli subaylar ise ana direğin önünde toplanmışlardı.

Sör John, yönetmeliklere göre bir kürsü izlenimi vermek zorunda olduğu için önünde duran pusula dolabının üzerine İngiliz bayrağı örtmüştü.

Verdiği vaaz bir saati geçmediği için kimse el ya da ayak parmaklarını kaybetmedi.

Sör John Eski Ahitten öyküler anlatmayı severdi. Sırayla pek çok peygamberin adını ağzına aldı ama en çok Yeşova'nın öyküsü üzerinde durdu. "İşte Rab yeryüzünü harap edip viraneye çevirecek, yeryüzünü altüst edecek, üzerinde yaşayanları darmadağın edecek." Ve anlatılan hikâye belli olmaya başlayınca üzerlerinde paltolar, atkılar ve eldivenler bulunan denizci topluluğunun en aptal üyeleri bile Sör John'un "Kuzey-Batı Geçidi'ne yaptıkları sefere ve 70 derece 5 dakika Kuzey Enlemi ve 98 derece 23 dakika Batı Boylamında buza saplanıp kaldıkları şimdiki durumlarına gönderme yaptığını anlamıştı.

"Dünya tümüyle yağmalanıp viraneye çevrilecek çünkü RAB böyle söyledi..." "Ey dünyada yaşayanlar, dehşet, çukur ve tuzak yanı başınızda. Dehşet haberinden kaçan çukura düşecek, çukurdan çıkmayı başaran tuzağa düşecek. Göklerin kapakları açılacak, dünyanın temelleri sarsılacak. Yeryüzü büsbütün çatlayıp yarılacak, sarsıldıkça sarsılacak. Dünya sarhoş gibi yalpalayacak."

Bu korkunç kehaneti doğrularcasına Erebus 'un etrafındaki buzdan büyük bir inleme sesi geldi ve tayfaların üzerinde durdukları güverte sarsıldı. Yukarılarındaki buz tutmuş direkler titredi ve solgun mavi gökyüzü yönünde daireler çizmeye başladı.

Sör John, Yeşova'dan Yunus ayetine geçti ve Tanrılarını terk edenleri nasıl bir son beklediğine dair ürkütücü ayetler okudu.

"Peki ya Tanrımızla yaptığımız anlaşmayı bozanlar?" diye sordu Sör John. "Size YUNUS ayetini hatırlatırım."

Bazı tayfalar sıkıntılarını dağıtmak için iç çekti. Yunus ayetini iyi biliyorlardı.

"Yunus, Tanrı tarafından Nineveh'e gitmekle görevlendirilmişti. Bu bölgedekileri işledikleri günahlara karşı uyaracaktı," diye bağırdı Sör John. Genellikle zayıf çıkan sesi şimdi herhangi bir Anglikan vaizinin sesi kadar gür çıkıyordu. "Ama, hepinizin bildiği gibi, Yunus bu görevinden ve

Tanrının verdiği işten kaçtı. Joppa’ya gitti, ilk yola çıkan gemiye bindi. Bu gemi Tarşiş’e gidiyordu, bu, o sıralarda dünyanın en ucundaki şehirdi. Yunus aptallık edip Tanrı’nın Krallığından kaçabileceğini sanmıştı.

“Ama Yolda Rab şiddetli bir rüzgâr gönderdi denize. Öyle bir fırtına koptu ki, gemi neredeyse parçalanacaktı.” Ve öykünün geri kalanını biliyorsunuz. Denizciler bu belanın neden başlarına açıldığını sordular bağırarak. Sonra kura çektiler. Kuradan Yunus çıktı. “Yunus’a, denizin dinmesi için sana ne yapalım?” diye sordular. Yunus, beni kaldırıp denize atın diye yanıt verdi, o zaman sular durulur. Çünkü biliyorum, bu şiddetli fırtınaya benim yüzümden yakalandınız.’

“Ama denizciler Yunusu denize atmadılar, değil mi? Hayır, onlar cesur adamlardı, iyi denizcilerdi ve batan gemilerini karaya çıkarmak için ellerinden geleni yaptılar. Ama sonunda güçlerini yitirdiler, Tanrımıza yalvardılar ve Yunusu kurban vererek onu denize attılar.

“İncil şöyle diyor: “Bu arada RAB Yunusu yutacak büyük bir balık sağladı. Yunus üç gün üç gece bu balığın karnında kaldı.’”

“Dikkatinizi çekerim, İncil Yunusun bir balina tarafından yutulduğunu söylemiyor. Onu yutan bir balina, bir deniz yaratığı ya da günümüzde Baffin Körfez’inde, normal bir kutup yazında görebileceğimiz herhangi bir şey değildi. Hayır, Yunus Tanrı tarafından gönderilen “büyük balık” tarafından yutulmuştu. Başka deyişle Tanrının sadece bu iş için yarattığı bir canavardı bu. İncil’de bu yaratığa bazen Leviathan denir.

Ve işte biz de görevimiz gereği dünyanın bir uçundayız. Hem de Tarşiş’ten daha uzak bir yerdeyiz. Orası sadece İspanya’daydı. Bizi zorlayan koşullar çökmüş üzerimize. Sonmuş göklerden düşen yıldırımlar, asla çözülmeyen buzlar, denizin donmuş yüzeyinde yürüyen beyaz yaratıklar. Uygar olsun, olmasın, kimse buraya evim demez.

“Ama biz Tanrı’nın krallığının dışında değiliz, arkadaşlarım. Yunus nasıl başına gelen belayı ve çekeceği cezayı lanetlemediyse, nasıl balığın karnında üç gün üç gece boyunca Tanrıya dua ettiyse biz de isyan etmemeliyiz. Bu buzun göbeğinde geçirdiğimiz üç kışı Tanrı’nın isteği olarak kabul etmeli ve tıpkı Yunus gibi şöyle demeliyiz: “Huzurundan kovuldum” dedim, yine de bakacağım kutsal tapınağına. Sular boğacak kadar kuşattı beni Çevremi enginler sardı, yosunlar dolaştı başıma. Dağların köklerine kadar battım, dünya sonsuza dek sürgülendi arkamdan; ama ya Rab, Tanrım, canımı sen kurtardın çukurdan.”

“‘Soluğum tükenince seni andım, ya Rab, duam sana, kutsal tapınağına erişti. Değersiz putlara tapanlar, nankörlük etmiş olurlar. Ama şükranla kurban sunacağım sana, Adağımı yerine getireceğim. Kurtuluş senden gelir, ya Rab!’”

‘“Rab balığa buyruk verdi ve balık Yunusu karaya kustu.”

“Ve, sevgili arkadaşlarım, Tanrı için şükranla fedakarlık yaptığımızı ve yapacağımızı kalbinizin derinliklerinde bilin. Ödememiz gerekeni ödeyeceğiz. Şimdi İsa’nın yanına aldığı arkadaşımız ve kardeşimiz Teğmen Gore bu kış Leviathan’ın göbeğinden kurtuluş olmadığını gördü. Huzur içinde yatsın. Bu yıl buzun soğuk göbeğinden kaçış yok. Teğmen Gore yaşasaydı bize bu mesajı verecekti.

“Ama arkadaşlar, gemilerimiz yerli yerinde duruyor. Bu kışı geçirebileceğimiz kadar yiyeceğimiz var. Gerekirse daha uzun yetecek kadar yiyeceğimiz var. Bizi sıcak tutacak kadar kömürümüz, arkadaşlığımızın verdiği daha büyük sıcaklık ve Tanrı’nın terk etmediğini bilmenin verdiği en büyük sıcaklık var.

“Arkadaşlar, burada, Leviathan’ın göbeğinde bir kış daha geçireceğiz. Sonra Tanrı’nın büyük iyiliği sayesinde bu korkunç yerden kurtulacağımıza yemin ediyorum. “Kuzey-Batı Geçidi” bir gerçek. Kuzeybatımızdaki ufkun sadece birkaç kilometre uzağında.

Ona ulaşacağız, onu geçeceğiz ve birkaç ay sonra ondan uzakta olacağız. Yeter ki şu uzun kış bitsin. Biz Tanrı’ya yakaralım, o bizi bu cehennemin ortasından duysun, gerisi kolay.

“Bu arada, arkadaşlar, Leviathan’ın karanlık ruhu kötü niyetli bir beyaz ayı biçimde karşımıza çıktı. Ama bu sadece bir ayı, aptal bir yaratık. Bununla birlikte bu yaratık bizim düşmanımız. Onu yenmek için tıpkı Yunus gibi bu beladan kurtulmak için Tanrı’ya yalvarmamız gerekiyor. Tanrı yakarışlarımızı kesinlikle duyacaktır.

“Bu hayvanı öldürün. Onu öldürdüğümüz gün, onu öldüren kişinin kim olduğundan bağımsız olarak, her birinize kendi hesabımdan on altın vereceğime söz veriyorum.

Geminin ortasında toplanan kalabalıktan mırıltılar yükselmeye başladı.

“Kişi başına on altın,” diye tekrarladı Sör John. “Sadece bu yaratığı Davut gibi öldüren kişiye değil, herkese vereceğim bu altınları. Ödülü paylaşacaksınız. Buna ek olarak bu seferden alacağınız parayı ve ek ikramiyelerinizi de alacaksınız. Bunu sadece bir sene daha güzel yeme

yemeniz, sıcak güvertelerde kalmanız ve yazı beklemeniz karşılığında veriyorum!”

Ayin sırasında gülmek gibi bir adet olsa, orada toplananların hepsi keyiften gülerdi. Tayfalar gülmek yerine solgun, neredeyse donmuş yüzleriyle birbirlerine baktılar. Adam başı on altın. Sör John buna ek olarak bu tayfaların çoğunu bu sefere çıkmaya ikna eden ön ödemelere eşit bir ikramiye vereceğini söylemişti, her biri için yirmi üç sterlin! Hem de ayda altmış pens karşılığında bir pansiyonda bir hafta kalınabilen bir dönemde. Bir yıl boyunca bir otelde kalmak için on iki sterlin vermek yeterliydi. Ayrıca bu mürettebata verilen yıllık altmış sterline ek olarak verilecekti. İngiltere’de herhangi bir işçinin aldığı maaşın üç katı! Marangozlar yılda yetmiş beş sterlin, lostromolar yetmiş sterlin ve mühendisler seksen dört sterlin.

Tayfalar ayakları donmasın diye gizlice yere vururken gülümsüyorlardı.

“Terör’de Bay Diggle’a, Erebus’la ise Bay Wall’a bu geçici sıkıntıları yenmemiz ve seferimizin başarılı olacağına dair kesin inancımızın şerefine bir tatil yemeği yapmalarını emrettim,” diye bağırdı üzeri bayrakla örtülü dolaptan aşağıya doğru. “Bu gün her iki gemide de fazladan içki içilmesine izin veriyorum.”

Erebus tayfalarının şaşkınlıktan ağızları açık kaldı. Sör John Franklin Pazar günleri içki içilmesine izin veriyordu, hem de normalden daha fazla içilmesine.

“Benimle beraber dua edin,” dedi Sör John. “Ulu Tanrım, yüzünü bir defa daha bize çevir. Bu kullarına cömert davran. Bize acı, hayatımızın geri kalanını mutluluk içinde geçirelim.

“Çektiğimiz bunca acıyı dindir. Yıllardır büyük acılara katlanıyoruz.”

“Kullarına gücünü göster: herkes büyüklüğünü görsün.” “Büyük Tanrım, yanımızda hiç ayrılma: çabalarımızı mükafatlandır, bizi takdir ettiğini göster.” “Baba, Oğul ve Kutsal Ruh Adına.”

John, Teğmen Gore’un ölürken bile cesur bir biçimde silahını ateşlediğini, hayvanı göğsünden vurduğunu söyledi. Bu hayvanın ise pek çok kurşunla kalbura çevrilmiş olmasına rağmen göğsünde tabanca kurşunu bulunmadığını ekledi. Sör John’a göre Leviathan göğsündeki kurşun izinden tanınacaktı.

Tayfaların bazıları sütten kesilmiş yavru ayıyı büyütmek istedi. Diğerleri ise hemen oracıkta kesilmesini tavsiye ettiler. Denizci Çavuş Byrant’ın önerisiyle Sör John hayvanın hayatta kalmasını emretti. Buzdaki

bir direğe boynundan halkayla zincirlenecekti. Dokuz Haziranda Çavuş B ve Tozer, yanlarında çavuş Edward Couch ve gemideki tek yelkenci olan yaşlı John Murray ile beraber Sör John'un kamarasına gidip onunla konuşmak istediler.

“Yanlış bir taktik izliyoruz, Sör John,” dedi Çavuş Bryant bu küçük topluluk adına söz alarak. “Bu yaratığı avlamak konusunda,” diye ekledi.

“Nasıl yani?” diye sordu Sör John.

Bryant buzda kesilmekte olan ayıyı göstererek söze başladı. “Sör John, buradakilerin hiçbiri avcı değil. İki gemide de gerçek anlamda bir avcı yok. Avlanmayı bilenlerimiz kıyılarda kuş vurabiliyor. Büyük hayvanları değil. Evet, bir daha karşımıza çıkarlarsa bir geyiği ya da bir fok balığını vurabiliriz tabii. Ama bu beyaz ayı korkunç bir düşman Sör John. Geçmişte beyaz ayıları yeteneğimizden değil, şansımızla öldürdük. Bu hayvanların kafatası saçma parçasını geçirmeyecek kadar kalın. Vücudu çok kaslı ve şişman. Bu da onun eski çağlardaki şövalyeler kadar zırhla korunmuş olmasını sağlıyor. Bu çok güçlü bir hayvan, küçük olanları bile çok güçlü. Siz de gördünüz Sör John, karınlarına ya da ciğerlerine yedikleri bir tüfek kurşunu bile onları öldürmüyor. Kalplerinin yerini tutturmak zor. Şu cılız dişiyi indirmek bile yarım düzine kurşun gerekti. Eğer yavrusunu korumak için geri dönmese o bile elimizden kaçacaktı.”

“Peki ne öneriyorsun, çavuş?”

“Bir tuzak, Sör John.”

“Başlangıçta ve şimdi varolan, gelecekte de varolacak sonsuz rabbimiz için. Amin.”

“Amin,” diye tekrarladı yüz elli ses hep bir ağızdan.”

Sör John'un vaazından dört gün sonra, haziran ayında, kuzeybatı yönünden esmeye başlayan ve görüş mesafesini azaltıp hayatı iyice zorlaştıran ar fırtınasına rağmen, donmuş deniz gece gündüz tüfek ve saçma tüfeklerinin patlamalarıyla yankılandı. Buza inmek için her bahaneyi değerlendiren adamlar, ava çıkmak, yangın için çukur kazmak, diğer gemiye mesaj göndermek, yeni yapılan kızakları denemek ya da dolaşmaya çıkmak gibi neden öne sürülüyordu, yanlarında bir silah götürüyorlar, havada uçuşan karların ve sisin arasından hareket ediyormuş gibi görünen her şeye ateş ediyorlardı. Kimse ölmedi ama Bay McDonald ve Bay Goodsir'e bazı tayfaların bacaklarından, kalçalarından ve baldırlarından saçma taneleri çıkarmak düşüyordu.

Çarşamba günü fok balığı aramaya çıkan bir av partisi, fok balığı bulamamıştı ama, birleştirilmiş iki kızağa bağlı, ölü bir beyaz ayı ve onun hâlâ hayatta olan yavrusunu getirmeyi başarmışlardı.

Bir an on altın kazandığını sanan tayfalar neşeyle bağırdılar. Ama geminin bir buçuk kilometre kuzeyinde bu avı gerçekleştiren adamların kendileri bile, bu hayvanı öldürmek için her iki saçma silahından toplam on iki kurşun ve tüfekten de üç kurşun harcamıştı, bu hayvanın kanlı buza boylu boyunca yatırılınca çok küçük, üç metreden daha küçük, çok zayıf ve dişi olduğunu anlamışlardı. Anne ayıyı öldürmüşler ama yavrusunu hayatta bırakıp, kızağın arkasına bağlayıp yanlarında getirmişlerdi.

Sör John, öldürülen hayvana bakmak için aşağı indi. Adamları taze et buldukları için övdü, gerçi tayfalar pişmiş ayı etinden nefret ediyorlardı ve bu zayıf hayvanın çok da eti yoktu, ama bunun Teğmen Gore'u öldüren Leviathan olmadığını söyledi. Sör

"Tuzak mı?"

"Tıpkı ördek vurur gibi Sör John," dedi Çavuş Tozer. Solgun yüzünde mor bir doğum izi bulunan bir denizciydi. "Bay Murray'in bunun nasıl hazırlanacağına dair bir fikri var."

Sör John Erebus 'un yaşlı yelkencisine döndü.

"Şaftı değiştirmek için kullandığımız demir çubukları kullanacağız Sör John. Bunları büküp istediğimiz şekli vereceğiz. Böylece, bir çadıra benzeyen tuzağımız için hazır bir çerçevemiz olacak."

"Çadırlarımız için bir piramit diyelim," diye devam etti John Murray. "Geniş ve alçak, tenteli bir çadır olacak. Tıpkı kırlarda kamp yapmaya gidenlerinki gibi."

Sör John gülümsedi. "Sizce bu ayı buzun ortasına kurulmuş bir çadırı fark etmeyecek mi, baylar?"

"Hayır, komutanım," dedi yelkenci. "Gece yarısı olmadan, ya da gece yarısı dediğimiz bu kasvetli aydınlık olmadan önce yelken bezlerini keseceğim, dikeceğim ve beyaza boyayacağım. Çadırımızı alçak bir basınç sırtının altına yapacağız. Çadırda sadece çok küçük yarıklar görünecek. Bay Weekes cenazede kullandığımız iskeleyi çadırın içine yerleştirecek. Böylece içeride bekleyenler buza temas etmeden sıcak kalabilecekler."

"Çadırın içinde kaç tane silahlı adam olması gerektiğini düşünüyorsunuz?" diye sordu Sör John.

"Altı, komutanım," diye yanıt verdi Çavuş Bryant. "Bu kadar silahtan çıkan yaylım ateşi canavarı öldürecektir. Tıpkı Waterloo'da Napolyon'un

askerlerini öldürdüğümüz gibi.”

“Peki ya bu ayının Napolyon’dan daha iyi koku alma yeteneği varsa?” diye sordu Sör John.

Adamlar güldüler. “Bunu da düşündük, Sör John,” dedi Çavuş Tozer. “Bugünlerde rüzgâr kuzey-kuzeybatıdan esiyor. Eğer çadırı Teğmen Gore’u gömdüğümüz yere, alçak basınç sırtının karşısına yaparsak, kurduğumuz tuzağın önünde, kuzeybatı tarafında, iyi bir açıklık olur. Hayvan büyük ihtimalle rüzgâra karşı, yüksek basınç sırtlarından gelecektir, Sör John. İstediğimiz yere gelince de hayvanın kalbini ve ciğerlerini kurşunla doldururuz.”

Sör John bunu düşündü.

“Ama buradaki tayfalara sakin olmalarını söylemek zorundayız, komutanım,” dedi Çavuş Edward Couch. “Tayfalar ve nöbetçiler her gördükleri basınç sırtına ve çıkan her rüzgâra ateş etmeye devam ederlerse hiçbir akıllı ayı gemilerin sekiz kilometre yakınına bile gelmez, komutanım.”

Sör John başıyla onayladı. “Peki ayımızı tuzağa ne çekecek baylar? Bunu da düşündünüz mü?”

“Evet, komutanım,” dedi Çavuş Bryant gülümseyerek. “Taze et bu hayvanları çeker.”

“Ama taze etimiz yok,” dedi Sör John. “Az miktarda olsa bile yok.”

“Yok, komutanım,” dedi dik duran denizci çavuş. “Ama şu küçük ayı elimizde. Tuzağı hazırladıktan sonra bu küçük hayvanı keseriz, bir damla kanını bile harcamayız ve ateş edeceğimiz konumun yirmi beş metre ötesine bırakırız.”

“Bu ayının bir yamyam olduğunu mu düşünüyorsun?” diye sordu Sör John.

“Evet, komutanım,” dedi Çavuş Tozer. Mor doğum izinin altındaki yüzüne renk gelmişti. “Bu hayvanın kan ve et kokan her şeyi yiyeceğini düşünüyoruz. Kestiğimiz ayının yanına gelince yaylım ateşine başlarız. Sonra adam başı on altınımızı kazanır, kışı geçirir, seferi sonlandırır ve evimize gideriz.”

Sör John bunu mantıklı bulup onayladı. “Pekâlâ, izin veriyorum,” dedi.

On bir Haziran Cuma, öğleden sonra, Sör John Teğmen Le Vesconte ile beraber ayı tuzağını denetlemeye geldi.

Her iki subay da Sör John’un vaaz verdiği yere, alçak basınç sırtının altına kumlan bu tuzağın on metre öteden bile fark edilmediğini gördüler.

Yelken bezleri mükemmel biçimde dikilmiş, düzenli aralıklarla yapılmış silahla ateş edilecek yerler çok iyi kapatılmıştı. Yelkenci ve malzemeci kestikleri yelken bezlerini demir çubuklar üzerine öyle güzel yerleştirmişlerdi ki buz boyunca esen rüzgâra rağmen bezler yerinden kımıldamıyordu.

Teğmen Le Vesconte Sör John'u basınç sırtının arkasında buzlu yola, atış menzilinin dışına, götürdü. Oradan alçak buz duvarına ulaşıp çadırın arkasındaki giriş yerinden geçtiler. Çavuş Bryant, Erebus 'un denizciler Onbaşı Pearson, Er Healey, Reed, Hopcraft ve Pilkington'la beraber içerideydiler ve komutanlarının geldiğini görünce ayağa kalkmaya yeltendiler.

"Kalkmayın, baylar, oturun," diye fısıldadı Sör John. Güzel kokulu tahta kalaslar, uzun, dar çadırın her iki tarafındaki demir çubukların üzerindeki mengenelerin altına konmuştu. Burada deniz piyadeleri bu kalaslar sayesinde, atış mazgallarına gitmeden bile, otururken ateş edebilecek yükseklikteydiler. Bir başka tahta tabakası yeri kaplıyor, denizcilerin ayaklarını buzdan koruyordu. Denizcilerin silahları ateş etmeye hazır, önlerinde duruyordu. Bu kalabalık boslu taze tahta, ıslak pamuk ve tüfek yağı kokuyordu.

"Ne kadardır bekliyorsunuz?" diye sordu Sör John.

"Beş saati geçmedi, Sör John," diye yanıt verdi Çavuş Bryant. "Üşümüş olmalısınız."

"Hiç üşümedik, komutanım," dedi Bryant alçak sesle. "Çadır ara sıra yürüyebileceğimiz kadar geniş. Kalaslar sayesinde de ayağımız yere değmiyor. Çavuş Tozer liderliğindeki Terör takımı bir saat sonra bizim yerimizi alacak.

"Bir şey gördünüz mü?" diye sordu Teğmen Le Vesconte fısıldayarak.

"Henüz görmedik, komutanım," diye yanıtladı Bryant. Çavuş ve iki subay yüzleri atış mazgalından gelen soğuk havayı hissedinceye kadar dışarı baktılar.

Sör John ayı yavrusunun cesedini görebiliyordu. Hayvanın etlerinin kırmızılığı beyaz kar üzerinde çok dikkat çekiciydi. Küçük kafası dışında bütün derisini yüzmüşlerdi; kafasının içindeki kanı kovalara doldurmuşlar, sonra cesedi çevresine serpmişlerdi. Geniş buz açıklığında rüzgârlar karları uçuruyordu; beyaz, gri ve mavi dışında bir rengin olmadığı bu açıklığın üzerinde duran kırmızı insanı şaşırtıyordu.

“Ama yine de hayvanın kendi cinsinden hayvanları yiyip yemeyeceğini öğrenmemiz gerekecek,” diye fısıldadı Sör John.

“Evet, komutanım,” dedi Çavuş Bryant. “Sör John, yanımızda oturmak ister miydiniz? Yeterli yerimiz var.”

Aslında yeterli yerleri yoktu. Özellikle de bu iriyarı adamların arasında Sör John’un geniş, etli vücudu için. Ama Teğmen Le Vesconte ayakta kalınca ve diğer denizciler biraz sıkışınca, tahta kalas yedi kişiye yetti. Sör John buradan buzun geri kalanının çok iyi göründüğünü fark etti.

Sör John o anda, emrinin altındaki adamların yanındayken, daha önce olmadığı kaçlar mutluydu. Sör John yıllar sonra, kadınların yanındayken, gösterişli bir kadın olan ilk karısı Eleanor ve şimdiki karısı, güçlü ve yılmaz Jane de dâhil olmak üzere erkeklerin yanında olduğundan daha rahat olduğunu hissediyordu. Ama geçen pazar gününde yönettiği ayinden sonra emri altındaki subay ve denizcilerden kırk yıllık kariyeri boyunca almadığı kadar içten gülümsemeler, selamlar alıyordu.

Söz verdiği adam başı on altın -ve bir denizcinin beş maaşına eşit ön ödemenin tekrar verilecek olması- denizciler arasında sıra dışı bir heyecan ve heves doğmasını sağlamıştı. Sör John’un geniş finansal kaynakları vardı. Onun olmadığı üç yıl boyunca bu kaynaklarda bir eksilme olursa, karısı Jane’in özel serveti bu onur borcunu ödemeye yeterliydi.

Sör John, verdiği bu parasal ödüllerin ve ekstra içki içilmesine izin vermesinin dahice bir fikir olduğuna hükmetti. Diğer herkes gibi Sör John da gelecek vaat eden genç Teğmen Gore’un ani ölümünden dolayı çok üzgündü. Buzların ötesinde bir açık denizin görülmemesi ve korkunç bir kışı daha orada geçireceklerinin kesinlik kazanması herkesin içine oturmuştu ama adam başı on altın sözü ve her iki gemide de ziyafet verilmesi sorunu şimdilik aşmalarını sağladı.

Tabii bir hafta önce dört doktoru tarafından kendisine bildirilen bir başka sorun daha vardı: Açılan konservelerin içindeki yemek giderek daha fazla çürük çıkıyordu. Bunun muhtemel nedeni konservelerin iyi lehimlenmemesiydi. Ama Sör John şimdilik bu sorunu unutmayı tercih etti.

Rüzgâr, geniş buzlar üzerinde esti. Bu rüzgâr, cesedi ve etrafına serpilmiş kanı daha fazla belirgin kılmıyor, tersine belirsizleştiriyordu. Etraftaki basınç sırtlarında ve buz bacalarında hiçbir şey kımıldamıyordu. Sör John’un sağındaki adamlar rahat rahat oturuyorlar, tütün çiğniyorlardı; kimisi eldivenli ellerini tüfeklerin üzerine koymuş dinlendiriyordu. Sör

John eğer o yaratık buzda görülecek olursa o eldivenlerin bir saniye içinde çıkarılacağını iyi biliyordu.

Bu sahneyi, bu anı ezberlediğini fark ederek gülümsedi. Bu anı, Jane için, kızı Eleanor ve tatlı yeğeni Sophia için bir anekdot olarak saklıyordu. Bugünlerde bunu sık sık yapıyordu. Buzdaki kötü durumlarına bir dizi anekdot olarak bakıyor, bunları gözlemliyor ve sözcüklere döküyordu, öyle çok uzun ve süslü sözcüklere değil, kendisini zaten zevkle dinleyen birinin dikkatini dağıtmayacak kadar sade sözcüklere. Gelecekte bunları akşam yemeklerinde sevdiği kadınlara anlatacaktı. Bu komik tuzağı hazırladıkları, çadırın içine kalabalık bir biçimde doluştukları, iyi hissettiği, tüfek yağı, pamuk ve tütün kokusunu duyduğu bu an, karları savuran rüzgâra ve avlarını gergin bir şekilde beklemelerine rağmen yıllar boyu aklından silinmeyecekti.

Sör John'un gözleri aniden Teğmen Le Vesconte'nin omuzları üzerinden, sol tarafa, kızağın güney tarafından yirmi adım uzaklıktaki mezar çukuruna ilişti. Karanlık denize açılan boşluk çoktan donmuştu ve donan kraterin üzeri cenaze töreninin yapıldığı günden bu yana uçuşan karlarla dolmuştu. Buzda güçlükle fark edilen hafif çöküntü bile Sör John'a Teğmen Gore'u hatırlattı ve onu üzüntüye sürükledi. Ama yine de güzel bir cenaze töreni olmuştu. Bu töreni onurla ve askeri gururla yönetmişti.

Sör John hafif çökmüş buzun altında iki siyah nesne fark etti, belki de bunlar siyah taşlardı? Ya da tam bir hafta önce bir denizcinin Teğmen Gore'un anısına bıraktığı düğmeler ya da bozuk paralardı. Bu siyah çemberler, buz fırtınasının loş ve azalıp çoğa lan ışığı altında, tam olarak yeri belli olmayan ama tecrübeli gözlerin fark edebileceği nesneler gibi Sör John'u kınayan bakışlarla süzüyorlardı sanki. Sör John, bütün bu buz ve kara rağmen iki küçük parçanın şans eseri buz tutmama ihtimalini düşündü. Böylece gri buzun altında siyah suyu gösteren açıklıklar oluşmuş olabilirdi.

Siyah çemberler Sör John'a göz kırptı. Ah... Çavuş... diyecek oldu Sör John.

Teğmen Gore'un gömüldüğü zemin harekete geçer gibi oldu. Büyük, beyaz, gri ve güçlü bir şey yükseldi ve onlara, tuzağa doğru büyük bir hızla ilerledi, sonra çadırın güney tarafından gözden ve atış mazgallarının görüş alanından kayboldu.

Anlaşılan tam olarak ne gördüklerinden emin olamayan denizcilerin bir tepki vermeye vakti olmamıştı. Teğmen Le Vesconte ve Sör John'un bir

metre ötesinde, tuzağın güney kısmına büyük bir şiddetle vuruldu. Demir yıkıldı ve çadırın bezi yırtıldı.

Denizciler ve Sör John ayağa fırladı. Üzerlerindeki, yanlarındaki ve arkalarındaki bezler yırtılıyordu. Kocaman bıçaklar kadar büyük pençeler kalın çadır bezlerini yırtıyordu. Herkes bağırmaya başladı. Korkunç bir leş kokusu sardı her yanı.

Çavuş Bryant saçma tüfeğini kaldırdı. O şey içerideydi, tam içerideydi, onlarla beraberdi, onların arasındaydı; kocaman kollarıyla onların etrafını sarmıştı. Çavuş Bryant ateş edemeden bu yaratığın leş kokan nefesini hissetti. Çavuşun kafası vücudundan ayrıldı, atış mazgalının içinden geçti ve buzda sekti.

Teğmen Le Vesconte çığlık attı. Birisi ateş etti ama kurşun ateş eden kişinin yanındaki denizciye isabet etti. Çadır tuzağın bezi gitmişti ama gökyüzünü görecekleri yerde kocaman bir yaratığı görüyorlardı. Sör John yırtık yelken bezlerinin arasından kendini dışarı atacakken her iki dizinde de korkunç bir acı hissetti. “Sonra her şey bulanıklaştı ve anlamını yitirdi. Sör John ters duruyor gibiydi, buz boyunca vida gibi dağılmış, mahvedilmiş tuzağın dışına atılmış adamları izliyordu. Bir başka tüfek daha ateşlendi ama bunu tüfeği tutan denizci tam tüfeği yere atarken ve dörtnala kaçarken ateşlenmişti. Sör John -olanaksız, saçma bir biçimde- tüm bunları ters ve sallanır konumda görüyordu. Bacaklarındaki acı, dayanılmaz bir hal aldı; bir kopma sesi duyuldu ve sonra Sör John ileriye, Teğmen Gore’un gömüldüğü yere doğru fırlatıldı. Kafası ince buz tabakasını pencere camını kıran bir top gibi kırıp geçti.

Soğuk su Sör John’un çılgınca atan kalbini geçici olarak yavaşlattı. Çığlık atmaya çalıştı ama ağzından içeri tuzlu su girdi.

Denizdeyim. Hayatımda ilk kez denizin içindeyim. Ne kadar garip.

Sonra çarpıyor, tekrar tekrar dönüyor, yırtılmış paltosundan parçaların koptuğunu hissediyordu. Artık bacaklarını hissetmiyordu. Sör John kendisini yukarı çekmek için ellerini kullanıyor, bu korkunç karanlıkta yüzeye mi çıktığını yoksa siyah suyun daha derinlerine doğru mu gittiğini bilmiyordu.

Boğuluyorum, Jane, boğuluyorum. Uzun yıllar süren görevim boyunca hep sonumun nasıl olacağını düşünmüştüm ama bir kez olsun boğulacağım aklıma gelmemişti.

Sör John’un başı sert bir şeye çarpı, bacakları hâlâ çalışmaz halde arkasını döndü, parmaklarıyla yukarıdaki buza dokundu. Panik yapmamak

için çaba harcadı, buz ve dondurucu su arasındaki hava tabakasına ulaşmak için kendini toparladı. Nefes aldı. Hafifçe çenesini kaldırarak ağzına gelen deniz suyunu boşalttı ve ağzından nefes aldı.

Sana şükürler olsun Tanrım...

Sör John, çığlık atmamak için kendini tutarak bir duvara tırmanır gibi buzun altına tutunmaya çalıştı. Gezici buzun alt tarafı düzensizdi. Bazen suyun altına kadar iniyor, ona nefes alma olanağı tanımıyor, bazen on-on beş santim yukarı çıkıyor, bu durumda bütün yüzünü sudan çıkarabiliyordu.

Üzerindeki beş metre kalınlığındaki buza rağmen hafif bir ışık -mavi ışık- Tanrı’nın ışığı, gözlerinin birkaç santim önündeki pürüzlü buzda kırılarak Sör John’a ulaşıyordu. Delikten, Teğmen Gore’un gömüldüğü delikten gün ışığı geliyordu.

Bütün yapmam gereken sevgili bayanlar, sevgili Jane, buzdaki o dar boşluğa gitmekti ama aslında sadece birkaç dakikam kaldığını biliyorum...

Dakikaları değil, saniyeleri kalmıştı. Sör John dondurucu soğuğun onu öldürdüğünü biliyordu. Bacaklarında ise korkunç bir sorun vardı. Onları hissedememekle kalmıyor, orada mutlak bir yokluk hissediyordu. Deniz suyunda kendi kanının tadı vardı.

Sonra, bayanlar, her şeye kadir Tanrı bana ışığı gösterdi...

Solunda. Açıklık on metre kadar solundaydı. Burada buz karanlık suyun üzerine çıkıyordu; Sör John kel ve donmakta olan başını kaldırabiliyor, buza dayayabiliyor, Kurtarıcının ışığının üç metre ötede parladığını görebiliyordu...

Onunla ışık arasına büyük ve ıslak bir şey girdi. Karanlık mutlaktı. Alabileceği hava aniden yok olmuş, her taraf iğrenç leş kokusuyla dolmuştu.

Lütfen... diyecek oldu Sör John hıçkırarak ve öksürerek.

Sonra bu nemli koku onu sardı. Devasa dişler yüzünün her iki yanında kapandı, başının her iki yanını, kulaklarının hemen önündeki kemikleri ve kafatasını ezdi.

16
CROZIER

Saat iki buçuktu. Yüzbaşı Crozier Erebus'la dönmüş, yaratık tarafından geminin kıç tarafındaki buza bırakılan William Strong ve Thomas Evans'ın cesetlerini -ya da yarı cesetlerini- incelemiş, alt katta cesetlerin konduğu Ölüler Odasına gitmişti. Şimdi masasında oturmuş, önüne koyduğu iki nesneye -yeni bir şişe viski ve bir tabancaya- bakıyordu.

Geminin gövdesinin sancak tarafına sabitlenmiş yatak Crozier'ın kamarasının neredeyse yarısını oluşturuyordu. Yatak, işlenmiş, yüksek parmaklıklarıyla, alt tarafına yerleştirilmiş çekmeceleriyle, neredeyse göğüs hizasına gelen yüksekliğiyle bir çocuk beşiğini andırıyordu. Crozier hiçbir zaman gerçek yataklarda iyi uyuyamıyordu ve uzun yıllar deniz yarbayıyken ve çocuk yaşta güvertede görev yapan bir denizciyken kullandığı hamaklarda yatmayı çok özlüyordu. Bu yatak, geminin gövdesine çok yakın olduğu için gemideki en soğuk yerlerden biriydi. Orta güvertenin kıç tarafında yatan subayların yataklarından ve ön tarafta, Bay Diggle'ın günün yirmi saati sıcak tuttuğu ocağın yanında bir arada yatan şanslı denizcilerin hamaklarından çok daha soğuktu. İçe doğru eğik gövdenin önündeki raflara dizilmiş kitaplar Crozier'ın yattığı yeri fazla olmasa da biraz izole ediyordu. Başka kitaplar da yüksekliği tavanın hemen altında bitecek şekilde, kamaranın bir buçuk metre genişliği boyunca dizilmişti. Crozier'ın yatağını koridora açılan bölmeye bağlayan katlanan masanın bir metre yukarısında bulunan bir rafı dolduruyordu bu kitaplar. Tam yukarıda ise ışıklandırma sistemi bulunuyordu; bu ışıklandırma sisteminin saydam camı güverteyi, bir metre kalınlığındaki karı ve yelkenleri gösteriyordu. Soğuk, bu saydam camdan içeri hava ölmüş ama hâlâ nefes almaya çalışan bir yaratık gibi sürekli içeri giriyordu.

Crozier'ın masasının karşısında küveti duruyordu. Donar diye küvetin içinde hiç su tutulmuyordu. Her sabah, Crozier'ın yardımcısı Jopson ocaktan sıcak su getirirdi. Masa ve küvet arasındaki boşluk, Crozier'ın bu küçük kamarada ayakta durabildiği tek yerdi. Yine, duvara yapıştırılmış halde hafif yukarıda duran küvetin altından arkalığı olmayan bir sandalye çıkarabiliyor, masasını açıp oturabiliyordu.

Silahına ve viski şişesine bakmaya devam etti.

Terör gemisinin kaptanı gelecekle ilgili pek bir şey bilmezdi. Tek bildiği kendi gemisinin ve Erebus ‘un bir daha yüzemeyeceğiydi. Ama daha sonra kesin olan bir şeyi yine kendisine hatırlattı. Viski stoku bitince Francis Rawdon Moira Crozier silahı kafasına dayayacak ve tetiği çekecekti.

Sör John Franklin deposunu -doğal olarak kendi isminin ilk harfi ve aile arması işlenmişti- pahalı Çin porselenleri, kristaller, kırk sekiz tane dana dili, yine aile arması işlenmiş gümüşler, bir sürü Westphalia jambonu, pahalı peynirler, Hindistan’dan getirilmiş torba torba çayla ve en sevdiği çilek reçeliyle doldurmuştu.

Crozier, yiyeceklerden bazılarını subaylara verdiği yemeklerde tüketmek zorunda kaldıysa da, bunlardan çok parasının çoğunu harcadığı üç yüz yirmi dört şişe viskiyi düşünüyordu. İyi bir İskoç viskisi sayılmazdı bu. Ama idare ediyordu. Crozier artık niceliği niteliğe tercih etme düzeyine varmış bir sarhoş haline geldiğini biliyordu. Bazen, özellikle meşgul olduğu yaz aylarında bir şişeyle iki hafta kadar idare edebiliyordu. Diğer zamanlarda -geçen hafta olduğu gibi- bir gecede bir şişe bitirebilirdi. Aslında geçen kış iki yüzü geçtikten sonra kaç şişe içtiğini saymaz olmuştu ama stokunun tükenmekte olduğunun farkındaydı. Son şişesini içip de yardımcısının başka viskilerinin kalmadığını söylediği gece -Crozier bunun bir gece vakti başına geleceğini biliyordu- kararlı bir biçimde tabancısının emniyetini açmayı, namluyu şakağına dayamayı ve tetiği çekmeyi planlamıştı.

Biliyordu ki, daha pratik düşünen bir kaptan olsaydı, alt güvertedeki İçki Odası’nda dört ya da beş yüz galon Batı Hindistan romu olduğunu hatırlatırdı kendine sık sık; bu romların hepsi de yüksek alkol oranına sahipti. Her denizciye günde onda bir litre rom veriliyor, bu onda bir litrenin de dörtte üçü suyla karıştırılıyordu. İşte bu yüzden ellerinde içinde yüzülebilecek kadar çok rom kalmıştı. Biraz daha alkole düşkün bir kaptan olsaydı, tayfalara ayrılmış bu romu içmenin doğal hakkı olduğunu düşünürdü. Ama Francis Crozier rom sevmezdi. Hiç sevmemişti. Onun içkisi viskiydi ve o bitince, kendisi de bitecekti.

Tommy Evans’ın belden aşağısını, pantolonlu bacaklarının dili varsa komik diyeceği Y şekline bürünmesini ve botlarının sıkıca ayaklarında kaldığını görmek, Crozier’a Erebus ‘un dört yüz metre ilerisindeki parçalanmış ayı tuzağına çağrıldığı günü hatırlattı. İlk anda Crozier ve diğer subaylar tuzağın böylesine mahvedilmiş olmasına bir anlam verememişlerdi. Yapı parçalara ayrılmış, çerçevesini oluşturan demir

bükülmüş ve yamulmuştu. Oturma için yapılan tahta kalas parça parça edilmişti; bu parçaların arasında Denizci Çavuş Byrant'ın başsız vücudu yatıyordu. Başı ise -Crozier geldiğinde henüz yerinden alınmamıştı- buzun neredeyse on metre üzerine kadar gelmiş, derisi yüzülmüş ölü ayının hemen yanında durmuştu.

Teğmen Le Vesconte'nin kolu kırılmıştı, canavar-ayının bir darbesinden değil buzun üstüne düşmekten. Er William Pilkington, yanında duran Er Robert Hopcraft'ın tüfeğinden çıkan kurşunla sol üst omzundan yaralanmıştı. Denizcinin sekiz kaburgası kırılmış, köprücük kemiği un ufak olmuş, daha sonradan anlattığına göre canavarın kocaman pençesi ile vurduğu darbe sonucunda sol kolu çıkmıştı. Erler Healey ve Reed ciddi bir yaralanma almadan kurtulmuşlardı ama bu saldırı sırasında panik içinde, düşe kalka, arkalarına bakmadan kaçmalarının verdiği utancı da içlerinde taşıyorlardı. Reed kaçarken üç parmağını kırmıştı.

Ama Francis Crozier'ın en çok şaşırtan şey. Sör John Franklin'in pantolonlu ve botlu bacaklarının dizlerinden itibaren koparılıp birbirinden ayrılmasıydı. Bacaklardan biri tuzağın içinde, diğeri ise Teğmen Gore'un gömüldüğü deliğin yakınlarına atılmıştı.

Crozier bardağından viskisini içerken, ne tür bir kötü niyetli zekânın bir adamı dizlerinden parçalayıp, adam hâlâ yaşarken buzdaki deliğin içine atıp, sonra hemen ardından onun peşinden koşmayı akıl edebileceğini düşündü. Crozier buzun altında neler olmuş olabileceğini düşünmemeye çalışsa da bazı geceler içkiye fazla kaçırdığında ve uyumaya çalıştığında bunun ne kadar korkunç bir şey olabileceğini gözünün önüne getiriyordu. Şuna emindi: Bir hafta önce Teğmen Gore için cenaze töreni yaparken farkında olmadan buzların arkasında onları gözleyen ve bekleyen bir yaratığa ziyafet olarak sunmuşlardı kendilerini.

Crozier, Teğmen Gore'un ölümünden o kadar da büyük üzüntü duymadı. Teğmen Gore tipik bir adamdı. İyi yetiştirilmiş, iyi eğitim almış, ortalama notları olan, savaşta başarılar göstermiş, emir komuta zincirine doğal bir biçimde bağlı, her zaman alçakgönüllü ama büyük bir geleceği olan ve Francis Crozier'dan daha yüksek yerlere geleceği kesin gibi görünen üst sınıf bir züppeydi ona göre.

Bir içki daha içti.

Böylesine az yiyeceğin bulunduğu bir kışta avını yemeden, Denizci William Strong gibi iri yapılı birinin vücudunun üst kısmını ve genç Tom Evans'ın vücudunun alt kısmını geri getirmek için nasıl bir kötücül zekâya

sahip olmak gerekirdi? Evans o sıralarda hâlâ “geminin çocuklarından” biri sayılıyordu ve daha beş ay önce Gore’un cenazesinde trompet çalıyordu. Ne tür bir yaratık Crozier’ın bir metre ötesindeki bir adamı alıp götürür ama Crozier’ı sağ bırakırdı? Peki götürdüğü adamın cesedinin yarısını geri getirmek de ne oluyordu?

Tayfalar bu somların yanıtını biliyorlardı. Crozier onların ne bildiğini de biliyordu. Tayfalar, yaratığın, aşırı gelişmiş bir beyaz kutup ayısı değil, Şeytan’ın kendisi olduğunu biliyorlardı.

Üsteğmen Fitzjames’le brendi içerken buna katılmaz gibi görünse de aslında Yüzbaşı Crozier adamların bu görüşüne katılmıyor değildi. Ama adamların bilmediği başka bir şey biliyordu: Bu Şeytan’ın Krallığında onları öldürmeye çalışan şeytan onları ye meye çalışan beyaz tüylü yaratık değildi sadece. Şeytan, burada bulunan her şeydi. Bitmeyen soğuk, sıkışan buz, şimşek fırtınaları, fok balıklarının, deniz aslanlarının, kuşların ve diğer kara hayvanlarının olmaması, gezici buzun sürekli büyümesi, kaskatı donmuş deniz boyunca üzerlerine gelen ve bir geminin geçmesine yetecek kadar açık denizin bulunmamasına neden olan buz dağları, aniden yerden biten basınç sırtları, beceriksizce lehimlenmiş ve şimdi zehre dönmüş konserve yemekler, gelmeyen yazlar, kırılmaya buzlar, kısacası her şey. Buzdaki canavar, onları öldüğünü ve acı çektiğini görmek isteyen şeytanın sadece bir başka görünümüydü.

Crozier bir içki daha aldı.

Crozier kutupların içgüdülerini kendi içgüdülerinden de iyi anlıyordu. Antik Yunanlıların haklı olduğunu düşündü. Onlara göre dünyanın üzerinde beş şerit iklim kuşağı vardı. Bu şeritlerin dördü, tıpkı bir yılanın derisindeki çizgiler gibi eşit uzunlukta, birbirine zıt konumda ve Yunanlıların pek çok şeyi gibi simetrikti. Bu şeritlerin ikisi ılıman iklimi temsil ediyordu ve insanlar için yapılmıştı. Ortadaki şerit, ekvator bölgesi, akıllı yaratıkların yaşamadığı bir yerdi. Gerçi Yunanlılar bu konuda yanılmışlardı, orada insanlar yaşıyordu. Belki de uygar insanlardan bahsediyorlardır diye düşündü Crozier. Afrika’ya ve diğer Ekvator bölgelerine bakınca oradan değerli bir şey çıkmayacağına emin oluyordu. Yunanlılar, Kutup bölgeleri keşfedilmeden çok önce buraların her anlamda insana karşıt olduğunu fark etmişlerdi. Bırakın bir süre yaşamayı, yolculuk etmek için bile uygun yerler değildi kutuplar.

Peki o halde neden, diye düşündü Crozier, Tanrı’nın bu iki şeridin belki de en verimli ve en yeşil yerine yerleştirdiği İngiltere gibi bir ulus

gemilerini ve adamlarını Kuzey ve Güney Kutbu'nun en ucuna, kürk giyen vahşilerin bile gitmek istemediği bu yerlere göndermekte ısrar eder?

Belki de bundan da önemli bir soru sordu kendine: Francis Crozier neden tekrar tekrar bu korkunç yerlere geliyor, yeteneklerine ve insan olarak kendisine hiçbir değer vermemiş bir ulusa ve subaylarına hizmet ediyordu? Hem de kalbinin derinliklerinde bu kutup soğuğu ve karanlığında öleceğini bildiği halde?

Yüzbaşı, daha küçük bir çocukken, on üç yaşında denizlerde çalışmaya başlamadan önce içindeki o derin, melankolik ruh halini soğuk bir sır gibi taşıdığını hatırlıyordu. Bu melankolik doğası bir kış gecesi kasabanın dışında cılız ışıkları gözlerken, saklanacak küçük yerler bulurken -Francis Crozier'in hiçbir zaman klostrofobi sorunu olmamıştı- kendini gösteriyordu. Crozier çocukken karanlıktan korkar, bunu annesini ve büyükannesini büyük bir hızla elinden alan ölüm meleği gibi görür ama bu korkusuna rağmen diğer çocuklar aydınlıkta oynarken o kilerde saklanırdı. Crozier o kileri hatırladı. Kilerin korkunç soğuğu, bu soğuğun ve küfün kokusu ve iç sıkıcı karanlık insanı karanlık düşüncelere boğardı.

Küçük bardağını tekrar doldurdu. Buz aniden büyük bir sesle inledi. Gemi de buzun itmesiyle yerini değiştirmek isteyip de oraya yapışmış olduğu için bunu yapamayınca buzunkine benzer bir inlemeyle karşılık verdi. Daha fazla gerildi ve sesler çıkardı. En alt güvertedeki metal destekler kasıldı; çıkan sesler ateşlenen bir tabancadan gelen seslere benziyordu. Ama geminin önündeki denizciler ve kıç tarafındaki subaylar horlamaya devam ettiler. Onları parçalamaya çalışan buzun sesine alışkınlardı. Yukarıdaki güvertede, eksi yetmiş derecede nöbet tutan subay, kan dolaşımını harekete geçirmek için ayaklarını yere vuruyordu. Buna yaparken çıkardığı ses, yorgun bir babanın çocuğuna sakin olmasını söylemesi gibi, gemiyi avutuyordu sanki.

Crozier, Sophia Cracroft'un bu gemiye gelmiş olduğuna, tam bu kamarada ayakta durduğuna, kamaranın ne kadar düzenli, ne kadar özenli, hoş ve kitaplarla dolu olduğunu söylediğine, ışıklandırma sistemi sayesinde oluşan aydınlığı ne kadar hoş bulduğuna inanamıyordu.

Bundan tam olarak yedi yıl önce, Kasım 1840'ta, Güney yarımkürede ilkbahar yaşanırken Crozier şimdiki gemilerle, Erebus ve Terör'e Antarktika'ya gitmek üzere Avustralya'nın güneyindeki Van Diemen Adası'na gelmişti. Sefer, Crozier'ın arkadaşı ama komuta kademesinde onun üstü olan Kaptan James Ross tarafından yönetiliyordu. Antarktika'ya

doğru yola çıkmadan önce Hobart Town'a gelip son erzaklarını almışlardı. Adanın valisi Sör John Franklin, iki genç subayın -Kaptan Ross ve Yüzbaşı Crozier'ın- orada bulundukları süreyi Valilik Binası'nda geçirmeleri için ısrar etmişti.

Harika zaman geçirmişlerdi ama bu ziyaret Crozier için romantik anlamda ölümcül oldu.

Orada bulundukları sürenin ikinci gününde gemilerin teftişini bitirmişlerdi. Gemileri temiz, onarılmış ve erzakla doluydu. Genç tayfalar tıraşlıydılar ve iki yıllık Antarktika yolculukları onları henüz vahşi bir kılığa sokmamıştı. Kaptan Ross, Vali Sör John ve eşi Bayan Jane Franklin'le ilgileniyordu. Crozier ise farkında olmadan valinin yeğeni Sophia Cracroft'u gezdiriyordu. Koyu saçlı, parlak gözlü genç bir kadındı Sophia. Crozier o gün ona âşık oldu ve filizlenen aşkını iki kış geçirmek üzere Güney Kutbu'na götürdü ve bu aşk burada bir saplantıya dönüştü.

Valinin evinde, hizmetçilerin yelpazelerle onları yelledikleri uzun akşam yemeklerinde, hoş sohbetler ettiler. Vali Franklin, ellili yaşlarının ortasında, yorgun bir adamdı. Başarılarının görmezlikten gelinmesi ve yerel basının, zengin toprak sahiplerinin ve bürokratların Van Diemen Adasında görevli olduğu bu üçüncü yılda da ona karşı olmaları yüzünden hevesi kırılmıştı. Ama gerek o, gerekse eşi Bayan Jane, Keşif Biriminden vatandaşlarının ya da Sör John'un deyişiyle "sevgili kaşiflerin" onları ziyaret etmesiyle canlanmışlardı.

Diğer yandan Sophia Cracroft, hiçbir neşesizlik belirtisi göstermiyordu. Esprili, canlı, neşeli, bazen insanı şok eden cesur yorumlar yapan -bu yorumlar sıra dışı halası Bayan Jane'inkileri bile aşıyordu- genç ve güzel bir kadındı. Görünüşe göre, kırk dört yaşında, bekâr Yüzbaşı Francis Crozier'ın fikirleri, hayatı ve düşüncelerinin her yönüyle ilgileniyordu. Crozier, tereddüt ederek kadının yaptığı bütün şakalara gülüyordu. Toplumun üst sınıfıyla konuşmaya alışkın değildi. Her zaman en iyi davranışlarını sergilemeye çalışıyor, normalde içtiğinden daha az içiyor, viski yerine şarabı tercih ediyordu. Sophia ise onun dikkatlice yaptığı şakalarına daha üst düzey esprilerle karşılık veriyordu. Crozier için bu, çok daha iyi bir tenis oyuncusundan tenis öğrenmek gibiydi. Uzatmalı ziyaretlerinin sekizinci ve son gününde Crozier bir şey fark etti: Bayan Cracroft'un muhteşem mavi gözleri, kadının Crozier'ı herhangi bir İngiliz beyefendi düzeyinde gördüğünü ve pek çok adamdan daha üst bir konuma

yerleştirdiğini anlatıyordu ona. Evet, o İrlanda'da doğmuş olabilirdi ama yolunu çizmiş, ilginç ve heyecanlı bir yaşamı olmuştu.

Erebus ve Terör gemileri Hobart Town limanından ayrıldığı sıralarda Crozier hâlâ Sophia'ya "Bayan Cracroft" diye hitap ediyordu ama aralarında gizli bir yakınlık olduğu inkâr edilemezdi: Gizlice bakışmalar, dostça sessizlikler, paylaşılan şakalar ve yalnız geçirilen anlar. Crozier hayatında ilk kez âşık olduğunu biliyordu. Daha önce "aşk" adına sadece liman genelevlerini, arka mahalle fahişelerini, bazı yerli kadınları ve Londra'da beyefendilerin gittiği tuzlu genelevleri tanımıştı. Artık bütün bunlar geçmişte kalmıştı.

Francis Crozier, bir kadının giyebileceği en istenir ve en erotik kıyafetin Sophia Cracroft'un valilik konağında akşam yemekleri sırasında giydiği kalın ve kapalı elbiseler olduğunu anlamıştı. Bu ipek elbiseler kadının vücut hatlarını kapatıyor, bir erkeğin onun zekâsına konsantre olmasını sağlıyordu.

Sonra, iki yıl boyunca gezici buzlarla boğuştukları Antarktika yolculuğu başladı. Kokan penguen yuvaları, karşılarına çıkan iki dumanlı volkanik tepeye gemilerinin ismini vermeleri, karanlık, ilkbahar, donma tehlikesi atlatmaları, James Ross ismi verilen denizden güçbela kurtulmaları ve son olarak zorlu "Güney Denizi Geçidi'ni aşıp on sekiz bin mahkûm ve çok mutsuz bir valiyle karşılaştıkları adadaki Hobert Town kentine dönüşleri. Bu defa Erebus ve Terör'ü teftiş etmemişlerdi. Gemi yağ, yiyecek, ter kokuyordu; yorgun denizcilerin bakışları anlamsızlaşmış, sakallan uzamıştı ve hiçbiri bir daha Keşif Birimi seferine çıkmayı düşünmüyordu. Crozier dışında Terördeki herkes İngiltere'ye dönmeye can atıyordu.

Francis Crozier ise sadece Sophia Cracroft'u bir kez daha görmek istiyordu.

Bir viski daha içti. Yukarıda, geminin çanı saatin üç olduğunu belirtecek şekilde altı kez çaldı.

Sör John beş ay önce öldürülünce adamlar çok üzülmüştü. Çoğunun üzülmesinin nedeni adam başı on altın ve ikramiye sözünün bu kel ve göbekli adamla beraber yok olmasıydı. Ama Franklin'in ölümünden sonra pek bir şey değişmedi. Üsteğmen Fitzjames zaten gerçek kaptanıydı ve bu durum sadece resmi bir nitelik almış oldu. Gülünce altın dişleri gözüken ve kırık kolu alçıya alınan Teğmen Le Vesconte, Teğmen Gore'un yerini aldığında da gözle görülür bir değişiklik olmamıştı. Yüzbaşı Francis

Crozier, artık seferin komutanı konumundaydı ama buza böyle saplanıp kalmış haldeyken bunun fazla bir önemi yoktu.

Crozier'ın yaptığı ilk iş buzu geçerek Kral William topraklarında bulunan Ross'un tepeciğine çok da uzak olmayan bir yere beş ton erzak taşıtmak oldu. Anık bunun bir ada olduğundan hiçbir kuşkulan kalmamıştı çünkü Crozier -canavarın canı cehenneme diyerek- bölgeyi keşfetmek üzere kızak takımları göndermişti. Crozier, yapılan bir düzine seferin altısına katıldı. Basınç sırtlarının ve buzdağlarının daha kolay geçilir yerlerini ya da en azından geçilmesi daha az imkânsız olan yerlerini belirlemeye yardımcı oluyordu. Fazladan kış giyecekleri, çadırlar, gelecekte yapacakları kabinler için tahta, fıçılar dolusu kurutulmuş yiyecek, yüzlerce konserve ve paratoner olarak kullandıkları demir çubuklar götürdüler. Sör John'un odasındaki pirinç karyola parçaları bile bu iş için kullanılabilirdi. Kısacası her iki geminin de mürettebatı gelecek kış aniden gemiyi terk etmek zorunda kalırlarsa gerekli olacak ne varsa yanlarına almaya çalışmışlardı.

Kış gelmeden dön adamı daha yaratığa kurban verdiler. Bu ölümlerin ikisi Crozier'ın de bulunduğu seferlerde çadırlara yapılan saldırı sonucunda gerçekleşti. Ama kızaklarla erzakların taşınması işlemini durduran olay bu değil, artarak düşen yıldırımlar ve kalın sis oldu. İki gemi de üç haftadan daha uzun bir süre sisin ortasında düşen yıldırımlara maruz kaldı. Sadece çok kısa sürelerle gemilerden dışarı çıkılmasına izin veriliyordu. Genelde avlanmak ve zaman zaman da yangın için çukur kazmak için gemilerden çıkılıyordu. Sis dağıldığında ve yıldırımlar düşmez olduğunda ise Eylül ayının başına gelmişlerdi; soğuk ve kar bastırdı.

Crozier, korkunç havalara rağmen Kral William topraklarına erzak taşıyan kızak takımlarını göndermeye devam etti. Ama Çavuş Giles MacBean ve bir denizci üç kızağın sadece birkaç metre ötesinde öldürülünce -yoğun kar nedeniyle nasıl öldükleri anlaşılmamıştı çığlıkları diğer adamlara ve subayları Teğmen Hodgson'a ulaşmıştı- Crozier erzak taşıma yolculuklarına "geçici olarak" ara verdi. Bu yolculuklar ertelendi iki ay olmuştu ama 1 Kasım'dan sonra hiçbir aklı başında denizci karanlıkta sekiz ila on günlük yolculuklara çıkmak istemezdi.

Yüzbaşı karaya beş değil on ton erzak taşınmış olması gerektiğini biliyordu. Gemiyi terk etmenin şöyle bir sakıncası vardı: Rüzgârlı buzul ve buzlu toprağın üzerinde kamp yapmak güvenli değildi. Yaratık, Yüzbaşı'nın bulunduğu çadırın yakınındaki bir başka çadıra saldırdığında ve denizciler George Kinnaird ve John Bates can havliyle kaçarak hayatlarını güçlükle

kurtardıklarında bunu anlamışlardı. Gemiler ayakta kaldıkça, geminin gövdesi ve yukarı kalkmış güvertesi bir tür duvar görevi görüyor, gemiyi bir çeşit kaleye çeviriyorlardı. Buzdayken, çadırlarını ne kadar sağlam yaparlarsa yapsınlar etrafta gece gündüz nöbet tutan en az yirmi adama ihtiyaç oluyordu ve böyle olduğu zaman bile adamların hemen harekete geçip geçemeyecekleri şüpheliydi. Kral William topraklarına kızakla giden ve orada kamp yapan herkes bunu biliyordu. Ayrıca, geceler uzadıkça karanlık içinde çadırların içinde savunmasız kalma korkusu tıpkı Kutup soğuğu gibi içlerine işliyordu.

Crozier biraz daha viski içti.

Erebus ve Terör Van Diemen Adası'na döndüğünde 1843 yılının Nisan ayına gelmişlerdi. Güney Yarımküre'de sonbaharın başı yaşanıyordu ama günler hâlâ uzun, hava hâlâ sıcaktı. Ross ve Crozier bir kez daha vali konağına konuk oldular. Burası Hobart Town'da oturanlarca Hükümet Binası olarak anılıyordu. Ama bu defa Franklinlerin üzerine kara bulutlar çöktüğü belliydi. Crozier, bununla ilgilenmemeye çalıştı; Sophia Cracroft'un yanında olmak onu çok mutlu ediyordu. Ama ele avuca sığmaz Sophia bile Erebus ve Terör gemileri Güney Kutbu'ndayken Hobart'ta ortaya çıkan bu havadan, olaylardan, komplolardan, ihanetlerden ve krizlerden etkilenmişti. Bu yüzden Crozier, vali konağında geçirdiği ilk iki gün boyunca Franklinlerin bunalıma girmesine neden olan olayları dinlemek zorunda kalmıştı.

Anlaşılan yerel toprak sahiplerinin çıkarlarını temsil eden ikiyüzlü, hain sömürge memuru Kaptan John Montagu adında bir adam Sör John'un altı yıllık valiliği boyunca ne onun ne de sözünü esirgemeyen, dik başlı karısı Bayan Jane'in istediği çizgiye gelmeyeceğini anlamıştı. Crozier, Sör John'dan, Sör John, kitap dolu çalışma odasında Crozier'dan çok Kaptan Ross'la konuşuyordu "yerli halkın cana yakın olmayan davranışları ve kamuoyunda "acınası bir zayıflık" olduğunu" duymuştu.

Crozier, Sophia'dan Sör John'un halkın gözünde "ayakkabılarını yiyen adam" olmaktan, "bir sineği bile incitmeyecek bir adama" dönmüş; daha sonra halk Tazmanya Yarımadası'nda çok kullanılan bir deyimi kendisine yakıştırmış ve ona "kılıbık" demeye başlamıştı. Sophia, Crozier'a, bu son iftiranın sömürgedeki toprak sahipleri tarafından yayıldığını söylemişti. Sör John ve eşi Bayan Jane insanlık dışı koşullarda çalıştırılan yerlilerin ve mahkûmların durumlarında iyileştirmeler yapmaya çalışmışlardı.

“Önceki valiler mahkûmları buradaki toprak sahiplerine ve kentteki zengin işadamlarına onların çılgınca projelerini gerçekleştirmeleri üzere kiralar, elde dilen kardan paylarını alır ve seslerini çıkarmazlardı,” diye anlatmaya devam etti Sophia Cracroft, valilik bahçesinin gölgelerine doğru yürürlerken. “Ama John Amca bu oyunu oynamadı onlarla.”

“Çılgınca projeler derken neyi kastediyorsun?” diye sordu Crozier. Sessizce konuşup beraber, neredeyse sıcak sayılacak bir karanlıkta yürürlerken Sophia’nın elinin kolunu tuttuğunu çok iyi fark ediyordu.

“Bir toprak sahibi topraklarının üzerinde bir yol yapmak istediğinde,” dedi Sophia, “hükümetin kendisine altı yüzle bin arasında mahkûm vermesini talep eder. Mahkûmların bacakları zincirlidir, su ve yiyecek verilmeden bu tropik sıcaklarda çalıştırılırlar ve yere düşecek olurlarsa kırbaçlanırlardı.”

“Aman Tanrım,” dedi Crozier.

Sophia başıyla onayladı. Gözleri önlerinde uzanan patikadaki beyaz çakıllara dikilmişti. “Sömürge memuru Montagu mahkûmlara bir maden kazdırmaya karar verdi. Halbuki adada altın bulunmamıştı. Buna rağmen mahkûmlar getirildi. Yüz yirmi metre kazıldıktan sonra proje iptal edildi. Su seviyesi fazla yüksekte olduğu için sürekli seller oluyordu. Kazılan her yarım metre için üç mahkûmun öldüğü söylenir.

Crozier kendini tutmasına rağmen tekrar “Aman Tanrım,” dedi. Ama aslında aklına başka bir sözcük gelmemişti.

“Sen gittikten bir yıl sonra,” diye devam etti Sophia, “Montagu adındaki yılan John Amca’yı halk arasında çok sevilen bir cerrahı görevi kötüye kullanma suçlamasıyla görevden alması için ikna etmişti. John Amca ve Jane Hala eleştiri oklarının hedefi oldu. Halbuki Jane Hala cerrahın görevinden alınmasına karşıydı. Bildiğin gibi, John Amca çatışmaya girmekten nefret eder, hele başkasını incitmeyi hiç istemez. Bu yüzden onun bir sineği bile incitmeyeceği söylenir... “

“Evet,” dedi Crozier. “Oturma odasına bir sineği yakalayıp dikkatle dışarı attığını görmüştüm.”

“Jane Halayı dinleyen John Amca sonunda cerrahı eski görevine getirdi. Ama Montagu onun düşmanı olmuştu artık. Daha önce özel konuşmalarda söylediği sözleri açıktan açığa dile getirmeye başladı. Özetle, amcama yalancı ve zayıf karakterli diyordu.”

“Aman Tanrım,” dedi Crozier. Aslında şöyle düşünüyordu: John Franklin’in yerinde ben olsaydım bu lanet Montagu’yu meydana çıkarır

önce her iki taşağına birer kurşun sıkar, sonra beynini dağıtırdım. “Umarım Sör John adamı kovmuştur.”

“Evet, kovdu,” dedi Sophia, acı acı gülerek. “Ama bu, işleri daha da berbat etti. Montagu Sör John’un onu görevinden azlettiğine dair mektubunun gönderildiği gemiyle beraber İngiltere’ye döndü. Ve ne yazık ki Kaptan Montagu Sömürgeler Bakanı Lord Stanley in yakın arkadaşı çıktı.”

Şimdi valinin başı belada diye düşündü Crozier bahçenin ucundaki taş banka geldiklerinde. “Ne büyük talihsizlik,” dedi Crozier.

“Hem de John Amca’yla Jane Hala’nın tahmin ettiklerinden de büyük bir talihsizlik,” dedi Sophia. “Cornwall Günlüğü adlı gazete “Kutup Kahramanının Aptalca Yönetimi” diye bir başlık attı. Sömürge Günlüğü ise Jane Hala’yı suçladı.”

“Onu neden suçladılar?”

Sophia zoraki gülümsedi. “Jane Hala benim gibi biraz... sıra dışıdır. Buradaki odasını görmüşsünüzdür herhalde. John Amca size ve Kaptan Ross’a evi göstermişti, değil mi?”

“Ah, evet,” dedi Crozier. “Harika bir koleksiyonu vardı.” Bayan Jane’in odasının görmelerine izin verilen yerleri iskeletler, meteorlar, taş fosiller, yerlilerin savaş aletleri, işlenmiş tahta savaş maskeleri, Terör gemisini bile götürebilecek üç metre uzunluğunda kürekler, doldurulmuş kuşlar ve en bir az tane doldurulmuş maymun vardı. Crozier, bunca şeyi bırakın bir bayanın odasında görmeyi, bir müzede, bir hayvanat bahçesinde bile görmemişti. Zaten Francis Crozier çok az kadının yatak odasını görmüştü.

“Evimize gelen bir ziyaretçi Hobart gazetesine, kelimesi kelimesine söylemek gerekirse “valimizin eşinin konaktaki odası bir kadın odasından çok bir müzeye ya da hayvanat bahçesine benziyor” diye yazmıştı.”

Crozier iç çekti. Kendisi de benzer şeyler düşündüğü için utandı. “Demek bu Montagu hâlâ sorun çıkarıyor?”

“Her zamankinden daha fazla. Lord Stanley -o yılan herif- adamı tekrar Sör John’un onu azlettiği göreve benzer bir konuma atadı. Daha sonra John Amca’ya o kadar kötü bir kınama mektubu gönderdi ki Jane Hala bunun kamçılanmak kadar kötü olduğunu söyledi.”

Ben olsam o alçak Montagu’yu hayalarından vurur, sonra Lord Stanley’in hayalarını keser ve onları biraz ısıtıp yemek diye önlerine koyardım diye düşündü Crozier. “Bu çok korkunç,” dedi.

“Dahası var,” dedi Sophia.

Crozier loş ışıkta Sophia'nın ağlayıp ağlamadığına baktı. Ağlamıyordu. Sophia kolay kolay ağlayacak bir kadın değildi.

"Stanley kınamayı açıktan açığa mı yaptı?" diye sordu Crozier.

"O... piç herif... Resmi kınama mektubunu John Amca'ya göndermeden önce Montagu'ya vermiş ve bu yılandan da yılan herif, mektubu en hızlı posta gemisiyle buraya göndermiş. Mektuplar, John Amca onları resmi yollardan almadan aylar önce burada Hobart kasabasından geçerek John Amca'nın bütün düşmanlarına ulaşmış. Amcam ya da halam ne zaman bir konsere gitse ya da resmi bir görevi yerine getirmek için halk içine çıksa bütün herkes onlara gülmeye başlıyordu. Kullandığım dil için özür dilerim Francis."

Ben olsam Lord Stanley'in hayâlarını pişirip kendi bokuyla karıştırırdım diye düşündü Crozier. Bir şey söylemeden başıyla onaylayarak Sophia'nın kullandığı dilin kendisi için önemli olmadığını belirtti.

"John Amca ve Jane Hala durumun bundan daha kötü olamayacağını düşündükleri sırada," diye devam etti Sophia sesi zayıflıktan değil, öfkeden titreyerek. "Montagu Lord Stanley'e kendini savunmak için kullandığı üç yüz sayfalık özel mektupları, valilik dokümanlarını ve resmi yazıları toprak sahibi arkadaşlarına gönderdi. Bu dosyaların hepsi şu anda Sömürge Bankası'nda ve burada eskiden beri oturan ailelerle, önde gelen işadamlarının yarısının bankaya gidip bu dosyalan incelediğini amcam çok iyi biliyor. Bu kâğıtlarda Kaptan Montagu amcamı "tam anlamıyla bir embesil" olarak tanımlıyor... Duyduğumuza göre bu, belgelerdeki en hafif ifadeler."

"Sör John'un kolay bir durumda olmadığı görülüyor," dedi Crozier.

"Bazen aklını kaybedeceğinden korkuyorum," diyerek bu düşünceyi onayladı Sophia. "Vali Sör John Franklin duyarlı bir adamdır."

Bir sineği bile incitmez diye düşündü Crozier. "İstifa edecek mi?" "Görevinden alınacaktır," dedi Sophia. "Bunu bütün sömürge biliyor. Bu yüzden Jane Hala çok üzülüyor... Onu daha önce hiç böyle görmemiştim. John Amca görevinden ayrılması için verilecek resmi emri ağustos sonunda bekliyor."

Crozier iç çekti ve bastonunu yoldaki çakıl taşlan üzerinde gezdirdi. Güney Kutbu'ndayken iki yıldır Sophia Cracroft ile buluşacağı anı beklemişti. Ama şimdi bu ziyareti politik ve kişisel sorunların gölgesinde gerçekleşiyordu. İç çekmekten kendini alamadı. Kırk sekiz yaşındaydı ve bir aptal gibi davranıyordu.

“Yarın Ornitorenk Gölü’nü görmek ister misin?” diye sordu Sophia.

Crozier kendine bir bardak viski daha doldurdu. Yukarıdan bir cadınınkine benzeyen bir çığlık geldi ama bu, güvertede esen kutup rüzgârıydı. Yüzbaşı nöbet tutan askerlere acıdı.

Viski şişesi neredeyse boşalmıştı.

Crozier tam o anda bu kış boyunca Kral William topraklarına kızaklarla erzak taşıma işine devam etmeye karar verdi. Hem de karanlığa, fırtınalara ve buzda onları bekleyen o şeyin tehdidine rağmen. Başka şansı yoktu. Birkaç ay içerisinde gemileri aniden terk etmek zorunda kalırlarsa -ki Erebus daha şimdiden aniden çökeceğine dair belirtiler gösteriyordu- gemilerin parçalandığı yerin hemen önünde kamp yapmak uygun olmayacaktı. Normalde böyle yapmak mantıklı görünüyordu. Daha önce kutup seferine çıkan pek çok talihsiz denizci buzda kamp yapmış, Baffin Körfez’inden gelen akıntının onları yüzlerce kilometre güneylerindeki açık denizlere taşımasını beklemişlerdi. Ama bu buzun ilerlediği yoktu ve buraya yapacakları bir kamp yaratığa karşı kırk kilometre ötedeki kıyıda -burası ister bir ada, ister bir yarımada olsun- yapacakları kampa göre daha savunmasız olacaktı. Zaten oraya beş tondan fazla erzak taşımıştı bile. Güneşi bir daha görmeden önce geri kalanının da taşınması gerekiyordu.

Crozier viskisinden bir yudum aldı ve bir sonraki kızak takımına katılmaya karar verdi. Sürekli üşüyen bir adamın moralini bir bardak romdan çok sıcak bir yemek yerine getirir. Bu yüzden bir sonraki kızak yolculuklarında balina avlamak için kullandıkları gemileri aniden batarsa uzun süre hayatta kalmaları için ocaklarla donatılmış, filikalardan sökecekleri dört ocağı götüreceklerdi. Terör ve Erebus’daki ocaklar kıyıya taşınamayacak kadar büyüktü ve Bay Diggle tarafından kullanılabildikleri kadar kullanılmalarında fayda vardı. Yine de dört tane ocağın toplam ağırlığı çok fazla olacaktı. Özellikle de kızaklardan başka erzakların, yiyeceklerin ve elbiselerin taşınacağı düşünülürse. Ama bu ocaklar kolaylıkla kullanılabiliyordu ve bunlarla kıyıda güvende olacaklardı. Bununla birlikte basınç sırtlarıyla dolu bu yirmi beş millik donmuş deniz yolculuğunda ocaklarla beraber kömür taşımak da zorunlu olacaktı. Kral William topraklarında ve hatta onun yüzlerce kilometre güneyinde bile kesilebilecek ağaç yoktu. Crozier kararını vermişti, bir sonraki seferde ocakları götüreceklerdi ve o da tayfalarıyla beraber gidecekti. Zifiri karanlıkta ve inanılmaz bir soğukta ilerleyeceklerdi. Hayatta kalabilen

hayatta kalacaktı. Crozier ve Sophia Cracroft 1843 yılında, Nisan aynın ertesi günü Ornitorik Gölü’ne gitmek üzere yola çıktılar.

Crozier Hobart Town’da yaptıkları diğer yolculuklar gibi bu sefer de fayton kullanacaklarını sanıyordu ama Sophia iki at hazırlamalarını emretmiş ve bu iki atın yanına piknik malzemeleri taşıyan bir eşek almışlardı. Sophia bir erkek gibi ata biniyordu. Crozier, kadının giydiği siyah “eteğin” aslında çobanların giydiği bir çeşit geniş pantolon olduğunu fark etti. Giydiği beyaz kumaş bluz ise hem seksi hem de biraz eskimiş bir kıyafetti. Güneşten korunmak için geniş bir şapka takmıştı. Botları yüksek, cilalı ve yumuşaktı; muhtemelen kabaca Crozier’ın bir yıllık yüzbaşı maaşına denk bir fiyatı vardı.

Kuzeye doğru sürdüler atlarını; valilik konağından, merkezden uzaklaştılar, tarlalar arasından geçen dar bir yolu takip ettiler, hapishaneyi geride bırakıp küçük bir yağmur ormanına, oradan da daha yüksek kırlara ulaştılar.

“Ornitorenklerin sadece Avustralya’da bulunduğunu sanıyordum,” dedi Crozier. Eyerde bir türlü rahat edemiyordu. Ata binmeye ne fırsatı ne de ihtiyacı olmuştu. Atın üzerinde hoplayıp durmaktan dolayı sesinin titreyerek çıkmasından dolayı utanmıştı. Sophia ise atın üzerinde herhangi bir bankın üzerinde oturурcasına rahattı; kadın ve at sanki tek parça gibiydiler.

“Ah, hayır canım,” dedi Sophia. “Bu küçük garip şeyler kuzeyimizdeki kıtanın belli kıyı bölgelerinde yaşarlar ama Van Diemen Adası’nda bunları her yerde görebilirsin. Yine de biraz utangaçtırlar. Artık onları Hobart Town’da pek göremiyoruz.”

“Canım,” sözünü duyunca Crozier’ın yanakları kızardı.

“Tehlikeli midirler?” diye sordu.

Sophia güldü. “Aslında erkek olanları çiftleşme döneminde tehlikelidirler. Arka bacaklarında zehirli bir mahmuzları vardır ve çiftleşme döneminde bunlar zehirli hale gelirler.”

“Bir adamı öldürecek kadar zehirli midirler?” diye sordu Crozier. Aslında bu hayvanların tehlikeli olduklarını çizgi karikatürlerden öğrenmişti ve tehlikeli olup olmadıklarını sorarken şaka yapıyordu.

“Küçük bir adamı öldürebilirler,” dedi Sophia. “Ama ornitorengin mahmuzuna maruz kalanlar o acıyı duymaktansa ölmeyi tercih ettiklerini söylüyorlar.”

Crozier sağındaki genç kadına baktı. Bazen Sophia'nın şaka yapıp yapmadığını anlamak zordu. Bu durumda, kadının ciddi olduğunu farz etmek zorunda kaldı.

"Peki şu anda çiftleşme dönemlerinde midirler?"

Sophia tekrar gülümsedi. "Hayır, canım. Çiftleşme dönemleri ağustos ve ekim ayları arasındadır. Yani güvendeyiz. Tabii canavarlardan birine rastlamazsak."

"Canavar mı?"

"Hayır, canım. Canavarlardan biri. Belki de duymuşsundur bunlara Tazmanya Canavarı denir."

"Tabii duydum," dedi Crozier. "Bir geminin ambar kapağı kadar büyük çeneleri olan korkunç yaratıklar. Ayrıca bunların çok vahşi, avcı hayvanlar olduklarına dair pek çok şey duydum. Bir atı ve bir Tazmanya kaplanını tek lokmada yutabilirmiş."

Sophia başıyla onayladı, yüzünde ciddiyet vardı. "Hepsi doğru. Bu kıllı, kocaman, iştahlı ve öfkeli bir hayvandır. Hele bir de seslerini duysan buna bir kükreme bile denemez. Sanki yanan bir yere kilitlenmiş insanların çığlığına benzer çığlıkları. Senin gibi cesur bir denizcinin bile, geceleri bu tarlalara yalnız başına çıkmak istemeyeceğine eminim."

"Sen onların çığlıklarını duydun mu peki?" diye sordu Crozier şaka yapıp yapmadığını anlamak için yüzüne bakarak.

"Ah, evet. Tanımlanamaz bir ses bu. Gerçekten korkutucu. Bu çığlık yüzünden kurbanı bir an için donup kalır, canavar da bundan yararlanarak onu yer. Belki de onun sesi kadar korkunç olan tek ses kurbanlarının çığlıklarıdır. Bir keresinde tek bir Tazmanya canavarının saldırısına maruz kalan bir koyun sürüsünün melemelerini duymuştum. Canavar hepsini tek bir lokmada yutmuş, arkasında tek bir hayvan bile bırakmamıştı."

"Şaka yapıyorsun," dedi Crozier, hâlâ kadının ne kadar ciddi olduğunu anlamak için yüzüne bakarak.

"Asla canavarlarla ilgili şaka yapmam, Francis," dedi Sophia. Bir başka karanlık ormana giriyorlardı.

"Peki senin bu canavarların ornitorenk de yerler mi?" diye sordu Crozier. Bunu sorarken ciddiydi ama James Ross ya da tayfalarının bu soruyu sorduğu sırada yanında olmamalarına memnundu çünkü soru bir anda ona çok aptalca gelmişti.

"Bir Tazmanya canavarı her şeyi yer," dedi Sophia. "Ama yine şanslısın Francis. Canavar geceleri avlanır ve eğer çok kötü bir biçimde

kaybolmadıysak -ki şimdiye kadar Ornitorik Gölü'nü görmüş olmamız gerekiyordu- gece olmadan yemeğimizi yemiş, valilik konağına dönmüş oluruz. Eğer karanlığa kalırsak vay halimize."

"Canavar yüzünden mi?" diye sordu Crozier. Bu soruyu sorarken aslında şaka yapmak istemişti ama sesindeki gizli gerginliği fark etti.

Sophia atını durdurdu ve ona gülümsedi. Gerçekten de, Crozier'ın başını döndürecek şekilde, ona gülümsedi. Crozier da atını beceriksizce durdurdu.

"Hayır, canım," dedi genç kadın fısıldayarak. "Canavar yüzünden değil. Benim kütü ünüm yüzünden."

Sophia, Crozier daha bir şey söyleyemeden atını mahmuzlamış, yol boyunca dört nala ilerlemeye başlamıştı.

Masadaki şişede iki kadehi dolduracak kadar viski kalmamıştı. Crozier viskinin çoğunu bir bardağa doldurdu, bardağını kaldırdı duvardaki rafa konmuş fenere doğru tuttu ve sarı sıvının içinde dans eden ışığı seyretti. Yavaş yavaş içti.

Ornitorengi görmemişlerdi. Sophia, ornitorengin bu gölde her zaman görüldüğünü söylemişti ona. Göl, gür ormanın yanındaki yolda sekiz yüz metre ilerledikten sonra karşılarına çıkıyordu. Gönlün bulunduğu sığınağa girmek için kıyıyı kaplayan yamuk ağaç köklerini geçmeleri gerekmişti. Ama ornitorengi göremediler. Bununla birlikte Crozier, Sophia Cracroft'u çıplak gördü.

Ornitorenk Gölünün gölgeli kısmında hoş bir piknik yapmışlardı. Pahalı bir masa örtüsünü çime sermişler, piknik çantalarını, bardakları, yiyecek kaplarını örtünün üzerine koyup, kendileri de örtünün üzerine yerleşmişlerdi. Sophia, uşaklarına biftekleri koymak için su geçirmez paketleri hazırlamalarını emretmişti. Bu paketler bu bölgedeki pahalı ürünlerden biriydi ama Crozier'ın geldiği yerde, buzda böyle bir şeye ihtiyaç olmadığından hiçbir değeri olmazdı bunun. Patates kızartması ve büyük kaplarda salatalar getirmişlerdi. Ayrıca çok güzel bir şişe şarapları ve Sör John'un arma kabartmalı koleksiyonundan aldıkları güzel kadehleri vardı. Sophia, Crozier'dan daha çok içmişti.

Yemekten sonra uzanıp bir saat kadar havadan sudan konuştular. Bu arada gölün karanlık yüzeyine bakıyorlardı.

Kutup seferlerinin tehlikeli ve güzel yanlarından bahsederken bir sessizlik oldu. "Ornitorengi mi bekliyoruz Bayan Cracroft?" diye sordu Crozier.

“Hayır, bence o bize kendini göstermek isteseydi şimdiye kadar çoktan gösterirdi,” dedi Sophia. “Denizde yüzmek için konuşmaya ara vermemizi bekliyordum.”

Crozier ancak sorgulayan bakışlarla bakabildi kadına. Yanında mayo getirmemişti. Zaten mayosu da yoktu. Yine o meşhur şakalarından birini yaptığını düşündü ama Sophia bunu o kadar safça ve içten söylemişti ki bundan emin olamıyordu. Kadının bu muzip hali onu daha da çekici kılıyordu.

Sophia, iç gıdıklayan şakasını uzatırcasına ayağa kalktı, siyah çoban pantolonunun üzerindeki yaprakları çırptı ve etrafına baktı. “Ben şuradaki fundalığın arkasında soyunacağım, sonra şu otlu yerden suya gireceğim. Tabii sen de benimle beraber yüzmeye davetlisin Francis. Kabul edip etmemek nezaketine kalmış.”

Crozier ona ne kadar çok yönlü bir adam olduğunu göstermek için gülümsedi ama yarım bir gülümsemeydi bu.

Sophia, arkasına bakmadan fundalığın arkasına yürüdü. Crozier masa örtüsünün üzerinde kaldı. Yarı doğrulmuş halde, dikkatle tıraş edilmiş yüzünde hafif bir şaşkınlıkla etrafına baktı. Ama kadının çıplak kollarıyla bluzunu yüksek çalıların üzerine koyduğunu görünce yüz ifadesi donakaldı. Ama cinsel organı donakalmadı. Sıkı pantolonunun ve kısa ceketinin altında cinsel organı iki saniye içinde dinlenme pozisyonundan mizana direği pozisyonuna geçti.

Birkaç saniye sonra çalıların üstündeki bluza, Sophia’nın çoban pantolonu ve diğer beyaz, süslü çamaşırları eklendi.

Crozier sadece bakabiliyordu. Gülümsemesi gitmişti; ağzı bir ölününki gibi açılmıştı. Gözlerinin yuvalarından fırlayacakmış gibi durduğunu biliyor ama bakışlarını başka bir yere çeviremiyordu. Sophia Cracroft güneş ışığına çıktı. Çırılçıplaktı. Kollarını serbestçe sarkıtmıştı; parmakları hafif kıvrılmıştı. Göğüsleri çok büyük değildi ama dimdikti ve büyük, pembe göğüs uçlan vardı; göğüs uçlan Crozier’ın daha önce çıplak gördüğü, fahişelerin ya da yerli kadınlarınki gibi kahverengi değildi.

Acaba şimdiye kadar bir kadını gerçekten çıplak görmüş müydü? Beyaz bir kadını? O anda görmediğini düşündü. Görmüş olsaydı da bunun hiçbir önemi yoktu.

Güneş ışığı genç Sophia’nın göz kamaştıracak kadar beyaz teni üzerinde parlıyordu. Vücudunu hiç saklamıyordu. Hâlâ uzanır vaziyette ifadesiz bir yüzle olanları izleyen ama cinsel organının giderek daha da sertleştiğini

hisseden Crozier, kafasında bir Tanrıça haline getirdiği, İngiliz kadınının en mükemmel hali olarak düşündüğü, karısı ve çocuklarının annesi olarak hem zihnen hem de duygusal olarak seçtiği bu kadının cinsel organının üzerindeki tüylerin tıraş edilmemiş, kasten gür bırakılmış olduğunu görünce şaşkına döndüğünü fark etti. Boş zihnine gelen ilk söz “ele avuca sığmaz” oldu. Sophia saçlarını açmış, omuzlarına salmıştı.

“Geliyor musun, Francis,” dedi üzerinde durduğu çimenden. Sesi sanki “biraz daha çay alır mısın” dercesine doğal çıkıyordu. “Yoksa öylece bakacak mısın?”

Başka bir şey demeden mükemmel bir kavis çizerek suya daldı. Beyaz kolları aynaya benzeyen suyu yarıyordu.

Bu sırada Crozier ağzını açıp konuşacak olmuş, ama sesi çıkmamıştı. Bir süre sonra ağzını kapatabildi.

Sophia kolaylıkla ileri geri yüzüyordu. Yüzerken suyun üstüne çıkan kalçalarını, en koyu Hindistan mürekkebiyle yapılmış fırça darbeleri gibi sırtına yapışmış saçlarını görebiliyordu.

Suda kolaylıkla yüzüyordu. Geldiklerinde işaret ettiği ağacın yakınındaki büyük ağacın bulunduğu gölün üç kısmında durdu, eliyle Crozier’a işaret etti. “Ornitorengin sığınağı bu köklerin arkasında,” diye bağırdı. “Bugün canı dışarı çıkmak istemiyor anlaşılan. Biraz utangaç. Sen de utangaç olma Francis. Lütfen.”

Crozier sanki bir rüyadaymışçasına kalktığını, suyun Sophia’nın olduğu tarafının tam tersi yönde bulabildiği en kalın çalılığın arkasına gittiğini fark etti. Düğmelerini çözerken parmakları korkunç bir biçimde titriyordu. Elbiselerini, muntazam kareler halinde katladığını, bunların en büyüğü en alta, en küçüğü en üste gelecek şekilde ayağının dibindeki çimene üst üste koyduğunu fark etti. Bu işi çok ağırdan aldığına emindi. Yine de ereksiyon halinden kurtulamadı. Ereksiyona ne kadar çok son vermek istese penisi bir o kadar sertleşiyor, göbek seviyesine geliyor, kendisiyle beraber etrafındaki deriyi de geriyordu.

Crozier, Sophia’nın yüzerken çıkardığı su seslerini dinleyerek kararsız bir biçimde bekledi. Biraz daha beklese kadının gölden çıkacağını, kurulanıp fundalığın arkasına geçeceğini ve orada giyineceğini ve bir şey olmazsa kendisini ömür boyu suçlayacağını biliyordu.

Çalılığın arkasından Sophia’ya bakan Crozier, kadın tam arkasını dönüp ileri doğru büyük bir hız ve tembellikle yüzmeye başladığı zaman suya daldı. Aslında suya daldı demek doğru olmaz, suya sendeleyerek düştü

diyelim. Kendisine ihanet eden penisi yüzünden suya istediği kadar kibarca girememiş, ereksiyon halindeki cinsel organını Bayan Cracroft'tan saklamak onun için daha büyük bir öncelik olmuştu.

Öksürerek su yüzüne çıktığında Sophia beş metre uzaklıktan ona gülümsedi.

"Bana katılmaya karar vermene çok sevindim, Francis. Şimdi erkek ornitorenk beni zehirlemeye gelirse sen beni korursun. Sığınağın girişine bakalım mı?" Zarif bir biçimde döndü ve dallan denize doğru sarkan büyük ağaca doğru yüzdü.

Aralarında üç metre, hayır, beş metre mesafe bırakmaya yemin eden Crozier başını suyun üzerinde tutmaya çalışarak suda yürüdü. En köşede, büyük ağacın köklerinin suyun dik kıyısına bir buçuk metre kadar indiği, uzun çimlerin bu öğle vakti gölge yaparak yükseldiği bu yerde bile suyun boyunu geçtiğini, ayaklarının yere basmadığını fark etti.

Sophia aniden ona doğru gelmeye başladı.

Crozier büyük bir hızla kaçsa mı, yoksa kalkmış cinsel organından uzak durmasını söylese mi, hangisinin daha iyi olacağını bilemiyordu. Sophia, Crozier'ın gözlerindeki paniği görmüş olmalıydı çünkü kurbağalama stille Yüzbaşı'ya doğru ilerlemeyi bıraktı. Crozier kadının su yüzeyinin hemen altında hoplayan göğüslerini görebiliyordu. Sophia, sol tarafını işaret etti ve ağaç köklerine doğru kolaylıkla yüzdü.

"Bu bir kamp sığınağı, kesinlikle yuva olarak kullandıkları sığınak değil," dedi Sophia. Güzel omuzları ve güzel bir boynu vardı.

"Ne?" dedi Crozier. Konuşma yeteneğini tekrar kazandığı için mutlu ve biraz da şaşırmıştı. Ama ağzından çıkan garip, tuhaf hece ve dişlerinin titremesi onu memnun etmemişti. Su, soğuk değildi.

Sophia gülümsedi. Bir tutam siyah saç yanağına yapışmıştı. "Ornitorenkler iki tür sığınak yaparlar," dedi yavaşça. "Bu tür sığınaklar, ki bunlara doğayı inceleyen bilim adamları kamp sığınakları der, erkek ve dişiler tarafından çiftleşme döneminin dışında kullanılırlar. Burada daha çok bekârlar yaşar. Yuva olarak kullandıkları sığınaklarsa dişi tarafından gerçek çiftleşme döneminde, tam cinsel ilişki gerçekleştikten sonra yapılır. Dişi ornitorenk bir yuva olarak kullanmak üzere küçük bir odacık kazar."

"Ah," dedi Crozier. Bir eliyle tıpkı bir fırtınada geminin direğine sımsıkı tutunur gibi ağacın köklerinden birini kavramıştı.

"Bilirsin, ornitorenkler yumurta bırakırlar," diye devam etti Sophia. "Tıpkı sürüngenler gibi. Ama dişiler tıpkı memeliler gibi süt salgılar."

Crozier, kadının beyaz göğüslerinin ortasındaki karanlık halkaları suyun üstünden görebiliyordu. “Gerçekten mi?” dedi.

“Kendisi de doğayı inceleyen bir bilim insanı sayılabilecek olan Jane Halam erkek ornitorenklerin arka bacaklarındaki zehirli mahmuzların varlık nedeninin sadece diğer erkeklere ve davetsiz misafirlere karşı savaşmaya yaramadığını, hem yüzerken hem de çiftleşirken dişiye tutunmasına da yaradığını söylüyor. Anlaşılan cinsel ilişki sırasında erkek bu zehri salgılamıyor.”

“Öyle mi?” dedi Crozier. Acaba başka bir şey mi söylemeliydim diye düşündü. Neden bahsettiklerini hiç anlamıyordu.

Sophia, ağaç köklerini kullanarak Crozier’a biraz daha yaklaştı. Serin ve şaşırtıcı derecede büyük elini Crozier’ın düz göğsüne dayadı.

“Bayan Cracroft...” diyecek oldu Crozier. “Şşşşttt...” dedi Sophia. “Sus.”

Sol elini ağaç kökünden Crozier’ın omzuna götürdü; tıpkı ağacın köküne tutunur gibi Crozier’a tutunuyordu. Sağ eli daha aşağıya kaydı, Crozier’ın göbeğini okşadı, sağ kalçasına dokundu, sonra tekrar ön tarafa gelerek penise değdi.

“Aman Tanrım,” diye fısıldadı Sophia Crozier’ın kulağına. Yanakları birbirine değiyordu; Sophia’nın ıslak saçları Crozier’ın gözlerine girmişti. “Yoksa zehirli bir mahmuz mu buldum?”

“Bayan Cra -”

Penisini sıktı. Hafifçe hareket ederek iki bacağını Crozier’ın sol bacağına dayadı, sonra bütün ağırlığını ve sıcaklığını Crozier’a verdi. Ona sürtünüyordu. Crozier onu desteklemek ve yüzünü suyun üstünde tutmak için bacağını hafifçe kaldırdı. Sophia’nın gözleri kapalıydı. Kalçaları ve göğüsleri Crozier’a dayalıydı. Sonra sağ eliyle Crozier’ın penisini ileri geri hareket ettirmeye başladı.

Crozier inledi. Ama bu boşalma sesi değil, bir ön inlemeydi. Sophia Crozier’ın boynunun hemen yanında hafifçe inledi. Crozier sol baldırının üstünde kadının cinsel organının sıcaklığını hissedebiliyordu. Bir şey nasıl sudan bile ıslak olur diye düşündü.

Sonra Sophia daha fazla inledi ve Crozier gözlerini kapattı. Aslında onu görmek istiyordu ama başka çaresi yok gibiydi. Sophia Crozier’ın bacağının üzerinde inip kalkmaya başladı. Sonra bu inip kalkmalar, hızlı, acil, ustaca bir hal almaya başladı.

Crozier, başını Sophia'nın ıslak saçlarına gömdü ve suyun içine boşaldı. Crozier bu boşalmanın hiç bitmeyeceğini sanmıştı ve eğer becerebilse boşaldığı için Sophia'dan özür dileyecekti. Bunun yerine ancak inleyebildi ve ağaç kökleri az daha elinden kayıp gidecekti. İkisi de hareket ediyor, çenelerini güçlükle suyun üstünde tutabiliyorlardı.

Bir şey Francis Crozier'ı şaşırtmıştı, gerçi o anda evrendeki her şey onu şaşırtıyor ama diğer yandan hiçbir şey onu ilgilendirmiyordu. Bacaklarıyla Crozier'ı sımsıkı kavramışken ve Crozier'ın bacağının üzerinde inip kalkarken, gözleri kapalı halde yanakları birbirine değerken Sophia inliyordu. Gerçekten kadınlar erkekler kadar yoğun bir cinsel zevk duyabilirler miydi? Evet, yattığı bazı fahişeler inliyorlardı ama erkeklerin inleyen kadınlardan hoşlandıklarını bildikleri için numara yapıyorlardı ve zevk almadıkları belliydi.

Ama Sophia...

Sophia gözlerini Crozier'ın gözlerinden ayırmadan geri çekildi, gülümsedi, Crozier'ı dudaklarından uzun uzun öptü, bacaklarını dikleştirdi, ağaç köklerinden güç alarak kıyıya, elbiselerinin bulunduğu, rüzgârdan hafifçe titreyen çalılıklara doğru yüzdü. İnanılmaz bir biçimde, giyindiler, piknik eşyalarını topladılar, eşeğin eyerine koydular, atlarına bindiler, sessizce valilik binasına gittiler.

İnanılmaz bir biçimde, o akşam Sophia Cracroft halasıyla, Sör John'la ve o gün normalden fazla konuşan Kaptan James Clark Ross'la gülüşüp konuşmuş, Crozier ise sessizce oturarak masaya bakmıştı. Crozier Sophia'ya hayranlık duyuyordu... Fransızlar ne derdi? Sangforid soğukkanlı. Crozier'ın ruhu, tıpkı Ornitorik gölünde bitmeyen bir orgazm yaşayan bedeni gibi hissediyordu kendini evrenin her köşesine atom ve öz salgılıyordu sanki.

Bayan Cracroft ona karşı soğuk davranmadı ya da herhangi bir serzenişte bulunmadı. Ona gülümsüyor, ona dönüp yorumlar yapıyor, valilik binasında kaldığı her gece yaptığı gibi onu konuşmaya dâhil etmeye çalışıyordu. Peki eskisine göre daha mı sıcaktı gülümsemesi? Daha mı içtendi? Ondan etkilendiğini gösteriyor muydu? Öyle olmak zorundaydı.

O gece akşam yemeğinden sonra Crozier Sophia'ya bahçede bir yürüyüş yapmayı teklif etti. Sophia, Kaptan Ross'a daha önceden iskambil oynayacağına söz verdiğini neden göstererek bunu reddetti. Yüzbaşı Crozier onlara katılmak ister miydi?

Hayır, Yüzbaşı Crozier bu teklifi reddetti. Sophia'nın sıcak, içten ve şakacı ses tonunu o akşam valilik konağında her şeyin normal olması gerektiğini istediği, bu konuyu daha sonra konuşmayı tercih ettiği şeklinde yorumladı Crozier. Yüzbaşı Crozier herkesin duyabileceği yükseklikte bir sesle biraz başının ağrıdığını, erken yatmak istediğini söyledi.

Ertesi gün güneş doğmadan en iyi üniformasını giymiş, konağın koridorlarında görünmüştü. Sophia'nın da tıpkı kendisi gibi onunla bir an önce konuşmak isteyeceğinden emindi.

Ama yanılmıştı. Kahvaltıya ilk gelen Sör John oldu. Crozier'la son derece sıkıcı bir konuşma yaptı. Crozier de bu tür konuşmalara pek alışık olmadığı için Sör John'a yanıt vermekte çok zorlandı. Özellikle de mahkûmların kanal kazmaları karşılığında uygulanması gereken ücret tarifesi konusu açılınca.

Daha sonra kahvaltıya inen kişi Bayan Jane oldu. Ross bile kahvaltıya Sophia'dan önce geldi. Bu sırada Crozier altıncı kahvesini içiyordu. Sabahlan kalktığında çay yerine kahve içmeyi Parry'yle beraber yıllar önce Kuzey Kutbu'na gittiği sırada öğrenmişti. Bu kadar geç olmasına rağmen Sophia'nın yumurtasını, sosisini, fasulyesini ve tostunu yemesini, çayını içmesini bekledi.

Sör John bir yerlere gitti. Bayan Jane ortadan kayboldu. Ross dolaşmaya çıktı. Sophia sonunda kahvaltısını bitirdi.

"Bahçede yürümek ister misin?" diye sordu Crozier.

"Bu kadar erken bir saatte mi?" dedi Sophia. "Daha şimdiden orası çok sıcak olmuştur. Sonbahar hâlâ serinleme emareleri göstermedi.

"Ama..." diyecek oldu Crozier ve herhangi bir şey söylemekten vazgeçip bakışlarıyla bu teklifinin kendisi için ne kadar önemli olduğunu anlatmayı tercih etti.

Sophia gülümsedi. "Seninle bahçeye gelmekten büyük zevk duyarım Francis."

Yavaş yavaş, yol sanki hiç bitmeyecekmişçesine yürüdüler. Bir mahkûmun taze gübre dolu çuvalları boşaltmasını beklediler.

Adam gittiğinde, Crozier Sophia'yı bahçenin ucundaki gölgeli taş banka doğru yönlendirdi. Şemsiyesini kapatırken oturması için ona yardım etti. Sophia Crozier'a baktı. Crozier oturamayacak kadar heyecanlıydı ve ikide bir ayak değiştirerek Sophia'nın önünde ayakta duruyordu. Sophia'nın gözlerinde bir beklenti aradı boşuna.

Sonunda tek dizinin üstüne çökmeyi akıl etti.

“Bayan Cracroft, Kraliyet Donanması’nda alt kademe bir komutan olduğumun farkındayım. Sizin aslında bir amiralin ilgisine layık olduğunuzu da biliyorum. Koca bir filoyu yöneten bir Amiralin. Ama siz de şunun farkında olmalısınız... Ve biliyorum farkındasınız... Size karşı hissettiğim duyguların yoğunluğunu... Ve eğer siz de benzer duygular içindeyseniz... “

“Aman Tanrım, Francis,” diye onun sözünü kesti Sophia. “Bana evlenme teklif etmeyeceksin, değil mi?”

Crozier’ın buna verecek yanıtı yoktu. Tek dizi üzerine çökmüş, iki elini de dua eder gibi kavuşturmuş halde kalakaldı.

Sophia Crozier’ın omzuna dokundu. “Yüzbaşı Crozier, sen harika bir adamsın. Asla düzeltilemeyecek kaba yanların olsa da kibar bir adamsın. Ve akıllı birisin. Benim bir komutanın karısı olamayacağımı anlayacak kadar akıllı olmalısın. Bu uygun olmazdı. Hiç... Kabul edilir olmazdı.”

Crozier konuşmaya çalıştı. Aklına hiçbir sözcük gelmiyordu. Beyninin bir kısmında hâlâ bir türlü tamamlayamadığı evlilik teklifini tamamlamaya çalışıyordu. Bütün gece uyumamış, ona bu teklifi nasıl yapacağını düşünmüştü. Kendini bu kadar zorlamasına rağmen, konuşmanın henüz üçte birini tamamlayabilmişti.

Sophia yavaşça güldü ve başını iki yana salladı. Gözleriyle etrafı taradı, onları görebilecek ya da duyabilecek kimsenin, bir mahkûmun bile olmadığına emin olduktan sonra sözlerine devam etti. “Lütfen dün olanlarla ilgili kafanı fazla yorma, Yüzbaşı Crozier. Harika bir gün geçirdik. Göldeki... fasıl... ikimiz için de çok hoştu. Bu benim doğamın ve birbirimize karşı birkaç dakikalığına duyduğumuz yakınlığın bir ürünüydü. Lütfen sevgili Francis, bir anlık boşboğazlığımız yüzünden bana karşı herhangi bir sorumluluk duyma zorunluluğunu hissetme.” Crozier Sophia’ya baktı.

Sophia gülümsedi. Ama Crozier’ın alışık olduğu sıcak gülümseme değildi bu. Sıcak havada bir fısıldamadan biraz daha yüksek sesle şunları ekledi: Benim onurumun sorumluluğunu taşımıyorsun, Yüzbaşı.”

“Bayan Cracroft..,” diye söze başladı Crozier ve sustu. Gemisi karaya otursa, dışarıya su atan pompalar çalışmazken güverteye bir metre yüksekliğinde su girince, direklerde yırtık halde duran yelkenler birbirine karışınca hangi emirleri vereceğini çok iyi bilirdi. Ne söyleyeceğini bilirdi. Şu anda aklına tek bir sözcük bile gelmiyordu. İçinde sadece büyüyen bir

acı ve şaşkınlık vardı. Bu daha önceleri de çok iyi bildiği bir duygu olduğu için duyduğu acı daha fazla katlanıyordu.

“Evlenecek olsaydım, bu kişi Kaptan Ross olurdu,” diye devam etti Sophia, şemsiyesini açarak ve havada çevirerek. “Gerçi ben kaptan karısı olacak bir kadın da değilim, Francis. Mutlaka şövalye ilan edilmiş olması gerekir. Ama eminim kısa süre sonra Şövalye ilan edilecektir.”

Crozier kadının gözlerine baktı, bir tür işaret bekliyordu. “Kaptan Ross nişanlı,” diyebildi sonunda. Sesi günlerce su verilmeden bir yere bağlanmış bir adamın sesi gibi çıkmıştı. “James İngiltere’ye döner dönmez hemen evlenmeyi planlıyorlar.”

“Boş versene,” dedi Sophia. Şimdi ayağa kalkmıştı ve şemsiyesini daha hızlı çeviriyordu. “Bu yaz İngiltere’ye gideceğim, hem de John Amca’dan bile önce. Kaptan James Clark Ross henüz son kozumu görmedi.”

Hâlâ komik bir şekilde dizinin üstünde bekleyen Crozier’a baktı. “Ayrıca,” diye ekledi neşeyle, “Kaptan Ross kendisini bekleyen gelin adayıyla evlense bile -James’le onun hakkında sık sık konuşuyoruz ve seni temin ederim ki kadın bir aptal- evlilik her şeyin sonu değildir. Evlilik ölüm değil. Herkesin gidip de kimsenin dönmediği Hamlet’deki “Bilinmeyen Ülke” değildir. Evlenip, daha sonra boşanıp kendine uygun kadını bulan pek çok adam var. Bu sözlerimi bir yere yaz, Francis.”

Sonunda Crozier ayağa kalktı. En iyi üniformasına bulaşan tozu sildi.

“Şimdi gitmem gerek,” dedi Sophia. “Jane Hala, Kaptan Ross ve ben bu sabah Van Diemen Şirketi’nin ithal ettiği damızlık hayvanları görmek için Hobart Town’a gideceğiz. İstersen bizimle gelebilirsin Francis. Ama Tanrı aşkına eğer geleceksen üniformanı ve şu yüz ifadeni değiştir.”

Hafifçe Crozier’ın koluna dokundu, şemsiyesini çevirerek valilik konağına doğru yürüdü.

Crozier saatin dört olduğunu belirtecek şekilde sekiz kere çalan çan seslerini duydu. Normalde tayfalar yarım saat sonra hamaklarından kalkar, güverteleri ve her yeri temizlemeye başlarlardı. Ama bu karanlıkta, buzda ve rüzgârda -Crozier direkleri sallayan rüzgârın sesini duyuyordu ve burada geçirdikleri üçüncü kışın henüz başı, 10 Kasım olmasına rağmen bu rüzgâr bir fırtınanın habercisi olabilirdi- tayfaların daha geç kalkmasına, saat altıya kadar uyumalarına izin veriliyordu. Sonra çavuşların bağrışları, adamların botlarının yerlere çarptığında çıkardığı sesler ve çavuşların tayfalara “eğer hemen kalkmazsanız siz uyurken hamaklarınızı keserim” tehditleriyle soğuk gemi canlanıyordu.

Burası bu anlamda, normal bir deniz göreviyle karşılaştırıldığında bir cennet sayılırdı. Tayfaların geç saatlere kadar oturmalarına izin veriliyor, görevlerine dağılmadan önce orta güvertede kahvaltı etmelerine göz yumuluyordu.

Crozier viski şişesine ve bardağa baktı. İkisi de boştu. Ağır tabancasını kaldırdı, barut ve kurşunla tabancanın ağırlığı artmıştı. Bu ağırlığı hissediyordu.

Tabancasını paltosunun cebine koydu, paltoyu çıkardı, bir askıya astı. Viski bardağını Jopson'un her sabah bıraktığı temiz bez parçasıyla sildi, çekmeceye koydu. Sonra boş viski şişesini Jopson'un kayarak açılan kapının yanına bıraktığı sepete dikkatle yerleştirdi. Crozier karanlıkta yapacağı görevi bitirdikten sonra aynı sepette dolu bir viski şişesi bulacaktı.

Bir an üniformasını giyip güverteye çıkmayı, askeri kıyafetlerini giymeyi, paltosunu, kepini ve atkısını alıp gecenin ve fırtınanın ortasına gitmeyi, tayfalarının uyanmasını beklemeyi, daha sonra subaylarla beraber kahvaltı edip bütün gün uyumamayı düşüldü.

Bunu pek çok kez yapmıştı.

Ama bu defa yapmayacaktı. Çok yorgundu. Üzerinde dört kat pamuklu elbise olmasına rağmen orada bir dakika bile durmak zordu. Crozier, saat dördün gecenin en soğuk olduğu, hasta ve yaralı adamların hayatlarını kaybedip Bilinmeyen Ülke'ye doğru yol aldığı bir saat olduğunu biliyordu.

Crozier battaniyelerin arasına girdi ve yüzünü at derisinden yapılma donmuş yatağına koydu. Vücut ısısının battaniyelerin içine yayılması için on beş dakika geçmesi gerektiğini biliyordu. Şansı varsa, on beş dakika dolmadan uyuyacaktı. Ertesi günün soğuğu ve karanlığı başlamadan önce iki saatlik sarhoş uykusunu uyuyacaktı şansı varsa. Şansım varsa, diye düşündü, bir daha uyanmam.

17
IRVING

Yüzbaşı ona tam olarak bu emri vermemişti. Ama Yüzbaşı Crozier bundan altı ay önce kadının Terör'de kalmasına izin verdikleri zaman Irving'e Eskimo kadına göz kulak olması emrini vermiş, şu ana kadar bu emri geri almamıştı ve bu yüzden Irving kendini kadına karşı sorumlu hissediyordu. Ayrıca, kadına âşıktı. Bir vahşiye, Hıristiyan bile olmayan bir kadına, tek kelime İngilizce bile bilmeyen eğitimsiz bir yerliye, bırakın İngilizce'yi, dili koparılmış olduğu için herhangi bir dili konuşamayan bu kadına âşık olmanın aptalca -hatta delilik- olduğunu biliyordu. Ama bu kadındaki bir şey güçlü kuvvetli John Irving'in dizlerinin bağını çözüyordu.

Ve şimdi gitmişti.

İki gün önce, perşembe günü, ona ayrılan yerde, orta güvertede, revirin önünde karma karışık duran kasaların arkasındaki küçük bölmede olmadığını fark ettiler. Ama tayfalar Bayan Sessizlik'in gelip gidişlerine alışmışlardı. Kadın geceleri de dâhil olmak üzere bir gemiye geliyor, bir ortadan kayboluyordu. On bir ayan Sessizlik yoktu ve onu bulmak Teğmen Irving'in işiydi.

Kasım Perşembe akşamı Irving, Yüzbaşı Crozier'a Bayan Sessizlik'in ortada olmadığı raporunu vermiş, ama hem Yüzbaşı, hem Irving, hem de diğerleri iki gece önce onu buzda görmüşlerdi. Sonra, Strong ve Evans'ın cesetleri bulunduğunda tekrar ortadan kaybolmuştu. Yüzbaşı merak etmeye gerek olmadığını, kadının yeniden ortaya çıkacağını söylemişti. Ama çıkmamıştı.

O perşembe sabahı fırtına çıkmış, kar ve sert rüzgârları beraberinde getirmişti. Çalışma takımları Terör ve Erebus arasında ortaya çıkan bir metre yüksekliğindeki sivri buz direklerini kırmaya gitmiş ama öğleden sonra gemilere dönmek zorunda kalmış, o zamandan beri kimse buza çıkmamıştı. Perşembe akşamı Erebus'ları gelen ve fırtına nedeniyle Terör'de gecelemek zorunda kalan bir ulak Bayan Sessizlik'in Üsteğmen Fitzjames'in gemisinde olmadığını söylemişti. Bu cumartesi sabahından beri nöbet süreleri bir saate düşürüldüğü halde nöbetçiler buz tutmuş ve soğuktan donmuş bir halde görevlerini tamamlıyorlardı. Çalışma takımları her üç saatte bir, gemi ağırlıktan yana yatmasın diye direklere ve halatlara

çıkıp orada biriken buzlan kırmak zorunda kalıyorlardı. Ayrıca, yukarıdan düşen buzlar nöbet tutan denizciler için tehlike oluşturuyor, güverteye zarar veriyordu. Terör'de daha çok denizci güverteyi temizlemeye, biriken karların alt katlara inen kapakların açılmasını engellemesinin önüne geçmeye çalışıyorlardı.

Cumartesi gecesi yemekten sonra Teğmen Irving Yüzbaşı Crozier'a Bayan Sessizlik'in hâlâ ortada olmadığını söylediğinde Yüzbaşı şöyle yanıt vermişti: "Hâlâ ortada yoksa bir daha geri gelmeyebilir, John. Ama adamlar hamaklarına yattıktan sonra kadının gemide olmadığından emin olmamız için gemiyi arama iznin var."

Bu akşam Irving'in güvertedeki subay nöbeti biteli saatler geçmesine rağmen, tekrar üzerine kalın paltolarını giydi, bir feneri yaktı, merdivenden tekrar güverteye çıktı.

Güvertedeki durum düzelmemiş, hatta Irving'in yemek yemek için beş saat önce aşağı inmesinden bu yana daha da kötüleşmişti. Rüzgâr kuzeybatıdan esiyor, karları savuruyor, görüş mesafesini üç metreye ya da onun da altına düşürüyordu. Karlar yüzünden aşağıya doğru sarkmış yelkenlerin yanında, kapağın bulunduğu yerde, ellerinde baltalarla beş kişilik bir çalışma takımının, canlarını dişlerine takarak, küfrederek ellerinden geleni yapmasına rağmen buz her yeri kaplamıştı. Irving bir piramit oluşturan yelkenlerin arasından geçti; rüzgâr fenerin ışığının yüzüne gelmesine neden oluyordu. Çalışma takımında işini yapmayan biri olup olmadığına baktı. Üst güverteden sorumlu çavuş Reuben Male nöbetçileri ve çalışma takımını denetliyordu; Irving onu adamın elindeki fenerin ışığını takip ederek buldu.

Male buz tutmuş, elbiseli bir tümsek gibiydi. Yüzünü bile kalın pamuk atkılarla örtmüştü. Kalın koluna sıkıştırdığı tüfeği buz tutmuştu. İki adam da seslerini duyurabilmek için birbirlerine bağırmak zorundaydılar.

"Bir şey gördünüz mü, Bay Male?" diye bağırdı Irving, üst güverte çavuşunun kalın pamukla örtülü yüzüne doğru eğilerek.

Ona göre daha kısa boylu olan Male atkılarını biraz açtı. Burnu buzdan bembeyaz olmuştu. "Buzda çalışan takımlardan mı söz ediyorsunuz, komutanım? İlk direğin ötesine geçtikleri zaman onları göremiyorum. Sadece seslerini duyabiliyorum. Bu arada ben şu anda genç Kinnaird'ın nöbetini tutuyorum. Üç numaralı çalışma takımındaydı ve hâlâ üzerindeki buzlar çözülmedi."

"Hayır, buzda bir şey gördün mü diye soruyorum," diye bağırdı Irving.

Male güldü. Gülüşü boğuk bir biçimde geliyordu Irving'in kulağına. "Kırk sekiz saattir buzu doğru dürüst göremiyoruz, Teğmenim. Bunu siz de biliyorsunuz. Daha önce buradaydınız."

Irving başıyla anladığını belirtti ve atkısını yüzüne ve alnına daha sıkı sardı. "Kimse Sessizlik'i.. Bayan Sessizlik'i görmedi mi?"

"Duyamadım, komutanım," Bay Male daha da yakına geldi, buzla kaplı bir demir ve tahta parçası haline gelen tüfeği aralarında duruyordu.

"Bayan Sessizlik?" diye bağırdı Irving.

"Hayır, komutanım. Anladığım kadarıyla günlerdir kimse o Eskimo kadını görmüyor. Gitmiş olmalı, Teğmenim. Bir yerlerde ölmüş olmalı. Bana sorarsanız, iyi oldu."

Irving başıyla onayladı, Male'in iri omzuna kalın eldivenli eliyle dokundu ve kıç tarafına doğru ilerledi. Yürürken geminin ana direğinden uzak durdu çünkü direkten düşen devasa buz kütleleri yere mermi gibi çarpıyordu. Sancak tarafında nöbet tutan John Bates'in yanına gitti.

Bates hiçbir şey görmemişti. Güvertede çalışan beş denizciyi bile göremiyordu.

"Affedersiniz, komutanım ama saatim yok ve korkarım bu düşen buzlar, esen rüzgâr ve kırılan buzlardan çanı da duyamayacağım. Nöbetimin bitmesine çok var mı acaba?"

"Bay Male çanı çalınca duyarsın," diye bağırdı Irving, yirmi altı yaşındaki denizcinin buz tutmuş vücuduna biraz daha yaklaşarak. "Aşağı inmeden önce yanına gelip seni alacaktır. Nöbetine devam et."

"Emredersiniz, komutanım."

Yelkenlerin önüne geçince rüzgâr Irvlng'in ayaklarını yerden kesecek gibi oldu. Irving, bir süre buzların düşmesini bekledi, küfreden ve bağıran adamların seslerini ve yukarıdaki direklerden gelen tıngırtıları dinledi ve elinden geldiğince hızlı bir biçimde yeri yeni kaplamış yarım metrelik karların arasından, donmuş yelkenlerin altından geçerken eğilerek ilerledi; kapağı kaldırdı ve merdivenden aşağı indi.

Doğal olarak daha önce alttaki güverteleri pek çok kez aramıştı. Özellikle de kadının yatma yeri olarak kullandığı revirin önündeki sandıkların arkasını. Ama Irving şimdi arkaya yürüyordu. Yukarıdaki güverteye düşe buzların, hamaklarında uyuyan adamlardan gelen homurtunun, Bay Diggle'ın ocak yönünden gelen alışılmış küfürlerinin, rüzgârın daima var olan uluması ve daima inleyen buz sesi dışında gecenin bu saatinde gemi sessizdi.

Irving karanlık ve dar koridora girdi. Bay Male'in odası dışında, subay kamaralarının hepsi doluydu. Terör o anlamda şanslı sayılırdı. Erebus, buzdaki o şeye Sör John ve Teğmen Gore da dâhil olmak üzere pek çok subayını kurban verirken Terörde bir buçuk yıl önce Beechey Adasında doğal nedenlerden dolayı ölen baş ateşçi John Torrington dışında hiçbir subay ya da alt rütbeli subayını kaybetmemişti.

Büyük Oda'da kimse yoktu. Şu sıralarda oturulacak kadar sıcak değildi burası. Deri kaplı kitaplar bile raflarında donmuş gibi duruyordu. Metal diskleri çalan tahta alet bu günlerde hiç çalıştırılmıyordu. Irving, subay odalarının yanından geçip merdivene ulaştığında Yüzbaşı Crozier'ın ışığının hâlâ yandığını fark etti.

Alt güverte her zaman olduğu gibi çok soğuk ve çok karanlıktı. Cerrahların gittikçe daha fazla konserve yiyeceğin bozulduğunu fark etmelerinden sonra artık daha sıkı bir perhiz uygulandığından ve kömür stoklarının sonuna geldikleri ve gemiyi daha az ısıttıkları için artık pek kömür taşımaya gelinmediğinden Irving orada sadece kendisinin olduğunu fark etti. Geminin kıçına doğru ilerlerken siyah tahtalar ve buz kaplı metal destekler inledi. Zifiri karanlık fenerin ışığını yutuyor gibiydi ve Irving'in nefesi havada buz kristaline dönüşüyor ve bunlar da cılız ışığı kesiyorlardı.

Bayan Sessizlik pruva bölgesinde, marangozun ve kalafatçının deposunda, bu depoların arkasında bulunan Ekmek Odasında yoktu. Terör ilk kez yelken açtığı sırada alt güvertenin orta kesimleri sandık, fıçı ve diğer erzaklarla doluydu ama şimdi çoğu yer boştu. Bayan Sessizlik orta bölümlerde de yoktu.

Teğmen Irving İçki Odasına Yüzbaşı Crozier'ın kendisine verdiği anahtarı kullanarak girdi. Fenerinden çıkan cılız ışıktan görebildiği kadarıyla burada brendi ve şarap şişeleri kalmıştı ama Irving rom stoklarının azaldığını biliyordu. Rom bittiğinde, tayfalara artık günlük olarak rom verilemediğinde isyan çıkma tehlikesi baş gösterecekti. Teğmen Irving de bunu tıpkı diğer subaylar gibi iyi biliyordu. Yüzbaşının muhasebecisi Bay Helpman ve buranın sorumlusu Bay Goddard yakın zamanda altı aylık rom stoklarının kaldığı raporunu vermişlerdi. O da kişi başına verdikleri dörtte üçü suyla karıştırılmış dörtte bir litre romu yarıya indirdiklerinde. Böyle yapınca bile tayfaların homurdanmaya başlayacakları belliydi.

Tayfaların Bayan Sessizlik'e büyücü demelerine rağmen Irving Bayan Sessizlik'in bu kilitli odaya girebileceğini sanmıyordu. Yine de masaların

ve tezgahların altına ve arkasına bakarak içerisini dikkatle aradı. Bu odada aynı zamanda soğuk soğuk parlayan palalar, süngüler ve saçma tüfekleri bulunuyordu.

Yeterince barut ve kurşun stoku barındıran Silah Odasına, Crozier'ın raflarda duran şişelerinin bulunduğu ama son haftalarda subaylara ikram edile edile özel yiyeceklerin tükendiği Yüzbaşı'nın özel deposuna, Yelken Odası'na, Giyecek Odası'na, arkada bulunan halat deposuna ve diğer malzemelerin bulunduğu depoya baktı. Eğer Teğmen Irving bu Eskimo kadının yerinde olup da saklanmaya çalışsaydı Yelken Odası'nı seçerdi. Bu oda daha dokunulmamış yedek yelken yığınlarıyla ve uzun süredir kullanılmamış malzemelerle doluydu.

Ama orada da yoktu. Irving, Giyecek Odası'na girdiğinde, fenerinin de yardımıyla odanın arkasında uzun boylu, sessiz, insanın üstüne çöken karanlık omuzlu bir figür görmüş, ama daha sonra bunların askıya asılmış pamuk paltolar ve Galler perukları olduğunu anlamıştı.

Teğmen, kapıları açıp en alt güverteye giden merdivenlere ulaştı.

Çocuksu bakışları ve sarı saçları nedeniyle genç gösteren Teğmen John Irving'in Eskimo kadına âşık olmasının nedeni tecrübesiz ve hiç kadın görmemiş biri olmasından kaynaklanmıyordu. Tersine Irving, güvertede durmadan yaşadıkları seks maceralarını anlatan palavracılardan çok daha fazla cinsel deneyime sahipti. On dört yaşına geldiği zaman amcası onu Bristol limanına götürmüş, Mol adında temiz ve hoş bir fahişeye teslim etmiş ve bir saat değil, uzun bir akşam, gece ve sabah geçirmelerine yetecek kadar para vermiş, iskeleye bakan bir hanın çatı katını onlar için kiralamıştı. Böylece genç Irving daha sonraları pek çok kez tadacağı cinselliği öğrenmişti.

Irving kibar takımından kadınlarla da beraber oldu. Bristol'ün üçüncü en önemli ailesi olan Dunwitt-Harrisonların kızı Emily ile pek çok erkeğin bu kadar erken bir yaşta girmek için hayalarından birini feda edeceği bir ilişkiye girmişti. Londra'dayken Donanma'da Excellent gemisinde silah eğitimi alırken hafta sonlarını üst sınıftan pek çok çekici kadınla beraber geçirmişti. Bunlar arasında güzel Bayan Sarah, utangaç ama yatakta şaşırtıcı Bayan Linda, -özel anlarda- insanı afallatan Abigail Elizabeth Lindstrom Hyde-Berrie de vardı. Genç teğmen daha sonra bu sonuncusuyla nişanlanacaktı.

John Irving'in evlenmeye niyeti yoktu. En azından yirmili yaşlarında. Babası ve amcası ona bu yaşlarındayken dünyayı gezmesini ve tohumlarını

ekmesini önermişlerdi. Otuzlu yaşlarında da evlenmek istemiyordu. Kırklarında da evlenmek için akla uygun bir neden bulamadı. Bu yüzden Keşif Birimi'ne yazılmayı daha önce hiç düşünmediği halde -soğuk havaları hiç sevmezdi, kutuplardan birinde donup kalma düşüncesi ona saçma ve korkunç gelirdi- nişanlandıktan bir hafta sonra kendisinden daha yaşlı arkadaşları George Hodgson ve Fred Hornby ile konuşup onların telkinleriyle Terör gemisinde görev almak için başvurdu.

O güzel cumartesi sabahı muhtemelen sol tarafından kalkmış olan Yüzbaşı Crozier onları azarladı, onlarla alay etti ve titizlikle sınava tabi tuttu. Direği bile olmayan bir gemide eğitim aldıkları için onlarla alay etti. Sadece küçük silahlar taşıyan bir gemide görev yapmak isteyip istemediklerinden emin oldu. Onlara "görevlerini gerçek birer İngiliz gibi" icra edip etmeyeceklerini sordu. (Irving "evlerinden binlerce kilometre uzakta buzun içinde kaldıklarında gerçek bir İngiliz gibi davranmanın" ne işe yarayacağını kendi kendine sorduğunu hatırlıyordu.) Daha sonra Yüzbaşı Crozier onlara kalacakları yeri gösterdi.

Bayan Abigail Elizabeth Lindstrom Hyde-Berrie, uzun yıllar boyunca nişanlı kalacaklarını öğrenince doğal olarak perişan oldu. Ama Teğmen Irving Keşif Birimi'nden elde edeceği paraya ihtiyaçları olduğunu, maceraya, üne ve şöhrete düşkünlüğünün meyvelerini seferde yaşadıklarına ilişkin geri geldiği zaman yazacağı kitaptan iyi para kazanacaklarını söyleyerek teselli etti onu. Bu söylediklerinden Bayan Abigail ikna olmasa da ailesi ikna oldu. Sonra, onunla yalnız kaldıklarında kadının gözyaşlarını ve öfkesini kucaklamalar, öpücükler ve ustaca okşamalarla dindirdi. Bu teselli faslı öyle ilginç bir boyuta ulaşmıştı ki Teğmen Irving şimdi, bu olaydan iki buçuk yıl geçtikten sonra baba olmuş olabileceğini biliyordu. Ama birkaç hafta sonra Terör gemisi limandan ayrılıp buhar makineli motorlarıyla yol almaya başlayınca Bayan Abigail'e veda etmek ona zor gelmedi. Bu üzgün genç bayan pembe şemsiye ve yeşil-pembe bir kıyafetle Greenhithe'deki limana onu uğurlamaya gelmiş, ipek pembe bir mendille ona el sallarken, daha ucuz pamuktan bir başka mendille gözyaşlarını silmişti.

Irving, Sör John'un "Kuzey-Batı Geçidi'ni aştıktan sonra hem Rusya'ya hem de Çin'e gideceğini bildiğinden bu denizlerde görev yapan bir Donanma gemisine tayin olmak için başvurmayı ya da en azından Donanma'daki görevinden ayrılıp bir macera kitabı yazmayı, amcasının

Şanghay'da yaptığı ipek ticaretine yardım etmeyi planlıyordu. En alt güvene alt güverteden daha karanlık ve daha soğuktu.

Irving en alt güverteden nefret ederdi. Burası ona buz gibi kamarası ve loş orta güverteden daha çok bir mezarı hatırlatırdı. Buraya ancak mecbur kalırsa, genellikle de bezlere sarılmış cesetlerin -ya da ceset parçalarının- Ölüler Odası'nda istiflenmesi işini denetlemek için gelirdi. Her seferinde acaba bir dahaki sefere bir başkasının bu defa kendi cesedini buraya konma işini denetleyip denetlemeyeceğini merak ederdi. Fenerini kaldırdı, sulu karın ve kirli havanın içinden arka tarafa doğru yürüdü.

Kazan dairesi boş gibi görünüyordu ama daha sonra Teğmen Irving sancak tarafında birinin olduğunu fark etti. Fener yanmıyor, sadece dört tane kapalı kazan kapısından birinde yanan kısık, titrek bir kırmızı ışık faik ediliyordu. Loş ışıkta, yerde yatan kişi bir ölüye benziyordu. Adam alçak tavana bakıyor ve gözlerini kırpmıyordu. Irving odaya girdiğinde ve kömür sepetinin yanındaki kancaya fenerini astığında da kafasını çevirmemişti.

"Sizi buraya getiren nedir Teğmen?" diye sordu James Thompson. Mühendis hâlâ ne başını oynatmış ne de gözlerini kırpmıştı. Geçen ay tıraş olmayı bırakmış, zayıf, beyaz yüzünün her yeri sakalla dolmuştu. Adamın gözleri yuvalarının içine gömülmüştü. Saçları dik, isli ve terliydi. Pek kömür yakılmadığı için kazan dairesi bile dondurucu soğukluktaydı ama Thompson üzerinde sadece pantolon, atlet ve askıyla yerde yatıyordu.

"Sessizlik'i arıyorum," dedi Irving.

Yerde yatan adam tavana bakmaya devam etti.

"Bayan Sessizlik'i," diye açıklık getirdi genç Teğmen.

"Eskimo cadısı," dedi mühendis.

Irving boğazını temizledi. Burada kömür tozları o kadar fazlaydı ki nefes almak bile zordu. "Onu gördünüz mü Bay Thompson? Ya da sıra dışı bir şey duydunuz mu?"

Hâlâ ne başını çevirmiş ne de gözlerini kısmış olan Thompson yavaşça güldü. Bir kavanoza çarpan küçük taşlar gibi çıkan sesi rahatsız ediciydi ve kendi öksürüğüyle kesildi. "Dinleyin," dedi mühendis.

Irving başını çevirdi. Burada diğer yerlere oranla daha net duyulmasına rağmen Irving'in bildiği, sıradan sesler vardı: Bastıran buzun ağır ağır inlemesi, demir kazanların ve kazan dairesinin önünde ve arkasındaki yapısal desteklerin daha da büyük bir sesle inlemeleri, uzaktan gelen rüzgârların uluması, geminin üzerine düşen buz parçalarının yarattığı titreşim, geminin sallanan direklerinin gıcırtısı, gövdeden gelen düzensiz

tırmalama sesleri ve kazan dairesinden ve borulardan gelen tıslama, tırmalama sesi.

“Bu güvertede nefes alan biri ya da bir şey var,” diye devam etti Thompson. “Duyuyor musunuz?”

Irving duymaya çalıştı ama nefes almaya benzer bir ses duymadı; gerçi kazandan hızlı solumaya benzer sesler geliyordu. “Smith ve Johnson nerede?” diye sordu Teğmen. Bunlar yirmi dört saat boyunca Thompson’la çalışan ateşçilerdi.

Mühendis omuz silkti. “Bugünlerde pek fazla kömür küreklemeye gerek olmuyor; onlara sadece birkaç saatliğine ihtiyacım oluyor. Zamanımın çoğunu yalnız geçiriyorum. Borular ve kapaklar arasında sürünerek. Yamayarak. Bantlayarak. Parçaları değiştirerek. Bu... şeyi... çalışır kılmak, orta güverteye her gün birkaç saatliğine sıcak su gönderebilmek için uğraşıyorum. İki ay, en fazla üç ay sonra bunlar da bir işe yaramayacak. Kömürümüz tükeniyor. Yakında ısınamayacağız.”

Irving bu raporları subayların odasında duymuştu ama bu konuya pek ilgi duymuyordu. Üç ay ona çok uzun bir zaman gibi görünüyordu. Şu anda Bayan Sessizlik’in gemide olmadığına emin olmak ve Yüzbaşıya rapor vermek istiyordu. Terörün altını üstüne getirmesi gerekiyordu. Sonra da üç ay daha hayatta kalmalıydı. Tükenen kömür stoku hakkında daha sonra da kafa yorabilirdi.

“Söylentileri duydunuz mu Teğmen?” diye sordu mühendis. Hâlâ yerde yatıyordu ve ne başını Irving’den yana çevirmiş ne de gözlerini kıpmıştı.

“Hayır, Bay Thompson. Ne söylentisi?”

“Buzdaki o şey, o hayalet, o şeytan... istediği zaman gemiye geliyor, geceleri en alt güvertede geziniyormuş,” dedi Thompson.

“Hayır,” dedi Teğmen Irving. “Bunu duymamıştım.”

“Burada, en alt güvertede yeteri kadar zaman geçirin,” dedi yerde yatan adam. “Ondan sonra her şeyi duyacak ve göreceksiniz.”

“İyi geceler Bay Thompson.” Irving, cızırdayan fenerini aldı; koridordan ön tarafa doğru ilerledi.

En alt güvertede bakacak daha fazla yer kalmamıştı ve Irving bu işi bir an önce bitirmek istiyordu. Ölüler Odası kilitliydi. Yüzbaşı’dan bu odanın anahtarını istememişti ve ağır kilidin güçlü ve güvenli bir biçimde kapalı olduğunu görüp yoluna devam etti. Kalın, meşe kapının ardından gelen çiğneme ve tırmalama seslerini neyin çıkardığını öğrenmek istemiyordu.

Geminin gövdesi boyunca uzanan yirmi bir su tankı Eskimo kadın için iyi bir saklanma yeri olamazdı. Bu yüzden Irving kömür deposuna yöneldi. Kömür tozuyla dolu hava, fenerinden gelen ışığın gücünü azaltıyordu. Kömür dolu çuvallar, bir zamanlar tabandan tavana kadar her yeri kaplarken, şimdi sisli odaların köşelerini bile güçlükle dolduruyor, kum torbalarıyla kapatılmış ufak bir siperi andırıyordu. Bayan Sessizlik'in bu havasız, kokmuş, hastalıklı cehennem deliğinde barınamayacağını düşündü, her taraf dışkı kokuyor, etrafta fareler geziniyordu. Buna rağmen bakmak zorunda olduğunu düşündü.

Kömür depolarını aramayı bitirdikten sonra geminin bu kısmında bulunan diğer depolara, ön tarafa, mürettebatın yattığı ve Bay Diggle'ın ocağının bulunduğu yerin tam iki kat altına, fıçı ve sandıkların olduğu bölümlere bakmaya gitti. Bu bölümde, alt güverteden inen bir merdiven vardı. Tonlarca tahta tavana monte edilmişti. Bu yüzden alan daralmıştı ve Irving hafif çömelerek ilerlemek zorunda kalıyordu. Bununla birlikte iki buçuk yıl öncesine göre fıçı, sandık ve malzeme yığınları bir hayli azalmıştı.

Ama farelerin sayısında artış olmuştu. Büyük bir artış.

Irving daha sulu çamura bulanmış büyük sandıkların arasına ve içine baktı, bunların boş ya da kapalı olduğundan emin oldu. Ön tarafta bulunan dikey merdivene geldiğinde fenerin loş ışığının hemen ötesinde bir hareket sezdi, hızla soluk alan, hızla hareket etmeye çalışan birilerinin varlığını hissetti. Bu, büyük bir şeydi ve bir kadın değildi.

Irving'in silahı yoktu. Bir an için fenerini yere atıp karanlığın ortasından geçerek geminin ortasındaki merdivene doğru koşmak geldi aklına. Ama tabii ki böyle yapmadı ve düşünce geldiği gibi gitti aklından. İleriye doğru bir adım attı, kendisinin bile ummadığı kadar güçlü ve otoriter bir sesle bağırdı: "Kim var orada? Kendini tanıt!"

Sonra fenerin ışığında onları gördü. Tüm mürettebattaki en iri yapılı adam olan geri zekâlı Magnus Manson hızla pantolonunu giymeye, kocaman, kirli parmaklarıyla fermuarını kapamaya çalışıyordu. Ondan bir iki metre ötede, bir buçuk metre boyunda, gözleri yuvalarından fırlamış gibi duran fare suratlı kalafatçı yardımcısı. Cornelius Hickey askılarını yerine takıyordu.

John Irving şaşırdı. Ne olduğunu anlaması ve kabullenmesi için birkaç saniye geçmesi gerekti: Bu ikisi cinsel ilişkiye girmişti. Irving tabii ki bu tür şeyleri duymuş, bu konuda arkadaşlarıyla şakalaşmış, bir keresinde

Excellent gemisindeyken bir Teğmen'in böyle bir ilişkiye girdiğini itiraf edişine ve kırbaçlandığına şahit olmuştu. Ama kendi gemilerinde böyle bir şey olabileceğini aklına bile getirmemişti...

Dev Manson ona doğru bir adım attı. Adam o kadar uzun boyluydu ki alt güvertelerde tavana çarpmamak için sürekli eğilmek zorunda kalıyordu; bu yüzden açık havada da kambur yürüyordu. Şimdi, fenerin ışığında parlayan kocaman elleriyle, bir idam mahkûmunun celladına benziyordu.

Irving şaşkınlıktan küçük dilini yutacaktı. Bu... eşcinseller onu tehdit mi ediyorlardı? Kraliyet Donanmasında askerlerin birbiriyle cinsel ilişkiye girmesinin cezası idamdı. Herkesin ortasında iki yüz kırbaç cezasına çarptırılmak böyle bir durumda büyük bir şans olarak görülürdü.

"Nasıl cesaret edersin?" dedi Irving. Manson'un tehditkar tavrı için mi, yoksa az önce olanlarla ilgili olarak mı böyle söylediğini kendisi de bilmiyordu.

"Teğmen," dedi Hickey. Liverpool aksanıyla hızlı hızlı konuşuyordu. "Affedersiniz komutanım. Bay Diggle bizi un almaya buraya göndermişti. Ama şu lanet farelerden biri Denizci Mansonun pantolonundan içeri girdi. Biz de onu çıkarmaya çalışıyorduk. Şu fareler ne pis hayvanlar."

Irving Bay Diggle'ın henüz her gece yaptığı gibi çörek pişirmeye henüz başlamadığını ve zaten orta güvertede yeterince un olduğunu biliyordu. Hickey, ikna edici bir yalan söylemek için bile çaba sarf etmemişti. Adamın, yuvalarından çıkacakmış gibi duran, onu tartan gözleri Irving'e etraflarında cıyaklayan fareleri hatırlattı.

"Bunu kimseye söylemezseniz çok seviniriz, komutanım," diye devam etti kalafatçı yardımcısı. "Magnus pantolonuna küçük bir fare girdi diye korktu deyip alay ederler sonra."

Bu sözler bir başkaldırı, bir küstahlık, hatta bir emir niteliğindeydi. Bu küçük adam saygısızlık yapmaya devam ederken Manson boş bakışlarla kollarını yana sarkıtmış pasif bir halde küçük sevgilisinin bir sonraki emrini bekliyordu.

Bir anlık sessizlik gergin bir hal aldı. Gemiyi saran buz inledi, tahtalar gıcırdadı. Yanlarındaki fareler cıyakladılar.

"Çıkın buradan," dedi Irving sonunda. "Şimdi."

"Emredersiniz, komutanım, sağ olun komutanım," dedi Hickey. Yan tarafta duran bir feneri yaktı. "Gel Magnus."

İki adam dar merdiveni kullanarak alt güverteye çıktılar.

Irving uzun süre olduğu yerde kaldı. Geminin iniltilerini dinliyor ama duymuyordu. Rüzgârın uluması uzaktan gelen bir ağıt gibiydi.

Bunu Yüzbaşı Crozier'a anlatsa bir mahkeme kurulurdu. Seferdeki en aptal adam olan Manson tayfalar tarafından sevilirdi. Onun hayalet ve cinlere olan inancıyla alay ederlerdi. Manson üç kişinin yaptığı işi yapıyordu. Hickey ise komutanlar tarafından sevilmese de fazladan tütün, rom ve ihtiyaç duyulan başka şeyleri kolaylıkla bulduğu için tayfaların saygısını kazanmıştı.

Crozier bu adamları asmaz, diye düşündü John Irving. Ama Yüzbaşı son haftalarda oldukça ters davranıyordu ve korkunç cezalar verebilirdi. Gemideki herkes birkaç hafta önce Yüzbaşı'nın Mansonu en alt güverteden kömür taşıması için verilen emirlere uymamaya devam ederse farelerin çiğnediği arkadaşı Walker'ın yanına tıkmakla tehdit ettiğini biliyordu. Bu cezayı şimdi verse kimse şaşırmazdı.

Diğer taraftan, "Ne gördüm ki?" diye düşündü Teğmen. Bir mahkeme kurulursa, elimi İncil'e basıp ne gördüğümü söyleyeceğim? Sıra dışı bir eyleme şahit olmamıştı. Onları cinsel birleşme anında ya da daha başka bir uygunsuz pozisyonda suçüstü yakalamamıştı. Irving hızla alıp verilen solukları, yaklaşan bir fener ışığına karşı birbirlerini uyaran fısıltıları duymuştu. Sonra her ikisini de pantolonlarını ve diğer elbiselerini giymeye çalışırken görmüştü.

Ama bunlar da normal şartlarda asılmalarına yeterdi. Ama burada, buzda, eğer kendilerini kurtaran olmazsa ayları ya da yılları kalmışken aynı ceza verilir miydi?

John Irving yıllar sonra ilk kez oturup ağlamak istedi. Bir anda hayatı beklemediği kadar karmaşıklaşmıştı. Eğer bu iki eşcinseli rapor ederse hiçbir subay arkadaşı ya da astı ona eskisi gibi bakmayacaktı.

Eğer bu iki adamı ihbar etmezse, kendini Hickey'in sonsuz hakaretlerine boyun eğmiş sayacaktı. Cesaret gösterip de olanları anlatmamasını geri kalan haftalar ya da aylarda bir şantaj aracı olarak kullanabilirlerdi. Ayrıca dışarıdaki karanlıkta ya da kamarasında yatarken rahat olamayacaktı, gerçi bu beyaz canavarın onları sırayla öldürdüğü bu ortamda rahat olmak pek mümkün değildi. Manson'un beyaz ellerinin boğazına yapışacağı anı bekleyecekti sürekli.

"Ah, lanet olsun," dedi yüksek sesle gıcırdayan soğuğa doğru. Sonra yüksek sesle gülmeye başladı. Gülüşü zayıf, tuhaf ama sözcüklerden daha rahatsız edici geliyordu ona.

Birkaç büyük fıçı ve halat odası dışında bakmadığı yer kalmamıştı. Ona kalsa bu arama faslına bir son verebilirdi ama Hickey ve Manson'un ortadan kaybolmalarını beklemek istedi.

Boş sandıkları geçti. Burada, geminin aşağı doğru eğik kısmında su bileklerine kadar geliyor, botlarını buzla dolduruyordu. Burada birkaç dakika daha kalırsa ayak parmaklarından birini kaybedebilirdi.

Halat odası geminin en önüne, gövdenin pruvayla birleştiği yere denk geliyordu. Burası tam bir oda sayılmazdı, iki kapı da bir metre yüksekliğindeydi; içeride ise tavan bir metreden daha yüksekte değildi. Burası daha çok halatları depolamak için kullanılıyordu. Bu oda nehrin ve nehir ağzının kokusunu taşıyordu hâlâ. Bu kokusunu aylar ve hatta yıllar sonra bile hiç kaybetmemişti; büyük halatlar karmaşık bir halde üst üste durur, bu alçak, siyah, kötü kokulu yerde fazla boşluk bırakmazdı.

Teğmen Irving açılmak istemeyen kapıyı açtı ve fenerini girişe doğru tuttu. Burada, pruva ve cıvadra buza saplandığı için buzun gıcırtısı daha fazla duyuluyordu.

Bayan Sessizlik başını kaldırdı ve fenerin ışığında gözleri tıpkı bir kedininki gibi parladı.

Altına halı gibi serdiği beyaz-kahverengi kürkler ve omzuna attığı ağır kürk -muhtemelen paltosuydu- dışında tamamen çıplaktı. Halat odasının zemini dışarıya göre otuz santim yukarıda duruyordu. Bayan Sessizlik, halatları toplayıp biraz itmiş, büyük, kenevirden yapılma halat düğümü arasında alçak, kürk serili bir mağara oluşturmuştu.

18
GOODSIR

Doktor Harry D. S. Goodsir'ün günlüğünden:

20 Kasım, 1847, Cumartesi

Burada bir başka kış ve yaz geçirmemize yetecek kadar yiyeceğimiz yok. Ama olmalıydı. Sör John gemiyi yiyecekle tıka basa doldurup iki gemiyi de en az üç yıl idare edecek gibi hazırlamıştı. Eğer yiyecekleri daha tutumlu bir biçimde tüketsek beş yıl ve hatta tutumluluğu son haddine vardırırsak yedi yıl yetecek kadar yiyeceğimiz vardı. Sör John'un ve iki geminin diğer iki kaptanı Crozier ve Fitzjames'in hesaplarına göre Terör ve Erebus gemileri 1852 yılına kadar yiyecek sıkıntısı çekmeyecekti. Ama şu anda yenilebilir yiyeceklerimiz ilkbaharda bitecek gibi görünüyor. Eğer bu yüzden ölecek olutsak katilin adı akılsızlık olacak.

Terör'den Doktor McDonald bir süredir konserve yiyeceklerden şüpheleniyordu ve Sör John'un ölümünden sonra bu konudaki kaygılarını benimle paylaşmıştı. Sonra, geçen yaz Kral William topraklarına gittiğimizde yiyecekler çürük çıkınca, bunlar geminin en dibindeki konservelerde bu sorun iyice kendini gösterdi. Ekim ayında dört cerrah olarak Yüzbaşı Crozier ve Üsteğmen Fitzjames'den bu konuda bir araştırma yapmak için izin istedik. Dördümüz, bize yardım etmekle görevlendirilen tayfalarla beraber her iki geminin alt güvertelerinde bulunan yüzlerce fıçı, sandık ve konserveyi didik, didik ederek numuneler aldık. Yanılmamak için bu incelemeyi iki kez tekrarladık. Konserve yiyeceklerin yarısından fazlası bozuk çıktı.

Bunu üç hafta önce Sör John'un eski odasında, buz gibi bir havada yaptığımız toplantıda dile getirdik. Fitzjames'in rütbesinde bir değişiklik olmamasına rağmen seferin yeni lideri Yüzbaşı Crozier tarafından -ve dolayısıyla geri kalanlar tarafından da -Yüzbaşı olarak çağrılıyordu artık. Onun, Crozier'ın ve biz dört cerrahın katıldığı gizili bir toplantı yaptık.

Yüzbaşı Crozier daha önce görmediğim bir öfke nöbetine tutuldu. İrlandalı olduğunu hatırlamak zorunda kaldım. Sanki yiyeceklerin depolanmasından biz cerrahlar sorumluymuş gibi bizden açıklama istedi. Diğer taraftan Fitzjames konserve yiyeceklerden ve onu bize ulaştıran

tedarikçiden başından beri şüpheleniyordu. Donanma’da bu konuda fikirlerini beyan eden tek kişiydi. Ama Crozier Kraliyet Donanması’nın böyle inanılmaz bir biçimde kazıklanmasına hâlâ inanamıyordu.

Terör’ün baş cerrahı John Peddie, cerrahlar arasında denizde en fazla görev alan kişiydi. Ama bu görevin büyük kısmı -Crozier’ın lostromosu John Lane’le beraber- Mary adlı gemide geçmişti ve daha çok Akdeniz’de dolaşmışlardı. Akdeniz’deki gemilerde fazla konserve yiyecek tüketilmiyordu. Erebus’ta benim amirim olan baş cerrah Stephen Stanley de, benzer biçimde, böylesine büyük miktarda konserve yiyecek olan bir gemide görev almamıştı. İskorbütü önlemek için bir gemide çok çeşitli yemek olması gerektiğini düşünen Doktor Stanley de yaptığımız araştırma sonucunda elimizdeki konserve sebze, et ve çorbanın çürümüş ya da yenemez dununda olduğu anlaşılınca şaşırmış, ağzını bıçak açmaz olmuştu. Sadece, erzak alımı sırasında Yüzbaşı Crozier’ın yazmanı Bay Helpman’la beraber çalışan Doktor McDonald’ın bu konuda bazı tezleri vardı. Bu günlüğe aylar önce not ettiğim gibi, Erebus’ta bulunan on bin kasa pişmiş etin yanı sıra konservelenmiş yiyeceklerimiz arasında pişmiş dana, koyun eti; patates ve havuç dâhil pek çok çeşit sebze, çorba ve 4.300 kilogram çikolata vardı.

Alex McDonald bizi sağlık görevlisi olarak temsil ediyordu ve Deptford Erzak Alım Baş sorumlusu bir Yüzbaşı ve bize yiyecek tedarik etmekle sorumlu Bay Stephan Goldner’la temas halindeydi. McDonald, ekim ayında Crozier’a Sör John’un seferine yiyecek temin etmek isteyen dört firmanın ihaleye girdiğini söylemişti: Hobart, Gamble, Cooper and Aves ve daha önce sözünü ettiğim Bay Goldner. Doktor McDonald Yüzbaşı’ya Goldner’in (bu alanda en çok adı duyulmuş) diğer üç firmanın verdiği rakamın yansı fiyat önerdiğini söyledi. Buna hepimiz çok şaşırdık. Diğer firmalar teslimatı bir ay ya da üç hafta sonra yapabileceklerini belirtirken Goldner hemen teslimat yapabileceğini söylüyor ve taşıma ücreti almayacağını belirtiyordu. Eğer Goldner yiyecekleri reklâm yaparken söylediği gibi pişirmiş ve hazırlamış olsaydı fabrikasının çoktan batacağı kesindi. Ama Üsteğmen Fitzjames dışında hiç kimse bunu fark etmemişti.

Donanma yetkilileri ve Keşif Biriminden üç görevli hemen Goldner’in teklifinin kabul edilmesini istemişlerdi. Buna tek karşı çıkan Deptfort Erzak Alım İdaresi’nin tecrübeli denetçisi olmuştu. Ama yetkililer Goldner’a parasının (3800 sterlinin) peşin ödenmesi için ısrar etmişlerdi. Bu para herhangi bir fabrika sahibi için büyük bir servetti. Ama McDonald’ın

açıkladığına göre sadece Molavia’daki Golatz bölgesinde bulunan bir fabrikası olan Goldner gibi bir yabancı için çok daha büyük bir servet sayılırdı. Sonuç olarak Goldner’a Donanma tarihinin en büyük siparişi verilmişti, her biri bir ile dört kilo arası ağırlığa sahip 9500 konservelenmiş et ve sebze; 20.000 tane konserve çorba.

McDonald Goldner’in listesini değiştirmişti toplantıya. Fitzjames listeyi bir bakışta hatırladı. Şöyle bir bakmak bile ağzımın sulanmasına yetti: yedi çeşit koyun, on çeşit dana, on üç çeşit biftek, dört çeşit kuzu. Güveçte tavşan, tavuk, (soğan ya da köri ile pişmiş) tavşan, sülün ve yatım düzine başka hayvan eti. Eğer Keşif Birimi deniz yemeği de isteyecek olursa Goldner onlara konserve ıstakoz, morina, Batı Hindistan kaplumbağası, somon bifteği de sağlayabilirdi. Daha iyi yemek tercih edenler için, her biri sadece on beş pensten, yer mantarı, dana dili ve acılı sos da teklif ediyordu.

Aslında dedi McDonald, sefer tasında tuzlu etten başka bir şey yemiyoruz.

Bu terimleri anlayacak kadar tecrübem olmuştu artık, tuzlu et denizciler arasında bifteğe verilen isimdi. Fıçılara da sefer tası deniyordu. Böyle demekle beraber bunları yiyorduk.

Goldner’ın bize attığı kazık bununla da kalmıyor, diye devam etti McDonald. Crozier’ın yüzü öfkeden mosmor kesilmişti. Üsteğmen Fitzjames ise sinirli sinirli başını sallıyordu. Etikette daha pahalı gözüken yiyecek isimleri altında bize ucuz yemekler satmış. Örneğin basit bir yahninin üzerine “Kızartılmış Sığır Pirzolası” yazmış. Normal yahninin fiyatı dokuz pens. Ama etiketi değiştirerek bizden on dört pens almış.

“Aman Tanrım,” diye patladı Crozier. “Donanmaya bunu her fabrikatör yapıyor. Donanmayı kazıklama işi Âdem babaya kadar dayanıyor. Ama bu neden birdenbire yiyeceksiz kaldığımızı açıklamaz.”

“Doğru, Yüzbaşım, açıklamaz,” dedi McDonald. Sorun pişirmede ve lehimlemede.

“Neyde?” diye sordu Crozier. Anlaşılan öfkesine hâkim olmaya çalışıyordu. Yüzü kıpkırmızı olmuştu; ama yıpranmış kepinin hemen altındaki alnı bembeyazdı.

“Pişirme ve lehimleme,” dedi Alex. Bay Goldner pişirme işlemi sırasında büyük dozlarda kalsiyum klorid kullanmakla övünüyordu. Bunu kaynayan suyun içine atıyor ve ısıtma işlemini hızlandırıyordu... Amacı üretimi hızlandırmaktı.

“Ne var bunda?” diye sordu Crozier. “Önemli olan bu yiyeceklerin tarihinin geçmiş olması. Goldner şöyle pişirmiş, böyle pişirmiş, bunun ne önemi var? Süreci hızlandırmak istemiş işte.”

“Evet, Yüzbaşım,” dedi McDonald. “Ama konservelenmeden önce bu etler ve sebzeler yeterince ısıtılmamıştı. Tıp alanında çalışan bizler düzgün ısıtılınca yemeklerin içindeki hastalığa yol açan zararlı maddelerin yok olduğuna inanırız. Ama ben Goldner’in bunları nasıl pişirdiğine kendim şahit oldum. Etleri, sebzeleri ve çorbaları yeterince uzun süre pişirmiyordu.”

“Neden bunu Keşif Birimi yöneticilerine rapor etmedin?” diye sordu Crozier.

“Rapor etti,” dedi Üsteğmen Fitzjames yorgun bir sesle. “Ben de rapor ettim. Ama Deptford’daki denetçi dışında kimse bizi dinlemedi. O adamın da son komisyonda oy hakkı yoktu.”

“Yani üç yıl içinde yiyeceklerimizin yarısının bozulmasını kötü pişirme yöntemlerine mi bağlıyorsunuz?” Crozier’ın yüzü benek benek kırmızı ve beyaz bir bal almıştı.

“Evet,” dedi Alex McDonald. Ama bize göre eşit derecede önemli bir etken de kötü lehimleme.

“Kötü lehimleme mi?” diye sordu Fitzjames. Şurası açık ki Fitzjames Goldner’ın attığı kazıklatın bu boyuta vardığını fark etmemişti.

“Evet, komutanım,” dedi Terör’ün yardımcı cerrahı. “Yiyeceklerin konservelerde saklanması yeni bir buluş. Modern çağın harika bir buluşu. Ama bu konudaki birkaç yıllık tecrübemizle eğer konservelerin silindir kenarları iyi lehimlenmezse içerideki yemeğin bozulacağını öğrenmiş bulunuyoruz.”

“Peki, adamlar bu konserveleri iyi lehimlememişler mi?” diye sordu Crozier. Sesi alçak, tehditkâr bir homurtuya dönmüştü.

“İncelediğimiz konservelerin yüzde altmışını iyi lehimlememişler,” dedi McDonald. “Dikkatsizce yapılan lehimleme sonucunda konservelerin içine hava girmiş. Bu hava da konservelenmiş bifteklerin, dana etinin, sebzelerin, çorbaların ve diğer yiyeceklerin bozulmasına neden olmuş.”

“Nasıl olur?” diye sordu Yüzbaşı Crozier. Yuvarlak kafasını sanki bir yumruk yemişçesine sallıyordu. “İki gemi İngiltere den ayrıldığından bu yana kutup denizlerindeyiz. Herhangi bir yiyeceği Mahşer Gününe kadar muhafaza edecek kadar soğuk havalar var sanıyordum buralarda.”

“Görünüşe göre bu yeterli olmamış,” dedi McDonald. “Goldner’ın geriye kalan yirmi dokuz bin konserve yemeğinin pek çoğu çürümüş durumda. Diğerleri iç çürümenin yarattığı gazın etkisiyle büzülmüş. Belki de İngiltere’de bazı zararlı buharlar konservelerin içine girmiştir. Belki de Tıbbın ve Bilimin henüz keşfedemediği bir çeşit mikrop, nakliyat hatta belki de üretim sırasında konservelere sızmış olabilir.”

Crozier kaşlarını çattı. “Mikrop mu? Fantezileri bir kenara bırakalım Doktor McDonald.”

Cerrah yardımcısı omuz silkti. “Size göre fantezi olabilir Yüzbaşım. Ama benim gibi yüzlerce saatinizi mikroskobun başında geçirmediniz. Henüz bu tür mikroplar hakkında fazla bilgimiz yok ama bir su damlasında bile ne kadar çok mikrop olduğunu görseniz bir daha ağzınıza bir şey koymazdınız.”

Crozier sakinleşir gibi olmuş ama doktorun son cümlesi sık sık sarhoş olmasını çağrıştıracak bir yorum olduğu için yine kızarmıştı. “Anladık. Yiyeceklerin bazıları bozulmuş,” dedi kabaca. “Diğerlerinin bozulmasını engellemek için ne yapabiliriz?”

Boğazımı temizledim. “Bildiğiniz gibi, Yüzbaşım, tayfaların yaz diyeti günde yüz gram etli sebze, biraz bezelye ve haftada iki yüz gram arpadan oluşuyordu. Ama her gün ekmek ve çöreklerini de yiyorlardı. Kışa girdiğimizde fazla kömür harcamamak için ekmekten yüzde yirmi beş kesinti yaptık. Eğer geriye kalan konserve yemekleri daha uzun süreyle ısıtır ve vereceğimiz ekmek oranlarını arttırırsak, sadece konservelerdeki yiyecekleri kurtarmış olmakla kalmayız, aynı zamanda iskorbüte karşı da savaşmış oluruz.”

“Bu olanaksız,” dedi Crozier. “Nisan ayına kadar gemiyi ısıtacak kadar kömürümüz ancak var. Bana güvenmiyorsan Mühendis Gregory’ye ya da Terör’deki mühendis Thompson’a sorabilirsin.

“Size güveniyorum, Yüzbaşım,” dedim üzgün bir biçimde. “İki mühendisle de konuştum. Ama konserve yiyecekleri daha fazla ısıtmazsak büyük ihtimalle hepimiz zehirleniriz. Tek yapabileceğimiz, bozulmuş olduğunu anladığımız konserveleri atmak ve kötü lehimlenmiş olanları ayırmak olur. Bu da elimizdeki yiyecek mevcudunu büyük oranda tüketir.

“Peki ya eterle çalışan ocaklar?” diye sordu Fitzjames biraz canlanarak. Konserve çorbaları ve diğer şüpheli yiyecekleri kamplara götürdüğümüz ocaklarda kullanabiliriz.

McDonald başını iki yana salladı. “Bunu denedik, komutanım. Doktor Goodsir ve ben sözde Sığır Pirzolasını eterle çalışan ocakta pişirmeyi denedik. Elimizdeki eter havalar da çok soğuk olduğu için yiyeceklerin yeterince ısınmasını sağlayacak kadar çok değil. Ayrıca kızak takımlarımız -ve gemileri terk etmek zorunda kalırsak hepimiz- karları ve buzları kaynatıp su içmek için bu ocaklara ihtiyacımız olacak. Bu yüzden eldeki eteri idareli kullanmak gerekir.”

“Kral William topraklarına giden Teğmen Gore’un kızak takımındaydım, her gün eterle çalışan ocakları kullanıyorduk,” diye ekledim yavaşça. “Bu ocaklarla o soğukta çorbalarımızın bir anlığına kabarcık çıkarmasına yetecek kadar pişirebiliyorduk. Bu da çorbaların ancak ılık olmasına yetiyordu.”

Uzun süren bir sessizlik oldu.

“Bizi önümüzdeki bir iki yıl boyunca idare edeceğini düşündüğümüz yiyeceklerin yarısından fazlasının bozulduğunu söylüyorsunuz,” dedi Crozier sonunda. “Ne Erebus ne de Terör’deki ocaklarda bunları pişirmeye yetecek kadar kömürümüz yok. Diğer ocaklar için de sınırlı eter var. Ne yapabiliriz peki?”

Beşimiz de dört cerrah ve Üsteğmen Fitzjames sessiz kaldık. Geriye sadece gemiyi terk etmek, daha uygun bir iklime sahip, avlanabileceğimiz bir yere ulaşmaya çalışmak kalıyordu.

Crozier, düşüncelerimizi okurcasına gülümsedi. İrlandalılara özgü çılgınca bir gülümsemeydi bu. O sıralarda böyle düşünmüştüm. Crozier şöyle dedi: “Sorun şu ki baylar, her iki gemide de bir fok balığını ya da bir denizaygırını yakalayıp öldürmeyi bilen tek bir kişi bile yok. Tabii o yaratıkların onları görebileceğimiz bir yere teşrif ettiklerini varsayıyorum. Ortalıkta rengeyiği de yok. Olsa bile onu vuracak tecrübeye sahip biri yok aramızda.”

Hepimiz sessiz kaldık.

“Çabanız için, yaptığınız araştırma ve mükemmel raporunuz için teşekkür ederim Bay Peddie, Bay Goodsir, Bay McDonald ve Bay Stanley. İyi lehimlendiğini düşündüğünüz konserveleri bulup onları kötü lehimlenmiş olanlardan ayıracağız. Yılbaşına kadar şimdiki yemek programını uygularız. Daha sonra daha merhametsiz bir programa geçeriz.”

Doktor Stanley ve ben üzerimize kat kat elbise giyerek Doktor Peddie, Doktor McDonald, Yüzbaşı Crozier ve ellerinde tüfek olan dört denizcinin karanlıkta Terör’e dönüşlerini izlemek için güverteye çıktık. Rüzgârın

savurduğu karda fenerlerinin ışığı gözden kaybolurken ve rüzgâr gemimizin direklerini sallayıp uğultusu Erebus ‘un gövdesine baskı yapan buzun inlemesine karışırken Stanley yanıma yaklaştı ve kulağıma bağırdı: Yollarını kaybedip geri dönemezlerse ya da buzdaki o şey onları öldürürse şanslı sayılırlar.

Arkamı dönüp ona korkuyla bakmaktan başka bir şey yapamadım.

“Açlıktan ölmek korkunç bir şeydir Goodsir,” dedi Stanley. “İnan bana. Londra’da buna şahit oldum. İskorbütten ölmek ise ondan da kötüdür. Eğer bu yaratık bizi bu gece öldürürse hepimiz için en iyisi olacak.”

Daha sonra orta güvertenin, titrek ışıkların kıramadığı karanlığına indik. Öyle bir soğuk vardı ki Dantevari Kutup Gecesinin” en derin çukurunda hissettik kendimizi.

19
CROZIER

Kasım ayının üçüncü haftasında, Salı günü, yaratık Erebus’a girdi, herkesin çok sevdiği lostromo Bay Thomas Terry’yi kıç tarafında nöbet tutarken aldı ve adamın kafasını tırabzanların önüne bıraktı. Terry’nin nöbet tuttuğu kıç tarafındaki nöbet yerinde, güvertede ya da gövdede hiç kan izi yoktu. Buradan da o şeyin Terry’yi karanlığa, yüzlerce buz bacasının beyaz ağaçlar gibi yükseldiği beyaz ormana götürdüğü, onu öldürdüğü, parçalara ayırdığı, belki de yediği, gerçi tayfalar arkadaşlarını ve komutanlarını öldüren bu beyaz katilin onları yiyecek için öldürmediğini düşünmeye başlamışlardı, sonra da kafasını sancaktaki nöbetçiler lostromonun yerinde olmadığını öğrenmeden önce geri getirdiği sonucu çıkıyordu.

O sırada nöbette olup da lostromonun kafasını bulan tayfalar bütün haftayı diğerlerine zavallı Bay Terry’nin yüzünü anlatmakla geçirdiler, sanki çığlık atarken donmuşçasına çenesi açık, dudakları gergin ve gözleri yuvalarından fırlayacak gibiydi. Yüzünde ya da başında bir diş ya da pençe izi yoktu. Sadece vücudu boynundan düzensiz bir biçimde koparılmış, adamın yemek borusu bir farenin gri kuyruğu gibi boğazından aşağı sarkmış, omuriliğinden bazı parçalar kalmıştı.

Bu olaydan sonra geriye kalan yüzden fazla tayfa birden dini keşfetti. Erebus’daki tayfaların çoğu, Sör John Franklin’in sonu gelmez ayinlerine homurdanırdı. Ama şimdi, normalde İncil’i görse tanımayacak olan adamlar ruhani bir güvenceye derin bir ihtiyaç duyduklarını hissetmeye başladılar. Thomas Terry’nin kafasının koparıldığı söylentileri yayılırken, Üsteğmen Fitzjames yelkene sarılan bohçayı Erebus’daki Ölüler Odasına koymuştu, tayfalar her iki geminin mürettebatının beraber ayin yapmasını talep ediyordu. Cuma gecesi geç saatte fare suratlı Cornelius Hickey, Crozier’a bu taleple gelmişti. Hickey iki gemi arasında ortaya çıkan buz tepeciklerini temizleyen çalışma takımındaydı ve Erebus’tan tayfalarla konuşmuştu.

“Herkes bunu istiyor komutanım,” dedi kalafatçı yardımcısı Crozier’ın dar kamarasının önünde ayakta dururken. “Bütün tayfalar ayinin beraber yapılmasını istiyorlar, komutanım.”

“Her iki gemideki tüm tayfalar adına mı söylüyorsun bunu?” diye sordu Crozier.

“Evet, komutanım,” dedi Hickey gülümseyerek. Gülümseyince geriye kalan altı dişinden dördü görünüyordu. Bu küçük kalafatçı yardımcısı kendine güveniyordu.

“Pek sanmıyorum,” dedi Crozier. “Ama Üsteğmen Fitzjames’le konuşurum ve sana bu konuda bilgi veririm. Vereceğimiz kararları bütün tayfalara sen duyurursun.” Hickey kapısını çaldığında Crozier içiyordu. Bu küçük, işgüzar adamı hiç sevmemişti. Her geminin bir avukatı vardır, Donanma’da tıpkı fareler gibi kabul edilmesi gereken bir gerçektir bu. Ve Hickey, kötü dilbilgisine ve resmi eğitimden yoksun oluşuna rağmen tam bir avukattı. Crozier, böyle güç yolculuklarda bu tiplerin isyan çıkarmaya eğilimli olduğunu biliyordu.

“Komutanım, Sör John’un, huzur içinde yatsın, yönettiği ayinlere benzer ayinler yapmak istemeyişimizin nedeni...”

“Görevinizin başına dönün, Bay Hickey.”

Crozier o hafta çok içti. Üzerine bir sis gibi çöken melankoli şimdi ağır bir battaniye gibi sarıyordu onu. Terry’yi tanır, onun işini çok iyi yapan bir lostromo olduğunu düşünürdü. Gerçekten de korkunç bir biçimde ölmüştü ama Kutuplar, her ikisi de çok sayıda korkunç ölümlere gebeydi. Aynı şey savaşta ya da barışta Donanma için de geçerliydi. Crozier uzun kariyeri boyunca pek çok iğrenç ölüm görmüştü. Ama Bay Terry’nin ölümü ve son zamanlarda gerçekleşen ölümler her zamankinden daha dehşet verici ve daha anlaşılmazdı. Bununla birlikte Crozier’ın asıl canını sıkan şey hayatta kalanların ölümlere verdiği tepkiydi.

Fırat kahramanı olarak bilinen Üsteğmen Fitzjames, cesaretini yitirmeye başlamıştı. Daha gemisi Liverpool’dan yola çıkmadan önce bile basın tarafından bir kahraman ilan edilmişti Fitzjames. Tam da yazdığı gibi genç adam “üzerinde palto, kep ve çok değerli bir saat olmasına rağmen” denize atlayıp boğulmakta olan bir gümrük memurunu kurtarmıştı. Parayla satın alınabilen bir gümrük memurunun değerini çok iyi bilen Liverpoollu tüccarlar, Fitzjames’e oyma bir gümüş tabak hediye etmişlerdi. Donanma bu olayı duyunca Fitzjames’i kahraman ilan etti, hâlbuki Crozier edindiği tecrübelerden, denizcilerin çoğu yüzme bilmediği için boğulmakta olan birini kurtarmanın sık sık gerçekleşen bir olay olduğunu biliyordu. Daha sonra Fitzjames’in iyi yetiştirilmiş genç bir beyefendi olmanın yanı sıra “Donanmanın en yakışıklı adamı” olduğu açıklandı.

Bedevi çetelerine karşı kurulan birliklere iki kez gönüllü olarak katılması yükselen genç subayın ününü arttırdı. Crozier resmi raporlardan

Fitzjames'in bir çatışma sırasında bacağını kırdığını, ikinci savaşında çetelerce esir alındığını ama daha sonra kaçtığını ve bunun Fitzjames'i Londra basınında ve Donanmasının gözünde daha da değerli kıldığını öğrendi.

Sonra 1841 yılında Afyon Savaşları başladı. Fitzjames burada gerçek bir kahraman olduğunu gösterdi, komutanı ve Donanma tarafından en az beş kez övüldü. Cesur genç -o sıralarda yirmi dokuz yaşındaydı, Çinlileri roket kullanarak Tzekee ve Segoan tepelerinden sürmüş, onları Çapoo'dan atmak için yine roket kullanmış, Woosung Muharebesinde onlarla göğüs göğse çarpışmış ve Çing -Kiang-Fu'nun alınışında tekrar roketleri kullanmıştı. Ciddi biçimde yaralanan Teğmen Fitzjames Çinlilerin teslim olmayı kabul ettiği Nanking Anlaşmasında koltuk değnekleri ve bandajlarla hazır bulunmuştu. Otuz yaşında Üsteğmenliğe terfi eden Donanmanın en yakışıklı adamı, Clio yelkenlisinin komutasını almış ve parlak geleceği neredeyse güvence altına alınmıştı.

Ama 1844 yılında Afyon Savaşları bitmişti. Lanet olası barış dönemi gelince Donanmanın parlayan yıldızları gibi Fitzjames de neredeyse işsiz kalmış, kıyıda, yarı maaşla görev yapmaya başlamıştı. Francis Crozier, Keşif Birimi'nin ününü büyük ölçüde yitirmiş Sör John Franklin'e komutanlığı önermesinin, yaşlı adama Tanrı tarafından gönderilmiş bir hediye gibi geldiğini biliyordu. Fitzjames'e yapılan Erebus teklifi de genç adam için ikinci bir şans sayılırdı.

Ama şimdi "Donanmanın en yakışıklı adamının" yanaklarındaki pembelik gitmiş, eski coşkulu halinden eser kalmamıştı. Diğer mürettebat kısıtlanmış, normalin üçte ikisi kadarlık bir diyetle idare etmelerine rağmen kilolarını korumuştu, çünkü Keşif Biriminde verilen yemekler Donanmanın diğer tüm birimlerine verilenlerden daha zengin içerikliydi. Üsteğmen, şimdi ise Yüzbaşı olan James Fitzjames en az altı kilo vermişti. Üniforması ona bol geliyordu. Çocuksu kıvırcık saçları, kepinin ya da Galler peruğunun altından çıkıyordu. Fitzjames'in her zaman dolgun yüzü şimdi solgun ve gergindi. Mum ya da fener ışığında yanaklarının zayıflığı fark ediliyordu.

Komutanın herkesin ortasındaki şakacı ama kesin emirler veren tavrında bir değişiklik olmamıştı; ama Crozier'la yalnız kaldıklarında Fitzjames artık daha az konuşuyor, daha az gülümsüyor, sık sık dikkati dağılıyor ve zavallı bir görünüme bulunuyordu. Bu belirtiler, melankolinin ne elemek olduğunu çok iyi bilen Crozier'ın gözünden kaçmıyordu. Crozier zaman zaman bir aynaya baktığını hissediyordu, ama bu hayali aynada kendisine bakan kişi,

bu melankolik yüz, hiçbir değeri olmayan bir İrlandalı değil, güzel konuşan bir İngiliz beyefendisiydi.

Üç Kasım Cuma günü Crozier yanına bir dolu bir tüfek alarak Terör ve Erebus arasındaki yolu tek başına geçti. Eğer o şey kendisini öldürmeyi kafasına koyduysa, diye düşündü Crozier, yanında birkaç tane daha adam olmasının pek bir önemi yoktu. Sör John’un yanında birkaç kişinin olması sonucu değiştirmemişti.

Crozier Erebus’a sağ salim ulaştı. Fitzjames’le durumu konuştular, adamların morali, ayin yapmak istemeleri, konserve yiyeceklerin durumu ve Yılbaşından sonra yiyeceklerde bir azalmaya gitme zorunluluğundan bahsettiler. Pazar günü her iki geminin mürettebatının ortak ayin yapmasının iyi olacağına karar verdiler. Gemilerde vaaz verebilecek kimse kalmadığı için, bir önceki Haziran ayında vaazları Sör John veriyordu, bu işi yapmak her iki geminin kaptanına kalmıştı. Crozier bu işi yapmaktansa dişlerini çektirmeyi yeğlerdi ama bunun bir zorunluluk halini aldığını fark etti.

Tayfalar tehlikeli bir ruh hali içindeydiler. Crozier’ın yardımcısı Teğmen Edward Little Terör’deki tayfaların geçen yaz vurdukları ayıların dişlerini ya da pençelerini muska yapıp boyunlarına astıkları raporunu verdi. Teğmen Irving, Bayan Sessizlik’in halat odasında saklandığı haberini verdiğinde bunu duyan tayfalar romlarından ve yiyeceklerinden arttırdıklarını en ait güverteye koyuyorlar, bir cadıya ya da bir azizeye kendilerini bağışlamasını istercesine adaklarda bulunuyorlardı.

“Senin şu eski maceran aklıma geldi,” dedi Fitzjames çıkmaya hazırlanan Crozier’a.

“Hangi maceram?”

“Parry’yle beraber kışı geçirdiğiniz sırada Hoppner’in düzenlediği Büyük Venedik Karnavalı,” dedi Fitzjames. “Hani senin zenci uşak kılığına girdiğin eğlence.”

“Ne olmuş ona?” diye sordu Crozier atkısını boynuna ve yüzüne sararken.

“Sör John’un deposunda sandıklar dolusu maske, giyecek ve kostüm var,” dedi Fitzjames. “Onları kişisel eşyaların arasında buldum.”

“Öyle mi?” Crozier şaşırmıştı. İzin verilse haftada altı kere ayin düzenleyecek olan şu yaşlı geveze, sık sık gülmesine rağmen yapılan esprilerin hiçbirini anlamayan bu adam, Parry’nin sevdiği bu uçarı kıyafetlerle dolu sandıkları yanında getirecek son komutandı.

“Eski kostümler bunlar,” dedi Fitzjames. “Bazıları Parry ve Hoppner’e bile ait olabilir. Yirmi dört yıl önce Baffin Körfezi’nde gördüğün kostümler de olabilir bunlar. Sonuçta burada yüzden fazla yırtık pırtık elbise var.”

Crozier Sör John’un eski odasının kapısında öylece bekledi. Fitzjames’in ne söyleyecekse bir an önce söylemesini bekliyordu.

“Kısa süre sonra bir maskeli parti düzenleyebiliriz,” dedi Fitzjames. “Tabii böylesine... hoş olmayan koşullarda sizin yaptığınız Büyük Venedik Karnavalı kadar çarpıcı olmayacaktır. Ama hiç olmazsa kafa dağıtıcı bir şey.”

“Olabilir,” dedi Crozier. Ses tonuyla bunu yapmaya isteksiz olduğunu belli etmişti. “Bunu Pazar günkü ayinden sonra tartışırız.”

“Tabii, olur,” dedi Fitzjames aceleyle. Sinirlenince konuşmasındaki pelteklik iyice açığa çıkıyordu. “Terör’e dönerken sana eşlik etmesi için yanına adam vereyim mi?”

“Hayır. Bir de bu gece erken yat. Bitkin görünüyorsun. Eğer bu Pazar günü iyi vaaz vermek istiyorsak ikimiz de enerjik olmalıyız.”

Fitzjames resmiyet icabı gülümsedi. Crozier bunun solgun ve garip bir biçimde rahatsız edici bir gülümseme olduğunu düşündü.

Beş Aralık 1847 Pazar günü Crozier Teğmen Edward Little komutasındaki altı yorgun tayfayı gemide bıraktı. Bunlar ayine gelmektense böbrek taşlarını kaşıkla aldırmayı tercih eden adamlardan oluşuyordu. Bunların yanında yardımcı cerrah McDonald ve mühendis James Thompson da gemide kalmayı tercih etmişti. Geriye kalan elli tayfa Yüzbaşı Crozier, Teğmen Hodgson, Teğmen Irving, Çavuş Hornby, diğer görevliler ve subayları izleyerek yola koyuldular. Saat sabahın onuydu ama titreyen yıldızların altında karanlık bir hava onları bekliyordu. Sadece bir ara alacakaranlık kendini onlara gösterecek, dans edecek, pürüzlü buzun üstüne gölgesini düşürecekti. Yüzünde, alacakaranlığın ışığında özellikle fark edilen şaşırtıcı bir doğum izi bulunan Çavuş m Tozer ellerinde tüfekleri olan bir grup deniz piyadesini yönetiyor, adamlara arkadan, yandan ve önden gelebilecek saldırılara karşı dikkatli olmalarını söylüyordu. Ama buzdaki o beyaz şey onları ayin sabahı rahatsız etmedi.

İki geminin tayfaları ayin için son kez toplandıkları zaman, Sör John’un yaratık tarafından buzun altındaki karanlık sulara atılmadan önce onlara vaaz verdiği gün, güverteye Haziran ayının soğuk ışığı düşüyordu. Ama şimdi rüzgâr esmediği zaman bile sıcaklık en az eksi elli dereceydi. Fitzjames bu yüzden ayin için orta güverteyi hazırlamıştı. Büyük ocağı

yerinden kımıldatmak mümkün değildi; ama tayfalar masaları zincirlerle tavana bağlamış, revirle uyudukları yer arasındaki bölmeleri kaldırmış, alt düzey ve üst düzey subayların kamaralarındaki tahta bölmeleri sökmüş, son olarak aynı işlemi çavuşların yattığı bölümde de tekrarlamıştı. Alt kademe subayların dinlenme odasının ve yardımcı cerrahın odasının duvarları da kaldırılmıştı.

Ayrıca Fitzjames'in marangozu Bay Weekes alçak bir platform ve korkuluk yapmıştı. Tavanlar fazla yüksek olmadığı için kürsüyü de fazla yüksek tutamamışlardı ama bu sıkışık kalabalığın en arkasındakiler bile Crozier ve Fitzjames'i görebiliyordu.

"En azından üşümeyeceğiz," diye fısıldadı Fitzjames'in kulağına. Erebus 'un kel muhasebecisi Charles Hamilton Osmer herkese açılış ilahilerini söyletmeye başladı.

Gerçekten de şu anda Erebus 'un orta güvertesi altı ay boyunca çuval çuval kömür yaktığı zamanlarda bile şimdiki sıcaklığına hiç erişememişti. Fitzjames bu genellikle karanlık ve dumanlı yeri aydınlatmak için en az on tane feneri sonuna kadar açmış, böylece burası iki yıldır yazın en aydınlık günlerinde bile kavuşmadığı bir aydınlığa kavuşmuştu.

Tayfalar bağıra bağıra ilahi söyleyerek meşe tavanı inlettiler. Crozier, kırk küsur yıllık tecrübesine dayanarak denizcilerin her koşulda beraber şarkı söylemeyi çok sevdiğini biliyordu. Ellerine fırsat geçti mi hemen şarkı söylüyorlardı. Bu fırsat bir ayin olsa bile. Crozier kalabalığın içinde kalafatçı yardımcısı Cornelius Hickey'i fark etti. Onun yanında başı ve omuzları tavana çarpmasın diye kambur duran geri zekâlı dev Magnus Manson vardı. Manson ilahiyi öylesine gür bir sesle öylesine notasız söylüyordu ki buzun gıcırtıları bile daha uyumlu sesler sayılabilirdi. Her ikisi de muhasebeci Osmer'in verdiği bir ilahi kitabına bakarak söylüyorlardı.

Sonunda ilahiler bitti, tayfalar öksürdüler ve boğazlarını temizlediler. Bay Diggle saatler öncesinden gelip Erebus 'un aşçısı Richard Wall'a çörek pişirmede yardım ettiği için her yere taze ekmek kokusu yayılmıştı. Crozier ve Fitzjames tayfaların moralini düzeltmek için fazladan kömür, un, fener yağı harcamaya razıydılar. Daha önlerinde kışın en soğuk iki ayı vardı.

Şimdi sıra vaazlara gelmişti. Fitzjames tıraş olmuş, yüzüne pudra sürmüş ve yardımcısı Bay Hoar'ın üzerindeki paltosunu almasına izin vermişti. Üzerindeki üniforma ve parlayan apoletlerle yakışıklı ve sakin

görünüyordu. Sadece onun arkasında duran Crozier Fitzjames’in kürsüde elinde tuttuğu gergin bir biçimde tuttuğunu fark edebiliyordu.

“Bugün kırk altıncı mezmuru okuyacağız,” dedi Yüzbaşı Fitzjames. Crozier, Fitzjames’in gerginliği nedeniyle daha çok belli olan üst sınıfa özgü peltek konuşmasına hafifçe gülümsedi.

*

Tanrı sığınağımız ve gücümüzdür,
Sıkıntıda hep yardıma hazırdır.
Bu yüzden korkmayız yeryüzü altüst olsa,
Dağlar denizlerin bağrına devrilse,
Sular kükreyip köpürse,
Kabaran deniz dağları titretse bile.
Bir ırmak var ki, suları sevinç getirir Tanrı kentine,
Yüceler Yücesi’nin kutsal konutuna.
Tanrı onun ortasındadır, sarsılmaz o kent.
Gün doğarken Tanrı ona yardım eder.
Uluslar kükrüyor, krallıklar sarsılıyor;
Tanrı gürleyince yeryüzü eriyip gidiyor.
Her Şeye Egemen RAB bizimledir;
Yakup’un Tanrısı kalemizdir.
Gelin, görün Rabbin yaptıklarını,
Yeryüzüne getirdiği yıkımları.
Savaşları durdurur yeryüzünün dört bucağında,
Yayları kırar, mızrakları parçalar, kalkanları yakar.
“Sakin olun, bilin ki, Tanrı benim; Uluslar arasında yüceleceğim, Yeryüzünde yüceleceğim!”
Her Şeye Egemen RAB bizimledir,
Yakup’un Tanrısı kalemizdir.

*

Tayfalar kükrercesine “âmin” dediler ve ayaklarını takdirle yere vurdular.

Sıra Francis Crozier’daydı. Tayfalar hem meraktan hem de saygıdan sessizce bekliyorlardı. Terörden gelen tayfalar kaptanlarının ayinlerde sadece deniz yasalarını okuduğunu bilirlerdi. “Eğer bir tayfa komutanının emrini dinlemeyi reddederse hangi cezanın uygulanacağı kaptana bırakılarak ya kırbaçlanır ya da idam edilir.

Eğer tayfalardan biri diğeriyle ya da gemideki hayvanlarla cinsel ilişkiye girecek olurlarsa ölümle cezalandırılır...” Crozier bu türden maddeler okurdu. Bu maddeler tayfalar üzerinde İncil’den daha büyük bir etki yapardı ve bu durum da Crozier’ın işine gelirdi.

Ama bugün başka bir şey okudu.

Kürsünün altına koyduğu deri kaplı, ağır kitabı çıkardı. Kitabı kendine güvenini ve otoritesini gösterircesine sertçe kürsünün üstüne koydu.

“Bugün,” diye başladı monoton bir sesle. “Leviathan adlı kitabın Birinci Bölüm On İkinci Kısmından bir bölüm okuyacağım.”

Tayfalardan bir uğultu geldi. Crozier Erebus’tan dişleri olmayan, üçüncü sırada oturan bir tayfanın “Ben lanet olası İncili bilirim. Leviathan da nedir?” dediğini duydu.

Crozier herkesin susmasını bekledi ve okumaya başladı.

‘“Görünmez güçlerin doğası ile ilgili kuruntulara dayanan dinlerde...’”

Crozier’ın okumasından, önündeki metinde hangi sözcüklerin vurgulandığı anlaşılıyordu.

‘“Şurada veya burada paganlar tarafından bir Tanrı veya şeytan olarak adlandırılmamış, pagan şairleri tarafından şu veya bu ruhun harekete geçirdiği, vücuda getirdiği veya tutsak aldığı hayal edilmemiş hiçbir şey yoktur.

‘“Dünyanın biçim almamış maddesi de bir Tanrı’ydı ve buna Kaos adını verdiler.

‘“Gökyüzü, okyanus, gezegenler, ateş, yeryüzü, rüzgârlar... hepsi birer Tanrı’ydı.

‘“Erkek, kadın, kuş, timsah, dana, köpek, yılan, soğan, pırasa... Tanrılaştırıldı. Bunun yanı sıra, paganlar hemen her yeri cinler dedikleri Ruhlarla doldururlardı: Ovaları Pan, Panisler veya Satyrler, ormanları Faunlar ve Nymphalar; denizi Tritonlar ve başka Nymphalar; her akarsu ve pınarı aynı isimde bir ruh ve Nymphalar, her ev evin Laris veya Ev Tanrısı; her erkeği kendi Geniüsu, cehennemi ise Kharon, Kerberos ve Furia adındaki hayaletler ve ruhani görevliler; ve gece vakti, bütün yerleri larva, lemitres, ölmüşlerin ruhları ve daha pek çok sayıda periler ve umacılar doldururdu onlara göre. Ayrıca, zaman, gece, gündüz, barış, uyum, sevgi, rekabet, erdem, onur, sağlık, kir, ateş ve benzeri şeylere Tanrısallık yüklerler ve bunlar için tapınaklar inşa ederlerdi; sanki bu isimlerin üzerinde sallanan ruhlar varmış gibi, sanki bu hayaletler olmaları veya olmamaları için dua edilen iyiyi veya kötüyü yerinde tutabilecek ya da

düşmesini sağlayacak güçlere sahipmiş gibi bunlara dua ederlerdi. Ayrıca, kendi zekâlarına İlham Perisi, bilgisizliklerine Talih, şehvetlerine Aşk Tanrısı; öfkelerine Yılan Saçlı Tanrıça; mahrem yerlerine Priapos derlerdi. Kirliliklerini Incubi ve Succabae'ye dayandırırlardı: O kadar ki bir şairin şiirinde bir kişi olarak takdim edebildiği ve bir Tanrı veya şeytan haline çevirmediği hiçbir şey yoktu.'"

Crozier durdu ve kendisine bakan beyaz yüzlere baktı.

"Leviathan'ın Birinci Bölümünün On İkinci Kısmı burada sona eriyor," dedi ve büyük kitabı kapattı.

"Âmin," dediler mutlu denizciler.

Tayfalar akşam yemeğinde çörek ve tam porsiyon en sevdikleri domuzu yediler. Terör'den gelen kırk sekiz tayfa sandalye kalmadığı için fıçılara ya da sandıklara oturuyorlardı. Büyük bir uğultu vardı. Her iki gemiden subaylar kıç tarafında toplanmış, Sör John'un eski odasındaki büyük masaya yerleşmişlerdi. Günlük aldıkları anti-iskorbütik limonatadan başka, Doktor McDonald ellerinde kalan beş fıçılık limonatanın yeterli olmadığını söylüyordu, tayfalar akşam yemeğinden önce fazladan romlarını da aldılar. Yüzbaşı Fitzjames geminin stoklarını karıştırmış ve subaylara ve alt düzey subaylara üç şişe Madeira ve iki şişe brendi ikram etmişti.

Saat üç gibi Terör'ün tayfaları toplandılar, Erebus'daki arkadaşlarına veda ettiler, ana merdivenden, donmuş yelkenlere basarak buza indiler. Alacakaranlıkta gemilerine doğru yapacakları uzun bir yolculuk onları bekliyordu. Herkes Leviathan in okunduğu vaazla ilgili fısıltılı yorumlar yapıyordu. Tayfaların çoğu bu metnin İncil'in bir yerinden olduğuna emindi ama okunan şey her neyse tayfaların hiçbiri Yüzbaşı'nın ne anlatmak istediğini, nereye varmak istediğini tam olarak anlayamamıştı. Hem de ikişer bardak rom içmelerine rağmen. Adamların pek çoğu hâlâ beyaz ayı dişlerini, pençelerini ve patilerini boyunlarında taşımaya devam ediyorlardı.

Topluluğun önünde yürüyen Crozier geri döndüklerinde Edward Little ve nöbetçiyi öldürülmüş, Doktor McDonald ve mühendis Bay Thompson'ı parçalanmış ve parçalarının işe yaramaz buhar makinesinin etrafına saçılmış bulacağına emindi.

Ama herkes iyiydi. Teğmen Hodgston ve Irving bir buçuk saat önce Erebus'tan ayrılırken hâlâ sıcak olan çörek ve etleri Terör'de kalanlara verdiler. Soğukta nöbet tutan tayfalara da fazladan romları verildi.

Erebus'taki orta güvertede hep beraber durduklarında görece bir sıcaklık oluşmuş ama yeniden dışarı çıktıklarında havanın soğukluğunu daha kötü

hissetmişlerdi ve Crozier çok üşüdüğü halde, nöbetler düzene girene kadar güvertede kaldı. Bugün nöbetçi subay Buz Uzmanı Thomas Blanky'ydi. Crozier tayfaların pazar duası edeceklerini biliyordu; tayfalardan bazıları öğle çayını ve ardından gelecek akşam yemeğini, çörek ve tuzlanmış, kaynatılmış morina, iple çekiyorlar, yemekte içecekleri Burton birasının yanında bir parça peynir olmasını umut ediyorlardı.

Rüzgâr çıkıyor, Kuzey-doğudaki Erebus'u görmelerini engelleyen buzdağının kendilerine bakan tarafındaki basınç sırtlarıyla dolu buz tarlaları boyunca karları savuruyordu. Bulutlar alacakaranlığı ve yıldızları kapatıyordu. Öğleden sonra hava iyice karardı. Sonunda, kamarasındaki viskisi aklına gelen Crozier aşağı indi.

20
BLANKY

Erebus'daki ayinden dönen tayfaların aşağı inmesinden bu yana yarım saat geçmişti; rüzgârlı ve karlı hava nedeniyle Blanky nöbetçilerin fenerlerini ya da ana direği göremiyordu. Buz uzmanı rüzgârın bu saatte çıkmış olmasına seviniyordu; eğer bir saat önce Erebus'ta geri dönerlerken esmeye başlasaydı onları mahveden bir yolculuk yapmış olacaklardı.

Bu karanlık gecede Bay Blanky'nin emrindeki nöbetçi otuz beş yaşındaki Alexander Berry -çok zeki bir adam değildi ama güvenilirdi ve işini iyi yapardı- ve John Handfort'la David Leys'di. Leys, pruva tarafını bekliyordu ve kasım ayında kırk yaşına bastığında arkadaşları bunu görkemli bir biçimde kutlamışlardı. David Leys, Kasım ayının başlarında Deniz Eri Heather'ın sancak tarafında nöbet tutarken beyninin ezilmesinden ve genç Strong'la Tom Evans'ın ortadan kaybolmasından sonra, birdenbire hamağına yatmış ve hiç konuşmamaya başlamıştı. Üç hafta boyunca Leys gözlerini hiç kırpmadan ve hiçbir yere bakmadan öylece kalmış, seslere, üzerine tutulan ateşe, sarsmalara, bağırışlara ve çimdiklemelere tepki vermemişti. Zamanının çoğunu revirde, kafatası açık ve beyninin bir kısmının yerinde olmamasına rağmen nefes almaya devam eden zavallı Er Heather'ın yanında yatmakla geçiriyordu. Heather yanında güçlükle soluk alarak yatarken Davey sessizce uzanıyor, sanki çoktan ölmüş gibi gözlerini kırpmadan tavana bakıyordu.

Bir süre geçtikten sonra bütün bunlar sona ermiş, Davey eski sağlığına kavuşmuştu. Ama eski Davey yoktu artık. İştahı yerine gelmişti -hastalığı süresince neredeyse 9 kilo vermişti- ama bütün neşesi kaçmış, çocuksu gülümsemesi silinmiş, eskisi gibi dualarda ve akşam yemeklerinde arkadaşlarıyla sohbet etmez olmuştu. Ayrıca, Kasım aylarının başlarında kızıla çalan kahverengi saçları bu korkunç durumdan çıktıktan sonra bembeyaz olmuştu. Bazı tayfalar Bayan Sessizlik'in ona büyü yaptığını iddia ediyorlardı.

Buz uzmanı Thomas Blanky otuz yıldan fazla bir süredir büyüye inanmıyordu. Büyüyü bozacak diye bazı tayfaların boyunlarına ayı pençeleri, dişleri ve kuyrukları asmalarından utanç duyuyordu. Hiç sevmediği ve saygı duymadığı kalafatçı yardımcı Cornelius Hickey'in

çevresinde toplanmış daha az eğitimli tayfaların, buzdaki o şeyin bir çeşit şeytan, cin ya da yüzbaşılarının şu garip Leviathan adlı kitabında söylendiği şekliyle Daemon ya da Divell olduğu söylentisini yaydıklarını biliyordu; Hickey'in çevresindekilerden bazıları canavara kurbanlar adamaya, bunları bir Eskimo Cadısı olduğunu düşündükleri Bayan Sessizlik'in saklandığı yer olan halat odasının önüne bırakmaya başlamışlardı. Hickey ve geri zekâlı dev arkadaşı Magnus Manson bu kültün yüksek rahipleriydi anlaşılan. Daha doğrusu Hickey en yüksek rahip, Manson da onun her dediğini yapan rahip yardımcısıydı. Anlaşılan en alt güverteye inip adakları bırakma hakkına bir tek onlar sahipti. Blanky bu iğrenç kokulu, karanlık ve soğuk güverteye girmiş, küçük kalay tabaklarda yiyecekler, yanmış mumlar ve düşük oranlarda rom görünce midesi bulanmıştı.

Thomas Blanky doğal bir filozof değildi ama çocukluğundan beri kutuplara gittiğinden buraların adamı olmuştu artık; Kraliyet Donanması'nın seferler düzenlemediği dönemlerde Amerikalı balina avcıları için denizci ya da buz uzmanı olarak çalışmıştı; mürettebat içinde bu kutup bölgelerini en iyi bilenlerdendi. Blanky'nin bildiği kadarıyla hiçbir gemi Lancaster Boğazı'nın bu kadar güneyine ve Kral William Adası'nın bu kadar yakınına, ya da Boothia Yarımadası'nın bu kadar batısına gitmemişti; bu yüzden bu bölgelere yabancıydı ama bu korkunç kutup koşullarına, doğduğu yer olan Kent'teki yazlara alışık olduğu kadar alışıktı.

Aslında daha da alışığım, diye düşündü Blanky. Yirmi sekiz yıldır kentte bir yaz geçirmemişti.

Uluyan rüzgârın getirdiği kar, Terör'ü sıkan ve onu mahvederek daha da yukarı kaldıran katı buz yüzeyi, buz bacaları, inleyen basınç sırtları Blanky'nin alışkın olduğu şeylerdi. Blanky'nin çok saygı duyduğu Erebus'daki meslektaşı James Reid bugünkü garip ayinden sonra yaşlı ana geminin fazla zamanı kalmadığını söylemişti ona. Terör'dekinden bile daha az kalan kömür mevcudu bir yana, buz, Sör John'un gemisini bir yıl önce şimdiki konumlarına ilk saplandıkları duruma göre çok daha acımasızca sıkıştırıyordu.

Reid, Terörün tersine kıç tarafı aşağı gelecek şekilde buza saplanan Erebus 'un buzun tükenmeyen baskısı ile giderek daha fazla sıkıştırıldığını, bu baskıdan çatırdayan ve inleyen geminin donmuş denizin yüzeyinden daha yukarılara yükseldiğini Blanky'nin kulağına fısıldamıştı. Dümen çoktan kırılmış, omurga ancak bir tersanede tamir edilebilecek denli kötü

zarar görmüştü. Geminin kıçındaki kaplamalar zarar görmüştü, on derece aşağı yatmış kıç tarafında bir metrelik donmuş su vardı ve ancak kapı önüne konan kum torbaları ve sandıklar vıcık vıcık suların kazan dairesine girmesini önlüyordu. Savaşlara ve yolculuklara uzunca dayanmış güçlü meşe tahtalar parçalanıyordu. Daha da kötüsü, 1845 yılında Erebus'u buzdan korusun diye takılmış demir destekler korkunç baskı yüzünden artık sürekli inliyordu. Zaman zaman daha ince demirler bir top ateşine eşit gürültü kopararak kırılıyordu. Bu tür olaylar genelde geceleri oluyor, adamlar hamaklarından fırlıyor, patlamanın nereden geldiğini anlıyor, alçak sesle küfürler ederek tekrar uykuya dalıyorlardı. Yüzbaşı Fitzjames böyle durumlarda subayları da alarak durumu incelemek için aşağı inerdi. Daha güçlü olan demirlerin kırılmadan dayanacağını ama onların da meşe ve demir tabakalı gövdeyi delip geçeceğini söylemişti. Bu olduğunda buzlar çözülsün, çözülmesin, gemi batacaktı.

Erebus 'un buz uzmanı, geminin marangozu John Weekes'in bütün gününü ve gecelerinin yarısını on kişiden az olmayan bir çalışma takımını da yanına alarak alt güverte ve en alt güvertede geçirdiğini, gemide bulduğu ve Terörden sessizce ödünç aldığı, her kalası destek olsun diye gemiye monte ettiğini anlatmıştı. Ama en iyi halde bile, geminin içindeki tahta yapıda ancak geçici düzelmeler oluyordu. Reid, Weekes'in, gemileri nisan ya da mayıs ayında buzdan kurtulmazsa bir yumurta gibi kırılacağını söylediğini Blanky'ye aktardı.

Thomas Blanky buzu tanırdı. 1846 yılında, yazın erken zamanlarında, sürekli Sör John ve Fitzjames'i uzun boğazlarda ve Barrow Boğazı'nın güneyinde yeni keşfettikleri boğaz boyunca güneye yönlendirmişti. Yeni bulunan boğaza henüz bir isim koymamışlardı ama bazıları buna uzun süredir "Franklin Boğazı" diyordu. Sanki yaşlı aptalı kapana kıstıran bu boğaza onun adını vermekle bir yaratık tarafından alınmış ruhunu rahatlatacaklarmış gibi. Blanky ana direğin üstünde kendine ayrılan yere çıkıyor, dümenciye bağırarak tavsiyelerde bulunuyor, iki gemi ihtiyatla dört yüz kilometre boyunca sürekli değişen buz türleri ve giderek daralan deniz suları arasından ilerliyordu.

Thomas Blanky işini iyi yapardı. Dünyadaki en iyi buz uzmanları arasında olduğunu biliyordu. Ana direğin üstündeki tehlikeli yerinden, bu eski savaş gemilerinin balina gemilerinde bulunan gözcü yeri yoktu, Blanky on üç kilometre mesafeden farklı buz türlerini birbirinden ayırabilirdi. Kamarasında uyurken gemilerinin gln, glug, glıtg diye ses çıkaran sulu buz

içinden katı buza ne zaman geçtiklerini fark ederdi. Bir bakışta hangi buzların gemi için bir tehdit oluşturduğunu, hangilerinin üzerinden geçilebileceğini anlardı. Yaşlı gözleri bir biçimde, suyun üstündeki parıltılardan denizin içine batmış mavi-beyaz buzulları fark edebiliyor, hatta hangi buzulun geminin gövdesine sadece sürtüneceğini, hangisinin, gerçek bir buzdağı gibi, gemiyi tehlikeye atacağını biliyordu.

Blanky, Reid'le beraber Beechey ve Devon Adalarında kışı ilk geçirdikleri yerin dört yüz kilometre güney ve batısına başarıyla getirdiği için kendisiyle gurur duyuyordu. Ama iki gemiyi ve içindeki 126 kişiyi Beechey ve Devon'da kışı geçirdikleri noktadan güneye ve batıya getirdiği için aynı zamanda kendisine lanet ediyor, bir aptal ve bir hain olduğunu düşünüyordu.

Gemileri Devon Adası'ndan, Lancaster Geçidi'nden geçerek, Baffin Körfezi'ne gidebilir, iki, hatta üç kış beklemek zorunda kalma pahasına da olsa buzdan kaçabilirdi. Beechey'deki küçük körfez, gemileri açık denizlerdeki buz saldırılarından korurdu. Lancaster Geçidi'ndeki buzlar da er ya da geç eriyecekti. Thomas Blanky buzu tanırdı. Kutup buzlarının nasıl olduğu belliydi: Kalleş, ölümcül, tek bir yanlış karar ya da bir anlık tereddüt yüzünden sizi yok etmeye hazır ama her şeye rağmen ne yapacağı önceden kestirilebilir.

Ama bu buz, diye düşündü Blanky donmamak için ayağını yere sertçe vurur ve sancak tarafında ve karşısında nöbet tutan, ellerinde silahlarıyla yürüyen Berry ve Handfort'un fenerlerinin ışığına bakarken. Bu buz tanıdığı hiçbir buza benzemiyordu.

O ve Reid on beş ay önce, gemiler buza saplanmadan kısa süre önce Sör John ve iki kaptanı uyarmışlardı. Crozier, bu çok mantıklı diyerek destek vermişti. Artık geçmişte kalan o eylül ayında, hâlâ dar da olsa donmamış sular varken geri dönmeli, Boothia Yarımadası'na mümkün olduğunca yakın ve mümkün olduğunca hızlı ilerleyip açık denizleri aramalıydılar. En azından bir köşesi Keşif Birimi'nin tecrübeli üyeleri ve Blanky gibi emektar balina avcıları tarafından tanınan kıyılardaki sular büyük bir ihtimalle bir ya da iki hafta donmamış olacaktı ve eylül ayı bunu yapmaları için son şanslarıydı. Tümsek halinde buz kütleleri ve eski buzlar -Reid bunlara boktan gezici buz diyordu- yüzünden kıyı boyunca kuzeye gidemeseler bile James Ross'un Kral William topraklarının koruması altında çok daha fazla güvende olacaklardı. Geçen yaz Teğmen Gore'un liderliğinde yapılan keşiften sonra Kral William topraklarının bir ada değil anakara olduğunu

anlamışlardı. Bu kara kütlesi alçak, donmuş, rüzgârlarla dövülmüş ve şimşek fırtınalarına maruz kalmış bir yer olsa bile gemilerini şeytanın gönderdiği kuzey rüzgârından, şimşeklerden, soğuktan ve sürekli saldıran buzdan koruyacaktı.

Blanky daha önce böyle bir buz görmemişti. Gezici buzun ender iyi yanlarından biri, buzdağına saplanmış bir mermi gibi buza saplanmış bir gemiyi sürüklemesiydi. Hareketsiz kaldığı sanılan gemiler aslında hareket ediyordu. Blanky 1836 yılında Pluribus adlı balina avcı gemisinde buz uzmanı olarak çalışırken yirmi yedi Ağustos günü bir rüzgâr çıkmış; tecrübeli, tek gözlü Amerikalı kaptanları da dâhil olmak üzere herkesi şaşırtmış, onları Disko Körfezi'nin yüzlerce kilometre ötesindeki Baffin Körfezi'nin buzlarına saplamıştı.

Bir sonraki yaz kötü geçmişti. En azından geçen yaz, 1847 yılında geçirdikleri yaz kadar kötüydü. Buz erimiyor, hava ısınmıyor, kuşlar ve diğer hayvanlar görünmüyordu. Ama Pluribus ne yapacağı tahmin edilebilen bir gezici buzun içindeydi ve güney yönünde bin yüz yirmi kilometre sürüklendi. O yazın sonuna doğru buzlu bölgelerin sonuna gelmişler, gözlerinin önündeki buzda açılan Rusların polinia dedikleri çatlakları görmüşler, açık denizlere çıkmışlar ve gemilerini tamir etmek üzere Grönland'daki limana ulaşmışlardı.

Ama burada böyle olmuyordu. Blanky bunu biliyordu. Tanrı'nın terk ettiği bu beyaz cehennemde durum farklıydı. Bir yıl üç ay önce kaptanlara anlattığı gibi bu gezici buz Kuzey Kutbu'ndan itilen devasa bir buzul gibiydi. Güneylerinde Kanada'nın haritaya girmemiş kutup bölgeleri, güney-batılarında Kral William topraklan, doğularında ve kuzeydoğularında Boothia Yarımadası bulunuyordu. Crozier'ın, Fitzjames'in Blanky'nin ve Reid'in yaptıkları ölçümlere göre buz sürüklenmiyor, sadece yirmi dört kilometrelik bir alanda insanı çıldırtacak bir biçimde çember çiziyordu. Sanki Büyük Oda'da artık tayfaların dinlemediği metal plakların içine gömülmüş sinekler gibiydiler.

Bu gezici buz, Blanky'nin kıyılarda gördüğü buza benziyordu. Yalnız, buradaki denizde, gemilerin etrafında yirmi, kırk kilometre kalınlıktaki bir buz varken, sıradan kıyı buzunun kalınlığı en fazla bir metreydi. Buradaki buz öyle kalındı ki tayfalar yangın için açtıkları çukurları bile uzun süre açık tutamıyorlardı.

Buz ölülerini gömmelerine bile izin vermiyordu.

Thomas Blanky otuz yıldan fazla elde ettiği tecrübeleri 126 kişiyi içinden geçilmesi imkânsız dört yüz kilometrelik mesafeden geçirip de ölmeyi beklemekten başka bir şey yapamadıkları bu yere getirmek için kullanmasının şeytanın bir oyunu mu yoksa kendi aptallığı mı olduğuna karar verememişti.

Aniden bir bağırış duyuldu. Bir tüfek patladı. Sonra tekrar bir bağırış geldi.

21
BLANKY

Blanky dişleriyle eldivenini çıkardı, eldiveninin yere düşmesine izin verdi ve tüfeğini doğrulttu. Geleneklere göre nöbetçi subayın silah taşımaması gerekiyordu ama Yüzbaşı Crozier tek bir emir vererek bunu değiştirdi. Güvertedeki herkes sürekli silahlı olacaktı. Şimdi, eldivenlerini çıkardıktan sonra alta giydiği daha ince pamuk eldivenle tüfeğinin tetiğini çekebilirdi. Ama rüzgârın iğneleyici soğuğunu hemen hissetti.

Nöbetteki Denizci Berry'nin feneri sönmüştü. Tüfekten gelen kurşun sesi, geminin ortasındaki yelken direğinden gelmiş gibiydi ama buz uzmanı, rüzgâr ve karın sesleri bozduğunu biliyordu. Blanky sancak tarafında yanan fenerin ışığını görebiliyordu ama fener hareket ediyordu.

"Berry?" diye bağırdı karanlık nöbet noktasına. Ama rüzgârın bu iki heceli sözcüğü arkaya savurduğunu hissediyordu. "Handford?"

Sancak tarafındaki fener söndü. Pruvadaki Davey Leys'in feneri ise açık bir gecede geminin ortasındaki yükseltiden görünebilirdi; ama bugün hava açık değildi.

'"Handford?" Blanky sağ elinde tüfeği, sol elinde feneriyle nöbet yerine doğru ilerlemeye çalıştı. Paltosunun sağ cebinde üç kurşunu daha vardı ama bu soğukta kurşunu yerine yerleştirmenin ne kadar uzun zaman aldığını tecrübelerinden biliyordu.

"Berry!" diye bağırdı. "Handford! Leys!" Alex Berry silahını ateşlemiş olmasına rağmen, şimdi, karanlıkta ve buzlu, eğik güvertede üç adamın birbirini vurma tehlikesi vardı. İkinci bir el ateş edilmemişti. Ama Blanky donmuş çadır piramidin bulunduğu ön tarafa gidecek olursa ve Handford ya da Leys aniden ne olduğunu araştırmak için ortaya çıkarsa, bu sinirli halleriyle elinde fener taşıyan bir adama bile ateş edebilirlerdi.

Buna rağmen ilerlemeye devam etti.

"Berry!" diye bağırdı. Geminin önündeki nöbet yerine on metre mesafedeydi.

Yağan karların içinde bulanık bir hareket sezdi; sonra herhangi bir tüfek sesinden çok daha yüksek bir ses duydu. Ardından ikinci bir patlama. Blanky, geminin kıçına, geriye doğru on adım attı ve birdenbire havada fıçılar, tahta sandıklar, kutular ve geminin diğer malzemeleri uçuşmaya

başladı. Blanky’nin neler olduğunu anlaması için birkaç saniye geçmesi gerekti. Güvertenin ortasında ileri geri uçuşan donmuş yelkenler aniden yıkılmış, her bir yöne binlerce kiloluk birikmiş kar ve buz saçmış ve hatta arka tarafındaki güverte deposunu bile yerinden fırlatmıştı, depoda genelde yanıcı zift, lostromoların malzemeleri ve akan suyu güverteye yönlendirmek için kullanılan kum torbaları bulunuyordu. Ayrıca, ana direğin dışında kalan, bir yıldan uzun bir süre önce ileriye ve geriye kaydırılıp çadır direği haline getirilen daha alçak direkler ana kapağın ve merdivenlerin üzerine düşmüştü.

Artık Blanky’nin ve nöbetteki diğer üç adamın orta güverteye inme şansı yoktu. Orta güvertedekilerin de güvertede meydana gelen patlamaların ne olduğuna bakmak için yukarı çıkma şansları yoktu. Direkler kapağın üstüne düştükten sonra buna yelkenlerin de ağırlığı eklenince yukarı çıkmaları olanaksızdı. Buz uzmanı aşağıdaki adamların kısa süre sonra ön taraftaki kapağa koşacaklarını ve kış boyunca kapalı kalması için sıktıkları vidaları açmaya başlayacaklarını biliyordu. Ama bu zaman alacaktı.

Yukarı çıktıklarında biz hayatta olacak mıyız acaba, diye düşündü Blanky.

Kum ve kar kaplı eğik güverte üzerinde elinden geldiğince hızlı yürüyen Blanky, yıkılmış çadır bölgesindeki enkazın etrafından geçti ve yığının sancak tarafında kalan dar koridora girdi.

Önünde bir şekil belirdi.

Hâlâ sol elinde feneri tutarken tüfeğini kaldırdı, parmağını tetiğe götürdü ve ateş etmeye hazırlandı. “Handford!” dedi siyah elbise ve atkı yığını içinde solgun bir yüz görünce. Adamın Galler peruğu dağınıktı. “Fenerin nerede?”

“Düşürdüm,” dedi denizci. Adam şiddetle titriyordu, elleri çıplaktı. Buz uzmanı bir ısı kaynağıymış gibi Blanky’ye yaklaştı. “O şey direği yıkınca fenerimi yere attım. Karın içinde söndü.”

“Ne demek “direği yıkınca’?” diye sordu Blanky. “Yaşayan hiçbir canlı ana direği yıkamaz.”

“Yıktı işte!” dedi Handford. “Berry’nin silahını ateşlediğini duydum. Sonra bir şeyler bağırdı. Ardından feneri söndü. Sonra bir şey gördüm... Büyük, çok büyük bir şey... o şey direğin üzerine sıçradı ve her şey yıkıldı. Direğin üzerindeyken ona ateş etmeye çalıştım ama tüfeğim tutukluk yaptı. Sonra silahı yere attım.”

Direğe mi sıçradı diye düşündü Blanky. Ana direk güverteden üç buçuk metre yükseklikteydi. Hiçbir şey onun üzerine sıçrayamazdı. Buzla kaplı olduğu için hiçbir şey ona tırmanamazdı da. “Berry’yi bulmalıyız,” dedi yüksek sesle.

“Hiçbir şekilde ön tarafa gidemem, Bay Blanky. Beni rapor edebilir ve kalafatçı yardımcısı Johnson’a bana elli kırbaç vurması için emir verebilirsiniz. Ama kesinlikle oraya gitmiyorum Bay Blanky.” Handfort’un dişleri öylesine birbirine vuruyordu ki söyledikleri güçlükle anlaşılıyordu.

“Sakin ol,” dedi Blanky. “Kimse kimseyi rapor etmiyor. Leys nerede?”

Sancak tarafındaki nöbetçi yerinin avantajlı konumundan normalde David Leys’in fenerini görebilmeliydi. Ama pruva tarafı karanlıktı.

Handfort birbirine çarpan dişleri arasından “Ben fenerimi attığımda onun feneri de söndü,” dedi. “Git tüfeğini al.”

“Oraya kesinlikle..,” diye söze başladı Handford.

“Lanet herif!” diye kükredi Thomas Blanky. “Eğer o silahı bir dakika içinde almazsan, o lanet kıçın yiyeceği elli kırbacı çok arar John Handford. Şimdi yürü!

Handfort yürüdü. Blanky onu izledi, geminin ortasındaki yelken yığınına hiç arkasını dönmedi. Yağan kar yüzünden feneri üç metre ya da daha kısa bir mesafeyi aydınlatabiliyordu ancak. Buz uzmanı hem silahını doğrultmuş hem de feneri havaya kaldırmıştı. Kollan çok yorgundu.

Handford görünüşe göre soğuktan uyuşmuş çıplak elleriyle silahını tutmaya kalktı.

“Eldivenlerin nerede senin?” diye sordu Blanky.

Handfort’un dişleri yanıt vermesini engelleyecek kadar hızla birbirine çarpıyordu.

Blanky kendi tüfeğini bıraktı, denizciyi hafifçe kenara iterek yerdeki silahı aldı. Namlunun karla kaplı olmadığından emin oldu, silahı düzeltti ve Handford’a verdi. Blanky, çıplak elleriyle tüfeğe dokunmasın diye tüfeği adamın kolunun altına sıkıştırmak zorunda kalmıştı. İki elini de kullanabilmek için kendi silahını sol kolunun altına sıkıştırdı, cebinden kurşunu çıkardı, Handfort’un tüfeğini doldurdu ve adama verdi. “Şu yığının arkasından benden ya da Leys’den daha büyük bir şey çıkarsa, ellerim tüfeğe yapışır diye bakmadan nişan al ve ateş et,” diye bağırdı. Rüzgâr uğuldadığı için adamın kulağının dibine kadar yaklaşmak zorunda kalmıştı.

Handford ancak başıyla onaylayabildi.

“Leys’i bulmaya ve ön kapağı açmasına yardım etmeye gidiyorum,” dedi Blanky. Donmuş yelken yığını, yağan kar, kırık direkler ve etrafa saçılmış sandıklar arasında pruvadan aşağı doğru hareket eden bir şey yoktu.

“Ben burada...” diyecek oldu Handford.

“Olduğun yerde kal,” diye onun sözünü kesti Blanky. Feneri korkmuş adamın yanına bıraktı. “Sakın Leys’le beraber gelirken bize ateş etme yoksa yemin ediyorum seni ölene kadar kovalarım John Handford.”

Handford solgun yüzüyle söylenenleri tekrar onayladı.

Blanky pruvaya doğru ilerledi. Bir düzine adım attıktan sonra, fenerin ışığının ötesine geçmişti ama gözlen karanlığa hemen alışmadı. Sert kar taneleri yüzüne kurşun gibi çarpıyordu. Üzerinde rüzgâr uluyor, bu bitmeyen kış direk ve yelkenlerden geriye kalan ne varsa onları sallıyordu. Burası o kadar karanlıktı ki Blanky eldivenli sol elinde silahını taşırken sağ eliyle de buzla kaplı tırabzanı tutuyordu. Anlayabildiği kadarıyla ön taraftaki ana direk de yere yıkılmıştı.

“Leys,” diye bağırdı!

Beyaz, büyük ve belirsiz bir şey yağan karın ortasından ve enkaz yığınının arkasından çıkarak Blanky’nin durmasına yol açtı. Buz uzmanı gördüğü şeyin beyaz bir ayı mı, dövmeli bir şeytan mı, bunun karanlıkta üç metre mi yoksa on metre mi ilerisinde kaldığını anlayamadı ama bu şeyin pruvaya doğru giden yolu kestiğine emindi.

Sonra o şey arka ayakları üzerinde şahlandı.

Blanky yaratığı tam olarak görememişti -savrulan karlar arasında yaratık görülmekten çok seziliyordu- ama onun kocaman bir şey olduğunu anladı. Küçük üçgen kafası -tabii buna bir kafa denebilirse- bir zamanlar direğin olduğu yerden daha yüksekteydi. Bu solgun üçgen kafanın içine oyulmuş gibi duran iki delik -göz müydü bunlar acaba?- vardı ama bunlar güvenenin en azından dört metre üstündeydi. Olanaksız diye düşündü Thomas Blanky. Yaratık ona doğru hareket etti. Blanky tüfeği sağ eline aldı, dipçiği omzuna yapıştırdı, sol eliyle tüfeği sağlamlaştırdı ve ateş etti.

Silahın ateşlenmesiyle çıkan bir saniyelik kıvılcım buz uzmanına bu siyah, ölü, ona bakan duygusuz köpekbalığı gözlerini bir an görme şansı verdi. Hayır, bunlar köpekbalığı gözü değil, diye düşündü bir saniye sonra, çıkan kıvılcım gözlerini kamaştırmıştı. Bunlar bir köpekbalığının siyah gözlerinden çok daha kötücül, çok daha zekice bakan gözler. Sizi sadece bir yiyecek olarak gören acımasız bakışlar. Bu dipsiz gözler onun çok

üstündeydi. Blanky’nin kollarını açsa aynı genişliğe ulaşamayacağı omuzlarının hemen üstündeydi ve giderek kendisine yaklaşıyordu.

Blanky işe yaramayan tüfeği yaratığın üzerine doğru fırlattı -silahı tekrar dolduracak zaman yoktu- ve tırmanma halatlarına yöneldi.

Kırk yıllık denizcilik tecrübesi sayesinde buz uzmanı, karanlıkta ve fırtınada, bakmaya bile gerek görmeden buzlu tırmanma halatlarının yerini buluyordu. Eldivensiz sağ eliyle halatı kavradı, bacaklarını yukarı çekti, altından sarkan halatı ayaklarıyla buldu, sol elindeki eldiveni dişleriyle çıkardı ve iplerin içe doğru eğik kısmını tutarak neredeyse baş aşağı durarak yukarı tırmanmaya başladı.

Kalçasının ve bacaklarının on beş santim altında bir şey iki ton ağırlığında bir makinenin şiddetiyle havayı savurdu. Blanky halatı oluşturan üç kalın, diken ipin koptuğunu, yırtıldığını... olanaksız!... İçe doğru savrulduğunu gördü; bu savrulma yüzünden az daha yere düşecekti.

Tutundu. Sol ayağını halatın hâlâ sağlam kalan kısmının dışına dolayıp buzlanmış da olsa ondan destek aldı ve bir saniye bile beklemeden daha yukarı tırmanmaya başladı. Thomas Blanky on iki yaşındayken Kraliyet Donanması’nın bu direkleri, yelkenleri, halatları ve üç direkli geminin direklerini oynaması için yapıldığını sandığı yıllardaki gibi atik bir biçimde tırmanıyordu yukarıya.

Şimdi altı metre yükseklikteki ikinci direğin seviyesine ulaşmıştı, direğin açısı geminin yana yatmış açısına uydurulmuştu. Aşağıdaki o şey halata bir kez daha vurdu ve tahtaları, raptiyeleri, buzu ve demir blokları küpeşteden kopararak etrafa savurdu.

Tırmanma halatı ana direğe, iç tarafa doğru savruldu. Blanky bu hızla direğe çarparsa aşağıya, yaratığın kollarına ve ağzının içine düşeceğini biliyordu. Buz uzmanı rüzgârlı karanlıkta bir buçuk metre ötesini göremez halde yelkenlere tutunmaya çalıştı.

Donan parmakları direği ve direğin hemen altındaki halatları yakaladı, aynı anda ayaklarını ayaklığa yerleştirdi. Bu ayaklığa normalde çıplak ayakla basmak gerekiyordu ama bu gece değil.

İkinci direğin üzerine geldi, güvertenin yedi metre üstündeydi; korkmuş bir atlının atının vücuduna tutunması gibi hem ayakları hem de elleriyle buzlu meşeye tutundu. Yelken halatlarından destek almak için ayağıyla buzlu yelkeni çılgınca yokluyordu.

Karanlığa, rüzgâra, kara ve doluya rağmen normalde ortalama bir denizci direğin en üst noktasına tırmanabilir, çıkılabilecek en üst noktaya

çıkar, tıpkı bir ağacın üstünde güvencede olan ve başarısız avcısına hindistancevizi fırlatan bir maymun gibi rahat bir durumda olabilirdi. Ama aralık ayına gelmişlerdi ve Terörde daha yüksek bir direk yoktu. Ayrıca ana direği yıkabilen bir yaratık tarafından kovalanırken güvende olmaktan söz edilemezdi. Blanky gidebileceği en yüksek noktaya gitmişti.

Bir yıl önce eylül ayında Blanky, Crozier ve güverteden sorumlu çavuş Harry Peglar'a, Terör gemisini ikinci kez kışa hazırlamalarında yardım etmişti. Kolay bir iş değildi bu. Tehlikesiz de değildi. Önce bazı halatlar ve yelkenler çıkarılmış ve aşağıya konmuştu. Sonra en yüksek direkler büyük bir dikkatle aşağı indirilmişti. Bu iş büyük bir dikkatle yapılmak zorundaydı; çünkü direkler aşağıya büyük bir hızla düşerse bir zırhı delen mızrak gibi güverteyi, orta güverteyi ve alt güverteyi parçalayabilirdi. Bu direkleri indirirken batan gemiler olmuştu. Ama direkleri bırakmak da olmazdı; bu bitmez kış boyunca direklerde tonlarca buz birikebilirdi. Aşağıya top güllesi gibi düşen buzlar nöbet tutan ya da güvertede başka bir iş yapan denizciler için sürekli bir tehdit oluştururdu. Ayrıca, buzların ağırlığı geminin dengesini bozabilirdi.

Sadece üç tane küçük direk bırakmışlardı. Bu görüntü denizcilere çok çirkin geliyordu, tıpkı bacakları kesilmiş bir adamın bir ressama kötü gelişi gibi. Blanky geriye kalan yelken ve halatların bollaştırılması işlemini de denetlemişti. Fazla gergin yelken ve halatlar bu kadar kar ve buzun ağırlığına dayanamazdı. Terör'ün toplam on tane olan filikaları bile, iki büyük balina avlama kayığı ve iki küçük sandal, ayrıca Yüzbaşının kayık ve salları indirilmiş, ters çevrilmiş, bağlanmış, üzeri örtülmüş ve buza konmuştu.

Şimdi Blanky ana direğin ikinci bölümündeki yelkenlerde, güverteden yedi buçuk metre yukarıdaydı; yukarıda çıkabileceği bir seviye daha vardı ama bu üçüncü ve son seviye halat ya da tahtadan çok bir buz kütlesine benzerdi. Zaten ana direğin kendisi de, özellikle ön tarafı, kardan oluşmuş bir sütun gibiydi. Buz uzmanı direğe iki bacağı arasına sıkıştırarak tutundu karanlık ve karın arasından aşağı bakmaya çalıştı. Aşağısı zifiri karanlıktı. Ya Handford kendisine Blanky tarafından verilen feneri söndürmüştü ya da yaratığın saldırısına uğramıştı. Blanky her iki adamın da ya öldüğüne ya da karanlıkta saklandığına kanaat getirdi. Her iki durum da kendi aleyhineydi. Direkteki yelkenlere iyice eğilen Blanky sol tarafına baktı ve David Leysin nöbet tuttuğu ön tarafta hiç ışık göremedi.

Blanky tam altındaki şeyi görmeye çalıştı ama etrafta çok fazla hareket vardı. Yırtılmış yelkenler karanlıkta uçuşuyor, fıçılar eğik güvertede dönüyor, dengede durmayan sandıklar kayıyordu. Bütün seçebildiği ana direğe doğru ilerleyen karanlık bir kütleydi. Yüz, yüz otuz kiloluk kum torbalarını sanki birer vazoymuşçasına savurarak ilerliyordu.

Ana direğe tırmanamaz diye düşündü Blanky. Direğin soğuğunu bacaklarında, göğsünde ve karnında hissedebiliyordu. Parmakları ince eldivenlerinin içinde donmaya başlamıştı. Galiler peruğunu ve pamuk atkısını bir yerlerde düşürmüştü. Ön kapağın zorlanarak açıldığını ve bir kurtarma timinin ellerinde fenerlerle bağırdıklarını duymak istedi. Ama geminin ön tarafında savrulan karın örttüğü karanlık bir sessizlikten başka bir şey duyulmuyordu. Yoksa bu yaratık bir biçimde ön kapağın açılmasını önlemek için buraya ağırlık yerleştirmiş olabilir mi? Neyse ki ana direğe tırmanamaz. Bu boyutlardaki hiçbir şey ana direğe tırmanamaz. Hiçbir beyaz ayının, tabii bu bir beyaz ayıysa, tırmanma tecrübesi yoktur.

Yaratık ana direğe tırmanmaya başladı.

Blanky, o şeyin pençelerini tahtaya geçirirken çıkardığı titreşimleri hissedebiliyordu. Saplanmayı, yırtılmayı ve böğürmeyi duydu... kalın, bas bir böğürtüydü... tırmanıyordu.

Tırmandı.

Muhtemelen daha pençesini başının üzerinden tahtaya sapladığı anda ilk seviyeye gelmişti. Blanky karanlıkta görmeye çalıştı; tüylü ve kaslı kütlenin insan büyüklüğünde devasa ön ayaklarını, ya da kollarını kullanarak, arka ayaklarıyla ön ayaklarının parçaladığı ve açtığı deliklere basmak suretiyle destek alarak yukarıya doğru ilerlediğini gördüğünden emindi.

Blanky buzlu direğin daha da yukarılarına çıktı; bacakları, rüzgârın dövdüğü yirmi beş santim kalınlığındaki direğe, sevgilisine çılgınca sarılan bir kadın gibi sarılmıştı. Giderek incelen direğin ön tarafa bakan dış tarafında beş santim kalınlığında yeni kar ve onun altında buz vardı. Yelken halatlarını elinden geldiğince destek olarak kullanıyordu.

Ana direkteki koca şey Blanky’nin direğinin seviyesine ulaşmıştı. Buz uzmanı uzanıp omuzlarının üstünden baktığı zaman yaratığın şeklini seçebiliyor, görmekten çok orada bulunduğunu tahmin ettiği ana direğin üzerinde solgun bir yokluk görüyordu.

Bir şey direğe öyle büyük bir güçle vurdu ki Blanky havaya uçtu, sonra tekrar az önce bulunduğu direğe, hayaları ve karnının üzerine düşerek tekrar tutundu. Direğe ve kat kat olmuş yelkenlere çarpınca nefesi kesildi. Hem

donmuş elleri hem de sağ ayağıyla direğin buzlu kısmının hemen altındaki yelken halatlarına tutunmamış olsaydı yere düşerdi. Bu haliyle direk onu eyerinden yarım .metre yukarı fırlatmış soğuk demir bir ata benziyordu.

Direğe tekrar vuruldu ve darbe öyle şiddetliydi ki Blanky'yi güvertenin on metre üstündeki karanlığa fırlatabilirdi. Ama Blanky bu ikinci darbeye hazırlıklıydı ve bütün gücüyle tutunmuştu. Bu darbeye hazırlıklı olmasına rağmen darbenin şiddetiyle oluşan titreme o kadar fazlaydı ki Blanky kaydı ve buzlu direğin altına doğru kaymaya başladı. Uyuşmuş parmakları ve havada savrulan ayağı hâlâ orada bulunan yelken halatlarına karışmıştı. Tam direğin üst tarafında doğru tekrar tırmanmıştı ki üçüncü ve en sert darbe geldi. Buz uzmanı çatlama sesini duydu, katı direğin eğilmeye başladığını hissetti ve direk, yelken, yelken halatları ve diğer halatlarla beraber kendisinin de yedi buçuk metre altındaki döşeme güverteye ve enkaza düşmesine birkaç saniye kaldığını fark etti.

Blanky imkânsız olanı yaptı. Çatlayan, eğik ve buzlu direk üzerinde önce dizlerinin üstüne sonra da ayağa kalktı, saçma bir biçimde uluyan rüzgârın ortasında dengesini bulmak için her iki kolunu kaldırdı, botları buzda kaydı, sonra kollarını ve bacaklarını açarak kendini boşluğa bıraktı. Havadayken elleriyle oralarda bir yerlerde asılı olması gereken -asılı olma ihtimali olan- ama şu anda göremediği halatları aradı. Geminin ön tarafa doğru hafif eğik olmasına, halatları savuran rüzgâra ve yaratığın ikinci ana direği parçalarken yaptığı titreşimin etkisine aldırmadı.

Elleriyle havada asılı olan halata tutunamadı. Halat, aşağı düşmekte olan Blanky'nin donmuş yüzüne çarptı. Blanky asılı halatı son anda iki eliyle kavradı, buzlu halat boyunca sadece iki metre aşağı kaydı, sonra kendisini geriye kalan son ana direğin tepesine doğru çılgınca çekmeye başladı.

Altındaki yaratık kükredi. Ardından ikinci direk yelkenleri, palangaları ve halatlarıyla beraber yere çarptı. Yaratığın kükremesi yere düşen direğin çıkardığı sesten daha güçlüydü.

Blanky'nin tutunduğu halat ana direğin sekiz metre dışında dururdu. Oraya, yukarı çıkan denizciler aşağı çabuk inebilsin diye konmuştu. Tırmanmak için değil, inmek için yapılmıştı. Ama Blanky ona tırmandı. Halatın buzla kaplı olmasına, rüzgâra ve sağ elinin parmaklarını artık hissedememesine rağmen, tropik bir akşamda yemekten sonra en üst direklerde arkadaşlarıyla şakalaşan on dört yaşındaki miçolar gibi çabucak tırmanmıştı halata.

Direğin en sonuna kadar gelemedi. Üst taraflar fazla buzluydu. Ama orada da yelken halatlarını buldu, ilk çıktığı halatı bırakıp direğin altındaki bol, katlanmış yelkene çıktı. Bulunduğu yerden buzlar kırılıyor, altındaki güverteye çarpıyordu. Blanky bir vurma ve darbe sesi duyar gibi oldu, ya da duymak istedi. Sanki Crozier ve tayfalar ellerindeki baltalarla güverteye açılan kapağı kırmaya çalışıyorlardı.

Donmuş yelkenlere bir örümcek gibi tutunan Blanky aşağıya ve soluna baktı. Ya kar yağışı azalmış ya da gözleri karanlığa alışmıştı. Ya da her ikisi birden gerçekleşmişti. Yaratığın kütlesini görebiliyordu. Direğin üçüncü ve son kısmına tırmanıyordu. Ana direkteki o şey öylesine büyüktü ki Blanky onu çok ince bir fidana çıkmaya çalışan bir kediye benzetti. Tabii pençelerini buzun, meşenin ve orta boy bir top mermisinin girmeyeceği demirin derinlerine geçirerek tırmanması dışında kediye benzer bir hali yoktu.

Blanky yelkenin ucuna doğru ilerliyor, ilerlerken aşağıya buzları düşmesine, yelkenin gerilmesine neden oluyordu.

Altındaki dev yaratık üçüncü direğin seviyesine ulaşmıştı. Blanky direğin ve yelkenlerin titreyişini, sonra üzerlerindeki baskıya dayanamayıp yana doğru yatmaya başlayışını hissetti. Blanky, o şeyin büyük ön ayaklarını direklere yaklaştırdığını, göğsüne eşit büyüklükteki pençesini direğe geçireceğini gözünün önüne getirdi ve daha da uca doğru ilerlemeye başladı. Direğin on iki metre üzerindeydi ve on beş metre altındaki güvenenin hizasına değildi. Yelkenleri düzeltmekle uğraşan bir denizci buradan düşecek olsa denize düşerdi normalde. Ama şimdi Blanky düşseydi on sekiz metre aşağısındaki buza çakılacaktı.

Bir şey Blanky’nin yüzüne ve omuzlarına takıldı, bir ağ, bir örümcek ağı gibi bir şey. Köşeye sıkışmıştı. Bir an az daha çığlık atacaktı. Sonra bunun ne olduğunu fark etti. Halattı bunlar. Kare şeklinde dikilmiş, küpeşteden direklere tırmanmak için yapılmış, çalışma takımları kışın buzları temizleyebilsinler diye ana direğin ucuna bağlanmıştı. Canavarın iki darbesiyle, inanılmaz bir biçimde, küpeşteye bağlı pek çok demir parçası, güverteye savrulan halattı. Birbirine geçmiş kare ipler küçük yelken görevi görecek kadar buz tutmuş, yerinden kopan ipleri geminin sancak tarafına savrulmuştu. Blanky bir defa daha yapacağı şey üzerine düşünmeden harekete geçti. Buzun on sekiz metre üzerindeyken yapacağı eylemi düşünmek aslında onu yapmamak demekti. Kendini çatırdayan yelkenlerden sallanan küpeşteli halatlara attı.

Tahmin ettiği gibi, vücudunun ağırlığı halatları ana direğe doğru savurdu. Direğin üzerinde bulunan tüylü kütlenin otuz santim yanından geçti. Hava, yaratığın iğrenç biçiminden daha fazlasını görmesini engelleyecek kadar karanlıktı ama yaratığın kafası Thomas Blanky'nin gövdesi kadardı ve bu dünyadan olamayacak kadar uzun ve yılanımsı bir boynu vardı. Blanky halatla beraber yaratığın tam yanından geçerken donmuş parmaklarının boyutlarında dişleri barındıran bir çene hemen yanında ÇAT diye kapandı. Buz uzmanı o şeyin nefesinin kokusunu aldı. Etobur bir hayvanın çürük yemek kokan nefesine benziyordu ama bu Blanky'nin daha önce gördüğü ve vurup derisini yüzdükleri kutup ayılarının açık ağzından gelen balık kokusu değildi. Bu, sülfürle karışmış çürüyen insan cesedinin sıcak kokuşuydu. Gemideki kazan kadar sıcaktı yaratığın nefesi.

Thomas Blanky o anda boş inançlı aptallar deyip sessizce küfrettiği denizcilerin haklı olduğunu anladı; bu şey, bir hayvan görünümüne ve postuna sahip olduğu kadar bir şeytan ya da bir Tanrı'ydı. Sakinleştirilmesi gereken, tapılması ya da kaçılması gereken bir güçtü.

Blanky altında sallanan küpeştenin aşağıdaki direklere takılabileceğini ya da ön tarafta direklerle yelkenlere çarpabileceğini tahmin etmişti. Böyle olursa yaratık onu ağa takılmış bir balık gibi midesine indirebilirdi. Ama vücut ağırlığından ileri gelen momentum ve savrulma sayesinde ana direğin dört buçuk metre ötesine salındı.

Şimdi, küpeşteli halat onu tekrar geriye, karlı ve karanlık havada görebildiği kadarıyla onu bekleyen yaratığın sol eline doğru sürükleyecekti.

Blanky döndü, ağırlığını ileri doğru verdi, hantal, yırtık küpeştenin kendi hareketine boyun eğdiğini hissetti; sonra her iki bacağını da sarkıttı, ayaklarıyla kendi tarafındaki direğe ulaşmaya çalıştı.

Sonunda sol ayağıyla direğe değdi. Botunun tabanı kaygandı ve direği ıskaladı ama halat geminin kıçına doğru salınınken her iki ayağıyla da buz kaplı direği yakaladı ve bacaklarında kalan tüm enerjiyle kendisini yana doğru itti.

Karmakarışık olmuş halat tekrar ana direğe doğru salındı ama bu defa kıç tarafına doğru eğilen bir kavis çizerek. Blanky'nin bacakları serbestçe havada sallanıyor, yıkılmış çadır ve darmadağın olmuş kasaların on beş metre üstündeki havayı tekmeliyordu. Ana direğe ve kendisini orada bekleyen şeye doğru yaklaşırken sırtını halata iyice yapıştırdı.

Savrulan bir pençe sırtını on santimle ıskaladı. Blanky bu dehşet içindeyken bile şaşırmıştı. Kendisini ayaklarıyla itmesi sayesinde çizdiği kavis ana direğe en az üç metre uzaklıktan geçmesini sağlamıştı. Yaratık sağ pençesini, ya da elini ya da şeytani tırnaklarını, direğe geçirmiş, havadayken üç metre ya da daha da uzun olan diğer kolunu Blanky'ye doğru savurmuştu. Ama ıskalamıştı. Ama Blanky bir kez daha merkeze salındığında bu defa ıskalamayacaktı.

Blanky küpeşte bağlı halatın ucunu kavradı ve büyük bir hızla aşağı doğru kaymaya başladı. Halatın içindeki her çapraz ipe sürtündüğünde parmakları yırtılıyor, her çektiği acıda halattan karanlığa düşme tehlikesi yaşıyordu. Halat boyunca inebileceği kadar alçağa inmişti; sancak tarafındaki küpeştenin üzerindeydi. Ve halat aksi yöne doğru savrulmak üzereydi. İp tekrar ana direğe doğru savrulmaya başlarken hâlâ çok yüksekteyim diye düşündü Blanky. Tekrar geminin ortasına geldiğinde yaratık halatı kolaylıkla yakaladı, ama artık Blanky altı metre daha aşağıdaydı ve donmuş elleriyle halatın daha da altına inmeye devam ediyordu. Ama yaratık bütün halatı kendine doğru çekmeye başladı. Bu lanet olası, olağanüstü kötü bir şey diye düşünmeye vakti oldu Blanky'nin. Yaratık buzla kaplı bir ya da bir buçuk tonluk halatı, oltasını çeken bir balıkçı kadar rahatça yukarı çekiyordu.

Buz uzmanı halat içe doğru salınınken son on saniye içinde planladığı şeyi yapmaya karar verdi. Bir yandan ipin altına doğru inerken diğer yandan tıpkı salıncağa binen bir çocuk gibi ileri geri sallanıyordu. Böylece yaratık kendisini yukarı çekse bile yana doğru çizdiği kavisi arttırıyordu. Bir yandan sallanırken diğer yandan aşağı doğru inerken yaratık da onu aynı oranda yukarı çekiyordu. Yaratık halatı tamamen yukarı çektiğinde ve Blanky halatın en altına indiğinde hâlâ on beş metre yükseklikte olacaktı. Ama elinde sancak tarafına altı metre kadar kavis çizmesine yetecek kadar daha gevşek halat vardı. Her iki eli halatta, ayakları da küpeştedeydi. Gözlerini kapadı ve kendisini salıncakta sallanan bir çocuk olarak düşündü. Altı metre üstünde yaratıktan bir ses geldi. Sonra yaratık halatı aniden çekti, Blanky'nin tutunduğu halat iki ya da iki buçuk metre yukarı fırladı. Güverteden altı mı yoksa on dört metre mi yukarıda olduğuna aldırmadan, sadece dışa doğru savrulurken yapacağı zamanlamayı düşünen Blanky, sancağın karanlığı üzerindeyken bacaklarını serbest bıraktı ve kendini boşluğa saldı. Düşüşü ona sonsuzluk kadar uzun geldi.

İlk işi, kafasının, sırtının ya da karnının üzerine düşmemek için tam ortadayken dönmekti. Buzun üzerine, küpeşteye ya da güverteye düşerse durumu iyi olmazdı. Ama bu konuda yapabileceği fazla bir şey de yoktu. Buz uzmanı düşerken hayatının basit Newton aritmetiğine kaldığını biliyordu; Thomas Blanky küçük bir balistik probleminin nesnesi olmuştu.

Sancak tarafındaki küpeştenin, başının iki metre üstünden geçtiğini hissetti, son anda bükülerek halata iyice yapıştı ve sonunda buzun kaldırdığı Terör'den dökülen buz ve karların oluştuğu rampaya önce vücudunun alt tarafıyla temas ederek düştü. Buz uzmanı çok iyi bir hesaplama yapmış, çizdiği kavis sayesinde tayfaların gemiye çıkmak için kullandığı çimento kadar sert buza düşmekten kurtulmuş ve balina avı teknelerinin donmuş yelkenlerle üzerinin örtüldüğü yerde bulunan bir metre kalınlığındaki kar yığının üzerine düşmüştü.

Buz rampasının tam önündeki ve karla kaplı teknelerin tam arkasındaki karlı yüzeye düşmüştü. Çarpmanın şiddetiyle nefesi kesildi. Sol bacağında bir kemik ya da bir kastan çat diye ses geldi. Blanky bu gece hangi Tanrı uyanıksa ona zarar gören uzvunun kemik değil de kas olması için dua edecek zamanı buldu. Sonra uzun, sarp eğimden aşağı küfrederek inerken etrafa kar sıçratıyor, bir yandan da üzerindeki karları temizliyordu. Geminin on metre ötesinde, kar kaplı donmuş denizin üzerinde, sırtüstü kayarak durdu.

Elinden geldiğince çabuk toparlanmaya çalıştı. Sağ bileğini incittiği halde kolları kırılmamıştı. Başı da zarar görmemişti. Kaburgaları acıyor ve nefes almakta güçlük çekiyordu ama bunun kaburgalarının kırılmış olmasından değil, korkudan ya da heyecandan kaynaklandığını düşündü. Ama sol bacağında tahammül edilmesi güç bir ağrı vardı.

Blanky ayağa kalkıp koşması gerektiğini biliyordu... Bunu şimdi yapması gerekiyordu... Ama kendi emrine uyamadı. Karanlık buz üzerinde sırtüstü yatmak, vücut sıcaklığını altındaki buza ve üstündeki havaya aktarmak, yeniden normal hızda nefes almak ve aklını başına toplamak istiyordu.

Şimdi, geminin ön tarafındaki tayfalar bağırıp çağırıyordu. Her biri üç metre mesafeyi aydınlatan, yağan karı gösteren fenerlerin ışıkları pruvada göründü. Sonra Blanky yaratığın gemideki ana direği indirdiğini, direğin güverteye çarpışından anladı. Daha fazla denizcinin bağrışmaları duydu. Şimdi sesler daha heyecanlı geliyordu. Ama yaratık kırık direklerin,

küpeştenin, her tarafa saçılmış fıçı ve sandık yığının ötesinde, arka tarafta olduğu için onu göremiyorlardı. Bir tüfek patladı.

Thomas Blanky canı acıya acıya ellerinin ve dizlerinin üzerine doğruldu. Şimdi hiç eldiveni yoktu. İki eli de çıplaktı. Başı da açılmıştı ve uzun ve kargaşada bozulan gri saçları rüzgârda uçuşuyordu. Parmaklarını, yüzünü ya da açıkta kalan uzuvlarını hissedemiyor; ama bütün organlarında bir acı duyuyordu. Yaratık sancak tarafındaki küpeşteden kendisine doğru geliyordu. Yaratığın kütlesi, arkasında parlayan fenerlerle aydınlanıyordu; dört ayağı da havadaydı. Bir anda Blanky ayağa kalkmış, buzun üstünden buz tepelerinin bulunduğu karanlığa doğu koşmaya başlamıştı. Düşe kalka koşarak gemiden elli metre uzaklaşmıştı ki kendi ölüm fermanını imzalamış olabileceğini fark etti. Gemiden uzaklaşmamalıydı. Karın kapattığı teknelerin etrafından geminin sancak tarafına, oradan buza saplanmış cıvadraya çıkıp geminin önüne ulaşmalı, oradaki adamlara bağırıp kendisine yardım etmelerini istemeliydi.

Hayır, diye fark etti hemen. Daha pruvadaki küpeşteye varmadan ölürdü. Yaratık on saniyede yakalardı onu. Peki, neden bu yöne koştum? Küpeşteye bilerek düşmeden önce bir plan yapmıştı. Neydi acaba? Blanky, buz tutmuş denizde, arkasından gelen adımların sesini duyabiliyordu. Birisi, muhtemelen Erebus ‘un yardımcı cerrahı Goodsir ve bazı denizcilerin ona kutup ayılarının avlarına doğru ne kadar büyük bir hızla koştuklarını anlatmıştı. Saatte kırk metre mi demişlerdi acaba? Evet, en az o kadardı. Blanky hiçbir zaman iyi bir koşucu olmamıştı. Şimdi ise önüne çıkan ve birkaç metre yakınına gelene kadar fark edemediği basınç sırtları ve çatlaklardan kurtulmak zorundaydı.

İşte bu yüzden bu yöne koştum. Planım buydu.

Yaratık arkasından koşuyor, Blanky’nin karanlıkta güçlükle aştığı basınç sırtları ve buz bacalarından kolayca kurtuluyordu. Buz uzmanı nefes nefese kalmıştı, arkasından koşan yaratık ise hafifçe hırıldıyordu. Acaba zevkten mi? ya da yakalayacağına emin olduğundan mı? Ön ayaklarını her yere vuruşunda Blanky’nin dört ya da beş adımına eşit mesafe kat ediyordu.

Blanky gemiden iki yüz metre kadar uzaklaşmıştı. Bir buz bacasını son anda fark etmiş, ama duramadan omzunu çarpmış, omzunun da tıpkı diğer uzuvları gibi uyuştuğunu hissetmiş ve bu sırada hayatını kurtarmak için kaçarken aslında bir yarasa kadar kör olduğunu fark etmişti. Terördeki fenerler şimdi uzakta, çok arkasında, ulaşılması olanaksız bir mesafedeydi.

Geriye dönmek için vakti ya da mantıklı bir sebebi yoktu. Bu fenerlerin ışığı yolunu aydınlatmaz, ancak dikkatini dağıtabilirdi.

Blanky, sonunda ne yaptığını da fark etti. Terör'ü kuşatan buz karmaşasına ilişkin kafasında çıkardığı hayali haritada dönüp duruyordu. Blanky bir yıldan uzun bir zamandır buzdaki bu karmaşık şekilleri, buz bacalarını ve basınç sırtlarını inceliyordu ve bunun birkaç ayında ışıktan da faydalanmıştı. Kışın bile, ay ve yıldızların ışığı, buza saplanmış gemisinden bakarken profesyonel gözlerine yetecek kadar aydınlatıyordu etrafı. Buz karmaşasının iki yüz metre kadar dışında, geçtiği son basınç sırtının ötesinde yaratığın çıkardığı seslerden on metre yakınında olduğunu anladı. Eski buz parçalarının, küçük buzdağlarının bulunduğu kulübe büyüklüğündeki buz kayalarının varlığını hatırladı. Yaratık avının sonunun geldiğini anlarcasına kükredi ve hızını arttırdı. Ama çok geçti. Blanky son buz bacasından kurtulmuş, buzul bir labirentin içine girmişti. Ama burada, zihninde oluşturduğu harita onu yanılttı. Buraları daha önce sadece uzaktan ve dürbünle görmüştü. Karanlıkta bir buz duvarına çarptı, kıçının üstüne düştü ve yaratıkla arasında birkaç metre kalmışken ve dört ayak üzerindeyken Blanky kendini toparladı.

İki orta boy buzdağı arasındaki çatlak, bir metreden az bir genişliğe sahipti. Blanky hemen bunun içine girdi, hâlâ ellerinin ve dizlerinin üzerindeydi ve çıplak ellerini tıpkı altındaki siyah buzlar kadar uzakta ve ulaşılmaz hissediyordu. O şey çatlağa doğru eğildi ve dev pençesini Blanky'ye doğru savurdu.

İnanılmaz büyüklükteki pençe, botlarının yirmi santim yakınına geldi. Dar boşlukta ayağa kalktı, düştü, tekrar kalktı ve alacakaranlık hava içinde ilerlemeye başladı.

Durum iyi değildi. Bulunduğu yer çok kısaydı, yüksekliği iki buçuk metreden azdı ve Blanky'yi hemen arkasındaki açıklığa atmıştı. Sağında, yaratığın ilerleyerek ve kükreyerek buz bloğunun etrafını dolaştığını duyabiliyordu. Burada kalmakla bir kriket sahasının ortasında bulunmak arasında bir fark yoktu. Ayrıca, duvarları buzdan çok kardan oluşmuş bu yarı sığınak, ancak geçici bir saklanma yeri olabilirdi. Yaratık karanlıkta pençelerini kullanarak karlar arasında bir delik açabilir ve bir dakika içinde ona ulaşırdı. Burada kalmak ölmek demekti. Dürbünüyle bakıp da gördüğü küçük buzdağları ne tarafta kalıyordu? Sol tarafımda, diye düşündü. Soluna doğru sendeleyerek ilerledi, işini zorlaştıran buz bacalarına ve basınç sırtlarına çarptı, yaklaşık yarım metre derinliğindeki bir buz çukuruna girdi

ve çıktı, alçak bir buz yığınına çarptı, kaydı, tekrar ilerlemeye başladı, yaratığın buz bloğu boyunca ilerleyişini ve üç metre kadar yakınına geldiğini duydu.

Daha büyük olan buzdağları şu buz yığınının arkasındaydı. Dürbünüyle gördüğü, içinde bir delik olan buzdağı ise...

Bunlar her gün, her gece değişen şeylerdi...

... yıkılıyor, tekrar çıkıyor, buzun baskısına göre sürekli yeniden şekilleniyordu.

... yaratık arkasındaki eğimli buzdan düzlüğe, Blanky'nin o anda bulunduğu çıkmaz sokağa gelmişti...

Gölgeler. Yarıklar. Çatlaklar. Buzlarca tamamen kapatılan açıklıklar. Hiçbiri Blanky'nin girebileceği büyüklükte değildi. Bir saniye.

Sol tarafında, küçük, diklemesine uzanan dağın içinde, yaklaşık bir metre yükseklikte, bir delik vardı. Bulutlar hafifçe aralandı ve yıldızlardan beş saniyeliğine gelen ışık Blanky'nin karanlık buz duvarındaki biçimsiz çemberi görmesine yetti.

Hemen ileri fırladı ve kendini o deliğin içine attı; buz tünelinin derinliği on metre mi yoksa yirmi santim miydi? Bunu bilmiyordu. Ama deliğe sığmadı.

Kat kat giydiği elbiseler, soğuk havalar için giydikleri palto ve onun altına giydikleri, onu fazla hacimli yapmıştı.

Blanky elbiselerini yırtarcasına çıkardı. Yaratık son eğimi de geçmiş, Blanky'nin arkasına gelmiş, dört ayak üzerinde ilerliyordu. Buz uzmanı onu göremiyor -arkasına bakmaya vakti yoktu- ama gelişini hissediyordu.

Buz uzmanı arkasına bakmadan paltosunu ve diğer elbiselerini arkasına, yaratığın üzerine fırlattı ve ağır elbiselerinden elinden geldiğince büyük bir hızla kurtuldu.

Buz uzmanı yaratıktan şaşkınlığı çağrıştıran bir uluma duydu, arkasında sülfür kokusu ile dolu bir rüzgâr hissetti, elbiselerinin parçalanıp buzların arasına fırlatıldığını anladı. Ama yaratığın dikkatini bir an için başka bir şeye vermesi sayesinde beş saniye kazanmıştı. Tekrar kendisini buzdaki deliğin içine fırlattı.

Omuzları delikten güçlükle girdi. Ayakları buzun içinde tutunabileceği bir destek aradı ve buldu. Dizleri ve parmaklarıyla da tutunabileceği bir destek aradı.

Yaratık onun yanına geldiğinde Blanky deliğin içinde emekler pozisyondaydı. Önce bir darbeyle sağ boyunu ve ayağının bir parçasını

yırttı. Buz uzmanı etindeki pençenin şok edici etkisini hissetti ve parçalanan yerin sadece topuğu olduğunu düşündü, en azından böyle olmasını umdu. Neresinin parçalandığını bilecek durumda değildi. Zorlukla nefes alarak, bacağındaki uyuşukluğa rağmen hissettiği ani acının etkisinden kurtulmaya çalışarak kıvrıldı ve deliğin daha da içine girmeye çalıştı. Buz tüneli daralıyor, gittikçe daha da geçilmez oluyordu.

Yaratık bir pençe daha savurdu ve buzu kırdı, Blanky'nin sol bacağına geldi. Küpeşteden düşerken sakatlanan bacağıydı bu. Kendi kanının kokusunu duydu; yaratık da bu kokuyu duymuş olacak ki, bir anlığına pençe savurmayı bıraktı. Sonra kükredi.

Buz tünelinde yankılanan kükreme sağır ediciydi. Blanky'nin omuzları sıkışmıştı; daha fazla ilerleyemiyordu ve vücudunun alt kısmının yaratığın erişebileceği mesafede olduğunu biliyordu. Yaratık tekrar kükredi.

Blanky'nin kalbi ve hayaları bu kükremeyle beraber donar gibi oldu ama hareketsiz kalacak kadar da korkmamıştı. Buz uzmanı, bu birkaç saniyelik bekleyişten yararlanarak, az önce girdiği ve onu sıkıştıran boşluktan çıktı, kollarını ileriye doğru itti, kalan son gücüyle ayaklarını ve dizlerini kullanarak kendini ileri doğru çekti; onun gibi ortalama irilikteki bir insan için bile çok dar olan bu deliğin içinde ilerlerken elbiseleri, omuz ve belindeki derisi yırtılıyordu.

Bu en dar noktanın ötesinde tünel genişliyor ve hafif aşağıya doğru iniyordu. Blanky göbeğinin üzerinde ileriye doğru kaydı; kaydığı yerlere kan bulaşıyordu. Üzerinde kalan elbiseleri yırtık pırtık olmuştu. Karın kaslarında ve sıkışmış testislerinde korkunç soğuğu hissetti.

Yaratık üçüncü kez kükredi ama bu defa bu iğrenç ses birkaç metre öteden geliyordu.

Tünelin daha geniş bir açıklığa dönüştüğü noktaya geldiği anda Blanky boşuna çabaladığına emindi. Büyük ihtimalle aylar önce meydana gelen bir erimeden dolayı oluşmuş tünel küçük buzdağının içinde bir oyuk oluşmasını sağlamıştı ama şimdi tekrar buzdağının dışına çıkmıştı. Birden, sırtüstü yatıp yıldızları gördü. Kanının yeni yağan karın üzerine aktığını hem kokusundan anlıyor hem de bunu hissedebiliyordu. Yaratığın buzdağının etrafında, önce sola, sonra sağa koştuğunu, onu yakalamayı kafasına koyduğunu, delirtici insan kanının kokusunu alabildiğine göre onu yakalayacağına emin olduğunu biliyordu. Buz uzmanı daha fazla ilerleyemeyecek kadar çok yaralanmış ve tükenmişti. Ne olacaksa şimdi olsun diye düşündü. Bu şey beni yiyecekse, canı cehenneme, yesin diye

geçirdi aklından. Blanky'nin son duası, umarım bu hayvan beni yedikten sonra kemiğim boğazımda kalır oldu.

Bir dakika geçti, yaratık birkaç kez daha kükredi, her bir kükreyişte daha fazla ses çıkıyor ve çıkan sesler yaratığın umudunu yitirdiğini belli ediyordu. Her bir kükreme ayrı bir noktadan geliyordu. Sonunda Blanky, yaratığın kendisine ulaşamadığını anladı.

Burada, açıklıkta, yıldızların altında yatıyordu ama bir buçuğa iki buçuk metreden daha büyük olmayan bir buz kutusundaydı. Bu yarı kapalı alan, denizden gelen baskıyla, en azından üç farklı buzdağının birleşmesinden oluşmuştu. Yana yatmış dağlardan biri düşen bir duvar gibi tepesine çökmüştü ama Blanky yıldızları görebiliyordu. Tabutunun iki zıt yanındaki iki dikey açıklıktan yıldızların ışığını da görüyordu. Bu katilin büyük kütlesi bu çatlakların ucundan görünen yıldızların ışıklarını kesiyordu. Yaratık ondan beş metre uzaktaydı ama buzdağlarının arasındaki açıklık on beş santimden fazla değildi. Blanky'nin kıvranarak girdiği, erime sonucu oluşmuş tünel buraya girmenin tek yoluydu.

Yaratık on dakika daha gezinerek kükredi.

Thomas Blanky kendisini zorlayarak oturma pozisyonuna geçti ve yırtık omuzlarıyla sırtını buza yasladı. Üzerindeki palto ve elbiseler gitmişti. Üzerinde kalan pantolon, iki süveter, pamuklu yün fanila ve don kanlı bezlere dönüşmüştü. Blanky donarak ölmeye hazırladı kendini.

Yaratık oradan gitmiyordu. Üç buzdağının arasındaki kutunun çevresinde Londra'daki hayvanat bahçelerinde gördüğü huzursuz etoburlar gibi dönüp duruyordu. Ama bu defa kafes içinde olan Blanky'ydi.

Blanky, bir mucize olup da yaratık gitse bile bu tünelden çıkacak enerjiye ya da iradeye sahip değildi. Bir şekilde bu tünelden çıksa bile ayın altında açıkta kalacaktı, bulanık bulutların arkasından çıkan ay, etraftaki buzdağlarına yansıttığı ışıkla mavimsi bir renk veriyordu. Bir mucizeyle bu buzdağı tarlasını aşsa bile gemiye gitmek için üç yüz metre mesafeyi kat edemezdi. Vücudunu hissetmiyor, bacaklarını kımıldatamıyordu.

Blanky üşüyen sırtını ve çıplak ayaklarını karın içine daha da fazla gömdü. Rüzgârın ulaşmadığı bu yerde bile hava akımı vardı. Terör'deki arkadaşlarının onu bulup bulamayacaklarını merak etti. Neden arasınlardı ki? O da yaratığın götürdüğü tayfalardan biriydi sadece. En azından yok olması Yüzbaşı'yı bir başka cesedi -ya da ceset parçasını- daha yelkene sarıp Ölüler Odası'na koyma zahmetinden kurtaracaktı.

Tünelin ucundan daha fazla kükreme ve ses geldi ama Blanky bunları duymazdan geldi. “Sana da seni yumurtlayan şeytana da lanet olsun,” diye mırıldandı buz uzmanı donmuş dudaklarının arasından. Belki de hiç konuşmamıştı. Donarak ölmenin, gerçi pek çok yarası donmuş olmasına rağmen kan kaybından da ölebilirdi, hiç de acılı bir ölüm olmadığını fark etti. Aslında bu... huzur verici, dinlendirici bir ölümdü. Harika bir...

Blanky çatlaklardan ve tünelden bir ışık geldiğini fak etti. Yaratık onu dışarı çıkmaya kandırmak için fener kullanıyordu. Ama bu hileye gelmeyecekti. Fenerin ışığı gidene kadar sessiz kalacak, sessiz, sonsuz bir uykuya dalacaktı. Bu uzun, sessiz düellodan sonra yaratığa seslenerek acısını duyma zevkini tattırmayacaktı.

“Lanet olsun, Bay Blanky!” diye bağırdı tünelin içine doğru Yüzbaşı Crozier kalın sesiyle. “Oradaysan, yanıt ver, lanet olsun. Yoksa seni burada bırakırız.”

Blanky gözlerini kırptı. Ya da daha doğrusu kırpmaya çalıştı. Kirpikleri ve gözkapağı donmuştu. Yoksa yaratığın bir başka numarası mıydı bu?

“Buradayım,” diye seslendi. Ve bir kez daha ama bu defa daha yüksek sesle bağırdı: “Buradayım!”

Kısa süre sonra Terördeki en kısa boylu adamlardan kalafatçı yardımcısı Cornelius Hickey’in başını ve omuzlarını gördü; adam deliğe kolaylıkla girebilirdi. Elinde bir fener vardı. Blanky aptalca korkunç yüzlü bir cücenin doğma sahnesine tanık olduğunu düşündü.

Sonunda, dört cerrah onu ameliyata aldılar.

Blanky işlerin ne durumda olduğunu görmek için arada sırada hoş uykusundan uyanır gibi oluyordu. Bazen onu ameliyat edenler kendi gemisinin cerrahları Peddie ve McDonald, bazen de Erebus ‘un testereleri Stanley ve Goodsir oluyordu. Bazen de bu dört kişiden sadece birini onu biçerken, dikerken ya da keserken görüyordu. Blanky Goodsir’e eğer isterlerse beyaz kutup ayılarının saatte kırk metreden daha hızlı koşabildiklerini söylemek istiyordu bir an önce. Ama sonra yine aynı soru doğdu kafasında. Bu gerçekten beyaz bir kutup ayısı mıydı? Blanky böyle düşünmüyordu. Beyaz kutup ayıları bu dünyaya ait yaratıklardı. Ama bu yaratık başka bir yerden geliyordu. Buz uzmanı Thomas Blanky’nin bundan hiç şüphesi yoktu.

Sonuçta ortaya çıkan fatura o kadar da kötü olmadı. Hatta hiç kötü olmadı.

John Handford hiçbir zarar görmemişti. Sancak tarafında nöbet bekleyen Handford, Blanky'nin ona bıraktığı feneri söndürmüş, geminin önünden buza inmiş, yaratık Buz Uzmanını kovalarken saklanma fırsatı bulmuştu.

Blanky'nin öldüğünü sandığı Alexander Berry ise yaratığın ilk girdiği yer olan nöbet tuttuğu noktada yelkenlerin ve etrafa saçılmış fıçıların altında bulunmuş; yaratık onun tarafındaki direkleri yıkmıştı. Berry sert bir biçimde başını yere çarptığı için o gece olan hiçbir şeyi hatırlamıyordu; ama Crozier, Blanky'ye adamın tüfeğinin bulunduğunu ve tüfeğin ateşlenmiş olduğunu söyledi. Buz uzmanı da yaratık devasa gövdesiyle üzerine çöktüğü sırada tüfeğini ateşlemişti ama güvertenin hiçbir yerinde yaratığa ait bir kan izi bulunamadı.

Crozier Blanky'ye bunun nasıl olabileceğini sordu. Nasıl oluyor da bir hayvana burnunun dibinden tüfekle ateş edildiği halde hayvandan hiç kan çıkmıyordu? Buz uzmanı bu konudaki fikrini belirtmedi. Ama içinden, neden böyle olduğunu biliyordu.

Davey Leys de hayattaydı ve yaralanmamıştı. Pruva tarafında nöbet tutan bu kırk yaşındaki denizci, yaratığın güverteye ilk çıktığı an da dâhil olmak üzere pek çok şey görmüş ve duymuş olmalıydı ama hiçbir şey anlatmıyordu. David Leys bir kez daha sessizliğe bürünmüştü. Önce Terör'ün revirine götürülmüş ama Blanky'nin ameliyatı için yere ihtiyaç duyulduğundan Leys Erebus 'un daha boş olan revirine taşındı. Buz uzmanının konuşkan ziyaretçilerinin anlattığına göre adam gözlerini kırpmadan tavana bakıyormuş yine.

Blanky ise bu olayı yaralanmadan atlatamamıştı. Yaratık sağ ayağının topuğuna pençesini geçirmişti; ama McDonald ve Goodsir topuğun geriye kalan kısmını kesmiş ve dağlamıştı. Geminin marangozu ve malzemecisinin de yardımıyla oraya deriden ya da tahtadan bir protez yerleştirecekler, buz uzmanın yeniden yürümesini sağlayacaklardı.

Buz uzmanı en büyük yarayı sol bacağından almıştı. Kemiğini kaplayan et ve kaslar parçalanmış, pençe sonunda kemiğe saplanmıştı. Doktor Peddie daha sonradan bütün cerrahların bacağı kesmek zorunda kalacaklarını zannettiklerini itiraf etmişti. Ama yaraların çok yavaş iltihap kapması ve çok geç kangren olması kutup bölgesinin nadir iyi yanlarından biriydi. Kemik düzeltildikten ve dört yüzden fazla dikiş atıldıktan sonra Blanky'nin bacağı bükülmüş, vahşice yaralanmış ve kasları parçalanmış olsa da yavaş yavaş iyileşiyordu. Diğer gemideki meslektaşı James Reid nezaket

ziyaretine geldiğinde “bu yaralarının nasıl olduğunu torunlarına anlatırsın” demişti.

Soğuk da önemli bir zarar vermişti; ama Blanky ayak parmaklarını kaybetmemişti. Cerrahların söylediğine göre zarar görmüş ayağıyla bu parmaklar sayesinde dengesini sağlayabilecekti. Ancak sağ elinin başparmağı ve sol elinin başparmağı ile en küçük iki parmağı dışında bütün parmaklarını kaybetmişti. Bu işleri iyi bildiği anlaşılan Goodsir ona bir gün sol elinin üç parmağı sayesinde yazı yazabileceğini, yemek yiyebileceğini ve sağ elinin başparmağını da kullanarak pantolon ve gömleğinin düğmelerini ilikleyebileceğini söyledi.

Thomas Blanky pantolon ve düğmelerini ilikleyebilecek olmasıyla fazla ilgilenmedi. Henüz bunları düşünmüyordu. Hayattaydı. Buzdaki o şey hayatta kalmaması için elinden geleni yapmış ama onu öldürmeyi başaramamıştı. Yemek yiyebiliyor, arkadaşları ile sohbet ediyor, günlük romunu içebiliyordu, daha şimdiden sargılı elleriyle kalaylı kupasını tutabiliyordu. Hatta birisi kitabı tutarsa kitap bile okuyabiliyordu. Bu revirden çıkana kadar Wakefield Papazı adlı romanı bitirmeye kararlıydı.

Blanky hayattaydı ve yaşayabildiği kadar yaşamak istiyordu. Tekrar, Teğmen Irving ve Jopson’un kendi kamarası kadar küçük kamaralarının ortasındaki yerine geçmek için can atıyordu. Yerine dönmesine çok da fazla zaman kalmamıştı, cerrahlar yaraları üzerinde son işlemlerini de tamamlamak üzereydiler.

Thomas Blanky mutluydu. Revirdeki yatağında yatarken geceleri tayfaların karalıkta kendi bulunduğu yerden bir bölmeyle ayrılan yatakhanelerinden gelen horlamalarını, fısıldamalarını, yellenmelerini ve gülmelerini, Bay Diggle’ın geceleri çörek pişirirken yardımcılarına yağdırdığı emirleri duyuyordu. Thomas Blanky Terör’ü parçalamaya çalışan buzun gıcırdamalarını ve inlemelerini dinliyor, bu sesler ona ninni gibi geliyordu.

22
IRVING

Teğmen John Irving, Bayan Sessizlik'in gemiye kimseye görünmeden nasıl girip çıktığını bilmeliydi. Bu gece, Eskimo kadını halat odasında gördüğü günün birinci ayında, ayak ve el parmaklarını kaybetme pahasına da olsa bu sırrı çözmeyi kafasına koydu.

Onu bulduğunun ertesi günü Irving, Yüzbaşı'ya Eskimo kadının yer değiştirdiğini, en alt güvertedeki halat odasına geçtiğini rapor etti. Orada kadının taze et yediğini rapor etmemişti. Bunun nedeni küçük bir ışıkla aydınlatılan odada bir anlık telaşla gördüğü şeyden tam olarak emin olmamasıydı. Yüzbaşı'ya kalafatçı yardımcısı Cornelius Hickey ve Denizci Manson arasındaki ilişkiden de söz etmedi. Irving bundan söz etmeyerek Kraliyet Donanmasında aldığı subaylık görevini yerine getirmediğini biliyordu ama...

Ama ne? John Irving'in görevini ciddi bir biçimde ihlal etmesine gösterdiği tek haklı gerekçe Terör'ün zaten yeterince belaya bulaştığına olan inancıydı.

Ama Bayan Sessizlik'in görünüşte büyülü ortaya çıkış ve yok oluşları - ki bu gidiş gelişler, batıl inançları olan mürettebatı kadının bir büyücü olduğuna inandırıyor; ama subaylar bunu bir efsane olarak görüp görmezden geliyorlardı, genç Irving için kalafatçı yardımcısıyla geminin en geri zekâlı adamının en alt güvertenin pis kokulu karanlığında birbirine zevk vermesinden daha önemliydi.

Gerçekten de pis kokulu bir karanlık bu, diye düşündü Irving. Üç saattir bir kasanın üzerine çömelmiş, ayakları çamurun içinde, halat odasının önündeki sütunda bekliyordu. Soğuk, karanlık en alt güvertedeki koku her geçen gün daha iğrençleşiyordu.

En azından anık halat odasının önündeki alçak platformda yemekle dolu tabaklar, romlar ya da pagan fetişleri bulunmuyordu. Bay Blanky'nin yaratıktan inanılmaz kurtuluşunun ardından subaylardan biri bu pagan inançlarını Crozier'a bildirmişti. Crozier öfkelenmiş, yerli bir kadına, inançsız bir çocuğa yemekle:, on derece kaliteli Hindistan romu gibi şeyler verecek kadar aptal, boş inançlı, kafası karışmış ve Hıristiyanlığı unutmuş denizcinin romunu sonsuza kadar keseceğini söylemişti. (Gerçi denizciler

Bayan Sessizlik'i bir an için de olsa çıplak görmüşler, cerrahların onun hakkında yaptıkları yorumlara kulak misafiri olmuşlardı. Onun bir çocuk olmadığını biliyorlar, bunu kulaktan kulağa birbirlerine fısıldıyorlardı.)

Yüzbaşı Crozier beyaz ayı fetişlerine de artık tahammül edemeyeceğini söyledi. En son ayinde -pek çok denizci ondan yine Leviathan'ı okumasını beklerken o askeri yasalardan maddeler okumuştu- bulduğu her ayı dişi, ayı pençesi, ayı kuyruğu, yeni bir dövme ya da herhangi bir fetiş malzemesi için fazladan gece nöbeti ve bulaşık yıkama cezası vereceğini söyledi. Daha sonra Terör'de pagan fetişlerine olan ilgi birdenbire yok oldu. Gerçi Teğmen Irving Erebus'daki arkadaşlarından o gemide bu adetlerin hâlâ devam ettiğini duymuştu.

Irving, kadın geceleri dolaşmaya başladığında onu takip etmeye çalışmış ama takip ettiğini belli etmek istemediği için de izini kaybetmişti. Bu gece Bayan Sessizlik'in halat odasında olduğunu biliyordu. Üç saat önce onu ana merdiven boyunca izlemişti. Tayfalar yemeklerini yedikten sonra Bayan Sessizlik sessizce ve neredeyse görünmez bir biçimde "Bay Diggle'dan morina balığı ve bir bardak suyunu almış, onunla beraber aşağı inmişti. Irving büyük ocağın hemen üstündeki ön kapağa bir adam göndermiş, ana merdivenin başına da bir başka nöbetçi dikmişti. Er dört saatte bir buradaki nöbetçilerin değişmesini sağladı. Eğer Eskimo kadın bu akşam merdiveni kullanacaksa -daha şimdiden saat on olmuştu- Irving onun nereye ve ne zaman gideceğini öğrenecekti.

Ama üç saattir halat odasının kapıları kapalıydı. En alt güvertenin ön tarafındaki tek ışık bu alçak, geniş kapılardan sızan ince ışıktı. Kadının orada bir ışık kaynağı vardı; bu ya bir mum ya da yaktığı bir ateşti. Sırf ateş yakıyor olması bile Yüzbaşı'nın onu derhal halat odasından çıkarmasına, orta güvertedeki revirin önündeki boşluğa yeniden yerleştirmesine ya da onu gemiden atmasına yeterdi. Yüzbaşı her tecrübeli denizci gibi yangından korkardı ve Eskimo misafirlerine yönelik bir sevgi besler görünmüyordu.

Halat odasının kapı aralığından gelen ışık birden yok oldu.

Uykuya daldı, diye düşündü Irving. Onu gözünde canlandırabiliyordu: Tıpkı onu daha önce gördüğü gibi, üzerine kürkünü örtmüş ve çıplak olmalıydı. Daha sonra sabah sabah oraya gelmiş ve muhtemelen gemideki tek kadını gözetlemek uğruna donarak ölmüş, kibarlık yoksunu bir subay canlandırdı gözünde. Teğmen John Irving'in zavallı ailesi için hiç de gurur verici bir ölüm raporu olmazdı bu.

O anda bu soğuk en alt güverte içinde buzlu bir hava akımı hissetti. Sanki kötücül bir ruh karanlıkta ona sürtünerek yanından geçmişti. Irving bir an için boynundaki tüylerin diken diken olduğunu duydu; ama sonra aklına basit bir düşünce saplandı, bu sadece bir bava akımı. Sanki birisi bir kapı ya da pencere açmış gibi. O anda Bayan Sessizlik'in nasıl büyülü bir biçimde Terör'e girip çıktığını anlamıştı.

Irving fenerini yaktı, sandığın üzerinden indi, çamurlu suya bastı, halat odasının kapısına asıldı. İçeriden kilitlenmişti. Ama Irving halat odasının iç tarafında bir kilit olmadığını biliyordu. Kimsenin halat çalacağı düşünülmediği için kapının dışına bile kilit konmamıştı, demek ki yerli kadın bir yolunu bulup kapıyı kilitlemişti.

Irving böyle bir aksaklığa karşı hazırlıklıydı. Sağ elinde yetmiş santimlik bir levye vardı. Kapıya vereceği herhangi bir zararı Teğmen Little'a veya belki de Yüzbaşı Crozier'a açıklamak zorunda olduğunu bildiği için levyenin dar ucunu kapı ile kiriş arasına sıkıştırdı. Bir çatlama ve inleme sesi geldi ve kapı ancak beş santim kadar açıldı. Bir eliyle levyeyi tutan Irving üzerindeki paltoyu, elbiseleri teker teker aradı ve bir bıçak çıkardı.

Bayan Sessizlik halat odasının kapılarının arkasına bir biçimde çivi çakmış, elastik bir çeşit maddeyi -bu bir gırtlak ya da sinir olabilir miydi?- kapıya dolamıştı ve beyaz bir örümcek ağı ile tutulurcasına sağlam kapanmasını sağlamıştı. Irving, elindeki levyeyle kapıda belli bir iz bırakmadan orayı açması mümkün olmadığı için kapıya geçirilmiş olan elastiki maddeyi bıçakla kesmeye başladı. Bu kolay değildi. Bu madde keskin bıçağa bir halattan bile daha çok dayanıyordu. Sonunda son parçayı da kestikten sonra tıslayan feneri boşluğa doğru tuttu. Kendi fenerinin dışında kalan bir başka ışık kaynağının yokluğu dışında bu küçük mağara Irving'in dön gün önce gördüğü gibiydi. Toplanmış halatlar yana doğru itilmiş, halat odasının içinde ufak bir mağara oluşturulmuştu. Yine, kadının orada et yediğine dair işaretler vardı: Terörün kalay kaplarından bir tanesi, yemek kırıntıları, bir kalay bardak, Bayan Sessizlik'in ıskartaya çıkarılan yelken parçalarından diktiği anlaşılan bir çanta. Ayrıca, üst tarafta gemideki küçük fenerlerden biri vardı. Tayfaların geceleri yukarı çıkmak için kullandıkları, ancak buna yetebilecek derecede yağ içeren bir fenerdi bu. Irving eldivenlerini çıkarıp buna dokundu. Hâlâ sıcaktı. Ama Bayan Sessizlik orada yoktu.

Irving halatları sağa sola kaldırıp Bayan Sessizlik'i oralarda arayabilirdi; ama üçgen biçimindeki halat odasında başka boşluk olmadığını biliyordu. İki buçuk yıl geçmesine rağmen halatlar hâlâ nehrin kokusunu taşıyordu.

Ama Bayan Sessizlik gitmişti. Bu kapı dışında güverteden, yukarıdan ya da geminin gövdesinden dışarıya çıkma olanağı yoktu. Acaba batıl inançlı denizciler haklı mıydı? Kadın gerçekten bir Eskimo cadısı, bir Şaman, pagan, bir büyücü müydü acaba?

Teğmen John Irving buna inanmıyordu. Esintinin artık kesildiğini fark etti. Ama fenerindeki ateş hafifçe dans ediyordu.

Irving feneri kolunun hareket edebileceği bir alan boyunca gezdirdi, zaten her tarafı halat dolu bu odada hareket edecek bir alan da yoktu. Fenerinin alevinin en çok dans ettiği yerde durdu: pruvanın üstünde, sancak tarafında.

Feneri yere koydu ve halatı yana çekti. Birden kadının buradaki büyük halatı ne kadar akıllıca yerleştirdiğini fark etti. Bu halatın devamı gibi görünen spiral döngü aslında bir başka halata aitti; oraya, ağır görünen ama aslında kolayca çekebileceği, arkasında boşluk olan bir halat koymuştu. Sahte halatın hemen arkasında geminin gövdesinin geniş, kavisli tahtaları vardı.

Kadın yine çok dikkatli davranmıştı. Halat odasının üstünde ve arkasında Terör gemisi sefere çıkmadan önce birkaç ay boyunca tersanede monte edilen bir dizi karmaşık tahta ve demir plaka vardı. Burada, pruvada, her biri en az geminin orijinal gövdesinin kalınlığında düz demir plakalar, meşeden yapılan yanlamasına plakalar, üç kat destek payandası, demir üçgen destekler, diyagonal biçimde monte edilmiş büyük meşe plakalar geminin kutup yolculuğuna dayanabilmesi için eklenmişti. Teğmen Irving'in bildiği kadarıyla Londra'da bir muhabir tonlarca demir ve tahta eklemeyi ve geminin gövdesine monte edilen Afrika meşesini, Kanada karaağacını ve İngiliz meşesini "yaklaşık iki buçuk metre kalınlığında bir gövde" olarak tasvir etmişti.

Aslında Irving bu tanımın, pruva ve geminin yan tarafları için neredeyse doğru olduğunu biliyordu ama burada, geminin gövdesinin halat odası içindeki ve üstündeki pruvayla birleştiği yerde, geminin diğer taraflarında bulunan yirmi beş santim kalınlığında ahşap değil, sadece on iki santim kalınlığında İngiliz meşesi olduğunu biliyordu. Güçlendirilmiş pruvanın birkaç metre ötesinde, buzun korkunç baskısına karşı esneklik sağlaması

amacıyla ön tarafta ve sancak tarafında daha az tahta ve demir katman koymayı düşünmüşlerdi.

Öyle de yapmışlardı. Gövdenin yanlarında bulunan, demir ve meşeyle güçlendirilmiş pruva ve iç bölgelerle birleşmiş beş kat ahşap, dünyadaki hiçbir Donanma Keşif Biriminin sahip olmadığı bir modern buz kırma teknolojisi harikasıydı. Terör ve Erebus başka hiçbir geminin gidemeyeceği yerlere gitmişti.

Pruva bölgesi bir teknoloji harikasıydı. Ama artık güvenli değildi.

Irving, feneri gezdirerek, donmakta olan çıplak elleriyle hissederek, bıçağıyla kırk santim genişliğindeki gövdenin neresinin gevşek olduğunu anlamaya çalışarak birkaç dakika geçirdi. İşte! Bir tane eğik duran tabakanın arkası şimdi bir tür menteşe görevi gören iki uzun çiviyle sağlamlaştırılmıştı. Tabakanın ön tarafı ise, burası geminin gövdesi boyunca uzanan omurganın ahşabına ve büyük pruvaya birkaç metre uzaklıktaydı, üstünkörü yerleştirilmişti.

Irving elindeki levyeyle ahşap plakayı kaldırdı, kadının bunu nasıl olup da sadece parmaklarıyla yapabildiğini merak ediyordu. Sonunda, gövdede kırk beş santime bir metrelik bir boşluk belirdi ve Irving yüzüne gelen soğuk havayı hissederek boşluktan gördüğü karanlığa baktı.

Bu olanaksızdı. Genç Teğmen, Terör'ün pruvasının iki buçuk santim kalınlığında, özel olarak imal edilmiş demir saçlardan oluşan levhalarla kaplı olduğunu biliyordu. İç ahşap bir biçimde yerinden çıksa da geminin pruva bölgesi demir levhayla korunmuştu.

Ama şimdi bu levha yoktu yerinde. Yerinden çıkmış ahşabın hemen ötesinden, buzları siyaha boyayan karanlığın içinden soğuk bir rüzgâr geliyordu. Pruvanın bu tarafı, Terörün kıç tarafındaki buzun yükselmesi sonucu buzun içine gömülmüştü.

Teğmen Irving'in kalbi öfkeyle çarpıyordu. Demek bir mucize olup da buzlar çözülseydi Terör batacaktı.

Bayan Sessizlik gemiye bunu yapmış olabilir miydi? Bu düşünce Irving'i kadının istediği gibi görünüp yok olmasını sağlayan büyücü yeteneklerine sahip olduğu yönündeki söylentilerden daha çok korkuttu. Yirmi yaşına bile gelmemiş genç bir kadın demir plakaları bir geminin gövdesinden söküp, ancak bir tersanede monte edilmiş ağır ahşap tabakaları yerinden çıkarabilir miydi? Ve bütün bunları gemiyi annelerinin yüzünden bile iyi tanıyan altmış adama belli etmeden nasıl yapabilmişti?

Alçak yerde dizlerinin üzerine çökmüş, açık ağzından nefes alıyordu; kalbi hâlâ atıyordu.

Şuna inanmak zorunda hissetti kendini: Terör'ün buzla giriştiği vahşi savaş sırasında, Baffin Körfezi'nden, Lancaster Geçidi'ne, Cornwallis Adası'ndan, Beechey Adası'ndaki kışa, ertesi yaz güneye doğru geçitler boyunca yapılan yolculuğa ve sonra tayfaların Franklin Geçidi adını verdikleri yere kadar yaptıkları bu yolculukta, yolculuğun sonlarına doğru su seviyesinin altındaki demir pruva zırhının bir kısmı yerinden çıkmış, buz gemiyi hapsettikten sonra da kalın gövdenin ahşabı yerinden çıkmıştı.

Ama buzun dışında başka bir şey meşe gövdesini gevşetmiş olabilir miydi? Bu, buz değil de içeri girmeye çalışan, başka bir şey olabilir miydi?

Bu şu anda önemli değildi. Bayan Sessizlik buradan en fazla birkaç dakika önce ayrılmıştı ve John Irving kadının karanlıkta nereye gittiğini öğrenmeye kararlıydı. Sadece nereye gittiğini değil, bu kadar kalın buz üstünde ve böylesine korkunç bir soğukta mucize eseri de olsa kadının avlanıp avlanmadığını da öğrenmek istiyordu.

Eğer avlanıyorduysa, herkesin hayatı kurtulmuş olabilirdi. Teğmen Irving diğerleri gibi konserve yiyeceklerin zarar gördüğünü duymuştu. Her iki gemide de önümüzdeki yazdan önce ellerindeki erzakın biteceğine dair söylentiler dolaşıyordu.

Irving deliğe sığmadı.

Yandaki tahtaları zorlamaya kalktı ama bu menteşeli parça dışında kalan tün ahşap kaya gibi sağlamdı. Gövdedeki kırk beş santime bir metrelik açıklık dışarıya açılan tek kapıydı. Ve Irving'in gövdesi çok kalın geliyordu buna.

Paltosunu, ağır kazağını, atkısını, kepini ve Galler peruğunu çıkardı, önündeki dar açıklıktan dışarı attı onları... Gemideki en zayıf adamlardan biri olmasına rağmen, omuzları ve vücudunun üst kısmı hâlâ fazla geniş geliyordu. Irving ikinci kazağını ve onun altına giydiği pamuk süveteri çıkardı ve bunları da önündeki siyah açıklıktan dışarı attı.

Eğer geminin gövdesindeki bu açıklıktan geçemezse yukarıya çıktığında, neden en alt güverteye inip ele elbisesiz yukarı çıktığının hesabını vermek zorunda kalacaktı.

Sonunda deliğe sığdı. Ucu ucuna. Homurdanarak ve küfrederek, pamuk gömleğinin düğmelerinin kopmasına aldırmadan dar boşluktan geçti.

Geminin dışında, buzun altındayım, diye düşündü. Bu durum ona gerçekdışı gibi geliyordu.

Buzun içinde, pruva ve pruva direği civarında oluşmuş, dar bir mağaradaydı. Elbiselerini giyecek alana sahip olmadığı için onları eline alıp yoluna devam etti. Geri dönüp halat odasında kalan fenerini almayı aklından geçirdi ama birkaç saat önce güvertede nöbetçiyken dolunayın gökyüzünü aydınlattığını hatırladı. Sonunda, fener yerine levyeyi aldı eline.

Buz mağarasının uzunluğu cıvadranın uzunluğuna eşit olmalıydı. Ve muhtemelen de bu yer geçen yaz buzdaki değişimlere ayak uydurarak hareket eden geminin ön tarafının hareketleri sonucu oluşmuştu. Sonunda Irving tünelden çıktı ama dışarıda olduğunu anlamadan önce birkaç saniye daha sürünmesi gerekmişti. İnce cıvadra, onun bağlı duran küpeşteyle beraber oluşturduğu kütle, donmuş yelkenler Irving'in üzerinde yükseliyor, sadece gökyüzünü görmesini engellemekle kalmıyor, güvertede nöbet tutanların onu görmesini de engelliyordu. Burada, cıvadranın ötesinde, Terör gemisinin yükselen bir siyah siluetten ibaret kaldığı bu noktada buz sadece gemiden gelen birkaç cılız fenerin ışığıyla aydınlanıyor, Irving'in önündeki yol buz bloklarının ve basınç sırtlarının oluşturduğu karmaşa boyunca devam ediyordu.

Şiddetle titreyen Irving kat kat elbisesini üzerine giydi. Elleri, kazağının düğmelerini iliklemesini engelleyecek kadar çok titriyordu ama sonunda ilikledi. Paltosunu üzerine alması çok daha zor oldu ama bunun hiç değilse düğmeleri daha büyüktü. Paltosunu üzerine geçirene kadar soğuktan donmuştu.

Nereden gitmeli?

Burada, geminin pruvasından on beş metre ötedeki buz karmaşası buz yığınlarından ve rüzgârın biçimlendirdiği buz bacalarından oluşuyordu. Bayan Sessizlik herhangi bir yöne gitmiş olabilirdi. Ama geminin önündeki buz tünelinden çıkınca karşısına çıkan düz yoldaki buz sanki biraz üzerine basılmış gibiydi. Ayrıca bu yol gemiden görülmüyordu. Irving ayağa kalktı, levyeyi sağ eline aldı, batıya doğru ilerleyerek kaygan buzda yürüdü.

Eğer bu dünya dışından gelen sesi duymasa kadını hiç bulamazdı.

Şimdi gemiden yüzlerce metre uzakta, buz labirentinin içinde kaybolmuştu; daha önce basılmış gibi duran mavi buz uzun süreden beri yok olmuş ya da kendisine benzer başka yollara karışmıştı. Dolunay ve yıldızlardan gelen ışık her şeyi gün gibi aydınlatmasına rağmen karda hiçbir hareket, hiçbir ayak izi görmemişti. Sonra dünya dışından geliyormuş gibi duyulan inlemeler başladı.

Hayır, diye fark etti olduğu yerde kalarak ve baştan aşağı titreyerek, dakikalardır soğuktan titriyordu ve şimdi titremesi artmıştı. Bu bir inleme değildi. Bu, bir insandan çıkacak ses değildi. Bu, son derece garip bir müzik aletinden gelen melodik olmayan seslerdi... Biraz gayda, biraz borazan, biraz obua, bir flüt, biraz da insan sesi. Düzinelerce metre öteden duyulacak kadar yüksek bir sesti bu ama neredeyse kesinlikle geminin güvertesinden duyulamazdı, özellikle de bugün rüzgârın alışılmadık biçimde güney doğudan esmesi nedeniyle. Bununla birlikte tüm o sesler tek bir enstrümandan çıkıyor gibiydi. Irving daha önce buna benzer bir şey duymamıştı.

Ses aniden başlıyor, cinselliği hatırlatacak biçimde yükseliyor, sonra beklenmedik biçimde kesiliyordu. Bir müzik notası kitabından takip edilirmiş gibi değil, keyfi bir biçimde çalınıyormuş gibiydi. Müzik, Yüzbaşı Crozier'ın Terör ve Erebus arasında ısrarla düz tutmak istediği pürüzlü yolun otuz metre kuzeyindeki yüksek bir basınç sırtının yakınında bulunan bir buz bacası tarlasından geliyordu. Bu gece kimse Terör-Erebus arasındaki yolda çalışmıyordu. Irving, donmuş okyanusta yalnızdı. Daha doğrusu o müziği çalan her kimse, onunla beraberdi.

Mavi buz yükseltileri ve yüksek buz bacaları arasından çömelerek ilerledi. Ne zaman başka şeyler düşünse dolunaya bakardı. Irving'in karada ve kısa deniz görevlerinde gördüğü ayın aksine burada gördüğü sarı küre yıldızlı geceye düşen bir başka gezegen gibi duruyordu. Ayın etrafındaki hava soğuktan titriyor gibiydi; sanki atmosferin kendisi de donmak üzereydi. Havadaki buz kristalleri ayın etrafını çeviren iki haleye dönüşmüştü. Her iki halenin de alt tarafı etraftaki basınç sırtları ve buzdağları tarafından kapatılıyordu. Dışarıdaki hale, etrafında gümüş bir yüzüğün üstüne yerleştirilmiş elmaslar gibi rengârenk parlıyordu.

Teğmen bu türden görüntülere Kuzey Kutbu'nda geçirdiği kışlar boyunca şahit olmuştu. Buz uzmanı Blanky bunun tıpkı elmas içinde kırılan ışık gibi buz kristalleri içinde kırılan ay ışığı olduğunu söylemişti ama Irving o garip müzik aletinden gelen müzikle karışan, mavi buz üzerinde parlayan bu görüntülere dinsel bir hayranlıkla bakıyordu. Müzik artık buzun arkasından, sadece birkaç metre öteden geliyordu. Temposu bazen hızlanıyor, sonra aniden yavaşlıyordu.

Irving, Bayan Sessizlik'in o zamana kadar bilmedikleri bir tür Eskimo müzik aletini çaldığını düşündü bir an. Örneğin, bir denizaygırının boynuzunu flüt olarak kullanıyor olabilirdi. Ama daha sonra bu düşüncenin

saçma olduğuna karar verdi. Öncelikle yanındaki adamla beraber gemiye geldiklerinde yanlarında böyle bir müzik aleti yoktu. Ayrıca Irving, garip bir biçimde bu bilinmeyen aleti çalan kişinin Bayan Sessizlik olmadığına inanıyordu.

Sesin geldiği buz bacalarıyla arasında kalan son basınç sırtını geçerken çömelerek ilerlemeye, botlarından çıkan sesin duyulmasını engellemeye çalıştı.

Anlaşılan bir sonraki mavi buz bacasının, rüzgâr bu buz bacasına kalın bir bayrak şekli vermişti, arkasından gelen müzik tekrar başlamıştı. Çabucak büyük bir sese ulaşıyor, Irving'in duymadığı kadar hızlı, derin ve çılgın bir müziğe dönüşüyordu. Irving şaşkınlıkla cinsel organının ereksiyon durumuna geçtiğini fark etti. Bu aletten gelen derin, patlayan, iç gıcıklayın ses öylesine... ilkeldi ki titremesine rağmen Irving cinsel organının sertleştiğini hissediyordu. Son buz bacasının arkasına saklandı.

Bayan Sessizlik yirmi metre ileride, mavi buzun bulunduğu düzlükteydi. Irving bir anda kendini buz haleli, yıldızların aydınlattığı bir açıklıkta buldu. Burada gölgeler bile maviydi.

Bayan Sessizlik çıplaktı, parkasını yere örtmüş, onun üzerinde dizlerinin üstünde oturuyordu. Arkası Irving'e neredeyse tamamen dönüktü. Irving kadının çıplak sağ göğsünü, ayın aydınlattığı, sırtına ve kalçasına düşen siyah saçlarını görebiliyordu. Irving'in kalbi o kadar hızlı atıyordu ki kadının onu duymasından korktu.

Bayan Sessizlik yalnız değildi. Açıklığın diğer tarafında, Eskimo kadının hemen ötesinde, buz yığınlarının arasındaki karanlık boşluğu başka bir şey dolduruyordu.

Irving bunun buzdaki o şey olduğunu anladı. Beyaz ayı, beyaz şeytan, her neyse. Bu yaratık onlarla beraberdi. Kadının neredeyse üzerine çökmüştü. Teğmen ne kadar gözlerini kıstıysa da yaratığın biçimini pek seçemedi. Beyaz-mavi buzun üzerinde beyaz mavi kürk, yüksek basınç sırtları ve buzlara karışmış kaslar, yaratığın arkasındaki zifiri karanlıktan ayırt edilemeyen siyah gözler.

Şaşırtıcı derecede uzun bir boynun üzerinde yükselen üçgen kafa bir yılan gibi ileri geri hareket ediyordu şimdi. Diz çökmüş kadının iki metre üstündeydi. Irving- daha sonra onu daha kolay öldürmek için bilgi toplamak amacıyla- hayvanın üçgen kafasının tam boyutunu anlamak istedi ama sürekli ve düzensiz hareketleri yüzünden bunu anlayamadı. Ama yaratık kadının üzerine çöküyordu. Kafası neredeyse kadının tam üstündeydi.

Irving bağırması, bıçağı dışında yanında getirdiği tek silah olan eldivenli elindeki levyeyle ileri atılması, kadını kurtarmaya çalışması gerektiğini biliyordu ama kasları beyninden gelen emirleri dinleyecek durumda değildi. Cinsel hazla karışmış korkuyla olanları izlemekten başka çaresi yoktu.

Bayan Sessizlik, bir ayini yöneten ve herkese kutsal ekmek sunan bir Katolik rahip gibi kollarını açmıştı. Irving'in İrlanda'da Katolik bir kuzeni vardı ve onu ziyaret ettiğinde bir Katolik ayinine şahit olmuştu. Burada, mavi ayın altında benzer bir ayin tekrarlanıyordu. Bayan Sessizlik, dili olmadığı için ses çıkarmıyordu ama kollarını açmış, gözlerini kapamış, başını arkaya atmıştı, Irving şimdi kadının yüzünü görecek kadar ileri doğru çıkmıştı. Kadının ağzı, kutsal ekmek yemeyi bekleyen biri gibi, ardına kadar açıktı.

Yaratığın boynu bir kobranınki kadar çevik bir biçimde ileri geri hareket ediyordu; çenesini açmıştı ve Bayan Sessizlik'in yüzünü ısıracak gibi duruyordu.

Irving neredeyse bağıracaktı o anda. Sadece o anın törensel ağırlığı ve korkusu bunu yapmasını engelledi.

Yaratık kadını ısırmadı. Irving yaratığın mavi-beyaz başının üstüne baktığını anladı. Yaratığın kafası kadının kafasının üç katı ağırlığındaydı. Yaratığın çenesi kapandı ama sert bir biçimde değil, kadının açık ağzına ve çenesine değecek kadar. Kadının kolları hâlâ ardına kadar açıktı; neredeyse üzerine çökmüş devasa tüy ve kas kütlesine sarılmaya hazırdı.

Sonra müzik başladı.

Irving her iki başın da -yaratığın ve kadının başlarının- aynı anda hareket ettiğini fark etti. Ama bu erotik, bas, flütten çıkmışa benzer seslerin aslında... kadından çıktığını anladı bir süre sonra.

Yaratık, beyaz ayı ya da beyaz şeytan, en az arkasında görünen basınç sırtı kadar yüksek boyuyla kadının üzerine çökmüş, onun ağzının üstüne eğilmiş, sanki kadının boğazı bir tür flütmüş gibi ondan notalar çıkartıyordu. Pes notalar, bas sesler ve yankıların sesi yükseldi, hızlandı ve Irving Bayan Sessizlik'in kafasını kaldırdığını, boynunu bir tarafa çevirdiğini yılan boyunlu, üçgen kafalı yaratığın başını ve boynunu kadınınkinin ters yönüne doğru eğdiğini gördü; bu ikili sanki ateşli bir biçimde öpüşmek için en iyi açıyı arayan sevgililer gibiydiler.

Müzik notaları daha yüksek sesle ve daha büyük bir hızla çıkmaya başladı. Irving bu seslerin artık gemiden de duyulduğuna, gemideki tayfaların da tıpkı kendisi gibi güçlü ve sürekli bir ereksiyon durumuna

geçtiğine emindi. Sonra çılgınca bir sevişmenin sonuna gelinmiş gibi sesler aniden kesildi.

Yaratığın kafası ileri geri geliyor, boynu da onunla beraber hareket ediyordu.

Bayan Sessizlik'in kolları artık onları taşıyacak gücü yokmuşçasına iki yanına düştü. Başı, ayın gümüş ışığını yansıtan göğüslerinin üzerine eğildi.

Şimdi kadını yiyecek diye düşündü Irving uyuşuk ve az önce gördüklerine inanamaz bir halde. Şimdi kadını parçalayacak ve yiyecek.

Ama yaratık bunu yapmadı. Bir anlığına, hareket eden beyaz kütle buz yığınlarının arkasına dört ayağı üzerinde koşarak gitti, sonra geri geldi, Bayan Sessizlik'in önüne bir şey bıraktı. Irving yere düşen organik bir şeyin sesini duydu ve bu ses bir yerden tanıdık geldi. Ama şu anda bunun ne olduğunu hatırlayacak durumda değildi. Irving o anda gördüğü ya da duyduğu hiçbir şeye anlam veremiyordu.

Beyaz yaratık tekrar hareket etti. Irving yaratığın adımlarının buzda yaptığı titreşimleri hissedebiliyordu. Bir dakika sonra geri geldi ve Eskimo kadının önüne bir başka şey daha bıraktı. Sonra bunu üçüncü kez tekrarladı.

Sonunda çekip gitmiş, karanlığa karışmıştı. Genç kadın, önünde karanlık nesneler, dizleri üzerinde eğilmiş duruyordu.

Bir dakika daha o şekilde kaldı. Irving kuzeninin gittiği kilisede ayinden sonra dua etmek için tekrar kilise sıralarına oturan yaşlıları hatırladı. Sonra ayağa kalktı, hemen botlarını ayağına geçirdi, sonra kürk pantolonunu ve parkasını giydi.

Teğmen Irving şiddetle titrediğini hissediyordu. Bu titremenin en azından bir bölümünün soğuktan kaynaklandığını biliyordu. Gemiye canlı dönecek kadar vücut ısısına ve bacaklarında yeterli güce sahip olursa kendini şanslı sayacaktı. Kadının bu soğukta nasıl çıplak durabildiğini merak etti.

Bayan Sessizlik yaratığın önüne bıraktığı şeyleri sütten kesilmemiş çocuklarını taşıyan bir kadın gibi taşıdı. Anlaşılan gemiye dönüyordu. Açıklığın, Irving'e on derece uzaklıktaki buz bacalarının bulunduğu tarafına yöneldi.

Aniden durdu, kürkle kaplı başı Irving'in bulunduğu yöne döndü. Irving kadının siyah gözlerini göremese de delici bakışlarını üzerinde hissediyordu. Hâlâ çömelmiş vaziyetteyken, olanları daha iyi görebilmek için arkasına saklandığı buz bacasını terk ettiğini, saklanmayı unuttuğunu fark etti.

Uzun süre ikisi de hareket etmedi. Irving nefes alamıyordu. Kadının bir hareketini, örneğin ayağını yere vurmasını bekledi. Sonra yaratık buzlar arasından çıkacaktı derhal. Onun koruyucusu. Irving'in cellâdı. Kadın başını başka yöne çevirdi ve yürümeye devam etti. Çemberin güneydoğusundaki buz kütlelerinin arasında kayboldu. Irving dakikalarca orada bekledi. Sanki sıtma olmuş gibi hâlâ titriyordu. Sonra ayağa kalkmaya çalıştı. Vücudu başta aşağı donmuş, tek hissettiği şey acı veren, yakıcı ereksiyonu ve şiddetli titremesiydi. Ama kadının arkasında gemiye yönelmeye çalışmak yerine az önce kadının ay ışığı altında diz çöktüğü yere gitti.

Buzun üstünde kan izleri vardı. İzler mavi ay ışığı altında siyah ve parlak görünüyordu. Teğmen Irving eğildi, eldivenlerini çıkardı, kanın üzerine parmağını bastırdı ve tadına baktı. Bu kandı ama Irving bunun insan kanı olduğunu düşünmedi.

Yaratık ona çiğ, sıcak, taze et getirmişti. Bir çeşit etti bu. Kanın tadı Irving'e biraz bakırımsı geldi, tıpkı kendi kanı, insan kanı gibi. Ama yeni öldürülmüş hayvanların da kanının tadının bakırımsı olduğunu düşündü. Ama ne hayvanı? Nereden bulacaktı? Franklin'in seferine katılan tayfalar bir yıldır hayvan görmemişlerdi.

Kan birkaç dakikada hızla donar. Yaratığın Bayan Sessizlik'e sunduğu bu hediyeyi birkaç dakika önce öldürmüş olması gerekiyordu. Belki de Irving kadını takip ederken yapmıştı bu işi.

Tıpkı bir pagan ayininde kurban edilen masum bir insanın yanından uzaklaşır gibi, ay ışığının aydınlattığı kardaki siyah lekeden uzaklaştı. Önce nefesinin normale dönmesine çalıştı. Her nefes alışında ciğerleri yırtılacak gibi oluyordu. Sonra donmuş bacakları ve uyuşmuş zihniyle gemiye dönmeye çalışacaktı.

Buz tünelinin ve gevşek ahşap tabakanın bulunduğu yerden dönmek istemiyordu. Atış menziline girmeden önce nöbetçiye eliyle işaret edecek, buz rampasını kullanarak gemiye girecek ve Yüzbaşı'yla konuşana kadar kendisine sorulan hiçbir soruyu yanıtlamayacaktı.

Bunları Yüzbaşı'ya anlatacak mıydı?

Irving'in bu konuda bir fikri yoktu. Buzdaki o şeyin -ki yakınlarda olması gerekiyordu- geri dönmesine izin vereceğinden bile emin değildi. Gemiye dönecek kadar enerjiye sahip olup olmadığını da bilmiyordu.

Tek bildiği artık eski Irving olmadığıydı.

Irving güneydoğuya döndü ve yeniden buz ormanına daldı.

23
HİCKEY

Hickey; uzun, sıska Teğmen Irving’in ölmesine karar verdi ve bu işi bugün yapacaktı. Küçük cüsseli kalafatçı yardımcısının bu genç züppeye karşı kişisel bir nefret beslemiyordu. Ama yanlış yerde yanlış zamanda bulunmuştu ve bu Irving’in ölmesine yeterdi.

Çalışma ve nöbet saatleri Hickey’i bu işinden alıkoydu. İki kez Teğmen Irving’le aynı saatte nöbetteydi; ama Magnus Manson o sırada orada değildi. Hickey cinayetin zamanını, biçimini planlayacaktı ve işi gerçekleştirmek Magnus’a kalacaktı. Cornelius Hickey’in adam öldürmekten korktuğu yoktu; daha geneleve yeni gitmeye başladığı vakitlerde pek çok kişinin boğazını kesmişti. Hayır, burada onu endişelendiren cinayetin gerçekleşme biçimiydi ve yaptığı planda onun geri zekâlı müridi, düzüşme arkadaşı Magnus Manson’a ihtiyaç duyuyordu.

Şimdi bütün koşullar mükemmeldi. Cuma sabahı çalışma takımı oluşturulmuştu, gerçi kutuplarda sabah bu mevsimde aslında gece demekti. Otuzdan fazla kişi Terör ve Erebus arasındaki buzu düzlemeye çıkmıştı. Dokuz tüfekli deniz piyadesi, en azından teoride, çalışma takımını koruyordu; ama aslında çalışanlar bir buçuk kilometrelik bir alana yayılmıştı ve her bir subaya beş tayfa düşüyordu. Karanlık buz yolunun doğu kısmında Terör’den üç subay vardı, Teğmen Little, Hodgson ve Irving. Hickey, çalışma takımlarını öyle bir ayarlamıştı ki hem en uçta olacaklar hem de Magnus’la beraber Irving’in emri altında olacaklardı.

Deniz piyadeleri genelde ortada görünmezlerdi. Bir tehlike anında hemen geleceklerini söyleseler de aslında tek yaptıkları gemiden dört yüz metre uzaklıktaki en yüksek basınç sırtının hemen yanında yaktıkları mangalda ısınmaktı. Bu sabah John Bates ve Bili Sinclair de Teğmen Irving’in komutasında çalışıyorlardı. Ama bu iki kafadar oldukça tembeldi ve genç subayın gözünün önünden kaybolup istedikleri kadar yavaş çalışmak için ellerinden geleni yapıyorlardı.

Bu sabah, gece kadar karanlık olmasına rağmen son zamanlardaki gibi soğuk değildi. Muhtemelen eksi kırk beş derece civarındaydı. Rüzgâr neredeyse hiç esmiyordu. Ay ışığı ya da alacakaranlık yoktu ama gökyüzünde titreyen yıldızlar meşalenin ya da fenerin menzilinden çıkan bir

adamın tekrar yolunu bulmasına yetecek kadar aydınlatıyordu etrafı. Tayfalar, buzda gezen o yaratık yüzünden çok da uzaklaşmıyorlardı. Ama düzgün bir biçimde kesilmiş buzları yığıp bir buçuk metre yüksekliğinde bir tepecik yapma işinin doğasında ister istemez fenerin ışığından uzaklaşma zorunluluğu vardı.

Irving hem yapılan tepecikleri denetliyor, hem de zaman zaman işe kendi de katılıyordu. Hickey'in tek yapması gereken Bates ve Sinclair'in buz blokları arasında ortadan kaybolmalarını beklemekti. Bundan sonra Teğmen Irving savunmasız kalacaktı.

Kalafatçı yardımcısı gemiden istediği kadar sayıda kesici ve delici metal alet getirebilirdi. Kraliyet Donanması'na ait bir gemi yüzlerce potansiyel cinayet aletiyle doluydu ve bunların bazıları gerçekten çok etkili olabilirdi. Ama Hickey, Magnus'un sarı saçlı subaya arkasından yaklaşmasını, onu buzda yirmi metre kadar sürüklemesini, adamın boynunu kırmasını tercih ediyordu. Sonra, Irving ölünce Magnus bu züppenin üzerindeki elbiseleri yırtacak, kaburgalarını, bir kolunu ve iki bacağını (ya da bir bacağını ve iki kolunu) kıracak, cesedini bu halde buzun üstüne bırakacaktı. Hickey cinayet mahallini de belirlemişti, yüksek buz bacalarının bulunduğu, Magnus'un ayak izi bırakmayacağı bir yerdi burası. Magnus'tan Teğmenin kanını üzerine bulaştırmamasını, orada bulunduğuna dair hiçbir iz bırakmamasını ve en önemlisi adamı kesinlikle soymamasını istemişti.

Buzdaki o yaratık tayfaları akla gelebilecek tüm biçimlerde öldürmüştü ve eğer zavallı Teğmen Irving yeterince vahşice öldürülürse kimsenin aklına yaratıktan başka bir şey gelmeyecekti. Teğmen John Irving Terörün Ölüler Odası'ndaki cesetlerden sadece biri olacaktı.

Magnus Manson doğuştan katil değildi, doğuştan geri zekâlıydı. Ama daha önce de ustası ve üstadı olan kalafatçı yardımcısının emriyle adam öldürmüştü. Aynı şeyi bir kez daha yapabilirdi. Cornelius Hickey, Magnus'un kendi kendine Teğmen'in neden ölmesi gerektiğini bile soracağını sanmıyordu, bu, efendisinin verdiği herhangi bir emirdi. Bu yüzden de, Irving onları duyamayacağı bir yere geçtikten sonra devasa adamın Hickey'in kulağına aceleyle şunları fısıldaması onu şaşırtmıştı: "Hayaleti benim kovalamaz, değil mi Cornelius?"

Hickey dev arkadaşının sırtını sıvazladı. "Tabii ki kovalamaz Magnus. Kovalayacak olsa bu işi sana yaptırır mıydım, sevgilim?"

"Hayır, yaptırmazdın," dedi Manson, başıyla onaylayarak. Düzensiz saçları ve sakalları pamuk atkısından ve Galler peruğundan dışarı fırlıyordu.

Kalın kaşlarını çattı. “Ama peki neden adamın hayaleti beni kovalamasın, Cornelius? Ona karşı kötü bir şey hissetmeden onu öldürüyorum.”

Hickey hızla düşündü. Bates ve Sinclair Erebus’tan bir çalışma takımıyla beraber yirmi metre ötedeki, sürekli rüzgârın estiği bir yere kar ve buzdan bir çit yapmaya gidiyorlardı.

Bu bölgede pek çok adam yolunu kaybettiği için, böyle durumlarda yollarını kolay bulsunlar diye çitler yapıyorlar, buz tepecikleri oluşturuyorlardı. Irving, Bates ve Sinclair’in oradaki çalışmaya katıldıklarından emin olacak, sonra Hickey ve Magnus’un çalıştığı en üst tepeciğe gelecekti.

“Hayaleti tam da bu yüzden seni kovalamayacak. Eğer kalbinde hınçla bir adamı öldürürsen, hayaleti gelir ve senden intikam alır. Ama Bay Irving’in hayaleti senin ona karşı nefret beslemediğini bildiği için sana bir şey yapmayacak, Magnus. Gelip de seni rahatsız etmesi için bir neden yok.”

Manson başıyla onayladı ama tamamen ikna olmuş görünmedi.

“Ayrıca hayaletin gemiye giden yolu bulabileceğini sanmıyorsun, değil mi?” diye devam etti Hickey. “Herkes şunu bilir ki birisi dışarıda, gemiden uzak bir yerde ölürse hayaleti hemen yukarı çıkar. Bu kadar basınç sırtı ve buzdağı arasından yolunu bulamaz. Hayaletler zeki değildirler, Magnus. Bana güven, sevgilim.”

Dev adamın yüzü aydınlandı. Hickey Irving’in gelişini meşalenin ışığından görebiliyordu. Rüzgâr çıkmış, meşalelerin alevleri çılgınca dans etmeye başlamıştı. Rüzgâr olması daha iyi, diye düşündü Hickey. Magnus ya da Irving’den bir ses çıkarsa kimse duymaz.

“Cornelius,” diye fısıldadı Manson. Yine endişelenmişti. “Ben burada ölürsem benim hayaletim de mi gemiyi bulamayacak? Bu soğukta senden uzakta kalmak istemem.”

Kalafatçı yardımcısı dev adamın duvar gibi, atkılı sırtına vurdu hafifçe. “Burada ölmeyeceksin, sevgilim. Sana bir Hıristiyan olarak söz veriyorum. Şimdi sessiz ol ve hazırlan. Kepimi çıkarıp başımı kaşıdığımda Irving’in arkadan yakala ve sana gösterdiğim yere sürükle. Unutma, arkanda ayak izi üstünde kan izi olmayacak.”

“Unutmam, Cornelius.”

“Akıllı sevgilini benim.”

Teğmen karanlıkta iyice yaklaştı, tepeciğin yakınındaki fenerin loş ışığına geldi. “Tepeciği bitiriyor musun, Bay Hickey?”

“Evet, komutanım. Şu son blokları da koydum mu, Londra’daki sokak lambaları kadar sağlam olur.”

Irving başıyla onayladı. Hickey ona en tatlı sesiyle hitap ediyor olsa da Irving’in bu iki denizciyle yalnız kalmaktan hoşlanmadığı anlaşılıyordu. Canın cehenneme diye içinden geçirdi kalafatçı yardımcısı eksik dişleriyle gülümsemeye devam ederken. Seni san saçlı, elma yanaklı piç. Burada böyle züppe züppe gezemeyeceksin artık. Beş dakika sonra en alt güvertedeki et yığınının içinde olacaksın. Ne yazık ki bugünlerde fareler o kadar aç ki teğmenleri bile yiyorlar. Ama bu konuda yapabileceğim bir şey yok.

“Çok güzel,” dedi Irving. “Sen ve Manson işinizi bitirdikten sonra Bay Sinclair ve Bay Bates’e yardıma gidin. Ben gidip Onbaşı Hedges’i alacağım.”

“Emredersiniz, komutanım,” dedi Hickey. Magnus’a baktı. Irving meşalelerin ve fenerlerin ışığına gelmeden onu durdurmaları gerekiyordu. Hedges ya da bir başka deniz piyadesinin oraya gelmesi iyi olmazdı.

Irving doğuya doğru yürüdü ve fenerin ışığının vurduğu son noktada durdu. Hickey’in tümseği tamamlayıp tamamlamadığına bakıyordu anlaşılan. Kalafatçı yardımcısı son buz parçasını almak üzere eğildiğinde Magnus’a işaret etti. Arkadaşı Teğmen’in arkasına geçmişti.

Aniden batıdan, karanlığın içinden bağırışlar geldi. Bir adam çığlık attı. Başka kişilerden de bağırışlar geldi.

Magnus’un kocaman elleri teğmenin ensesinin hemen arkasında havaya kalkmıştı. Dev adam daha iyi kavramak için eldivenlerini çıkarmıştı, eldivenin altındaki daha ince eldivenlerin siyahlığı fenerin ışığında Irving’in solgun yüzüyle bir zıtlık oluşturuyordu.

Başka bağırışlar da duyuldu. Bir tüfek patladı.

“Magnus, hayır” diye bağırdı Cornelius Hickey. Arkadaşı bütün o bağırış çağırışa rağmen Teğmenin boynunu kıracaktı.

Manson karanlığa doğru geri çekildi. Batıdan gelen bağırışlara doğru üç adım atan Irving’in kafası karışmıştı. Terör’ün bulunduğu yönde bulunan yoldan üç adam koşarak geliyordu. Bunların birisi Hedges’di. Şişman deniz piyadesi koşarken hırıldıyor, tüfeğini şişman göbeğinin üzerinde taşıyordu.

“Gelin!” dedi Irving ve bağrışmaların geldiği yöne doğru ilerledi. Teğmenin yanında silahı yoktu ama feneri eline almıştı. Denizden, buz bacalarının arasından çıkan altı kişi, yıldızların aydınlattığı, herkesin toplandığı yere doğru koşmaya başladı. Hickey Sinclair ve Bates’i,

Erebus’tan gelen tayfalardan da meslektaşı Francis Dunn’ı tanıdı. Patlamanın Sör John’un öldürüldüğü ayı tuzağında bulunan ve karmaşa sırasında arkadaşı tarafından omzundan vurulan Er Bili Pilkington’un silahından çıktığını anladı. Şimdi Pilkington silahını yeniden doldurmuş, kardan çitin yıkılan kesimindeki karanlığın ötesine nişan alıyordu.

“Ne oldu,” diye sordu Irving tayfalara.

Yanıtı Bates verdi. O, Sinclair, Dunn ve Erebus’tan Abraham Seeley, Josephus Greater’la beraber Erebus’tan Çavuş Robert Örme Sergeant’ın emrinde çalışıyorlardı. Fenerlerin ve meşalelerin ışığının hemen ötesindeki büyük buz bloklarından biri aniden canlanmıştı.

“Bay Sergeant’ı üç metre havaya fırlattı.” dedi Bates titreyen sesiyle.

“Tanrı şahidimdir ki ben de gördüm,” dedi kalafatçı yardımcısı Francis Dunn. “Bir an bizimle beraberdi, sonra aniden havaya uçtu. Sadece botlarının tabanını gördük. Bir de sesi duyduk... Çatırtıyı...” Dunn daha fazla konuşamadı, nefes nefese kalmıştı ve solgun yüzü donmuş buz kristalleri arasından güçlükle görünüyordu.

“Bay Sergeant’ı gördüğümde meşalelerin bulunduğu yere geliyordum, birden... yok oldu,” dedi Er Pilkington, titreyen kollarıyla tüfeğini biraz aşağı indirirken. “Yaratık buz bacalarının oradayken ona bir el ateş ettim. Sanırım onu vurdum.”

“Robert Sergeant’ı da vurabilirdin,” dedi Cornelius Hickey. “Belki de sen ateş ettiğinde o hâlâ yaşıyordu.”

Pilkington Terör’ün kalafatçı yardımcısına zehir gibi baktı.

“Bay Sergeant hayatta değildi,” dedi Dunn, deniz piyadesiyle Hickey’in birbirlerine düşmanca baktıklarını fark etmeden. “Bir çığlık attı ve yaratık adamın kafatasını ceviz gibi kırdı. Bunu gördüm. Ve duydum.”

Sonra başkaları da koşarak geleli. Gelenler arasında Yüzbaşı Crozier ve ağır palto ve kat kat elbiseleri altında bile solgun ve bitkin görünen Yüzbaşı Fitzjames de vardı. Dunn, Bates ve diğerleri gördüklerini anlatmak için onlara doğru koştular.

Onbaşı Hedges ve karanlığa doğru koşan iki deniz piyadesi Bay Sergeant’tan iz olmadığını, sadece en büyük buzdağının bulunduğu yerdeki buzlar üzerinde kalın kan izleri ve yırtık elbiseler gördüklerini söylediler.

“Onu izlememizi istiyor,” diye mırıldandı Bates. “Bizi bekliyor.”

Crozier çılgınca bir gülümsemeyle ve hırıltıyla dişlerini gösterdi. “O halde onu hayal kırıklığına uğratmayalım,” dedi. “Yaratığın peşinden gitmek için bundan iyi fırsat olmaz. Buzda adamlarımız var. Yeterli sayıda

fenerimiz var. Ayrıca deniz piyadeleri gidip daha fazla tüfek alabilirler. İzler de çok taze."

"Fazla taze," diye mırıldandı Onbaşı Hedges.

Crozier kükrercesine emirler verdi. Bazı adamlar silah getirmek için gemilere gittiler. Diğerleri deniz piyadelerinin etrafında toplanıp av takımları oluşturdular. Çalışma yerlerindeki meşaleler ve fenerler av takımlarına verildi. Doktor Stanley ve Doktor McDonald Robert Orme Sergeant'ın hâlâ hayatta olma ihtimaline karşı ya da başkalarının da yaralanabileceği düşünülerek çağrılmışlardı. İkincisi birincisine göre daha yüksek bir ihtimaldi.

Hickey eline bir tüfek alınca Teğmen Irving'i "kazayla" vurmayı düşündü. Ama genç subay artık hem ona hem de Manson'a şüpheyle yaklaşıyordu. Hickey birkaç kez bu züppenin Magnus'u endişeli bakışlarla süzdüğünü fark etti. Daha sonra Crozier onları ayrı av takımlarına dağıttı. Irving ister Magnus'u tam kendisine saldırmak üzereyken bir an görmüş olmuş olsun, ister bir şeylerin yolunda gitmediğini sezmiş olsun, Hickey genç subaya tuzak kurmanın artık daha zorlaştığını biliyordu.

Ama bunu yapmalıydılar. Hickey, John Irving'in korkup en alt güvertede gördüklerini Crozier'a rapor etmesinden korkuyordu. Onun canını sıkan alacağı ceza değildi. Bugünlerde bu sebeple denizcileri pek asmıyorlardı. Onu rahatsız eden aşağılanmaktı. Kalafatçı yardımcısı Cornelius Hickey alçalmak istemiyordu.

Irving'in savunmasız kaldığı bir anı kollayacak, gerekirse onu kendisi öldürecekti. Geminin cerrahları adamın öldürüldüğünü fark etseler bile bu çok önemli değildi. İşler zaten rayından çıkmıştı. Ölüler Odası'na bir de Irving'in girmesi çok bir şeyi değiştirmeyecekti.

Sonuçta, Bay Sergeant'ın cesedi bulunamadı. Kan izleri ve elbise parçaları giderek dikleşen buzdağının ortasından itibaren görünmemeye başlamıştı. Ama bu arama sırasında kimse ölmemişti. Birkaç adam soğuk yüzünden başparmağını kaybetmişti sadece. Herkes titriyordu ve bir dereceye kadar donmuştu. Sonunda, yemek yemeleri gereken saatten bir saat sonra aramayı bıraktılar. Hickey o gün öğleden sonra Teğmen Irving'i görmemişti.

Terör'e dönerken Magnus Manson Hickey'i şaşırttı. Rüzgâr arkalarından uluyordu ve deniz piyadeleri tüfeklerini ateşlemeye hazır halde ilerliyordu.

Hickey yanındaki dev adamın ağladığını fark etti. Magnus’un gözyaşları sakallı yanağının üzerinde donuyordu.

“Ne oldu?” diye sordu Hickey.

“Bu çok acı, Cornelius.”

“Nedir acı olan?”

“Zavallı Bay Sergeant.”

Hickey arkadaşına sert sert baktı. “Lanet olası subaylara bu kadar sevgi beslediğini bilmiyordum, Magnus.”

“Sevdiğimden değil, Cornelius. Hepsi ölsün, umurunda değil. Ama Bay Sergeant buzda öldü.”

“Ne olmuş?”

“Hayaleti gemiyi bulamayacak. Yüzbaşı Crozier uzun süre arama yaptığımız için bu akşam fazladan rom alabileceğimizi söylemişti. Hayaletinin yanımızda olmayacak olması beni üzüyor. Bay Sergeant romu çok severdi.”

24
CROZIER

Terör'de Noel arifesi ve Noel neredeyse hiç kutlanmadı denecek kadar neşesiz geçti. Ama yeni yıl gecesi yapılacak olan İkinci Büyük Venedik Karnavalı bunu telafi edecekti. Noel öncesindeki günlerde bütün adamları içeri hapseden şiddetli fırtınalar çıktı. Rüzgâr öyle şiddetli esiyordu ki nöbetler bir saate indirilmişti. Böylece Noel arifesi ve Noel orta güvertede geçen herhangi bir güne dönüştü. Bay Diggle özel yemekler hazırlamıştı. Ellerinde kalan son domuzları, son tavşanları değişik biçimlerde pişirmişti. Ayrıca Bay Kenley, Bay Rhodes, Bay David McDonald'ın önerisi ve cerrahlar Bay Peddie'ye Alexander McDonald'ın titiz denetimi ile daha iyi korunmuş konserveler açıldı ve kaplumbağa çorbaları, Hollanda biftekleri, yer mantarları, sülünler ve dana dilleri tayfalara ikram edildi. Bunlara ek olarak Bay Diggle'ın yardımcıları peynirlerin üzerindeki küfleri kazıdılar. Yüzbaşı Crozier de İçki Odasında böyle özel günler için saklanmış son beş şişe brendiyi tayfalara hediye etti.

Yine de ortam neşesizdi. Buz gibi Büyük Oda'da toplanan subaylar ve onlardan biraz daha sıcak bir ortamda oturan tayfalar birkaç kez şarkı söyleyecek oldular -en alt güvertede yılbaşı için bile fazladan ısıtma sağlayacak kadar kömür kalmamıştı- ama sadece bir iki şarkı söyleyip susuyordu herkes. Lamba yağlarını idareli kullanmak zorundaydılar. Bu yüzden orta güverte, birkaç mumun yandığı herhangi bir kömür madeninden farksızdı. Tahtaları, direkleri buz kaplamıştı. Tayfaların yorgan ve yatakları nemliydi. Her tarafta fareler vardı.

Brendi onları biraz olsun neşelendirdi ama kasvetli havayı dağıtmaya yetmedi. Crozier tayfalarla sohbet etmek için orta güverteye geldi. Bazı tayfalar ona hediyeler verdiler, birkaç parça tütün, koşan bir beyaz ayı kabartması, korkan bir ayı resmi (bu hediyeler Crozier'ın hediyeyi veren kişiyi fetişizmle suçlayıp cezalandıracağından korkularak verilmişti), yakın zamanda ölen bir arkadaşlarının kırmızı pamuktan gömleği ve son olarak Denizci Onbaşı Robert Hopcraft tarafından verilen bir satranç takımı. (Hopcraft seferdeki en sessiz ve en çalışkan adamlardan biriydi. Sör John'un bulunduğu ayı tuzağına yapılan saldırı sırasında sekiz kaburgası kırılmış, boynu incinmiş, kolu çıkmıştı. Bu olaydan sonra onbaşılığa terfi

etmişti.) Crozier herkese teşekkür etti, tayfaların elini sıktı ve subayların bulunduğu bölüme geçti. Buradakiler biraz daha neşeliydi çünkü Teğmen Little sürpriz yapıp üç yıldır sakladığı iki şişe viskiyi arkadaşlarıyla paylaşmıştı.

26 Aralık sabahı fırtına dindi. Karlar pruva seviyesinin dört metre, sancak tarafında ise küpeştenin iki metre üstüne çıkmıştı. Tayfalar bu karları süpürüp, tepeciklerle dolu yolu açtıktan sonra İkinci Büyük Venedik Karnavalı adını verdikleri eğlence için hazırlanacaklardı. Crozier, bu karnavalın birincisinin 1824'te Perry'yle beraber bir deniz yarbayıyken çıktığı kutup seferinde düzenledikleri eğlence olduğunu tahmin ediyordu.

26 Aralık gününün o gece yarısı kadar karanlık sabahında Crozier ve Teğmen Little çalışma takımlarının denetimini Hodgson, Hornby ve Irving'e bırakarak Erebus'a gittiler. Crozier, Fitzjames'in kilo vermeye devam ettiğini görünce çok şaşırdı, adamın süveteri ve pantolonu yardımcısının kısaltmasına rağmen birkaç beden büyük geliyordu. Ama Crozier Erebus 'un komutanının konuşma sırasında sık sık dikkatinin dağıldığını görünce daha da çok şaşırdı. Fitzjames konuşur gibi görünen ama aklı yan tarafta çalan müzikte olan bir adama benziyordu.

"Adamların buzda yelkenleri boyuyor," dedi Crozier. "Yelkenleri mavi, yeşil ve hatta siyaha boyadıklarını gördüm. Hepsi de çok iyi durumdaki yelkenler. Sence bu kabul edilebilir bir şey mi James?"

Fitzjames uzaklara bakarak gülümsedi. "Sence bir daha o yelkenlere ihtiyacımız olacak mı, Francis?"

"Tanrı'dan diliyorum ki olsun," dedi Crozier.

Diğer kaptanın sakin ve delice gülümsemesi yüzünden silinmedi. "En alt güvertemizi görmelisin Francis. Yılbaşı öncesinde yaptığımız son denetimizde anladık ki, oradaki durum kötüye gidiyor. Erebus bir saat bile dayanamaz, batar. Dümen parçalanmış durumda. Ve bu yedek dümenimizdi."

"Yeni dümenler geçici olarak takılabilir," dedi Crozier. Dişlerini gıcırdatmamak ve yumruğunu sıkmamak için kendini tutuyordu. "Marangozlar gövdedeki açıkları kapayabilirler. Her iki geminin etrafını kazmayı planlıyorum. Böylece, ilkbaharda buzların erimesinden sonra buzda iki buçuk metre derinliğinde bir tersanemiz olacak. Böylece dış gövdeyi de tamir edebileceğiz."

"İlkbaharda buzların erimesi," diye tekrarladı Fitzjames ve lütfedercesine gülümsedi.

Crozier konuyu değiştirmeye karar verdi. “Adamlarının Venedik Karnavalı denen şu eğlenceyi düzenlemesinden rahatsız olmuyor musun?”

Fitzjames kibar davranışlarına ters düşecek biçimde omuz silkti. “Neden olayım ki? Senin geminin bilmiyorum Francis ama benim gemimde Noel çok sönük geçti. Adamların morallerini yükseltecek bir şeye ihtiyacımız var.”

Crozier Noel’in sönük geçtiğine katılıyordu. “Ama zifiri karanlıkta maskeli bir karnaval düzenlemek doğru mu?” diye sordu. “Buzda bizi bekleyen yaratığa daha ne kadar kurban vereceğiz?”

“Peki, gemilerimizde saklanmaya devam edersek daha kaç tane adam kaybedeceğiz?” diye sordu Fitzjames. Gülümsemeye devam ediyordu, sanki aklı başka yerdeydi. “Hem 1824’te Perry’yle çıktığın seferde Venedik Karnavalı işe yaramıştı.”

Crozier başını iki yana salladı. “Onu yaptığımızda buza saplanıp kalalı henüz iki ay olmuştu,” dedi yumuşak bir sesle. “Ayrıca Parry ve Hoppner fanatik denilecek kadar disiplinliydiler. Bütün o eğlence ve tiyatro düşkünlüklerine rağmen Edward Parry “dağıtmadan eğlenin”, “karnavallarda aşırıya kaçılmayacak” dereli hep. Bizim gemilerde ise o kadar iyi disiplin yok, James.”

Fitzjames sonunda dikkati dağılmış halinden kurtuldu. “Yüzbaşı Crozier,” dedi kabaca. “Beni gemimde disiplini sağlayamamakla mı suçluyorsunuz?”

“Hayır, hayır,” dedi Crozier. Genç adamı bununla suçlayıp suçlanmadığını bilmiyordu. “Sadece buzda geçirdiğimiz üçüncü yıl olduğunu söylüyorum. Parry ve Hoppner’le yaptığım seferdeki gibi üçüncü ayımızda değiliz. Bu kadar süreden sonra hastalıklar ve çöken moral nedeniyle disiplin de gevşer ister istemez.”

“Bu da tayfaların eğlenmesine izin vermemiz için iyi bir neden değil mi?” diye sordu Fitzjames. Sesinde kırgınlık vardı. Solgun yanakları üstünün kapalı eleştirisinden dolayı kızarmıştı.

Crozier iç çekti. Bu lanet olası maskeli baloyu durdurmak için artık çok geç diye düşündü. Adamlar çok hevesliydiler ve Erebus’ta karnavalı organize eden kişiler isyan çıkarmaya en eğilimli kişilerdi. Bir kaptanın en büyük yeteneği isyanın çıkmasını önlemekti. Bu karnavalın onları bir isyandan uzaklaştırdığını mı yoksa isyana daha mı çok yaklaştırdığını gerçekten bilmiyordu.

“Peki,” dedi sonunda. “Ama tayfalar bir topak, bir damla bile kömür, lamba yağı ve eteri boşa harcamayacaklar.”

“Sadece meşale kullanacaklarına söz verdiler,” dedi Fitzjames.

“Ayrıca o gün fazladan içki ya da yemek verilmeyecek,” diye ekledi Crozier. “Bugün yiyecek oranlarını azalttık. İkimizin de tam olarak onaylamadığı bir maskeli karnaval için bunu değiştirecek değiliz.”

Fitzjames başıyla onayladı. “Bu hafta karnavalda önce Teğmen Le Vesconte, Teğmen Fairholme ve en iyi atıcılardan oluşan bir takım avlanmaya gidecekler. Eğer avcılar elleri boş dönerse tayfalar az yemeğe razılar.”

“Üç aydan beri buna razı olmaya mecburlar zaten,” dedi Crozier. Daha arkadaşça bir sesle ekledi: “Pekâlâ, James. Geri döneceğim.” Fitzjames’in dar kamarasının kapısında durdu. “Bu arada, neden yelkenleri yeşile, siyaha ve başka renklere boyuyorlar?”

Fitzjames, yine aklı başka yerde, gülümsedi. “Hiçbir fikrim yok, Francis.”

31 Aralık 1847 şafağında hava soğuk ama durgundu aslında şafak yoktu tabii. Terör’de Bay Irving’in sorumlu olduğu termometre -73 dereceyi gösteriyordu. Dikkate değer bir rüzgâr yoktu. Bulutlar gece boyunca hareket etmişti; şimdi bütün ufku kaplıyordu. Çok karanlıktı.

Tayfaların çoğu kahvaltılarını bitirir bitirmez Karnavala gitmeye istekliydiler. Yeni ölçülerle azalan yemek, daha çabuk bitiyordu, reçelli bir çörek bir topak şekerle beraber verilen bir kepçe İskoç arpa lapası vardı sadece. Ama önce yapmaları gereken işler vardı. Crozier işleri yaptıktan ve yemeği yedikten sonra tayfaların serbest kalmalarına izin vermişti. Gitmeden önce alt güverteyi temizlemek, nöbet tutmak, küpeşteyi buzdan arındırmak, güvertedeki karları süpürmek, gemiyi tamir etmek, tepecikleri onarmak gibi işleri olmayan tayfaların maskeli baloya gidip son hazırlıkların yapılmasına yardımcı olmalarına da göz yummuştu. Kahvaltıdan sonra iki deniz piyadesinin eşlik ettiği on iki adam Erebus’a doğru yola çıktı.

Öğle vakti, günlük içkilerin de alınmasıyla beraber gemidekilerin heyecanı gözle görülür hale geldi. Crozier işlerini bitiren altı kişiyi de yolladı ve başlarına Teğmen Hodgson’u verdi.

Crozier o gün öğleden sonra, iki gemi arasında yükselen en yüksek buzdağının hemen ötesindeki meşalelerin parlak ışığını şimdiden görebiliyordu.

Öğle yemeği vakti geldiğinde tayfalar Noel'i bekleyen küçük çocuklar gibi heyecanlıydılar. Rekor sayılabilecek bir sürede yemeklerini bitirdiler. Gerçi artık daha az yemek veriliyordu -günlerden cuma olduğu için ekmek pişmemişti- tayfalar Goldner fabrikasının konservelenmiş sebzelerini yiyip iki parmak kalınlığındaki biralarından içtiler. Tayfaları daha fazla bekletmeye Crozier'ın gönlü elvermedi. Yemeklerini biraz daha sakin biçimde yiyen subaylar bile en az tayfalar kadar Karnavala gitmek için sabırsızlanıyorlardı. En alt güvertedeki makinesi dışında hemen hiçbir şeye ilgi göstermeyen ve kilo vere vere iskelete dönmüş mühendis James Thompson bile orta güverteye gelmiş, giyinmiş ve gitmeye hazırdı.

Saat yediye geldiğinde. Yüzbaşı Crozier ne bulduysa üzerine giydi, gemide kalacak sekiz kişinin durumunu teftiş etti. Çavuş Hornby gemide kalacak tek subay olacaktı ama gece yarısından önce genç Irving üç denizciyle beraber dönüp onun yerini alacak, böylece Hornby de eğlenceye katılabilecekti. Sonunda donmuş denize inen karlı rampayı geçip eksi seksen derece sıcaklıkta Erebus'a doğru hızla yürüdüler. Otuz küsur kişi karanlıkta uzun bir sıra oluşturdular. Crozier Teğmen Irving, buz uzmanı Blanky ve birkaç alt rütbeli subayla beraber yürüyordu.

Blanky yavaş hareket ediyor, sağ eliyle tuttuğu bir koltuk değneği kullanıyordu çünkü tahta ve deriden yapılan takma topuğuyla yürümeye alışmamıştı. Yine de morali iyiydi.

"İyi akşamlar, Yüzbaşım," dedi buz uzmanı. "Sizi yavaşlatmama izin vermeyin, komutanım. Arkadaşlarım -Şişman Wilson, Kenley ve Billy Gibson- beni getirirler."

"Siz de en az bizim kadar hızlı yürüyorsunuz, Bay Blanky," dedi Crozier. Her beş tepecikte bir meşale yanıyordu; Crozier pek rüzgâr esmediğini fark etti. Meşaleler ancak hafifçe titriyordu. Yol iyi düzlenmişti; basınç sırtlarının yakınlarındaki tümsekler yıkılıp, kopan buzlar süpürülmüştü. Sekiz yüz metre ötelerindeki büyük buzdağının diğer tarafında meşaleler yanıyordu. Buzdağı sanki içinden yanıyormuş gibi görünüyor, tutuşan kulelere benziyordu. Crozier çocukken dinlediği İrlanda masallarını hatırladı. Bu gece, İrlanda'daki yaz gecelerinden çok daha soğuk olmakla birlikte benzer bir heyecan taşıyordu içinde. Er Hammond, Er Daly ve Çavuş Tozer'ın en arkada, eldivenlerini çıkarmış, ateşe hazır halde olup olmadıklarını kontrol etti.

"Bu Karnavalın tayfaları bu kadar heyecanlandırması garip, değil mi Yüzbaşım?" dedi Bay Blanky.

Crozier ancak homurdanabildi yanıt olarak. Bu öğlen son viskisini içmişti. Gelecek gün ve geceler onu korkutuyordu.

Blanky ve arkadaşları öyle hızlı yürüyorlardı ki Crozier onların önde gitmesine izin verdi. Irving'i hafifçe kolundan çekti, genç Teğmen yan yana yürüdüğü Teğmen Little, cerrahlar Peddie ve McDonald, marangoz Honey ve diğerlerinden ayrıldı.

"John," dedi Crozier önde yürüyen subayların ve arkada yürüyen Deniz Piyadelerinin onları duyamayacağından emin olunca. "Bayan Sessizlik'ten bir haber var mı?"

"Hayır, Yüzbaşım. Yarım saat önce Halat Odasına kendim baktım. Ama küçük arka kapısından çıkmıştı bile."

Crozier, Aralık ayının başında Irving'in Eskimo misafirlerinin beklenmedik yolculuğuna ilişkin verdiği raporu ilk duyduğunda, bu dar buz tünelini yıktırmak, geminin pruvasını kapatmak ve güçlendirmek, kadını bir daha içeri almamak üzere buza göndermek gelmişti içinden.

Ama böyle yapmamıştı. Bunun yerine Teğmen Irving'e Bayan Sessizlik'i mümkün olduğu kadar çok gözetleyecek üç adam ayarlaması ve yapabilirlerse kadını buzda da takip etmekle görevlendirmesi emrini vermişti. Şimdi kadar, Irving geminin pruvasının arkasına saklanıp orada saatlerce beklemiş olmasına rağmen Bayan Sessizlik'in arka tarafta çıktığını görmemişlerdi. Sanki kadın, buzdaki yaratıkla yaptıkları ayine benzer buluşmaları sırasında Irving'i görmüş, Teğmen'in kendisini görmesini ve duymasını istemiş ve bu kadar görmesinin yeterli olduğuna karar vermişti. Bu günlerde sadece gemide kendisine verilenlerle idare ediyor ve Halat Odasını sadece uyumak için kullanıyor gibiydi.

Crozier'ın bu yerli kadını hemen dışarı atmamasının basit bir nedeni vardı: Adamları yavaş yavaş açlıktan ölecekleri bir süreç içine girmişlerdi ve ilkbahara, hele gelecek yıla kadar ellerinde yiyecek bir şey kalmayacaktı. Eğer Bayan Sessizlik kışın ortasında buzda taze et bulabiliyorsa- belki de fok balıklarını ya da deniz ayılarını tuzakla yakalıyordu- bu durumda Crozier ve adamlarının hayatta kalabilmek için avlanmayı ondan öğrenmeleri gerekiyordu. Hayatta kalan yüz küsur tayfa arasında ciddi anlamda bir avcı ya da balıkçı bulunmuyordu.

Crozier, Irving'in utanarak ve kendisini bolca eleştirerek anlattığı, yaratığın kadınla beraber müzik yaptığına ve yaratığın ona yiyecek getirdiğine dair hikâyeyi ise önemsemedi. Yüzbaşı, Bayan Sessizlik'in büyük bir beyaz ayıyı, tabii o şey bir ayıysa, tıpkı bir İngiliz av köpeği gibi

avladığı balık, fok ya da denizaygırını kendisine getirecek şekilde eğitebileceğine inanmıyordu. Müziğe gelince... Saçmaydı.

Bayan Sessizlik bugün de ortadan kaybolmayı seçmişti.

“Ne yapalım,” dedi Crozier. Gelen hava atkısından geçip yumuşamasına rağmen ciğerlerini acıtıyordu. “Zaman gelip de nöbeti alınca halat odasına bakarsın, orada olmazsa... yapacak bir şey yok!”

Son basınç sırtlarını geçmişler, Erebus’a dört yüz metre kala buzlu denizin ortasında durmuşlardı. Gördüğü sahne karşısında Crozier’ın ağzı atkısının ve yukarı çektiği yakasının altında açık kaldı.

Yüzbaşı tayfaların Büyük Venedik Karnavalını tıpkı 1824 yılında Hoppner ve Parry’nin yaptıkları gibi geminin hemen dibinde gerçekleştireceğini sanmıştı. Ama pruvası buz kaidesinin üzerinde yukarı kalkmış, karanlık ve terkedilmiş görünümüyle Erebus bir yanda, dört yüz metre ötede bulunan buzdağının hemen dibindeki ışıklar, meşaleler, hareketler ve sesler diğer yandaydı.

“Aman Tanrım,” dedi Teğmen Irving.

Erebus karanlık bir yapı gibi görünürken, buz, buz bacası tarlaları ve yükselen, parlayan buzdağının hemen önünde renkli yelkenler ve yanan meşalelerden oluşan yeni bir şehir doğmuştu adeta. Crozier sadece olduğu yerde kalakalmış, bakabiliyordu ancak.

Her yerde halat vardı. Bazıları sanki buzdağının üzerine tırmanmış, buzdağının yirmi metre üzerindeki büyük buz çıkıntılarına geçirilmişti. Halatlar makaralarla güçlendirilmişti. Üç direkli bir savaş gemisine yetecek halat ve yelken kullanılmıştı.

Yüz kadar buzlu halattan oluşan bir örümcek ağı buzdağından Erebus’a doğru uzanıyor, ışıklandırılmış ve boyanmış yelkenlerden oluşan bir şehri ayakta tutuyordu. Bazıları on metre ya da daha fazla yükseklikte olan bu boyalı yelken duvarları buza, buz paçalarına ve buz bloğuna kazıkla bağlanmış, dikey direklerde iyice gerilmiş, uzun buzdağına diyagonal olarak duracak şekilde gerilmişti.

Crozier daha da yaklaştı. Hâlâ göz kırpıyordu. Göz kapaklarının donup yapışma tehlikesine rağmen gözlerini kırpmaya devam etti.

Sanki bir dizi renkli, devasa çadır buza konmuştu. Ama bu çadırların tavanı yoktu. İçeriden ve dışarıdan meşalelerle aydınlatılan bu dikey duvarlar açık buz denizinden buz bacalarından, dikine yükselen buzdağına doğru uzanacak şekilde bir yılan gibi kıvrılıyordu. Sanki bir gecede dev odalar ya da renkli, devasa apartmanlar buza inşa edilmişti. Her bir oda bir

önceki odaya göre farklı bir açıda duruyor, her on sekiz metrede bir direkler, halatlar ve yelken bezleri keskin dönüşlerle sıralanıyordu.

İlk odanın girişi doğu yönünde buza açılıyordu. Buradaki yelken bezleri parlak maviye boyanmıştı, gökyüzünü aylardır bu renkte görmeyen Crozier'ın boğazı düğümlendi. Odanın dışındaki meşalelerin alevi dikey yelken bezlerinin mavisini daha da güzel gösteriyordu.

Crozier, şaşkınlıkla bu görüntüye bakan Bay Blanky ve arkadaşlarının yanından geçti. Buz uzmanının "Aman Tanrım," diye mırıldandığını duydu.

Crozier iyice yaklaştı, parlayan mavi duvarların yakınına geldi.

Parlak renkli elbiseler giymiş garip figürler etrafında hoplaya zıplaya dolaşıyordu. Arkalarında renkli bezden yapılma kuyrukları sarkan dilenciler, kapkara kuyruklu ve oynayan siyah şapkalarıyla baca temizleyicileri, uzun gagalı egzotik kuşlar, kırmızı örtüleriyle ve siyah buzda kayan Pers terlikleriyle Arap şeyhleri, tek boynuzlu bir atın üzerine binmiş mavi maskeli korsanlar, hüzünle ilerleyen bir Yunan müzik korosu, Napolyon'un generalleri geziyordu etrafta. Kalın, yeşil bir elbise giymiş birisi buzda kaymadan Crozier'ın yanına geldi ve tiz bir sesle "elbise sandığı solunuzda Yüzbaşı, istediğinizi giyebilirsiniz," dedi. Sonra bunu söyleyen yaratık, garip kıyafetler giymiş diğer adamların arasında kayboldu.

Crozier renkli odalar boyunca yürümeye devam etti.

Sola doğru keskin bir dönüş yapınca, mavi odanın ötesinde uzun, mor bir oda çıktı karşısına. Crozier odanın boş olmadığını gördü. Bu karnavalı düzenleyenler her bir odanın içine halılar, duvar halıları, masalar ya da sandıklar yerleştirmişler. Her bir mobilya odanın rengine boyanmıştı.

Mor odanın ilerisinde, sola doğru keskin bir dönüş yaptıktan sonra uzun, yeşil bir oda gördü; bu oda diğerine göre öyle garip bir açıdaydı ki Crozier odanın tam yerini anlamak için yönünü yıldızlara bakarak tayin etmek zorunda kalmıştı. Eğlence düşkünlerinin çoğu bu uzun odadaydı: Başka egzotik kuşlar, uzun bir at suratına sahip bir prenses ve son derece garip bir biçimlerde birleşmiş ve dev böceklere benzeyen yaratıklarla doluydu içerisi.

Francis Crozier bu kıyafetlerin hiçbirini hatırlamadı ama Fitzjames, Franklin'in tam da Fury ve Hecla gemilerinde yaptıkları karnavalda kullandıkları bu elbiseleri kasten getirdiğini iddia ediyordu.

Dördüncü oda turuncuya boyanmıştı. Açık turuncuya boyanmış yelken bezlerine meşalenin ışığı vuruyordu. Halıya benzeyen, turuncuya boyanmış

daha fazla yelken bezi buzun üzerine serilmişti; ortadaki boşluktaki turuncu örtülü masaya kâğıttan, büyük bir içki bardağı konmuştu. Çılgınca kostümler giymiş en az otuz kişi bu büyük bardağın etrafında toplanmıştı, bazılarını şaka olsun diye gagalarını bardağın içine sokuyorlardı.

Crozier büyük bir şaşkınlıkla beşinci odadan yüksek sesle müzik geldiğini fark etti. Sağa döndü, beyaz bir odaya girdi. Buradaki beyaz yelken bezinden duvar boyunca masa örtüsü ile örtülü masalar ve sandalyeler konmuştu. Arka tarafta, garip kıyafetli biri Terör'ün büyük odasındaki neredeyse unutulmuş mekanik müzik aletinin kolunu çeviriyordu. Alette dönen metal plaklardan yüksek sesle müzik geliyordu. Nedense alet buzda daha fazla ses çıkarıyordu sanki.

Altıncı odanın içinden birkaç tayfa çıktı ve Crozier müzik aletinin yanından geçti, sola doğru keskin bir dönüş yaptıktan sonra kırmızı bir odaya girdi.

Yüzbaşı karın üzerine yerleştirilmiş direğe bağlı duran örümcek ağına benzer halatları ve bu halatların diğer ucunun buzdağına bağlı olduğunu görünce içinden bunu yapanları takdir etti bir denizci olarak. Erebus ve Terör'de aylarca kullanılmadan duran, direklerle beraber yerlerinden edilmiş, depolarda buz tutmuş halatlar bile yeniden bir işe yaradıkları için canlanmış gibiydi. Bu menekşe rengi odada fazla tayfa yoktu ve ışık garip bir biçimde rahatsız ediciydi. Odadaki tek mobilya, ortaya yerleştirilen sandıklardan ibaretti. Bu odadaki birkaç kuş, korsan ve eskici kılıklı tayfa beyaz odadan getirdikleri cam kadehlerden içki içip, etraflarına bakınıp, diğer odalara dağıldılar.

Menekşe rengi odanın arkasındaki son odada hemen hemen hiç ışık yoktu.

Crozier menekşe rengi odadan sağa doğru keskin bir dönüş yaptı ve neredeyse tamamen karanlık bir odada buldu kendini.

Hayır, bu doğru değil, diye fark etti. Tıpkı diğer odaların dışında olduğu gibi bu odanın da dışında meşaleler yanıyordu ama oda siyah olduğu için meşalenin ışığı pek anlaşılmıyordu. Crozier gözlerinin karanlığa alışmasını bekledi ve etrafını biraz daha iyi görmeye başladıktan sonra şaşkınlıktan iki adım geri attı. Ayaklarının altında buz yoktu. Sanki Kutup Denizi'nin siyah sularında yürüyordu. Yüzbaşı birkaç dakika sonra hileyi anladı. Denizciler kazan dairesinden ve kömür deposundan kömür tozu almışlar ve buraya serpmişlerdi. Denizciler inatçı ilkbaharlarda ya da yazlarda buzun daha hızlı çözülmesini sağlamak için bunu yaparlardı. Ama havanın eksi yüz dereceyi

bulduğu bu güneşsiz günlerde bunu yapmak bir işe yaramazdı. Bunun yerine tayfalar, kömür tozunu bu son, korkunç siyah odanın zeminine serpmek için kullanmışlardı.

Crozier'ın gözleri karanlığa iyice alıştıktan sonra büyük, siyah odada sadece bir tane eşya olduğunu anladı. Ama bu eşyanın ne olduğunu anlayınca öfkeden dişlerini sıktı.

Kaptan Sör John Franklin'in dededen kalma saati bu siyah odanın dibine konmuştu; saatin arka tarafı duvar görevi gören buzdağına bakıyordu. Crozier bu ağır saatin tıklayışını duyabiliyordu.

Tıklayan saatin üstünde, buzdan kurtulmak istercesine öne fırlamış halde duran beyaz tüylü bir baş ve bir canavarın fildişi sarısı dişleri vardı.

Hayır, diye düzeltti kendini, bu bir canavar değildi. Buza bir biçimde monte edilen şey büyük bir beyaz ayının başıydı. Yaratığın ağzı neredeyse açıktı. Gözleri siyah örtülerden cılız bir biçimde içeri giren ışığı yansıtıyordu. Ayının postu ve dişleri siyah odadaki en parlak şeylerdi. Hayvanın dili şaşırtıcı biçimde kırmızıydı. Başın altında, siyah saat bir kalp atışı gibi atıyordu.

İçi tanımlayamadığı bir öfkeyle dolan Crozier siyah odadan çıktı, beyaz odanın önüne geldi ve bağırarak bir subayın, herhangi birinin, yanına gelmesini istedi.

Uzun, kâğıt maskeli, belinden penise benzer bir koni fırlayan bir Satir ileri çıktı. "Emredin, komutanım?" "Çıkar o lanet olası maskeyi!"

"Emredersiniz, komutanım," dedi Satir, maskesini çıkardı. Terör'ün güvene sorumlusu Thomas R. Farr'dı bu. Onun yanındaki büyük göğüslü Çinli kadın da maskesini çıkarınca aşçı Bay Diggle'ın başı çıktı onaya. Diggle'ın yanındaki dev fare maskesini çıkardı, Erebus'tan Teğmen James Walter Fairholme 'ün yüzü göründü.

"Bütün bunların anlamı nedir?" diye kükredi Crozier.

Crozier'ın sert sesini duyan pek çok maskeli figür beyaz odanın içine doğru kaçtılar.

"Neyin anlamı komutanım?" diye sordu Teğmen Fairholme.

"Bunun!" diye bağırdı Crozier, iki eliyle beyaz duvarları, yukarıdaki direği ve halatları, meşaleleri... her şeyi göstererek.

"Hiçbir anlamı yok, Yüzbaşım," diye yanıt verdi Farr. "Bu sadece... Karnaval." Crozier her zaman, o ana kadar, Farr'ın güvenilir, işini iyi yapan biri olduğunu düşünürdü.

“Bay Farr, bunların hazırlanmasına yardımcı oldunuz mu?” diye sordu keskin bir biçimde.

“Evet, komutanım”

“Ya siz Teğmen Fairholme, en son odada garip bir biçimde sergilenen ayı kafasından haberiniz var mı?”

“Evet, komutanım,” dedi Fairholme. Teğmenin uzun, şaşkın yüzünde komutanın öfkesinden korktuğuna dair herhangi bir iz belirtmedi. “Onu ben vurdum. Dün akşam. Aslında iki tane vurdum. Bir anne ayı ve neredeyse tamamen büyümüş yavrusu. Bu gün gece yarısına doğru etlerini kızartacağız, bir nevi ziyafet çekeceğiz kendimize.”

Crozier tayfalara baktı. Öfkesinin göğsünü yumrukladığını hissediyordu; öyle bir öfke ki denizde olmadığı zamanlar onu şiddete yöneltirdi, öfkesi viskisinin ve başka viski kalmadığını bilmenin verdiği duyguyla karışıyordu.

Burada dikkatli olmak zorundaydı.

“Bay Diggle,” dedi büyük göğüslü Çinli kadına, “beyaz ayıların ciğerlerinin bizi hasta ettiğini biliyorsun.”

Diggle, Crozier’ın söylediğini başıyla onayladı, başıyla beraber altındaki göğüslerde aşağı yukarı hareket etti. “Ah, evet, Yüzbaşım. Beyaz ayıların ciğerlerinde anlayamadığımız bir şey var. Bu gece hayvanların ciğerlerini pişirmeyeceğiz, Yüzbaşım. Sizi temin ederim. Sadece taze et, yüzlerce kilo taze et yiyeceğiz. Bunları mükemmel bir biçimde pişireceğim, komutanım.”

Teğmen Fairholme araya girdi. “Tayfalar buzda iki ayı görmemizi ve onları öldürebilmemizi iyiye işaret olarak görüyorlar, Yüzbaşım. Herkes gece yarısındaki ziyafeti iple çekiyor.”

“Ayılarla ilgili neden bana bilgi verilmedi?” diye sordu Crozier.

Teğmen, güverteden sorumlu subay ve aşçı birbirlerine baktılar. Yakındaki kuşlar, periler ve yaratıklar da öyle.

“Ayı ve yavrusunu ancak dün gece vurduk, komutanım,” dedi Fairholme sonunda. “Sanırım iki gemi arasındaki trafik daha çok Erebus yönüne oldu. Sizin tayfalarınız bize yardıma geldiler. Ama Erebus’a pek dönen olmadı. Size haber vermediğim için özür dilerim, komutanım.”

Crozier bu konuda asıl sorumlunun Fitzjames olduğunu biliyordu. Diğer tayfalarında bunu bildiğini biliyordu.

“Pekâlâ,” dedi sonunda. “Devam edin.” Adamlar tekrar başlarına maskelerini geçirirken ekledi. “Eğer Sör John’un saatine bir şey olursa

Tanrı yardımcınız olsun.”

“Anlaşıldı, komutanım,” dedi çevresindeki maskeli tayfalar.

Crozier menekşe rengi odadan, korkunç siyah odanın bulunduğu yere son bir kez baktı- elli bir yıllık melankolik yaşamında neredeyse hiçbir şey onu bu kadar sıkıntıya boğmamıştı -ve beyaz odadan turuncu odaya, turuncu odadan, yeşil odaya, yeşil odadan, mor odaya, mor odadan, mavi odaya ve genişleyen mavi odadan karanlık buza doğru yürüdü.

Crozier bu boyalı yelken karmaşasından uzaklaştıktan sonra nefes alabildiğini hissetti ancak.

Yüzbaşı Erebus’a ve gemideki buz rampanın üzerinde duran ağır elbiseli figüre doğru ilerlerken önünde duranlar ona yol verdiler.

Yüzbaşı Fitzjames rampanın üstündeki küpeştede yalnız başına duruyordu. Pipo içiyordu. “İyi akşamlar, Yüzbaşı Crozier.”

“İyi akşamlar, Yüzbaşı Fitzjames. Şu... şu... şeyin içine girdiniz mi hiç?” Uygun bir kelime bulamadığı için arkasındaki ışıklı, renkli şehri ve onun arkasındaki halat ve direkleri eliyle gösterdi. Meşaleler parlak bir biçimde yanıyordu.

“Evet., gördüm,” dedi Fitzjames. “Gerçekten tayfaların dâhice yaratıcılığını gösteriyor bence.”

Crozier’ın buna söyleyecek bir şeyi yoktu.

“Şimdi şöyle bir soru çıkıyor ortaya,” dedi Fitzjames. “Bu saatlerce çalışma ile onaya çıkan bu dâhice eser seferimize mi yoksa... şeytana mı hizmet edecek?”

Crozier genç subayın atkısı altıda kalan gözlerini görmeye çalıştı. Fitzjames’in şaka yapıp yapmadığını anlamak istiyordu.

“Onları uyarmıştım,” diye homurdandı Crozier. “Bugün tek bir parça yağ ya da kömürü bile bu lanet olası karnaval için kullanmayacaklardı. Şu alevlere bak!”

“Tayfalar bana son birkaç haftada Erebus’u daha az ısıtarak tasarruf ettikleri kömürü kullandıklarını söylediler!” dedi Fitzjames.

Bu... labirent fikri kimin aklıdan çıktı?” diye sordu Crozier. “Renkli odalar? Siyah oda?”

Fitzjames piposundan bir nefes aldı, pipoyu ağzından çekti, gülümsedi. “Bütün bunlar genç Richard Aylmore’un fikriydi.”

“Aylmore mu?” diye sordu Crozier. Bu ismi hatırlıyordu ama adamın nasıl biri olduğu aklına gelmiyordu. “Silah odasından sorumlu yardımcın mı?”

“Ta kendisi.”

Crozier küçük, sessiz, içe gömülü gözleri olan, ukala bir ses tonuna sahip adamı ve onun bir tutam siyah bıyığını hatırladı. “Bunları da nereden çıkarmış?”

“Aylmore 1844’te ülkesine dönüp de Keşif Birimine yazılmadan önce yıllarca Amerika Birleşik Devletleri’nde yaşamış,” dedi Fitzjames. Piposu ağzında hafifçe çatırdıyordu. “Beş yıl önce, 1842’de garip bir öykü okuduğunu söyledi. Tıpkı burada olduğu gibi renkli odalarda yapılan bir maskeli bola anlatılıyormuş. Boston’da kuzeniyle beraber otururken okumuş bunu. Aylmore hikâyeyi tam olarak hatırlamıyormuş ama Prens Prospero tarafından düzenlenen bir maskeli baloymuş bu. Odaların sırasının bu şekilde olduğuna eminmiş. En sonda da siyah oda varmış. Tayfalar da bundan esinlendi.”

Crozier sadece başını iki yana sallayabildi.

“Francis,” diye devam etti Fitzjames. “Sör John’un döneminde gemide rahat rahat içki içemiyorduk. Ama babamın bana verdiği üç şişe iyi viskiyi saklamayı başardım. Bir şişem kaldı. Bu akşam bu şişeyi benimle paylaşırsan onur duyarım. Tayfaların vurdukları ayıyı pişirmelerine üç saat var. Bay Wall ve Bay Diggle’a filikalardaki ocakları buza indirmeleri için dün izin verdim. Etleri Beyaz Oda dedikleri yerde kızartacaklar. Hiç değilse aylardır ilk kez taze et yiyeceğiz. Ziyafet başlayana kadar Sör John’un Büyük Odasında bu viskiyi içelim mi?”

Crozier başıyla onayladı ve gemiye dönen Fitzjames’i takip etti.

25
CROZIER

Crozier ve Fitzjames Erebus’tan gece yarısına doğru çıktılar. Büyük Oda son derece soğuktu ama dışarının soğuğu vücutlarına saldırıyordu adeta. Son iki saatte hafif bir rüzgâr çıkmış, meşalelerle mangallar her yeri kaplamıştı. Fitzjames meşaleler sönmesin diye dışarıya fazladan birkaç çuval kömür göndermeyi önermiş, bir şişe viski içtikten sonra Crozier da bunu onaylamıştı. Meşaleler eksi yüz derecenin altına düşen sıcaklıkta zayıflamaya başlamıştı.

İki Yüzbaşı çok az konuştular. Her biri kendi melankolik düşlerine dalmıştı. Yaklaşık on iki kere birileri içeri girdi. Teğmen Irving nöbet değişimi için Terör’e gideceğini haber verdi. Teğmen Hodgson nöbetini tuttuğunu söyledi ve şimdi ise karnavala katılmak için izin istiyordu. Erebus’ta pek çok tayfa nöbet saatleri ile ilgili bilgiler vermek için odaya girdiler. Mühendis Bay Gregory ilkbaharda buzlar çözüldüğünde kullanabilecekleri kömürün gemiyi ancak birkaç saat götürebileceğini bu yüzden ellerinde kalan kömürleri kullanmalarında bir sakınca olmadığını söyledi; sonra buzdaki giderek çılgınlaşan eğlenceye götürülmek üzere birkaç çuval kömürün götürülmesi işini düzenledi. Yaşlı yelkenci Bay Murray, kunduz şapkası altına kendi kurumuş kafasından pek de farklı olmayan bir kafatası maskesini geçirmiş, bir cenaze kaldırıcısı kılığına girmişti, özür dileyerek içeri girdi ve rüzgâra karşı siper olsun diye biraz daha yelken alıp alamayacağını sordu. Kaptanlar buna onay verdiler, başka emirler ve talimatlar da veriyorlardı ama aslında hiçbir zaman viskinin de etkisiyle daldıkları düşüncelerinden çıkmıyorlardı.

Saat on birle gece yarısı arasında kat kat elbiselerine sarındılar, güverteye, geldiler. Yardımcıları Thomas Jopson ve Edmond Hoar’la birlikte Teğmen Le Vesconte ve Teğmen Little yanlarına geldi, hepsi kat kat elbiselerinin üzerine garip kostümler giymişlerdi, ve ayı etinin kızartıldığını, ilk yiyeceklerin her iki geminin kaptanına verileceğini haber verdiler. Aşağı gelmek ister miydiler? Bunun üzerine iki kaptan da buza indi. Crozier çok sarhoş olduğunu fark etti. Eskiden içkisini kimseye göstermeden içerdi. Nefesi viski koktuğu halde tayfaları komutanlarının duruma tamamen hâkim olduğunu görürlerdi. Ama Crozier günlerdir

uyumamıştı ve bu gece göğsüne çarpan soğuğa çıktığında ve ışıl ışıl parlayan yelken bezleri, parlayan buzdağı ve garip yaratıkların arasında yürürken viskinin göbeğini ve beynini yaktığım hissediyordu.

Etler beyaz odada kızartılıyordu. İki kaptan zikzak çizerek ve ne birbirlerine ne de gördükleri düzinelerce tuhaf figüre herhangi bir şey söylemeden ilerliyorlardı. Açık uçlu mavi odadan, mor odaya, yeşil odaya ve sonunda turuncu odadan geçerek beyaz odaya geldiler.

Crozier tayfaların çoğunun sarhoş olduğunu görmüştü. Bunu nasıl yapmışlardı? Yoksa kedilerine verilen içkileri saklamışlar mıydı? Yemeklerde kendilerine verilen içkileri biriktirmişler miydi? Terör’deki içki odasına kimsenin girmediğini biliyordu; çünkü Teğmen Little’ı hem sabah hem de öğle vakti odanın kilidinin sağlam olup olmadığına bakması için iki kere aşağı göndermişti. Erebus ‘un İçki Odası Sör John Franklin sayesinde zaten bomboştu.

Ama tayfalar bir biçimde havaya girmişlerdi. Çocukluğundan beri yani kırk yılı aşkın süredir denizci olan Crozier alkolü mayalamak, saklamak ve bulmak konusunda bir İngiliz denizcisinin hayal gücünün sınır tanımadığını biliyordu.

Bay Diggle ve Bay Wall kocaman ayı butlarını ve etlerini alevde pişiriyorlardı. Sırıtan, sırıtırken parlayan altın dişlerini gösteren Teğmen Le Vesconte, kuyruğa giren tayfalara ve subaylara yiyeceklerini dağıtmaya hazırlanıyordu. Pişen etin kokusu inanılmazdı ve Crozier bu karnavaldan zevk almayacağına dair kendi kendine söz verdiği halde ağzı sulandı.

Sıradakiler, eskiciler, Katolik rahipler, Fransız saray mensupları, periler, her türden dilenci, üzeri örtülü bir ceset, kırmızı başlıklı, altın zırhlı ve siyah maskeli iki Romalı lejyoner Crozier ve Fitzjames’e yol verdiler, onları sıranın önüne aldılar ve kaptanlarına selam verdiler.

Bay Diggle, hâlâ Çinli kadın kıyafetiyleydi ve göğüslerini bel hizasına çekmişti. Hareket ettikçe belindeki göğüsler sallanıyordu. Önce Crozier’a, daha sonra Fitzjames’e büyükçe birer dilim kesti. Teğmen Le Vesconte subaylara çatal bıçak takımı ve keten mendillerini verdi. Teğmen Fairholme iki kaptanın kupalarına bira koydu.

“Burada dikkat edilmesi gereken şey,” dedi Fairholme, “bir kuş gibi hızla içmek ve dudaklarınızın donup bardağa yapışmasına izin vermemek.”

Fitzjames ve Crozier beyaz örtülü masada kendilerine bir yer buldular. Beyaz örtülü sandalyelerini o akşam Crozier tarafından azarlanan güverteden sorumlu Çavuş Bay Farr çekmişti. Bay Blanky Erebus’daki

meslektaşı Bay Reid ile yan yana oturmuştu. Aynı masada Edward Little ve Erebus'tan yarım düzine subay daha vardı. Beyaz masanın diğer ucunda ise cerrahlar oturuyordu.

Crozier eldivenlerini çıkardı, sadece bir kat eldivenle kalmıştı ve parmakları üşüyordu. Dikkatle, metal çatalı ağzına değdirmeden eti ağzına götürmeye çalıştı. Ayı pirzolası dilini yaktı. O anda içinden gülmek geldi, burada, eksi yüz dereceyi bulan Noel akşamında, burnundan çıkan buz kristalleri ve atkıların, beresinin ve Galler peruğunun altına saklanmış yüzüne rağmen nasıl olduysa dilini yakmayı başarmıştı. Tekrar denedi ve bu defa eti çiğneyip yutabildi.

Hayatında yediği en lezzetli yemekti bu. Bu durum Yüzbaşıyı şaşırttı. Son kez taze et yemelerinden bu yana aylar geçmişti ve yedikleri ayı etinin tadı ekşi gelmişti onlara. Ciğer ve benzeri organları da yedikten sonra bütün tayfalar hasta olmuştu. O günden sonra çok güç durumda kalmadıkça ayı eti yememe kararı almışlardı.

Ve şimdi bu Karnaval... bu masraflı şölen. Beyaz odanın her yanında, görünüşe göre yelken beziyle kaplı sandıklar, fıçılar, masalarda ve yandaki turuncu ve menekşe rengi odalarda oturan tayfalar yemeklerine yumulmuştu. Buradaki tayfalardan çok azı çatal bıçak kullanıyordu. Bazıları etlerini çubuklara batırarak yiyor ama çoğu ellerini kullanıyordu. Sanki bir sürü etobur hayvan, avları üzerine üşüşmüşlerdi.

Crozier yedikçe daha çok acıktı. Fitzjames, Reid, Blanky, Farr, Little, Hodgson ve diğerleri de, hatta diğer yardımcılarla beraber yakındaki bir masada oturan yardımcısı Jopson bile etlere aynı iştahla yumulmuşlardı. Çinli bir bebek kıyafeti giymiş Bay Diggle'ın yardımcılarından biri masalarda dolaşıyor, filikaların ocaklarında pişmiş sebzeleri dağıtıyordu ama çok sıcak olmasına rağmen bu sebzeler leziz ayı eti kadar tercih edilmiyordu. Crozier, sadece ve sadece bu seferin komutanı olması sebebiyle kendini tuttu ve sıranın en önüne geçip daha fazla ayı eti talep etmedi. Fitzjames dikkati dağılmış havasından kurtulmuştu ve mutluluktan ağlayacak gibiydi.

Aniden, tayfaların çoğu etlerini bitirdikten ve biralarını donmadan önce içtikten sonra, menekşe rengi odanın girişindeki Pers kralı müzik aletinin kolunu çevirmeye başladı.

Kaba saba müzik aletinden ilk notalar duyulur duyulmaz kalın eldivenli ellerden çıkan bir alkış başladı. Tayfalar daha önce bu müzik aletinden şikâyetçiydiler. Notaların en az yarısı bozuk çıkıyordu. Ama bu defa gelen

ses çok temizdi. Düzinelerce tayfa ayağa kalktı. Hep bir ağızdan şarkı söylemeye başladılar. Nefeslerinden çıkan buhar yelken bezlerinden yukarı yükseliyor, meşalenin ışığında parlıyordu. Bu soğuk gecede, tepelerindeki buzdağında yankılanan ilk tanıdık sözler duyulduğunda Crozier bile bir aptal gibi gülümsemek durumunda hissetti kendini.

Britanya ilk kez cennetin emrine girdiğinde, Mavi göklerden ilk indiğinde. Toprağa ayağını bastığında, Koruyucu melekler adımızı söyledi. Yüzbaşı Crozier ve Fitzjames ayağa kalktılar ve nakarata eşlik ettiler. Yaşasın Britanya. Britanya dalgaların efendisidir; bizler asla köle olmayız! Genç Hodgson'un tenor sesi eşliğinde yedi renkli odanın altısını dolduran adamlar ikinci kıtayı okudular beraber. Senin gibi kutsal olmayan uluslar, Sırayla zorbaların eline geçecek; Sen özgürce büyürken, Onlar seni kıskanacak. Crozier, viski ve ayı etinin sıcaklığını göğsünde hissederek ve doğu tarafında, iki oda ötelerinde meydana gelen gürültüyü belli belirsiz duyarak tayfalara eşlik etti.

Yaşasın Britanya. Britanya dalgaların efendisidir; bizler asla köle olmayız!

Diğer odalardaki tayfalar da şarkıya eşlik ediyorlardı ama buna bir de gülüşmeler eklenmişti. Gürültü arttı. Müzik aletinin sesi iyice açıldı. Tayfalar da seslerini iyice yükselttiler. Fitzjames ve Little'ın ortasında, üçüncü kıtaya da eşlik eden Crozier beyaz odaya giren yürüyüş alayını görünce şaşkına döndü. Her bir yabancı saldırısından sonra. Daha da güçlü çıkacaksın; Gökleri sarsan büyük fırtına, Köklerini güçlendirecek sadece. Yürüyüş alayının en önünde Amiral üniforması giymiş bir figür vardı. Amiralin apoletleri öyle garipti ki figürün omuzlarından yirmi santim aşağı sarkıyordu. Çok şişmandı. Eski moda ceketinin düğmeleri iliklenmemişti. Amiralin başı yoktu. Figür sol elinde kâğıt maskeden yapılmış bir baş tutuyordu. Sağ elindeyse üzerinde kuştüyü olan bir Amiral şapkası vardı. Crozier şarkı söylemeyi kesti. Ama diğer adamlar devam ettiler.

Yaşasın Britanya. Britanya dalgaların efendisidir; bizler asla köle olmayız!

Görünüşe göre Sör John Franklin'i temsil eden Amiral'in arkasında (gerçi Sör John'un başı kopmamıştı) siyah pençeli, üçgen kafalı ve siyah gözlü bir beyaz kutup ayısının vücuduna sahip tüylü bir figür vardı; ama bu yaratık arka ayakları üzerinde dikilmişti ve boyu ile kolları bir ayının iki katı uzunluğundaydı. Ağır ağır, neredeyse körlemesine hareket ediyor, vücudunun üstünü ileri ve geriye doğru hareket ettiriyor, yaklaştığı er

adamın suratına bakıyordu. Çanların ipleri gibi sarkan ve sallanan kolları kostümü giymiş tayfaların başlarından daha büyüktü.

“Alttaki bizim dev Manson,” dedi gülerek Çavuş Charles Frederick Des Voeux. Crozier’ın yanında oturuyordu ve şarkıya rağmen duyulabilmesi için bunu yüksek sesle söylemişti. “Üstteki de küçük kalafatçı yardımcısı, adı Hickey miydi? Mansonun omuzlarına oturmuş. Adamlar iki kostümü tek bir kostüm haline getirmek için bütün gece uğraştılar.”

*

Zorbalar seni asla ele geçiremeyecek
Sana diz çöktürmek isteyenler
Ancak senin alevini arttırırlar
Sonları kötü olur, senin ününe ün katılır.

*

Mavi, yeşil ve turuncu odalardan tayfalar, dev ayıyı beyaz oda boyunca menekşe rengi odaya doğru takip ettiler. Crozier beyaz örtülü masasında kelimenin tam anlamıyla donakaldı. Sonunda başını Fitzjames’e çevirip baktı.

“Yemin ediyorum bundan haberim yoktu, Francis,” dedi Fitzjames. Dudakları ince ve bembeyazdı.

Kostüm giymiş figürler beyaz odayı boşaltmaya başladılar; amirallerini ve kolları sallanan, yavaş yavaş yürüyen iki ayaklı ayıyı menekşe rengi odanın görece kasveti boyunca izlediler. Sarhoş tayfalar Crozier’ın etrafında çılgınca şarkı söylüyordu.

YAŞASIN BRİTANYA. BRİTANYA DALGALARIN EFENDİSİDİR; BİZLER ASLA KÖLE OLMAYIZ!

Crozier menekşe rengi odaya onları izlemeye gitti. Fitzjames de Crozier’ın peşine takıldı. Terör’ün kaptanı onca yıl boyunca hiç böyle hissetmemişti. Bu garip hicvin bir an önce durdurulması gerekiyordu. Donanmanın hiçbir birimi ölen komutanlarının böyle bir eğlencenin konusu olmasına dayanamazdı. Ama Crozier aynı zamanda, işlerin nasıl bir noktaya vardığını da biliyordu. Şimdi adamlardan şarkıyı kesmelerini istemek, Manson ve Hickey’in utanç verici yaratık kıyafetinden çıkmalarını istemek, herkese üzerlerindeki kostümü çıkarmalarını emretmek ve tayfaları yatağa göndermek en az kendisini böylesine öfkelendiren bu pagan ayini kadar saçma ve gereksiz olacaktı.

KÖYLER SANA AİT;
KENTLERİN TİCARETLE IŞIL IŞIL;

HERKES SENİN EMRİNDE,
BÜTÜN KIYILAR SANA AİT!

Başsız Amiral, garip ayı, yaratık ve onları takip eden yüz kadar kostümlü tayfa menekşe rengi odada fazla kalmamışlardı. Crozier menekşe rengi odaya girdiğinde, içerideki ve dışarıdaki meşaleler menekşe rengine boyalı yelken duvarı kamçılıyor ve duvarlar da artan rüzgârla beraber dalgalanmaya başlıyordu, Manson, Hickey ve arkalarında şarkı söyleyen güruhun siyah odanın girişinde toplandıklarını gördü.

Crozier "hayır!" diye bağırmamak için zor tuttu kendini. Sör John ve kocaman ayının bulunduğu bir parodi zaten yeterince kötüydü, bir de bunu kutup ayısı kafası ve tıklayan saatin bulunduğu boğucu siyah odaya taşımak düşünülemeyecek kadar kötü bir şey olurdu. Tayfaların kafasında nasıl saçma bir plan olduğunu bilmiyordu ama neyse ki kısa süre sonra sona erecekti. İkinci Büyük Venedik Karnavalı adı verdikleri bu saçmalığın sonuna geliyorlardı. Crozier şarkıların ve içkilerin bitmesini bekleyecek, sonra herkese kostümlerini çıkarmalarını emredecek, donmuş, sarhoş denizcileri gemilerine gönderecek ama direk ve yelkenleri buzun ortasına dikme işinde kimin payı varsa onların soğuktan donma pahasına da olsa hemen, bu gece bu malzemeleri söküp eski yerine koymalarını emredecekti. Sonra Hickey, Manson, Aylmore ve subayların icabına bakacaktı.

Sallanan, sürekli alkışlanan, başsız amiral ve sallanan ayı siyah odaya girdiler.

Sör John'un siyah saati gece yarısını gösterecekti birazdan.

Garip kostümlü figürlerden oluşan sürünün arkada kalan kesimi eğlenceyi kaçırmamak ve siyah odaya girmek için öndekileri itmeye başladılar. Ama sürünün önündeki eskiciler, fareler, tek boynuzlu atlar, çöpçüler, tek bacaklı korsanlar, Arap prensleri, Mısır prensesleri, gladyatörler, periler ve diğer yaratıklar siyah odanın eşiğinde durmuş ve geri dönmek istiyorlar, arkadan itenlere direniyorlar, kömür tozu serpilmiş buza ve siyah duvarlı karanlığa girmek istediklerinden emin olamıyorlardı.

Crozier sürünün içinden kendine yol açıyordu. İçeri girmek isteyen arkadakilerle içeri girmeye pek de istekli olmayan öndekiler birbirlerini itiyorlardı. Crozier bu komediye bir son veremese bile en azından çabuk bitmesini sağlayabileceğini düşündü.

Crozier sonunda içeri girmekte tereddüt eden öndeki otuz kişinin arasına girmişti. Gözlerinin karanlığa alışmasını bekledi. Kömür tozunun buza verdiği siyah renk Crozier'a siyah bir kuyuya düşüyormuş hissi

vermişti. Sonra yüzünde bir soğuk hava akımı hissetti aniden. Sanki birisi tepelerine çöken buzdağında bir delik açmıştı. Bu karanlık odadaki kostümlü figürler bile şarkı söylüyorlardı ama asıl sesler menekşe rengi odadaki güruhtan geliyordu.

YAŞASIN BRİTANYA. BRİTANYA DALGALARIN EFENDİSİDİR; BİZLER ASLA, ASLA, ASLA, ASLA, ASLA KÖLE OLMAYIZ!

Crozier, siyah saatin üstünde kafası koparılmış ayının beyazlığını zor da olsa fark ediyordu. Saatin çanı altı kez çaldı ve bu karanlık boşlukta saatin sesi berbat biçimde daha fazla çıkıyordu. Uzun, sallanan beyaz ayının biçimini, Manson ve Hickey'in isli buzda dengelerini sağlamakta zorlandıklarını ve kuzey tarafındaki yelken duvarların rüzgârda şiddetle dalgalanıp sallandıklarını görebiliyordu.

Crozier odada ikinci bir beyaz biçimin bulunduğunu gördü. O da arka bacaklarının üstünde duruyordu. Manson ve Hickey'in arkasında, karanlık bölümün biraz daha ötesinde duruyordu. Diğer ayıdan çok daha büyüktü. Çok daha uzundu.

Adamlar sustular ve saatin çanı dört kez çaldı. Odada bir şey kükredi.

İLHAM PERİLERİ ÖZGÜRLÜĞÜ BULACAKLAR YANINDA; SENİN MUTLU KIYILARINA GELECEKLER GÜZEL ADA, EŞSİZ GÜZELLİKLE TAÇLANMIŞ CESUR YÜREKLERLE DOLU!

Karanlık odadaki adamlar birden kendilerini arkadan iten kalabalığı geriye doğru itmeye çalıştılar.

"Neler oluyor?" diye sordu Doktor McDonald. İki oda arasından sızan parlayan ışıkta Crozier, üzerlerinde hâlâ kostümler bulunan ama başlıklarını çıkarmış dört cenahı tanıdı.

Siyah odadaki adamlardan biri korkuyla bağırdı. İkinci bir kükreme geldi. Francis Rawdon Moira Crozier daha önce böyle bir ses duymamıştı; bu on dokuzuncu yüzyıla ait olmayan, daha önceki çağlardan gelen bir sesti sanki. Öylesine bas bir ses çıkmıştı ki ve bu ses öylesine güçlüydü ki Terör'ün kaptanı orada, tayfalarının önünde pantolonuna işemek istedi. İki beyaz ayıdan daha büyük olanı ileri atıldı. Kostüm giymiş adamlar çığlık attılar, olanları merakla görmek istedikleri için kendilerini iten arkadaki tayfaları geri itmeye çalıştılar. Kimisi karanlıkta ilerlemeye çalışırken siyah yelken bezinden duvarlara çarptı.

Yanında silahı olmayan Crozier olduğu yerde kalakaldı. Yaratığın karanlıkta yanından geçtiğini hissetti. Bunu zihniyle... düşünerek hissetti.

Birden eski bir kan kokusuyla karışmış ceset dolu bir kuyunun kokusu sindi etrafa.

Prensesler ve periler kostümlerini ve paltolarını karanlıkta üzerlerinden atıyorlar, siyah duvarları tırmalıyor, bellerinden bıçaklarını çıkarmaya çalışıyorlardı.

Crozier etli, hasta edici bir darbe sesi duydu; tabak büyüklüğünde pençeler ve bıçak büyüklüğünde tırnaklar bir adamın vücuduna çarptı. Bir şey, süngüden daha büyük dişlerle birisinin kafatasını parçalayarak ısırdı. Diğer odalarda tayfalar hâlâ şarkı söylüyordu.

YAŞASIN BRİTANYA. BRİTANYA DALGALARIN EFENDİSİDİR; BİZLER ASLA, ASLA, ASLA, ASLA, ASLA KÖLE OLMAYIZ!

Siyah saat son kez çaldı. Gece yarısı olmuştu. 1848 yılına girmişlerdi.

Tayfalar bıçaklarını siyah duvarları yırtmak için kullandılar. Dağılan ve savrulan yelken bezleri hemen meşalelerdeki alevle birleşti. Alevler gökyüzüne doğru yükseldi ve hemen buza dikilmiş direğe ulaştı.

Beyaz biçim menekşe rengi odaya yöneldi. Oradaki tayfalar çığlık atıyor, dağılıyor, küfür ediyor, bazıları odalardaki açık yerlere uzun bir yolu aşarak ulaşmaktansa, doğrudan duvar işlevi gören yelkenleri yırtarak dışarı çıkmaya çalışıyordu. Crozier yaratığı takip etmeye çalışırken önüne çıkan tayfaları itiyordu. Siyah odanın iki duvarı da tutuşmuştu. Tayfalar daha fazla çığlık atmaya başladılar; adamlardan bir tanesi Crozier'ın yanından geçti; garip kostümü, Galler peruğu ve saçları tutuşmuş, mavi ipekten flamalar gibi arkasından geliyordu.

Crozier kendisini önünü kesen kalabalıktan kurtardığında menekşe rengi oda da yanmaya başlamış, buzdan gelen yaratık beyaz odaya girmişti. Yüzbaşı bu beyaz yaratığın önünden kollarını sallayarak ve elbiselerini çıkarmaya çalışarak kaçan tayfaların bağrışlarını duyabiliyordu. Güzel bir biçimde halatlar geçirilmiş direk, buzdağına ulaşan halatlar tutuşmuştu ve siyah gökyüzü üzerine yazılmış bir tür yazıya benziyorlardı. Buzun binlerce yüzü dans eden alevleri bin bir biçimde yansıtıyordu.

Direkler yanan siyah odadan çıkan kaburgalar gibi açıktaydı. Menekşe rengi oda ve şimdi de beyaz oda yanıyordu. Yıllarca kutuplarda kum halde depolanmış bu malzemeler hemen alev alıyordu.

Crozier dununa hâkim olma umudunu yitirdi ve diğerleriyle beraber kaçmaya başladı. Bu yanan labirentten çıkmalıydı.

Beyaz oda iyice yanmaya başlamıştı. Alevler beyaz duvarlar boyunca yükseliyor, buzdaki halıları tutuşturuyor, üzerleri örtülü masalara, fıçılara,

sandıklara, Bay Diggle'ın ocağına sıçrıyordu. Birisi kaçarken müzik aletine çarpıp onu yere düşürmüştü; şimdi meşe ve bronzdan yapılma alet özenle oyulmuş kıvrımlarında alevleri yansıtıyordu.

Yüzbaşı Crozier beyaz odada Fitzjames'in ayakta durduğunu gördü. Üzerinde kostüm olmayan ve kaçmayan tek figür oydu. Crozier hareketsiz duran adamı yakasından çekti. "Gel James! Gitmek zorundayız."

Erebus 'un komutanı üstüne, sanki daha önce hiç tanışmamışlar gibi baktı. Fitzjames'in yüzünde yine o küçük, belli belirsiz, çılgınca gülümseme vardı.

Crozier ona bir tokat attı. "Hadi!"

Uyurgezer haldeki Fitzjames'i çeken ve sürükleyen Crozier yanan beyaz odadan çıktı ve dördüncü odaya girdi. Bu odanın duvarlarının, turuncu rengi kendisinden çok daha koyu bir turuncuyla parlayan alevlerle kaplı olduğunu görünce yanan yeşil odaya gitti. Labirent sonsuza kadar uzuyor gibi geliyordu ona. Sağda solda kostümlü figürler yerde yatıyor -bunlardan bazıları yırtık ve parçalanmış elbiseleri içinde inliyordu- diğerleri onları sürükleyerek dışarı çıkarmaya çalışıyordu. Ayaklarını bastıkları buz tutmuş denizde, tutuşan halıların bulunmadığı yerlerde, elbise parçaları ve yere atılmış soğuk hava malzemeleri vardı.

"Hadi!" diye tekrarladı Crozier, hâlâ Fitzjames'i sürüklüyor, onu kendine getirmeye çabalıyordu. Bir denizci buzda baygın halde yatıyordu bu, Erebus'tan genç George Chambers'tı ve şimdi yirmi bir yaşında olmasına rağmen geminin daha önce trampet çalan gençleri arasında yer alıyordu ve kimse onu fark etmemiş görünüyordu. Crozier bir anlığına Fitzjames'i bıraktı ve Chambers'ı omzuna aldı. Sonra tekrar Fitzjames'i çekerek koşmaya başladı; o sırada alevler her iki taraftan yükselip direğe sıçradı. Crozier arkasında korkunç bir tıslama sesi duydu.

Crozier yaratığın arkasından gelerek, belki de sert buzu kırarak onu çembere aldığına emindi; eldivenli tek yumruğuyla onu karşılamak için arkasını döndü.

Bütün buzdağı sıcaktan buhar çıkarıyordu. Büyük buz kütleleri ve çıkıntılar kırılıyor, buza düşüyor, üzerine düştükleri çadır labirentinde tıslıyorlardı. Crozier bu sahne karşısında bir an hareketsiz kaldı. Buzdağının üzerinde bulunan ve alevleri yansıtan binlerce çıkıntı ona yanan yüz katlı kale masalını hatırlattı. O anda ömrü boyunca bir daha böyle bir şey görmeyeceğine emindi.

"Francis," dedi Yüzbaşı James Fitzjames. "Gitmemiz gerek."

Yeşil odanın duvarları çöküyordu ama daha ilerde buzun üstünde daha fazla alev vardı. Hızla ilerleyen alevler son iki odaya da ulaşmıştı.

Tek eliyle yüzünü koruyan Crozier alevler arasından ilerledi, kaçan son tayfaları da önüne kattı.

Hayatta kalanlar yanan mor odadan sendeleyerek çıktılar; Crozier onları tutuşan mavi odaya yönlendirdi. Kuzeybatıdan esen rüzgâr uğulduyor, belki o anda gerçekleşen belki de Francis Crozier'ın kafasında yankılanan çığlıklar, tıslamalar ve kükremeler arasında alevler mavi odanın geniş açıklığına ulaşmış, ateşten bir bariyer oluşturmuştu.

Bazıları hâlâ kostümlerini çıkarmamış yaklaşık bir düzine tayfadan oluşan topluluk alevlerin önünde durmak zorunda kaldı.

"DEVAM EDİN!" diye kükredi Crozier en emredici ve en şiddetli sesiyle. Crozier'ın bu emrini güvenenin en üst noktasına çıkmış bir nöbetçi bile en az altmış metre yükseklikten duyabilirdi. Duymakla da kalmaz bu emre uyardı da. Tayfalar da uydular. Atlayarak, çığlık atarak, Crozier'ın tam önünden ilerleyerek alevlerin arasından geçtiler; Crozier hâlâ sağ omzunda Chambers'ı taşıyor, sol koluyla da Fitzjames'i çekiyordu.

Dışarı çıktıklarında elbiseleri hâlâ tüten Crozier koşmaya devam etti; gecenin içinde her biri ayrı yöne dağılan bir düzine tayfayı geride bıraktı. Yüzbaşı adamların arasında yaratığı hemen görmedi ama burada, alevlerin her yeri aydınlatmasına ve her yöne bakan, yüz elli metre uzunluğunda gölgeler oluşturmasına rağmen, her şey karmakarışıktı. Crozier subaylarına bağırıyor, hâlâ baygın olan George Chambers'ı koyacak bir yer alıyordu.

Aniden tüfeklerden pop, pop, pop diye mermi sesleri gelmeye başladı.

Dört deniz piyadesi, inanılmaz, şaşırtıcı biçimde ama açıkça, alevlerden gelen ışık çemberinin tam dışında bir çizgi oluşturmuş, dizlerinin üzerine çökmüş halde koşan tayfaların bulunduğu kalabalığa doğru rastgele ateş ediyordu. Hâlâ üzücü ve tuhaf biçimde üzerinde kostümler bulunan figürler teker teker yere düşüyordu.

Crozier, Fitzjames'i yere bıraktı ve ateş eden deniz piyadelerine doğru kollarını sallayarak koştu. Tüfeklerden çıkan kurşunlar kulaklarının yanından vınlayarak geçiyordu.

"ATEŞİ KESİN! LANET OLSUN, ÇAVUŞ TOZER, BUNU YAPTIĞIN İÇİN RÜTBENİ SÖKECEĞİM VE O LANET OLASI ATEŞİ HEMEN KESMEZSENİZ HEPİNİZİ ASARIM!"

Ateş kesildi.

Deniz piyadeleri selam durumuna geçtiler. Çavuş Tozer bağırarak beyaz yaratığın adamların arasında olduğunu söyledi. Alevlerin ışığında onu görmüşlerdi. Bir tayfayı ağzında taşıyordu.

Crozier bunu duymazlıktan geldi. Buzdaki Terör ve Erebus tayfalarına toplanmaları emrini verdi; yaralanan ve yanan adamları Fitzjames'in gemisine gönderiyor, Terör'den, ya da Erebus'tan, subayları, emir verebileceği herhangi bir yetkiliyi arıyor, korkarak buz bacaları ve basınç sırtlarına, karanlıkta uluyan rüzgâra doğru kaçan tayfaları bir araya toplamaya çalışıyordu.

Bu tayfalar geri gelmezlerse donarak öleceklerdi. Ya da buzdaki yaratık onları yakalayacaktı. Crozier Erebus 'un orta güvertesinde kendilerini toplamadan Terör'e dönmemeye karar verdi.

Ama Crozier'ın önce adamlarını toplaması, görevlendirmesi, buzda yaralı ya da ölü halde yatan karnaval kurbanlarını toplamalarını sağlaması gerekiyordu.

İlk anda sadece Erebus'tan Çavuş Couch ve Teğmen Hodgson'u bulabildi. Ama daha sonra duman ve buharların arasından Teğmen Little çıkageldi, buz tabakası birkaç santim erimiş, deniz boyunca, buz bacalarından oluşan ormana doğru dumanlar yükselmeye başlamıştı. Little zorlanarak selam verdi. Sağ kolu yanmıştı ama göreve hazır olduğunu söyledi.

Crozier yanında Little varken durumu daha kolay denetimi altına alacak, tayfaları Erebus'a gönderecek, yapması gerekenleri daha kolay yapabilecekti. Deniz piyadelerine silahlarını doldurmalarını ve Erebus 'un yanındaki buz rampasının etrafında ateşe hazır bir biçimde bir çizgi oluşturmalarını söyledi.

"Aman Tanrım," dedi Doktor Harry D. S. Goodsir. Erebus'tan çıkmıştı; elbiselerini çıkarmaya çalışırken Crozier'ın yanına gelmişti. "Burası alevler yüzünden sıcak olmuş."

"Öyle," dedi Crozier yüzünde ve vücudundaki teri hissederek. Yangın havayı yüz derece kadar daha sıcak yapmıştı. Boş boş acaba buzlar erir de boğulur muyuz diye düşündü. Goodsir'e bağırarak şu emri verdi: "Teğmen Hodgston'a git ve ölü ve yaralı sayısını çıkarmasını söyle. Diğer cerrahları bul, Sör John'un büyük odasını revir olarak kullanın, deniz savaşlarında nasıl davranmanız gerekiyorsa öyle çalışın. Buzda ölülerin durmasını istemiyorum, yaratık hâlâ buralarda bir yerde. Tayfalara onları orta güverteye taşımalarını söyle. Kırk dakika sonra bana kesin rakamları verin."

“Emredersiniz, komutanım,” dedi Goodsir. Cerrah, paltosunu elinde taşıyarak Teğmen Hodgson’a oradan da Erebus ‘un buz rampasına koştu.

O gece yelken bezleri, direkler, halatlar, kostümler, masalar, fıçılar, sandıklar ve yedi büyük odadaki diğer mobilyalar ertesi sabahın derin karanlığına kadar yandı.

26
GOODSIR

Doktor Harry D. S. Goodsir'ün günlüğünden:

4 Ocak 1848

Bir tek ben kaldım.

Sefere çıkan cenahlar arasında hayatta kalan tek kişi benim. Herkes Büyük Venedik Karnavalı'nda sadece beş kişiyi kaybetmiş olmamızın büyük bir şans olduğunu düşünüyor. Ama ölen beş kişiden üçünün meslektaşlarım olması olağanüstü bir durum.

İki baş cerrah Doktor Peddie ve Stanley yanarak öldüler. Terör'deki meslektaşım Doktor McDonald ise yangından ve yaratıktan kurtulmasına rağmen kaçarken deniz piyadelerinin ateşi sonucu hayatını kaybetti.

Ölen diğer iki kişi de subaydı. Erebus'tan James Walter Fairholme yaratıktan göğsüne aldığı bir darbe sonucu Siyah Oda'da öldü. Teğmen Fairholme'un cesedi korkunç çadır labirentinin erimiş buzlu yüzeyinde yanmış halde bulunmuştu ama yaptığım otopsi sonucunda göğüs kafesinin parçalandığını ve kalbinin un ufak edildiğini gördüm.

Yangın ve karmaşayla başlayan yeni yıldaki son kaybımız ise Terör'den Çavuş Frederick John Hornby, tayfaların Beyaz Oda dediği yerde, yelken bezlerinin altında bulunmuştu. Bay Hornby'nin ölümünün üzücü ironisi, adamın gecenin büyük kısmını Terör'de nöbet tutarak geçirmiş, daha sonra görevini Teğmen Irving'e bırakmış, olaydan bir saat önce eğlenceye katılmış olmasıydı.

Yüzbaşı Crozier ve Yüzbaşı Fitzjames şimdi dört cenahlarından üçünü ve en güvendikleri iki subaylarını kaybetmişlerdi.

On sekiz tayfa yaralanmıştı, bunların altısının yarası ağırdı. Bu altı kişi Terör'den buz uzmanı Bay Blanky; aynı gemiden (herkesin severek "Şişman Wilson" diye çağırdığı) marangoz yardımcısı Wilson; birkaç ay önce beraber Kral William Adası'na gittiğim Denizci John Morfin; Erebus 'un malzemecisinin yardımcısı Bay John Lane'den oluşuyor ve ne mutlu ki hepsi yaşayacak. (Bununla birlikte bir aydan kısa süre önce aynı yaratığın saldırısını daha basit yaralarla atlatan, dört cerrahın da tüm zamanını ve yeteneğini kullanarak iyileştirdiği Bay Blanky'nin karnavalın karmaşasında

yanmadan kurtulup yine aynı bacağından yaratığın pençesi ya da ısırması sonucu yaralanması da bir başka ironi. Bay Blanky o sırada yanan yelken bezleri ve direklerden kurtulmaya çalıştığını söylüyor. Bu defa buz uzmanının sağ bacağını kesmek zorunda kaldım. Bu kadar kısa bir süre içinde iki kez saldırıya uğrayan bir adam için oldukça neşeli görünüyor yine de.)

Dün, pazartesi günü, hepimiz kırbaçlamalara şahit olduk. Donanmada gördüğüm ilk cezalandırma olayıydı ve böyle bir şeyi bir daha görmemek için Tanrıya dua ediyorum.

Cuma gecesi meydana gelen yangından beri kelimelerle tarif edilemeyecek bir öfkeye kapılan Yüzbaşı Crozier her iki geminin de hayatta kalan tayfalarını dün saat sabah onda Erebus ‘un güvertesine topladı. Deniz piyadeleri ellerinde tüfeklerle bir sıra oluşturdular. Trampetler çalındı.

Erebus ‘un Silah Odasından sorumlu yardımcısı Bay Richard Aylmore ve Terör’den kalafatçı yardımcısı Cornelius Hickey le denizci Magnus Manson başları açık, üzerlerinde sadece pantolon ve fanilalarla geminin önündeki ocağın yanına getirildiler; orada bulunan bir tahta kapak havaya kaldırıldı. Bay Aylmore’dan başlayarak her biri sırayla kapağa bağlandı.

Ama bundan önce suçlular ayakta tutuldu. Aylmore ve Manson başlarını öne eğdiler; Hickey ise Yüzbaşı Crozier suçlamaları okurken meydan okurcasına başı dik bekliyordu.

Aylmore’a asilik ve gemiyi tehlikeye sokan sorumsuz davranışlar nedeniyle elli kırbaç cezası verilmişti. Eğer bu sessiz sedasız Silah Odasından sorumlu yardımcı, renkli çadır fikrini ortaya atmış olmakla kalsa idi, ki bunu da Amerika’da çıkan fantastik bir dergiden esinlenerek ortaya atmıştı, cezası daha hafif olacaktı. Ama Büyük Venedik Karnavalı’nı düzenleyenlerden biri olmanın dışında kendisine başsız bir amiral kıyafeti seçmekle suçlanıyordu. Bu, Sör John’un öldüğü koşullarda yapılmış büyük bir saygısızlıktı. Bu suçun Aylmore’un idamıyla bile sonuçlanabileceğini anladık. Hepimiz Aylmore’un kaptanların önünde buzdan gelen yaratığın karanlığın içinden çıkıp Siyah Oda’da belirmesiyle beraber nasıl çığlık atıp bağırdığını anlatışına şahit olmuştuk.

Manson ve Hickey’e gelince. Onlara da ölü ayıların derilerini üzerlerine geçirdikleri için ellişer kırbaç cezası verilmişti. Bu, Yüzbaşı Crozier’ın pagan fetişlerine ilişkin daha önceden verdiği emre itaatsizlik sayılıyordu.

Büyük. Festivalin düzenlenmesi, yelkenlerin boyanması, direklerin dikilmesi işinde elli kişinin daha payı olduğu anlaşılıyordu. Yüzbaşı Crozier

bu suçlar için de kırbaç cezası verebilirdi. Bir anlamda talihsiz Aylmore, Manson ve Hickey üçlüsü herkesin işlediği bir suçun kefaretini ödüyorlardı.

Trampetler sustu, tayfalar sıra oldular ve Yüzbaşı Crozier bir konuşma yaptı. Umarım tam olarak onun kullandığı sözcükleri buraya eksiksiz aktarabilirim: Bu adamlar birazdan geminin kurallarını ihlal etmekten ve buradaki her bir tayfanın akıldışı davranışlarından dolayı kırbaçlanacaklar. Bu akıldışı davranışlarda bulunanlar arasında ben de varım.

Burada toplanan herkes bilsin ki beş tayfanın ölümüne, birinin bacağının kopmasına ve birçoğunun ela yaralanmasına yol açan bir aptallığın en büyük sorumlusu benim. Bir kaptan gemide olan her şeyden sorumludur. Özellikle de bu kişi aynı zamanda sefer lideriyse sorumluluk iki katına çıkar. Benim denetimim ve müdahalem altında gerçekleşmeyen bu planlara izin vermem bir suç teşkil eder ve bunu kaçınılmaz olarak yüzleşeceğim askeri mahkemede de açıkça kabul edeceğim. Tabii bu yargılamanın kaçınılmazlığı etrafımızı saran buza rağmen hayatta kalmamıza bağlı. Aynı sayıda kırbacı -ve daha da fazlasını- üstlerimin uygun gördüğü kaçınılmaz ceza kesinleşince ben de ceza alacağım ve almalıyım.

Yüzbaşı Fitzjames’e baktım. Yüzbaşı Crozier’ın kendine yönelttiği bütün suçlamalar Erebus ‘un kaptanı için de geçerliydi. Bu karnavalın hazırlanışını denetlemeyen Crozier değil, Fitzjames’di. Fitzjames’in yüzü kayıtsız ve solgun görünüyordu. Bakışları bir noktada sabitlenmiyordu. Aklı başka yerdeydi.

Ben kendi sorumluluğumu mahkeme önünde kabul edene kadar diye devam etti Crozier, bu üç tayfanın cezalandırılmasıyla yetineceğiz. Yargılanmaları hem Terörden hem de Erebus’tan subaylarca adil bir biçimde yapılmış, geminin kurallarını ihlal etmek ve arkadaşlarının hayatlarını tehlikeye sokmaktan suçlu bulunmuşlardır. Lostromo Çavuş Johnson...

Terörün iri ve yetenekli lostromo Çavuşu, daha önce Yüzbaşı Crozier’le beraber Terör gemisiyle güney kutbunda beş yıl geçirmiş olan Thomas Johnson öne çıktı ve Aylmore’un kapağa bağlanmasını istedi.

Bir sandığın üzerine deri kaplı bir kutu çıkardı, kutunun süslü pirinçten kapağını açtı. Garip bir biçimde kapağın içi kırmızı kadifeyle kaplıydı. Bu kadifenin üzerinde tutula tutula siyahlanmış sapıyla ucu bükülmüş kırbaç duruyordu.

İki denizci Aylmore’u sağlam bir biçimde bağladılar. Çavuş Johnson kırbacı havaya kaldırdı ve denemek için kalın bileğiyle bir kere savurdu. Bu gösteri için yapılmış bir hareket değil, az sonra gerçekleşecek olan çirkin ceza için yapılan bir hazırlıktı. Kırbacın dokuz kuyruğu vardı, daha önce gemide bunun şakasının çok yapıldığını duymuştum. Kırbaç havada fark edilir, duyulur ve korkunç bir biçimde sakladı. Her bir kuyruğun ucunda küçük düğümler vardı.

Olanlara inanamıyordum. Orta güvertenin bu kalabalık, ter kokan kasvetli havasında, güvertenin tavanı üstümüze çökmüş gibi hissederken Johnson in, adamları böylesine sert bir biçimde kırbaçlaması bana olanaksız bir şey gibi geliyordu. Küçüklüğümden beri “bir kırbaç savuracak yer yok” deyimini çok duymuştum ama o ana kadar bunun ne demek olduğunu tam olarak anlayamamıştım.

Bay Aylmore’un cezasını uygulayın dedi Yüzbaşı Crozier. Trampetler yine çalmaya başladı ve aniden kesildi.

Johnson yana doğru bir adım attı, ayağını ringdeki bir boksör gibi yana açtı, kırbacı geriye attı, sonra şiddetli, ani ama düzgün bir kol hareketiyle ileri doğru savurdu; kırbacın ucundaki düğümler etrafta toplanmış tayfaların birkaç metre yakınından geçiyordu. Kırbacın ete çarpışını asla unutmayacağım.

Aylmore çığlık attı, bazıları daha sonra bu sesin Siyah Oda’daki kükremeden daha da hayvani bir ses olduğunu söyleyeceklerdi.

Adamın ince, solgun sırtında hemen kırmızı kırbaç izleri oluştu; ben dâhil kapağın en yakınında duran tayfaların suratına kan damlaları sıçradı.

BİR diye saymaya başladı Charles Frederick Des Voeux. Aralık ayında Çavuş Robert Orme Sergeant’ın ölümünden sonra Erebus ta onun yerini almıştı. Cezayı uygulamak çavuşların göreviydi.

Kırbaç tekrar ileri savrulmak üzere geri çekildiğinde Aylmore çığlık attı. Büyük ihtimalle daha kırk dokuz kırbaç yiyecek olmanın bilinciyle dehşet içinde bağırmıştı. Dizlerimin titrediğini itiraf ediyorum... Yıkanmayan bedenler, kan kokusu, karanlıkta kapatılmışlık duygusu, orta güvertenin kasveti başımı döndürüyordu. Burası kesinlikle cehennemdi. Ben de bunun içindeydim.

Silah Odasından sorumlu yardımcı dokuzuncu kırbaçtan sonra bayıldı. Normalde yüzüne su dökülmesi, ayıltılması ve cezasını tamamen bilinçli bir biçimde çekmesi gerekirdi. Ama gemide o sabah her şey donmuştu, biç sıvı yoktu. Aylmore’un sırtındaki parlak kan damlaları bile kırmızı toplar

halinde donuyordu. Aylmore'un bilinci yerine gelmedi ama elli kırbaç cezası buna rağmen tamamlandı.

Elli kırbacın sonunda Aylmore'un ipleri çözüldü, Sor John'un eski odasına götürüldü. Karnavaldaki yaralanmalardan sonra bu oda revir olarak kullanılıyordu. Aralık ayının başında yaratığın Bay Blanky ye yaptığı saldırıdan bu yana hiç konuşmayan David Leys de dâhil olmak üzere toplam sekiz kişi vardı revirde.

Aylmore'la ilgilenmek için geminin kıçına gidecek oldum ama Yüzbaşı Crozier sessizce kalmamı işaret etti. Anlaşılan bütün mürettebatın uygulanan cezaları görmesi zorunluydu. Aylmore kan kaybından ölecek olsa bile.

Sırada Magnus Manson vardı. Dev adam kapağa bağlandığında bir cüceye dönmüştü sanki. Eğer o anda direnmeye kalksa, yeni yılda dışarıdaki yedi renkli odada yaşadığımız karmaşa ve vahşeti yine yaşardık.

Direnmedi. Gördüğüm kadarıyla lostromo çavuşu Johnson bu bitmek bilmez kırbaçlama işini Aylmore'a yaptığı şiddette, ne daha az ne daha fazla, Manson'a da yapıyordu. Daha ilk kırbaçlamayla beraber adamın sırtı kanadı. Manson bağırmadı. Çok daha kötü bir şey yaptı. Daha ilk kırbaç darbesiyle beraber bir çocuk gibi ağlamaya başladı. Hıçkırdı. Ama daha sonra onu revire götüren iki denizcinin yanında yürümeyi başardı. Normalde olduğu gibi bu sefer de başını tavana vurmamak için eğilerek ilerliyordu. Yanımdan geçerken sırtında, kırbaç izlerinin arasında, sarkan etleri gördüm.

Cezalandırılan üç adam arasında en küçüğü olan Hickey uzun süren kırbaçlama işlemi sırasında hiç ses çıkarmadı. Sırtı diğer ikisine göre daha çok zarar görmüştü ama bağırmadı. Bayılmadı da. Ufak tefek kalafatçı yardımcısı gözlerini diktiği ve öfkeli bakışlar fırlattığı tavandan daha ötelere bakıyor gibiydi. Kırbaçlama sırasında çıkardığı tek ses her bir darbeden önce verdiği soluktu.

Yanındaki denizcilerin yardımını kabul etmeden yürüyerek revire çıktı. Revire gitmeden önce Terör'den tayfaların gemiden ayrılışını izledim. Geminin buz rampasından aşağı indiler ve karanlıkta diğer gemiye yapacakları uzun yürüyüşe başladılar, karnaval felaketinin yaşandığı girintili çıkıntılı ve kısmen erimiş bölgeden geçtiler. Crozier ve gemide ondan sonra gelen en yüksek rütbeli subay olan Teğmen Liftle, topluluğu arkadan takip ediyordu. Erebus 'un güvertesindeki fenerlerden yayılan küçük ışık dairesinin ötesinde yok olan kırk adamdan hiçbirinin ağzını

bıçak açmıyordu. Hickey ve Manson Terör'e dönmeye hazır olduklarında onlara eşlik edecek sekiz kişi dışında herkes ayrılmıştı.

Yeni hastalarımla ilgilenmek için kıç tarafına, revire doğru aceleyle yürüdüm. Kırbaç, adamların sırtında iğrenç izler bırakmıştı ve bunların bazılarının kalıcı olduğunu düşünüyorum. Yaralarım yıkayıp bandajlamaktan fazla yapabileceğim pek bir şey yoktu. Manson ağlamayı kesmişti. Hickey ona aniden sesini kesmesini söyledikten hemen sonra bunumu çekmeyi de bırakmıştı. Hickey sessizce onu tedavi etmemi bekledi ve sonra Manson'a hemen giyinmesini, onu takip etmesini emretti kabaca. Silah Odası'ndan sorumlu yardımcı Aylmore'un onurunu kırmıştı kırbaçlanmak. Yardımcım Henry Lloyd'un anlattığına göre Aylmore bilincini kazanır kazanmaz inlemeye ve yüksek sesle ağlamaya başlamıştı. Onu yıkarken ve yaralarını sararken de ağlamaya devam etti. Bazı alt rütbeli subaylar, subay yardımcısı yaşlı John Bridgens, kaptanın yardımcısı Bay Hoar, Levazım Subayı Bay Bell, lostromo yardımcısı Samuel Brown, onu odasına götürmek için geldiklerinde Aylmore hâlâ zavallıca inliyor ve kendi başına yürüyemeyecek gibi duruyordu.

Aylmore'un iniltilerini ve ağlayışını koridor boyunca ve diğer adamlar tarafından merdivenlerden indirilip William Fowler'in boş yatağı ile benim yatağımın arasına, sancak tarafına götürüldükten sonra bile duyabiliyordum. Muhtemelen bütün gece Aylmore'un ağlayışını dinleyeceğimi biliyordum.

Bay Aylmore çok okuyor, dedi William Fowler revirdeki yatağından. Muhasebeci yardımcısının karnaval gecesinden kalma ciddi yanıkları ve yaraları vardı ama ben son dört gündür onun dikişlerini ve derisini sökerken bir kez olsun bağıramamıştı. Sırtında ve karnında yaraları olduğu için yan yatarak uyumak zorunda kalıyordu ama ne bana ne de Lloyd'a hiçbir şikâyette bulunmadı. Çok okuyanlar çok duyarlı oluyorlar diye ekledi Fowler. Bu zavallı çocuk şu aptal Amerikalının aptal hikâyesini okumasa Karnaval için farklı renklerde odalar yapmamızı önermezdi, bunu söylediğinde hepimiz bunun harika bir fikir olduğunu söylemiştik. Bütün bunlar da olmazdı. Buna nasıl yanıt vereceğimi bilmiyordum. Demek istediğim, okumak belki de bir çeşit lanettir diye tamamladı sözlerini Fowler. Belki bir insanın kendi zihninin içinde kalması daha iyidir. Neden bilmiyorum ama içimden Amin demek geldi.

Bunları yazarken Terör'de, Doktor Peddie'nin odasındayım; çünkü Yüzbaşı Crozier salı gününden perşembeye kadar bu gemide kalmamı, haftanın geri kalan günlerini Erebus'ta geçirmemi emretti. Benim

olmadığım günlerde Erebus'taki altı hastamla Lloyd ilgileniyor. Terör'de de Erebus'daki kadar çok hastayla karşılaşmak beni üzdü.

Bunların çoğu biz Kutup doktorlarının Vatan Hasreti ve Zayıflık dediği hastalığa tutulmuş. Kanayan dişetleri, kafa karışıklığı, uzuvlarda zayıflık, her yerde morluklar ve bağırsak kanamasının dışında, büyük bir eve dönme isteği bu hastalığın ilk ciddi evreleri arasında sayılabilir. Özlemden kaynaklanan zayıflık, kafa karışıklığı, zayıflamış bir karar verme yeteneği, dişetlerinde kanamalar ve açık yaralara ek olarak daha ilerlemiş vakalarda hastanın ayağa kalkamadığı durumlar oluyordu. Özlem ve Zayıflığın diğer bir adı da, ki biz cerrahlar bu sözcüğü yüksek sesle söylemekten korkarız ve ben de henüz bunu dile getirmedim, iskorbüttür.

Bu arada Yüzbaşı Crozier dün kamarasındaydı ve çok hastaydı. Peddie'nin odası geminin sancak tarafında ve Crozier'ın odasına komşu olduğu için Yüzbaşı'nın boğuk inlemelerini duyabiliyorum. Sanıyorum Yüzbaşı Crozier ağzına sert bir şey sokup, muhtemelen bir deri parçası, onu ısırıyor ve böylece inlemelerinin duyulmasını önlemeye çalışıyor. Ama Tanrı bana iyi kulaklar hediye etmiş ya da böyle yaparak başıma büyük bir dert açmış.

Yüzbaşı geminin ve seferin yönetilmesi işini dün Teğmen Little'a bıraktı. Emir komutayı sessizce ama kendinden emin bir biçimde Fitzjames'e değil Little'a verdi. Bana da tekrar edip duran bir sıtmadan şikâyetçi olduğunu söyledi.

Bu bir yalan.

Yüzbaşı Crozier'a bu kadar acı çektiren ve Cuma günü Erebus'a gidene kadar muhtemelen dinlemek zorunda kalacağım inlemelerine neden olan, şey sadece sıtma değil. Yüzbaşı'nın nasıl bir sıkıntı çektiğini amcamdan ve babamdan biliyorum. Yüzbaşı Crozier bir alkol bağımlısı. Ya gemideki içki stoku bitti ya da içkiyi bırakmaya karar verdi. Ama onun krize girmesi, Crozier on yaşındayken at arabasına binerek onun köyüne kaçmaya başladı. Bir yıl sonra, bu yaşlı kadınla beraber bu garip köyün Kilisesine gitmeye başladı. Annesi ve halası, annesinin annesi bunu bilseler ölürlerdi. Evlatlıktan reddedilir, sürgüne gönderilir ve Donanma ile Kutup Konseyi sadece İrlandalı olduğu için ve halktan biri olduğu için ona nasıl tepeden baktıysa İrlandalı, İngiliz presbiteryen ailesi de ona öyle bakacaktı.

Memo Moira ona özel şeyler öğretmişti. Ona geleceği görme yeteneğine sahip olduğunu söylemişti.

Böyle bir yeteneğe sahip olma düşüncesi genç Francis Rawdon Moira Crozier'ı korkutmuyordu. Karanlığı ve Katolik ayininin gizemini seviyordu, leş kargası gibi eğilen uzun boylu rahip, ölü bir dille söylenen, ölenlerin tekrar hayata dönüp İsa'nın yanına gelmesini ve onun bir parçası olmasını sağlayan büyülü sözler, tütsü kokusu ve mistik şarkılar. Bir keresinde, on iki yaşındayken, denize kaçmadan kısa süre önce Memo'ya rahip olmak istediğini söylemişti. Yaşlı kadın vahşi, hırıltılı kahkahasıyla gülmüş ve bu saçma düşünceyi kafasından çıkarmasını söylemişti. "Rahip olmak sarhoş bir İrlandalı olmak kadar sıradan ve yararsız bir şeydir," demişti. "Bunun yerine yeteneklerini kullan, Francis. Kuşaklardır ailemizde var olan geleceği görme yeteneğini kullan. Bu hüzünlü dünyada kimsenin görmediği yerleri ve şeyleri görmeni sağlayacaktır bu."

Genç Francis geleceği görmek gibi şeylere inanmıyordu. Yaklaşık olarak aynı dönemlerde Tanrı'nın varlığına inanmadığını da fark etti. Denize gitti. Orada gördüğü ve öğrendiği her şeye inandı; bu görüntülerin ve derslerin bazıları gerçekten garipti.

Crozier mide bulantısı dalgalarında dönüp dururken acının doruklarına çıktığını hissediyor. Yardımcısı Jopson'un oraya bıraktığı ve saat başı değiştirdiği kovaya kusmak için uyanıyor sadece. Crozier benliğinin merkezinde bir ağrı hissediyordu; on yıllar boyunca bir viski denizinde yüzen benliği bir zamanlar ruhuyla yan yanaydı. Donmuş battaniyelerde soğuk soğuk terleyerek geçirdiği bütün bu gün ve geceler boyunca rütbesini, annesini, kız kardeşlerini, babasının adını ve Memo Moira'nın hatırasını bir bardak viski için bırakabileceğini biliyor.

Gemi, hiç durmayan buz tarafından parçalara ayrılana kadar sıkıştırıldıkça inliyor. Crozier, şeytan tarafından ürpermeler, ateş, ağrı, mide bulantısı ve pişmanlıkla parçalara ayrılana kadar sıkıştırıldıkça inliyor. Eski bir kemerden on beş santimlik bir kayış parçası kesmişti; yüksek sesle inlememek için karanlıkta bu kayışı ısınıyor. Yine de inliyor.

Her şeyi hayal ediyor. Her şeyi görüyor.

Bayan Jane Franklin harekete geçti. Kocasından iki buçuk yıldır haber alamayınca harekete geçti. Yılmaz Bayan Franklin. Franklin, dul olmayı reddeden dul. Kocasını öldüren Kutupların sahibi ve azizesi. Kocasının öldüğünü hiç kabul etmeyecek olan Lady Franklin.

Crozier bunları sanki geleceği görme yeteneği varmışçasına görüyor. Bayan Franklin başı dik haliyle, yas tutmayı reddetmesiyle, kocasının hâlâ hayatta olduğuna inancıyla, Sor John'un gemilerinin bulunması ve

tayfaların kurtarılması gerektiğini düşünür haliyle her zamankinden daha güzel görünüyor.

İki buçuk yıldan daha uzun bir zaman geçti. Donanma, Sor John'un Erebus ve Terör'ü normal kullanımla üç yıl yetecek erzakla doldurduğunu biliyor. Ama 1846 yazı veya en geç 1847 Ağustos'unda Alaska'ya ulaşmasını da beklemişti.

Bayan Jane uyuşuk Donanma ve Parlamento'yu şimdiden sıkıştırmaya başlamıştır. Crozier, Bayan Jane'in Donanma'ya, Kutup Konseyine, Parlamento'daki arkadaşlarına ve eski taliplerine mektup yazdığını görür gibi oluyor; doğal olarak Bayan Jane kocasına da mektup yazıyor. Her gün, o güzel yazısıyla, ölü Sör John'a hâlâ yaşadığını bildiğini, onu tekrar görmek için can attığını yazıyor. Crozier, Bayan Jane'in böyle yaptığını bütün dünyaya anlattığını görebiliyor. Yola çıkan kurtarma gemilerine tomar tomar, dosya dosya mektup gönderiyor. Bu kurtarma gemilerinin nedeni bu. Cehennem acısı çekiyor ve daha pek çok gün bu acıyı çekecek. Belki akli dengesini bile yitirebilir. Bu sırada gemilerimiz gerçek liderinden yoksun kalacak. Hastalık, çaresizlik ve acı dolu inlemeleri son derece üzücü.

Keşke ona yardım edebilseydim. Keşke bu gemide ve diğer gemide bulunan yaralanma, yanma, hastalık ve kütü beslenmeden şikâyet eden düzinelerce hastaya yardım edebilseydim. Keşke kendime yardım edebilseydim. Ben de Özlem ve Zayıflık semptomları gösteriyorum.

Ama bu durumda benim -ya da 1848 yılında yaşayan herhangi bir doktorun- yapabileceği çok az şey var. Tanrı yardımcımız olsun.

27
CROZIER

Bitmeyecek. Acı bitmeyecek. Mide bulantısı bitmeyecek. Titremeler bitmeyecek. Dehşet bitmeyecek. Crozier donmuş battaniyelerin altında kıvranıyor ve ölmek istiyor.

Bu hafta, bilincinin yerine geldiği ender zamanlarda, Crozier bilinçdışına teslim olmadan önce yaptığı son mantıklı hareketten dolayı pişman: Tabancasını Teğmen Little'a vermek. Üzerinde üniformasıyla güverteye gelip de ondan isteyinceye kadar ona yenmemesini söylemişti başka hiçbir açıklama yapmadan.

Crozier dolu silahına tekrar kavuşmak için her şeyi verirdi şimdi. Çektiği acı dayanılmaz bir acıydı. Bu düşünceler dayanılmazdı.

Büyükannesi Memo Moira'ya adını bile anmadıkları bir serseri olarak bakardı ailesi. Seksenli yaşlarındayken, Crozier henüz bir genç bile değilken, Memo iki köy uzaklarında yaşardı, bir çocuk için aşılmaz, hayal edilemez, büyük bir mesafeydi bu. Annesinin ailesi onu ne aile buluşmalarına çağırır ne de adını anarlardı.

Bir Katolik'ti o. Bir cadıydı.

Donanma'ya da ait olabilir ama Bayan Jane'in azalan servetiyle kiraladığı ya da endişeli, zengin arkadaşlarının gönderdiği özel gemiler de olabilir pekâlâ.

Bu görüntülerden uyanan Crozier ranzasında doğrulmaya çalışır ve gülümser. Fırtınadaki gemi direği gibi titrer. Neredeyse bir kova dolusu kusar. Terli, öd kokulu yastığına tekrar koyar kafasını ve gözlerini kapayıp tekrar o görüntülere döner.

Erebus ve Terör'ü kurtarmak için kimi gönderdiler acaba? Şimdiden kimi göndermişlerdir?

Crozier, Sör John Ross'un böyle bir kurtarma göreviyle yola çıkmak için can attığını biliyor ama Bayan Jane Franklin'in de bu yaşlı adamı, çok kaba bulduğu için, görmezden geleceğini onun yerine Crozier'ın Antarktika'daki denizlere beraber açıldığı Sör John Ross'un yeğeni James Clark Ross'u tercih edeceğini de görüyor.

Genç Ross eşine bir daha denize açılmayacağına dair söz vermişti ama Crozier adamın Bayan Franklin'i kırmayacağını görüyor. Ross iki gemiyle

beraber yola çıkmayı tercih edecekti. Crozier bu gemilerin 1848 yazında yola çıkacağını görüyor. İki gemi Baffin Adasının kuzeyine yelken açıyorlar, üç yıl önce Sör John'un Terör ve Erebus'u götürdüğü Lancaster Boğazını batıdan geçiyorlar, Crozier neredeyse Ross'un gemilerindeki pruvaların isimlerini hatırlayacak. Ama Sör James, Crozier'ın gemilerini esir alan amansız buz kütlesiyle Prince Regent Koyunda ya da belki de Devon Adası'nın ötesinde karşılaşıyor. Ertesi yaz buz uzmanları Reid ve Blanky'nin onları geçirdiği kanal ve koylarda bulunan buzlar erimeyecek. Sör James Clark Ross Terör ve Erebus 'un beş yüz kilometre yakınma bile gelemeyecek.

Crozier Sör James ve gemilerinin 1848 yılının dondurucu sonbaharında İngiltere'ye döndüğünü görüyor. İnlerken ve deri parçasını ısırırken ağlıyor. Kemikleri donuyor. Eti yanıyor. Derisinin altında ve üstünde karıncalar geziyor.

Geleceği görme yeteneği ona başka gemilerin ele gönderildiğini gösteriyor. 1848 yılında, büyük ihtimalle Ross'un seferiyle aynı zamanda ya da ondan biraz önce yola çıkan gemiler. Donanma ağır davranır -bir deniz tembelidir- ama Crozier bilir ki, bir kere harekete geçmeye görsün, yapması gerektiğinden fazlasını da yapar. Francis Crozier'ın uzun yıllardır tanıdığı Donanma budur: sonsuz oyalanmadan sonra gösterilen sefil çabalar.

Crozier, ağrılar içindeki zihninde görmeye devam eder. Franklin'in kaybolan gemilerini aramak üzere gelecek yaz Baffin Körfezi'ne yelken açan Donanma gemileri ve Cape Horn'a doğru gönderilen üçüncü bir filo. Bunlar, teorik olarak, Bering Boğazı'nda buluşacak, onları Kutup Denizi'nin batısında arayacaklar. Erebus ve Terör buralara bin beş yüz kilometre kadar bile yaklaşmadı halbuki. Bu zorlu aramalar 1849'a ve daha sonrasına kadar devam edecek.

Ve daha 1848 yılının sadece ikinci haftasındayız. Crozier adamlarının bu yaza kadar hayatta kalıp kalmayacağını merak ediyor.

Kanada'dan yola çıkan, Mackenzie Irmağı'nı izleyerek Kutup kıyılarına ulaşan, sonra doğuya dönüp Wollaston ve Victoria topraklarına ilerleyen ve geçilmesi zor "Kuzeybatı Geçidi'ne yakın bir yerde karaya oturmuş gemilerini arayan bir kara takımı yollarlar mıydı acaba? Crozier bunu yapacaklarına emindi. Kral William Adası'nın kuzeybatısındaki kırk kilometre denizde arama yapan bu kara takımının onları bulma şansı sıfırdı. Bu takım Kral William Adası'nın bir ada olduğunu bile bilmeyecekti.

Donanma'nın en yüksek rütbeli komutanı Avam Kamarası'ndan Sör John ve tayfalarını kurtarana ödül verilmesi için yasa çıkarmasını talep edecek miydi? Crozier böyle olacağını düşünüyor. Ama ne kadarlık bir ödül? Bin sterlin mi? Beş bin sterlin mi? On bin mi? Crozier gözlerini sıkıca kapatıyor, sanki ödülün yazılı olduğu kâğıt önünde. "Sör John Franklin ve mürettebatının hayatlarının kurtarılması için gerekli yardımı yapacak olan kişiye" yirmi bin sterlin verileceğini okuyor.

Crozier tekrar gülüyor, bununla birlikte kusma isteği de geliyor. Soğuktan, ağrıdan, aklındaki görüntülerin saçmalığından titriyor. Buzun parçaladığı gemi inliyor. Yüzbaşı artık kendi inlemelerini geminin inlemelerinden ayıramıyor.

Sekiz geminin görüntüsü geliyor gözlerinin önüne. Altısı İngiliz, ikisi Amerikan gemisi. Crozier'ın Beechey'in yakınındaki Devon Adası ya da Cornwallis Adası'na benzettiği bir yerlerde aralarında birkaç kilometre mesafe kalmış halde, donup kalmışlar. Muhtemelen yazın sonları, muhtemelen ağustosun son günleri. Buzlar onları da hapsedebilir yakında. Crozier bu olanların şimdinin, 1848 yılının iki ya da üç yıl sonrasında olabileceğini düşünüyor. Bu gemilerin binlerce kilometrekare alana yayılmaktansa neden böyle yığılırcasına art arda dizildiğini anlamıyor Crozier. İçkisizliğin verdiği delilik olmalı bu.

Küçük bir uskunanın ve yat ölçülerinde bir gemi büyüklüğündeki bu 144 ve 81 tonluk Amerikan gemileri böylesine güçlü buzlara dayanacak kadar güçlü değil, diye düşünüyor Crozier. 90 tonluk İngiliz gemisi de kutup yolculuğuna güçlükle hazırlanmış. Bunların yanında İngiliz Donanması'na ait düzgün, buharlı gemiler de var. Yorgun zihninde gemilerin isimlerini okuyabiliyor, Amerikan bayraklı Advance ve Rescue, İngiliz gemileri Prince Albert ve filonun ana gemisi olan Lady Franklin. Crozier, Sör John Ross'un yönettiğini düşündüğü gemileri görebiliyor küçük bir uşkuna olan Felix ve bu yolculuğa hiç uymayan küçük yat Mary. Son olarak, Assistance ve Intrepid adında iki gerçek Donanma gemisi.

Crozier, yükseklerde seyreden bir kırlangıcın gözlerinden bakar gibi, bu sekiz geminin de birbirinden altmışar kilometre arayla sıralandıklarını görebiliyor. Küçük olan dön İngiliz gemisi, Barrow Boğazı'nın üstündeki Griffith Adası'nda. Geriye kalan İngiliz gemileri Cornwallis'in güney ucundaki Assistance Körfezi'nde. İki Amerikan gemisi ise daha kuzeyde, Cornwallis Adası'nın doğu kısmının hemen yanında, Sör John'un ilk kışı geçirdiği Beechey Adası'ndaki Wellington Kanalı'nın hemen karşısında.

Hiçbiri Erebus ve Terör'ün hapis kaldığı güneybatıdaki noktanın dön yüz kilometre yakınında bile değil.

Bir dakika sonra, sisler ya da bulutlar dağılıyor ve Crozier bu gemilerin küçük bir adanın kıyılarına dört yüz metre kala demirlediklerini görüyor.

Crozier tayfaların dikey, siyah bir tepenin altındaki buzlu sahile doğru koştuğunu görüyor. Hepsi heyecanlı. Buz gibi havada neredeyse seslerini duyacak.

Burası Beechey Adası, buna emin. Ateşçi John Torrington, Denizci John Hartnell ve Deniz Piyadesi William Braine'ın mezarlarını ve kurumuş tahta mezar tabelalarını buldular.

Crozier, ateşler içinde gördüğü bu rüya, keşfin kendisine Erebus ve Terör'deki tayfalara hiçbir fayda getirmeyeceğini biliyor. Sör John Beechey Adası'nı dikkatsiz bir acelecilikle terk etmişti. Buzlar eriyip de tekrar yola çıkmaları mümkün olur olmaz yola çıkmışlardı. Orada dokuz ay geçirdikten sonra Franklin'in gemileri nereye gideceklerine dair bir not bırakmadan ayrılmışlardı yerlerinden.

Crozier o sıralarda Sör John'un Donanmaya emirleri uyarınca güneye yol aldıklarını haber vermeyi gereksiz gördüğünü düşünmüştü. Sör John Franklin emirlere daima uyardı. Donanmanın ona güveneceğini ve emirlerin harfiyen yerine getirildiğini farz edeceklerdi. Ama adada dokuz ay kaldıktan sonra, bir tepecik oluşturup şaka olsun diye içi boş bir konserveyi bu tepeciğin üstüne koydukları halde Beechey Adası'na herhangi bir not bırakmadan ayrıldılar oradan.

Donanma ve Keşif Birimi Franklin'e hava geçirmez iki yüz pirinç silindir vermişti. Böylece Franklin "Kuzey-Batı Geçidi'ne giden yolculukları boyunca her yere nereye gittiklerine dair notlar bırakabilecekti. Ama Sör John bu iki yüz silindirden sadece... bir tanesini kullanmıştı. O da 1847 yılında öldürülmeden önce Kral William Adası'nda kırk kilometre ötede bulunan bir tepeciğe gereksiz yere koydukları silindirdi. Beechey Adası'na hiçbir şey bırakmamışlardı.

Geçip keşfettikleri Devon Adası'na hiçbir şey bırakmamışlardı.

Liman aradıkları Griffith Adasına hiçbir şey bırakmamışlardı. Etrafını dolaştıkları Cornwallis Adasına hiçbir şey bırakmamışlardı.

1846 yılının yazında güneyini dolaştıkları Somerset Adası, Prince of Wales Adası ve Victoria Adası'na hiçbir şey bırakmamışlardı.

Ve şimdi, rüyasında -şimdi kendileri de buza saplanma tehlikesiyle karşı karşıya kalan- altı kurtarma gemisinin Wellington Kanalından Kuzey

Kutbu'na gitmeye kalktıklarını görüyordu. Beechey Adasında hiçbir bilgi yoktu. Crozier, büyülü bir biçimde bir kırlangıç gibi tepeden bakan gözleriyle Erebus ve Terör'ün bir buçuk yıl önceki yazda buzların erimesiyle ilerledikleri Peel Kanalı'nın şimdi, bu geleceğe ait yazda, Beechey Adası ve Barrow Boğazında seyreden tayfaların tüm görüş alanlarını kaplayan beyaz bir buz örtüsüyle kaplı olduğunu gördü.

Franklin'in bu yöne gidebileceğini bile tahmin edemezlerdi. Emirlere uyduğu akıllarına bile gelmezdi. Lancaster Boğazı'nda donma tehlikesi yaşayan gemiler kuzeye yöneleceklerdi. Sör John, eğer güneyden geçide ulaşamazsa kuzeye, orada bulunduğu varsayılan Açık Kutup Denizine yelken açma emrini almıştı.

Crozier üzülerek bu sekiz kurtarma gemisinin tayfalarının da Franklin'in kuzeye gittiği kanısında olduklarını görüyor, burası kendilerinin geldiği yönün tam tersiydi.

Geceleyin uyanır. Kendi inlemesine. Bir ışık var ama gözleri ışığı göremediği için ne olduğunu seslerden anlamaya çalışıyor. İki kişi, yardımcısı Jopson ve cerrah Goodsir, kirli ve terli gece elbisesini çıkarıyor, mucizevi bir biçimde sıcak olan bir suyla yıkıyor ve dikkatle yeni gece elbisesini ve çoraplarını giydiriyorlar. Birisi elinde kaşık ona çorba içirmeye çalışıyor. Crozier bu un çorbasını kusuyor ve kusmuğu yerde donuyor, adamların yeri temizlediğini belli belirsiz fark ediyor. Ona biraz su içiriyorlar. Crozier yeniden soğuk nevresiminin üzerine uzanıyor. Bir tanesi üzerine sıcak battaniye örtüyor, sıcak, kuru, donmamış bir battaniye ve Crozier şükran duygusuyla ağlamak istiyor. Konuşmak da istiyor ama tekrar az önce gördüğü görüntülere dönüyor, ne söyleyeceğini bilemiyor ve sözlerini unutuyor.

Siyah saçlı, yeşilimsi tenli bir çocuk görüyor. Çocuk karşısında sidik rengi bir duvar, cenin pozisyonunda yatıyor. Crozier çocuğun bir tımarhanede olduğunu biliyor. Çocuğun bir sürüngenin gözleri gibi hareket eden siyah gözleri dışında hiçbir uzvu hareket etmiyor. Bu biçim benim.

Crozier bunu düşünür düşünmez bunun kendi korkusu olmadığını anlıyor. Bu bir başkasının kâbusu. Kısa bir süre için bir başkasının zihnine girmişti.

Aklına Sophia Cracroft geliyor. Crozier inliyor ve deri kayışı ısırıyor.

Onu çıplakken, Ornitorenk Gölünde ona sarılırken görüyor. Valilik Binası'nın bahçesindeki bankta uzak ve ilgisiz bir biçimde oturuyor Cracroft. Erebus ve Terörün yelken açtığı mayıs ayında Greenhithe

limanında mavi ipek giysisiyle el sallarken, kendisine değil, görüyor Sophia'yı. Şimdi de, onu daha önce hiç görmediği bir halde, gelecekteki haliyle görüyor. Gururlu, yaslı, yaslı olmasından gizli gizli haz duyar halde, kendini yenilemiş ve yeniden doğmuş gibi. Halası Bayan Jane Franklin'in sürekli yardımcısı, yazmanı. Her yere onunla beraber yolculuk ediyor, basın onlar için iki yılmaz kadın diye yazacak. Sophia neredeyse halası kadar içten, umutlu, kadınsı, eksantrik ve kendini Sor John Franklin'in kurtarılmasına adamış. Francis Crozier'ın adını bile anmıyor, özel sohbetlerde bile. Crozier bunun Sophia'ya mükemmel bir biçimde uyan bir rol olduğunu görüyor: cesur, otoriter, şöhretli, hiç kimseye bağlanmamak bahanesiyle yıllar boyunca bir yosma rolünü oynayabilecek. Hiç evlenmeyecek. Bayan Jane'le beraber dünyayı gezecek. Crozier, onun hiçbir zaman resmi olarak Sör John'un bulunacağına dair umudunu yitirdiğini söylemeyeceğini ama aslında bu umudu gerçekten yitirdiğinde bile buradan edindiği şöhretin, sempatinin, gücün ve konumun tadını çıkaracağını anlıyor.

Crozier kusmaya çalışıyor ama karnına saatlerdir ya da günlerdir yemek girmediği için ancak kıvranıp kasılmaların ağrısına katlanıyor.

New York'ta, Rochester'ın otuz kilometre batısında, Hydesdale'deki sıkışık, titizce döşenmiş bir Amerikan çiftlik evinin salonunda buluyor kendini. Crozier hayatı boyunca ne Hydesdale ne de Rochester'ın adını duymuştu. 1848 yılının baharında, şimdiki zamandan muhtemelen birkaç hafta ilerideki bir zaman diliminde olduklarını biliyor. Çekili, karanlık perdelerin arasından şimşek çakıyor. Fırtına evi sarsıyor.

"Gel anne!" diye bağırıyor masada oturan kızlardan biri. "Çok eğleneceksin, söz veriyoruz."

"Bence korkacağım," diyor anne. Orta yaşlı, kırışık alınlı, saçları topuz, çatık kaşlı bir kadın bu. "Neden benimle böyle konuşmanıza izin verdiğimi bilmiyorum."

Crozier Amerikan aksanının çirkinliğine şaşırıyor. Tanıdığı Amerikalılar genelde asker kaçakları, Donanma Kaptanları ya da balina avcılarıydı şimdiye kadar.

"Acele et, anne!" Annesine böyle patronca bir sesle emreden kız on beş yaşındaki Margaret Fox. Gösterişsiz kıyafetleri ve Crozier'ın tanıştığı az sayıda Amerikalı kadınınki gibi çekici ama aptalca bir gülümsemesi var. Masadaki diğer kız, Margaret'in on bir yaşındaki kız kardeşi Catherine.

Genç kızın solgun yüzünü mum ışığı aydınlatıyor. Bu kız, siyah kaşları, sıkı topuzu ve alnında oluşmaya başlayan çizgiyle annesine daha çok benziyor.

Tozlu perdelerin arasında çakan şimşek görünüyor.

Anne ve iki kız yuvarlak meşe masanın etrafında ellerini birleştiriyorlar. Crozier masadaki dantel bardak altlığının eskimekten sarıya çalmaya başladığını fark ediyor. Üçünün de gözleri kapalı. Fırtına yanan tek mumun ateşini hareket ettiriyor.

“Kimse var mı?” diye soruyor on beş yaşındaki Margaret.

“Tak,” diye bir ses geliyor. Çok sert bir vuruş değil bu. Sanki biri elinde bir çekiçle masaya vurmuş gibi. Herkesin elleri masanın üstünde.

“Aman Tanrım!” diye bağırıyor anne. Korkudan neredeyse ellerini ağzına götürecek. İki kızı da onu sıkıca tutuyor ve çemberi bozmasını engelliyorlar. Masa sallanıyor.

“Bu gece bize yol gösterecek misin?” diye soruyor Margaret.

Yüksek bir RAP sesi geliyor.

“Buraya bize zarar vermek için mi geldin?” diye soruyor Kathy.

Daha yüksek bir sesle, bu defa iki kez RAP sesi geliyor.

“Gördün mü, anne?” diye fısıldıyor Maggie. Yeniden gözlerini kapatarak teatral bir fısıldamayla soruyor: “Siz dün gece bize yol gösteren kibar Bay Splitfoot musunuz?”

“Dün akşam gerçek olduğunuza bizi ikna ettiğiniz için teşekkür ederiz, Bay Splitfoot,” diye devam ediyor Maggie kendinden geçmiş bir sesle. “Anneme çocuklarıyla ilgili ayrıntıları anlattığın ve ona ölen altıncı çocuğunu hatırlattığın için teşekkürler. Bu akşam da sorularımıza yanıt verecek misin?”

RAP.

“Franklin’in gemileri nerede?” diye soruyor küçük Kathy.

RAP RAP RAP rap rap rap rap RAP RAP rap RAP RAP... bu sesler yarım dakika kadar devam ediyor.

“Sözünü ettiğiniz ruhani telgraf bu mu?” diye soruyor anneleri.

Maggie onu susturuyor. Vurma sesleri kesiliyor. Crozier tahtanın ve masa örtüsünün altına doğru hareket edebilirmişçesine kızların ayak başparmaklarını sırayla diğer ayak parmağının yardımıyla şaklattıklarını görüyor. Bu kadar küçük parmaklara göre çok yüksek bir ses çıkıyor.

“Bay Splitfoot gazetelerin herkesin aradığını söylediği Sör John Franklin’in ve adamlarının iyi olduğunu, ama hepsinin çok korktuğunu,

gemileriyle bir yıl boyunca bekledikleri soğuk yerden çıkıp güneye doğru ilerlediklerini söylüyor," dedi Maggie monoton bir sesle.

"Gittikleri yer çok karanlıkmış," diye ekledi Kathy. Birkaç RAP RAP sesi daha geliyor.

"Sor John eşi Jane'e merak etmesin diyor," diye çeviriyor bunları Maggie. "Kısa süre içinde görüşeceklermiş, bu dünyada olmazsa öbür dünyada."

"Aman Tanrım!" diyor Bayan Fox yeniden. "Mary Redfield ve Bay Redfield'ı aramalıyız. Ve tabii ki Leah'ı. Bay ve Bayan Duesler, Bay Hyde'ı, Bat ve Bayan Jewell'i..."

"Şşşşttt," diye susturuyor onu Kathy.

RAP, RAP, RAP, raprapraprapraprap, RAP.

"Rehber bizi yönlendirirken konuşmamızı istemiyor," diye fısıldıyor Kathy.

Crozier inliyor ve deri kemerini ısırıyor. Boğazında başlayan kramplar tüm vücuduna yayılıyor. Bir an ürperiyor ve battaniyesini üzerinden atıyor.

Eskimo gibi giyinmiş bir adam var, kürk parka, dizlerine kadar kürklü botlar, Bayan Sessizlik'in giydiğine benzer bir başlık var üzerinde. Adam, ışıklı bir yerde tahta bir platformun üzerinde duruyor. Hava çok sıcak. Adamın arkasında buz, buzdağları ve kış mevsimine ait bir gökyüzü var. Her taraf gerçekdışı gibi görünen karla kaplı. Grönland Eskimolarının kullandığı cinsten dört tane öfkeli köpek var sahnede.

Ağır paltolu, sakallı adam beyaz benekli bir platformun üstünde konuşuyor: "Bugün sizinle para istemek için değil, insanlık için konuşuyorum," diyor küçük adam. Amerikan aksanı tıpkı genç kızların aksanı gibi Crozier'ın kulaklarını acıtıyor. "Bayan Franklin ile konuşmak için İngiltere'ye gittim. Yapacağım seferi bir an önce gerçekleştirmemi istiyor. Tabii bu, burada, Philadelphia'da, New York'ta ve Boston'da toplayacağımız paralara bağlı. Bayan Franklin Birleşik Devletlerin evlatları eşini eve getirirlerse bundan gurur duyacağını söylüyor. İşte bu yüzden bugün cömert davranmanızı istiyorum. Ama sadece insanlık için. Bunu sizden Bayan Franklin'in adına, onun kayıp eşi adına, Amerika Birleşik Devletleri'ne şan getirme umuduyla istiyorum.

Crozier adamı yine görüyor. Sakallı adam bu defa New York'taki Union Otel'de, parkasını çıkarmış, çıplak bir halde yatıyor. Yanında çok genç, çıplak bir kadın var. Sıcak bir gece ve elbiselerini çıkarmışlar. Kızak çeken köpeklerden hiçbir iz yok.

“Her ne hata yapmış olursam olayım,” diye söze başlıyor adam. Bu New York gecesinde camları açık olduğu için alçak sesle konuşuyor. “... en azından seni sevdim. Belirsiz ve tuhaf bir mesleğe sahip olmak yerine bir İmparatoriçe bile olsan fark etmezdi.”

Crozier bu genç, çıplak kadının Maggie Fox olduğunu fark ediyor, ama son halinden birkaç yıl daha büyük. Üzerinde kıyafeti olmasa bile, sahte Amerikalı gülümsemesiyle hâlâ çekici.

Maggie, Crozier’ın daha önce duyduğu ses tonundan çok daha hırıltılı bir sesle yanıt veriyor: “Doktor Kane, sizi sevdiğimi biliyorsunuz.”

Adam başını iki yana sallıyor. Kadının sırtına doladığı sol elini oradan çekiyor, piposuna tütün koyuyor ve yakıyor. “Sevgili Maggie, o küçük, aldatıcı ağzından bu sözleri işitiyorum, saçlarını göğsümde hissediyorum ve bu sözlerine inanmayı çok isterdim. Ama durduğun konumun üzerine çıkamazsın güzelim. Aslında şimdiki durumunun üstünde olmanı gerektirecek pek çok özelliğin var Maggie... Temiz ve sevilesi birisin; farklı bir eğitim almış olsan masum ve hilesiz olacaktın. Ama benden sürekli ilgi görmeye layık değilsin, Bayan Fox.”

“Layık değilim,” diye tekrarlıyor Maggie. Büyük göğüsleri Crozier’ın görüş alanından çıktığı için geriye kalan en güzel uzvu olan gözleri yaşlarla doluyor.

“Benim kaderim başka yerde yatıyor, kızım,” diyor Doktor Kane. “Benim de izlemem gereken hüzünlü görevler olduğunu unutma. Hatta senin, kardeşlerinin ve annenin bile belli hedefleri var. Ben de tıpkı senin gibi görevime sadık biriyim; tabii senin şu teatral, ruhani boş laflarına görev diyebilirsek. Şunu bir rüya gibi hatırla: Kutup Denizleri’nin Doktor Kane’i Ruh Çağıran Maggie Fox’u bir zamanlar sevdi.

Crozier karanlıkta uyanıyor. Nerede olduğunu, saatin kaç olduğunu bilmiyor. Gemi karanlık. Kalaslar inliyor; yoksa Crozier’ın saatlerdir ve günlerdir inleyişlerinin bir yankısı mı bunlar? Hava çok soğuk. Jopson ve Goodsir’ün getirdiklerini hatırladığı kuru battaniye şimdi tıpkı diğerleri gibi ıslak ve donmuş. Buz gemiyi sıkıştırarak inliyor. Gemi de baskı altında kalan meşe ve soğuktan gerilmiş metallerinin inlemesiyle yanıt veriyor ona.

Crozier ayağa kalkmak istiyor ama çok zayıf olduğunu, içinin boş olduğunu hissediyor. Kollarını bile güçlükle hareket ettiriyor. Ağrılar ve görüntüler dalga dalga dönüyor içinde.

Görev yaptığı yıllar boyunca tanıdığı adamları görüyor.

Robert McClure'u görüyor; Francis Crozier'ın tanıdığı en cesur ve hırslı adamlardan biri, İngilizlerin dünyasında saygın bir yer edinmeye çalışan bir başka İrlandalı. McClure buzdaki bir geminin güvertesinde duruyor. Her tarafta iki yüz ya da iki yüz elli metre yüksekliğinde buz ve kayalar uzanıyor. Crozier hayatında hiç böyle bir şey görmemişti.

Bir çeşit yatın, küçük bir geminin güvertesinde duran yaşlı John Ross'u görüyor. Doğuya doğru ilerliyor. İngiltere'ye dönüyor.

Crozier, James Clark Ross'u görüyor. Her zamankinden daha yaşlı, daha şişman, daha mutsuz. Gemisi buzlardan açık denize doğru ilerlerken yükselen güneş buz tutmuş yelkenlere vuruyor. O da İngiltere'ye dönüyor.

Francis Leopold M'Clintock adında biri var. Crozier bu adamın James Ross'la beraber Franklin'i aradığını ve şimdi, birkaç yıl sonra Franklin'i yine aramaya çıktığını biliyor bir biçimde. Ama aradan kaç yıl geçmiş? Kaç yıl sonra oluyor bu olay?

Crozier olayları dans eden bir meşale alevi gibi parça parça görüyor ama bu sorularına yanıt bulamıyor. M'Clintock Teğmen Gore ve Sör John'la Crozier'ın tayfaları arasındaki herkesten daha hızlı çekiyor kızağı.

M'Clintock bir tepeciğin üzerinde durmuş, pirinç bir silindire konmuş notu okuyor. Bu yedi ay önce Teğmen Gore tarafından Kral William Adasına konan not mu acaba? Crozier bunu merak ediyor. Donmuş buzul ve M'Clintock'un arkasındaki gri gökyüzü orayı andırıyor.

M'Clintock birdenbire buzda ve buzulda yalnız kalıyor; arkasındaki kızak takımı rüzgârda savrulan karda birkaç yüz metre arkada kalmış. Bir dehşet tablosunun önünde duruyor M'Clintock: Demir ve meşeden yapılmış devasa bir kızağın üzerine bağlanmış büyük bir filika.

Kızak Crozier'ın marangozu Bay Honey'in elinden çıkmış görünüyor. Her ayrıntısı özenle tasarlanmış. Büyük bir kızak bu, 300 kilo ağırlığında. Kızağın üzerindeki filika da 350 kilo kadar olmalı.

Crozier filikayı tanıyor. Bu, Terörde bulunan 8,5 metrelik yelkenlilerden. Filika kızak yolculuğu için iyice hazırlanmış. Yelkenleri sökülmüş, bağlanmış ve üzeri örtülmüş.

Bir kayaya çıkan ve sanki M'Clintock'un omuzları üzerinden filikaya bakan Crozier iki iskelet görüyor. İskeletlerin dişleri M'Clintock ve Crozier'a sırıtıyor. İskeletlerden biri açıkça çiğnenmiş ve ısırılmış bir kemik yığınından farksız. Üzeri sıyrılmış bazı kemikler pruvadaki kaba yığının üzerine atılmış. Kar, kemikleri yer yer kaplamış.

Diğer iskelete ise dokunulmamış. İskeletin üzerinde hâlâ yırtık elbiseler duruyor; büyük ihtimalle bir subaya ait bir palto ve kat kat elbise. Kafatasının üzerinde hâlâ bir kep var. Ceset bir oturak tahtasının üzerine yayılmış; parmaklar küpeşte boyunca çifte namlulu tüfeğe doğru uzanmış. Cesedin botlu ayaklarında yığınla pamuk battaniye, yelken bezi; kısmen karla kaplı, içi mermi dolu bir çuval duruyor. Yelkenlinin hemen altında, cesedin botlarının önünde bir korsanın zevkle seyredilen ve birazdan sayılacak olan ganimeti gibi duran beş altın saat, on beş yirmi kilo ağırlığında sanlı çikolata bulunuyor. Yakında da yirmi altı parça gümüş var. Crozier bunları görebiliyor ve M'Clintock'un da gördüğünü biliyor. Sör John Franklin'in, Yüzbaşı Fitzjames'in, diğer altı subayın ve kendisinin -Crozier'ın kişisel eşyaları bunlar- pek çok bıçak, kaşık ve çatal. Benzer biçimde işlenmiş malzemeler, iki gümüş servis tabağı kısmen ar ve buz seviyesinin üstüne çıkıyor.

Yedi metrelik yelkenli boyunca, iki iskeletin ortasında duran bir dizi antika eşya biriken birkaç santimlik kardan yer yer dışarı çıkar halde duruyor: İki rulo metal kâğıt, yelken bezi, sekiz çift bot, iki testere, dört dosya, bir yığın raptiye ve güvertedeki iskeletin yakınındaki mermiyle dolu çuvalın yanında duran iki bıçak.

Crozier aynı zamanda, kısa kürekleri, katlanmış yelkenleri, yatan iskeletin yanındaki rulo halindeki sicimleri görebiliyor. Yer yer yenmiş kemik yığınının daha da yakınında birçok havlu, kalıp sabun, tarak, diş fırçası, parmak kemikleri ve ayak tarağının hemen ucunda duran bir çift el yapımı terlik ve altı da kitap var, beş İncil ve şimdi Terör'ün büyük odasında duran Wakefield Papazı.

Crozier gözlerini kapatmaya çalışıyor ama başaramıyor. Bu görüntüden-bütün bu görüntülerden- kurtulmak istiyor ama bunlar üzerinde hiçbir denetimi yok.

Birdenbire Francis Leopold M'Clintock'un belli belirsiz tanıdık yüzü eriyor, sarkıyor ve Francis Crozier'ın tanımadığı daha genç bir adamın yüzüne bürünüyor. Bunun dışındaki her şey aynı kalıyor. Genç adamın, Crozier bildiğini bilmeden bu adamın adının, Teğmen William Hobson olduğunu biliyor. Hobson tam da M'Clintock'un durduğu yerde duruyor ve Crozier az önce M'Clintock'un yüzünde gördüğü tiksinmiş ve inanmaz ifadeyi genç adamın yüzünde de görüyor.

Hiçbir belirti göstermeden yelkenli ve iskeletler aniden yok oluyor ve Crozier şimdi buzdan bir mağaranın içinde Sophia Cracroft'un yanında

yatıyor.

Hayır, bu kadın Sophia değil. Crozier gözlerini kırpıyor, Memo Moira'dan kalma geleceği görme yeteneği içini yakıyor ve ağrıyan beynine ateşli bir yumruk gibi iniyor. Şimdi, yanında yatan çıplak kadının Bayan Sessizlik olduğunu fark ediyor. Etrafları kürklerle çevrili; bir çeşit kar ya da buz tabakasının üzerinde yatıyorlar. Kaldıkları yer bir kandilin ışığıyla aydınlanıyor. Eğimli tavan buz bloklarından yapılmış. Bayan Sessizlik'in göğüsleri kahverengi, saçları uzun ve simsiyah. Kürklerin arasında uzanmış, bir dirseği ne dayanarak Crozier'a içtenlikle bakıyor.

Benim rüyalarımı mı görüyorsun? diye soruyor dudaklarını oynatmadan, ağzını açmadan. Bunları İngilizce söylemiyor. Senin rüyalarını da ben mi görüyorum?

Crozier kadının zihninin ve kalbinin içinde hissediyor. Şimdiye kadar içtiği en iyi viskinin onu çarpması kadar iyi geliyor.

Sonra gördüğü rüyaların en korkuncunu görüyor.

Bu yabancı, M'Clintock ve Hobson'un karışımı, şimdi iki iskeletin bulunduğu filikadan bakmıyorlar. Genç Francis Rawdon Moira Crozier'ın cadı- Katolik Memo Moira ile gizlice bir Katolik ayinine katılışını izliyorlar.

Bu, Crozier'ın hayattaki en büyük sırlarından biriydi. Değil sadece Memo Moira'yla beraber bu yasak ayine katılması, kutsal ekmeği yemesi de büyük bir suçtu.

Ama bu M'Clintock-Hobson karışımı yaratık titreyen Crozier'ın üzerinde çömez bir rahip gibi duruyor- Crozier kah bir çocuğa, kah ellilerinde bir adama dönüşüyor. Crozier parmaklığa yaklaşıyor, diz çöküyor, başını geriye atıyor, ağzını açıyor ve yasak ayin ekmeğini, İsa'nın vücudunu, yemek üzere dilini dışarı çıkartıyor; Crozier'ın oturduğu köydekiler ve ailesi bunu bir tür yamyamlık olarak görürdü.

Ama garip bir şeyler var. Üzerine çöken gri saçlı, beyaz elbiseli rahip yere, parmaklığa ve Crozier'ın üzerine su damlatıyor. Ayrıca rahip bir çocuğun bakış açısından görülmesine rağmen aşırı derecede büyük, devasa, ıslak, kaslı; diz çöken çocuğun üzerine doğru yürüyor, gölgesiyle onu kapatıyor. Bu bir insan değil.

Crozier çıplak bir halde dizlerinin üzerine çöküyor, başını geriye atıyor, gözlerini kapatıyor ve kutsal ekmeği almak için dilini uzatıyor.

Üzerine çöken ve su damlatan rahibin elinde kutsal ekmek yok. Aslında elleri de yok. Su damlatan bu yaratık parmaklığa doğru eğiliyor, normalden

daha fazla yakınlaşıyor ve insana ait olmayan çenesini sonuna kadar açıyor. Sanki yenmesi gereken kutsal ekmek Crozier'mış gibi. "Her şeye kadir büyük Tanrı ve İsa," diye fısıldıyor M'Clintock-Hobson karışımı biçim.

"Her şeye kadir büyük Tanrı ve İsa," diye fısıldıyor Yüzbaşı Francis Crozier.

"Bilinci açıldı," diyor Doktor Goodsir Bay Jopson'a.

Crozier inliyor.

"Komutanım," diyor cerrah Crozier'a. "Doğrulabilir misiniz? Gözlerinizi açıp doğrulacak kadar gücünüz var mı? İşte böyle Yüzbaşım."

"Günlerden ne?" diye soruyor Crozier zayıf bir sesle. Açık kapıdan ve fenerinden gelen zayıf ışık bile duyarlı gözlerini kamaştıran, acı veren bir güneş ışığı gibi geliyor ona.

"Bugün salı, ocak ayının on birinci günü. Yüzbaşım," diyor yardımcısı. Ve ekliyor: "1848 yılındayız."

"Bir haftadır çok hastaydınız," diyor cerrah. "Son günlerde pek çok kez sizi kaybettiğimize emin oldum." Goodsir, Crozier'a içmesi için biraz su veriyor.

"Rüya görüyordum," diyebiliyor Crozier buz gibi suyu içtikten sonra. Etrafındaki buzlu çarşaflar içinde kendi kokusunu alabiliyor.

"Son saatlerde çok yüksek sesle inliyordunuz," diyor Goodsir. "Bu sıtmalı rüyalarınızdan hatırladığınız var mı?"

Crozier rüyalarındaki uçarcasına hafif ruh halini ama aynı zamanda şimdi güçlü bir rüzgârın alıp götürdüğü sis gibi gözünün önünden geçen görüntülerin ağırlığını, korkusunu ve zevkini hissediyordu.

"Hayır," diyor. "Bay Jopson, lütfen banyo için bana biraz sıcak su getir. Tıraş olmama yardım etmek zorunda kalabilirsin. Doktor Goodsir?"

"Emredin, Yüzbaşım."

"Ön tarafa gidip Bay Diggle'a Yüzbaşının kocaman bir sabah kahvaltısı istediğini söyler misiniz?"

"Şu anda saat öğlen üç, Yüzbaşım," diyor cerrah.

"Yine de ben çok büyük bir kahvaltı istiyorum. Çörek, kaldıysa patates. Kahve. Et, varsa domuz eti."

"Emredersiniz, komutanım."

"Bir de," diye ekliyor odadan çıkmak üzere olan cenaha. "Bay Little'a gelip son bir haftada olan olaylarla ilgili bana rapor vermesini ve bir de benim ona verdiğim... emaneti getirmesini söyler misiniz?"

28
PEGLAR

Harry Peglar Erebus’a mesaj taşıma işini güneşin çıktığı güne denk gelecek şekilde ayarlamaya çalışmıştı. Güneşin çıkışını sevdiği biriyle kutlamak istiyordu, bu günlerde kutlanabilecek nadir şeylerden biriydi bu. Bir zamanlar âşık olduğu biriyle kutlamak.

Astsubay Harry Peglar Terördeki en yüksek direklerden sorumluydu. En yüksek direkler, yelkenler ve halatlar gün ışığında ya da gece karanlığında, dünyanın en uzak denizlerinde ve en tehlikeli havalarında, daima bakılması gereken yerlerdi ve buralarda görev yapanlar çok dikkatle seçilirdi. Burada çalışmak için güç, deneyim, liderlik duygusu ve hepsinden önemlisi cesaret gerekiyordu ve Harry Peglar’da bütün bu özellikler vardı. Neredeyse kırk bir yaşındaydı. Sadece Terör gemisinde değil, bir düzine başka gemide de görev almış, uzun kariyeri boyunca kendini ispatlamıştı.

Harry Peglar’ın yirmi beş yaşında bir deniz yarbayı olarak görev yaparken hâlâ okuma yazma bilmemesi ironiktir. Şimdiyse okumak onun en gizli zevkiydi ve Terör’ün büyük odasında bulunan 1000 kadar kitabın yarısını devirmişti. Beagle adlı gemide çalışan bir subay yardımcısı Peglar’a okuma yazma öğretmiş, Harry Peglar’ın bir insan olmanın ne demek olduğunu düşünmesini sağlamıştı.

Bu subay yardımcısının adı John Bridgens’di. Açık ara, tayfalar arasındaki en yaşlı adamdı. İngiltere’den yola çıktıklarında Erebus ve Terör’deki tayfalar subay yardımcılarının Sor John Franklin’le yaşıt, ama ondan yirmi kat daha akıllı olduğuna dair şakalar yaparlardı. Harry Peglar, bunun doğru olduğunu biliyordu.

Yüksek rütbeli subaylar dışında yaşlı adamların Keşif Birimi’ne alındığı pek görülmezdi. Her iki geminin tayfaları, isimlerini yazan resmi memurun yanlışlıkla ya da şaka olsun diye John Bridgens’in yaşını ters, yani 62 yerine 26 yazdığını gülerek öğrendiler. Gri saçlı Bridgens’in gençliği, deneyimsizliği ve cinsel kahramanlığı hakkında çok şaka yapılırdı. Sessiz subay yardımcısı gülümser ve hiçbir şey söylemezdi.

Aralık 1831-Ekim 1836 tarihleri arasında Kaptan FitzRoy liderliğinde Beagle gemisiyle yaptıkları, dünyayı dolaştıkları bilimsel araştırma yolculuğu sırasında o zamanlar daha genç olan Bridgens’i arayıp bulan

Harry Peglar oldu. Peglar Prince Regent adlı gemide çalışırken oradan ayrılan John Lort Stokes adında bir teğmeni takip etmiş ve onunla beraber bu birinci sınıf 120 toplu gemiden daha mütevazı bir gemiye, Beagle'a geçmişti. Beagle sadece on tane topu olan, araştırma amacıyla yapılmış iki direkli bir gemiydi ve Peglar'ın normalde çalışacağı bir gemi değildi. Ama Harry daha o zamanlardan bilimsel araştırma ve keşfe ilgi duyuyordu; FitzRoy yönetimindeki Beagle gemisinde yaptığı yolculuk pek çok yönden eğitilmesini sağlamıştı.

O sıralarda subay yardımcısı Bridgens Peglar'ın şimdiki halinden sekiz yaş büyüktü, kırklarındaydı ama Donanma'daki en çok okuyan, en akıllı adamlardan biriydi. Ayrıca eşcinsel olarak bilinirdi. O sıralarda yirmi beş yaşında olan Peglar bunu büyük bir sorun olarak görmüyordu. Kraliyet Donanması'nda iki tür eşcinsel vardı: Zevklerini sadece karadayken tatmin eden ve bu eğilimini denizde görev yaparken kimseye belli etmeyenler ve alıştıkları şeyleri denizdeki görevleri sırasında da sürdüren ve genç tayfaları baştan çıkarmaya çalışanlar. Beagle'da ve Donanma'da onu tanıyan herkes Bridgens'in birinci gruba ait olduğunu bilirdi, karadayken erkekleri seven ama bu eğilimlerini denize hiç taşımayan bir adamdı o. Ayrıca, Peglar'ın gemisindeki kalafatçı yardımcısından farklı olarak, kimseyi taciz etmezdi. Pek çok arkadaşı onun yanındaki bir çocuğun, bir rahibin yanında olduğundan daha güvende olacağını düşünürdü.

Harry Peglar, 1831 yılında denize açıldığında Rose Murray adlı bir kadınla evliydi. Ama resmi bir evlilik değildi bu. Rose Murray bir Katolik'ti ve Harry de Katolik olana kadar onunla evlenemezdi. Harry ise Katolik olmaya yanaşmıyordu. Peglar denize açılmadan önce mutlu bir çifttiler. Bununla birlikte Rose'un okuma yazma bilmemesi ve dünyayı hiç merak etmemesi, Peglar'ın gençlik zamanlarındaki haline uygundu, daha sonraki zamanlarına uygun değildi. Belki çocukları olsa evlenirlerdi ama Rose'un çocuğu olmuyordu ve Rose bunu "Tanrı'nın verdiği bir ceza" olarak görüyordu.

Rose, Peglar'ın Beagle gemisindeki uzun yolculuğu sırasında öldü. Peglar onu olduğu haliyle seviyordu.

Ama John Bridgens'i de seviyordu.

Araştırma gemisi Beagle'lı yaptıkları beş yıllık yolculuk bitmeden önce Bridgens, önceleri genç yarbayının akıl hocası olmaya pek istekli olmasa da sonunda genç adamın ısrarına boyun eğerek, Harry'ye okuma yazma öğretmişti. Hem de sadece İngilizce değil, Yunanca, Latince ve Almanca

da. Ona felsefe, tarih ve doğa tarihi öğretmişti. Ama hepsinden önemlisi bu zeki genç adama düşünmeyi öğretmişti.

Bu yolculuktan iki yıl sonra Peglar genç adamı Londra'da aradı, Bridgens de 1838 yılında, diğer tayfalar gibi o sıralarda izinliydi ve ondan kendisine daha fazla ders vermesini istedi. O sıralarda Peglar Wanderer adlı gemide en yüksek direklerden sorumlu bir subay olmuştu bile.

Karada, aylarca yaptıkları tartışmalardan sonra iki adam arasındaki yakın arkadaşlık giderek daha çok sevgili ilişkisine dönüştü. Böyle bir şeyi yapabildiğini görmek Peglar'ı çok şaşırmış, önceleri çok üzüldü ama daha sonra hayatının her yönü üzerine, ahlâk, inanç ve kendisi üzerine uzun uzun düşündü. Keşfettiği şey onun kafasını karıştırdı ama özünde aynı Harry Peglar olduğunu şaşkınlıkla fark etti. Ama bir şeye daha çok şaşırmıştı: fiziksel teması ilk başlatan kişi yaşlı adam değil, kendisi olmuştu.

Bu ilişkileri birkaç ay sürdü; Peglar 1844 yılına kadar Wanderer gemisiyle denize açılıp uzun süreler ortadan kaybolunca ilişkilerini bitirmeye karar verdiler. Ama arkadaşlıkları sürdü. Peglar, arkadaşına felsefi içerikli uzun mektuplar yazıyordu; bunu yazarken sözcükleri ve cümleleri ters yazıyordu, başka deyişle cümlelerinin sonunda olması gereken harfleri başa ve büyük harfle yazmıştı. Bu korkunç yazım stili nedeniyle Bridgens bir mektubunda arkadaşına şöyle yazmıştı: "Leonardo gibi yazılarını tersten yazma fikrin hem çocukça hem de seni bundan vazgeçirmek olanaksız." Peglar hâlâ günlüklerini bu biçimde yazıyordu.

İki arkadaş birbirlerine Sör John Franklin liderliğindeki "Kuzey-Güney Geçidi yolculuğuna katılacaklarını söylememişti; yola çıkmadan birkaç hafta önce birbirlerinin isimlerini listede görünce ikisi de şaşkına dönmüştü. Bir yıldan beri Bridgens'le iletişim halinde olan Peglar Woolwich'den Kuzey Londra'ya gelmiş ve arkadaşına sefere katılmayacağını söylemişti. Bridgens ise sefere katılmaması gereken kişinin kendisi olduğunda ısrarcıydı. Sonunda ikisinin de böyle bir macerayı kaçırmaması gerektiği üzerinde anlaştılar. Yaşı nedeniyle bu, Bridgens'in böyle bir yolculuğa çıkması için kesinlikle son şansıydı. (Bridgens'in eski dostu olan Erebus 'un muhasebecisi Charles Hamilton Osmer Sör John'u ve diğer subayları kandırmış, hatta resmi kayıtlara Bridgens'in yaşını "26" diye geçirmişti.) Ne Peglar ne de Bridgens bunu yüksek sesle dile getirmediler ama ikisi de Bridgens'in cinsel arzularını görev sırasında dizginleyeceğine dair yemin ettiğini ve bu yemine her ikisinin de uyacağını biliyorlardı. Artık aralarındaki sevgili ilişkisinin sona erdiğini ikisi de biliyordu.

Gerçekten de, Peglar bu yolculuk sırasında arkadaşını çok az görmüştü ve üç buçuk yıldır bir dakikalığına bile yalnız kalmamışlardı.

Peglar, ocak ayının bitmesine iki gün kala, cumartesi sabahı saat on bir civarında Erebus'a geldiğinde hava doğal olarak karanlıktı. Ama şafağın kızılımsı aydınlığı seksen günden beri ilk kez kısa süre için bile olsa güneşin doğacağını haber veriyordu. Bu hafif aydınlık eksi altmış beş derecelik soğuğu kesinlikle azaltmadığı için Peglar gemiyi gördüğünde hızını hiç kesmeden ilerledi.

Erebus 'un yerinden sökülmüş direkleri herhangi bir denizcinin bile ruhunu karartabilirdi ama Harry Peglar, Erebus'daki direklerden sorumlu meslektaşı Robert Sinclair'le beraber bu bitmeyen kışları daha kolay geçirebilsinler diye bu direkleri kendi eliyle söktüğü için olacak, bu tablodan daha fazla rahatsız oluyordu. Bu başlı başına çirkin bir görüntüydü ve Erebus 'un gittikçe sokulan buzun etkisiyle kıç tarafı aşağıda, pruva tarafı yukarıda olmak üzere eğri hali bu görüntüyü daha da kötü kılıyordu.

Nöbetçi Peglar'ı tanıdı ve gemiye gelmesine izin verdi. Peglar Yüzbaşı Crozier'dan Yüzbaşı Fitzjames'e bir mesaj getirmişti; Fitzjames büyük oda revir olarak kullanıldığı için subaylara ait odada pipo içiyordu o sırada.

Artık iki geminin kaptanı da mesajlarını teneke kutularda yollamaya başlamışlardı ve bu durum mesajları getirenlerin canını çok sıkıyordu; çünkü kalın eldivenlerle bile olsa metale dokunmak ellerini yakıyordu. Fitzjames, Peglar'a teneke kutuyu açmasını söylemek zorunda kaldı; çünkü kutu Yüzbaşının dokunamayacağı kadar soğuktu. Komutanı gidebilirsin demediği için Peglar Yüzbaşı gelen mesajı okurken kapının önünde ayakta beklemeye devam etti.

"Yanıt olarak göndereceğim bir mesajım yok, Bay Peglar," dedi Fitzjames.

Direklerden sorumlu çavuş, selamını verdi ve yine güverteye çıktı. Yaklaşık bir düzine tayfa doğacak güneşi görmek için güverteye gelmişti; bir o kadarı da güverteye çıkmak için paltolarını giyiyorlardı. Peglar bu gemideki revirde de tıpkı Terörde olduğu gibi on iki hastanın yattığını gördü, her iki gemide de iskorbüt salgını başlıyordu.

Peglar, güvenenin kıç tarafındaki küpeştesine dayanmış yaşlı Bridgens'in ufak cüsseli bedenini gördü. Arkasından geldi ve adamın omzuna hafifçe dokundu.

"Alı, Harry'den gece gece ufak bir dokunuş," dedi Bridgens arkasını bile dönmeden.

“Pek de gece sayılmaz,” dedi Peglar. “Ben olduğumu nasıl anladın, John?”

Bridgens’in yüzünde atkı yoktu, Peglar yaşlı adamın gülümsemesini ve sulu, mavi gözlerini görebiliyordu. “Buzda donmuş küçük bir gemide haberler hızlı uçuyor. Teröre hemen mi gideceksin?”

“Hayır. Yüzbaşı Fitzjames bir yanıt göndermeyeceğini söyledi.”

“Biraz gezelim mi?”

“Tabii,” dedi Peglar.

Sancak tarafına yürüdüler, buz rampasından aşağıya inip buzdağına ve güney-doğularındaki yüksek basınç sırtına doğru ilerlediler. Güneşin doğuşunu iyi bir noktadan izlemek istiyorlardı. Erebus aylardan beri ilk kez fener ve meşale dışında bir başka ışık kaynağıyla aydınlanıyordu.

Basınç sırtına ulaşmadan önce karnaval yangınının çıktığı isli düzlüğe geldiler. Bu bölge felaketten bir hafta sonra Yüzbaşı Crozier’ın emriyle iyice temizlenmiş olsa bile çadır direklerini yerleştirmek için buzda açılan delikler ve buzda yanan, daha sonra buza yapışan bez parçaları hâlâ olduğu yerde duruyordu. Bütün temizleme çabalarına rağmen siyah odanın karesini belli edecek şekilde yerde duran kömür tozunun isi silinmemişti.

“Amerikalı yazarı okudum,” eledi Bridgens. “Amerikalı yazar mı?”

“Dickie Aylmore’un zavallı karnavalımız için düşündüğü dekorasyonlar yüzünden elli kırbaç yemesine neden olan yazar. Poe adında tuhaf, küçük bir adamdı bu hafızam beni yanıltmıyorsa. Çok melankolik, hastalıklı şeyler yazıyor; tamamen sağlıksız bir ölüm motifiyle süslemiş eserlerini. Sonuç olarak çok iyi değil ama tam Amerikalı tarzı. Bununla birlikte elli kırbaca neden olan hikâyesini okumamıştım.”

Peglar başıyla onayladı. Ayağı karda bir şeye çarptı, bunun ne olduğuna bakmak için eğildi.

Bu, Sor John’un siyah saatinin üzerine konan ayı kafatasıydı ve yangından etkilenmişti, kafatasının üzerindeki deri ve kürk yanmış, boş göz yuvaları yangından dolayı kararmıştı ama dişler hâlâ fildişi rengindeydi.

“Ah, Bay Poe bunu çok severdi sanırım,” dedi Bridgens.

Peglar kafatasını tekrar kara fırlattı. Çalışma takımları burayı temizlerken bu kafatası o sırada karların altında olmalıydı. Peglar ve Bridgens bölgedeki en yüksek basınç sırtına doğru elli metre daha yürüdüler ve sonunda oraya tırmandılar. Peglar, yaşlı adama yardımcı olmak için sık sık ona elini uzatıyordu.

Basınç sırtının tepesindeki buzun üzerine geldiklerinde Bridgens nefes nefese kalmıştı. Normalde Antik Olimpiyat atletleri kadar iyi kondisyonu olan Peglar'ın bile nefesi kesilmişti. Aylardır iş yapmadan oturmaktan oluyor bunlar diye düşündü.

Güneydeki ufuktan sönük bir sarı ışık belli belirsiz yükseliyor ve yıldızların ışığını bastırıyordu.

"Geri geldiğine inanamıyorum," dedi Peglar.

Bridgens başıyla onayladı.

Aniden ortaya çıktı; kırmızı-sarı bir disk tereddüt ede ede tepelere benzeyen ama muhtemelen güney tarafındaki karanlık bulutların ardında göründü. Peglar Erebus'taki tayfaların buna tezahürat ettiğini duydu. Hava çok soğuk ve durgun olduğu için bir buçuk kilometre doğusunda bulunan Terör'den gelen coşkulu sesleri de duyabiliyorlardı.

"Şafak güllü parmak uçlarını uzatıyor," dedi Bridgens Yunanca.

Peglar gülümsedi. Bu cümleyi hatırladığı için sevinmişti. İlyada'yı ya da Yunanca yazılmış bir başka eseri okumayalı yıllar olmuştu. Bundan on yedi yıl önce Beagle gemisi Cape Verde Takımadalarında volkanik bir ada olan Sao Tiago'da demir attığı sırada Troya ve kahramanlarını okurken Yunancayla ilk kez tanışmanın verdiği heyecanı hatırladı yeniden.

Bridgens, sanki onun aklını okurcasına sordu: "Bay Darwin'i hatırlıyor musun?"

"Genç bilim adamını mı?" diye sordu Peglar. "Kaptan FitzRoy 'un konuşmaktan en çok zevk aldığı adamı mı? Tabii ki hatırlıyorum. O bir beyefendiydi, bense öyle değilim ama küçük bir gemide beş yılı beraber geçirdiğin bir adamı unutmak kolay değil. "

"Peki ya onunla ilgili izlenimin nedir Harry?" Bridgens'in solgun mavi gözleri belki güneşi yeniden görmenin verdiği mutluluktan belki de gözleri ışığa alışmamış olduğundan, sulanmaya başlamıştı.

Kırmızı disk daha bulutları tam aydınlatmadan batmaya başladı.

"Bay Darwin'le ilgili izlenimim mi?" Peglar da gözlerini kısıyordu, güneşin muhteşem parlamasıyla gözlerinin kamaşmasından çok, genç bilim adamını daha iyi hatırlamak için. "Hoş adamdı, tüm beyefendiler gibi. Çok hevesliydi. Gemi depolarına ölü hayvanlar taşıtırdı tayfalara. Bazen, gemi deposunun ispinozla dolacağını sanırdım. Ama Bay Darwin de elini taşın altına sokardı. Hatırlıyor musun, Beagle'ın ırmak boyunca yukarı ilerlemesini sağlamak için o da kürek çekmişti. Bir keresinde -galiba Şili'deydik- etrafımızda balinalar varken geminin en yüksek direğine

çıkmış, onları daha iyi görmek istemişti. Aşağı inmesine yardım etmek zorunda kalmıştım ama rüzgâr ceketini savururken bir saatten fazla o hayvanları dürbünle incelemişti."

Bridgens gülümsedi. "Sana o kitabı verdiğinde neredeyse kıskanacaktım seni. Neydi kitap? Lyell miydi?"

"Jeolojinin İlkeleri," dedi Peglar. "Kitabı tam olarak anlamamıştım. Ya da daha doğrusu, bunun tehlikeli bir kitap olduğunu düşünmüştüm."

"Lyell'in şeylerin yaşıyla ilgili düşüncelerinden kaynaklanıyor bu tehlike," dedi Bridgens. "Hıristiyanlığa uymayacak şekilde şeylerin aniden değil, son derece uzun süreçlerde yavaş yavaş değiştiğini iddia ediyordu."

"Evet," dedi Peglar. "Ama bu düşünce Bay Darwin'in aklına yatmıştı. Anlaşılan dine inanmamaya başlamıştı."

"Ben de konuşmalarından bunu çıkarıyorum," dedi Bridgens. Şimdi güneşin sadece en üst kısmı görünüyordu. "Bay Darwin aklıma geldi çünkü arkadaşlarım bana onun bir kitap yazdığından bahsediyorlardı."

"Daha şimdiden pek çok kitap çıkardı," dedi Peglar. "Hatırlıyor musun, 1839 yılında seni görmeye geldiğimde Beagle Gemisiyle Gidilen Ülkelerdeki Jeoloji ve Doğa Tarihi Üzerine Yapılan Araştırmaları üzerine tartışmıştık. Kitabı almaya param yetmemişti ama sen kitabı okuduğunu söylemiştin. Sanıyorum Bay Darwin'in gördüğü bitki ve hayvanlarla ilgili yazdığı pek çok cilt kitabı yayınlandı."

"Beagle Gemisi Yolculuğu ve Zooloji" dedi Bridgens. "Evet, bunu da satın almıştım. Ama bunların ötesinde, sevgili arkadaşım Bay Babbage'dan duyduğum kadarıyla Bay Darwin çok daha önemli bir kitap üzerine çalışıyormuş."

"Charles Babbage mı?" diye sordu Peglar. "Bir hesap makinesi de dâhil olmak üzere bir sürü garip şey yapmaya çalışan adam değil miydi bu?"

"Ta kendisi," dedi Bridgens. "Babbage'in söylediğine göre Bay Darwin yıllardır organik evrim mekanizmaları üzerine çok ilginç bir kitap üzerine çalışıyormuş. Anlaşılan Bay Darwin karşılaştırmalı anatomi, embriyoloji ve paleontoloji alanlarından yararlanıyormuş... Kısacası doğa bilimcimizin bütün o yıllar boyunca ilgisini çeken her alandan. Ama nedendir bilinmez, Bay Darwin bu kitabı basmaya pek gönüllü değilmiş. Bu kitabın basılışını görmeyebiliriz."

"Organik evrim mi?" diye sordu Peglar.

"Evet, Harry. Hıristiyanlığın tüm iddialarının aksine, türlerin yaratılıştan beri aynı kalmadığına, zamanla, çok uzun sürelerle, hatta Bay Lyell'in

sözünü ettiği sürelerle, bunların koşullara göre değiştiğine ilişkin öğreti.”

“Organik evrimin ne olduğunu biliyorum,” dedi Peglar, kendisiyle öğretircesine konuşulmasından rahatsız olduğunu saklamaya çalışarak. Bir kez daha her şeyin değiştiğini ama öğretmen-öğrenci ilişkisinin hiç değişmediğini fark etmişti. “Bu konuyla ilgili olarak Lamarck’ı okudum. Diderot’yu da. Ve sanıyorum Buffon’u da.”

“Evet, bu eski bir teoridir,” dedi Bridgens, şevkle ama özür diler bir ses tonuyla. “Montesquieu ve Maupertuis ve bahsettiğin kişiler de bu konuda yazdılar. Hatta bilim adamımızın dedesi Erasmus Darwin bile bu konuya değinmişti.”

“O halde Bay Charles Darwin’in kitabının önemi nedir?” diye sordu Peglar. “Organik evrim eski bir fikirdir. Kilise ve diğer bilim adamları tarafından kuşaklar boyunca reddedilmiştir.”

“Charles Babbage ve Bay Darwin’i tanıyan başka arkadaşlarımın söylediklerine inanacak olursak,” dedi Bridgens, “bu yeni kitap, tabii basılırsa, organik evrimin gerçek mekanizmasını kanıtlıyormuş. Bu mekanizmanın somut olarak işlemesine yönelik bin tane, belki de on bin tane sağlam örnek verecekmiş.”

“Peki bu mekanizma nedir?” diye sordu Peglar. Güneş kaybolmuştu. Pembe gölgeler, güneşin doğmasından önceki açık sarı kasvete bırakmıştı yerini. Güneş ortadan öyle çabuk kaybolmuştu ki Peglar acaba güneşi gerçekten de gördüm mü diye düşünmeye başlamıştı.

“Sayısız tür içerisindeki rekabetten doğan doğal seçim,” dedi yaşlı subay yardımcısı.

“Avantajlı özellikleri alan, avantajlı olmayanları geride bırakan- başka deyişle hayatta kalmaya ya da üremeye yaramayan özellikleri dışlayan- bir seçim. Bütün bunlar çok uzun sürelerde gerçekleşiyor. Lyell’in bahsettiği kadar uzun sürelerde.”

Peglar bunu bir süre düşündü. “Neden bu konuyu açtın, John?”

“Buzdaki o katil yaratık yüzünden, Harry. Sör John’un siyah saatinin altına asılan, şimdi simsiyah olmuş kurukafa yüzünden.”

“Tam anlamadım,” dedi Peglar. Beagle’daki sonu gelmeyecekmiş hissi uyandıran uzun yolculuklarında bu sözü sık sık söylerdi. Bu yolculuğun iki yıl süreceği planlanmıştı ve Peglar, Rose’a iki yıl ya da daha kısa sürede gelme sözü vermişti. Rose Beagle’ın denizdeki dördüncü yılında veremden ölmüştü. “Buzdaki bu yaratığın buzda sıklıkla gördüğümüz beyaz ayıdan evrimleşen bir tür olduğunu mu düşünüyorsun?”

“Tam tersine,” dedi Bridgens. “Kendi kendime acaba çok eski bir hayvan türünün son örneğiyle karşılaşıp karşılaşmadığımızı soruyorum. Torunu olan Kuzey Kutup ayısından daha büyük, daha hızlı hareket eden, ve ondan çok daha vahşi bir hayvan olabilir bu.”

Peglar bunu düşündü. “Tufandan önceye ait bir tür.”

Bridgens güldü. “En azından mecazi anlamda evet, Harry. Tufan diye bir şey olmadığına dair görüşümü biliyorsun.”

Peglar gülümsedi. “Sen fazla tehlikeli bir adamsın, John.” Soğukta, ayakta birkaç dakika daha düşündü. Aydınlık kayboluyordu. Yıldızlar gökyüzünü tekrar doldurmaya başladı. “Sen... bu... şeyin... türünün son örneği olan bu yaratığın, büyük sürüngenlerin çağından kaldığını mı söylüyorsun? Eğer böyleyse, neden bunun fosilleri bulunmadı?”

Bridgens yine güldü. “Hayır, bu büyük avcının büyük sürüngenlerle aynı dönemde yaşadığına inanmıyorum. Belki de Ursis maritimus büyük sürüngenlerle hiçbir zaman bir arada yaşamadı. Lyell’in gösterdiği ve Bay Darwin’in de anladığı gibi Zaman Harry, büyük Z ile yazılan Zaman bizim anlama yeteneğimizi aşacak kadar geniş bir şey olabilir.”

İki adam bir süre sessizce oturdular. Biraz rüzgâr çıkmıştı ve Peglar bu soğukta burada uzun süre kalamayacaklarını anladı. Yaşlı adamın hafifçe titrediğini fark etti. “John,” dedi. “Sence bu yaratığın ya da bazen bir yaratığa göre fazla akıllı olan bu şeyin kökenini anlamak onu öldürmemize yardımcı olur mu?”

Bridgens bu defa daha yüksek sesle güldü. “Kesinlikle işe yaramaz, Harry. Bu söylediğim ikimizin arasında kalsın dostum, bence bu yaratık bizim işimizi bitirdi bile. Bizim kemiklerimiz onunkinden daha önce fosile dönüşecek... Bununla birlikte insan, tıpkı beyaz ayıların çoğu gibi kutup buzunda yaşayan, karada avlanıp yaşamayan, belki de yaşamak için kutup ayılarını avlayan böylesine büyük bir yaratığın geriye kemik, fosil ya da başka bir iz bırakmayacağını düşünüyor... en azından şimdiki teknolojiyle bunlara ulaşamayız.”

Erebus’a doğru yürümeye başladılar.

“Harry, söylesene. Terörde neler oluyor?”

“Üç gün önce neredeyse isyan çıkacaktı, onu mu soruyorsun?”

“Gerçekten de isyan çıkacak mıydı?”

Peglar omuz silkti. “Çirkin bir olaydı. Her subayın korktuğu şeylerdir bunlar. Kalafatçı yardımcısı Hickey ve iki üç tane başka ajitatör tayfalara propaganda yapmış. Tam bir sürü zihniyetiyle hareket ettiler. Crozier onları

ustaca yatıştırdı. Çarşamba günü Crozier'ın kalabalığı böyle yatıştırdığını görünce, bu işi kimsenin ondan daha iyi yapamayacağına inandım."

"Sorun Eskimo kadından mı kaynaklandı?"

Peglar başıyla onayladı, sonra Galler peruğuyla atkısını daha sıkı sardı. Rüzgâr şimdi canını yakmaya başlamıştı. "Hickey ve tayfaların çoğunluğu kadının geminin gövdesinden dışarıya yol açtığını Noel'den önce öğrenmişler. Karnaval gününe kadar istediği zaman halat odasına girip çıkıyormuş. Bay Honey ve yardımcıları gövdeyi onarmışlar ve Karnaval yangını çıkmadan önce Bay Irving dışarıdaki buz tüneli yıkmış."

"Hickey ve diğerleri de bunun çıkan yangınla bir ilgisi olduğunu düşünmüşler, öyle mi?"

Peglar yine omuz silkti. Bu hareket hiç olmasa biraz olsun üşümesini engelliyordu. "Bildiğim kadarıyla buzdaki yaratığın o kadın olduğuna inanıyorlar. En azından onun eşi olduğuna. Tayfaların çoğu aylar öncesinden onun bir pagan cadı olduğuna ikna olmuşlardı."

"Erebus'daki tayfaların çoğu da böyle düşünüyor," dedi Bridgens. Dişler takırdıyordu. İki adam hızlandılar ve yan yatmış gemiye doğru ilerlediler.

"Hickey'in güruhu akşam çörek almaya geldiğinde kadını tuzağa düşürecekti," dedi Peglar. "Ve boğazını keseceklerdi. Belki de bunu resmi bir törene dönüştüreceklerdi."

"Peki bunu neden yapamadılar, Harry?"

"Her zaman bir ispiyoncu çıkar," dedi Peglar. "Yüzbaşı Crozier bunu öğrendiği zaman -ki muhtemelen olayın gerçekleşeceği saatten birkaç saat önce öğrenmiştir bunu- kızı orta güverteye sürükledi, subaylar ve tayfaların katıldığı bir toplantı düzenledi. Nöbetçileri bile toplantıya çağırdı ki bu görülmemiş bir şey."

Yürümeye devam ederlerken Bridgens solgun yüzünü Peglar'a doğru çevirdi. Hava hızla kararıyor, rüzgâr kuzey-batıdan esiyordu.

"Yemek saatiydi," diye devam etti Peglar, "ama Yüzbaşı masaların açılmasına izin vermedi ve herkesin orta güvertede oturmasını söyledi. Sandık ya da fıçıların üzerine değil, yere. Silahlı subayların da yanında ayakta durmalarını söyledi. Eskimo kadını sanki tayfalara verilecek bir kurban gibi kolundan tuttu. Çakallara verilecek bir et parçası gibi. Bir anlamda da aslında tam da böyle yaptı."

"Ne demek istiyorsun?"

“Tayfalara kızı öldürmek istiyorlarsa bunu hemen yapmalarını söyledi... hemen o anda. Bıçaklarıyla. Tam da yemek yiyip uyudukları o orta güvertede. Yüzbaşı Crozier bunu hep beraber, subaylarla beraber yapabileceklerini söyledi. Çünkü gemide cinayetin bir kanser olduğunu, herkes buna katılarak aşılanmazsa bunun herkese bulaşacağını söyledi.”

“Çok garip,” eledi Bridgens. “Ama bunu adamların kana olan açlıklarını durdurmasına şaşırdım. Çünkü bir sürü, beyinsiz bir kütledir.”

Peglar yine başıyla onayladı. “Sonra Crozier Bay Diggle’ı yanına çağırdı.” “Aşçıyı mı?”

“Aşçıyı. Crozier, Bay Diggle’a o akşam yemekte ne olduğunu sordu. Daha doğrusu önümüzdeki ay akşamları ne yiyeceklerini. “Papara,” dedi Diggle. “Bir de henüz zehirlenmemiş ve küflenmemiş konservelerden geriye ne kaldıysa’”

“İlginç,” dedi Bridgens.

“Sonra Crozier o gün Terör’de olan Doktor Goodsir’e son üç günde revire kaç kişinin düştüğünü sordu? “Yirmi bir” diye yanıtladı Goodsir. Bir de revirden buraya gelebilen on dön kişi’”

Şimdi başıyla onaylama sırası Bridgens’daydı. Sanki Crozier’ın sözü nereye getireceğini anlamıştı.

“Sonra Yüzbaşı dedi ki “Bu iskorbüttür, çocuklar.” Üç yıldır ilk defa herhangi bir subay- cerrah, teğmen, hatta çavuş- bu sözcüğü yüksek sesle dile getirmiş oldu. “İskorpit belası başımızda” dedi Yüzbaşı. “Ve bunun semptomlarını bilirsiniz. Yoksa bilmiyor musunuz? Ya da bunu düşünecek cesareti bulamadıysanız kulağınızı dört açın.” Ve Crozier doktor Goodsir u kızın yanına çağırdı ve ona iskorbütün semptomlarını saymasını emretti.

“‘Ülser” dedi Goodsir,” diye devam etti Peglar Erebus’a gelirlerken. ”Vücudunuzun her yerinde ülser ve kan kaybı. Havuzlar dolusu kan” dedi “derinizin altında. Derinizden akıp gider. Daha hastalık kendini göstermeden kan, bulabildiği her boşluktan dışarı akar, ağzınızdan, burnunuzdan, gözlerinizden, kıçınızdan. “Uzuvların riktusu gerçekleşir” dedi, “yani önce kollarınız, bacaklarınız ağrımaya başlar, sonra kaskatı kesilirler. Çalışmazlar. Kör bir öküz gibi uyuşuk olursunuz. Sonra dişleriniz dökülür” dedi Goodsir ve sustu. Öyle sessizdi ki, John, elli adamın aldığı nefesi bile duymuyordum. Sadece buzda inleyen geminin sesi duyuluyordu. “Ve dişleriniz dökülürken” diye devam etti cerrah, “dudaklarınız siyaha döner ve geriye kalan az sayıdaki dişinizi gösterecek şekilde geriye çekilir. Tıpkı ölü bir adamın dudakları gibi. Dişetleriniz de çiçek açar, yani şişer. Ve

kokar. İskorbüt deyince akla gelen kötü kokunun kaynağı budur. Çürüyen, içeriden ve dışarıdan iltihaplanan dişetlerinizden gelir bu koku.’

‘Ama hepsi bununla kalmaz” dedi Goodsir,” diyerek devam etti Peglar. “Görme ve duyma yeteneğiniz azalır... riske girer... tıpkı karar verme yeteneğiniz gibi. Bir bakmışsınız eksi elli derece buzda eldivensiz ve paltosuz yürüyorsunuz. Kuzeyin ne tarafta kaldığını unutursunuz, çivinin nasıl çakıldığını unutursunuz. Duyularınız tamamen yok olmaz, size karşı harekete geçer” dedi Goodsir. “Size taze bir portakal versek, iskorbüt olduğunuzda, portakalın kokusu acı içinde kıvranmanıza ya da çıldırmanıza neden olur. Buzda ilerleyen bir kızağın sesi dizlerinizin üzerine çökmenize yol açar. Bir silah sesi ani bir ölüme yol açabilir.’

“Bir saniye!” diye bağırdı Hickey’in adamlarından biri’” diye devam etti Peglar. ““Elimizde limonatamız var!’

“Goodsir hüzünle başını iki yana salladı. “Elimizde fazla kalmadı. Elimizde kalan da çok işe yaramıyor. Bilinmeyen bir nedenle limonatanın anti-iskorbik etkisi birkaç ay içinde etkisini yitiriyor. Biz limonata içmeye başlayalı üç yıl oluyor, bu yüzden etkisi neredeyse sıfıra inmiştir.’

“Sonra, John, ikinci kez korkunç bir sessizlik oldu. İşte o anda tayfaların nefes alışlarını duyabiliyordum ve herkes düzensiz nefes alıyordu. Bu güruhtan bir koku geliyordu. Korku ve ondan daha da kötü bir şeyin kokusu. Oradaki subayların çoğu dâhil büyük bir çoğunluk iskorbüt belirtileri yüzünden Goodsir’e görünmüştü. Birden, Hickey’in arkadaşlarından biri bağırdı: “Bütün bunların bu cadıdan kurtulmak istememizle ne ilgisi var?’

“İşte o zaman Crozier bir adım öne çıktı. Kızı hâlâ kolundan tutuyor ve onu hâlâ bu güruha teslim etmeye hazır görünüyordu. “Subaylar ve cerrahlar iskorbütten kurtulmanın yollarını arıyorlar” dedi Crozier tayfalara. “Aşırı çalışma. Dua. Konserve yiyecekler. Ama bunların hiçbiri uzun vadede bize çare olmaz. Bizi kurtaracak tek şey nedir Doktor Goodsir?’

“Bir anda herkesin bakışları Doktor Goodsir’e çevrildi, John. Eskimo kadın bile Goodsir’e bakıyordu.

“Taze yiyecek” dedi cerrah. “Özellikle taze et. Yiyeceklerimizde iskorbüte neden olan eksiklik her neyse, taze et bu eksikliği gideriyor.’”

“Sonra herkes Crozier’a baktı,” eledi Peglar. “Yüzbaşı kadını kalabalığa doğru itti. “Bu ölen gemilerde bu sonbahar ve kış boyunca taze et bulabilen tek bir kişi var. O da önünüzde duran bu kadındır. Bu bir Eskimo kız... sadece bir Eskimo kız... ama nasıl yapıyorsa fokları, deniz aygırlarını ve

tilkileri tuzağa düşürüp yakalıyor. Ya gün gelir de gemiyi terk etmek zorunda kalırsak? Ya buzda yiyeceksiz kalırsak? Aramızdaki yüz dokuz kişiden sadece bir tanesi taze et bulma yeteneğine sahip... ve siz onu öldürmek istiyorsunuz.'"

Bridgens kanayan dişetleri görünecek biçimde gülümsedi. Erebus 'un gemiye çıkan rampasındaydılar. "Sör John'dan sonraki komutanımız," dedi yumuşak bir sesle, "çok ela eğitimli olmayan, halktan biri olabilir ama- en azından benim duyduğum kadarıyla -kimse onu şimdi kadar aptallıkla suçlayamadı. Ayrıca, anladığım kadarıyla birkaç hafta önceki hastalığından bu yana oldukça değişmiş."

"Hava değişikliği," dedi Peglar, Bridgens'in on altı yıl önce kendisine öğrettiği bir sözü hatırlayarak. "Nasıl yani?"

Peglar atkısının üzerinden donmuş yanağına dokundu. Eldivenleri sakalına değdi. "Anlatması güç. Tahminime göre Yüzbaşı Crozier otuz yıldır ilk kez ayık kafayla geziyor. Viski aslında hiçbir zaman adamın yeteneklerini yok etmemişti, o her zaman iyi bir denizci ve komutandı ama dünyayla kendisi arasına bir... engel, bir bariyer koymuş oluyordu. Şimdi bütün benliğiyle bu dünyada. Hiçbir şeyi kaçırmıyor. Bu durum nasıl daha iyi anlatılır, bilmiyorum."

Bridgens başıyla onayladı. "Tahminime göre bir daha kimse bu cadıyı öldürme lafını ağzına almadı."

"Doğru," dedi Peglar. "Tayfalar kadına fazladan çörek verdiler. Ama sonra kadın gemiden ayrıldı, buzda bir yerlere gitti."

Bridgens rampadan yukarı çıktı ve arkasını döndü. "Cornelius Hickey hakkında ne düşünüyorsun, Harry?" Bunu öylesine alçak bir sesle söylemişti ki güvertedeki hiçbir tayfa onu duymadı.

"Bence o bir hain, küçük bir bok parçası," dedi birisinin onu duyup duymadığına aldırmayarak.

Bridgens başıyla onayladı. "Bence de. Bu sefere çıkmadan yıllar önce onu tanırdım. Uzun yolculuklarda genç tayfaların peşine düşerdi. Onları ihtiyaçlarının kölesi yapardı. Son yıllarda yaşı daha ilerlemiş adamları seçiyormuş. Örneğin şu geri zekâlı..."

"Magnus Manson," dedi Peglar.

"Evet, Manson," dedi Bridgens. "Sadece Hickey'in zevkleriyle ilgili bir sorun olsaydı bu, çok umurumuzda olmazdı. Ama bu küçük cüce bununla sınırlı kalmıyor, Harry. Bu adam deniz avukatları ya da potansiyel isyancı dediğimiz tiplerden de tehlikeli. Ona dikkat et. Onu izle, Harry. Hepimize

büyük zararı dokunacak diye hissediyorum.” Güldü. “Bana bak. “Büyük zarar”mış. Sanki daha şimdiden sonumuz gelmemiş gibi. Bir dahaki görüşmemizde gemileri terk etmiş, uzun, soğuk bir yürüyüşe çıkmış olabiliriz. Kendine dikkat et, Harry Peglar.”

Peglar yanıt vermedi. Direklerden sorumlu çavuş, eldivenlerini çıkardı, subay yardımcısı John Bridgens’in donmuş yanağına ve alnına dokundu. Bu o kadar yumuşak bir dokunuştu ki iki adam ela soğuktan bunu hissedemediler bile. Ama yine de anlamlıydı.

Bridgens rampadan yukarı çıktı. Peglar da arkasına bakmadan eldivenini taktı ve artan karanlıkta Terör gemisine yapacağı uzun yolculuğa başladı.

29
IRVING

Günlerden cumaydı ve Teğmen Irving soğukta ve karanlıkta üst üste iki nöbet tutmuştu. Dizanteriden şikâyetçi olan arkadaşı George Hudson'ın yerine de nöbet tutmuş oluyordu böylece. Bunun sonucunda subaylara ait odada yiyeceği sıcak yemeğinden oldu, küçük bir parça domuz eti ve bir çörek ile idare etmek zorunda kaldı. Ama şimdi bir dahaki nöbetine kadar sekiz saati olduğuna şükrediyordu. Orta güverteye gidebilir, kamarasındaki yatağına, buz tutmuş yorganının altına girebilirdi.

Ama böyle yapmadı. Bir sonraki nöbetçi Çavuş Robert Thomas'a biraz yürüyüşe çıkacağını ve kısa süre sonra geleceğini söyledi.

Karlı rampadan buza indi. Bayan Sessizlik'i arıyordu.

Irving, Yüzbaşı Crozier'ın kadını Hickey ve diğerlerinin kadının bir cadı olduğunu haykırmaları ve öldürülmesini istemeleri sonunda isyan etme noktasına gelen güruhun eline teslim etmeye hazır olduğuna inanamamıştı. Yüzbaşı Crozier kadını bir Hıristiyan'ı aslanlara teslim eden Roma İmparatoru gibi öfkeli tayfalara doğru ittiğinde Teğmen Irving ne yapacağını bilememişti. Rütbesi gereği, yüzbaşısını seyretmekten başka bir şey yapamazdı. Bu, Bayan Sessizlik'in ölümü anlamına gelse bile. Hayatına mâl olsa bile Irving âşık olmuş genç bir adam olarak kadını kurtarmak için kendini öne atabilirdi.

Crozier bu kadının gemiyi terk etmeleri durumunda gemide taze et bulabilecek tek kişi olduğunu söyleyerek tayfaların çoğunun desteğini kazandığında Irving derin bir nefes almıştı.

Ama bu olaydan sonra Eskimo kadın son iki üç gündür sadece akşam yemeği saatinde çöreğini ya da kendisine hediye edilen mumları almaya geliyor, sonra karanlık buzda kayboluyordu. Nereye gittiği ve orada ne yaptığı bilinmiyordu.

Bu gece buz çok karanlık değildi; yıldızlar parlayarak dans ediyordu ve ay ışığı buz bacalarında gölgeler oluşmasını sağlayacak kadar güçlüydü. Bu defa Teğmen John Irving, daha önceki seferin aksine bu incelemeyi kendi inisiyatifiyle yapmıyordu. Yüzbaşı, Irving'den, kendisini çok fazla tehlikeye atmadan bunu yapmayı başarabilecekse Eskimo kadının buzda nereye saklandığını bulmasını istemişti.

“Tayfalara kadının buzda hayatta kalmamızı sağlayacak yeteneklere sahip olduğunu söylerken ciddiydim,” diye fısıldamıştı Crozier kamarasında onu daha iyi duymak için eğilen Irving’in kulağına. “Ama taze eti nasıl bulduğunu öğrenmek için gemiyi terk etmeyi bekleyemeyiz. Doktor Goodsir, yaz gelmeden taze et kaynağı bulmazsak hepimizin iskorbütten öleceğini söyledi.”

“Ama komutanım,” diye fısıldamıştı Irving, “eğer kadını avlanırken gizlice gözlemezsem bu sırrı nasıl öğrenebilirim? Kadın konuşamıyor. “

“Kendi inisiyatifini kullan, Teğmen Irving,” diye yanıt vermişti Crozier.

O konuşmadan bu yana Irving ilk kez inisiyatifini kullanma şansını elde etmişti.

Deri sırt çantasına, Bayan Sessizlik’i bulduğu takdirde onun hoşuna gidebilecek birkaç şey koymuştu; böylece onunla iletişim kurmanın bir yolunu bulacağını düşünüyordu. Akşam yemeklerinde yedikleri çöreklerden çok daha taze çörekler vardı elinde. Bunları bir mendile sarmıştı. Irving ayrıca, doğu ipeğinden bir mendil de getirmişti yanında; bunu ayrılmadan önce Londra’daki zengin sevgililerinden biri vermişti ona. En büyük sürprizi de bu güzel mendile sarmıştı: kayısı marmeladından küçük bir tatlı.

Cerrah Goodsir bu tatlıyı iskorbütle mücadele etmek için saklıyor ve tayfalara veriyordu ama Teğmen Irving Eskimo kadının Bay Diggle’ın dağıttığı yemekler arasında en çok bunu sevdiğini fark etmişti. Irving, çöreğin üzerine marmeladı sürerken kadının siyah gözlerinin parladığını görmüştü. Geçen ay en az on iki kere marmeladını yememiş, bunu annesinden kalan bir porselen kapta biriktirmişti.

Irving geminin yan tarafından dolaşmış, gemiden iki yüz metre uzaklıkta bir orman gibi yükselen buz bacaları ve küçük buzdağlarından oluşan karmaşaya ulaşmak için buz düzlüğü geçmişti. Böyle yaparak kendini tehlikeye attığını biliyordu ama yaratık son beş haftadır ortaya çıkmamış, kimse onu görmemişti. Karnaval gecesinden beri hiçbir denizci hayatını kaybetmemişti.

Ama diye düşündü Irving, kimse benim gibi elinde bir fener bile olmadan bu buz bacası ormanına dalmamıştı.

Taşıdığı tek silah olan tabancanın cebinin derinliklerinde olduğunu biliyordu.

Karanlıkta, eksi 45 derece sıcaklıkta buz bacaları arasında kırk dakika dolaştıktan sonra arama işini başka bir güne, en iyisi güneşin güneyde

birkaç dakikalığına bile olsa görüleceği birkaç hafta sonraya ertelemeyi düşünmeye başlamıştı.

Sonra ışığı gördü.

Bu rahatsız edici bir görüntüydü, pek çok buz bacasının arasında kalan bir buz çukurundaki kar yığını içeriden parlıyor gibiydi. Sanki içeriden yükselen bir peri ışığıydı bu. Ya da bir cadının ışığı.

Irving yaklaştı, her bir gölgede duruyor, bunun buzdaki dar bir yarık olmadığından emin oluyordu. Rüzgâr buz bacalarının ve yükselen buz yığınlarının üzerinde hafifçe ıslık çalıyordu. Yıldızlardan gelen menekşe rengi ışık her yerde dans ediyordu.

Rüzgâr ya da Bayan Sessizlik tarafından oluşturulmuş kar yığını içinden geçen titrek, sarı ışığı gösterecek biçimde saydam, ince bir kubbe oluşturmuştu.

Irving aslında karla kaplı gezici buz tabakalarının baskısıyla oluşmuş bir basıklık olan buz çukuruna indi, çukurun bir ucundaki kar yığının kenarına yapılmış, bir ev denmeyecek kadar küçük siyah deliğe yaklaştı.

Giriş, tabii buna giriş denebilirse Irving'in kat kat elbiselerle kaplı omzunun güçlükle geçebileceği genişlikteydi.

İçeri girmeden önce silahını çıkarıp ateşe hazır halde bekletip bekletmemekte tereddüt etti. Bu pek de arkadaşça bir selamlama biçimi olmaz diye düşündü.

Kıvrılarak deliğe girdi.

Dar geçit boyunun yarısı kadar yükseklikteydi, sonra içeri girdikçe iki buçuk metre kadar yükseldi. Irving'in başı ve omuzları tünelin ucundaki ışıkta belirdi. Şaşkına dönmüştü.

İlk fark ettiği şey Bayan Sessizlik'in açık kıyafetlerinin altında çıplak olduğuydu. Teğmen Irving'den bir metre uzaklıkta ve yerden bir metre yükseklikte bulunan kardan yapılma bir platformun üzerinde yatıyordu. Göğüsleri çıplaktı ve kolayca görülebiliyordu, Irving kadının göğüslerinin arasında, ölen Eskimo'dan aldığı küçük, taş ayı muskasını fark etti. Kadın göğüslerini kapatmadan ve gözlerini kırpmadan Irving'e bakıyordu. Şaşırmamıştı. Muhtemelen buzdan evin girişinden içeriye güçlükle girmeden çok önce Irving'in gelişini duymuştu. Elinde Irving'in ilk kez Halat Odası'nda gördüğü taştan bıçak vardı.

"Affedersiniz, bayan," dedi Irving. Ne yapacağını şaşırmıştı. Görgü kuralları bu kadının evinden apar topar dışarı çıkmasını gerektiriyordu ama burada bir görev icabı bulunduğunu hatırlattı kendine.

Irving, başını eğerek ve güçlükle bu eve girmeye çalışırken kadının kolaylıkla yaklaşıp boğazını kesebilecek durumda olduğunu ve buna karşı hiçbir şey yapamayacağını fark etti.

Irving zor da olsa eve tamamen girdi, arkasından çantasını çekti, önce dizlerinin üzerinde doğruldu, sonra ayağa kalktı. Kardan evin tabanı yer seviyesinin altında kalacak şekilde kazıldığı için Irving evin ortasında ayağa kalkabiliyor, hatta başının tavana değmesine en az yirmi santim kalıyordu. Dışarıdan bakılınca buzdan ev, içten parlayan bir kar yığını gibi görünse de aslında burası son derece akılcı bir biçimde tasarlanmış, içeriye doğru kavis yapan bir açıyla yükselen buz bloklarından oluşuyordu.

Donanmanın en iyi topçu okulundan mezun olan Irving'in matematiği iyiydi ve blokların yukarıya doğru bir sarmal oluşturduğunu, her bir bloğun bir öncekinin üzerinde hafif eğrilerek yükseldiğini ve bu yükseltinin en ucunda evin en üst noktasında bulunan merkeze yerleştirilmiş son bir buz bloğu olduğunu hemen fark etti.

Irving'in matematik bilgisi bunun tam bir küre olmadığını söylüyordu, tam bir küre olsaydı, ev yıkılırdı. Bunun yerine gerili duran bir zincir gibi kavisli bir biçimde inşa edilmişti. John, Bayan Sessizlik'in çıplak göğüslerine bakmamak için nezaket gereği evin tavanını incelediğini biliyordu. Kadının göğüslerini saklaması için ona yeterli zamanı verdiğine kanaat getirdikten sonra kadına doğru baktı.

Göğüsleri hâlâ açıktı. Boynundaki beyaz ayı muskası kahverengi tenini olduğundan daha da kahverengi gösteriyordu. Meraklı ve düşmanca olmayan bakışlarıyla, siyah gözlerini hâlâ kırpmadan ona bakıyordu. Bıçak hâlâ elindeydi.

Irving iç çekti, kadının uzandığı, odanın merkezindeki platformun karşısında bulunan, elbiseyle örtülü bir başka platforma oturdu.

İlk kez, buzdan evin içinin sıcak olduğunu fark etti. Sadece dışarıdaki buz gibi havadan ya da Terör'ün orta güvertesinden daha sıcak olmakla kalmıyordu, gerçekten sıcaktı. Kat kat kirli elbiselerinin altında terlemeye başlamıştı. Bir metre ilerisinde duran kadının kahverengi göğsündeki terleri de fark etti.

Yine gözlerini kaçıran Irving paltosunu çıkardı, ışığın ve sıcaklığın Bayan Sessizlik'in gemiden çaldığını sandığı bir tenekeden geldiğini fark etti. Ama kadını hırsızlıkla suçladığına pişman oldu. Evet, bu teneke Terör gemisinden getirilmişti ama bu teneke çöpleri atmak için gemiden otuz metre öteye kazdıkları büyük çukura attıkları yüzlerce tenekeden biriydi.

Ateş tenekede yanıyordu ama tenekenin içinde bir tür yağ vardı, kokusundan bunun balina yağı olmadığını anladı. Acaba fok yağı olabilir miydi? Bir hayvanın dalağı ya da sinirinden oluşan bir et parçası tavandan tenekenin içine sarkıyor, içeri yağ damlatıyordu. Irving, yağ oranı azaldıkça tenekenin içindeki bükülü fitilin yağ seviyesinin çok üzerine çıktığını, alevlerin arttığını, böylece yağın iyice azaldığını ama hemen ardından yukarıdan yağ damlamaya devam ettiğini fark etti. Bu dahice bir sistemdi.

Bu teneke, buzdan evdeki tek ilginç eşya değildi. Lambanın üstünde ve bir tarafında anlaşılan fok balıklarına ait dört kaburga kemiğinden oluşan hoş bir çerçeve duruyordu. Bayan Sessizlik nasıl olup da fokları bulup avlıyor diye merak etti Irving. Bu çerçeve bir çıkıntıya diklemesine konmuş, bir dizi hayvan siniriyle sarılmıştı. Kemikten çerçeveden, dört bir yanına delik açılmış -muhtemelen Terör'ün çöplüğünden alınmış- kare şeklindeki bir Goldner konservesi sarkıyordu. Irving fok balığı yağıyla yanan ateşin hemen üzerinde bulunan bu konservenin çok iyi bir ocak ya da termos görevi gördüğünü hemen anladı.

Bayan Sessizlik'in göğüsleri hâlâ açıktı. Nefes almasıyla beraber beyaz ayı muskası yukarı aşağı yükselip iniyordu. Bakışları Irving'e odaklanmıştı.

Teğmen Irving boğazını temizledi.

"İyi akşamlar, Bayan... ah... Sessizlik. Bu şekilde içeri girdiğim için özür dilerim... davet edilmedim." Durdu. Bu kadın gözünü hiç kırpmaz mıydı?

"Yüzbaşı Crozier selamlarını iletiyor. Size bakıp... şey... neler yaptığınıza bakmamı istedi."

Irving kendini daha önce hiç bu kadar aptal hissetmemişti. Aylarca gemide kalmasına rağmen kadının tek kelime İngilizce bilmediğine emindi. Irving, kadının içeri girerken oluşan hava akımı nedeniyle sertleşen göğüs uçlarını fark etti elinde olmadan.

Alnındaki teri sildi. İki kat eldivenini çıkardı, bunu yaparken evin sahibi olan kadından izin istercesine hafifçe başını eğdi. Sonra yine alnını sildi. Kardan yapılma ve içinde sadece bir ateş yanan bir evin bu kadar sıcak olduğuna inanamadı.

"Yüzbaşı istiyor ki..," diye başladı ve sustu. "Ah, lanet olsun." Irving deri çantasına uzandı, eski bir mendile sarılı çörekleri ve en iyi Doğu ipeğinden yapılma mendiline sardığı marmelat tatlısını çıkardı.

Hâlâ hafifçe titreyen elleriyle bu iki bohçayı kadına uzattı. Kadın bohçaları almak için bir harekette bulunmadı. "Lütfen," dedi Irving.

Bayan Sessizlik iki kere göz kırptı, bıçağı elbisesinin içine soktu, küçük bohçaları aldı, uzandığı platformun üzerine koydu. Yana eğildiğinde sağ göğsünün ucu neredeyse ipek Çin mendiline değecekti.

Irving aşağı baktı ve üzerinde oturduğu dar platformunun da hayvan kürkleriyle kaplı olduğunu gördü. Bu ikinci hayvan kürkünü nereden buldu? diye düşündü ve daha sonra, bundan altı ay önce ölen yaşlı Eskimo'nun parkasının ona verildiğini hatırladı. Graham Gore'un adamlarından biri tarafından vurulan ve gemide ölen yaşlı Eskimo'nun elbiseleri Bayan Sessizlik'e verilmişti.

Önce eski mendili açtı ve içinden çıkan beş çöreğe herhangi bir tepki göstermedi. Irving en iyi çörekleri seçmek için uzun zaman harcamıştı. Bu kadar çok uğraşmasına rağmen bu çabalarına bir karşılık alamadığı için biraz üzüldü. Bayan Sessizlik, Irving annesinin üzeri balmumuyla kaplı küçük porselen kutusunu açtığında karşısına çıkan Çin ipeğinden mendili açmadan önce bir süre durakladı, parlak kırmızı, yeşil ve mavi desenli zarif bir mendildi bu. Bayan Sessizlik bunu bir an yanağına sürdü ve yanına koydu.

Kadınlar her yerde kadın diye düşündü John Irving içinden gülerek. Daha önce pek çok genç kadınla ilişkiye girmiş ama hiçbir zaman rökyadından??? gelen ışığın karşısında rahatça oturmuş bu yerli kadına şu anda duyduğu türden bir yakınlık duymamıştı.

Bayan Sessizlik marmelat tatlısını gördüğü zaman başını çevirip tekrar Irving'e baktı. Onu inceliyor gibiydi.

Irving hareketlerle elinde bir çörek varmış da marmelata batırıyormuş gibi yaparak kaçana getirdiği şeyi yemesini istediğini anlatmaya çalıştı.

Kadın hareket etmedi, bakışını başka yöne çevirmedi.

Sonunda sağ kolunu fok yağının üzerinde yanan ateşinin yanından, Irving'in bulunduğu yere doğru uzattı; Irving bir an irkildi ama daha sonra kadının cüsseyle kaplı platformun üst tarafında bulunan, buz bloğunun içindeki küçük bir çıkıntıya doğru uzandığını fark etti. Irving kadın eğilince göğüslerinin iyice ortaya çıktığını ve aşağı sarktığını fark etmemiş gibi yaptı.

Bayan Sessizlik, Irving'e beyaz ve kırmızı renkte, ölü ya da çürük bir balık gibi kokan bir şey azattı. Bunun, çürümesin diye buzlu çıkıntıda tutulan bir fokun başka bir hayvana ait et parçası olduğunu fark etti.

Irving bunu kabul etti, başını eğdi, et parçasını dizlerinin üzerine koyduğu ellerinde tuttu. Bu et parçasını ne yapacağını bilmiyordu. Acaba

bunu fenerlerde kullanılmak üzere fok yağı olarak kullanmak için gemiye mi götürmeliydi?

O anda Bayan Sessizlik'in dudakları seğirdi ve bir an için Irving kadının gülümsediğini düşündü. Kısa, keskin bıçağını çıkardı, bu pembe et parçasını kesermiş gibi yaparak, bıçağı dudaklarının hemen önünde ileri geri hareket ettirdi.

Irving ona baktı ve elindeki et ve yağ parçasını tutmaya devam etti.

Bayan Sessizlik iç çekerek uzandı, et parçasını Irving'den aldı, kendi ağzına götürdü, bıçağıyla birkaç parçasını kesti; bıçağı dişleriyle yediği lokmalar arasında tutuyordu. Bir an için çiğnemeyi bıraktı, et parçasını, Irving bunun fok eti olduğuna artık emindi, yine Irving'e verdi.

Irving altı kat elbisesinin içine daldırdı elini; kemerinin altına soktuğu denizci bıçağını arıyordu. Bıçağı kadına gösterdi, kendisini ders alan ve onaylanmayı bekleyen bir çocuk gibi hissetti.

Kadın çok hafifçe başını salladı.

Irving kokan, üzerinden kan damlayan et parçasını ağzına götürdü, tıpkı kadının yaptığı gibi bıçağının keskin tarafını ileri geri hareket ettirmeye başladı.

Neredeyse burnunu kesecekti. Eğer bıçak yumuşak fok etine saplanmış olmasa, tabii bu bir fok etiyse alt dudağını parçalayacaktı. Kestiği et parçasından bir damla düştü ağzına.

Bayan Sessizlik akan kana aldırmadı, başını hafifçe iki yana salladı ve Irving'e kendi bıçağını verdi.

Irving, yeni bıçağın garip ağırlığını elinde hissederek tekrar denedi; et parçasından aşağıya kan damlamasına rağmen eti kendinden emin bir biçimde kesmeye başladı.

Bıçak eti çok güzel kesiyordu. İnanılmaz bir biçimde, kadının küçük, taş bıçağı kendi bıçağından birkaç kat daha keskindi.

Kestiği et parçasını ağzına aldı. Eti çiğnerken, elinde geriye kalan et parçası ve bıçak, kadına başıyla bir hareket yaparak teşekkürlerini belirtmek istedi.

Etin tadı, bir nehrin kenarında on haftadır ölü yatan çürümüş bir sazan balığının tadından bile daha kötü gelmişti Irving'e.

Irving kusmak istedi, ağzında yarım çiğnediği et parçasını yere tükürecek oldu ama bunun bu önemli diplomatik görevine zarar vereceğini düşünerek son anda vazgeçti ve eti yuttu.

Bir yandan kusma isteğini bastırmaya çalışırken diğer yandan gülümseyerek kadına teşekkürlerini belirtmek istiyordu. Bir yandan da eline aldığı eldiveni mendil olarak kullanıyor, hafifçe kestiği ama hızla kan akan burnuna tutarken kadına belli etmeden yüzünü buruşturuyordu. Irving, Eskimo kadının daha fazla yemesini işaret ettiğini görünce irkildi.

Hâlâ gülümseyerek, bir parçayı daha kesti ve yuttu. Tanımadığım bir yaratığın burnundan çıkan sümükle ağzımı doldursam herhalde tam olarak böyle hissederdim diye düşündü.

Boş karnı inanılmaz bir biçimde, guruldadı, sıkıştı ve daha fazla yemek geldi içinden. Sanki fok etindeki bir şey uzun süre gizlice yokluğunu çektiği bir isteğini doyuruyordu. Aklı değil ama vücudu daha fazlasını istiyordu.

Daha sonraki birkaç dakikada Irving küçük ayı postunun üzerinde oturup, fok balığı etini kesip, zevkle olmasa bile hızla yerken Bayan Sessizlik gemideki çörekleri Irving'in annesinin porselen kabındaki marmelata daldırıyor, bunları tıpkı bir gemicinin et yiyişi gibi büyük bir hızla ve iştahla midesine indiriyor, bu arada boğazının derinliklerinden hoşuna gittiğini belirten sesler çıkarıyordu; Irving bunun kendisine evini hatırlattığını fark etti.

Bütün bunlar olurken Bayan Sessizlik'in göğüsleri çıplaktı ve rahat bir biçimde olmasa bile şükran duygusuyla fok etini midesine indiren Teğmen John Irving'in gözünün önündeydi. Annem oğlunu bu halde görse ne düşünürdü acaba diye merak etti Irving.

Bayan Sessizlik çörekleri ve marmelat tatlısını, Irving ise fok etini yedikten sonra Irving çenesini ve dudaklarını eldivenleriyle silecek oldu ama Eskimo kadın bir kez daha çıkıntıya uzandı ve Irving'e bir avuç dolusu kar verdi. Evin içindeki sıcaklık donma derecesinin üzerinde olduğu için Irving yüzüne bulaşan yağı sildi, yüzünü eldiveniyle kuruladı ve geriye kalan et parçalarını kadına uzatmaya yeltendi. Bayan Sessizlik anlaşılan depo olarak kullandığı çıkıntıyı gösterdi ona ve Irving elindekileri bu çıkıntıların mümkün olan en derin yerine koydu.

Şimdi işin zor kısmı başlıyor diye düşündü Teğmen.

Sadece el hareketleri ve mimiklerle gemideki yüzden fazla kişinin açlıktan ölme tehlikesi altında olduğunu ve onun avlanma yeteneklerinden yararlanmak istediklerini nasıl anlatacaktı?

Irving anlatmaya girişti. Bayan Sessizlik siyah gözlerini hiç kırpmadan Irving'e bakıyordu. Irving yürüyen, aç olduklarını göstermek için karınlarını ovuşturan adamları taklit etti. Geminin üç direğini elleriyle

çizmeye çalıştı, sonra hastalanan adamları anlatmak için dilini dışarı çıkardı, çocukken annesini kızdırmak için yaptığı gibi gözlerini şaşı yaptı ve kendini bir ölü gibi ayı derisinin üzerine attı. Sonra Bayan Sessizlik'i işaret etti, hızla elinde bir mızrak, bir olta varmış da onu savuruyormuş gibi yaptı. Irving az önce yediği eti gösterdi, belli belirsiz buzdan evin dışını gösterdi, yine karnını tuttu, gözlerini şaşı yaptı, kendini postun üzerine attı, sonra tekrar karnını ovuşturdu. Bayan Sessizlik'i işaret etti, işaret diliyle "bunu nasıl yaptığını bize de öğret" demeye çalıştı ve mızrak atma, balık yakalama hareketlerini tekrarladı. Bunları yaparken ara sıra duruyor, kadını işaret ediyor, sonra kendi gözlerini gösteriyor, karnını ovuşlamıyor, böylece avlanmayı kimlere öğretmesi gerektiğini anlatmaya çalışıyordu.

Anlatmasını bitirdiğinde, alnından ter damlıyordu.

Bayan Sessizlik ona baktı. Bir kere bile gözlerini kırpmadı.

"Ah, lanet olsun," dedi Teğmen Irving.

Sonunda, paltosunu tekrar giydi, geminin mendilini ve annesinin porselenini deri çantasına koydu ve pes etti. Belki de anlatmak istediğini anlatabilmişti. Bunu bilemezdi. Belki bu kardan eve sık sık gelirse...

Irving burada tamamen kişisel duygularına göre hareket ettiğini fark etti ve kendini tuttu.

Eğer bu kardan evi sık sık ziyaret etse geceleri kadınla beraber fok avına çıkabilirdi.

Peki ya ona bit şeyleri getiren buzdaki o yaratıksa? diye düşündü. Haftalar önce gördüğü o sahneden sonra kendini böyle bir şeyi görmediğine inandırmıştı. Ama Irving'in vicdanı bu olayı gördüğünü söylüyordu ona. Buzdaki yaratık ona yığınlarca fok eti, tilki eti ya da başka tür etler getiriyordu. Bayan Sessizlik o gece buzdan kayalar ve buz bacalarıyla dolu o yerden elinde taze etle ayrılmıştı.

Sonra, Erebus'taki o çavuşun, Charles Frederick Des Voeux'un, Fransa'da kendilerini kurda dönüştüren kadın ve erkeklerle ilgili hikâyeleri geldi aklına. Eğer böyle bir şey mümkün oluyorsa -ki gemideki tayfaların hepsi ve subayların çoğu bunun olabileceğine inanıyordu- boynunda bir beyaz ayı muskası taşıyan yerli bir kadın kendisini bir insan zekâsına ve kötülüğüne sahip dev bir ayıya neden dönüştüremesindi?

Hayır, Irving buzda ikisini birlikteyken görmüştü. Yoksa görmemiş miydi?

Irving paltosunu iliklerken titredi. Bu küçük buzdan evin içi çok sıcaktı. Garip bir biçimde bu sıcaklık Irving'i ürpertiyordu. Yediklerini sindirmeye

başladığını hissetti ve gitme vaktinin geldiğine karar verdi. Bu saatte Terör'ü kolayca bulursa kendini şanslı sayacaktı; tuvalet ihtiyacını buzda gidermek istemiyordu. Sadece burnunun bile donması yeterince kötü olurdu.

Irving toparlanıp eski mendil ve annesinin porselenini alırken Bayan Sessizlik onu inceliyordu -Irving daha sonra kadının bunları çok istemiş olabileceğini fark edecekti- elindeki ipek mendili son bir kez yanağına götürdü ve Irving'e uzattı.

"Hayır," dedi Irving. "Bu sana benden bir hediye. Arkadaşlığımızın ve derin sevgimizin bir göstergesi. Bu sende kalmalı. Eğer almazsan üzülürüm."

Daha sonra, söylediğini işaret diliyle anlatmaya çalıştı. Onu izleyen Eskimo kadının yanağındaki kaslar hareket eder gibi oldu.

Kadının elindeki mendili hafifçe itti, bunu yaparken kadının çıplak göğsüne dokunmamaya çalıştı. Kadının göğüsleri arasındaki beyaz ayı muskası parlıyordu.

Irving çok ama çok terlediğini fark etti. Midesi bulandı, düzelir gibi oldu, sonra tekrar bulandı.

"Aman aman," dedi, daha sonra haftalarca bu sözü söylediğine pişman olacak, pişmanlıktan geceleri battaniyesinin altına girecekti. Kadının bu sözdeki anlamsızlığı, saçmalığı ve uygunsuzluğu anlamayacağını biliyordu. Yine de...

Irving beresini taktı, atkısını yüzüne ve başına sardı, eldivenlerini giydi, çantasını eline aldı ve çıkışa yöneldi.

Gemiye doğru yürürken ıslık çalmadı ama içinden ıslık çalmak gelmişti. Gemiden bu kadar uzaktayken, buz bacalarının ay ışığı nedeniyle oluşan gölgelerinde gezinen yaratık gelmemişti aklına. Ama eğer yaratık o gece orada olsaydı Teğmen John Irving'in kendi kendine konuştuğuna, eldiveni eliyle sık sık başına vurduğuna şahit olacaktı.

30
CROZIER

Yüzbaşı Crozier, “Baylar, önümüzdeki aylarda izleyeceğimiz yolu düşünme vaktidir,” dedi. “Bazı kararlarım var.” Terörün büyük kamarasında yapılacak bu toplantıya, subaylar ile aralarında iki inşaat mühendisi, buz uzmanları ve hayatta kalan son cenahın da bulunduğu diğer uzmanlar katılacaktı. Crozier toplantı için Terörü seçmişti; çünkü ne birkaç saatlik gün ışığından faydalanarak yolculuğa çıkan ve hava kararmadan dönmek zorunda olan Yüzbaşı Fitzjames’le ekibine rahatsızlık vermek istiyordu, ne de sancak gemisi değişiminin üzerinde duruyordu. Crozier’ın toplantı için Terörü seçmesinin nedenlerinden biri de, mürettebatında revire taşınması gereken hasta sayısının az olmasıydı. Bu birkaç hastayı pruvadaki geçici bir revire kolaylıkla nakledip büyük kamarayı toplantı için boşaltabilirdi. Oysa Erebus ‘un mürettebatında iskorbüt hastalığı teşhisiyle yatan çok sayıda adam vardı ve Doktor Goodsir içlerinden bazılarının hareket ettirilemeyecek kadar ağır durumda olduklarını belirtmişti.

Seferi yöneten subaylardan on beşi, uzun masanın etrafında toplandı; Terörün marangozu Bay Honey, cerrahi müdahalelerde sedye olarak kullanılmak üzere ocak ayında birkaç parçaya ayrılan bu masayı toplantı için şimdi yeniden düzenlemişti. Subaylarla siviller su geçirmez ceketlerini, eldivenlerini, Galler peruklarını ve boyun atkılarını ana merdivenin altına bıraktıkları halde üstlerinde hâlâ kat kat giysi vardı. Oda, ıslak yün ve yıkanmamış vücut kokuyordu.

Uzun kamara soğuktu ve güvene bir metre karın altında kaldığından beri tavandaki Preston marka ışıklandırmalar yanmıyor; gemi bölmelerine asılan balina yağı lambalarının titrek ışıkları da karanlığı dağıtmaya yetmiyordu.

Masadaki buluşma, Sör John Franklin’in on sekiz ay önce Erebus’ta yaptığı yaz savaşı kurulu toplantısının daha karanlık bir benzeriydi; ama şimdi sancak tarafındaki masanın başında Sör John yerine Francis Crozier vardı. Crozier, solunda Terör’ün yedi subayının hazır bulunmasını istemişti. Crozier’ın hemen yanında ikinci komutanı Teğmen Edward Little oturuyordu. Little’ın yanında Teğmen George Hodgson ve onun solunda da Teğmen John Irving vardı. Irving’in yanında, seferde güverte subaylığı

görevini alan inşaat mühendisi James Thompson oturuyordu. Şimdiye dek hiç olmadığı kadar zayıf ve solgun görünen Thompson'ın solunda tahta bacağıyla topallayarak gezinen Thomas Blanky ve onun yanında da Crozier'ın toplantıya davet ettiği tek çavuş olan pruvadan sorumlu subay Harry Peglar vardı. Ayrıca Terörün çavuşu Tozer da oradaydı. Adamları, karnaval gecesinde yangından kurtulanları kızdırdıkları için Tozer her iki yüzbaşının da gözünden düşmüştü. Yine de, deniz kuvvetlerini temsil eden bir grup kırmızı urbalının içindeki en yüksek rütbeli asker oydu.

Uzun masanın kapı tarafında Yüzbaşı Fitzjames oturuyordu. Crozier, Fitzjames'in haftalardır tıraş olma zahmetine girmediğinin farkındaydı: ama uzattığı kızıl sakalına aklar düşen Fitzjames bugün tıraş olma gayretini ya kendisi göstermiş ya da bunu yapmasını kamarotu Bay Hoar'a emretmişti. Tıraş olduktan sonra daha zayıf ve daha solgun görünen yüzünde şimdi sayısız sıyrık ve kesik vardı. Üstündeki kat kat giysiye rağmen zayıfladığı belli oluyordu.

????dedi, "şaft sıkışarak bozulduktan sonra düzeltebilmek için Bristol kum havuzuna ihtiyacımız oldu. Bir günlük yolculuk için bile yeterli kömürümüz yok. Nisan sonuna doğru gemiyi ısıtacak kadar kömürümüz de kalmayacak. Hareket halinde de olsak günde yalnızca kırk beş dakika boyunca sıcak su kullanabiliriz ve bu miktar, hayatta kalabileceğimiz tek yer olan en alt güvertenin bölümlerine ancak yeter."

Crozier, "Bay Thompson, istim bakımından Terör'ün durumu nedir?" diye sordu.

Bir deri bir kemik kalan Thompson, Yüzbaşıya uzunca bir süre baktı ve kendisinden beklenmeyecek bir dayanıklılıkla "Terör bu öğleden sonra hareket etseydi bir ya da iki saatlik istim gücü olurdu, efendim. Gemideki şaft bir buçuk yıl önce geri çekildi, uskur çalışır durumda ve yedek parçamız da var; ama kömürümüz neredeyse bitti. Erebus 'un kömür mevcudunu Teröre aktarıp gemiyi sadece ısıtsaydık kazanı çalıştırabilir ve günde iki saat sıcak su kullanabilirdik... En iyi ihtimalle mayıs başına kadar. Ama böyle yapsaydık istim için hiç kömürümüz kalmazdı. Terör'deki mevcut gazla nisanın ortasında ya da sonunda ısıtmayı durdurmak zorunda kalacağız," dedi.

Crozier, "Teşekkürler Bay Thompson," dedi. Yüzbaşı yumuşak bir ses tonuyla konuşuyor ve hiçbir şeyi açığa vurmuyordu. "Teğmen Little ve Bay Peglar, sizler de Terör'ün denize dayanıklılığı konusundaki değerlendirmelerinizi bizimle paylaşır mıydınız?"

Little başıyla onayladı ve önce yere bakıp ardından bakışlarını Yüzbaşı'ya çevirdi. "Erebus kadar kötü durumda değiliz; ama buzun basıncı, tekneye, paraçole, dış kaplamaya, dümene ve payandaya hasar verdi. Bazılarınızın Noel'den önce de bildiği üzere, Teğmen Irving yalnızca sancak tarafından pruvaya kadar olan kısımdaki demir kaplamayı büyük ölçüde kaybettiğimizi değil ayrıca pruvadaki meşe ve karaağaç kaplamasının kaburgada yirmi beş santimlik bir esneme yaptığını da ortaya çıkarmıştı. Ve sonra biz de gemi omurgasındaki meşenin yirmi ya da otuz yerde esneme yaptığını fark ettik. Pruva tahtaları değiştirilip sağlamlaştırıldı; ama omurga erimiş karla kaplı olduğundan her tarafa ulaşamadık. Bence gemiyi yüzdürebiliriz, Yüzbaşı," diye ekledi Teğmen Little, "ama pompaların sızıntıyla başa çıkabileceğinden emin değilim. Özellikle de buzun içinde geçecek dört veya beş ay sonunda. Bay Peglar bu konuda daha iyi bir açıklama yapacaktır."

Harry Peglar boğazını temizledi. Kalabalık bir subay topluluğu önünde konuşma yapmaya alışık olmadığı görünüyordu.

"Eğer gemiyi yüzdüreceksek, baylar, emir verildiği andan itibaren kırk sekiz saat içinde pruva tayfasının gemi direklerini, armayı, çarmıkları ve yelkeni yükseltmesi gerekecek. Güneyden geldiğini düşündüğümüz kalın buz tabakasını aşıp denize açılabileceğimize söz veremem; ama yolumuz açıksa, yeniden seyir halindeki bir gemi olabiliriz. Sakıncası yoksa bir öneride bulunacağım baylar... Bence daha fazla beklemeden direkleri yükseltmeliyiz."

Crozier, "Buzların yığılıp gemiyi alabora etmesinden endişelenmiyor musunuz?" diye sordu. "Ya da güvertede çalışırken buzların altında kalmaktan? Önümüzde şiddetli tipilerle karşılaşacağımız aylar var, Harry."

"Elbette, efendim," dedi Peglar. "Alabora olma tehlikesi hep var; ama zaten gemi şu anda da eğri ve neredeyse devrilmek üzere. Yine de buzların aniden erime ihtimaline karşı gabya çubuklarını kaldırmamız gerektiğini düşünüyorum. On dakika içinde gemiyi hareket ettirebilecek kadar hazır olmalıyız. Ve yelkencilerin sürekli çalışması lazım, efendim. Buzların altında kalma tehlikesine gelince... Bu da bizim her an tetikte olmamızı sağlayacak bir başka şey. Bu ve buzdaki o yaratık."

Masadakiler gülüştü.

Little'ın ve Peglar'ın çizdikleri bu olumlu tablo toplantının gergin ortamını biraz olsun yumuşattı. İki gemiden birinin bile yeniden yüzebilme düşüncesi herkesin moralini yükseltmişti. Crozier büyük kamaradaki

sıcaklığın arttığını hissetti; bunun sebebi belki de içeridekilerin yeniden soluk alıp vermeye başlatmasıydı.

Crozier "Teşekkürler Bay Peglar," dedi. "Eğer yelken açmak istiyorsak her iki geminin mürettebatının beraber çalışması gerekecektir."

Crozier'ın yaklaşık on sekiz ay önce de birlikte çalışmayı önermiş olduğunu kimse dile getirmedi. Bütün subaylar bunu düşünüyormuş gibi gölündüler.

Crozier, "Şu buzdaki şey hakkında da konuşalım," dedi. "Son zamanlarda kendini pek göstermedi."

"Ocak ayının başından beri kimseyi tedavi etmem gerekmedi," dedi Doktor Goodsir "ve karnavaldan beri ölen ya da kaybolan kimse yok."

Teğmen Le Vesconte "Kendisi yok; ama izleri var," dedi, "Buz bacalarının üstünde iri bir şeyler hareket ediyor ve nöbetteki adamlar karanlıkta bazı sesler duyduklarını söylüyorlar."

Teğmen Little "Nöbet tutan denizciler karanlıkta her zaman bazı sesler duymuşlardır. Bu Eski Yunana kadar gider."

"Belki de gitmiştir," dedi Teğmen Irving. "Göç etmiştir. Güneye. Ya da kuzeye doğru."

Bu düşünce üzerine herkes yeniden sessizliğe gömüldü.

Buz Uzmanı Blanky, "Tadımızın güzel olmadığını anlamaya yetecek kadar adamımızı yemiş olmalı," dedi.

Bazıları bu söze gülümseyerek karşılık verdi. Bay Blanky hariç, bir başkasının bu tür laflar etmesi hoş karşılanmazdı; ama aksak Blanky'nin bazı ayrıcalıkları vardı.

Çavuş Tozer, "Denizcilerim Yüzbaşı Crozier ve Yüzbaşı Fitzjames'in emrinde arama yapıyorlar," dedi. "Birkaç ayı vurduk; ama hiçbiri o şey kadar büyük değildi..."

Crozier'ın pruvadan sorumlu subayı Sinclair, "Umarım adamlarınız karnaval gecesinden sonra daha iyi ateş etmeyi öğrenmişlerdir."

Tozer sağına dönüp Sinclair'e ters ters baktı. Crozier, "Bundan sonra böyle olmayacak," dedi. "Şu andan itibaren o yaratığın hayatta olduğunu ve geri döneceğini düşüneceğiz. Geminin dışında attığımız her adımı da bu düşünceye göre planlayacağız. Her kızak grubuna, özellikle de silahlı olan ve kızakları kendilerinin çekmediği gruplara eşlik edecek kadar denizcimiz yok. Belki de çözüm, bütün kızak gruplarını silahlandırıp yanlarına nöbet tutacak yedek adam vermektir. Yazın buz çözülmese bile sürekli gün ışığında seyahat etmek daha kolay olacaktır."

Doktor Goodsir, “Bağışlayın Yüzbaşı, ama gemileri terk etme kararı almadan önce yaza kadar beklemeye gücümüz yetecek mi yetmeyecek mi bunu düşünmeliyiz.”

“Sizce yetecek mi Doktor?” diye sordu Crozier.

“Sanmıyorum,” dedi cerrah. “Konserve yiyeceklerimizin tahmin ettiğimizden daha fazlası çürüyüp bozuldu. Diğer stoklarımız da tükenmek üzere. Adamlarımız günlük ihtiyaçlarını karşılamayacak düzeyde besin alıyorlar. Herkes kilo ve güç kaybediyor. Bununla birlikte iskorbüt vakasında hızlı bir artış var... Pekâlâ, baylar, gemiler dayansa bile Erebus ‘un ya da Terör’ün mürettebatından birçoğunun yazın buzların açılıp açılmadığını öğrenebilmek için kızaklı keşfe çıkabileceklerini sanmıyorum.”

Kamara yeniden sessizliğe büründü.

Goodsir ekledi, “Ya da aramızdan yalnızca birkaçı kızakları ve sandalları çekebilecek; ama çoğunluğu burada açlığa terk etmek zorunda kalacağız.”

Teğmen Le Vesconte “Hâlâ sağlıklı olanlar kurtarma ekiplerini bulup onları gemiye getirebilirler.”

Buz Uzmanı Thomas Blanky konuşmaya başladı: “Sandalları çekerek güneye doğru gidilirse Great Fish Nehri boğazından sonra akıntıya karşı bin dört yüz kilometre daha güneydeki Büyük Esir Gölü’ne varılabilir. Orada, ileri karakol mevkisi var; ama oradan bir kurtarma ekibiyle en erken 1849 yazının sonunda buraya dönülür. O zaman da gemide kalanların hepsi iskorbütten ya da açlıktan ölmüş olur.”

Çavuş Des Voeux, “Kızakları yükleyip doğuda Baffin Körfezi’ne kadar gidebiliriz,” dedi. “Orada balina avcıları olabilir. Hat Yüzbaşı Fitzjames’in soluna, uzun masa boyunca altı Erebuslu oturmuştu. Sor John Franklin, Teğmen Gore ve Teğmen James Walter Fairholme, o şey tarafından öldürüldükleri için sağ kalan tek deniz subayı Teğmen H. T. D. Le Vesconte’ydi ve nadiren gülümsediğinde altın dişi parıldayan bu adam şimdi Fitzjames’in hemen solunda oturuyordu. Le Vesconte’nin yanında Charles Frederick Des Voeux vardı. Aralık ayında tepecikteki fenerin tamirini denetlerken o şey tarafından öldürülen Çavuş Robert Orme’nin görevini devralmıştı.

Des Voeux’nun yanında da sağ kalan tek cerrah Doktor Harry D. S. Goodsir oturuyordu. Seferin ve Crozier’ın cerrahı olmasına rağmen

kumandanlar gibi kendisi de eski tayfası Erebus ‘un yanına oturmayı uygun görmüştü.

Goodsir’ün solunda buz uzmanı James Reid ve onun solunda Erebus ‘un tek çavuşu, pruvadan sorumlu subay Robert Sinclair bulunuyordu. Masanın karşı tarafında Erebus ‘un mühendisi, Terör’dekilere oranla çok daha sağlıklı görünen John Gregory oturmuştu.

Yüzbaşı kamarotları gemi revirinde iskorbüt belirtileriyle yattıkları için çay ve buğday çöreği servisini Terör’den Bay Gibson ile Erebus’tan Bay Bridgens yaptılar.

Crozier, “Her şeyi sırayla tartışalım,” dedi. “Öncelikle, yazın buzların çözülme ihtimalini göz önüne alarak o zamana kadar gemilerde kalabilir miyiz? Eğer bir çözülme başlarsa haziran, temmuz ya da ağustosta gemilerin hareket edip edemeyeceğini de bilmeliyiz. Yüzbaşı Fitzjames?”

Fitzjames’in bir zamanlar kararlı ve kendinden emin sesi şimdi kısık çıkıyordu. Masanın her iki tarafındakiler duyabilmek için ona doğru eğildi.

“Erebus ‘un bu yaza kadar dayanacağını sanmıyorum. Bence ve Bay Weekes ile Bay Watson’a göre, marangozlarıma, Bay Brown’a, lostromo yardımcıma, Bay Rigden’e, dümencime, Teğmen Le Vesconte’ye ve Çavuş Des Voeux’ya göre, buzlar eridiğinde Erebus batacak.”

Büyük kamaranın soğuk havası daha da soğuyup içeridekilerin üstüne tüm ağırlığıyla çökmüş gibiydi. Yaklaşık bir dakika boyunca kimse konuşmadı.

Fitzjames boğuk sesiyle “Son iki kış boyunca buzun uyguladığı basınç yüzünden tekne tahtalarının arasındaki üstüpü dışarı çıktı,” diye devam etti. “Uskur şaftı, yapılan tadilattan sonra da bozuldu. Yol boyunca alt güvertenin güvenliğini uskur şaftının sağladığını hepiniz biliyorsunuz; ama artık şaft, karinadan yukarı çekilemeyecek ve yerine koyabileceğimiz yedek şaftımız kalmadı. Uskur da dümen gibi buz yüzünden parçalandı. Dümeni yenileyebiliriz; ama geminin omurgası baştanbaşa yarık içinde. Pruva ve yanlardaki demir kaplamanın neredeyse yarısını kaybettik,” dedi. “Daha da kötüsü, buz, tekneyi takviye demir kirişlere kadar sıkıştırdı ve paraçoldeki dökme demir yedekleri ya koptu ya da tekneyi düzinelerce parçaya ayırdı. Bütün kırıkları yamalayıp uskur şaftındaki sızmayı da onararak gemiyi hareket ettirsek bile onu buza karşı içerden koruyamayız. Ayrıca sefer için eklenen tahta kanallar buzun yükseltilmiş küpeşteye ulaşmasını büyük ölçüde engellemişti; ama buz sızıntıları bu kanalların bağlantı yerlerini teknenin kaburgasından ayırmaya başladı.”

Fitzjames, herkes tarafından dikkatle dinlendiğini ilk kez fark etmiş gibiydi. Dalgın bakışları yok oldu ve kafasını şaşkınlıkla öne eğdi. Tekrar kafasını kaldırıp konuşmaya başladığında sesinde af dileyen bir ton vardı. “En kötüsü ise,” dedi, “buzun döndürücü etkisiyle bodoslama kıvrıldı ve bu yüzden Erebus ‘un yönü saptı. Güverteler yukarıya doğru kalktı... Onları yerlerinde tutan tek şey üstlerindeki karın ağırlığı... Ve gemiyi tekrar hareket ettirsek bile pompalarımızın sızıntıyı engelleyecek güçte olduğunu sanmıyoruz. Şimdi sözü kazan dairesinin durumu, kömür miktarı ve istim sistemi ile ilgili konuşacak olan Bay Gregory’ye bırakıyorum.”

Bütün gözler Bay Gregory’ye çevrildi.

Mühendis boğazını temizledi, çatlamış ve kanayan dudaklarını yaladı. “Majestelerinin Gemisi Erebus ‘un istim sistemi çalışmıyor,” ta bizi aramaya başlayan kurtarma ekipleri ve kızak grupları bile olabilir.”

“Evet,” dedi Blanky, “Bu da bir ihtimal. Ama kızaklarımızı buzun üstünde yüzlerce kilometre çekmek zorundayız. Ya da sahil yolundan ilerleriz ve bu da iki bin kilometreden fazla bir mesafe demek. Ve doğu sahilindeki balina avcılarına ulaşabilmek için Boothia Yarımadası’nın o engebeli arazisini aşmamız gerekir. Sandalları tek sıra yapıp çekebiliriz; ama normalden üç kat fazla güç sarf etmiş oluruz. Kesin olan bir şey var, o da, eğer buz burada açık değilse kuzeydoğudaki Baffin Körfezine doğru gittikçe de açılmayacaktır.”

Teğmen Hodgson, “Kuzeydoğuya giderken kızakların yanında yalnızca erzakları ve çadırları alırsak yükümüz hafiflemiş olur,” dedi. “Bir filika en az iki yüz yetmiş kilo ağırlığındadır.”

Yüzbaşı Crozier usulca “Üç yüz altmış kilodan da fazla olabilir,” dedi.

Thomas Blanky “Tekneyi çeken bir kızağa iki yüz yetmiş kilo daha ekleyin,” dedi. “Ve bizler her kızak grubunda altı yüz otuz ile altı yüz elli kilogram arası bir yük çekmiş olacağız. Yiyeceklerin, çadırların, silahların, giysilerin ve yanımıza almamız gereken diğer şeylerin ağırlığını hesaplamadım; bu sadece kızaklarla teknelerin ağırlığı. Kimse bu ağırlığı bin altı yüz kilometre boyunca çekemez. Baffin Körfezi’ne gidersek yolun büyük bir bölümü de açık deniz olacak.”

Teğmen Le Vesconte, “Ama buzlar erimeye başlamadan Mayıs ya da Nisan gibi hareket edersek kızakları ilerletmek daha kolay olacaktır,” dedi.

Charles Des Voeux, “Tekneleri bırakıp kızaklar ve en gerekli olan malzemeler dışında hiçbir şey almazsak Baffin Körfezi’ne daha rahat gideriz,” dedi. “Somerset Adasının doğu kıyılarından kuzeye vardığımızda

av sezonu kapanmamışsa bize yardım edecek bir gemi buluruz. Ve bahse girerim orada bizi arayan deniz kuvvetleri kurtarma gemisi ve kızaklı yardım ekipleri olacaktır.”

Buz Uzmanı Blanky, “Eğer tekneleri bırakırsak,” dedi, “açık suyun olduğu yerden nasıl geçeceğiz? Bir buz parçası üstünde ölürüz.”

Teğmen Liftle, “Kurtarma ekipleri neden sadece Somerset Adası’nın doğusunda ya da Boothia Yarımadasında bulunsun ki?” dedi. “Eğer bizi arıyorlarsa Lancaster Geçidi’nden Devon’a oradan da Beechey ve Cornwallis Adalarına doğru, yani bizim güzergâhımıza doğru yol almaları gerekmez mi? Sör John’un seyir kurallarını biliyorlar. Yazları çoğunlukla açık olan Lancaster Geçidi’ni kullanacağımızı tahmin edeceklerdir. Çünkü bunu kuzeyden yapma şansımız hiç yok.”

Buz Uzmanı Reid, “Belki bu yıl Lancaster Geçidi’ndeki buzlanma da burası gibi kötü durumdadır,” dedi. “Bu durum da arama ekiplerinin kuzeye, Somerset Adası ve Boothia’ya yönelmesine sebep olur.”

Çavuş Tozer, “Belki Beechey yolundaki tepeciğe bıraktığımız işareti bulurlar ve bize gemi gönderirler,” dedi. Sessizlik, kamaradakilerin üstüne bir örtü gibi çöktü.

Yüzbaşı Fitzjames sessizce, “Beechey’e bir işaret bırakılmadı,” dedi.

Bu cümlenin ardından sıkıntılı bir hava kamarayı kapladı. Francis Rawdon Moira Crozier göğsünde garip bir yanma hissetti. Hem günler sonra içilen viskinin ilk yudumda bıraktığı hisse benziyordu hem de bütün hislerden farklıydı.

Crozier yaşamak istiyordu. Bu kadar basitti işte. Hayatta kalmaya kararlıydı. Bütün bu zor koşullar altında dayanmaya devam edecekti. Ocak ayı başlarında geçirdiği sıtmadan beri o yanma hissini göğsünde duyuyordu. Ve bu ateş her gün biraz daha büyüyordu.

Bugün büyük kamaradakilerin arasında yapılması gereken en doğru şeyi bilen tek kişi Francis Crozier’dı. Güneyde Great Fish Nehri’ne doğru hareket etmek tam bir çılgınlık olurdu. Somerset Adası’nın binlerce kilometrelik kıyı buzullarını aşarak bilinmeyen.

“Ne kadar erken?” diye sordu Yüzbaşı Fitzjames. Goodsir tereddüt ederek, “Nisan ortalarından önce,” dedi. Herkes birbirine baktı. Önlerinde iki aydan daha az bir süre vardı.

Cerrah, Crozier’a dönüp, “Belki de,” dedi, tecrübenin sesi konuşuyordu, “koşullar kötüleşmeye devam ederse...”

Teğmen Hodgson “Bundan daha kötü olabilir mi?” dedi.

Genç adam bu sözü şaka olsun diye söylemişti ama tehditkâr ve öfkeli bakışların kendine yöneldiğini fark etti.

Crozier, savaş kumlunun böyle sonlanmasını istemedi. Subaylar, çavuşlar ve siviller önlerine konulan seçeneklere bakınca, Crozier'ın de tahmin ettiği gibi, içleri karardı; ama Crozier onların moralini daha fazla bozmak istemiyordu.

"Bu arada," dedi, "Yüzbaşı Fitzjames pazar günkü ayini Erebus'da yapmaya karar verdi. Dinlemek için sabırsızlandığım özel bir vaaz olacak ve duyduğum kadarıyla Leviathan kitabından okuma yapılmayacak. Ve o gün hepimizi bir araya geldiğimize göre güzel bir içki ve yemek servisi de olacaktır."

Herkes gülümsedi ve şakalaşmaya başladılar. Bu toplantının güzel bir haberle bitmesini kimse beklemiyordu.

Fitzjames şaşkındı. Vereceği özel vaaz ve beş gün sonraki ayin kendisi için de yeni bir haberdi; ama Crozier bunun Fitzjames için bir meşgale olacağını ve dikkatleri Yüzbaşı'nın üstüne çekmesi için de iyi bir fırsat yaratacağını düşünmüştü. Fitzjames kafasını hafifçe sallayarak kabul etti.

Crozier, "Çok güzel, baylar," dedi, şimdi daha resmiydi. "Bu fikir ve bilgi alışverişi çok yararlı oldu. Yüzbaşı Fitzjames ve ben bir karara varmadan önce bazılarınızla birebir görüşmeler yapacağız. Erebus geminize dönebilirsiniz. Tanrı yardımcınız olsun baylar. Pazar günü görüşürüz."

Kamara boşaldı. Fitzjames Crozier'a yaklaşarak fısıldadı, "Leviathan Kitabını senden ödünç isteyebilirim, Francis." Ve adamlarını takip ederek çıktı.

Terörün subayları işlerini başına döndü. Yüzbaşı Crozier sandalyesinde birkaç dakika daha oturup toplantıda tartışılanları düşündü. Sızlayan göğsündeki ateş kızışmıştı.

"Yüzbaşı?"

Crozier kafasını kaldırdı. Toplantıda çay ve çörek servisi yapan, Erebus'taki yaşlı kamarotu Bridgens'di. Tabakları ve fincanları yıkarken Gibson'a yardım etmişti.

Crozier, "Ah, gidebilirsin Bridgens," dedi. "Diğerleriyle git. Gibson tek başına halleder. Erebus'a yalnız başına gitmeni istemeyiz."

"Pekâlâ, erendim," dedi yaşlı kamarot. "Ama sizinle bir şey konuşmak istiyorum, Yüzbaşı."

Crozier başını salladı. Kamarota oturmasını söylemedi. Keşif grubu için fazlaca yaşlı olan bu adamın yanında kendini pek rahat hissetmezdi. Bu

mürettebatı üç yıl önce Crozier seçmiş olsaydı, Bridgens'i asla dâhil etmezdi. Ama kendinden yaşlı bir kamarotu göreve almak Sör John'un hoşuna gitmişti.

"Toplantıya katılamasam da tartışmaları dinledim Yüzbaşı Crozier. Gemide kalıp buzların erimesini beklemek, Fish Nehri'ne doğru yol almak ya da buzu geçerek Boothia'ya varmak. Sakıncası yoksa dördüncü bir seçenek sunmak isterim."

Sakıncası vardı. Francis Crozier gibi eşitlikçi bir İrlandalı bile ikinci dereceden bir memurun burada verilen yaşam mücadelesi üzerine tavsiyelerde bulunmasından hoşnut değildi. Ama yine de "Devam et," dedi.

Kamarot kitap raflarının bulunduğu duvara ilerledi ve masanın üzerine iki ciltlik bir kitabı gümbürtüyle bıraktı. "Bu kitabın varlığından haberdar olduğunuzu biliyorum, Yüzbaşı. 1829 yılında Sör John Ross ve yeğeni James, gemileri Victory ile Boothia Felbc'in doğu kıyısına vardılar ve keşfettikleri yarımadaya şimdi Boothia Yarımadası diyoruz."

Crozier soğuk bir ifadeyle "Bundan haberim var Bay Bridgens," dedi. "Sör John ve Sör James'i çok iyi tanırım." Crozier, James Clark Ross'la Antarktika buzullarında beş yıl geçirdiğini söyledi.

Bridgens mahcup olmuşa benzemiyordu, "Evet, efendim," dedi. "O halde, yaptıkları seferin ayrıntılarını biliyorsunuzdur, Yüzbaşı. Buzun üstünde dört kış geçirdiler. İlk kış Sör John, Victory'yi Felix Limanı adını verdiği Boothia'nın doğu kıyısına demirledi... Şu anda bulunduğumuz yerin doğusuna.

Crozier, yaşlı adamın ayağa kalkmasını bekleyerek "Siz de o seferde miydiniz Bay Bridgens?" diye sordu.

"O şerefe erişemedim, Yüzbaşı. Ama Sör John'un yazdığı bu iki ciltlik eseri okudum. Sizin okuyup okumadığınızı merak ediyorum, efendim."

Crozier, İrlandalı öfkesinin antiğini hissediyordu. Yaşlı kamarotun saygısızlığı küstahlık derecesindeydi. Serinkanlılıkla, "Kitaplara elbette baktım," dedi. "Onları dikkatlice okuyacak zamanım olmadı. Önemli bir nokta mı vardı Bay Bridgens?"

Bütün diğer subaylar, çavuşlar ve Crozier'ın emrindeki denizciler durumu fark edip büyük kamarayı terk ettiler; ama Bridgens, sefer kumandanının öfkesinden habersiz görünüyordu.

"Evet, Yüzbaşı," dedi yaşlı adam. "Önemli nokta şu ki, John Ross..."

Crozier, "Sör John Ross," diye düzeltti.

“Elbette. Sör John Ross da bizim yaşadığımız sorunla karşı karşıya kalmış, Yüzbaşı.”

“İlgisi yok. O ve gemisi, Boothia’nın doğusunda kalmışlar, Bridgens, yani zamanımız ve gerekli araç gerecimiz de olursa bizim gitmek istediğimiz yerde. Buranın yüzlerce kilometre doğusunda.”

“Evet, efendim; ama bizimle aynı enlemdeydi ve Victory, Boothia sayesinde kuzeybatıdan gelen lanet buz kalıplarına rastlamadı. Buzun ortasında üç kış geçirdi, Yüzbaşı. James Ross kızakla Boothia’nın batısına doğru dokuz yüz elli kilometreden fazla yol kat etti ve bizim kırk kilometre güneydoğumuzdaki Kral William topraklarına ulaştı. Oraya... Zavallı Teğmen Gore’un geçen yaz, talihsiz kazadan önce kızakla gittiği noktaya Victory Noktası adını verdi.”

Crozier, “Sör James’in Kral William topraklarını keşfedip oraya Victory Noktası adını verdiğini bilmediğimi mi sanıyorsun?” diye üsteledi. Sesi gergindi. “O sefer sırasında lanet olası kuzey manyetik kutbunu da keşfetti, Bridgens. Sör James, çağımızın en önemli kızaklı kâşifidir... Kâşifiydi.”

“Evet, efendim,” dedi Bridgens. Yüzündeki gülümseme Crozier’ı deli etti. Yüzbaşı bu yaşlı adamın bir oğlancı olduğunu biliyordu. Kalafatçı yardımcısının yakın zamandaki isyanından sonra Crozier oğlancılardan tiksinmişti. “Varacağım nokta, Yüzbaşı, iskorbüt hastalığına yakalanmış mürettebatıyla buzda geçen üç kışın sonunda, Sör John buzdan asla kurtulamayacağını anladı ve Victory’yi Boothia’nın doğu kıyısına on kulaçlık mesafede bırakarak Fury Sahili’ne doğru yol aldı. Kaptan Parry oraya tekneleri ve gereken malzemeleri bırakmıştı.”

Crozier bu adamı asabilirdi; ama susturamazdı. Suratını asıp dinledi.

“Parry’nin bıraktığı yiyeceklerin ve teknelerin Fury Sahilinde olduğunu hatırladınız mı, Yüzbaşı? Ross tekneleri aldı ve sahil boyunca kuzeye giderek Clarence Burnu’na ulaştı. Buradaki kayalıkların üstünden Barrow Boğazı ve Lancaster Geçidi görünüyordu; ama geçit buzla kaplıydı, efendim. O yaz da bizim geçirdiğimiz son iki yaz ve belki önümüzdeki yaz kadar kötü bir yazdı.”

Crozier bekliyordu. Ocak ayındaki ölümcül hastalığından beri ilk defa viski içmek istemişti.

“Fury Sahili’ne dönüp dördüncü kışı da orada geçirdiler, Yüzbaşı. İskorbütten ölmek üzereydiler. Ertesi Temmuzda 1833’te, teknelerle doğudaki Lancaster Geçidi’ne ilerleyip Admiralty ve Navy Board Koylarını

geçtiler. Yirmi beş Ağustos sabahı James Ross... Şimdiki Sör James Bir gemi gördü. El salladılar, bağırdılar. Gemi ufukta kayboldu.

Crozier kupkuru bir ifadeyle, "Sor James'in buna benzer bir şeyden bahsettiğini hatırlıyorum," dedi.

Bridgens, insanı çıldırtan o bilgiç gülümsemesiyle "Evet, Yüzbaşı. Eminim bahsetmiştir," dedi. "Ama rüzgâr dinince küreklere asıldılar ve balina avcılarını buldular. Isabella adlı gemiydi, Yüzbaşı. 1818'de Sör John'un kumanda ettiği geminin ta kendisiydi. Sör John, Sör James ve Victory mürettebatı bizimle aynı enlemde dört yıl mahsur kaldılar, Yüzbaşı," diye devam etti Bridgens. "Ve içlerinden yalnızca bir kişi öldü; sindirim güçlüğü ve iletişim sıkıntısı çeken marangoz Bay Thomas."

Crozier, "Varacağınız nokta?" diye tekrar sordu. Sıkıntısı sesine yansıyordu. Bu sefer boyunca emrindeki bir düzineden fazla adamın öldüğünün bilincindeydi.

Bridgens "Fury Sahili'nde bâlâ tekne ve erzak var" dedi. "Tahminimce, bizim için gönderilen kurtarma ekipleri oraya erzakları ya bıraktı ya da bu yaz bırakacak. Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın yardımı bırakmak için aklına gelecek ilk yer orası. Sör John'un anıları da bunu destekliyor."

Crozier iç çekti. "Deniz Kuvvetleri Komutanlığı mantığıyla mı düşünürsün hep, Kamarot Bridgens?"

"Bazen, evet," dedi yaşlı adam. "Yılların getirdiği bir alışkanlıktır, Yüzbaşı Crozier. Akılsızların yanında kalırsanız bir süre sonra onlar gibi düşünmeye başlarsınız."

Crozier "Bu kadar yeter, Kamarot Bridgens," diye çıkıştı.

"Emredersiniz, efendim. Ama iki cildi de okuyun, Yüzbaşı. Sör John, buzun ortasında nasıl hayatta kalınacağını yazmış. İskorbütle nasıl savaşılacağını. Eskimo yerlilerine nasıl ulaşılıp avlanma konusunda onlardan nasıl yardım alınacağını. Buz kalıplarından küçük evler inşa etmeyi de... "

"Bu kadar yeter, Kamarot!"

"Emredersiniz, efendim." Bridgens, kamara iskelesine ilerledi; ama iki ciltlik kitabı eliyle iterek Crozier'a yaklaştırmayı da ihmal etmedi.

Yüzbaşı buz gibi kamarada tek başına on dakika daha oturdu. Erebusluların borda iskelesinden gelen ayak seslerini dinledi. Güvertedeki Terör subaylarının arkadaşlarıyla vedalaştıklarını ve onlara şans dilediklerini duydu. Ayak sesleri dışında gemi sessizdi. Mürettebat ranzaların bulunduğu bölümdeki masaları açıyordu. Subaylar borda

iskelesinde giysilerini asıyor ve akşam yemeği için kıça doğru ilerliyorlardı. Kahvaltıdaki hallerinden daha canlıydılar.

Crozier sonunda ayağa kalktı, vücudu buz kesmişti ve sızlıyordu. Kitabın her iki cildini de alıp gemi bölmesindeki rafa özenle yerleştirdi.

31
GOODSIR

Cerrah çığlıklar ve bağırışlarla uyandı. Bir an nerede olduğunu anlayamadı; en son, Sör John’un büyük kamarasındaydı, şimdi ise Erebus ‘un revirinde olduğunu fark etti. Gece yarısıydı. Balina yağı lambalarının hepsi sönmüştü, yalnızca kamara iskelesinin açık kapısından ışık geliyordu. Goodsir, revire sonradan koyulan bir karyolada uyuyakalmıştı. Diğer karyolalarda böbreğinde taş olan bir denizci ile yedi tane iskorbüt hastası yatıyordu. Böbrek taşı olana afyon verilmişti.

Goodsir rüyasında adamlarının çığlıklar içinde öldüğünü görüyordu. Ölüyorlardı; çünkü Goodsir onları nasıl kurtaracağını bilmiyordu. Anatomi eğitimi almıştı ve seferin şu anda hayatta olmayan diğer üç cerrahından daha tecrübesizdi. Gemideki esas görevi, ilaç, kusturucu ve bitkisel karışımlar dağıtmaktı. Doktor Peddie, denizcilere özgü hastalıkların tedavisinde birçok ilacın faydasız olduğunu Goodsir’e anlatmıştı. İlaçların birçoğu bağırsakları temizlemek içindi ve denizciler, bir müshil ne kadar güçlü olursa tedavinin de o kadar iyi olduğunu düşünüyorlardı. Peddie’ye göre ilaç tedavisinin de amacı buydu. Cerrahi müdahaleye gerek duyulmayan birçok hasta ya kendiliğinden iyileşiyor ya da ölüyordu. Goodsir rüyasında hepsinin öldüğünü görüyordu; çığlıklar içinde öldüğünü.

Ama bu çığlıklar gerçekti ve güverteden geliyordu.

Goodsir’ün asistanı Henry Lloyd koşarak revire girdi. Elinde bir fener vardı ve aceleden ayakkabılarını bile giymemişti. Hamaktan fırlayıp gelmiş olmalıydı. Doktor, “Neler oluyor?” diye fısıldadı. Revirdeki hastaların hiçbiri çığlıklara uyanmıyordu.

Lloyd, sesini alçaltmaya gerek duymadan, “Yüzbaşı merdivene gelmenizi istiyor,” dedi. Genç adam dehşete kapılmıştı.

“Şişşşş,” dedi Goodsir. “Ne oluyor, Henry?”

“O şey içerde, Doktor,” diye bağırdı. “Aşağıda. Aşağıda adamları öldürüyor.”

Goodsir, “Sen hastaların yanında kal,” dedi. “Herhangi biri uyanır ya da durumu ağırlaşırsa bana haber ver. Ama önce gidip ayakkabılarını giyin ve üstüne bir şeyler al.”

Odalarından fırlamış subayların arasından geçti. Yüzbaşı Fitzjames ve Le Vesconte orta güverteye açılan bölmede duruyorlardı. Yüzbaşı'nın elinde silah vardı.

"Doktor, aşağıda yaralılar var. Biz aşağıya inerken yanımızda olun. Cekete ihtiyacınız olacak."

Goodsir sessizce başıyla onayladı.

Çavuş Des Voeux, üst güverteden indi. Beraberinde, Goodsir'ün nefesini kesen buz gibi hava da içeri girdi. Son haftalarda Erebus, eksi yüz dereceyi bulan soğuk hava ve tipi ile sarsılıyordu. Cerrah bu sıralar Terör'e hiç vakit ayıramamıştı. Tipi şiddetlendiğinde iki gemi arasındaki iletişim de kopuyordu.

Des Voeux ceketindeki karı silkeledi. "Nöbetteki üç adam hiçbir şey görmemişler, Yüzbaşı. Beklemelerini söyledim."

Fitzjames başıyla onayladı. "Silaha ihtiyacımız var, Charles."

Des Voeux, "Yukarıda sadece üç silahımız var," dedi.

Karanlıktan bir çığlık yükseldi. Goodsir bu çığlığın alt güverteden mi yoksa en alt güverteden mi geldiğini anlayamadı. Aşağıdaki her iki bölme de açık görünüyordu. Bir yarımadaya doğru gitmek de bir çılgınlıktı. Bu yaz buzların açılacağını, iki ayrı mürettebatla dolu Terörün yeniden hareket edeceğini ve Sör John'un onları içine ittiği tuzaktan kurtulabileceklerini düşünmek bile çılgınlıktı.

Yine de Francis Crozier yaşamaya kararlıydı. Göğsündeki ateş, İrlanda viskisi gibi yakıcıydı.

Robert Sinclair, "Yelken açmaktan vaz mı geçtik?" diye sordu.

Erebus 'un Buz Uzmanı James Reid, "Yaklaşık dört yüz seksen kilometre kuzeye gittikten sonra Sör John'un keşfettiği adı konulmamış bir geçitten geçmemiz gerekecek; sonra Barrow ve Lancaster geçitlerini aşarak güneydeki Baffin Körfezi'ne ulaşacağız. Güneye giderken buzları açabilmek için istim sisteminden ve geminin metal kaplamasından faydalanacağız. Buz, iki yıl önce olduğu gibi yumuşasa bile bu mesafeyi yalnızca yelkenle kat edeceğimiz için büyük güçlüklerle karşılaşabiliriz. Teknenin yıpranmışlığı da cabası."

Sinclair "Buz, 1846 yılındakine oranla daha az olabilir," dedi. Thomas Blanky de "Melekler kıçımı kollayabilir," diye karşılık verdi.

Tek bacağı olmadığı için hiçbir subay onu azarlamadı. Hatta bazıları bu söze güldü.

Teğmen Edward Little “Başka bir seçeneğimiz olmalı... Yani gemiyi hareket ettirebilmek için,” dedi.

Gözler Little’a çevrildi. Masadaki birçoğunun tütünü vardı ve şimdi yarım düzine adam sigara sarmış içiyorlardı. Balina yağı lambalarının solgun ışığı sigara dumanıyla sisleniyordu.

Little. “Teğmen Gore geçen yaz Kral William topraklarının güneyinde bir yer keşfettiğinden bahsetmişti,” diye devam etti. “Eğer bu doğruysa, orası Adelaide Yarımadası olmalı; oradaki kıyı buzulları ile buz kütleleri arasında sıklıkla açık olan bir kanal vardır. Eğer Terörü güneye doğru hareket ettirebileceğimiz kadar bir açıklık varsa, Lancaster Geçidine doğru dört yüz seksen kilometre gitmek yerine, batı kıyısı boyunca uzanan açık kanalı takip ederek en fazla yüz altmış kilometre sonra Bering Boğazına ulaşırız. Buranın ötesindeki her yer biliniyor.”

“Kuzey Batı Kanalı,” dedi Teğmen Irving. Acıklı bir tonda söylemiş gibiydi.

Doktor Goodsir sakin bir sesle, “Peki gemide yaz sonuna kadar çalışabilecek güçte adamımız var mı?” diye sordu. “Mayıs gibi, iskorbüt hepimizi pençesine almış olabilir. Peki, bu sürede yemek işini nasıl halledeceğiz?”

Çavuş Tozer, “Batıda avlanabiliriz,” dedi, “Misk öküzü. Büyük geyikler. Deniz aygırları. Beyaztilkiler. Belki Alaska’ya gidene kadar paşalar gibi yemek yeriz.”

Crozier, Buz Uzmanı Thomas Blanky’nin yine “Misk öküzü kıçımı kollayabilir,” demesini bekledi; ama bu dalgacı adam derin hayallere dalıp gitmişti.

Onun yerine Teğmen Little cevap verdi. “Çavuş Tozer, şansımız iki yaz sonra dönmüş bile olsa, elimizdeki saçma tüfekleriyle hiçbir şeyi vuramayız... Sizin adamlarınızı buna dâhil etmiyorum, elbette. Avlanmak için hayatta kalan denizcilerinizden fazlasına ihtiyacımız var. Ayrıca biz şimdiye dek kuştan daha büyük bir hayvan avlamadık. Çifteler bahsettiğiniz şansı döndürebilecek mi?”

Tozer somurtarak, “Eğer yeterince yaklaşırsanız, evet,” diye cevapladı.

Crozier araya girdi. “Doktor Goodsir daha önemli bir noktaya değinmişti... Yazın ortasına ya da hazirana kadar buzların çözülmesini beklersek hastalıktan çalışamaz hale gelebiliriz. Fish Nehri’nde ya da buz üstünde sürecek üç dört aylık bir yolculuktan sonra Büyük Esir Gölü’ne ya

da Somerset Adası'nın güney kıyısına kış başlamadan varmayı planlıyorsak hazirandan önce hareket etmek zorundayız. Ama ne zaman?"

Yine bir sessizlik çöktü.

Sonunda Teğmen Little "En geç Mayıs başında," dedi.

Doktor Goodsir, "Bence daha da erken," diye karşılık verdi, "taze et bulabilmek ve hızla ilerleyen hastalığın önüne geçebilmek için."

Fitzjames, "Teğmen Le Vesconte," diye bağırdı, "Lombozdaki üç adamı alıp İçki Odasına inin ve ne kadar tüfek, fişek, barut ve tabanca varsa hepsini getirin. Orta güvertedeki her adamın eline bir silah verin."

"Emredersiniz, efendim." Le Vesconte üç adamı da aldı ve karanlıkta gözden kayboldular.

Fitzjames, Çavuş Des Voeux'ya "Charles," dedi, "Fenerleri yakın. Aşağıya iniyoruz. Collins, siz geliyorsunuz. Bay Dunn, Bay Brown siz de bizimle gelin."

Kalafatçı ve yardımcısı bir ağızdan "Emredersiniz, efendim," dedi.

Henry Collins, "Silahımız olmadan mı, Yüzbaşı?" dedi. "Aşağıya silahsız mı inmemizi istiyorsunuz?"

"Bıçağınızı alın," dedi Fitzjames. "Bende bu var." Tek atımlık silahını gösterdi. "Arkamda durun. Teğmen Le Vesconte silahlı bir grup ve yedek silahla bizi takip edecek. Doktor, siz yanımda durun."

Goodsir sessizce onayladı. Ceketini -ya da bir başkasının ceketini, giymeye çabalarken bir çocuk gibi zorlanıyordu.

Gömleğinin üstüne yırtık pırtık bir ceket giyen Fitzjames ise eldiven bile takmamıştı. Des Voeux'dan bir fener alıp merdivene astı. Aşağıdan, sanki geminin kaburgası kırılıyormuş gibi korkunç sesler yükseliyordu. Çığlıklar kesilmişti.

Goodsir, Yüzbaşı'nın "yanımda dur" emrini hatırladı; ama fener almayı unuttuğundan karanlık merdivenlerde yönünü el yordamıyla bulmaya çalıştı. İlkyardım çantası yanında değildi. Arkasından Brown ve Dunn paldır küldür iniyorlardı ve en arkada da Collins küfrederek onları takip ediyordu.

Alt güverte, orta güvertenin yalnızca iki metre aşağısındaydı; ama bambaşka bir dünya gibi görünüyordu. Goodsir buraya neredeyse hiç inmemişti. Fitzjames ve Çavuş ellerinde fenerlerle merdiven başında duruyorlardı. Cerrah bir anda buradaki sıcaklığın yemek yiyip uyudukları orta güverteden kırk derece daha düşük olduğunu anladı. Bugünlerde orta güverte dondurucu derecede soğuktu.

Gürültü bitmişti. Fitzjames, Collins'e susmasını emretti ve altı adam alt güverteye açılan bölmenin önünde sessizce beklemeye başladılar. Goodsir hariç herkesin elinde fener vardı; ama fener ışıkları sisli ve dondurucu havada ancak küçük bir alanı aydınlatabiliyordu. Nefesleri altın süslemeler gibi parıldıyordu. Orta güvertedeki ayak sesleri sanki kilometrelerce öteden geliyordu.

Fitzjames, "Bu gece burada kim görevliydi?" diye sordu.

"Bay Gregory ve bir ocakçı," diye cevapladı Des Voeux. "Sanırım Cowie, ya da Plater."

Collins aniden tıslar gibi "Marangoz Weekes ve yardımcısı Watson," dedi. "Sancak tarafındaki yakıt bölmesinde çalışıyorlardı."

Altlarında bir şey kükredi. Çıkan ses, Goodsir'ün bugüne kadar duyduğu en yüksek hayvan sesinden yüzlerce kat güçlüydü. Kaburgayı ve orta güverte bölmesini titretmişti. Goodsir, iki güverte üstteki nöbetçilerin bile bu kükremeyi tıpkı buradalarmış gibi net duyduklarına emindi. Korkudan ödü kopacaktı.

Ses en alt güverteden geliyordu.

Fitzjames aceleyle, "Brown, Dunn, Collins," diye seslendi, "Yiyecek Odası'nı geçin ve ön bölmenin güvenliğini sağlayın. Des Voeux, Goodsir, benimle gelin."

Fitzjames silahını beline soktu, feneri sağ eline aldı ve karanlık merdivenleri inmeye başladı.

Goodsir altına işememek için kendini tutuyordu. Des Voeux korkusunu açığa vurmaktan utanmıyor ve merdivenleri alelacele iniyordu, Goodsir ise çavuşun ardında, soğuktan değil ama korkudan taş kesilmiş bacaklarını hareket ettirmeye çalışıyordu.

Merdivenin dibindeki karanlık ve soğuk tüyler ürperticiydi; Yüzbaşı ve Des Voeux fenerlerini mümkün olduğunca ileri uzatarak ortalığı aydınlatmaya çalışıyorlardı. Fitzjames silahının horozunu kaldırmıştı, Des Voeux'nun elinde de sıradan bir bıçak vardı. Elleri titremiyordu. Ne hareket ediyor ne de nefes alıp veriyorlardı.

Sessizlik. Gürültü ve çığlıklar kesilmişti.

Goodsir bağırmak istedi. Bu karanlık güvertede bir şeylerin varlığını hissedebiliyordu. Dev gibi bir şeydi ve insan değildi. Fenerin cılız ışığından biraz ötede, üç metre uzunluğunda bir şey olabilirdi.

Yalnız olmadıklarını anladıkları anda ortalığı keskin bir bakır kokusu kapladı. Goodsir bu kokuya aşinaydı. Taze et kokusu. Yüzbaşı, "Bu

taraftan,” dedi ve ilerlediler. Kazan dairesine doğru.

Orada her zaman yanan balina yağı lambası sönmüştü. Kazanda kalan son kömür parçalarının soluk turuncu alevi, açık kapıdan dışarıya sızıyordu.

Yüzbaşı “Bay Gregory!” diye seslendi. Fitzjames’in bu ani sesleniși bile Goodsir’ü korkutmaya yetmişti. “Bay Gregory?” ikinci kez bağırdı.

Cevap gelmedi. Durdukları yerden yalnızca kazan dairesinin girişini ve ortalığa dağılmış kömürü görebiliyorlardı. Havada kızarmış et kokusu vardı. Goodsir bu kadar korkmasına rağmen ağzının sulanmasını engelleyemedi.

Fitzjames, Des Voeux ve Goodsir’e “Burada kalın,” dedi. Çavuş elindeki feneri dairesel hareketlerle ileri geri sallayarak karanlık koridoru aydınlatmaya çalışıyordu. Goodsir ise hiçbir şey yapmadan öylece duruyor ve donmuş ellerini ovuşturuyordu. Et kokusu tamamen dağılmıştı ama Goodsir’ün ağzı sulanmaya devam ediyordu.

Fitzjames kazan dairesinin kapısına kadar ilerledi, şimdi gözden kaybolmuştu.

Beş on saniye boyunca hiç ses gelmedi. Sonra metal duvarlı odada yüzbaşının sesi yankılandı. “Bay Goodsir, lütfen buraya gelin.”

Odada iki insan cesedi vardı. Biri mühendis John Gregory’ye benziyordu. Bağırsakları dışarı çıkmıştı. Ceset, kıç tarafındaki bölmenin yakınlarındaydı; ama bağırsakları konfeti gibi odanın her köşesine dağılmıştı. Goodsir nereye bastığına dikkat etmeliydi. Diğeri ise koyu mavi kazaklı tıknaz bir adamın cesediydi. Yüzüstü uzanmış, elleri iki yanına düşmüştü ve avuçları yukarı bakıyordu. Kafası ve omuzları kömür ocağının içindeydi. Fitzjames, “Onu dışarı çıkarmama yardım edin,” dedi.

Doktor, cesedin sol bacağıyla kazağının bir ucunu tuttu; Yüzbaşı da sağ bacağını ve kolunu tutarak onu ocağın içinden çıkardılar. Cesedin ağzı açıktı ve dişleri kömür ocağındaki metal ızgaranın kenarına takılmıştı. Ocağın içinden çıkarılırken dişlerinin çatırtısı duyuldu.

Goodsir cesedi sırtüstü yatırdı ve Fitzjames de ceketini çıkarıp cesedin saçlarından yükselen alevi söndürdü.

Harry Goodsir tüm bu olanları şaşkınlıkla izliyordu. Cesedin gözleri kömür aleviyle erimiş, kulakları ve burnu tamamen yanmıştı. Bu haliyle fazla kızarmış çilekli pastaya benziyordu.

Fitzjames, “Onu tanıdınız mı, Bay Goodsir?” diye sordu.

“Hayır.”

Kapının önünde duran Des Voeux cevap verdi, “Bu, Tommy Plater. Onu kazağından ve şimdi eriyip çenesine yapışmış olan küpesinden tanıdım.”

“Kahretsin, Çavuş,” diye çıkıştı Fitzjames, “Orada durup güvenliği sağlayın.”

Des Voeux “Emredersiniz, Yüzbaşı,” dedi ve olduğu yerde kaldı. O sırada Goodsir kamara iskelesinden gelen öğürtüleri duydu.

Yüzbaşı, Goodsir’e dönüp, “Söyleyeceklerimi not alsanız...” diye başladı; ama o anda pruva tarafında öyle bir gürültü koptu ki Goodsir geminin ikiye ayrıldığını sandı.

Fitzjames fenerini kaptığı gibi kapıdan fırladı. Des Voeux ve Goodsir de dağılmış fıçıları, parçalanmış sandıkları ve kömür çuvallarının aşarak onu takip ettiler. Goodsir yakıt bölmesinin önünden geçerken kapı eşiğinde bir kol gördü. Durup orada kimin yattığını görmek için eğildi; ama Fitzjames ve Çavuş fenerlerle birlikte uzaklaştıkları için hiçbir şey göremedi. Şimdi Goodsir bu cesetle birlikte zifiri karanlığın ortasında kalmıştı. Ayağa kalktı ve yüzbaşıya yetişmek için seğirtti.

Gürültü artmıştı. Üstteki güverteden bağırtılar yükseliyordu. Bir el silah sesi. Bir el daha. Çığlıklar. Herkes çığlık çığlığaydı.

Goodsir fener ışıklarının gerisindeydi ve karanlık bir koridora çıktığında başını meşe direğine çarparak yere yığıldı. Yirmi santim yüksekliğindeki çamurlu karın içine düştü. Bilincini kaybetmemeye çalışırken fener ışıklarının bulanık turuncu yansımalarını görüyor gibiydi ve her tarafta lağım, kan ve kömür kokuyordu.

Des Voeux, “Merdiven yok!” diye bağırdı. Vıcık vıcık karın içine boğazına kadar gömülen Goodsir fenerler hareket etmediği için etrafını daha net görebiliyordu. İri cüsseli adamların yüzlerce kiloluk kömür çuvallarını indirip çıkardığı meşe ağacından yapılma merdiven şimdi paramparçaydı ve parçalar açık lombozlardan fırlamıştı.

Alt güverteden çığlıklar yükseliyordu.

“Beni yukarı itin,” dedi Fitzjames. Silahını beline soktu, feneri bıraktı ve lombozlardan tutunarak yukarı çıkmaya çalıştı. Des Voeux onu aşağıdan itiyordu.

Alevler bir anda gürültüyle yükseldi. Fitzjames de Goodsir’den birkaç metre uzağa, sulu karın içine düştü. Alt güverte yangına teslim olmuş gibiydi.

Ateş, diye düşündü Goodsir. Duman genzini yakıyordu.

Kaçacak hiçbir yer yok. Dışarıda hava eksi yüz dereceydi ve şiddetli bir tipi vardı. Şimdi gemi yansaydı hiç kimse kurtulamazdı.

Fitzjames dizlerinin üstüne kalkarak feneri eline aldı ve “Ana merdiven,” dedi. Sonra geminin kıç tarafına doğru koşmaya başladı. Des Voeux da peşinden gitti.

Goodsir karın içinde doğrulmaya çalışırken tekrar düştü ve son bir çabayla ayağa kalkarak uzaklaşan fener ışığının ardından gitti.

Alt güvertede bir şey kükrüyordu. Aynı taraftan tüfek ve tabanca sesleri gelmeye başladı.

Goodsir yakıt bölmesinde gördüğü kolun sahibinin yaşayıp yaşamadığını merak ediyordu; ama oraya vardığında yine hiç ışık yoktu. Karanlığın içine daldı ve düşe kalka ilerledi.

Fener ışıkları alt güvene merdiveninde kayboluyordu. İs ve duman dalga dalga çökmeye başlamıştı. Goodsir tırmanmaya çalışırken suratına Fitzjames’in ya da Çavuş’un botu çarptı. Şimdi alt güvertedeydi. Nefes alamıyordu. Göremiyordu. Etrafında sallanan fenerler kalın duman tabakasını aralamaya yetmiyordu.

Goodsir orta güverteye çıkan merdiveni bulup tırmanmaya başladı ve temiz havaya ulaşıncaya kadar tırmandı. Sağından, pruvadan bağırışlar geliyordu, Goodsir yine yere kapaklandı. Burada hiç değilse nefes alınabiliyordu. Pruvadaki turuncu aydınlık fener ışığı olamayacak kadar parlaktı. Goodsir sürünerek Yiyecek Odası’nın solundaki kamara iskelesine vardı. Dumanın içinde birileri battaniyelerle yangını söndürmeye çalışıyordu. Battaniyeler de alev almıştı.

Fitzjames dumanın içindeki adamlara “İtfaiye ekipmanlarını getirin!” diye bağırdı. “Su getirin!”

Goodsir’ün tanıyamadığı bir ses telaşla, “Su yok, Yüzbaşı,” diye cevap verdi.

Yüzbaşının sesi dumanı da gürültüyü de bir bıçak gibi resti “Tuvalet kovalarını kullanın.”

Bu kez Goodsir’ün tanıdığı bir ses “Onlar dondu!” dedi. Grandiden sorumlu subay John Sullivan’ın sesiydi bu.

Fitzjames, “Size onları kullanın, dedim,” diye bağırdı. “Sullivan, Reddington, Seeley, Pocock, Greater, adamları alt güverteden buraya kadar sıraya dizin. Toplayabildiğiniz kadar kar toplayıp alevlerin üstüne atın.” Öksürüğü konuşmasını engellemişti.

Goodsir öylece kaldı. Duman etrafını sarmıştı. Bir an beş altı metre ilerisini görebiliyorken an geliyor burnunun ucunu bile göremiyordu. Gemideki herkes boğulurcasına öksürüyordu.

Güvertedeki itişip kakışma arasında Goodsir bölmeye doğru ilerlemeye çalıştı. Amacı orta güverteye çıkmaktı, burada yapabileceği hiçbir şey yoktu.

En alt güvertedeki yakıt bölmesinin kapısına savrulmuş” çıplak kolu hatırladı. Tekrar aşağıya inme düşüncesi midesini bulandırdı.

Ama yaratık bit güvertedeydi.

Bu düşünceyi desteklercesine doktorun en fazla birkaç adım ötesindeki dört beş saçma tüfeği aynı anda patladı. Sağır edici bir sesti. Goodsir elleriyle kulaklarını tıkadı ve yere çöktü. Terör mürettebatına, iskorbüt hastalarının saçma tüfeğinin çıkardığı ses yüzünden bile ölebileceklerini anlatmıştı. Şimdi kendisinde de iskorbütün ilk belirtilerini seziyordu.

Fitzjames, “Ateşi kesin!” diye bağırdı, “Ateşi kesin, yukarıda adamlar var.”

Erebus ‘un hayatta kalan en yüksek rütbeli askeri Onbaşı Alexander Pearson, “Ama Yüzbaşı...” diye söze başladı. “Size ateşi kesin, diyorum!”

Goodsir şimdi ateşin ardında, ayakta duran Teğmen Le Vesconte ile savaşın ortasındaymışçasına diz çöküp silahlarını dolduran denizcileri görebiliyordu. Cerrah, duvarların, geminin kaburgasının ve fıçıların, yani pruvadaki her şeyin yanışını izliyordu. Denizciler yangına battaniye ve yelken bezleriyle müdahale ediyorlardı. Kıvılcımlar her yerdeydi.

Alevler içinden bir adam denizcilere doğru geliyordu. “Ateşi kesin!” diye bağırdı Fitzjames. Le Vesconte de tekrar etti, “Ateşi kesin!”

Yanan adam Fitzjames’in kollarına yığıldı. “Bay Goodsir!” diye seslendi Yüzbaşı. Serdümen John Downing koridordaki ateşi durdurmaya çalıştığı battaniye ile Fitzjames’in kollarındaki adamın alev alan ceketini söndürmeye uğraşıyordu.

Goodsir atılarak yaralıyı Fitzjames’den aldı. Adamın yüzünün sağ tarafı neredeyse yoktu; yanık değildi, parçalanmıştı. Derisi ve gözü suratından sarkıyordu. Aynı izler göğsünde de vardı. Pençe izlerine benzeyen bu şey adamın üstündeki sekiz kat kumaşı ve etini kesmişti. Giysileri kan içindeydi ve sağ kolu kopmuştu.

Goodsir şu anda kollarında, Fitzjames’in Brown ve Dunn ile güvenliği sağlaması için pruva tarafına gönderdiği Henry Foster Collins’i tutuyordu.

Doktor, “Onu ameliyathaneye götürmek için yardıma ihtiyacım var,” dedi. Collins iriyarı bir adamdı. Goodsir onu Yiyecek Odası’nın bölmesine yaslamış ve ancak ayakta durmasını sağlayabilmişti.

Fitzjames koridordaki ateşi söndürmeye devam eden uzun boylu serdümene seslendi, “Downing!”

Downing elindeki battaniyeyi fırlatıp Goodsir’ün yanına koştu ve hiçbir soru sormadan Downing’i sırtına aldı, “Emrinizdeyim, Bay Goodsir.”

Merdivene doğru ilerlediler; ama bir düzine adam da ellerinde kovalarla aşağıya inmeye çalışıyordu.

“Yolu açın!” diye bağırdı Goodsir, “Yaralı var.” Herkes geri çekildi. Downing bilinci kapalı olan Collins’i taşırken Goodsir de orta güverteye geldi. Herkes etrafında toplanmış ona bakıyordu. Kazazede gibi görünüyor olmalıydı; direğe çarptığı için giysilerinde ve yüzünde kan vardı ve bütün vücudunu is kaplamıştı.

Goodsir, Downing’e yaralıyı revire götürmesini emretti. Serdümen dar kamara iskelesinden Collins’i geçirebilmek için yanlamasına ilerlemek zorunda kaldı. Goodsir’ün arkasında bir düzine adam ellerindeki kovalar dolusu su ve karı cayır cayır yanan tekneye döküyordu. Goodsir, eğer güverte alev alsaydı teknenin kurtulamayacağını biliyordu. Henry Lloyd revirden geldi, yüzü solgundu ve gözleri fal taşı gibi açılmıştı.

Goodsir, “Aletlerim hazır mı?” diye sordu.

“Evet, efendim.”

”Testere?”

“Evet.”

“Güzel.”

Downing, Collins’i revirin ortasındaki sedyeye yatırdı.

“Teşekkürler Bay Downing,” dedi Goodsir. “Yanınıza bir iki adam alıp diğer hastaları da yataklara taşır mısınız, lütfen? Boş olan tüm yatakları kullanabilirsiniz.”

“Emredersiniz, Doktor.”

“Lloyd, Bay Wall’a gidip Frazer’in ocağından bize verebileceği kadar sıcak su vermesini söyleyin. Ama önce şu yağ lambalarını yakın. Sonra buraya geri dönün. Feneri tutarak bana ışık sağlamanız gerekecek.”

Birkaç saat boyunca Harry Goodsir o kadar meşguldü ki revir ateş alsa ortalık aydınlandı diye sevinecek ama yangının farkına bile varmayacaktı.

Goodsir, Collins’in belden yukarısını soydu ve yaraların üstüne sıcak su döktü. Sıcak su mikrop kırıcı değildi, sadece yaraların derinliğini

görebilmek için kanlı yüzeyi temizlemeye yarıyordu. Doktor pençe izlerinin hayati bir tehlike oluşturmayacağını görünce Collins'in yüzünü, boynunu ve omzunu tedavi etmeye başladı.

Kolu tamamen kopmuştu. Büyük bir giyotin tek seferde kolu vücuttan ayırmış gibiydi. Gemici kazalarına alışık olan Goodsir bu vaka üstünde hayranlıkla çalışıyordu. Collins çok kan kaybetmişti; ama alevler kolundaki açık yarayı dağlayıp kanamanın durmasını sağlamıştı. Bu da onun hayatını kurtarmıştı. Şimdilik.

Goodsir, Collins'in parlayan omuz kemiğini görebiliyordu. Lloyd bir eliyle feneri tutuyor, diğeriyle de Goodsir söylediği anda Collins'in yatılmış atardamarın üstüne bastırıyordu. Cerrah kopan bütün damarları ustaca dikti. Bu konuda her zaman iyiydi ve çalışmaya başlayınca adeta parmakları ondan bağımsız hareket ederdi.

Yaranın üstünde mikroplanmaya yol açacak herhangi bir kumaş ya da yabancı madde artığı olmaması sevindiriciydi. Goodsir, Downing'in getirdiği sıcak suyun kalanını da yaranın üstüne döktü ve fazla et parçalarını keserek yarayı dikmeye başladı.

Collins yerinde duramıyor ve inliyordu.

Goodsir elinden geldiğince hızlı hareket etmeye çalışıyordu; çünkü Collins tümüyle ayılmadan ameliyatın en zor kısmını da bitirmesi gerekiyordu.

Adamın yüzünün sağ tarafı bir karnaval maskesini andırıyordu. Bu görüntü Goodsir'e yüzü kesip kafatasının üstüne doğru ıslak bir bez parçası gibi katlayarak koyduğu otopsileri hatırlatmıştı.

Lloyd, Collins'in yüzünden sarkan uzun ve ince et parçasını geriyor ve Goodsir de o parçayı hızla Collins'in yüzüne dikmeye çalışıyordu. Asistan aniden dönüp kamaraya kustu; sonra toparlanıp ıslak ellerini yeleğine silerek devam etti.

Goodsir, Collins'in gözünü kurtaramadı. Onu yerine sokmaya çalıştı; ama göz çukuru paramparça olmuştu. Kırılan kemik parçaları gözün çukuruna oturmasına izin vermiyordu. Goodsir parçaları temizledi; ancak gözün kendisi de yeterince hasar görmüştü. Lloyd'un titreyen elindeki makası aldı ve retina sinirini kesip Collins'in gözünü kanla dolu kovanın içine attı. Lloyd'a "Şu feneri yakına getir," dedi "Ve titretme."

Collins'in gözkapağından bir parça hâlâ yerindeydi. Goodsir o parçayı aşağı çekip gözün altındaki deriye dikti. Bu dikişler Collins'i yıllarca idare edebilirdi. Tabii eğer Collins hayatta kalırsa.

Yüze yapılan operasyon bitmişti ve şimdi sırada yanıklarla pençe yaraları vardı. Yanıklar yüzeyseldi. Pençelerin açtığı yara ise kaburga kemiğine kadar inmişti.

Goodsir, Lloyd'a sağ eliyle feneri tutup sol eliyle de yanıklara merhem sürmesini söylemişti, kendisi ise Collins'in gövdesindeki küçük yarıkları dikiyordu. Omuzdaki ve boyundaki kanama azalarak devam ediyordu. Eğer alevler deriyi ve damarları yeterince yaksaydı Collins bu kadar kan kaybetmeyecekti.

İçeriye başka hastalar da taşınıyordu; ama hiçbiri Collins kadar ağır durumda değildi. Sadece yanıkları vardı ve birkaçı dışında hepsi yangından hafif yaralarla kurtulmuştu. Collins'in ameliyatı bitmek üzereydi; Goodsir feneri sedyenin üstündeki çengele astı ve Lloyd'u diğer hastalarla ilgilenmesi için gönderdi.

Doktor, uyanmaya başlayan Collins'e uykuya dalması için afyon verdi ve kafasını çevirdiğinde Yüzbaşı Fitzjames ile karşılaştı.

Yüzbaşı da doktor gibi kan ve ise bulanmıştı. Goodsir'e "Yaşayacak mı?" diye sordu. Goodsir elindeki neşteri bir kenara bırakıp Tanrı bilir, der gibi Yüzbaşı'ya baktı.

Fitzjames başını salladı. "Yangın kontrol altına alındı," dedi, "Bilmek isteyeceğinizi düşündüm."

Goodsir de başını salladı, hâlbuki son bir saattir yangın aklından tümüyle çıkmıştı. "Lloyd, Bay Downing," dedi. "Bay Collins'i ön bölmeye en yakın karyolaya taşır mısınız lütfen?" dedi. "En sıcak yer orası."

Fitzjames, "Alt güvertedeki marangoz deposunun tamamı yandı," diye devam etti. "Yiyeceklerimizin büyük bir kısmı ile Yiyecek Odası da yandı. Konserve gıdalarımız artık yok. En alt güvertede hasar olduğuna eminiz ama henüz inip bakmadık."

"Yangın nasıl başladı?" diye sordu cerrah.

"O şey lombozdan içeri girmeye çalışırken Collins ya da adamlarından biri feneri ona fırlatmış."

Goodsir, "Peki yaratığa ne olmuş?" dedi. Doktor o kadar yorgundu ki kanlar içindeki sedyeye tutunmasaydı yere yuvarlanacaktı.

"Geldiği gibi gitmiş olmalı," dedi Fitzjames. "En alt güvertenin ön lombozundan gitmiştir. Ya da hâlâ orada bekliyor olabilir. Her lombozun önüne silahlı adam koydum. Alt güverte çok soğuk ve bu yüzden yarım saatte bir nöbetçileri değiştirmemiz gerekecek."

“Collins yaratığı yakından gören tek kişi. Buraya onunla konuşmak için gelmiştim. Diğerleri sadece o şeyin alevler arasındaki siluetini görmüş; gözlerini, dişlerini, pençelerini, beyaz ya da siyah gölgesini. Teğmen Le Vesconte adamlarına ateş açtırmış; ama kimse kurşunların yaratığa isabet ettiğini görmemiş. Her yer kan içinde; ancak yaratığın kanı mı belli değil. Collins’le konuşabilir, miyim?”

Goodsir kafasını hayır anlamında salladı, “Ona biraz önce afyon verdim. Saatlerce uyuyacak. Bir daha uyanabilir mi, bilmiyorum. Uyanma ihtimali çok düşük.”

Fitzjames başıyla onayladı. Yüzbaşının da kendini Goodsir gibi yorgun hissettiği belliydi.

Cerrah “Dunn ve Brown ne durumda?” diye sordu. “Collins’le gitmişlerdi. Onları buldunuz mu?”

“Evet,” dedi Fitzjames, “Onlar hayatta. Yangın başladığında Yiyecek Odasının sancak tarafına kaçmışlar ve yaratık da zavallı Collins’in peşine düşmüş.” Yüzbaşı soluk aldı. “Aşağıdaki duman dağılıyor. Mühendis Gregory’nin ve ocakçı Tommy Plater’ın cesetlerini en alt güverteden almaları için birkaç adam göndermeliyim.”

Goodsir, “Aman Tanrım!” dedi. Fitzjames’e yakıt bölmesinin önünde gördüğü koldan bahsetti. “Ben onu görmemiştim,” dedi Yüzbaşı. “Lombozlara doğru gittim; ama aşağıya bakmadım.”

Cerrah pişmanlık dolu bir sesle “Ben bakmalıydım,” dedi. “Bir direğe çarptım.”

Fitzjames gülümsedi. “Fark ettim, doktor. Kendinizi de tedavi edin. Alnınızda derin bir yarık ve Magnus Manson’ın yumruğu büyüklüğünde bir şiş var.”

“Gerçekten mi?” Alnına dokundu ve yaranın üstündeki kurumuş kan parmağına bulaştı. “Aynanın karşısında onu dikerim ya da Lloyd bunu daha sonra halleder,” dedi. “Ben hazırım gidelim, Yüzbaşı.”

“Nereye gidelim, Bay Goodsir?”

“En alt güverteye.” Bunu düşünmek bile midesini bulandırıyordu. “Yakıt bölmesinin önünde kimin yattığını görmeye. Belki hâlâ hayattadır.”

Fitzjames cerrahın gözlerinin içine baktı, “Marangozumuz Bay Weekes ve yardımcısı Watson kayıp, Doktor Goodsir. Sancak tarafındaki yakıt bölmesinde teknenin kırıklarını onarıyorlardı. Ölmüş olmalılar.”

Goodsir “doktor” lafını duymuştu. Franklin ile kumandanı, hiçbir cerraha, hatta baş cerrahlar Stanley ve Peddie’ye bile böyle hitap

etmemişlerdi. Sör John ve soylu Fitzjames için Goodsir ile diğerleri yalnızca “bay” sıfatını hak ediyordu.

Ama bu sefer öyle olmamıştı.

“Aşağıya inip bakmalıyız,” dedi Goodsir. “Ben inip bakmalıyım. Biri hayatta kalmış olabilir.”

Fitzjames usulca, “Yaratık da hayatta kalmış ve orada bekliyor olabilir,” dedi. “Onun gittiğini gören ya da duyan kimse yok.”

Goodsir ilkyardım çantasını eline alırken yorgun bir ifadeyle başını salladı. “Bay Downing’i de yanımda götürebilir miyim?” diye sordu. “Feneri tutacak birine ihtiyacım olabilir.”

“Sizinle ben geleceğim, Doktor Goodsir,” dedi Yüzbaşı Fitzjames. Downing’in taşıdığı feneri aldı. “Gidelim, bayım.”

32
CROZIER

Yüzbaşı Crozier, “Teğmen Little,” dedi, “Gemiyi boşaltma emrini verin, lütfen.”

“Emredersiniz, Yüzbaşı.” Little kalabalık güverteye dönüp emri verdi. Çavuş ve diğer subaylar orada olmadığı için, tahliye emrini duyurmak kalafatçı John Lane’e düşmüştü. Kalafatçı yardımcısı Thomas Johnson da açık bölmelerden aşağıya doğru seslenerek emri tekrarladı.

Elbette alt güvertelerde kimse yoktu. Crozier ve Teğmen Little gemiyi baştan kıça dolaşarak tüm bölümleri kontrol etmişlerdi. Alt güvertede bulunan İçki Odası ile cephane odasında silah, barut ve mermiden eser yoktu; geriye yalnızca avcı bıçakları ile süngüler kalmıştı. İki subay bir buçuk ay önce boşaltılan Erzak Odası’na göz attıktan sonra epeydir bomboş olan kaptan ardiyesine ve Yiyecek Odası’na da baktılar. Little ve Crozier her odayı tek tek kontrol ederken subayların geride bıraktıkları eşyalarını bile özenle yerleştirdiklerini ve büyük odadan bazı kitaplar aldıklarını fark ettiler. Teğmen Little ve Yüzbaşı Crozier son olarak, kazan dairesindeki dev ocağın önünde durup gemide kimsenin kalmadığından emin olmak için etrafa seslendiler. Yukarı çıkıp sayım yapabilirlerdi; ama gemiyi terk etmeden önce her tarafı dolaşıp kontrol etmek adettendi.

Üst güverteye çıkarken lombozları açık bıraktılar. Güvertede toplanan kalabalık, geminin boşaltılması kararına şaşırmamıştı. Bu sabah gemide mürettebattan yalnızca yirmi beş kişi vardı, diğerleri ya Victory Noktası’nın üç kilometre güneyindeki “Terör Kampı’ndaydı ya da kamp yakınlarında yapılan keşif turuna çıkmışlardı. Aynı sayıda Erebus mürettebatı da aşağıda, kızakların yanında bekliyordu. Gemilerini nisan başında boşalttıklarından beri buraya levazım çadırları kurmuşlardı.

Crozier gemiyi terk eden adamlarını izliyordu. Sonunda eğilmiş güverte üstünde bir tek o ve Little kalmıştı. Aşağıdaki elli küsur adam sabah ayazında Galler perukları ve yün atkıları arasından gözlerini kısarak bu ikiliye bakıyordu. Crozier usulca, “Devam et Edward,” dedi, “Sen de in artık.” Teğmen selam verdi ve özel eşyalarıyla dolu olan çantasını alıp aşağıya inen merdivene doğru ilerledi.

Crozier etrafına bakındı. Nisan güneşinin sızıntıları, buz ve kardan ibaret olan bir dünyayı aydınlatıyordu. Şapkasını öne eğip doğuya baktı, hissettiklerini hafızasına kazımaya çalıştı.

Gemisini terk etmek bir kaptanın düşebileceği en kötü durumdu. Büyük bir başarısızlık örneği ve denizcilik kariyerinin sonu demekti. Francis Crozier'ın şahsen tanıdığı birçok kaptana göre bu onulmaz bir yaraydı. Ama Crozier bu tür umutsuz hislere kapılmamıştı. Henüz. Onun için daha önemli olan bir şey vardı; göğsünde hiç sönmeden yanan bir ateş: Yaşayacağım.

Adamlarının da hayatta kalmasını istiyordu, en azından hayatta kalma ihtimali olanlarının. Erebus ya da Terörden yalnızca bir kişinin bile sağ kalıp İngiltere'ye dönme umudu varsa, Francis Rawdon Moira Crozier bu umudun peşinden gidecek ve asla arkasına bakmayacaktı.

Gemiyi boşaltmak zorundaydı.

En az elli çift gözün kendisine baktığını fark eden Crozier küpeşteye doğru birkaç adım artı; son haftalarda geminin iyiden iyiye eğilmesiyle beraber sancak tarafına yerleştirdikleri merdivene ilerleyip aşağıya indi. En gerideki kızağın başında bekleyen adamların arasından gemiye son kez baktı ve "İyi görünüyor değil mi, Harry?" diye sordu.

Pruvadan sorumlu subay Harry Peglar "İyi görünüyor, Yüzbaşı," dedi. Peglar son iki hafta boyunca adamlarıyla birlikte dondurucu soğuğa, kar fırtınalarına ve şiddetli rüzgâra aldırmadan gemiyi onarmak için çalışmıştı. Şimdi ise buz, geminin tamamını; gabya çubuğunu, sereni ve armayı kaplamış, her yeri ışıldatıyordu. Ama Crozier, gemisinin mücevherlerle süslendiği için ışıldadığını hayal ediyordu.

Erebus, martın son günlerinde batınca Crozier ve Fitzjames, Terör deki mürettebatın tahliyesini erkene almış; ama yine de kıştan önce hareket edebilme düşüncesi ile gemiyi tadilattan geçirmişlerdi. Yaza kadar Kral William topraklarındaki Terör Kampı'nda kalıp, yazın buzlar mucizevî bir biçimde çözülürse özgürlüğe yelken açacaklarını hayal ediyorlardı. Hayal ediyorlardı.

Crozier, en öndeki kızağın çekicisi Çavuş Robert Thomas'a seslendi: "Bay Thomas, hazır olduğunuzda hareket edin."

Thomas, "Emredersiniz, efendim," dedi ve kızağın başına geçti. Yedi adamıyla beraber ipleri çektiler; ama kızak kımıldamadı bile. Rayları donarak buza yapışmıştı.

Kızağı çekenlerden Edwin Lawrence gülerek “Canlan, Bob!” diye bağırdı. Kızak inliyordu, denizciler inliyordu, çatırtılar duyuldu ve yüklü kızak sonunda hareket etti. Teğmen Little, Magnus Manson’ın öncülük ettiği ikinci kızak grubuna da hareket emri verdi. Dev Manson’ın liderliğindeki ikinci kızak, bir öncekinden daha ağır olmasına rağmen hızla hareket etti.

Kırk altı kişilik mürettebatın otuz beşi kızakları çekiyordu, silahlı beş kişi bu grubu koruyor ve Teğmen Little ile Yüzbaşı Crozier de denizcilerin arasında yürüyerek zaman zaman kızakları itiyordu.

Yüzbaşı, Teğmen Hodgson ve Teğmen Irving’in birkaç gün önce Terör Kampı’na kızaklı bir grupla hareket edeceklerini biliyordu. İki subay ilerleyen günlerde de kamptan birkaç adam alıp av ve keşif turuna çıkacaktı; ama Irving, Yüzbaşıyı şaşırtarak grubundaki birkaç kişiyi Teröre nakletmişti. Yüzbaşı, Genç John Irving’in denizcilerle başa çıkabildiği halde yaptığı bu atamaya önce bir anlam verememiş; ama sonra gemiye nakledilenlerin isimlerini duyduğunda her şeyi anlamıştı. Teğmen Little, Magnus Manson ve Cornelius Hickey’i Irving’in kızaklı grubuna gönderdiğinde Teğmen Irving hiçbir neden göstermeden bu iki adamdan birinin başka bir gruba gönderilmesini talep etmişti. Crozier de bu talebi dikkate alarak Manson’u kendi kızaklı grubuna aldı ve küçük kalafatçı yardımcısını da Irving’in takımında bıraktı. Crozier, birkaç hafta önceki isyandan sonra Hickey’e duyduğu güveni yitirmişti ve bu küçük adamın Manson’dan çok daha güvenilmez olduğunun farkındaydı.

Crozier, Manson liderliğindeki kızaklı grubun arasında gemiden uzaklaşırken arkasına hiç bakmadı. Kızaklı yolculuğun en azından ilk iki saatinde dönüp Teröre bakmama kararı almıştı.

Kızakları çekmeye çalışan adamlara bakarken aralarında bulunmayanları düşünüyordu. Fitzjames bugün yoktu. Kral William topraklarındaki Terör Kampı’nda görev aldığı için burada bulunamamıştı; ama aslı sebep bu değildi. Hiçbir kaptan gemisini başka kaptanların gözü önünde terk etmek istemezdi ve Fitzjames de bunu bilerek gelmemişti. Crozier, Erebus buza oturduktan sonra gemiyi hemen her gün ziyaret etmiş; yangından ve mart başlarındaki yaratık faciasından sonra da Erebus’a gidip gelmişti; ama Fitzjames’in gemiyi boşaltmak zorunda kaldığı 31 Mart günü Crozier de orada bulunmamıştı. Şimdi Fitzjames bu jeste bir karşılık olarak Terör’ün tahliye gününde kampta çalışmayı tercih ediyordu. Diğer birçok adamın yokluğunun sebebi ise çok daha trajik ve yıkıcıydı.

Kaybettiği subaylar göz önüne alındığında Terör hiç kuşkusuz Erebus'dan daha şanslıydı. Crozier, Çavuşu Fred Hornby'yi karnaval bozgununda; Giles MacBean'i geçen eylül ayındaki bir kızak turu sırasında ve cerrahları Peddie ile McDonald'ı ise Noel Arifesi Karnavalı'nda o yaratık yüzünden kaybetmişti. Ama teğmenleri hâlâ hayatta ve sağlıklıydı. Buz uzmanı Thomas Blanky ve Bay Helpman da yaşıyordu.

Fitzjames'in ise kumandanı Sör John, Teğmen Graham Gore, Teğmen James Walter Fairholme ve Çavuş Robert Orme Sergeant yaratık tarafından öldürülmüşlerdi. Ayrıca Fitzjames'in cerrahı Bay Stanley ile yardımcısı Henry Foster Collins de yaratığa kurban gitmişti. Kalan subaylar Teğmen Le Vesconte, Çavuş Des Voeux, Buz Uzmanı Reid, Cerrah Goodsir ve muhasebeci Charles Hamilton Osmer'dı. İlk iki yıl boyunca Sör John, Fitzjames, Gore, Le Vesconte, Fairholme, Stanley, Goodsir ve memur Osmer'in beraber oturdukları yemek masasında son haftalarda yalnızca yüzbaşı, hayatta kalan tek teğmen, cerrah ve memur oturuyordu. Hatta son günlerde Erebus buza o kadar yaslanmıştı ki anık masada yemek yemek de mümkün olmuyor ve subaylar tabaklarını masaya değil dizlerine koyuyorlardı.

Fitzjames'in kamarotu Hoar iskorbütten hâlâ kurtulamamıştı ve onun görevini alan zavallı yaşlı Bridgens yana eğilmiş yataklardaki hasta subaylara hizmet etmek için koşturup duruyordu.

Terör, güverte subaylarının hayatta olması açısından da şanslıydı. Crozier'ın mühendisi, lostromo şefi ve marangozu hâlâ yaşıyordu. Erebus ise mart ayında yaratığın gemiye geldiği bir gece mühendisi John Gregory ve marangozu John Weekes'in cesetleriyle karşılaşmıştı. Yaratık geçen kasımda da, geminin diğer güverte subayı lostromo Thomas Terry'nin kafasını parçalamıştı. Fitzjames'in sağ kalan bir tek güverte subayı bile yoktu.

Terör'ün çavuşları, serdümenleri, güverteden sorumlu subayları, filika dümencileri, kamarotları, kalafatçıları ve ocakçıları arasından yalnızca bir kişi hayatını kaybetmişti: Ocakçı John Torrington. Seferin başlarında, 1 Ocak 1846'da Beechey Adası'ndan dönerken ölmüştü. Ve Crozier, tüberkülozdan ölen John'un gemiye katılmadan önce de hasta olduğunu biliyordu.

Fitzjames'in ocakçısı Tommy Plater da yaratığın en alt güverteyi ziyaret ettiği o korkunç gecede ölmüştü. O gece yaratıktan kurtulan marangoz yardımcısı Thomas Watson ise sol elini kaybetmişti.

Silahtar Thomas Burt, Grönland'dan İngiltere'ye gönderildiğinden beri Erebus yirmi çavuşuyla ilk kez buza inmişti. Yaşlı yelkenci John Murray ve Fitzjames'in kamarotu Hoar ağır hastaydı; Thomas Watson da iş göremeyecek derecede yaralıydı. Richard Aylmore ise aksiliği yüzünden zaten pek işe yaramıyordu.

Crozier kızakları çekmekten bitkin düşen bazı adamları dinlenmeleri için kenara alıyor ve onların yerine geçiyordu. Yüzbaşı hariç altı adam daha aynı kızağı çektiği halde Yüzbaşı'nın zayıf düşen vücuduna bu iş fazlaca ağır geliyordu. Mart ayından beri kızaklı gruplara katılan Yüzbaşı, kayışların altındaki vücudu bir terleyip bir donarken kızak çekmenin ne kadar güç olduğunu anlıyordu.

Crozier, daha dayanıklı denizcilerinin olmasını isterdi.

Terör, iki denizcisini kaybetmişti, yaratık tarafından ikiye bölünen Billy Strong ile Magnus Mansonun bir zamanlar en iyi dostu olan Jimmy Walker. Aylar önce hantal Manson, Walker'in hayaletinin gelmesinden korkup isyan çıkarmıştı.

Erebus bir tek yönden daha şanslıydı. Fitzjames yalnızca bir denizcisini kaybetmişti; o da tüberkülozdan ölüp 46 kışında Beechey Adası'na gömülen John Hartnell'dı.

Crozier bir yandan homurdanarak kayışları çekiyor bir yandan da ölüp gidenlerin yüzlerini ve isimlerini aklından geçiriyordu. Ona göre yaratık, sefer liderlerinden hemen sonra geliyordu.

Böyle düşünme, dedi kendi kendine. Yaratık akıl sahibiymiş gibi davranıyorsun.

Ama zihninden şu soru da geçiyordu: Akla sahip değil mi?

O sırada yanından koltuğuna sıkıştırdığı silahıyla bir denizci geçti. Sarıp sarmaladığı yüzü görünmüyordu; ama Crozier onu kambur yürüyüşünden tanımıştı, bu Robert Hopcraft'tı. Denizci, bir yıl önce haziran ayında Sör John yaratık tarafından öldürüldüğü sırada yaralanmıştı. Yaraları iyileşse de köprücük kemiğindeki hasar düzelmemiş ve Hopcraft'ı kambur yürümeye mahkûm etmişti. Yanındaki diğer silahlı adam ise aynı gün omzundan yaralanan William Pilkington'dı. Crozier onda kalıcı bir hasar olmadığını fark etti.

Yaratık Sör John'u öldürmeden birkaç saniye önce, Erebus 'un yüksek rütbeli denizcisi Çavuş David Byrant'ın da kafasını koparmıştı. Er William Braine'ın 1846 yılında Beechey Adası'nda ölmesi ve Er William Reed'in geçen yılın 9 Kasım'ında Teröre bir haber götürürken kaybolmasını

hatırlayan Crozier o günü gözünün önüne getirebilmişti: Zifiri karanlıkta Erebus’tan Teröre doğru yürüdüğü sırada yaratık, Fitzjames’in denizcilerini öğütüyordu. Geriye, Onbaşı Alexander Pearson, yaralı Er Hopcraft, kurşun yarası alan Er Pilkington ve Er Joseph Healey kalmıştı.

Crozier ise o gece kendi denizcilerinden yalnızca Er William Heather’ı kaybetmişti. Yaratık gemiye girip nöbetteki Heather’ın beynini dağıtmıştı. Ama garip bir biçimde Heather ölmeyi reddetmişti. Komaya girip haftalarca revirde ölüm kalım mücadelesi veren Heather komadan çıktığında arkadaşları tarafından yatakhanedeki yatağına taşınmış ve orada her türlü ihtiyacı karşılanmıştı. Yalnızca gözlerini hareket ettirebilen Heather denizcilerin beslediği evcil bir hayvan gibiydi. Denizciler onu geçen hafta büyük bir özenle sarıp sarmaladıktan sonra kızağa yerleştirip Terör Kampı’na nakletmişlerdi. Üstüne yerleştirildiği tek kişilik ayaksız kızağı, marangoz çırağı şişman Alex Wilson onun için özel olarak yapmıştı. Denizciler onca yükün arasında bir de bu küçük kızağın üstündeki canlı cenazeyi Terör Kampına taşımaktan hiç yakınmamışlardı.

Crozier’ın deniz kuvvetlerinden beş subayı kalmıştı, Daly, Hammond, Wilkes, Hedges ve otuz yedilik yaşlı Çavuş Soloman Tozer. Eğitimsiz bir aptal olmasına rağmen, Tozer, Sör John Franklin Seferindeki hayatta kalan dokuz subayın kumandanıydı.

Yolculuğun ilk saatinden sonra kızaklar sanki daha kolay hareket etmeye başlamıştı ve Crozier, kaygan olmayan buz üzerindeki ağır yüklü kızağı çekerken hızla solumaya devam ediyordu.

Crozier’in aklına gelen ölü denizcilerin listesi bundan ibaretti. Elbette ki çocuklar hariç. Sefere son anda gönüllü olarak katılan dört gençten üçü on sekizini doldurmuş olmasına rağmen, görev listesine “Çocuklar” diye kaydedilmişlerdi. Robert Golding ise on dokuz yaşındaydı.

Crozier yangın gecesi bilincini yitirmiş olan George Chambers’ı karnaval alanından kurtardığı için dört çocuktan üçü hayatta kalabilmişti. Tek kurban, çocukların arasındaki en genç gönüllü Tom Evans’tı. Kaybolan William Strong’u bulmaya çalışırlarken yaratık Evans’ı Crozier’ın bir adım ötesinden sürükleyip almıştı.

Karnavaldan iki gün sonra bilinci açılan George Chambers bir daha asla eskisi gibi olmadı. Yaratıkla yaşadığı korkunç karşılaşmadan önce parlak bir zekâya sahipti; ama geçirdiği şok ile Magnus Manson’dan beter bir hale geldi. Er Heather gibi canlı bir cenazeye dönüşmese de o korkunç yeni yıl arifesinden sonra konuşma güçlüğü çekmeye başlamıştı.

Yaratıkla karşılaşan bir diğer adam ise seferin en deneyimli denizcilerinden Davey Leys'ti ve o da beyinsiz Er Heather kadar işe yaramaz bir hale gelmişti. Beyaz yaratığın Leys ve nöbetçi John Handford ile karşılaşıp sonra Buz Uzmanı Thomas Blanky'nin peşine düştüğü o gecenin ardından Leys sessizliğe büründü ve bir daha düzelmedi. Daha sonra Fitzjames'in kamarotu Hoar gibi ağır yaralı diğer hastalarla birlikte kızaklara yerleştirilip Terör Kampına gönderildi. Şimdi Crozier ve Fitzjames'in işine yaramayan çok sayıda hasta ve yaralı denizci vardı. Özel bakıma ihtiyacı olan adam sayısı gittikçe artıyordu.

Crozier iki gecedir hiç uyumadığını fark etmişti, bitkindi; ama ölenleri saymaya devam ediyordu. Erebus'tan altı subay. Terör'den dört. Erebus'tan üç güverte subayı. Terörden sıfır. Erebus'tan bir çavuş. Terörden bir Erebus'ları yalnızca bir denizci eri. Terörden dön.

Üç denizciyi ve Evans'ı saymazsak toplam yirmi ölü ediyordu. Yirmi dön adam da seferde kaybolmuştu. Ciddi bir kayıp. Crozier denizcilik tarihindeki kutup seferlerinin hiçbirinde bu kadar çok kayıp yaşanmadığını biliyordu.

Ama Francis Rawdon Moira Crozier için daha önemli bir rakam vardı: Hayatta kalan ve kendi sorumluluğundaki yüz beş kişi.

Kendi de dâhil yüz beş kişi bugün Majestelerinin Gemisi Terör'ü terk edip buza inmek zorunda kalmışlardı.

Crozier başını öne eğip kızağın iplerine asıldı. Rüzgâr çıkmıştı ve sağa sola savrulan kar denizcilerin görüş açısının sıfırlıyordu.

Hesabı doğru muydu? Üç denizci ve bir çocuk hariç yirmi ölü. Evet doğru olduğuna emindi; çünkü bugün Teğmen Little ile sayım yapmış ve gemide, Terör Kampında ve kızak grubunda toplam yüz beş adam olduğunu görmüştü... Yine de emin olmalı mıydı? Birilerini unutmuş olamaz mıydı? Yaptığı toplama ve çıkarma doğru muydu? Crozier çok, çok yorgundu.

Crozier işlem hatası yapmış olabilirdi; iki, hayır tam üç gecedir hiç uyumamıştı; ama o bir tek adamın yüzünü bile unutmazdı ki. Şimdiye dek hiç unutmamıştı.

Bu düşüncelerden sıyrıldı. Kaç saattir kızak çektiğini sorsalar cevap veremezdi. Gökyüzündeki buz gibi güneşin göz kamaştıran ışığı her yeri kaplamıştı; uçuşan kar taneleri, güçlükle aldığı nefes, çektiği acı, paylaştığı yük, etrafını saran deniz ve küçücük beyaz bulutların dönüp durduğu mavi göğün altında kendini mavi beyaz bir fanus içinde vuruyormuş gibi hissediyordu.

Teğmen Little'ın sesi duyuldu: "Yüzbaşı!"

Crozier kızak gruplarının mola verdiğini fark etti. İlerideki basınç sırtını da aştıktan sonra bir buçuk kilometre ötede üç direkli bir gemi kuzeyden güneye doğru hareket ediyordu. Yelkenleri toplanmıştı, demir atacaklardı sanki; ama hareket etti ve açık denizde yavaşça ilerledi.

Yardım. Kurtuluş.

Crozier'ın sızlayan göğsündeki umut ateşi birkaç saniyeliğine de olsa parladı. Buz Uzmanı Thomas Blanky tahta bacağı üstünde aksayarak Crozier'ın karşısına geçip "Bu bir serap," dedi.

"Elbette," diye cevap verdi Yüzbaşı.

Bir anda Terör'ün direklerini ve armasını gördüğünü fark etti. Baş dönmesinin yarattığı birkaç saniyelik şaşkınlığın ardından geriye dönüp baktı ve saatler önce terk ettikleri gemiye doğru yol aldıklarını anladı. Hayır. Aylardır aşındırdıkları buzun üstündeki kazma kürek izleri geride kalmıştı ve onlar yüksek basınç sırtına doğru ilerliyorlardı. Güneş hâlâ sağ taraftaydı, güneyde. Basınç sırtının ötesinde, buzla kaplı Terör'ün üç direği ışıldayarak beyaz bulutlu gökyüzüne değiyordu.

Crozier, Blanky ve diğer birçoğu daha önce de bu tür göz yanılmaları yaşamışlardı. Yıllar önce Antarktika denen büyük kara kitlesinin sahilinde Crozier, ağzından dumanlar çıkan bir yanardağ görmüştü. 1847 baharında ise güverteye çıkıp gökyüzünde uçuşan siyah daireleri izlemişti, çeyrek saat boyunca havada simetrik oyunlar yapan siyah daireler sonunda kaybolmuştu.

Üçüncü kızağı çeken denizcilerden ikisi yere yığılıp kaldı. Biri ağlıyor diğeri ise Crozier'ın daha önce hiç duymadığı denizci küfürlerini ortalığa savuruyordu.

"Lanet olsun!" diye bağırdı Crozier. "Daha önce de serap gördünüz. Ağlamayı ve küfretmeyi kesin yoksa kızakları tek başınıza çekmek zorunda kalacaksınız. Tanrı aşkına, ayağa kalkın hemen! Siz erkeksiniz, zavallı iki küçük kız değil! Böyle davranmayı bırakın!"

İki denizci ayağa kalkıp silkindi. Peruk ve atkıları yüzünden Crozier onların kim olduklarını çözememişti ama zaten buna gerek de yoktu.

Kızak grupları yeniden hareket etti, şimdi daha çok inliyor ama hiç küfür etmiyorlardı. Önlerindeki basınç sırtının da gördükleri diğer basınç sırtları gibi oyuklarla dolu olduğunu biliyorlardı.

Bu ağır kızakları sırtlayıp en az dört buçuk metre tırmanacaklardı. Kaya parçalarının devrilme tehlikesi de vardı.

Blanky gülerek, “Bize işkence etmek isteyen kötü bir Tanrı var sanki,” dedi. Buz Uzmanı kızak çekmiyor, sadece Crozier’ın yanında yürüyordu.

Kaptan bu söze bir tepki vermedi ve bir dakika sonra Blanky bir başka denizcinin yanında yürümeye başladı. Crozier yerini yedekteki adamlardan birine bıraktı; kızak çekilirken hep böyle vardiyalı çalışılırdı. Sonra saatine baktı, beş saattir yoldalardı. Arkasına baktığında gerçek Terör, basınç sırtlarının ardında ve en az sekiz kilometre geride kalmıştı. Gördükleri serap, onlara işkence etmek isteyen kötü bir Kutup Tanrısı’nın oyunuydu.

Bu kötü talihli seferin lideri Francis Rawdon Moira Crozier, artık Deniz Kuvvetleri Keşif Birliğine ait bir geminin kaptanı olmadığını fark etmişti. Hayatının büyük bir bölümünü feda ettiği deniz subaylığı görevi artık sona ermişti. Birçok denizcisinin ölümünden ve iki geminin kaybından o sorumluydu. Amirallik ona bir daha asla görev vermeyecekti. Denizcilik kariyerinin sonuna gelmişti.

Önlerinde kızak çekerek geçirecekleri iki zorlu gün daha vardı. Crozier yorgun argın yürürken gözlerini ayırmadan karşısındaki uzun basınç sırtına bakıyordu.

33
GOODSIR

Doktor Harry D. S. Goodsir'ün günlüğünden:

22 Nisan 1848

Dört gündür Terör Kampı dediğimiz yerdeyim. Adına uygun bir yer olduğunu düşünüyorum. Burada ben dâhil altmış kişi Yüzbaşı Fitzjames'in sorumluluğundayız. Geçen hafta kampa ilk adım attığım anda Homer'in İlyada'sını anımsadım. Kamp, yaklaşık yirmi yıl önce James Clark Ross'un keşfettiği Victory Noktası'nın üç kilometre güneyindeki bir koya kurulmuştu. Kara ve rüzgâra karşı korunaklı bir yerdeydi.

Deniz kenarına tek sıra halinde 18 tekne yerleştirilmişti. Bunlardan dördü çakılların üstüne bırakılmış, on dört tanesi de kızaklara bağlanmıştı. Belki İlyada'yı bana anımsatan bu görüntüydü.

Teknelerin ilerisinde küçükten büyüğe doğru sıralanmış 20 çadır bulunuyordu. En küçük boyu, bir yıl önce Teğmen Little ile Victory Noktası'na giderken kullandığımız türden Hollanda çadırıydı ve bu çadırın içinde altı kişi kalabiliyordu. Yüzbaşı Fitzjames, Yüzbaşı Crozier ve kamarotlarının kaldığı, daha geniş olan çadırları Yelkenci Murray yapmıştı. Terör'ün ve Erebus 'un büyük kamarası genişliğindeki en büyük boy çadırlar ise revir ve mürettebatın yemek çadırı olarak kullanılıyordu. Subaylar ile Mühendis Thompson ve benim gibi sivillerin yemek yediği çadır ise ayrıydı.

Belki de kamp alanında gece yakılan ateşin görüntüsü bana İlyada'yı hatırlatmıştı. Majestelerinin Gemisi Terör'den kampa hareket eden kızaklar üç gün sonra buraya vardığında da geceydi ve birçok yerde ateş yakılmıştı. Erebus 'un kırılan tahta parçaları hariç yakacak, hiç odun yoktu; ama gemilerden kalan çuvallarca kömür geçen ay buraya getirilmişti ve karnaval yangınından kurtarılan dört büyük mangalda kömür yakılıyordu.

Ateş ve ışığın büyüleyici görüntüsüne meşaleler ile fenerler de katılmıştı.

Terör Kampı'nda birkaç gün geçirdikten sonra buranın Homer kahramanlarına ait bir kamptan ziyade bir korsan ordugâhına benzediğine karar verdim. Adamların giysileri eski, yıpranmış ve defalarca

yamalanmıştı. Bir kısmı hastaydı, bir kısmı topallıyordu ve birçoğunda her iki sorun birden vardı. Gür sakallarının gizlediği yüzleri solmuştu. Gözleri küçülüp çukurlarına gömülmüştü. Paltolarının üstüne elde yapılmış basit bir kemer takıp kenarında da ucuz bir kının içine konmuş bıçaklarını taşıyorlardı. Bu da güneş körlüğünü önlemesi için mürettebatına kendi yaptığı gözlükleri dağıtan Yüzbaşı Crozier'ın fikriydi. Bu hallerine bakıldığında denizciler kenar mahalle kabadayılarını andırıyorlardı.

Ve şimdi birçoğu iskorbüt belirtileri gösteriyordu.

Revir çadırında epey meşgulüm. Kızaklı gruplar onlarca yatağı dev gibi basınç sırtlarından aşırırken olağanüstü bir çaba harcamışlardı. Şu anda revirde yirmi hastam var ve bunlardan sekizi yere serilmiş battaniyeler üstünde yatıyorlar. Gece boyunca yaktığımız Üç tane yağ lambamız var.

Revirde yatanların birçoğu iskorbüt hastası; ama hepsi değil. Çavuş Heather yine benim gözetimimde; Doktor Peddie, Heather'ın kafatasından kopan parçaların yerini altın metallerle doldurmuş. Denizciler ona aylardır bakıyor ve bakmaya da devam edecekler. Buraya küçük bir kızağın üstünde getirildiği sırada aşırı soğuk yüzünden zatürree olmuş. Artık bu çavuşun hayatta kalmak adına gösterdiği mucizevî çaba bir işe yaramayacak. Daha fazla dayanabileceğini sanmıyorum.

David Leys de burada. Katatonik hali aylardır devam ediyor. Bir tabak çorbayı bile yerinden kaldırmayacak durumda. Bugün cumartesi. Leys'in çarşamba gününe kadar yaşayacağından kuşkuluyum.

Gemiden adaya kızaklarla gelen birçok denizci basınç sırtlarında yaralanıyor ve çürükler ya da kırık kemiklerle karşıma çıkıyorlar. Denizci Bili Shanks'in kolunda da ciddi bir çatlak var. Kan zehirlenmesinden korktuğum için onu müşahede altına aldım. Kırılan kemik parçaları eti ve deriyi iki yerden delmiş.

Ama revir çadırındaki gizli katil, iskorbüt. Yüzbaşı Fitzjames'in kamarotu Bay Hoar, iskorbüt yüzünden ölecek ilk basta olabilir. Günün büyük bir bölümünde bilinci kapalı. Edmund Hoar bu hastalığın bütün belirtilerini gösteren tipik bir örnek. Kamarot Hoar henüz genç bir adam. 9 Mayıs'ta yirmi yedisine girecek. Eğer o kadar yaşarsa.

Hoar bir kamarot için oldukça iri, 1,83 metre boyunda. Sefer başladığında oldukça sağlıklı görünüyordu. Hızlı, zeki, atik ve bir kamarot için fazlaca atletikti. 1845-46 kışında Beechey Adası'nda yaptığımız kızak yarışlarında kazananı hep Hoar olurdu.

Geçen sonbahardan beri iskorbüt belirtileri gösteriyordu; yorgundu ve hep halsizdi; ama karnaval felaketinden sonra hastalık kendini iyiden iyiye gösterdi. Yüzbaşı Fitzjames'in emrinde günde on altı saat çalışmaya devam edince sonunda vücudu iflas etti.

Bay Hoar'daki ilk iskorbüt belirtisi arkadaşlarının ona Diken Taçlı demeye başlamasıyla anlaşıldı. Edmund Hoar'un kafasında kanama başlamıştı ve her gün biraz daha artıyordu. Kafa derisindeki kanama saç köklerinden geliyordu. Bazı denizciler bu durumla karşılaştıklarında saçlarını tıraş ediyorlardı; ama bu elbette iyi bir çözüm değildi. Perukları, şapkaları ve yastıklarına kan bulaşınca kafalarına havlu sarmaya başladılar. Ama vücutlarında kıl bulunan her bölgede kanama oluyordu ve havlu sarmak bir çözüm değildi.

Hoar'un kanamaları ocak ayında başlamıştı. Kızak yarışları ve dışarıda yapılan diğer oyunlar artık onun için uzak hayallerdi. Vücuduna aldığı en küçük bir darbe bile iyi leş iniyordu. Patates soyarken bıçakla elini kesse, kesik haftalarca açık kalıp kanıyordu.

Ocak sonlarında Bay Hoar'un bacakları şişerek normalden iki kat daha büyük görünmeye başlamıştı. Çalışırken kendisinden iri olan denizcilerin pantolonlarını giyiyordu. Günden güne artan acı onu geceleri uyutmuyordu. Mart başlarında ise en ufak bir hareket bile Hoar için büyük bir ıstıraba dönüşmüştü. Mart ayı boyunca, Erebus 'un revirinde kalamayacağını, işinin başına geçmek istediğini söyleyip durdu. Kumral saçları kanama yüzünden hep ıslaktı. Kollarındaki ve bacaklarındaki şiş yüzünden kabarmış bir hamura benziyordu. Ne zaman derisini muayene etsem elastikiyetini biraz daha kaybettiğini fark ediyordum. Erebus 'un buza oturduğu hafta Hoar'un etine parmağımı bastırıp geri çektiğimde oluşan çukur uzun bir süre düzelmedi.

Nisan ortalarında Hoar'un vücudu kabarık ve şekilsiz bir et yığınına dönmüştü. Elleri, yüzü ve gözlerinin içi sapsarıydı. Kaş köklerinde de kanama oluyordu. Ben ve yardımcım onu yatağın içinde hareket ettirsek de iltihaplı yatak yaralarının oluşmasını engelleyemiyorduk. Yüzünden sürekli kan ve irin akıyordu.

İskorbüt hastasının vücudunda oluşan irinin kokusu dayanılmazdır.

Bay Hoar Terör Kampı'na getirildiği gün ağzında sadece iki dişi kalmıştı. Dişetleri kararıp çekilmişti. Bilinci günde birkaç saat açık oluyor ve o süre içinde de korkunç acılar çekiyordu. Ona yemek, yedirmek için ağzını açtığımızda çıkan kokuya katlanamıyorduk. Havluları

yıkayamadığımız için yatağının etrafını yelken beziyle sarmıştık. Kirli giysileri kurumuş kan ve irinle kaplıydı.

En korkuncu ise Edmund Hoar'un günden güne kötüleyerek bu ıstırabı haftalarca hatta aylarca daha çekme ihtimalinin olmasıydı. İskorbüt hain bir illettir. Kurbanına sonsuz huzuru bağışlayana kadar işkenceye devam eder. İskorbüt hastalığının son safihalarında ne hastayı en yakını tanıyabilir ne de hastanın en yakınlarını tanıyacak hali kalır.

Ama bu durum bizim için sorun teşkil etmiyor. Thomas Hartnell, Beechey Adası'nda kardeşini kaybettiğinden beri aramızda akraba olan kimse kalmadı. Zaten bu korkunç adaya dışarıdan kimsenin akrabası da gelmez. Yani öldükten sonra kimliğimizi tespite gelecek kimsemiz yok, en fazla bizi gömecek birileri olur.

Revirdeki on iki kişi iskorbütten ölmek üzere ve yüz beş kişinin üçte ikisinde de iskorbüt belirtileri var.

Son bir yıl içinde etkisi azalsa da iskorbüte karşı en iyi ilaç olan limon suyumuz bitmek üzere. Onun yerine kullanabileceğim tek şey sirke. Geçen hafta levazım çadırındaki sirke fıçılarını on sekiz bidona bölüştürerek kızaklar üstünde Terör Kampına getirttim.

Adamlarımız sirkeden nefret ediyor; çünkü sirke, limon suyu gibi şeker veya romla karıştırılarak içilebilir bir hale gelmiyor. İskorbüt yüzünden zaten ağızlarının tadı kaçan denizciler zehir gibi sirkeyi içemiyorlar.

Goldner marka konserve yiyecekleri denizcilerden daha fazla tüketen subaylar, iskorbütün etkilerini daha yoğun yaşıyorlar. Bu da Doktor McDonald'ın teorisini doğruluyor. Konserve gıdalar bekletildikçe içlerinde, haşlanmış yiyeceklerin aksine bir tür zehir oluşuyor. Eğer bu zehri oluşturan maddeyi ya da onun panzehrini bulabilirsem sadece denizcileri kurtarmakla kalmam, bir şövalye nişanı bile alabilirim.

Ama elimde hiçbir tıbbi malzeme olmadığı için böyle bir şeyi yapma şansım yok. Yalnızca adamların, avda yakalanan hayvanları yemelerini sağlayarak iskorbüte karşı dirençlerini arttırabilirim. Ancak avcılarımız vuracak tek bir canlı bile bulamıyorlar. Ve buz, balık avlamak için kırılmasına izin vermeyecek kadar kalın.

Geçen gece Yüzbaşı Fitzjames bütün çadırları kontrol ettikten sonra hastaların durumu öğrenmek için yanıma geldi. Ben de haftalardır merak ettiğim bazı şeyleri ona sormak üzereydim.

"Yüzbaşı," dedim, "aptalca bir som olduğunu düşünüp yanıtlamak istemeyebilirsiniz ama uzun zamandır merak ediyorum, neden on sekiz

tekne var?”

Erebus ve Terördeki bütün tekneleri almışız; ama sadece yüz beş kişiyiz.

Kaptan Fitzjames, “Benimle gelin, Doktor Goodsir,” dedi.

Yorgun asistanım Henry Lloyd’a hastaların başında durmasını söyleyip Yüzbaşı Fitzjames ile çıktım. Revirdeyken daha önce hep kızıl sandığım sakallarının aslında gri olduğunu ve üstünde kuruyan kan yüzünden kızıllaştığını fark etmiştim.

Kaptan revirden bir fener daha aldı ve çakıllı kumsala doğru yürüdük.

Açıktaki buz kütleleri ile aramızda yüksek buzdağları vardı. Fitzjames elindeki feneri kaldırıp teknelere doğru tuttu. “Ne görüyorsunuz Doktor?” diye sordu.

İçten içe aptallığıma kızarak, “Tekneleri,” dedim.

“Aralarındaki farkı bana söyleyebilir misiniz Doktor?”

Daha da dikkatle baktım.

“Şu dördü kızaklara bağlı değil,” diye cevapladım. Bu farkı zaten kampa geldiğim ilk gece görmüştüm. Bay Honey’nin diğerleri için neden özel kızaklar yaptığını da anlayamamıştım.

Fitzjames, “Evet, haklısınız,” dedi. “Bu dördü balina avlama teknesi. 9,14 metre uzunluğunda. Diğerlerinden daha hafif. Çok dayanıklı. Altı kürekli. Kano gibi, iki ucu bir... Şimdi görüyor musunuz?”

Görüyordum. Balina avlama teknelerinin iki uçlu olduğunu daha önce fark etmemiştim.

“Eğer on tane balina avlama teknemiz olsaydı,” diye devam etti Yüzbaşı, “her şey mükemmel olurdu.”

“Neden?” diye sordum.

“Çünkü onlar dayanıklı, Doktor. Çok dayanıklılar. Ve dediğim gibi, hafifler. Onlara yükleri yerleştirip buzun üstünde sürükleyebiliriz. Kızakların üstüne koymamıza gerek kalmaz. Ve açık su bulabilirsek, denize indirebiliriz.”

Kafamı salladım. Bu soruyu da sorarsam Fitzjames benim tam bir aptal olduğumu düşünecekti; ama yine de sordum. “Ama balina avı tekneleri buzun üstünde ilerleyebiliyorken diğerleri neden bunu yapamıyor, Yüzbaşı?”

Fitzjames bâlâ sabrını yitirmemişti, “Dümeni görüyor musunuz, Doktor?”

Görememiştim.

“İşte bu yüzden,” dedi. “Balina avı teknelerinin sığ bir omurgası vardır ve sabit dümeni yoktur. Pupa tarafındaki bir kürekçi tekneyi hareket ettirir.”

“Bu iyi bir şey mi?”

“Buzun üstünde sürüklerken hafif ve sığ bir omurgası olan tekne istiyorsanız, evet. 9,14 metre uzunluğunda, üstünde onlarca adamın ve yükün bulunduğu bir tekneyi buzda çekmek için en gerekli şey budur.”

Anlamış gibi yaptım. Neredeyse anlamıştım; ama çok yorgundum.

“Direklerini görüyor musunuz, Doktor?”

Yeniden teknelere baktım ve yine bir şey göremedim. Yüzbaşı’ya bunu söylediğimde, “Bu teknelerin eğilip kaldırılabilen tek bir direği olur. O da adamların küpeşteye örttüğü yelkenin altında,” diye cevapladı.

Teknelerin hepsi yelkenle örtülmüş, dedim. Ona tümüyle dikkatsiz bir adam olmadığımı göstermek istiyordum. Kardan korumak için mi?

Fitzjames piposunu yakıyordu. Tütünü biteli çok olmuştu. Şu anda ne içtiğini düşünmek istemiyordum. “O yelken, mürettebatı korumak için örtüldü,” dedi usulca. Kamptaki herkes uyuyor, nöbetçiler de etrafı sessizce adımlıyordu.

“Great Fish Nehri’ne açıldığımızda üstümüzde o yelken mi olacak?” Yelken altında bağdaş kurup oturduğumuzu gözümün önüne getiremiyordum. Ben hep güneşli göğün altında neşeyle kürek çektiğimizi düşlemiştim.

Kurumuş insan dışkısı gibi kokan piposundan bir nefes çekip “Nehirde tekneleri kullanmayabiliriz,” dedi. “Bu yaz kıyı şeridindeki su açılırsa Yüzbaşı Crozier güvenli olan yolu kullanmayı tercih eder.”

“Alaska ve St. Petersburg’a kadar mı?” diye sordum.

“En azından Alaska’ya kadar. Ya da kıyı kuzeye kadar açıksa belki Buffin Körfezi’ne.” Kızaklara bağlı olan teknelerin yanına geldi. “Bu tekneleri biliyor musunuz Doktor?”

“Onlar farklı mı, Yüzbaşı?” Aşırı yorgunluğun, utanmak bilmeyen bir dürüstlüğe sebep olduğunu anlamıştım.

“Evet,” dedi Fitzjames. “Şu ikisi Bay Honey’nin yaptığı özel kızaklara bağlı ve bunlar da bizim filikalar. Onların son üç kıştır geminin güvertesine bağlı olduklarını fark etmişsinizdir.”

“Evet, elbette. Yani onların balina avı teknelerinden farklı olduklarını mı söylüyorsunuz?”

Fitzjames piposundan bir nefes daha alıp “Tümüyle farklı,” dedi. “Bu teknelerde direk görebiliyor musunuz?”

Fenerin soluk ışığında bile her birinin ikişer diğeri olduğu görünüyordu. Üzerlerine örtülen yelken kesilerek direğin etrafından geçirilmişti. Yüzbaşı’ya da aynen böyle söyledim.

“Evet, çok iyi,” dedi. Sesinde aşağılayıcı bir ton yoktu.

“Bu direklerin yatıramamasının özel bir nedeni var mı?” Onu dikkatle dinlediğimi göstermeye çalışıyordum.

“Onlar hareket ettirilemiyor, Doktor Goodsir. Bu direkler sabit armalı. Dümenlerini görüyor musunuz? Derin omurgalarını?”

Görüyordum. “Balina avı teknelerinden farkı dümeni ve omurgası mı?”

“Kesinlikle. Teşhisi koydunuz, Doktor.” “Dümenleri kaldırılamıyor mu, Yüzbaşı?”

“Mümkün, Doktor Goodsir; ama derin omurgası Karşısına çıkan ilk basınç sırtında parçalanır. Sizce de öyle değil mi?”

Kafamı salladım ve elimi küpeşteye koyup, “Sanki bu dört tekne, balina avı teknelerinden daha kısa,” dedim.

“İyi bir gözlemcisiniz Doktor. Onların uzunluğu 8,53 metre. Ve ağırlıkları fazla... Filikalar daha ağır. Ve pupa tarafı köşeli.”

Ben de bu iki teknenin pruvası ve köşeli pupası olduğunu şimdi fark etmiştim. “Filika kaç kişiyi taşıyacak?” diye sordum.

“On kişi. Sekizi kürek çekecek. Depo olarak kullanılabilecek bir odası var ve fırtına çıkarsa korunabileceğimiz bir oda daha. Ama eğer Great Fish Nehri’ne gidersek filikalar, balina avı tekneleri kadar güvenli olmaz.”

Sebebini sanki daha önce söylemişti, ama yine de sordum.

“Su çekimi. Şu iki... hoş tekneye bakalım.”

O iki teknenin hoş bir tarafını bulamadım. “Filikalardan daha uzun görünüyorlar.”

“Öyleler, Doktor.” Her biri 9,14 metre... Balina avı tekneleriyle aynı. Ama filikalardan bile daha ağırlar. Yanlarındaki 408 kiloluk kızaklarla buzun üstünde ilerlemeye çalışmak büyük bir çile olur. Yüzbaşı Crozier onları burada bırakabilir.”

“Onları geminin yanına bırakmamız gerekmez miydi?”

Kafasını salladı. “Hayır. Bizim için önemli olan, yüz kişinin haftalarca hatta aylarca denizde ya da nehirde hayatta kalabilmesine olanak veren tekneleri seçmektir. Tüm bu teknelerin kullanılacakları suya göre donatıldığını biliyor muydunuz?”

Kafa sallama sırası bendeydi.

“Ama önemi yok,” dedi Fitzjames, “İlerleyen zamanlarda deniz ya da nehir donanımıyla ilgileneceğiz. Kalan sekizine bakın; ilk ikisi çift direkli küçük yelkenli tekne, sonraki dördü geminin tekneleri ve son ikisi de sandal.”

“Sandallar çok daha kısa görünüyorlar,” dedim.

Kaptan Fitzjames berbat kokulu piposundan çektiği dumanı üfledi ve büyük bir laf etmişim gibi kafasını salladı. “Evet, sandallar sadece 3,66 metre, filikalar 8,53 metre ve geminin tekneleri ise 6,71 metre uzunluğunda. Açık denize çıkarsak sandaldakiler epey zorlanacak. Yüzbaşı Crozier bunları almak istemezse hiç şaşırmam.”

“Açık deniz?” diye düşündüm. Bu teknelerle Great Fish Nehri’nden daha büyük bir suya, mesela Thames’e açılmayı bu geceye kadar biç düşünmemiştim. Sanırım sandalla ya da geminin tekneleriyle denize açılanlar, filikalar ve balina avı tekneleriyle gidenlerin ufukta kaybolduğunu izlemeye mahkûm olacaklar.

Bu, küçük teknelerde seyreden adamlar için gerçek bir talihsizlik. Peki, kimin hangi tekneye bineceğine nasıl karar verilecek? İki yüzbaşı bu kararı çoktan vermiş olabilir mi?

Ya ben, hangi tekneye ve hangi kadere mahkûm edildim?

“Sandalları alırsak onlara binenleri kurayla belirleyeceğiz,” eledi Yüzbaşı. “Diğer tekneler ise kızak çekenlere göre tahsis edilecek.”

Telaşlandığımı anlamış olmalıydı.

Kaptan Fitzjames güldü ve ayağındaki bota piposunu vurarak külünü döktü. Rüzgâr geliyordu, hava da soğumuştu. Saatin kaç olduğuna dairen ufak bir fikrim yoktu; ama gece yarısını geçmiş olmalıydı. En az yedi saattir hava karanlıktı.

“Endişelenmeyin, Doktor,” dedi. “Aklınızı okumuyorum. Sadece yüz ifadenizi görüyorum. Dediğim gibi, sandala binecekler için kura çekeceğiz; ama sandalları almama ihtimalimiz de var. Kimseyi burada bırakacak değiliz. Açık denize vardığımızda tekneleri birbirine bağlayacağız.”

Yüzbaşı’nın kanayan diyetlerimi görmemesi umuduyla gülümsedim. Cehaletimi bir kez daha açığa vurarak, “Teknelerin birbirine bağlanacağını bilmiyordum,” dedim.

“Çünkü genellikle öyle yapılmaz,” dedi Fitzjames. Sırtımı sıvazladı; ama ben bunu kat kat giysinin altında hissetmedim bile.

“İşte küçük filomuzdaki on sekiz teknenin sırrını öğrendiniz, Doktor, şimdi dönelim mi? Burası oldukça soğuk ve benim de biraz uyumam

gerek.”

Dudaklarımı ısırdım, ağzıma kan tadı geldi. “İzninizle son bir sorum olacak, Yüzbaşı.”

“Tabii ki.”

“Yüzbaşı Crozier hangi tekneleri alacağımıza ne zaman karar verecek ve biz ne zaman denize açılacağız?” Sesim kısılmıştı.

Yüzbaşı yavaşça hareket etti, gölgesi denizcilerin yemek çadırına vuruyordu ve karanlıkta yüzü seçilmiyordu.

Sonunda, “Bilmiyorum Doktor Goodsir,” dedi. “Crozier bunu size söyler miydi, emin değilim. Bayan Şans bizimle olur da buzlar birkaç hafta içinde çözülürse Sizi Baffin Adası’na ben götüreceğim. Ya da üç ay içinde birkaç tekneyle Great Fish Nehri’nin ağzındaki akıntıya karşı yelken açacağız... Nehre ulaşmamız temmuzu bulsa bile, kış gelmeden Büyük Esir Gölü’ne ve ileri karakol mevkiine varmak için zamanımız kalacaktır.”

En yakınındaki filikayı okşadı. Artık tekneleri ayırt edebildiğim için gururlanıyordum. Aslında yine de ayırt edebildiğimden emin değildim. Edmund Hoar’un durumunu ve kalanlarımızın üç ay içinde bu yolculuğu yapıp yapamayacağını düşünmek istemiyordum. Eğer Büyük Esir Gölü’ne ulaşmamız üç aydan daha uzun bir zaman alırsa hayatta kalan kaç kişi olurdu?

“Ya da,” dedi yavaşça, “Şansımız yaver gitmezse bu tekneler bir daha asla suya inemeyecekler.”

Söylenecek söz yoktu. Bu bizim ölüm fermanımız olurdu. Dönüp revir çadırına doğru yürümeye başladım. Yüzbaşı Fitzjames’e saygı duyduğumdan yüzümün o anda aldığı şekli görmesini istemedim.

Fitzjames omzumdan tutarak beni durdurdu.

Sert bir tonda, “Eğer denize açılamazsak,” dedi, “biz de eve yürüyerek döneriz, olmaz mı?”

34
CROZIER

Günbatımını ardında bırakan Crozier, bu tarafın neresinde olduğunu iyi biliyordu. İlk gün Birinci Deniz Kampı'na ulaşabilmek için buz üstünde yaklaşık on üç kilometre yol kat etmeleri gerekiyordu. Eğer her şey yolunda gitseydi ertesi gün on beş kilometre daha ilerleyip gece yarısına doğru İkinci Deniz Kampına varmış olacaklardı. Üçüncü ve son gün on üç kilometrelik zorlu yolculuğu da aşınca geçici sığınakları Terör Kampına adım atacaklardı.

İki geminin mürettebatı ilk defa buluşacaktı. Crozier'ın kızaklı grupları bu yolculuğu tamamlayabilseydi şimdi yüz beş denizci bir aradaydı.

Kral William topraklarına mart ayında da kızaklı seferler düzenlenmişti. Bu seferlerin birçoğunda denizciler gün ışığını neredeyse hiç görmemiş ve bu yüzden oldukça ağır hareket etmişlerdi. Fırtınalı bir günde, Teğmen Le Vesconte ve ekibinin, on iki saat boyunca iki kilometre bile ilerleyemediği olmuştu. Ama hava aydınlıkken bu yolculuklar hiç kuşkusuz daha kolay geçiyordu.

Crozier, Kral William topraklarında kalmak istemiyordu. Buradaki beslenme ve barınma avantajı bile onu ikna edememişti.

Kampın bulunduğu kuzeybatı bölgesi dışındaki iklim koşulları dört mevsim boyunca çok ağırdı. Teğmen Gore burayı ilk ziyaret ettiği 1847 yazı boyunca sayısız yıldırım düşmesine şahit olmuştu. Crozier de geçen yaz buraya gelirken kızaklara ilk olarak geminin yedek paratonerini yükletmişti.

Erebus mart ayının son gününde buza oturduğundan beri, Crozier Boothia Yarımadasının doğu kıyısına doğru yola çıkıp Baffin Körfezinden gelen balina avcılarıyla karşılaşma hayalleri kuruyordu. Yaşlı John Ross'un yaptığı gibi, mecbur kalırlarsa Boothia'nın doğu kıyılarından Somerset ya da Devon Adası'na kadar yürüyebilirlerdi. Nasılsa er ya da geç Lancester Geçidinde bir gemi ile karşılaşırlardı.

Bu yol üzerinde Eskimo köyleri de vardı. Crozier bunu, kutuplara William Edward Parry ile 1819'daki ilk gelişinden biliyordu. Aynı bölgeye iki yıl sonra yine Parry ile bir geçit araştırması için gelmişti. Ondan iki yıl

sonra da Sör John Franklin'in ölümüne sebep olan "Kuzey-Batı Geçidi'ni araştırmak amacıyla tekrar oradaydı.

Crozier, Sonunda hepimizi öldürebilir, diye düşündü ve sonra da bu kötü düşünceyi aklından çıkarmaya çalıştı.

Güneş, ufuk çizgisine çok yakındı ve o batmadan önce kızaklı grupların bir şeyler yemesi gerekiyordu. Hemen sonrasında kızakları çekmeye devam edecekler ve yaklaşık sekiz saatlik bir yolculuğun ardından gece yarısı gibi Birinci Deniz Kampı'na varmış olacaklardı.

Yalnızca denizcilerin soluk alıp verişi ile kızakların buza sürtünerek çıkardığı ses duyuluyordu. Rüzgâr esmese de hava şimdi daha soğuktu. Kızaklı gruplar uzun basınç sırtına vardıklarında yanlarında yürüyen Crozier de onlarla birlikte kızakları kaldıracak, itecek hatta kızıp sövecekti; ama tüm bunları yaparken kafası Boothia'ya gitme ve balina avcılarını bulma düşünceleriyle meşgul olacaktı.

Crozier 31 yaşındayken Kaptan Parry ile dördüncü kez kutuplara gelmişti ve bu sefer amaçları Kuzey Kutup Noktası'na ulaşmaktı; ama buz kütleleri bu yolculukta onlara geçit vermedi. Bu yüzden Crozier kutuplarda açık deniz bulacağına inanmıyor ve eğer biri kuzey kutbuna gidebilmişse yolculuğunu kesinlikle kızakla yapmıştır, diye düşünüyordu. Tıpkı Eskimolarda olduğu gibi, köpeklerin çektiği bir kızakla.

Crozier, Grönland'da ve Somerset Adasının doğusunda yerlilere rastlamıştı. Deniz Kuvvetlerinin kızaklarına hiç benzemeyen küçük, hafif ve dayanıksız kızaklarını garip köpekler çekiyordu. Ama Crozier'ın grubundan çok daha hızlı yol alıyorlardı. Crozier, Boothia'nın doğusuna doğru gidip Eskimoların yaşadığı bölgeye ulaşmak istiyordu. Yerliler, geçen hafta Teğmen Hodgson ve Irving'in kızaklı gruplarını takip ederek Terör Kampı'na kadar gelen Bayan Sessizlik gibi, bu kahrolası beyaz dünyada nasıl avlanacaklarını biliyorlardı.

Irving, Bayan Sessizlik'in elinde fok balığı ve et gördüğüne emindi; bu yüzden onu takip edip onunla iletişim kurarak bunu nasıl yaptığını öğrenmek istiyordu. Hatta Crozier bunu öğrenmek için kadının boğazına bıçak dayayıp onun ölümle tehdit etmeye niyetlenmişti. Ama Eskimo kızı, bir dilsiz gibi Crozier'ın gözlerinin içine baktı ve ağzından tek sözcük bile çıkmadı. Hiçbir şey öğrenmeyi başaramamışlardı.

Böylece Crozier, kızı küçük buzdan evinde bıraktı ve Bay Diggle'a da ona biraz çörek vermesini emretti. Yüzbaşı onu aklından çıkarmaya çalışıyordu. Gözcüler, Eskimo kızının Irving ve Hodgson'ı uzaktan uzağa

takip ettiğini Crozier’a iletiyorlardı ve Crozier onu aklından silip atsa da hayallerinden çıkaramayacağını anlamıştı.

Mart ayının ortasında, Erebus daha buza oturmamışken Crozier, marangoz Bay Honey ve yardımcılarına tekneleri çekecek kızaklar yapmalarını emretmişti. İlk kızak yapıldığında buza inip test etmişlerdi. Armadorlar, serdümenler ve pruva subayları kızağın daha kullanışlı olması için en ince ayrıntılarla dahi ilgileniyorlardı. Mart sonuna doğru tekneleri taşıyan geniş kızakları on bir adamın, erzak taşıyan küçük kızakları da yedişer adamın çekmesine karar verdiler.

Terör Kampı’na ilk olarak erzaklar ve diğer donanım taşınacaktı; çünkü denizcilerin birçoğu hastaydı ve hayatta kalmaları için gerekli olan her şeyin kampa taşınma önceliği vardı.

Mart ayının son haftasına girdiklerinde Erebus ölüm sancıları çekmeye başlamıştı; ama mürettebatı buz üstünde kızak yarışları yapıyor ve hem buzda ilerleyebilmek için en doğru yolu buluyor hem de böylece en iyi performansı gösteren denizciler ortaya çıkıyordu. Yarışların ödülü altın ve gümüştü. Sör John’un ardiyesinde de sandıklar dolusu şilin ve gine vardı. Yani ödül Yüzbaşı Crozier’ın cebinden çıkacaktı.

Günler uzadıkça Crozier, Baffin Körfezi’ne doğru yol almak istiyordu; çünkü Terör kütüphanesindeki George Back’in kitaplarından okuduğu ve Sör John’dan dinlediği kadarıyla burada hayatta kalma ihtimalleri çok düşüktü. Kral William topraklarında Terör’ün bulunduğu nokta ile Great Fish Nehri arasındaki mesafe iki yüz elli yedi kilometreydi ve bu, nehirdeki zorlu bir yolculuğun sadece başlangıcıydı. Kıyı buzullarına çarpıp kızaklarını kaybedebilirler ya da donmuş çakıl üstünde ilerlerken fırtınaya rastlayabilirlerdi.

Nehre ulaşsalar bile Back’in anlattığına göre bu vahşi yerde seksen üç çağlayanla karşılaşacaklardı. Crozier ve adamlarının, bir ay boyunca kızak çektikten sonra en sağlam tekneye bile sahip olsalar bu çağlayanlara karşı gelebilmeleri güçtü.

Terör Kampı’na kızaklarla yola çıkmadan bir hafta kadar önce Goodsir, Crozier’a iskorbüte karşı tek ilaçları olan limon suyunun azalıp etkisini yitirdiğini söylemişti. Crozier, iskorbütün bir anda saldırıp herkesi güçsüz düşürebileceğini biliyordu. Şimdilik günde on üç kilometre yol kat ediyorlardı; ama iskorbüt denizciler arasında yayıldıkça bu mesafe bir iki kilometreye kadar düşebilirdi. Birkaç hafta ya da ay içinde yolculuk yapmak bile mümkün olmayabilirdi.

Güneye doğru ilerlerken Büyük Esir Gölünden yola çıkmış olan kurtarma ekipleriyle karşılaşma ihtimalleri de vardı. Belki güneye gittikçe sıcaklık yükselebilirdi de. Buzdaki erimeyi takip edeceklerdi.

Crozier hâlâ kuzey enlemlerinde kalıp Boothia Yarımadası'na ulaşmayı tercih ediyordu. Bunu yapabilmek için tek şansı vardı: Kral William topraklarından geçip Boothia'nın güneybatı sahiline varacak ve engebesiz kıyı yolunu kullanarak kuzeye ilerleyip Fury Körfezine ulaşacaktı. Yol boyunca da Eskimolarla karşılaşmayı umut edecekti.

Bu, güvenli ama uzun olan yoldu. Bin dokuz yüz otuz kilometre uzunluğundaki bu yol Kral William topraklarının güneyinden nehre ulaşan alternatif bir güzergâhın iki katıydı.

Boothia'ya vardıktan sonra da dost canlısı Eskimolarla karşılaşmazlarsa yolculuklarını tamamlayamadan hepsi ölmüş olurdu.

Yaşlı kamarot Bridgens kesinlikle haklıydı. John Ross kuzeye kızaklarla ilerlemiş ve Lancaster Geçidinde balina avcılarını beklemişti. Yeğeni James Ross, Kral William topraklarından Fury Sahili'ne kadar kızaklarla gitmenin mümkün olduğunu göstermişti. Erebus can çekişirken Crozier de yarışmaların neticesinde en iyi kızak çekicilerini bulmuştu. Onlara para ödüllerinin, en iyi kızağın ve altı haftalık yol boyunca ihtiyaçları olan her şeyin verilmesini emretti. Kazanan, Des Voeux'nun grubuydu ve baş çekici de dev Manson'dı. Grubun diğer dokuz adamına da gönüllü olmak isteyip istemedikleri soruldu ve hepsi kabul etti. Crozier, tam yüklü bir kızağın açık buz üstünde çekilebileceğinden emin değildi. On bir adam 23 Mart günü saat altıda hava sıcaklığı eksi otuz sekiz dereceyi gösterirken yola çıktılar. Des Voeux ve adamları üç hafta sonra döndüler. Ölen yoktu; ama bitkin haldeydiler ve donma tehlikesi atlatmışlardı. Aralarında bir tek Magnus Manson iyi görünüyordu. Üç haftada Terör'le Erebus'tan kırk beş kilometre uzağa yol almışlardı. Ama sonradan Des Voeux ödülü alabilmek için yarışlar boyunca toplam iki yüz kırk bir kilometre kızak çektiklerini düşününce buz kütlesi üstünde belli bir doğrultuda ilerlemenin ne kadar güç olduğunu anladı. Bulundukları bölgede hava cehennem gibiydi. Her tarafta basınç sırtları vardı. Bazıları on beş metreden yüksekti ve hava karardığında bu sırtları aşmak neredeyse imkânsızlaşıyordu. Manyetik kutup noktası yakınlarında pusulalar da işe yaramıyordu.

Takım, yalnızca iki çadır kullanacağı halde garanti olsun diye beş çadırla yola çıkmıştı. Gece o kadar soğuk geçiyordu ki üç haftanın sadece

son dokuz gecesi uyuyabilmiş ve o zaman da tek bir çadır kullanmışlardı. Zaten üçüncü haftaya doğru çadırlardan dördü parçalanıp uçmuştu.

Des Voeux takımını kuzey doğuya doğru yönlendirdi; ama hava gittikçe kötüleşiyor, basınç sırtları artıyor ve bu sırtlardan aşırmaya çalıştıkları kızaklar hasar görüyordu. İki günlerini sadece kızakları tamir etmek için harcamışlardı.

Çavuş on dördüncü günün sabahında geri dönme kararı aldı. Yalnızca bir çadırları kalmıştı ve hayatları tehlikeye girebilirdi. Geldikleri yolu kullanıyorlardı ama buz tabakaları hareket etmiş, yeni basınç sırtları oluşmuş ve kızak izleri silinmişti. Franklin Seferi'nin en iyi denizcilerinden biri olan Des Voeux, teodolit ve sekstant hesaplamaları yaparak nerede olduklarını buldu. Gemiden otuz iki kilometre uzaktaydılar.

Son gecelerinde ellerinde kalan tek çadır da parçalanmıştı. Kızakların üstündeki fazla yükleri atmaya başladılar; çünkü onlara yalnızca su ve silah lazımdı. Yolculukları boyunca büyükçe bir şey onları takip etmişti. Rüzgâr ve şiddetli dolu yüzünden onu net göremiyor; ama karanlıkta sesini duyabiliyorlardı.

Buzun üstündeki yirmi birinci günde Terör'e ulaşmalarına beş kilometre kalmıştı. Erebus gözcülerinden biri onları görmüştü; ama sonra gemi buza çarpıp battı. Gözcünün, Buz Uzmanı James Reid olması Des Voeux ve takımı için büyük şanstı.

Reid, Teğmen Le Vesconte, Cerrah Goodsir ve Harry Peglar adamlarını yollayıp Des Voeux'nun takımını karşıladılar. Denizcilerden beşi son birkaç kilometreyi yürüyemedikleri için kızaklarda taşınarak getirildiler. Takımdaki altı Erebus gemilerinin enkazıyla karşılaşınca gözyaşlarını tutamadılar.

Böylece kuzeydoğudan Boothia ya ulaşmanın mümkün olmadığı anlaşıldı. Kalan seçenekler ya Terörde beklemek ya da Kral William topraklarında kamp kurmaktı. Crozier bir sonraki gün gemiyi boşaltma planları yapıyordu.

Akşam yemekleri bittiğinde kızaklı gruplar buzun üstünde bir delik gördü. Açılan deliğin etrafında toplandılar, yirmi aydır ilk kez açık su görüyorlardı.

Denizci Thomas Tadman "Geçen hafta tekneleri kampa getirdiğimizde bu delik yoktu Yüzbaşı Crozier," dedi. "Kızak izlerine ne kadar da yakın. Eğer bu delik burada olsaydı onu kesin görürdük."

Crozier kafasını salladı. Bu bir polinia değildi. Buzda bir yıl boyunca açık kalan bu deliklere Rusçada polinia deniliyordu. Buz burada en az üç metre kalınlığındaydı; ama yine de Terör'ün oturduğu buz kütlesi kadar kalın değildi. Oldukça düzgün bir daire biçimindeydi, sanki buz testeresi ile kesilmişti. Ama gemilerde kullanılan testere üç metre kalınlığındaki buzu bu kadar düzgün kesemezdi.

Thomas Blanky, "Yemeğimizi burada yiyebiliriz," dedi. "Deniz kenarının keyfini çıkarın."

Crozier bu derin ve muntazam çukurdan başkalarının da rahatsız olup olmadığını merak ediyordu. "Bir saatlik yolumuz daha var," dedi. "Teğmen Little, grubunuzun başına geçin lütfen."

Yirmi dakika içinde karanlık çökmüştü ve şimdi buz gibi gökte yıldızlar parıldıyordu. Önden yürüyen silahlı korumalar Er Hopcraft ve Pilkington en arkadaki Crozier'ın yanına gelip, "Yüzbaşı, bizi izleyen bir şey var," dediler.

Kızaklar yola devam ederken Yüzbaşı dürbününü alıp bir dakika boyunca etrafı izledi. "Orada, efendim," dedi Pilkington.

"Belki o deliğin içinden çıkmıştır, Yüzbaşı. Olabilir mi? Bobby ve ben böyle düşünüyoruz. Belki buzun altındaki suyun içindeydi ve bizim geçmemizi bekliyordu. Ya da o deliğin etrafında oyalanmamızı. Ne dersiniz, efendim?"

Crozier cevap vermedi. Dürbünüyle görebildiği bu yaratık, karanlığın içinde ve fırtına bulutlarının ardındayken beyaz bir gölgeye benziyordu. Buz bacalarının ve kaya parçalarının arkasından ilerlerken ne kadar iri olduğu da anlaşılıyordu, dört ayak üstündeyken bile Magnus Manson'dan daha uzundu. Crozier onu dikkatle izlediğinde, doğrulup iki ayağının üstünde yürümeye başladığını fark etti. Sonra yaratık buz bacalarından birine tırmandı. Crozier onu daha fazla izlemeyecekti, denizcileri yerlerine gönderip dürbününü kaldırdı. Pilkington ve Hopcraft'a "Kızakların yakınında durun, etrafı gözetleyin ve silahlarınız hazır olsun," dedi. "Fener kullanmayacaksınız, karanlıkta ne görebiliyorsanız o kadarıyla yetinin." Denizciler yeniden yerlerini aldı. İlk kızağı çeken gruptan birileri fener yakmıştı ve bu yüzden Crozier onları göremiyordu. Thomas Blanky'yi yanına çağırdı. Blanky tahta bacağı yüzünden kızak gruplarında çekicilik yapmıyor, sadece yanlarında yürüyordu. Blanky'nin yalnızca bilgisinden faydalanılabilirdi. Crozier, "Bay Blanky," dedi, "Kızakları çekmeyi bırakanlara akşam yemeği molası verilmeyeceğini iletir misiniz lütfen?

Herkes yemeğini hareket halindeyken yiyecek. Ve lütfen korumalara da tetikte olmalarını söyleyin.”

Blanky, “Emredersiniz, Yüzbaşı,” dedi ve karanlıkta kayboldu. Tahta bacağının buza değdiğinde çıkardığı ses duyuluyordu.

On dakika içinde herkes yaratık tarafından takip edildiklerini anlayacaktı.

35
IRVING

John Irving hastaydı, açlıktan ölmek üzereydi, dişetleri kanıyor ve iki azı dişi sallanıyordu, her an yere yığılabilirdi; ama yine de bugün hayatındaki en mutlu günlerden biriydi. Topçuluk eğitim gemisi Excellence'ta tanıştıklarından beri yakın arkadaş olan Irving ve George Henry Hodgson iki gündür av ve keşif takımında görev yapıyorlardı. Teğmen Irving, hayatı boyunca ilk kez, bu uğursuz seferde üç yıl mahsur kalmıştı. O gerçek bir kâşifti.

Doğuda keşfettiği ada, Teğmen Graham Gore ile yaklaşık on bir ay önce geldikleri Kral William toprakları gibi, donmuş çakılları, alçak tepeleri, uğuldayan rüzgârı ve derin kar oyuklarıyla işe yaramaz bir yerdi; ama Irving keşfe devam ediyordu. Hele bu sabah gördüklerini yeryüzünde ondan başka hiç kimse görmüş olamazdı. Elbette burası donmuş çakıl tepeciklerinden ve rüzgârların yarattığı derin kar oyuklarından ibaret değildi. Belki bir kutup tilkisinin ayak izlerini ya da mumyalanmış bir fok balığını da bulabilirdi; ama bu onun keşfiydi: Sör James Ross, kuzey kıyılarından Victory Noktasına ulaşmak için yaklaşık yirmi yıl önce buradan kızakla geçmişti; ama bu John Irving'di, doğma büyüme Bristollü ve London Town'ın genç uzmanıydı. Kral William topraklarının iç kısmını o keşfetmişti.

Buranın adını Irving Bölgesi koymayı düşünmemişti bile. Ama neden olmasındı? Terör Kampına pek uzak olmayan bir bölgeye Sör John'un eşi Lady Jane Franklin'in adı verilmişti. Peki, o kadın, yaşlı, şişman ve kel bir adamla evlenmekten başka bu onum hak edecek ne yapmıştı?

Kızak grupları birbirinden ayrılmaya başlamıştı. Irving dün, Yüzbaşı Crozier'ın talimatlarına uyarak altı kişilik bir gruba öncülük etmişti; o sırada George Hodgson da kendi adamlarıyla adayı keşfe çıktı. Irving'in avcıları karda hayvan izlerinden başka bir şeye rastlamadılar.

Teğmen, dün tüm adamlarını silahlandığı için kalafatçı yardımcısı Hickey'in eline silah verilmesini de kabul etmek zorunda kaldı; ama bu onu biraz endişelendirmişti. Elbette hiçbir şey olmadı. Gemiden kırk kilometre uzakta ve Magnus Manson ile birlikteyken Hickey, Irving'e, Hodgson'a ve diğer subaylara karşı yalnızca kibar değil oldukça saygılıydı da.

Bu durum John Irving'e Bristol'de geçen okul günlerini anımsattı; özel öğretmeni, onu ve kardeşini, ders sırasında sınıftaki diğer çocuklardan ayırırdı. Öğretmen, Irving ile kardeşini eski malikânenin ayrı bir odasına yerleştirir ve dersleri bir odadan diğerine koşturarak idare ederdi. Tokalı ve yüksek topuklu ayakkabılarının çıkardığı ses tarihi meşe parkeler üzerinde yankılanırdı. John, kardeşleri David ve William ile Bay Candrieau'yu görünce ele avuca sığmaz üç haylaz olurken, solgun yüzlü, çarpık bacaklı, beyaz peruklu fasulye sırığı öğretmenleri karşısında dut yemiş bülbüle dönerlerdi.

Irving, Manson'u kampta bırakmak için Yüzbaşı Crozier ile konuşmaya başladığında pek umutlu değildi; ama Yüzbaşının bu ricayı hiç koşulsuz kabul etmesi Teğmeni şaşırtmıştı. Irving o gece en alt güvertede kalafatçı yardımcısı ile koca denizci arasında neler olduğunu Yüzbaşıya asla anlatmadı ve anlatmayacaktı da.

Ama bugün Hickey ya da bir başkası herhangi bir sorun çıkarmamıştı. Keşif grubunda Irving dışındaki silahlı tek adam, saçma tüfeği taşıyan Edwin Lawrence'tı. Terör Kampı yakınlarında yapılan atış alıştırmaları Lawrence'ın bu grup içindeki en iyi atıcı olduğunu göstermişti; artık o, grubun koruyucusuydu. Geri kalanlar omuzlarında sadece yelken bezinden çantalarını taşıyor ve kayışlarından da alet çantaları sarkıyordu. Ön üst güverteden sorumlu subay Reuben Male yaratıcı biriydi; yelkenci Yaşlı Murray ile çalışıp tüm denizciler için bu çantaları hazırlamıştı; doğal olarak denizciler bu çantalara Male Çantası adını verdiler. Male çantalarında matara, biraz çörek, kurutulmuş domuz eti, Goldner marka konserve yiyecek, yedek giysi, Crozier'ın güneş körlüğünü önlemesi için takılmasını emrettiği kar gözlüğü, avda kullanmak için yedek barut ve mermi ile kampa dönemeyecekleri durumda açık havada kullanmak üzere uyku tulumu vardı.

Bu sabah beş saatten daha uzun bir süre kıyıdan uzak iç kesimlerde dolaştılar. Bulabildikleri çakıl tepeciklerinde durup dinlendiler; rüzgâr burada daha güçlü ve daha soğuk esiyordu; ama burada yürüyebilmek karda ya ela donmuş derelerin üstünde yürümekten çok daha kolaydı. Hayatta kalma ihtimallerini yükseltecek hiçbir şey bulamıyorlardı; yeşil liken ya da kayaların üstünde oluşan kara yosunları bile yoktu. Irving, Terör'ün büyük kamarasındaki kütüphanede okuduğu Sör John Franklin'in iki ciltlik eserinde yazılanları anımsadı: açlık halinde, kazınmış yosun ve likenlerden bir tür çorba hazırlanabilir. Aşırı açlık halinde.

Irving'in araştırma grubu donmuş akşam yemeklerini yiyip sularını içmek ve biraz da dinlenmek için toplandıklarında Irving görevini üst güverteden sorumlu subay Thomas Farr'a devredip gruptan biraz uzaklaştı. Adamları kızak çekmeye alışmadıkları için son haftalarda güçleri tükenmişti ve dinlenmeye ihtiyaçları vardı; Irving'in de yalnız kalmaya. Irving, Farr'a bir saat içinde döneceğini, gözden kaybolsa bile yolunu kaybetmeyeceğinden emin olmasını ve dönüşü gecikirse onu bulmaları için ayak izlerini takip etmelerini söyledi. Doğuya doğru tek başına ilerlerken ağzına sert bir parça çörek atıp çiğnemeye başladı, eksik dişlerinin yerini hissediyordu. Ağzından çıkardığı çöreğin üstünde kan vardı.

Irving bu günlerde, aç olduğu kadar iştahsızdı da.

Donmuş çakılların üstünü kaplayan karlı yolu ağır adımlarla yürüdü ve rüzgâr alan alçak bir tepeye vardığında aniden durdu.

Karla kaplı geniş vadide hareket eden siyah noktalar gördü.

Irving eldiveninin parmağını dişiyle çekip çıkardı ve amcasının ona Deniz Kuvvetlerine girdiği zaman hediye ettiği pirinç kaplamalı güzel dürbünü bulabilmek için Male çantasını karıştırmaya başladı. Eğer merceği alnına ya da yanağına değdirirse soğuğun etkisiyle yapışabilirdi; ama suratına değmeyecek biçimde uzakta tutarak da dürbünle net bir görüntü yakalamak zordu. Dürbünü sımsıkı kavradığı elleri titriyordu.

Tüylü bir hayvan sürüsü sandığı şeyin bir grup insan olduğunu anladı. Hodgson'ın av grubu.

Hayır. Bunlar Bayan Sessizlik'in giydiği türden ağır, kürklü parkalar giymişlerdi. Karlı vadiyi azimle aşmaya çalışan bu on siluet dağınık bir halde yürüyorlardı. George'un yanında altı adamı vardı ve onlar bugün kıyı boyunca ilerleyerek güneye doğru gideceklerdi, iç kesimlere değil.

Bu grubun küçük bir kızağı vardı; ama Hodgson yanına kızak almamıştı. Terör Kampı'nda bu kadar küçük kızak yoktu zaten.

Irving sevgili dürbününe sarılıp titremesin diye nefesini tutarak dikkatle bu grubu izledi. Kızağı altı köpek çekiyordu.

Bunlar ya Eskimo giysisi içindeki cankurtaranlardı ya da gerçek Eskimolar.

Irving dürbününü indirmek zorundaydı; dizlerinin üstüne çöktü ve başını bir süreliğine öne eğdi. Sanki ufuk çizgisi dönüyordu. Haftalardır sağlam bir iradeyle karşı koymaya çalıştığı bitkinliği kendini iyiden iyiye hissettirmeye başlamıştı.

Bu her şeyi değiştirir, diye düşündü.

Aşağıdaki grup, koyu renkli paltosuyla koyu renkli bir kayanın ardına gizlenen Irving'i hâlâ görmemişti. Bunlar, kuzeydeki bir Eskimo köyünden gelen avcılar olabilirdi. Eğer öyleyse, Terör ve Erebus'un 105 mürettebatı kurtulmuştu. Yerliler onlara yiyecek yardımı yapabilir ya da bu ölü topraklarda kendilerini nasıl doyuracaklarını öğretebilirlerdi.

Irving dürbünle bakarken dikkatini çeken basit mızraklarından yola çıkarak bunların, beyaz adamlar tarafından toprakları işgal edilen savaşçı bir grup olabileceğini düşündü.

Kim olduklarını öğrenmenin bir başka yolu da Teğmen John Irving'in görevi gereği aşağıya inip onlarla tanışmasıydı.

Dürbününü kapattı ve sırtındaki çantanın içine dikkatlice yerleştirdi. Aşağıdaki yabancılara el sallarken bunu bir barış işareti olarak görmelerini umuyordu ve aniden duran on adamın yanına doğru hızla inmeye başladı.

36
CROZIER

Buzun üstündeki üçüncü ve son gün diğerlerinden çok daha zor geçmişti. Crozier bu yolculuğu, daha eski ve daha geniş kızak gruplarıyla son altı ay içinde en az iki kez yapmıştı. O zaman daha sağlıklıydı. Ve kuşkusuz daha az yorgundu.

Crozier, ocak ayında geçirdiği ağır hastalıktan sonra içinden çıkamadığı derin kederin onda uykusuzluk hastalığı yarattığının farkında değildi. Birçok kaptan gibi Crozier de uykuya düşkün değildi. Bu özeliğiyle gurur duyardı ve geminin rotasındaki hafif bir sapma, yelkenlerin rüzgârla dolması, güvertedeki ayak sesleri, hatta tekneye çarpan su sesindeki en ufak bir değişiklik bile onu en derin uykudan uyandırırdı.

Ama son haftalarda Crozier her gece bir öncekinden daha az uyumaya başlamış ve bir saat içinde yalnızca birkaç dakikalık uyuklamaları da alışkanlık haline getirmişti. Bunun sebebini, son birkaç gün ve birkaç hafta içinde dikkat etmesi gereken bir yığın ayrıntıyla vermesi gereken emirlere bağlıyordu; ama onu yeniden yıkmaya başlayan şey, kederdi.

Çoğunlukla dalgındı. Yerleşmiş bir yorgunluğun vücudunda yarattığı kimyasal tepkimeler yüzünden sersemlemiş bir zihne sahip zeki bir adamdı.

Birinci ve İkinci Deniz Kamplarındaki adamlar için son iki gecedir tüm yorgunluklarına rağmen uyumak mümkün olmamıştı. Son haftalarda sekiz Hollanda çadırı sürekli kurulu halde tutulduğu için her iki kampta da başka çadır kurmaya gerek yoktu. Rüzgâr ya da kar yüzünden hasar gören çadırların tamirini sırayla her grup üstleniyordu.

Rengeyiği dersinden yapılan üç kişilik uyku tulumları Hudson Körfezi marka uyku tulumlarından çok daha sıcak tutuyordu ve bu kaliteli uyku tulumları çekilişte kazanılmıştı. Crozier çekilişe katılmamıştı; ama buza çıktıktan sonraki ilk gece mürettebatından iki subayla aynı çadırda uyumak için çadıra girdiğinde kamarotu Jopson’un ona rengeyiği dersinden bir tulum diktiğini gördü. Ne hasta Jopson ne de diğer subaylar Yüzbaşının horlayan, yellenen, itişip kakışan adamlarla aynı tulumu paylaşmasının doğru olduğunu düşünüyorlardı; ama Crozier bunu umursamayacak kadar yorgundu.

Crozier, Jopson’a tek başına üşüyerek uyumaktansa iki kişiyle aynı tulumda uyumanın daha iyi olacağını söylememişti. Gece boyunca üşümelerini engelleyen tek şey diğer adamların vücut sıcaklığıydı.

Ama Crozier deniz kampında da uyumayı denememişti.

İki saatte bir uyanıyor ve etrafı dolaşarak nöbetin vaktinde değişip değişmediğini kontrol ediyordu. Rüzgâr gece boyunca esmeye devam ediyor ve nöbetçiler alçak kar duvarlarının ardında toplanıyordu. Şiddetli rüzgâr ve kar yüzünden hepsi bu alçak setin ardında büzülüp kalıyordu. Ve adamlar, yaratık ancak karşılarına dikilirse onu görebilirlerdi.

O gece yaratık kendini göstermedi.

Crozier ocak ayındaki hastalığı sırasında gördüğü kâbusları bu kısa uyuklamalarında da görmeye başlamıştı. Bazı kâbusları defalarca görüyor ve uykusundan sıçrayarak uyanıyordu. Genç kızlar ruh çağırıyorlardı. M’Clintock ve başka bir adam, teknedeki iki iskelete bakıyorlardı; iskeletlerden biri ayaktaydı ve üstünde kalın denizci ceketi vardı, diğeri ise bir yığın kemikten ibaretti.

Crozier bunlardan birinin kendisi olup olmadığını merak ediyordu.

Ama en kötüsü, kendisini Memo Moira’nın kapatılmış kilisesindeki sunağın önünde çırılçıplak vaziyette gördüğü kâbustu. İriyarı zalim peder, parçalanmış beyaz cüppe içindeki yanmış bir adamın cesedini Crozier’a yaklaştırıp yanık et kokusunu onun suratına üflüyordu.

23 Nisan’da saat sabahın beşini biraz geçmişken bütün adamlar toplandı. Güneş saat ona kadar doğmuyordu. Rüzgâr esmeye devam ediyor ve Hollanda çadırlarının kahverengi bezini savuruyordu.

Adamlar, şişede taşıdıkları yarım litre eterle küçük ocaklarını yakıp teneke kutulardaki yiyeceklerini ısıtmaya çalışıyorlardı. Rüzgâr olmasa bile küçük ocakları tutuşturmak çok zor hatta neredeyse imkânsızdı. Bugünkü gibi bir rüzgârda, ocakları değil dışarıda, çadırın içinde yakmak bile imkânsızdı. Adamlar, Goldner marka konserve et ve sebzenin piştiğine kendilerini inandırmış ve bu yarı donmuş lokmaları kaşıklamaya başlamışlardı. Açlıktan ölüyorlardı ve önlerinde kızak çekerek geçirecekleri koca bir gün vardı.

Goodsir ve şimdi hayatta olmayan diğer üç cerrah, Goldner marka konserve yiyecekleri; ama özellikle de çorbayı ısıtmanın önemi üzerine iki Yüzbaşıyla konuşmuşlardı. Goodsir, sebze ve etin önceden pişirildiğini ama içinde ucuz havuç ve benzeri sebzelerin bulunduğu çorbanın

“yoğunlaştırılmış” olduğunu, yani sulandırılarak kaynatılması gerektiğini belirtmişti.

Cerrah, kaynatılmamış Goldner çorbasının, hatta sebze ve etin de içinde, tam pişirilmediği sürece zehirli maddelerin ortaya çıkabileceğini söylemiş ve konserve yiyeceklerin ne olursa olsun tam pişmesi gerektiğini ısrarla anlatmıştı. Crozier ve Fitzjames bu uyarıları da dikkate alarak Terör Kampına kızaklarla büyük ocakların getirilmesini emretmişlerdi.

Ama Birinci ve İkinci Deniz Kampı’nda bu ocaklardan yoktu. Küçük ocaklar yanmayınca konservelerin ancak buzunu eritmek mümkün olmuştu ve herkes yemeğini ısıtmadan yemek zorunda kalmıştı.

Bu yeterli olmalı, diye düşündü Crozier.

Kahvaltı biter bitmez Yüzbaşının karnı açlıktan guruldamaya başlamıştı bile.

Deniz kamplarındaki sekiz Hollanda çadırını kızakların üstünde Terör Kampı’na getirerek buza tekrar çıkılması durumda yedek olarak kullanacaklardı. Ama rüzgâr çok şiddetliydi ve henüz buzda geçen ikinci gün olmasına rağmen herkes fazlasıyla yorgundu. Crozier, Teğmen Little’a danışarak kampa üç çadır getirmenin yeterli olduğuna karar verdi. Belki ertesi sabah İkinci Deniz Kampı’ndan sonra daha iyisini yapabilirlerdi.

İkinci gün, 23 Nisan 1848’de, iş başındaki üç adam dayanma gücünü yitirdi. Biri kan kusmaya başladı. Diğer ikisi yere yığıldı ve günün kalanında kızak çekecek güçleri kalmadı. Bu ikisinden birinin kızağa yatırılması ve kampa kadar taşınması gerekiyordu. Kızak kafilesinin etrafındaki silahlı gözcü sayısını azaltmamak için Crozier ve Little da iş başına geçip sonu gelmeyen gün boyunca kızak çektiler.

Basınç sırtları gün ortasındaki kadar yüksek değildi ve önden giden kızağın buzla kaplı açık denizin üstünde açtığı yol arkadakilerin ilerlemesini kolaylaştırsa da şiddetli rüzgâr ve kar yağışı tüm bu olanakları kısıtlıyordu. Aralarında yalnızca beşer metre olmasına rağmen kızak grupları birbirini göremiyordu. Silahlı gözcüler de kızak gruplarından beş altı metre uzaklaştıklarında kızakları göremiyorlardı ve bu yüzden aralarında en fazla bir iki metrelik mesafe olması gerekiyordu, yoksa kaybolabilirlerdi. Dolayısıyla yaptıkları gözcülüğün bir işe yaradığı söylenemezdi.

Önden giden kızaklar eski kızak izlerini bulamayınca duruyorlardı. O zaman bütün kızak grupları da en az yarım saat beklemek zorunda kalıyor

ve sağda solda eski kızak izlerini aramaya koyuluyorlardı. Bu beklemeler sadece zamana değil, denizcilerin yaşamına bile mal olabilirdi.

Bahar başlarında daha ağır yüklü kızakları çeken bazı gruplar on iki saatte on beş kilometre yol kat edip gün batımından birkaç saat sonra İkinci Deniz Kampına varmışlardı. Crozier'ın grubu ise kampa gece yarısından sonra gelebilmişti. Eğer Magnus Manson çadırların rüzgârda çıkardığı sesleri duymasaydı belki de kampı bulamadan kaybolacaklardı.

İkinci Deniz Kampı şiddetli rüzgâr yüzünden neredeyse yerle bir olmuştu. Sekiz çadırdan beşi kayıptı. Yorgun ve açlıktan ölmek üzere olan denizciler Birinci Deniz Kampı'ndan getirdikleri iki çadırı kurdular. Kırk altı adam beş çadıra sığmak zorunda kaldı; ama biraz sıkışık olsa da herkes rahattı.

Burası, gözcülük yapan on altı kişi için rüzgâr, kar ve soğuk yüzünden tam bir cehennemdi. Crozier, sabaha karşı 2-A nöbetini tutmaya gitti. Tek kişilik uyku tulumunda donmaktansa hareket etmeyi tercih ederdi.

Buzdaki son gün tam bir kâbustu.

Sabah beşe doğru, denizciler uyanmadan hemen önce rüzgâr kesilmiş; ama bu ödülün karşılığı olarak da sıcaklık otuz derece birden düşmüştü. Saat altı civarında termometre eksi altmış dört dereceyi gösteriyordu.

Crozier bir yandan kızağı çekiyor bir yandan da sadece on üç kilometre kaldı diyerek avunuyordu. Diğerlerinin de böyle düşündüğüne emindi. Sadece on üç kilometre, dünkü korkunç yolculuktan tam bir kilometre daha az. Crozier gözcülerin silahlarını kızaklara bırakmalarını emretti. Onlar da kızak çekenlere katılacaktı. Yürüyebilen herkes kızak çekmek zorundaydı; çünkü hastalanan adam sayısı sürekli artıyordu.

Gün ışığında silahlı korumalara gerek yoktu. Hava aydınlandıkça Kral William toprakları daha net görülüyordu. Buzdağları ve kıyı buzulları denizcilerin yolunu kesse de aydınlıkta yollarını kaybetmekten korkmuyorlardı. Yaratığın da sabah sabah önlerine çıkmayacağını düşünüyorlardı.

Ama yaratık oradaydı, kızaklı grubun güneybatısında hızla hareket ediyordu. Denizciler onu görebilirdi; ama ondan kaçabilecek kadar hızlı olamazlardı.

Crozier ya da Little dürbünlerini çıkarıp kilometrelerce uzaktaki yaratığı sürekli izliyorlardı. En az üç kilometre uzaktaydı ve yine dön ayağının üstünde hareket ediyordu. Bu bir kutup ayısı da olabilirdi. Derken kızaklı

grubun bulunduğu yöne doğru baktı ve iki ayağının üstüne kalkarak havayı koklamaya başladı.

Crozier, gemiyi terk ettiğimizi biliyor, diye düşündü. Nereye gittiğimizi de biliyor ve bizden önce oraya varmayı planlıyor.

Kızak takımı sadece öğle yemeği molası verdi. Domuz eti ve bayatlamış çörekleri bitmek üzereydi. Buzdan duvarlar Kral William topraklarını çevreliyor ve oraya gaz lambalarıyla aydınlatılmış bir şehir izlenimi veriyordu.

Yedi kilometre kalmıştı. Sekiz adam kızağı çekiyordu, üçünün ise bilinci kapalıydı.

Gece saat bir sularında adanın buzdan duvarlarına vardılar. Rüzgâr yoktu; ama sıcaklık düşmeye devam ediyordu. Son zamanlardaki buz hareketleri yüzünden yollarına buzdağlarının parçaları düşmüştü ve işlerini epey zorlaştıracağa benziyordu. Kızakların iplerini sağlamlaştırmak için durdukları sırada Teğmen Little termometreye baktı, eksi seksen iki dereceyi gösteriyordu.

Crozier saatlerdir kızak çekiyor ve grubu kontrol etmeye çalışıyordu. Yaratığın bulunduğu tarafa en son baktığında onun buzdan duvarları bir sıçrayışta aştığını görmüştü. Dürbününü eline aldı; ama eldivenlerini takmayı unuttuğu için parmak uçları ve avuç içi, soğuk metale yapıştı. Elini hızla çekince de derisi sıyrılıp dürbünün üstünde kaldı.

Bu tür yaralar kutuplarda zor iyileşirdi, hele bir de iskorbüt belirtileri başlamışsa. Crozier gruptan uzaklaşıp kustu. Saatlerdir kızak çekmekten sızlayan ellerinin derisi de kalkınca acı dayanılmaz olmuştu.

Saat bir buçuk civarında son buz kütlesini de aşmak üzerelerken Crozier bütün kızakları geride bırakıp kampa koşmayı düşündü. En az bir kilometrelik yol kalmıştı. Diğerleri de sabaha karşı kızaklarla birlikte gelirdi. Ama sorumluluk bilinci Crozier’ın aklından geçen bu aptalca düşünceyi bir anda silip attı. Aslında bunu yapabilirdi, kızak çekmeden sadece yanlarında yürüyerek kampa varabilirdi; ama yüz dört denizcinin gözündeki itibarını da yitirmiş olurdu.

Eğer soğuğun derisini koparmayacağını bilseydi buz duvarları aştıktan sonra eğilip donmuş çakıl zemini öperdi. Terör Kampı’nda meşaleler yanıyordu. Kampa vardıklarında Crozier en öndeki kızağı çekiyordu. Denizciler artık ayakta güçlükle duruyorlardı. Çadırların dışında onları bekleyenler vardı. Ne kadar endişelendikleri belliydi. Crozier’ın elleri acıdan yanıyordu; ama o kampa son yirmi metre kala kızağın iplerine iyice

asılmıştı. Yüzbaşı Fitzjames ile birkaç subay öne çıkıp Crozier ve grubunu karşıladı.

Crozier şimdi hepsinin yüzlerini görüyordu. Fitzjames'in, Le Vesconte'nin, Des Voeux'nun, Couch'un, Hodgson'ın, Goodsir'ün ve oradaki diğerlerinin. Altıncı hissi sayesinde burada bir şeyler olduğunu ve şimdiden sonra hiçbir şeyin planladığı ya da umut ettiği gibi gitmeyeceğini anlamıştı.

37
IRVING

On kişilik Eskimo grubunda yaşları belli olmayan altı adam, dişleri dökülmüş bir ihtiyar, küçük bir çocuk ve iki kadın vardı. Kadınlardan biri oldukça yaşlıydı diğeri ise bir o kadar genç. Belki de, dedi Irving, bunlar anakızdır.

Erkekler pek uzun boylu değildi, en uzunlarının boyu Teğmen Irving'in çenesine ancak yetişiyordu. İçlerinden iki tanesi, yakası kürklü kapüşonlarını açmıştı ve dağınık siyah saçları ifadesiz yüzlerine dökülüyordu.

Küçük çocuk hariç bütün erkeklerin elinde ya zıpkın ya da mızrak vardı; ama Irving'in silahsız olduğunu anlayınca kimse ona silahını doğrultmadı. Adamlar ellerinde zıpkın ve mızraklarıyla tetikte bekliyorlardı. Yaşlı adam küçük çocuğu yanına alıp kızağın ardına geçmişti. Bu küçük ve hafif kızağı çeken altı köpek Irving'e hırlıyordu; ama yaşlı adam onlara elindeki çubukla vurunca sesleri kesildi.

Bu garip insanlarla anlaşmanın bir yolunu arayan Irving, onların kılığına şaşkınlıkla bakmaktan kendini alamıyordu. Erkeklerin giydiği parka, Bayan Sessizlik'in parkasından daha kısaydı; ama onlarınki de ya tilki ya da denizaslanı derisinden yapılmıştı. Diz hizasındaki beyaz pantolonları kutup ayısı kürkünden olmalıydı. Ayaklarında geyik ya da daha yumuşak ve esnek olan fok derisinden yapılma çizmeler vardı. Tek parmaklı eldivenlerinin fok derisinden olduğu belliydi; Irving'in eldivenlerinden daha sıcak tutuyor olmalıydılar.

Teğmen altı adamdan hangisinin grup lideri olduğunu anlamaya çalıştı ama aralarında ayırt edici bir fark yoktu. Kafasına geyik derisinden bir bant takan kel adam dikkatini çekmişti. Belindeki kemerden bir sürü şey sarkıyordu ve boynuna da bir tür kese asmıştı. Bu kese, Bayan Sessizlik'in taktığı muskaya benzemiyordu.

Sessizlik, keşke burada olsaydın, diye düşündü Irving.

"Selamlar," dedi. Başparmağıyla kendini işaret ederek, "Majestelerinin Gemisi Terör'den Teğmen Irving."

Adamlar kendi aralarında mırıldandı. Irving, Kabloona, qavac ve miagortok gibi kelimeler duydu; ama bunlara hiçbir anlam veremedi.

Kafasında bant olan adam, Irving’i işaret edip, “Piifvcaad’.” dedi.

Diğer adamlardan bazıları bu lafın üstüne kafa salladılar. Eğer o adam kötü bir şey söylemişse Irving diğerlerinin bunu reddetmesini diliyordu.

Yine kendini işaret ederek, “John Irving,” dedi.

Karşısındaki adam, “Sixam ieua” dedi, “Suingnel.”

Irving anlamadığı halele kafasını salladı. Önce kendini gösterip “Irving,” dedi ve sonra da karşısındaki adamı işaret ederek onun adını öğrenmeye çalıştı. Ama adam kapüşonunun püskülleri arasından Irving’e boş boş bakmakla yetindi.

Irving, hırlamaya devam eden köpeklerden birini göstererek umutsuzca, “Köpek,” dedi. “Köpek.”

Irving’in en yakınındaki adam güldü ve eliyle köpeği işaret ederek “Qimmiq,” dedi. “Tunok.” Kafasını sallayıp kıkırdadı.

Irving bir anda ısındı, en azından bir şeyi çözmüştü: Eskimo dilinde köpeğe qimmiq ya da tunok deniyordu. Sonra kızağı göstererek devam etti: “Kızak.”

Eskimolar onu izliyordu. Genç kadın eldivenleriyle yüzünü kapatmıştı. Yaşlı kadınınsa ağzı açıktı ve Irving kadının ağzında yalnızca bir dişi kaldığını bulunduğu yerden görebiliyordu.

“Kızak,” diye tekrarladı.

Altı genç Eskimo birbirine baktı ve aralarından Irving’le konuşanı kızağı işaret edip “Kamatik?” dedi.

Irving onlarla anlaşıp anlaşamadığını bile bilmiyordu; ama yine de sevinçle kafasını salladı. Eskimo ona ölmek istiyor musun, diye sormuş da olabilirdi. Buna rağmen Irving gülümsemekten vazgeçmedi; sonunda çocuk, yaşlı adam ve saç bantlı genç Eskimo hariç diğerleri de gülmeye başlamıştı.

Bu soruyu sormak için biraz geç kalmıştı; ama yine de şansını denedi: “İngilizce biliyor musunuz?”

Eskimolar Irving’e bakıp önce sırıttılar sonra kaşlarını çatıp sustular. O da aynı soruyu yarım yamalak Fransızcası ve berbat Almancasıyla tekrar sordu.

Eskimolar yine önce sırıtıp sonra kaşlarını çattılar.

Irving çömelip yere oturdu. Onlar ayakta duruyordu. Burada geçen uzun zamanın sonunda hâlâ birilerinin adını öğrenmek istediğini fark etmişti.

Kendi adını söyleyip en yakınındakine döndü ve karşılık bekledi.

Sonunda adam başparmağıyla kendini işaret edip “İmik” dedi ve eldivenini çıkarıp sağ elini gösterdi, üç parmağı yoktu. “ Tikerqat.”

“Sizinle tanıştığıma memnun oldum Bay Inuk. Ya da Bay Tikerqat. Çok memnun oldum.”

Irving ancak işaret diliyle anlaşabileceklerine karar vererek kuzeydoğuyu gösterdi. “Orada arkadaşlarım var.” Sanki Eskimolara karşı kendini korumak için bu lafı etmişti. “İki büyük gemi. İki Gemi.”

Dönüp Irving’in gösterdiği yere baktılar. Bay Inuk’un kaşları çatılmıştı. Önce “Nanuq,” dedi, sonra kafasını sallayıp “Tömârssuk” diye düzeltti. Diğerleri bu cümleden sonra korkmuş gibi kafalarını öne eğdiler. Teğmen onların başka bir şeyden bahsettiklerinden emindi.

Bu adamlarla uzun uzun anlaşmaya çalışmaktansa onlarla ticaret yapmaya çalışmalıydı. Kimseyi telaşlandırmamak için yavaşça hareket ederek çantasına uzandı ve içinde Eskimolara verebileceği bir şeyler aradı.

Hiçbir şey yoktu. Bugünkü yemeğini de yemişti. Şöyle parlak ve ilginç bir şeyler olsaydı...

Eskimiş süveteri, yedek çorapları ve açık havada tuvalete çıkması gerekirse diye yanında taşıdığı kâğıt mendilinden başka hiçbir şeyi yoktu. O anda Bayan Sessizlik’e verdiği ipek mendil aklına geldi ve biraz pişman oldu. Terör Kampı’na geldikleri ikinci günden sonra onu bir daha görmemişti. Yerlilerin renkli ipek mendilleri sevdiklerini biliyordu. Çantasını karıştırırken eline dürbünü geldi. O anda içi acıyla doldu. Kalp rahatsızlığından ölen amcasının Irving’e bıraktığı tek hatıra bu dürbündü ve Irving için paha biçilemezdi.

Merakla bekleyen Eskimolara gülümseyerek çantasından dürbünü çıkardı. Adamların elleri bir anda silahlarına gitmişti.

On dakika sonra Eskimolar Irving’in etrafına toplanmış çocuklar gibi eğleniyorlardı. Saç bantlı Eskimo bile bütün o şüpheci ve soğuk tavrına rağmen şimdi dürbüne ilgiyle bakıyordu. Irving, elçisi Bay Inuk Tikerqat’a dürbünü vererek onu geride bekleyen kadınlara da göstermesini istedi. Kızağın yanındaki ihtiyar Eskimo da yaklaşıp dürbünü inceledi ve kadınların bol tekrarlı şarkısına eşlik etti:

*

Aiyeiyaiya na
Ye he ye ye yi yan e ya qana
A i ye yi yat yana

*

Eskimolar heyecan ve şaşkınlık içinde dürbünle oynuyorlardı. Genç adamlar aletin nasıl kullanıldığını çabucak çözmüştü. Irving, mercekler ters çevrildiğinde görüntünün küçüldüğünü onlara öğrettiği zaman Eskimoların kahkahaları vadide yankılanmaya başladı.

Ellerini ve vücut dilini kullanarak Eskimolarla anlaşan Irving, dürbünü Bay Inuk Tikerqat'a hediye ettiğini ve geri istemediğini ifade etmeye çalıştı. Kahkahalar bir anda kesildi ve adamlar Irving'e ters ters bakmaya başladılar. Teğmen yaptığı davranışın bir hakaret olarak algılanmış olabileceğini düşündü; ama sonra Eskimoların bu harika hediyeye karşılık hiçbir şey veremedikleri için bir anda tavır değiştirdiklerini anladı.

Inuk Tikerqat diğer avcılara dönüp elini karnında gezdirerek açık ifadelerle Irving'e yemek sunmayı teklif etti.

Irving bir an kendisinden yiyecek isteyeceklerini düşünüp korkuya kapıldı, ama hemen sonra Eskimo dönüp aynı mimikleri Irving'e de yapınca Teğmen durumu anladı. Kendisine aç olup olmadığı soruluyordu.

Irving kafasını salladı. Inuk Tikerqat teğmeni omzundan tutup kızağın yanına çekti. Kızak için hangi kelimeyi kullanmıştı? diye düşündü ve sonunda hatırlayıp yüksek sesle "Kamatik?" dedi.

Bay Tikerqat onayladı, "Ee!!" Havlayan köpekleri ayağıyla itip kızağın üstündeki hayvan derisini kaldırdı. Kamatik'in üstünde taze et ve balık istifi yapmışlardı. Tikerqat balığı gösterip bir çocuğa konuşma öğretir gibi yavaşça "Eqaluk," dedi. Fok eti ve balina yağına "Natsuk," rengi daha koyu olan donmuş bir ete ise "Oo ming-mite," dedi.

Irving başını salladı. Ağzı sulandığı için utanmıştı. Seçme şansı var mıydı, bilmiyordu; ama utana sıkıla fok etini işaret etti.

Bay Tikerqat yine "Ee!" dedi. Kısa parkasının altından keskin bir bıçak çıkarıp Irving ve kendisi için birer parça et kopardı. İlk parçayı Teğmen'e vermişti.

O sırada yaşlı kadın inlemeye benzer bir ses çıkardı. "Kaaktunga" diye bağırdı. Kimse ilgilenmeyince yineledi, "Kaaktunga!"

Tikerqat, Irving'e dönüp "Qavac … suingne! Kangunartuliorpoq!" dedi ve bir parça et de kadın için koparıp köpeğe atar gibi önüne fırlattı.

Ağzında dişi olmayan yaşlı kadın güldü ve et parçasını yakalayıp emmeye başladı. Bir anda eline bıçağını alan herkes kızağın etrafında yemek için toplanmıştı. Bay Tikerqat yaşlı kadını gösterip "Aipalingiagpoq," diyerek güldü. Saç bantlı Eskimo hariç herkes şamataya katıldı.

Irving de yapılan şakayı anlamadığı halde güldü. Saç bantlı Eskimo Irving'e bakıp "Qavac suingne! Kangunartuliorpoq" dedi.

Adam her ne dediyse, iyi bir şey olmadığı kesindi. Bay Tikerqat ve diğerleri yemeklerini bölmeden sadece kafa salladılar.

Burada herkes, genç kadın bile, tıpkı Bayan Sessizlik'in kendi evinde yaptığı gibi bıçakla kestiği eti bıçaktan çıkarmadan ağzına atıyordu. Irving'in bıçağı keskin olmadığından bu işi yapmakta zorlanıyordu. Ama artık bu şekilde yemek yerken burnunu kesmemeyi öğrenmişti. Yemek yerken geğirtiler ve yellenmeler dışında kimse ses çıkarmıyordu. Adamlar boyunlarına astıkları keseden, Irving de donmasın diye göğsünde tuttuğu şişeden birkaç yudum su içiyordu.

Inuk Tikerqat aniden "Kee-nah-oo-veet?" dedi. Göğsüne vurup "Tikerqat," dedi ve eldivenini çıkarıp iki parmağını gösterdi.

Teğmen de kendi adını söyledi, "Irving."

"Ehvunq" diye tekrarladı Eskimo. Irving gülümsedi ve yeni arkadaşına "Inuk Tikerqat, ee?" dedi.

Eskimo kafasını salladı, "Ahka." Diğer Eskimoları da etrafına toplayıp, "Inuk," dedi ve sakat elini havada sallayarak tekrarladı, "Tikerqat."

Irving, "Inuk'un buradaki on Eskimo'yu tanımlayan bir kelime olduğunu düşündü. Belki gruplarının ya da kabilelerinin adıydı. "Tikerqat" ise bu yeni arkadaşının adıydı ve muhtemelen "İki Parmak" gibi bir anlama geliyordu.

Yemeye devam ederken "Tikerqat," diye tekrarladı. Etin çok yağlı ve bayat olmasının hiçbir önemi yoktu. Sanki Irving'in vücudu bu yağa bile hasretti. "Tikerqat."

Tikerqat yemek sırasında Irving'e genel bilgiler vermeye devam etti. Her şeyi hareketlerle anlatıyor ve her ismin hangi anlama geldiğini vücut diliyle açıklamaya çalışıyordu. Eğlenceli bir oyun başlamıştı.

Tikerqat yavaşça "Taliriktug," dedi ve yanındaki iri adamı işaret etti. İki Parmak, bu genç adamın kolundan tutup gelişmiş kaslarını gösterdi. " Taliriktug," diye tekrarladı Irving, "Büyük Pazı" ya da "Güçlü Kol" gibi bir anlama geliyordu herhalde.

Onun yanındaki kısa boylunun adı "Tuluqag"dı. Tikerqat onun kapüşonunu geri atıp siyah saçlarını gösterdi ve sonra elini saçlarının arasında gezindirerek kanat çırpan bir kuşu anlatmaya çalıştı.

Irving tekrar ediyordu, "Tuluqag." Belki adamın adı "Kuzgun" anlamına geliyordu.

Dördüncü adam göğsünü yumruklayıp başını geriye attı ve ulumaya başladı, “Amama.”

Irving tekrarlıyordu, “Amama”, “Kurt.”

Beşinci avcının adı “Mamanıt’tu ve anlamını kollarını kaldırıp dans ederek anlatmaya çalışmıştı. Irving tekrarlasa da ne anlama geldiğini çözemedi.

Altıncı avcı “Ituksuk” oldukça ciddi tavırlı genç bir adamdı. Siyah gözlerini ayırmadan Irving’e baktı ve yerinden kıpırdamadı. Irving de kafasını sallayıp yemeğine devam etti.

Saç bantlı yaşlı adam “Asiajuk’tu. Adının anlamını göstermek için en ufak bir hareket bile yapmadı. Teğmen John Irving’i sevmediği açıkça ortadaydı.

“Tanıştığıma memnun odum, Bay Asiajuk.”

Tikerqat saç bantlı adamı göstererek yine yavaşça, “Afatkuq,” dedi.

Şifacı olabilir mi? diye meraklandı Irving. Asiajuk’un misafirperverliği sessiz bir kuşku düzeyinde kalsa da Teğmen şu anda her şeyin yolunda gittiğinden emindi.

Kızaktaki yaşlı adam “Kringmuluardjuk,” olarak tanıtılmıştı. Sonra Tikerqat on, on bir yaşlarındaki çocuğu gösterip “Irniq” ve peşinden “Qajorânguaq” dedi.

Irniq “oğul” ya da “erkek kardeş” anlamına geliyor olabilirdi. Galiba birincisi, diye düşündü. Ya da çocuğun adı Irnidû ve Qajorângucuj, bu anlamlarda kullanılıyordu. Teğmen küçük çocuğa da saygıyla kafa salladı.

Tikerqat yaşlı kadını gösterdi. Adı Nauja’ydı ve Tikerqat yine kuş taklidi yaptı. Irving isimleri tekrarlamaya çalışsa da Eskimo dilindeki gırtlak kullanımı yüzünden pek beceremiyordu. Nauja, belki deniz kırlangıcı demekti, belki de martı. Yaşlı kadın kıkırdayıp balina yağından yemeye devam etti.

Tikerqat elini genç kadının, aslında daha çok genç bir kıza benziyordu, omzuna koyup “Qaumaniq” dedi ve ekledi “Amooq”

Kız kıpırdanıp güldü ve şifacı olması muhtemel adam hariç herkes kızla birlikte güldü. “Amooq” dedi Irving. Tuluqag ve Amaruq gülmekten yemeklerini ağızlarında tutamadılar.

Tikerqat iki eliyle kendine sarılır gibi yaptı, “Qaumaniq Amooq” Irving bu ikisinin karı koca olduğunu düşündü. Tikerqat kıpırdanan kızı tutup parkasının üstünü hızla açtı.

Kız çıplaktı ve göğüsleri gerçekten çok büyüktü... Genç bir kadın için oldukça büyük göğüsleri vardı.

John Irving yanaklarının kızardığını hissetti. Bakışlarını önüne eğip yemeğine devam etti. O anda elli pounduna bahse girerdi ki Eskimo dilinde Amooq “Büyük Meme” demekti.

Adamlar kahkahaya boğuldu. Tahta kamalikin etrafındaki Qunmik’e havlıyor ve zincirlerinden kurtulmaya çalışıyorlardı. Kızağın arkasındaki yaşlı Kringmuluardjuk gülmekten dengesini kaybedip karın içine düştü.

O sırada dürbünle oynayan Amaruq-Kurt-Irving’in geldiği yöndeki sırtı göstererek sinirle, “Takuvaa Kabloona qukurttinct.” diye bağırdı.

Bir anda herkes sustu.

Köpekler daha da öfkeli havlamaya başladı. Irving oturduğu yerden kalkıp o tarafa baktı, dürbünü almak istemiyordu. Sırtın arkasında paltolu bir adam silueti gördü.

Muhteşem diye düşündü. Bu ziyafet ve tanışma boyunca Irving’in aklından Eskimo grubunu Terör Kampına götürmek geçmişti. Ama onları sadece vücut dili kullanarak üç saatlik bir yolculuk yapmaya nasıl ikna edeceğini bulamamıştı. Sonunda kampa yalnızca Tikerqat’ı götürmeye karar verdi.

Teğmen onların geldikleri gibi gitmelerine seyirci kalamazdı. Yüzbaşı Crozier yarın kampta olacaktı ve yerlilerle iletişim kurma hayali de böylece gerçekleşecekti. Bir gece Crozier, Irving’e Kuzeyli kabilelerin çok azı savaşçıdır, demişti. Eğer onların yaşadıkları alanlara gidersek bize yemek verip Büyük Esir Gölü “ne kızaklarla gitmemize yardımcı olurlar. Ayrıca bize burada nasıl hayatta kalınacağını da öğretirler.

Şimdi Thomas Farr ve diğerleri Irving’in ayak izlerini takip ederek onu aramaya gelmişlerdi. Sırtın orada görünen siluet kayboldu. Korkmuş olabilirdi ya da vadideki bu on yabancıyı görüp onları ürkütmek istememiş de olabilirdi. Ama Irving sanki paltonun üstünde Galler peruğu ve atkı da görmüştü. İşte sorunlardan biri çözülmek üzereydi.

Irving, Tikerqat’ı ve Eskimo grubunu kendisiyle gelmeye ikna edemese de birkaç adamını alıp Eskimolarla kalabilirdi. Yüzbaşı Fitzjames’e haber gönderir ve diğer denizcileri de buraya getirtirdi.

Gitmelerine izin veremem. Eskimolar sorunlarımıza çözüm olabilir. Kurtuluşumuz olabilirler. Irving’in kalbi küt küt atıyordu.

Tikerqat’a ve diğerlerine dönüp en sakin ve en rahat haliyle “Her şey yolunda,” dedi. “Onlar benim arkadaşlarım. Birkaç arkadaşım. İyi adamlar.

Size zarar vermeyecekler. Elimizde sadece bir tüfeğimiz var ve onu da buraya getirmeyeceğiz. Her şey yolunda. Onları siz de seveceksiniz."

Irving söylediklerinden tek bir kelime bile anlamadıklarını biliyordu; ama yine de sakin bir tonda konuşmaya devam etti, tıpkı Bristol'deki ahırında huysuz tayları sakinleştirirken yaptığı gibi.

Avcılar silahlarını ellerine almış Tikerqat'a bakıyorlardı. Kadınlar yemek yemeyi bırakıp erkeklerin arkasına geçtiler. Tikerqat, Irving'e baktı. Eskimo'nun gözlerinde tuhaf bir ifade vardı. Bir açıklama bekliyor gibiydi. "Khatsee" dedi. Irving elleriyle telkin edici bir hareket yapıp, "Sadece arkadaşlarım," dedi. "Birkaç arkadaş."

Teğmen sırta baktı. Hiçbir şey görünmüyordu. Gelen her kimse vadideki kalabalığı görüp kaçmış olmalıydı. Burada daha ne kadar bekleyebileceğini bilmiyordu... Tikerqat ve diğerlerini daha ne kadar oyalayabilirdi.

Derin bir nefes aldı ve sırtın arkasındaki adamın yanına gitmeye karar verdi. Onu buraya çağıracak, olanları anlatacak ve Farr'a haber gönderecekti. Irving bekleyemezdi.

Tikerqat'a, "Lütfen burada kalın," dedi. Geri döneceğini anlatabilmek için çantasını yanlarına bıraktı. "Lütfen bekleyin. Hemen geleceğim. Çok uzağa gitmeyeceğim. Lütfen burada kalın."

Tikerqat oturmadı, cevap vermedi; ama olduğu yerde kaldı.

Teğmen, "Geri geleceğim," dedi. Dönüp hızla koşarak sırta ilerledi. Sırta tırmandıktan sonra aşağıya baktı; on kişi, köpekler ve kızak hâlâ oradaydı. El salladı, geri geleceğini belli eden hareketler yaptı. Sırtın kuzeydoğusunda ve altı metre aşağıda bir şeyler gördü.

Ayağında sadece çizmeleri olan ufak tefek ve çıplak bir adam dans ediyordu. Yüzbaşı Crozier'ın hikâyelerinden biri geldi aklına ve cin, diye düşündü Irving. Göz yanılgısı olduğunu sanıyordu.

Yaklaştığı zaman onun bir cinden ziyade kalafatçı yardımcısı olduğunu anladı. Adam parmak uçlarında dönerek dans ederken bir denizci şarkısı mırıldanıyordu. Küçük adamın rengi solmuştu, zayıflıktan kaburgaları sayılıyordu, sünnetliydi ve parmak uçlarında dönerken solgun poposu çok komik görünüyordu.

Irving kalafatçı yardımcısına yaklaşıp "Bay Hickey. Ne yaptığınız sanıyorsunuz?" dedi.

Kalafatçı yardımcısı sadece dans ediyordu. İşaretparmağını dudaklarına değdirerek Teğmene "sus" işareti yaptı. Sonra eğilip Irving'e poposunu gösterdi.

Çıldırmış, dedi Irving. Tikerqat ve diğerlerinin onu bu halde görmelerine izin veremem. Farr'a haber vermesi için onu gönderebilir miydi? Kalem ve kâğıdı vardı; ama hepsi çantasında kalmıştı.

Sinirli bir tonda, "Bakın Bay Hickey..." diye başladı.

Kalafatçı yardımcısı kollarını açıp dönerek dansa devam ediyordu. Ama elinde bir bıçak vardı. Irving boğazında ani bir acı hissetti. Konuşmaya çalıştı, yapamadı ve iki elini boğazına götürünce kollarından aşağıya süzülen kanı hissetti.

Hickey bıçağı yine savurdu ve Teğmenin nefes borusunu kesti. Dizlerinin üstüne düşen Irving sağ elini Hickey'e doğru kaldırdığında karanlık bir tünele girmiş gibi hissetti.

Hickey ona bir adım daha yaklaştı, hâlâ çıplaktı ve çelimsiz vücuduyla bir cüceyi andırıyordu. Cornelius, teğmenin giysilerini parçalamak için eğildiğinde Irving çoktan ölmüştü.

38
CROZIER

4 Nisan gecesi Terör Kampı'na varır varmaz çadırlara yerleşip derin uykuya dalan mürettebatının aksine Crozier hiç uyuyamadı.

Önce Doktor Goodsir'ün otopsi yapması için kurulan özel çadıra gitti. Vahşilerin kızakları üstünde kampa getirilen Teğmen Irving'in cesedi artık insana benzemiyordu. Boğazındaki kesik o kadar derin ve genişti ki önden bakıldığında teğmenin omurgası bile görünebiliyordu. Hadım edilmişti ve bağırsakları vücudunun dışındaydı.

Crozier çadıra girdiğinde Goodsir hâlâ cesetle uğraşıyor, koparılan organları inceliyordu. Kafasını kaldırıp Crozier'a baktı; tuhaf, düşünceli ve neredeyse kendini suçlar bir haldeydi. Uzunca bir süre ikisi de konuşmadı. Sonunda Crozier eğilip Irving'in alnına düşen bir tutam saçını geri attı.

"Onu yarın öğlenki törene kadar hazırlayın," dedi Crozier.

"Elbette, efendim."

Crozier çadırına döndüğünde Fitzjames'in onu beklediğini gördü. Crozier'ın otuz yaşındaki kamarotu Thomas Jopson, Terör Kampı'na haftalar önce kaptan çadırını getirmekle kalmamış, geminin büyük odasındaki maun sandalyeleri ve Sör John'a ait olan gösterişli masayı da kızaklarla buraya taşımıştı.

Crozier mobilyalarından memnundu. Bu ağır masayı çadır girişiyle yatakhane arasına yerleştirip bir tarafına da iki sandalye koymuştu. Diğer tarafında sandalye yoktu. Çadırın tepesine asılan fener, masanın tam önündeki boşluğu aydınlatıyor ve Crozier ile Fitzjames'i yarı karanlıkta bırakıyordu. Bu haliyle askeri mahkemeye benziyordu. Zaten Francis Crozier'ın de istediği tam olarak buydu.

"Uyumaksınız Yüzbaşı Crozier," dedi Fitzjames.

Crozier genç Yüzbaşı'ya baktı. Artık pek genç görünmüyordu. Kanayan saç kökleri, içine geçmiş avurtları, çukurlarına inmiş gözleri ve solgun yüzüyle yaşayan bir ölüyü andırıyordu. Crozier aynaya bakmayalı günler olmuştu; ama Deniz Kuvvetleri'nin altın çocuğu Kumandan James Fitzjames kadar kötü görünmediğini umuyordu.

Crozier "Senin de uyuman gerek, James," dedi. "Sorguyu ben yaparım."

Fitzjames kafasını salladı, “Ben onları sorguladım zaten,” dedi, konuşmaya hali kalmamıştı, “Ama olay yerine henüz gitmedim ve adamları tam bir sorgudan geçirmedim. Bunu sizin yapmak isteyeceğinizi düşündüm.”

Crozier onayladı, “Günün ilk ışığıyla yola çıkıp oraya gitmek istiyorum.”

“Oraya gitmek iki saat sürüyor,” dedi Fitzjames. Crozier yine başını sallayarak onayladı.

Fitzjames şapkasını çıkarıp uzun ve yağlı saçlarını kirli parmaklarıyla taradı. Buzları eritip içmek için teknede kullanılan ocakları buraya getirmişlerdi. Tıraş olabilirlerdi; ama yıkanmaya yetecek kadar su yoktu. Fitzjames gülümsedi, “Kalafatçı yardımcısı Hickey sorgu sırası kendisine gelene kadar uyku izni istiyor.”

“Kalafatçı yardımcısı Hickey de hepimiz gibi uyumadan durabilir,” dedi Crozier.

Fitzjames, “Ben de ona böyle söyledim ve dışarıda nöbet görevi verdim. Soğuk onu ayakta tutar.”

“Ya da öldürür,” diye ekledi Crozier. Ses tonu, daha kötü durumlarla karşılaşacaklarına işaret ediyor gibiydi. Çadırın kapısında bekleyen Er Daly’ye bağırarak “Çavuş Tozer’ı içeri alın,” dedi.

Kamptaki bütün denizciler açlıktan vücutlarının üçte bir ağırlığını kaybettikleri halde Tozer hâlâ dipdiriydi. Silahını yanına almamıştı ve sorgu başlarken hazır olda bekliyordu.

“Bugünkü olayla ilgili gördükleriniz neler, Çavuş?”

“Birçok şey efendim.”

“Birçok şey mi?” Crozier Teğmen Irving’in otopsi çadırındaki halini hatırladı.

“Evet, efendim. Saldırı. Bir saat gibi işledi. Saat gibi. Silahlarımızı indirip vadiye ilerledik efendim ve vahşiler geldiğimizi gördüler. En az yirmi metre uzaktan onların saflarına ateş açtık.”

“Onlar size ateş açtı mı, Çavuş?”

“Hayır, Yüzbaşı. Orada öylece duruyorlardı.”

“Ve siz onları yaylım ateşine tuttunuz öyle mi?”

“Ah, evet, efendim. Hem de o kadar uzak bir mesafeden.”

“Onları kurşuna dizer gibi mi?”

Çavuş Tozer yüzünde koca bir gülümsemeyle “Evet, efendim,” dedi.

“Hiç karşı koymadılar mı, Çavuş?” “Karşı koymak mı? Hayır. Hiç.”

“Ellerinde bıçakları, mızrakları ve zıpkınları olduğu halde.” “Evet, efendim. Vahşilerden ikisi bize zıpkın attı; ama zaten onlar da yaralıydılar ve Sammy Crispe zıpkından hafif bir yara aldı, o kadar.”

“Ve Eskimolardan ikisi kaçtı,” dedi Crozier.

Tozer kaşlarını çattı. “Evet, efendim. Bu yüzden özür dilerim. Karmaşa oldu, efendim. Biz o sırada sersem köpekleri öldürüyorduk, efendim.”

Fitzjames “Köpekleri niye vurdunuz Çavuş?” diye sordu.

Tozer şaşırmıştı. “Niye mi, çünkü bize saldırmaya çalıştılar, havlıyorlardı. Köpek değil sanki kurt gibiydiler.”

“Bize lazım olabileceklerini hiç düşünmediniz mi?” dedi Fitzjames.

“Evet, efendim. Yiyecek olarak.”

Crozier, “Kaçan iki Eskimo’yu tanımlayın,” dedi.

“Biri kısa boyluydu, Yüzbaşı. Bay Farr onun kadın olabileceğini söyledi. Ya da kız. Kafasından kan akıyordu; ama ölmemişti.”

“Kaçabildiğine göre elbette ölmemişti,” diye ekledi Crozier. “Peki diğeri?”

Tozer omuz silkti. “Kafasında saç bandı olduğunu gördüm, hepsi bu. Kızağın arkasına düşmüştü ve biz de öldüğünü sandık. Köpeklere ateş açtığımızda kızla ikisi kaçtı, efendim.”

“Takip ettiniz mi?”

“Takip mi, elbette efendim. Onların... Onların ardından koştuk, Yüzbaşı. Bu arada ateş ediyorduk. Sanırım o küçük Eskimo fahişesini bir kez daha vurdum; ama kız yavaşlamadı bile. Bizden çok daha hızlı koşuyorlardı.”

“Arkadaşlarına ne oldu?” diye sordu Crozier.

Tozer hâlâ sırıtıyordu, “Anlayamadım, efendim?”

“Kafileleri. Grupları. Diğer avcı ve savaşçılar. Bu insanlar bir yerden gelmiş olmalı. Bütün kış orada değillerdi ya. Yüksek ihtimalle köylerine döndüler. Diğer Eskimoların bu olayı kişisel bir sorun gibi algılayıp akrabalarından sekiz kişiyi öldürdüğümüzü düşünebilecekleri hiç aklınıza gelmedi mi, Çavuş?”

Tozer’ın kafası karışmıştı.

Crozier, “Serbestsiniz Çavuş, Teğmen Hodgson’ı gönderin,” dedi.

Tozer ne kadar rahatsa Hodgson da o kadar üzgündü. En yakın arkadaşının ölümü onu çılgına çevirmişti ve Eskimoları öldürdüğü için de kendini kötü hissediyordu.

Crozier “Buyurun Teğmen Hodgson, sandalye ister misiniz?” diye sordu.

“Hayır, efendim.”

“Teğmen Irving’in grubuna nasıl katıldığınızı bize anlatın. Yüzbaşı Fitzjames size Terör Kampının güneyine çıkmanızı emretmişti.”

“Evet, Yüzbaşı. Sabahın ilk saatlerinde öyle yaptık. Ama kıyı boyunca tek bir hayvan izine rastlamadık ve buzdağları kıyı yolunu kesmişti. Bu sebeple saat on gibi tilki, misk öküzü ya da geyik bulma umuduyla adanın iç kısımlarına hareket ettik.”

“Ama bulamadınız?”

“Evet, efendim. Karda, Eskimo çizmesi izlerine rastladık. Kızak ve köpek izlerinden vardı.”

“Ve siz avlanmaktansa bu izleri takip edip kuzeybatıya ilerlediniz.”

“Evet.”

“Bu kararı kim verdi, Teğmen Hodgson? Grubunuzda lider kim, siz mi Tozer mı?”

“Benim, efendim. Kararları ben veriyorum.”

“Eskimolara saldırma kararını da mı siz verdiniz?”

“Evet, efendim. Zavallı John’un öldürüldüğü yerden onları birkaç dakika izledik, Yüzbaşı. Vahşiler gitmeye hazırlanıyorlardı, güneybatıya ilerleyeceklerdi. O anda saldırma kararı aldık.”

“Kaç silahınız vardı Teğmen?”

“Üç yivli tüfek, iki av tüfeği, iki saçma tüfeği, efendim. Ve bir de John’un... Teğmen Irving’in paltosunun cebinde bulduğumuz tabanca.”

“Eskimolar tabancayı almamışlar mı?” diye sordu Crozier. Hodgson bir an durakladı, bunu düşünmemişti. “Almamışlar, efendim.”

“Başka herhangi bir şey çalmışlar mı?”

“Evet, efendim. Bay Hickey, Eskimoların John’u... Teğmen Irving’i soyduklarını görmüş. Onu basınç sininin orada öldürmeden önce dürbününü ve çantasını almışlar. Biz oraya vardığımızda yerliler aşağıdaki vadide, ellerinde dürbün ve çantayla uzaklaşmaya hazırlanıyorlardı.”

“İzleri var mıydı?” “Anlayamadım, efendim?”

“İzler Eskimolara ait. Cesedin bulunduğu sırt ile Eskimoları gördüğünüz vadi arasında.”

“Ah, evet, efendim. Yani sanırım. John’un ayak izleri olduğunu sandığım birkaç iz gürdüm, diğerlerinin de olabilir. Tek sıra halinde ilerlemiş olmalılar, Yüzbaşı. Bay Hickey, Eskimoların sırtın orada

toplandıklarını görmüş. John’un boğazını keserken... Ama hepsi orada değilmiş... Kadın ve çocuk hariç... Barbarlar altı yedi kişiymiş. Yani avcılar, efendim. Genç olanlar.”

“Peki, yaşlı adam?” diye sordu Crozier. “Cesetlerin arasında ağzında dişi olmayan yaşlı bir adam da varmış.”

Hodgson kafasını salladı. “Tek bir dişi vardı. Bay Hickey, John’u öldürenlerin arasında onun bulunup bulunmadığını söylemedi sanırım.”

“Kuzeye giden Eskimo izlerini takip ediyorsanız Bay Farr’ın grubuyla nasıl karşılaştınız, Teğmen?”

Hodgson bu soruyla karşılaşacağını biliyordu. “Teğmen Irving’e saldırılan yerin bir buçuk kilometre güneyinde yerlilerin izlerini kaybettik. Basınç sırtlarını aşıp daha doğuya ilerlemiş olmalılar. Oralar daha çok kayalık... Donmuş çakıllar... Biliyorsunuz efendim. Bir anda izlerini kaybedince biz de kuzeye doğru gittik. Bir tepeden aşağı inince Thomas Farr’ın grubunu, yani Irving’in keşif grubunu gördük. Yemeklerini henüz bitirmişlerdi ve Bay Hickey birkaç dakika önce şahit olduğu şeyi onlara anlatıyordu. Thomas ve adamları bizi görünce korktular. Belki bizim de Eskimo olduğumuzu sanmışlardı.”

Crozier, “Bay Hickey’de bir tuhaflık sezdiniz mi?” diye sordu.

“Tuhaflık mı, efendim?”

Crozier sükûnetle bekledi.

“Aslında,” diye devam etti Hodgson, “Tir tir titriyordu. Sesinde bir acı vardı, altüst olmuş gibiydi ve o... Efendim... O gülüyordu. Yani kıkırdıyordu. Ama gördüğü onca şeyden sonra bu tepkisi normaldir değil mi, Yüzbaşı?”

“Ne görmüştü George?”

Hodgson sakin olmaya çalışıyordu. “Bay Hickey, Farr’a söylediklerini benim için de tekrar etmişti: Teğmen Irving’i kontrol etmek için peşinden gittiğinde Eskimoların onu öldürüp eşyalarını çaldıklarını görmüş. Bay Hickey anlatırken titriyordu, çok öfkeliydi. John’un cinsel organını kestiklerini de görmüş.”

“Birkaç dakika sonra Teğmen Irving’in cesedini siz de gördünüz değil mi, Teğmen?”

“Evet, efendim. Farr ve grubunun yemek yedikleri yere yirmi beş dakikalık yürüme mesafesindeydi.”.

“Ama Irving’in cesedini gördükten sonra siz de kontrolsüzce titremeye başlamadınız değil mi Teğmen? Hem de en az yirmi beş dakika boyunca?”

Hodgson, “Hayır efendim,” dedi. Crozier’ın neden böyle bir sorduğunu anlayamamıştı. “Ama ben de kustum, efendim.”

“Peki, Eskimo grubuna saldırıp onları öldürmeye ne zaman karar verdiniz?”

Hodgson yutkundu. “Dürbünümle aşağı bakıp Eskimoların ellerinde Irving’in eşyalarını görünce, Yüzbaşı. Önce hepimiz onlara baktık, Bay Farr, Çavuş Tozer ve ben. Sonra onların gitmek için hazırlandığını gördük.”

“Ve onları tutuklama emri vermediniz.”

Hodgson başını önüne eğdi, “Hayır efendim. Başka bir şey düşünemedim. Ben çok öfkeliydim.” Crozier hiçbir şey söylemedi.

“Çavuş Tozer’a Eskimolardan birini yakalayıp neler olduğunu sormamız gerekir dedim, Yüzbaşı,” diye devam etti teğmen. “Birkaçı hayatta kalır sanmıştım. Ben öyle öfkeliydim ki.”

“Ateş emrini kim verdi, Teğmen? Siz mi, Çavuş Tozer mı, Bay Farr mı, yoksa başkası mı?”

Hodgson gözlerini kırpıştırarak, “Hatırlamıyorum, efendim. Emri kimin verdiğini hatırlamıyorum. Aramızda en fazla otuz metre vardı ve Eskimoların silahlandığını gördüm. Sonra biz de ateş etmeye başladık. Yediler kaçmaya başladı, kadınları çığlık çığlığaydı... Yaşlı bir kadın bize anlattığınız o ölüm perileri gibi çığlıklar atıyordu, Yüzbaşı Onca kurşun yedikten sonra bile hâlâ çığlık atıyordu. Sonra Çavuş Tozer kadının yanına gidip John’un tabancasını onun kafasına dayadı... Her şey çok hızlı oldu, Yüzbaşı. Daha önce böyle bir şey görmemiştim.” Crozier, “Ben de,” dedi.

Fitzjames ise hiçbir şey söylemedi. Afyon savaşlarının kahramanlarından biriydi. Şimdi bakışları mahzunlaşmıştı.

Hodgson devam etti, “Eğer bir hata yapıldıysa, efendim. Tüm sorumluluğu üstleniyorum. Her iki grubun içindeki en yüksek rütbeli asker benim ve olanların da sorumluluğu bana ait, efendim.”

Crozier ona baktı, “Tek subay sizdiniz, Teğmen Hodgson. İyi ya da kötü her şey sizin sorumluluğunuzdaydı. Dört saat içinde olay yerine götürebileceğim bir grup hazır olsun. Fenerlerle yola çıkacağız ve sizin ayak izlerinizi takip edeceğiz. Gün doğar doğmaz orada olmak istiyorum. Olayla ilgisi olanlardan yalnızca sizi ve Bay Farr’ı istiyorum. Biraz uyuyun, yemek yiyin ve üç saat sonra hazır olun.”

“Emredersiniz, efendim.”

“Ve kalafatçı yardımcısı Hickey’i buraya gönderin.”

39
CROZIER

Doktor D. S. Goodsir'ün özel günlüğünden:

Salı, 25 Nisan 1848

Teğmen Irving'i çok severdim. Bende, iyi kalpli ve yardımsever bir genç izlenimi uyandırmıştı. Onu iyi tanımıyordum; ama bu zor zamanlarda, özellikle de Terör'de geçirdiğim birkaç hafta içinde onun bir kez olsun işten kaytardığını görmedim. Mürettebata ya da bana her zaman kibarca ve mesleki bir resmiyetle yaklaşırdı, bize karşı asla kaba değildi.

Kaptan Crozier'ın bu kayıptan ötürü mahvolduğunu biliyorum. Sabaha karşı saat iki civarında kampa döndüğünde yüzü öylesine solgun görünüyordu ki mesleki tecrübelerim üstüne bahse girerim daha solgun bir yüz görmemiştim. Ama haberi duyunca beti benzi büsbütün attı. Dudakları bile buz kalıpları gibi bembeyaz oldu. .

Ama görevimi yerine getirmeliydim; Teğmen Irving'e duyduğum sevgiyi, saygıyı ve güzel anılarımızı bir kenara bırakmam gerekiyordu.

Teğmen Irving'in giysilerinden arta kalanları toparladım; yeleğinden fanilasına kadar paramparçaydı; katılaşmış kan, donup yapıştığı kumaşı taş gibi sert bir paçavra yığınına çevirmişti. Yardımcım Henry Lloyd, Teğmen Irving'in vücudunun yıkamama yardım etti. Bay Diggle'ın yardımcıları, gemilerden taşıdığımız kömürü kullanarak buz ve kar erittiler ve Irving in bu suyla yıkadık. Kömür bizim için değerliydi; ama genç Irving'e saygımızı da ancak böyle gösterebilirdik.

Irving'in vücudunu kalça kemiğinden göğüs kemiğine kadar uzanan ters bir Y biçiminde kesmem gerekmeyecekti; çünkü katilleri bunu benim yerime yapmıştı.

Cesede dair notlar alırken parmaklarımın soğuktan donduğunu hissettim. Ölümünün ardında herhangi bir sır yoktu. Boynunda kör bir bıçağın yaptığı en az iki derin kesik vardı ve Irving kan kaybından ölmüştü. Zavallı genç subayın vücudunda yarım litre bile kan kaldığından kuşkuluyum. Nefes borusu ve gırtlağı kesilmiş; ayrıca omurgasında bıçak oyukları var.

Derisi, eti ve dokuları küçük bir bıçakla parçalanarak karın boşluğu açılmış. Kalın ve ince bağırsakların büyük bölümü kesilmiş ve yerinden çıkarılmış. Teğmen Irving'in dalağı ve böbrekleri keskin bir aletle yarılmış. Ciğeri ise yerinde yok.

Teğmenin cinsel organı da kayıp. Testis torbası kesilerek teslisler çıkarılmış. Sperm kanallarını ve testis kesesini kesebilmek için birden çok bıçak darbesi yapıldığına göre saldırgan kör bir bıçak kullanmış olabilir.

Testisler yok; ama sperm kanalı, idrar yolu ve cinsel organın alt tarafındaki dokuların büyük kısmı hâlâ yerinde.

Teğmenin vücudundaki bu hasarların bir kısmı da ilerleyen iskorbüt hastalığının belirtileriydi. Vücudunda başka ciddi yaralar görünmüyordu Irving'in ellerinde, kollarındaysa da avuçlarında savunma yaptığına işaret eden herhangi bir iz olmaması ilginçti.

Teğmene aniden ve gizlice saldırıldığı ortadaydı. Saldırgan ya da saldırganlar onun kendini savunma ihtimaline karşılık önce boğazım kesmişlerdi. Daha sonra bağırsaklarını dışarı çıkarmışlar ve bazı organlarını kesmişlerdi. Teğmenin cenazesini bugünkü törene hazırlamak için boğazını diktim ve eşyalarının içinden bir kazağı alıp parçalayarak karın boşluğuna doldurdum. Böylece üniformasının altından karın boşluğunda bir oyuk olduğu anlaşılmayacaktı.

Önce tereddüt ettim ama sonra alışılmadık bir şey yapmaya karar verdim.

Teğmen Irving'in midesini açtım.

Otopsi yapmak için bir gerekçem yoktu; çünkü Teğmen Irving'in ölüm nedeni şüpheli değildi. Hastalıkları ya da kronik durumları da kontrol etmem için hiçbir sebep yoktu. Hepimiz iskorbüt hastalığının pençesindeydik ve açlıktan ölmeye doğru yavaşça ilerliyorduk.

Ama yine de midesini açtım. Tuhaf bir şişlik vardı; bu bakteriyel bir sebepten ya da aşırı soğuğa bağlı çürümeden meydana gelmemişti ve bu anomali teşhis edilmeden tam bir otopsi yapılamazdı.

Midesi doluydu. Teğmen, ölümünden kısa bir süre önce fazla miktarda fok eti, fok derisi ve balina yağını mideye indirmişti. Sindirim sistemi çalışmaya başlamıştı.

Eskimolar onu öldürmeden önce doyurmuşlardı.

Ya da belki Teğmen Irving dürbününü, valizini ve valizindeki birkaç kişisel eşyasını bu yiyeceklerle takas etmişti. Ama bu mümkün değildi;

çünkü kalafatçı yardımcısı Hickey, Eskimoların teğmeni öldürüp soyduğu sırada onları gördüğünü söylemişti.

Bay Farr'ın Teğmenin cesedini getirmek için kullandığı Eskimo kızağında fok eti ve balina yağı vardı. Farr, kızakta sepetler ve birkaç ısıtma kabı daha olduğunu; ama Teğmen'in cesedini taşıyabilmek için bunları attıklarını belirtmişti. Teğmenin mümkün olduğunca rahat etmesini istedik. Tozer böyle söylemişti.

Demek ki Eskimolar önce ona yemek ikram etti, yemeğini bitirene kadar bekledi ve ona vahşice saldırmadan hemen önce kızaklarını tekrar topladılar.

Birine dostça yaklaşıp sonra onu katletmek. Böylesi kalleş ve vahşi bir ırk olabilir mi?

Yerlilerdeki bu ani ve saldırgan davranışları harekete geçiren ne olabilirdi?

Teğmen onların kutsal tabularına saygısızlık yapmış olabilir miydi? Yoksa onlar sadece Teğmen'i soymak mı istemişlerdi? Pirinç kaplamalı dürbün bu korkunç ölümün nedeni olabilir miydi?

Başka bir ihtimal daha var; ama buraya yazamayacağım kadar iğrenç.

Irving'i Eskimolar öldürmedi.

Ama bunun bir anlamı yok; çünkü kalafatçı yardımcısı Hickey altı yedi tane yerlinin Teğmen'e saldırdıklarını GÖRDÜĞÜNÜ açıkça belirtmişti. Teğmen'in valizini, dürbününü ve diğer eşyalarını çaldıklarını; ama tabancasını bulamadıklarını GÖRMÜŞTÜ. Kalafatçı yardımcısı Hickey, bugün Yüzbaşı Fitzjames'e -ben de oradaydım- Eskimolar dostumuz Irving'in bağırsaklarını çıkarırlarken onları uzaktan İZLEDİĞİNİ söyledi.

Tüm bunlar olurken Hickey saklanıp izlemişti.

Hava hâlâ zifiri karanlık ve soğuk; ama Yüzbaşı Crozier yanına birkaç adam alarak yirmi dakika içinde Irving'in öldürüldüğü ve ölümcül Eskimo çarpışmasının yaşandığı olay yerine gidecek. Cesetler hâlâ orada, vadidedir.

Teğmeni dikmeyi henüz bitirdim. Bu kadar yorgun olmama rağmen yirmi dört saatten fazladır ayaktayım. Teğmen'i giydirmeyi ve yarınki cenaze töreninin son hazırlıklarını Lloyd'a bırakacağım. Takdiri ilahi işte, Irving resmi üniformasını da Terörden getirmişti. Törende üzerinde bu giysi olacak.

Şimdi gidip Yüzbaşı Crozier'a, Teğmen Little, Bay Farr ve olay yerine giden diğerlerine eşlik edip edemeyeceğimi soracağım.

40
PEGLAR

Sis kalktığında insan beynine benzeyen koca bir şey buzlu zeminden yükseliyormuş gibi göründü: Gri ve sarmal yapıdaydı, donmuştu.

Harry Peglar gördüğü şeyin John Irving'in bağırsakları olduğunu anladı. Thomas Farr "İşte olay yeri burası," dedi.

Peglar, olay yerine çağrılmasına bir anlam verememişti. Pruvadan sorumlu subay, dünkü olayın gerçekleştiği sırada ne Irving'in ne de Hodgson'un grubunda bulunuyordu. Sonra bu şafak öncesi keşif seferine çıkan diğer adamlara baktı; Teğmen Edward Little, Tom Johnson (Crozier'ın lostromo yardımcısı ve Güney Kutup Seferi'ndeki eski bir denizci), dün de burada bulunan üst güverteden sorumlu subay Farr, Doktor Goodsir, Erebus'tan Teğmen Le Vesconte, Çavuş Robert Thomas ve silahlı dört denizci; Hopcraft, Healey ve Onbaşı Pearson'ın emrindeki Pilkington.

Harry Peglar, sefere çağrıldığı için övünmemesi gerektiğini düşünüyordu; Crozier bu araştırmaya güvendiği adamları seçmişti. Sürekli sızlananlar ve beceriksizler Terör Kampı'nda kalmıştı, safsatacı denizci Hickey, Teğmen Irving'in bu öğleden sonra yapılacak cenaze töreninin ayrıntılarıyla uğraşmak üzere kamptaydı.

Crozier'ın grubu, dünden kalan ayak izlerini ve Irving'in cesedinin güneydoğudaki kampa taşındığı Eskimo kızağının izlerini takip etmek için ellerinde fenerlerle şafak sökmeden kamptan ayrılmıştı. Basınç sırtlarının üstündeki izler silindiği halde ardındaki vadinin karlı zemininde hâlâ belirgindi. Sıcaklık gece boyunca en az elli beş derece yükselerek sıfırın üstüne çıkmıştı ve sis vardı. Yeryüzündeki birçok denizin ve okyanusun sıcaklıkları konusunda tecrübeli olan Harry Peglar yüzlerce kilometre boyunca tek bir erimiş su birikintisi bile olmayan bu yerde sis oluşmasına bir anlam veremiyordu. Belki bunlar, deniz seviyesinden yalnızca birkaç metre yüksekte olan bu kahrolası adanın buzlu zeminine kadar alçalmış olan bulutlardı. Gün ışığı -ki sis bulutları arasından yükselen bu kızıllığa günışığı denemezdi- her yönden geliyordu.

Bir düzine adam olay yerine vardıklarında birkaç dakika boyunca sessiz kaldılar. Hiçbir şey görünmüyordu. John Irving'in kasketi bir kayanın üstüne uçmuştu, Farr gidip onu aldı. Kayaların üstünde donmuş kan lekeleri

vardı ve hemen yanında da bir bağırsak yığını. Parçalanmış giysiler de orada duruyordu.

Crozier, “Teğmen Hodgson, Bay Farr,” dedi “Bay Hickey sizi buraya getirdiğinde Eskimolara ait herhangi bir iz görmüş müydünüz?”

Bu soru Hodgson’ı şaşırtmış gibiydi. Farr, “Bıraktıkları kanlı eserden başka hiçbir şey yoktu, efendim. Basınç sırtının ardından Bay Hodgson’ın dürbününü kullanarak vadiye baktık ve oradaydılar. John’un dürbünü ve diğer eşyaları için kavga ediyorlardı.”

Crozier, “Onları kendi aralarında kavga ederken mi gördünüz?” diye sordu. Peglar Yüzbaşı’yı- emrinde olduğu hiçbir yüzbaşıyı da -böylesi yorgun görmemişti. Son haftalarda Crozier’ın gözleri çukurlarına gömülmüştü. Her zaman otoriter bir ses tonuyla konuşan Crozier’ın sesi şimdi kısık çıkıyordu. Sanki gözleri kanamak üzereydi.

Peglar bugünlerde kanamayla ilgili bir şeyler fark etmişti. Arkadaşı John Bridgens’a henüz bundan bahsetmemişti; ama iskorbüt sancıları çekiyordu.

Bir zamanlar onu gururlandıran kasları köreliyordu. Derisinde lekeler çıkmaya başlamıştı. Son on gün içinde iki dişi birden düşmüştü. Dişlerini her fırçaladığında ağzı kan içinde kalıyordu. Tuvalete çıkmak için çömeldiğinde kan kusmaya başlıyordu.

Farr, “Eskimoları kendi aralarında kavga ederken gerçekten görmüş müydün?” diye tekrarladı. “Aslında hayır, efendim. İtişip kakışarak gülüyorlardı. İki adam John’un pirinç dürbününü çekiştiriyordu.”

Crozier başını salladı. “Hadi vadiye inelim baylar.” Peglar kanı görünce donakaldı. Daha önce hiç savaş alanı görmemişti, hatta böyle küçük bir çatışma alanı da. Kendini ceset görmeye hazırladığı sırada, buzun üstüne akan kanın bu kadar kırmızı olduğunu hayal bile etmemişti.

Teğmen Hodgson “Buraya birileri gelmiş,” dedi.

“Ne demek istiyorsun?” diye sordu Crozier. Teğmen sırayla iki adamı ve bir yaşlı kadını işaret ederek “Cesetlerden bazılarının yeri değişmiş,” dedi. “Üstlerindeki paltolar, şu Bayan Sessizlik’in giydiği cinsten kürklü paltolar ve çizmeleri de gitmiş. Silahları Zıpkın ve mızrakları da. Bakın, dün nerede yattıklarını kardaki izlerden görebilirsiniz. Hiçbiri yok.”

Crozier kızgın bir sesle “Eşyaları?” dedi. “Bizim adamlarımız mı...”

Farr atılarak, “Hayır, efendim,” dedi. “Bazı sepetleri, ısıtma kaplarını ve birkaç şeyi daha kızakta Irving’in cesedine yer açabilmek için biz attık. Ve Terör Kampı’na varana kadar da hep beraberdik. Geride kimse kalmadı.”

Hodgson, “Birkaç kap kaçak da eksik,” diye ekledi.

Lostromo yardımcısı Johnson “Sanki zeminde yeni izler var; ama geceki rüzgâr yüzünden bir şey söylemek güç,” dedi.

Yüzbaşı bütün cesetlere tek tek bakıyor ve yüzüstü yatanları da çeviriyordu. Hepsinin yüzünü inceliyor gibiydi. Peglar aralarında bir de çocuğun olduğunu fark etti. Çığlık atarken ölen yaşlı bir kadın cesedi de vardı; açık kalıp donan ağzı dipsiz bir kuyuya benziyordu. O kadar çok kan vardı ki. Yerlilerden birinin kurşun yarası çok büyüktü; yakın bir mesafeden ateş edildiği belliydi. Kafası uçmuştu.

Bir cevap bulmak umuduyla cesetleri inceleyen Crozier bir an durdu. Goodsir, eğilip Yüzbaşının kulağına bir şey fısıldamıştı. Crozier bir adım geri attı, şaşkınlıkla Goodsir’e bakıp kafasını salladı.

Cerrah, Eskimo cesetlerinden birinin önünde eğilip çantasından uzun ve tırtıklı bir bıçak çıkardı. Peglar bu bıçağı görünce Terör’de donmuş suyu depodan çıkarmak için kullandıkları buz testeresini anımsadı.

Crozier, “Doktor Goodsir saldırganların midesini inceleyecek,” dedi.

Peglar herkesin içten içe “neden” diye sorduğunu düşünüyordu. Ama kimse böyle bir soru sormadı. Denizcilerden üçünün midesi bulandığı için kafalarını başka yöne çevirdiler. Cerrah ilk cesedin karnını kesmeye başladı. Peglar, donmuş cesedin karnı kesilirken çıkan sesi odun kesilirken çıkan sese benzetmişti.

Çavuş Thomas, “Yüzbaşı, sizce silahları ve giysileri kim almış olabilir?” diye sordu. “Sağ kalıp kaçanlardan biri mi?”

Crozier dikkatini dağıtmamak için sadece kafasını salladı. “Ya da onların köyünden biri. Bu kahrolası adada bir köy olabileceğini aklım almıyor ya... Belki de bunlar civarda kamp kuran bir başka av grubuydu.”

Teğmen Le Vesconte, “Yanlarında çok yiyecekleri varmış,” dedi. “ Kaç kişilik bir grup olduklarını düşünsenize. Biz bu kadar yiyecekle yüz beş mürettebatı da doyururduk.”

Teğmen Little gülümsedi. “Böyle bir av grubuna ya da bu adamların yaşadığı köye gidip yiyecek ister miydiniz? Tüm bunları gördükten sonra?” Yere yayılan kanı ve cesetleri işaret ediyordu.

Hodgson, “Terör Kampından ve bu adadan ayrılmalıyız, hemen şimdi” dedi. Sesi titriyordu. “Bizi uykuda öldürecekler. John’u ne hale getirdiklerine bakın.” Sustu, utanmıştı.

Peglar, Teğmen’in yüzüne dikkatle baktı. Hodgson açlığın ve yorgunluğun tüm belirtilerini gösteriyordu; ama iskorbüt belirtileri daha

fazlaydı. Peglar kendini Hodgson’ın yerine koyup adamın dün şahit olduğu o manzarayı düşündü.

Crozier, “Thomas,” dedi, “İlerideki sırta gidip orayı inceleyin, lütfen. Burayla ilgili izler olup olmadığına bakın... Eğer bir şeyler varsa ne kadar ve ne tür olduklarına dikkat edin.”

“Emredersiniz, efendim.” İri denizci çakıllı sırta doğru hızla koştu.

Peglar, Goodsir’ü izliyordu. Cerrah ilk Eskimo’nun karnını kesmiş, şimdi yaşlı kadın ve çocuğun cesediyle ilgileniyordu. İğrenç bir görüntüydü. Goodsir çıplak elleriyle cesetlerin karnını kesiyor ve sonra içlerinde bir şey bulacakmış gibi kurcalıyordu. Bazen mideden çıkan donmuş parçaları kırıyordu. Üç cesedi de inceledikten sonra ellerini karla temizleyip paltosuyla kuruladı. Tekrar Crozier’ın kulağına eğildi.

“Bunu herkese söyleyebilirsiniz,” dedi Crozier. “Herkesin duymasını istiyorum.”

Cerrah çatlamış dudaklarını ısırarak “Bu sabah Teğmen Irving’in midesini inceledim...” dedi.

Hodgson “Neden?” diye bağırdı. “Bu lanet saldırganların parçalamadığı tek yer midesiydi zaten. Bunu neden yaptınız?”

Crozier kükredi “Sessizlik!” Peglar, Yüzbaşı’nın o eski otoriter tavrını bu kükremeyle tekrar hatırlamıştı. Yüzbaşı, cerraha dönüp, “Devam edin lütfen, Doktor Goodsir,” dedi.

“Teğmen Irving’in midesi fok etiyle doluydu,” dedi cerrah. “Hiçbirimizin aylardır yemediği kadar yemişti. Muhtemelen tüm o yiyecekleri Eskimo kızaklarından almıştı. Bu sebeple Eskimoların midelerini inceledim ve onların da ölmeden kısa bir süre önce fok eti yediklerini gördüm. İncelediğim bu üç ceset de aynı şeyleri yemiş.”

Çavuş Thomas duyduklarına inanamıyordu, “Onunla yemeklerini paylaşmışlar Birlikte yemek yemişler... Sonra onu öldürmüşler mi?”

Peglar da şaşkındı. Güney denizlerinde karşılaştığı yerlilerin böyle değişken ve saldırgan huyları olmadığını biliyordu. John Bridgens’in burada olup düşüncelerini söylemesini isterdi.

Crozier, “Baylar,” dedi. “Bunları hepinizin duymasını istedim; çünkü ilerleyen zamanlarda sizin bilgilerinize ihtiyacım olabilir; ama sizden başka kimse bunları bilmemeli. Ben izin vermedikçe. Ve sanırım asla izin vermeyeceğim. Eğer birine söylerseniz ya da uykunuzda mırıldanırsanız; yani emrime itaat etmediğinizi öğrenirsem, yemin ediyorum sizi buzun ortasında bir başınıza bırakırım. Yeterince açık mı, baylar?”

Herkes homurdandı. Thomas Johnson uzaktan üfleye püfleye geliyordu. Herkesin sus pus olduğunu görünce durakladı. Crozier canlanıp, “Neler buldunuz Bay Johnson?” diye sordu.

“İzler, Yüzbaşı. Ama hepsi eski. Güneybatıya doğru giden izler vardı. Dün buraya gelen yağmacılar da o izleri takip edip kaçmış olmalı. Yeni bir şey bulamadım.”

“Teşekkürler Thomas.”

Sis etraflarını kapladı. Peglar silah sesleri duydu; ama son iki yıldır bu tür sesleri defalarca duymuştu zaten. Gök gürültüsüydü. Nisan ayında. Sıcaklık hâlâ sıfırın altında yirmi dereceydi.

Kaptan, “Baylar,” dedi, “Katılmamız gereken bir cenaze töreni var. Dönelim mi?”

Dönüş yolunda Harry Peglar gördüğü her şeyi düşündü: Sevdiği bir subayın bağırsakları, cesetler, her yere saçılan kan, kayıp parkalar ve silahlar, Doktor Goodsir’ün mide bulandırıcı incelemesi, Yüzbaşı Crozier’ın “ilerleyen zamanlarda sizin bilgilerinize ihtiyacım olabilir” lafı... Sanki oradakileri bir mahkeme jüriliğine hazırlıyor gibiydi.

Peglar, cenazenin ardından herkes çadırlarına çekildikten sonra John Bridgens ile bunu konuşmalıydı. Sevgili bilge Bridgens’in bu konuyla ilgili yorumlarını merak ediyordu.

41
CROZIER

“Ey ölüm, dikenin nerede? Ey ölüm, zaferin nerede?” Teğmen Irving, Crozier’ın subayıydı; ama Yüzbaşı Fitzjames’in ses tonu daha etkileyici olduğundan İncil’den bölümler okuma görevi ona düşmüştü. Crozier de tören konuşmasını Fitzjames’in yapmasından memnundu.

Nöbettekiler, revirdeki hastalar, Lloyd gibi revirde görevli olanlar ile Eskimo yiyeceklerini pişiren Bay Diggle, Bay Wall ve kamarotları dışında Terör kampındaki herkes törene katılmıştı. Kampa yaklaşık yüz metre uzaklıktaki mezar başında en az elli kişi, sislerin içinde kara hayaletler gibi dikiliyorlardı.

‘“Ölümün dikeni günahtır. Günah ise gücünü Kutsal Yasa’dan alır. Tanrı’ya şükürler olsun! Rabbimiz İsa Mesih’in aracılığıyla bizi zafere ulaştıran O’dur. Bu nedenle, sevgili kardeşlerim, Rabbin yolunda verdiğiniz emeğin boşa gitmeyeceğini bilerek dayanın, sarsılmayın, Rabbin işinde her zaman gayretli olun.’”

Hayatta kalan subaylar ve iki kamarot Irving’in cenazesini taşıdı. Terör Kampı’nda tabut yapmaya yetecek kadar tahta yoktu; ama marangoz Bay Honey, tahta parçalarını birleştirerek Irving’in vücudunu örtecek büyüklükte bir tabut yapmıştı. Böylece yelken bezine sardıkları cesedi taşıyıp defnedebilirlerdi. Tabutun ipleri herhangi bir defin töreni için kullanılabilecek denli uzun olsa da kazılan mezar o kadar derin değildi. Hickey ve adamları ancak bir metre derinliğinde çukur kazabilmişlerdi; çünkü donmuş zemin bir kaya gibi sertti. Bu yüzden geniş kaya parçaları toplayıp cenazenin üstünü bunlarla kapattılar ve en üstü de donmuş çakılla örttüler. Mezarı kutup ayılarından ya da diğer yırtıcı hayvanlardan koruyamayacaklarını biliyorlardı; ama denizcilerin birçoğu John Irving’e duydukları saygıdan ötürü bu kadar, uğraşmışlardı. Denizcilerin birçoğu.

Crozier, karnavaldan sonra dayak yiyen Erebus’un cephane sorumlusu Richard Aylmore ve Magnus Manson’ın yanında duran Hickey’e baktı. Bunların etrafında bir yığın dırdırcı adam daha vardı; Terör’ün denizcilerinden birçoğu Bayan Sessizlik’i öldürmek için can atıyordu. Bunun, ocak ayındaki gibi bir isyana neden olması umurlarında bile değildi. Ama yine de hepsi Galler peruklarını ve kasketlerini çıkarıp atkılarına

sarınmış, mezarın etrafında sessizce duruyorlardı. Crozier, gece yarısı Cornelius Hickey'i çadırında kısa ama öz bir sorgudan geçirmişti.

"Günaydın Yüzbaşı, size Yüzbaşı Fitzjames'e söylediklerimi anlatmamı ister misiniz?"

"Paltonuzu çıkarın Bay Hickey."

"Nasıl, efendim?"

"Beni duydunuz."

"Emredersiniz efendim; ama saldırganların zavallı Bay Irving'i nasıl katlettiklerini duymak isterseniz..."

"Teğmen Irving demeliydiniz, kalafatçı yardımcısı. Anlattıklarınızı Yüzbaşı Fitzjames'den dinledim. Eklemek ya da çıkartmak istediğiniz bir şey var mı? Ya da değiştirmek istediğiniz herhangi bir şey?"

"Ah... Hayır efendim."

"Paltonuzu çıkarın. Eldivenlerinizi de."

"Emredersiniz efendim. Ama nereye bırakayım, efendim?" "Yere bırakın. Ceketinizi de."

"Ceketimi de mi, efendim? Ama burası buz gibi... Peki efendim."

"Bay Hickey, neden Teğmen sizden ayrıldıktan sonra bir saat bile geçmeden peşinden gidip onu bulmak istediniz? Kimse onun için endişelenmiyordu."

"Ah, isteyen ben değildim, Yüzbaşı. Yanlış hatırlamıyorsam Bay Farr gidip onu bulmamı... "

"Bay Farr, diğer adamlar yemeğin ardından dinlenirken sizin defalarca teğmen Irving'i bulmak için izin istediğinizi belimi. Neden bunu yaptınız Bay Hickey?

"Eğer Bay Farr böyle söylediyse... Peki, onun için endişelenmiş olmalıyız, Yüzbaşı. Yani Teğmen için." "Neden?"

"Ceketimi ve paltomu giyebilir miyim Yüzbaşı? Burada dondurucu bir soğuk var da... "

"Hayır. Yeleğinizi ve kazağınızı da çıkarın. Neden Teğmen Irving için endişelendiniz?"

"Eğer benim için... Yani benim yaralanmamı düşündüyseniz, Yüzbaşı, bana bir şey olmadı. Saldırganlar beni görmedi. Hiçbir yara almadım, efendim, sizi temin ederim."

"Şu kazağı da çıkarın. Neden Teğmen Irving için bu kadar endişelendiniz?"

"Pekâlâ, bizimkiler ve ben... Bilirsiniz, Yüzbaşı."'

“Hayır bilmiyorum.”

“Grubumuzdan birinin kaybolduğunu düşünmüştük. Ayrıca üşüyordum. Isıtamadığımız buz gibi yemeğimizi yemek için oturmuştuk. Teğmenin ayak izlerini takip ederek yürümenin hem onun iyi olduğunu görmek için hem de ısınmam için gerekli olduğunu düşünmüştüm. “

“Bana ellerinizi gösterin.”

“Affedersiniz, Yüzbaşı?

“Ellerinizi gösterin.”

“Emredersiniz, efendim. Titrememi bağışlayın, efendim. Bütün gün ısınamadım ve gömleğim hariç bütün giysilerimi de çıkarınca. “Çevirin. Avuç içlerinizi.” “Emredersiniz, efendim.”

“Tırnaklarınızın arasındaki kan mı Bay Hickey? “Olabilir Yüzbaşı. Nasıl olduğunu bilirsiniz.” “Hayır, bilmiyorum, anlatın.”

“Efendim, aylardır yıkanmak için su bulamıyoruz. İskorbüt ve dizanteri yüzünden, ihtiyaç giderirken bir miktar kanama oluyor...”

“Gemimde Deniz Kuvvetleri’nden bir astsubayın kıçını parmaklarıyla sildiğini mi söylüyorsunuz, Bay Hickey?”

“Hayır efendim... Yani... Giyinebilir miyim, Yüzbaşı? Vücudumda herhangi bir yara olmadığını gördünüz. Bu soğuk adamı titretecek kadar...”

“Gömleğinizi ve çamaşırlarını çıkarın.”

“Efendim ciddi misiniz?”

“Bana sözlerimi tekrarlatmayın Bay Hickey. Askeri hapishanemiz yok. Hapishaneye göndereceğim biri tüm zamanını teknelerden birine zincirlenmiş olarak geçirecektir.”

“Buyurun, efendim. Hepsi bu. Çırılçıplak kaldım, donuyorum. Şimdi zavallı eşim bu halimi görseydi... “

“Başvurularınızda evli olduğunuzu belirtmemiştiniz Bay Hickey.”

“Ah, Luiza’m yedi yıl önce öldü, Yüzbaşı. Frengiden. Huzur içinde yatsın.”

“Gemide diğerleriyle konuşurken subayları öldürme zamanı gelince neden ilk sırada Teğmen Irving’in olacağını söylediniz?” “Böyle bir şey söylemedim, efendim.”

“Elimde karnavaldan önce bu tür asice laflar ettiğinize dair kayıtlar var Bay Hickey. Neden Teğmen Irving ilk sırada geliyordu? O subay size ne yaptı?”

“Hiçbir şey, efendim. Ve ben böyle bir laf etmedim. Kime söylemişsem beni onunla yüzleştirin de suratına tüküreyim.”

“Teğmen Irving size ne yapmıştı, Bay Hickey? Neden Erebus’un ve Terör’ün mürettebatına Teğmen Irving’in bir pezevenk ve yalancı olduğunu söylediniz?”

“Size yemin ederim, Yüzbaşı... Diş dişe vuruyorum bağışlayın Yüzbaşı; ama İsa Mesih aşkına, buz gibi hava çıplak vücuda işliyor. Size yemin ederim böyle bir şey söylemedim. Hepimiz zavallı Teğmen Irving’e gözümüz gibi bakardık. O gün onun için endişelenen tek kişi bendim. İyi bir şey yaptığımı düşünüyorum, yoksa cinayeti o saldırganların işlediğini bilemeyecektik.”

“Giyinin, Bay Hickey.”

“Emredersiniz efendim.”

“Burada değil, dışarıda giyinin. Gözümün önünden kaybolun.”

“İnsanı kadın doğurur, günleri sayılı ve sıkıntı doludur. Çiçek gibi açıp solar, gölge gibi gelip geçer.’”

Hodgson ve tabutu taşıyan diğerleri Irving’in yelkene sarılmış bedenini çukura indirirken oldukça dikkatliydiler. Tabuta sarılı ipleri çukurun başında duran daha sağlıklı denizciler tutuyordu. Crozier, Hodgson ile birkaç subayın Teğmen’e saygılarını sunmak için, cenazesi yelken bezine sarılmadan önce çadıra girip onu son kez ziyaret ettiklerini biliyordu. Ziyaretçiler teğmenin yanına ona sevgilerini ifade eden bazı eşyalarını bıraktılar. Pirinç kaplı dürbünüyle vurulma sırasında parçalanan merceklerini de koymuşlardı. Ama içlerinden bir genç, Irving’e öylesine büyük bir saygı duyuyordu ki Majestelerinin Gemisi Excellent’taki topçuluk yarışmasında kazandığı ve üstünde adı yazılı olan altın bir madalyayı da Irving’in yanına bıraktı. Kaybettiği beş poundluk bahsi de şimdi Irving’e ödüyordu. İyimserlikten miydi? Yoksa toyluktan mı? Irving kişisel eşyalarının bulunduğu ufak çantasının içine üniformasını da koymuştu ve şimdi onunla gömülecekti. Crozier merak ediyordu, acaba üniformasının çapa biçimindeki yaldızlı düğmeleri de kemikleri ve genç çocuğun bıraktığı madalya gibi toprağın altındaki çürümeye karşı dayanabilecek miydi?

“‘Ölüm her an yanımızda.” Fitzjames’in yorgun sesi yankılanıyordu, “Tanrım, günahlarımızı affedecek misin?’”

Yelkene sarılmış Irving’in cesedi, yanında Yüzbaşı Crozier hariç kimsenin bilmediği bir şeyle daha gömülüyordu. O şey, şimdi kafasının altında bir yastık gibi duruyordu.

Yeşil, kırmızı ve mavi ipekten dokunmuş, altın işlemeli, doğu işi bir mendildi bu. Goodsir, Lloyd, Hodgson ve diğerlerinin ziyaretinden sonra cenaze çadırına girerek bu mendili bırakan kişiyi yalnızca Crozier görmüştü.

Çadırdaki Bayan Sessizlik'ti; cesedi doğrultup başının altına bir şey bırakmıştı.

Crozier hemen parkasının cebindeki silahına davrandı; ama Eskimo kızının gözlerine bakınca donup kaldı. Kara gözlerinden süzülen şey gözyaşı değildi, Crozier'ın tanımlayamadığı bir duygunun parıltısıydı. Keder mi? Crozier böyle olduğunu sanmıyordu. Daha çok, suç ortaklığını kabul eden bir ifadeye benziyordu. Crozier de sıklıkla aynı tuhaf hissi duyuyordu.

Kız, mendili dikkatli hareketlerle Irving'in başının altına koydu. Crozier bu mendilin Irving'e ait olduğunu biliyordu; 1845 Mayıs'ındaki yolculukta bu mendili görmüştü.

Eskimo kızı bunu çalmış mıydı? Bu mendili dün mü çalmıştı?

Bayan Sessizlik bir hafta önce, Irving'in kızak grubunu Terör'den kampa kadar takip etmiş ve sonra ortadan kaybolmuştu. Crozier hariç hemen herkes bu kızın onlara yiyecek temin edebileceğini ve onları kurtarabileceğini düşünüyordu. Ama bu korkunç sabah boyunca Crozier'ın içinden bir ses Sessizlik'in de cinayetten sorumlu olabileceğini söylüyordu.

Eskimo avcılarına kampı gösteren ve Irving'le karşılaşmalarını sağlayan Sessizlik, onu önce doyurup sonra da bu gördüklerini başkasına anlatmasın diye öldüren adamlara öncülük mü etmişti? Farr, Hodgson ve diğerlerinin dikkatini çeken, saç bandı takmış bir Eskimo ile kaçan genç kadın o olabilir miydi? Geçen hafta köyüne gittiyse parkasını değiştirmiş olabilirdi ve zaten kim bir bakışta Eskimo kızlarını birbirinden ayırt edebilirdi ki?

Crozier tüm bunları aklından geçirdi; ama şimdi zaman durmuştu. O ve genç kadın birbirlerine uzun uzun baktılar. Yüzbaşı genç kadının yüzüne bakarken onun John Irving için ağladığını ve ipek mendilini ona geri vermek için geldiğini anlamıştı.

Crozier, Irving'in şubat ayında Eskimo evlerine yaptığı ziyaret sırasında mendili genç kadına armağan etmiş olabileceğini düşündü. Irving bu ziyareti Yüzbaşıya anlatmıştı Ama birkaç ayrıntıyla. Şimdi Crozier onların sevgili olup olmadıklarını merak ediyordu.

Bayan Sessizlik gitmişti. Çadırın kapısından usulca geçip gözden kaybolmuştu. Crozier daha sonra kamptaki nöbetçilere herhangi bir şey

görüp görmediklerini sorduğunda da hayır cevabını almıştı.

Yüzbaşı, Irving'in cansız bedenine yaklaşıp solgun yüzüne baktı. Sonra yelken beziyle Teğmen'in vücudunu ve yüzünü örtüp kefeni dikmesi için Yaşlı Murray'i içeri çağırdı.

"'Ey Tanrım, büyüklük, güç, yücelik, zafer ve görkem senindir. Gökte ve yerde olan her şey senindir. Egemenlik senindir, Yüce Tanrım! Sen her şeyden yücesin. Kötü olandan bizi kurtar.'"

Fitzjames sustu. Cenazenin önünden birkaç adım geri attı. Crozier düşlere dalmıştı, bir anda Fitzjames'in ayak sesleriyle kendine geldi ve cenazenin başına geçip konuşmasını yapmaya başladı.

"Dostumuz Subay John Irving'in bedenini sonsuzluğa teslim ediyoruz," dedi, "Deniz ve Toprak, ruhları bağışladığında o da yeniden doğacak." Irving'in bedeni buzun içine indirilmeye başlamıştı. Crozier mezara birkaç avuç donmuş toprak attı. "Tanrım, bu dünyadan aldığın ve yanına çağırdığın kulun John Irving'i hatırla. Mademki kulun John Irving, Oğlu'nun ölümü ile vaftiz edilmiştir, Mesih İsa'nın bedenlerimizi kendi ilahi bedenine benzeteceği kıyamet gününde, onu da ebedi hayata kavuştur. Diriliş ümidi içinde ölmüş olan kardeşlerimizi ve merhametine sığınmış olan tüm ölülerimizi hatırla. Rabbim, onları cennetine kabul et ve ebedi nura kavuştur. Hepimize merhametini göstermeni diliyoruz."

Tören bitmişti. Tabutu toprağa indiren ipler geri çekildi.

Adamlar Galler peruklarını ve şapkalarını takıp atkılarına sarınarak kampta onları bekleyen sıcak akşam yemeğine koşturdular.

Hodgson, Little, Thomas, Des Voeux, Le Vesconte, Blanky, Peglar ve birkaç subay daha, tabut gömülene kadar orada kalıp mezarın üstünü taşlarla örttüler. Bu koşullar altında bile Irving için yapabileceklerinin en iyisini yapmaya çalışıyorlardı.

Mezarın üstü örtüldüğünde Crozier ve Fitzjames yürümeye başladı. Yemek biraz bekleyebilirdi; çünkü üç kilometre uzaklıktaki Victory Noktası'na gidip Graham Gore'un geçen yıl onlar için James Ross'un mezarına bıraktığı mektubu alma planları yapıyorlardı.

Crozier notu aldıktan sonra kendi seferinin o günden bugüne değişen kaderini anlatıp bundan sonraki planlarını yazacaktı.

Sislerin arasında yorgun argın kampa döndüler. Akşam yemeğini haber veren çan sesini duyuyorlardı. Çanları da gemileri boşalttıktan sonra kampa getirmişlerdi. Francis Crozier, Fitzjames ile o mezara ulaşabilmek için dua ediyordu. Eğer bunu da yapamazsa artık gözyaşlarını tutamayacaktı.

42
PEGLAR

Kızaktaki balık ve fok eti doksan beş ya da yüz adamı doyuracak kadar değildi; ama bugünkü mönü Bay Diggle ve Bay Wall'un her gün hazırladıkları yemeklerden daha başarılıydı. Eskimo kızaklarındaki etin büyük bölümü bozulmuş olsa da en azından herkes lezzetli balina yağının tadına bakabilmişti.

Soğuktan donan Harry Peglar da akşamki yemekten memnun kalmıştı; ama bunun ishali azdıracağını da biliyordu.

Yemekten sonra Peglar ve John Bridgens birer fincan ılık çay alıp dışarı çıktılar. Sis kendi seslerini boğsa da uzaktan gelen sesleri yükseltiyordu. Çadırlardan birinde kâğıt oynayan adamların tartışmasını duyabiliyorlardı. Kuzeybatıda buz kalıplarına vuran şimşek sesleri durmak bilmiyordu; bütün gün gök gürlemiş, ama fırtına çıkmamıştı.

Bridgens, "Söyle bana Harry," dedi, "Eğer buradan ayrılırsak bu teknelerden hangileri alınacak?"

Peglar çayından bir yudum aldı, "Emin değilim; ama Yüzbaşı Crozier içlerinden sadece on tanesini almaya karar verdi. Çünkü daha fazlasını çekecek adam yok."

"O halde neden on sekizi de kampa getirildi?"

"Yüzbaşı Crozier kampta birkaç ay daha kalacağımızı göz önüne alarak hareket etmiş olmalı. İçlerinde hasar gören olursa yedek tekneyi kullanalım diye. Ayrıca bu kadar çok tekneyi taşırken bir o kadar da erzak ve eşya taşımış olduk. Şimdi her teknede en az on adam çok kalabalık olacak ve bu yüzden eşyaların büyük kısmını burada bırakacağız."

"Sadece on tekneyle yola çıkacağız öyle mi, Harry? Peki, sonra?"

"Öyle olacağını umuyorum," dedi Peglar. Bridgens'a, Goodsir'ün Eskimolar ve Irving'in son yemekleriyle ilgili söylediklerini anlattı. Yüzbaşının adeta bir soruşturma kurulu oluşturduğundan ve olay yerine giden herkese sessizlik yemini ettirdiğinden de bahsetti.

"Bence," dedi Bridgens, "Crozier, Irving'i Eskimoların öldürmediğini düşünüyor."

"Ne? Başka kim bunu..." Peglar durdu. Mide bulantısı artmıştı. Teknelerden birine yaslanıp ayakta durmaya çalıştı. Kimsenin John Irving'e

böyle bir şey yapabileceğini aklının ucundan geçirmemişti. Bir anda Irving'in yere yığılan donmuş bağırsakları gözünün önüne geldi.

Bridgens fısıldar gibi "Richard Aylmore başımıza bu belayı subayların açtığını söylüyor," dedi. "Herkese, eğer subayları öldürürsek daha fazla yemek yiyebileceğimizi anlatıyor. Bizim grupta Aylmore ve sizin grupta da Hickey Teröre geri dönmemiz gerektiğini savunuyorlar."

Peglar tekrarladı, "Terör'e geri dönmek..." Bu günlerde hastalık ve yorgunluk yüzünden kafasının çalışmadığını biliyordu; ama yine de bu sözler pek mantıklı gelmemişti. Gemi buza oturmuştu ve en iyi ihtimalle aylar sonra hareket edebilirdi, o da suyun insafına kalmıştı.

"Benim neden bu tür sözlerden haberim olmuyor John? Bu isyankâr dedikoduları ruhum duymuyor."

Bridgens gülümsedi. "Çünkü sana güvenmiyorlar sevgili Harry."

"Ama sana güveniyorlar?"

"Hayır, elbette bana da güvenmiyorlar; ama ben her şeyi er ya da geç duyarım. Kamarotlar görünmezdir, bilmez misin, ne balık ne de tavuk dedikodudan daha lezzetli bir yemektir."

Peglar cevap vermedi. Kafası karışmıştı. "Fitzjames ve Crozier'ı nasıl uyarabiliriz?"

Kamarot kayıtsızca, "Ah, onlar herkesle ilgili bütün bilgilere sahip zaten," dedi. "Onların da kendi kaynakları var."

"Söyle bana Harry, yeniden kızak çekmeye başlarsak bu teknelerden hangileri burada kalacak?"

Peglar bugün olup biteni aklından çıkaramıyordu, "Balina avı teknelerinin dördü de alınacak. Onlarla aynı büyüklükteki diğer tekneler ağır oldukları için burada bırakılabilirler. Yüzbaşının yerinde olsaydım onların yerine filikaları alırdım. Boyları daha kısa ama çok daha hafifler. Tabii eğer Great Fish Nehri'ne ulaşabilirsek filikalar işimizi görmeyecektir. Sandallar ise açık deniz için fazla hafif ve buzda çekmek için de fazla dayanıksızlar."

"Yani dört balina avı teknesi, dört filika ve iki küçük tekne öyle mi?" diye sordu Bridgens.

Peglar, "Evet," deyip gülümsedi. John Bridgens bunca yıllık tecrübesine rağmen denizcilikle ilgili çok az şey biliyordu. "Bence bu on tekne, evet, John."

"Her tekneyi onar kişi çekeceğiz. Bunu yapabilir miyiz, Harry?"

Peglar kafasını salladı. “Terörden buraya gelmeye benzemeyecek, John.”

“Oh, Tanrıya şükürler olsun.”

“Hayır, demek istediğim bu tekneleri buzda değil, karada çekmemiz gerekecek. Yani çok daha zor olacak. Ayrıca teknelerin yükü de arttı. Sanırım her tekneyi çekmek için en az yirmi adam gerekecek. Bu yüzden on tekneyi nöbetleşe çekeceğiz.”

“Nöbetleşe mi?” dedi Bridgens. “Tanrı aşkına, bu hasta ve zayıf halimizle o teknelerin arasında bir ileri bir geri koşup duramayız. Hem bu çok ağır ilerleyeceğimiz anlamına gelir.”

Peglar, “Evet,” dedi.

“Bu tekneleri Great Fish Nehri’nden Büyük Esir Gölü’ne ve oradan da ileri karakol mevkiine götürebilme şansımız var mı?”

“İşte ondan emin değilim,” dedi Peglar. “Belki aramızda sağ kalan birkaçı tekneleri nehir ağzına kadar ilerletebilir ve tekneler nehir koşullarına göre donatılmışsa... Ama hayır, bunun olabileceğinden kuşkuluyum.”

Bridgens, “O halde Yüzbaşı Crozier ve Fitzjames neden bizi böyle bir yükün altına koyuyor?” diye sordu. Yaşlı adamın sesinde keder, tedirginlik ya da umutsuzluk ifadesi yoktu; sadece merak ediyordu. Peglar, John’un astronomi, tarih, jeoloji, botanik, felsefe ve daha birçok alanda aynı meraklı tonla sorular sorduğunu bilirdi. Bridgens’in tavrı, öğrencisini ölçen öğretmenin soru sormasına benzerdi; ama bu sefer John da sorduğu sorunun cevabını bilmiyordu.

Peglar, “Başka ne yapılabilir ki?” dedi.

Bridgens, “Terör Kampında kalabiliriz,” diye cevap verdi. “Ya da Teröre dönebiliriz, sayımız gittikçe azalıyor.” “Ne yapmak için? Oturup ölümü beklemek için mi?” “Rahatça beklemek için, Harry.”

Peglar, “Ölmeyi mi?” dedi, sesini yükselttiğinin farkına vardı. “Kim rahatlık içinde ölmeyi bekler ki? Eğer tekneleri kıyıdan hareket ettirebilirsek en azından birkaç kişi kurtulabilir. Boothia’ya doğru su açılabilir. Nehre varabiliriz. Hiç değilse birkaçımız. Ve bunu başaranlar yakınlarımıza bizden haber götürebilir, onlara başımıza gelenleri ve bizi nereye gömdüklerini söyleyebilirler.”

“Benim yakınım sensin, Harry,” dedi Bridgens. “Beni merak edecek, öldüğüm yeri bilmek isteyecek tek insan sensin.”

Öfkesi hâlâ yatışmamış olan Peglar’ın kalbi yerinden fırlayacak gibiydi. “Sen benden daha uzun yaşayacaksın, John.”

“Ah, benim yaşımdaki bir adam, bu yorgunluk, zayıflık ve hatta bir de hastalıkla daha ne kadar dayanır...”

“Sen benden daha uzun yaşayacaksın, John” Peglar’ın ses tonundaki gerginlik kendini bile şaşırtmıştı. Bridgens sustu. Peglar yaşlı adamın kolundan tutup, “Benim için bir şey yapmaya söz ver, John,” dedi.

Bridgens’in şakacı tavrı kaybolmuştu, “Elbette.”

“Günlüğüm... Bugünlerde yazmakta, hatta düşünmekte bile zorlanıyorum... Lanet iskorbüt beni rahat bırakmıyor ve sanki beynimi de bulandırıyor... Son üç yıldır günlük tutuyorum. Tüm düşüncelerimi, yaşadığımız her şeyi oraya yazıyorum. Eğer ben... Ben öldüğümde bunu alıp İngiltere’ye götürürsen beni mutlu edersin.”

Bridgens kafasını salladı.

Harry Peglar, “John,” dedi. “Sanırım Yüzbaşı Crozier bizi yakın zamanda çalıştırmaya başlayacak. Burada beklediğimiz her gün biraz daha zayıf düştüğümüzün farkında. Sonunda tekneleri çekemez duruma geleceğiz. Bu kampta teker teker ölmeye başlayacağız ya da yaratık gelip bizi yataklarımızda öldürecek.”

Bridgens yine kafasını salladı. Ellerine bakıyordu.

Peglar devam etti, “Aynı kızak grubunda değiliz, aynı teknede de olmayacağız ve belki ölürken birbirimizi göremeyeceğiz. Bu yüzden sana şimdi elveda diyeceğim ve bir daha söylemek zorunda kalmayacağım.”

Bridgens sessizce kafasını salladı. Ayaklarına bakıyordu. Sis, Tanrı’nın soğuk nefesi gibi ortalığı kaplamıştı.

Peglar John’a sarıldı. Bridgens dik durmaya çalıştı, bir an sendeledi ve sonra o da Harry’yi kucakladı.

Peglar döndü ve kamptaki küçük Hollanda çadırına yavaşça yürümeye başladı. Bir an duraklayıp arkasına baktığında Bridgens’i görmedi. Sis onu iz bırakmadan yutmuş gibiydi.

43
CROZIER

Daha yürürken uyumaya başlamıştı. İki kilometre kuzeydeki James Ross tepeciğine doğru sisler içinde yol alırken Crozier, Fitzjames'e mürettebatı Terör Kampında birkaç gün daha tutmanın artı ve eksilerinden bahsediyordu. Aniden Fitzjames onu sarsarak uyandırdı.

"Geldik Francis. Kıyı buzullarının yakınındaki büyük beyaz kaya da burada işte. Victory Noktası ve tepe sol tarafta olmalı. Sen yürürken gerçekten uyuyor muydun?"

Crozier, "Hayır, elbette uyumuyordum," dedi. "O zaman Teknedeki iskeletlere dikkat edin" ve "Kızlara dikkat edin" derken neyi kastettin? Konumuzla ilgisi olmadığı için soruyorum. Doktor Goodsir'ün kamptaki hastaların yanında kalmasından ve dört tekne alıp hâlâ sağlıklı olan mürettebatla Büyük Esir Gölü'ne açılmaktan bahsediyorduk." "Yalnızca yüksek sele düşünüyordum."

"Memo Moira kim?" diye sordu Fitzjames. "Ve neden seni birliğe göndermiyor?"

Crozier uykusu açılsın diye şapkasını ve atkısını çıkardı. Soğuk hava onun kendine getirecekti. "Bu lanet tepe hangi cehennemde?" diye çıkıştı.

"Bilmiyorum," dedi Fitzjames. "Tam burada olmalıydı. Buzdağlarını ve büyük beyaz kayayı görünce Victory Noktası ve tepe sol tarafta kalır."

Crozier, "Tepeyi geçmiş olamayız," dedi, "Yoksa bu lanet buzulu da geçerdik."

Tepeyi bulmak sis yüzünden kırk beş dakikalarını almıştı. Bir ara Crozier, "O Allah'ın belası beyaz yaratık bizi şaşırtmak için tepeyi alıp bir yere sakladı herhalde," dedi. Fitzjames hiç ses çıkarmadan kumandanının yüzüne baktı.

Yoğun sis içinde yollarını iki kör adam gibi hisleriyle bulmaya çalıştılar. Birlikte hareket etmeliydiler yoksa bu bitmek bilmeyen şimşek ve gök gürültüsü yüzünden birbirlerinin seslerini bile duyamazlardı.

Crozier, "Tepe eski yerinde değil," dedi.

Diğer Yüzbaşı da "Öyle görünüyor," diyerek onayladı.

"Ross tepeciği, Victory Noktası'nın sonundaki tümsekteydi. Ama oranın yüzlerce metre batısındayız."

“Bu çok saçma,” dedi Fitzjames. “Francis, kutuplara defalarca geldin. Şimşek ve gök gürültüsü için biraz erken değil mi?”

“Burada yaz ortasından önce bu tür şeyler olmaz. Olsa bile böyle bir gürültü çıkarmaz. Bu ses daha kötü bir şeyin sesi,” diye cevap verdi Crozier.

“Nisanın sonunda ve sıcaklık hâlâ sıfırın altındayken bir fırtınadan daha kötü ne olabilir?”

“Top sesleri,” dedi Crozier.

“Top sesleri mi?”

“Lancaster ve Peel geçitlerinden aşağıya doğru ilerleyerek batık Erebus’la terk edilmiş Terör’ü arayan kurtarma gemisinin top sesleri. Gitmeden önce yirmi dört saat boyunca seslerini duyurmak için top atacaklar.”

Fitzjames, “Lütfen, sus Francis,” dedi. “Biraz daha konuşursan kusacağım. Bugün yeterince kustum zaten.”

Crozier ceplerini karıştırırken, “Üzgünüm,” dedi.

“Gerçekten bizi bulabilmek için top atıyor olabilirler mi?” diye sordu genç Yüzbaşı. “Çünkü top sesine çok benziyor.”

“Sor John Franklin cehenneminde böyle bir şeye imkân yok,” dedi Crozier, “Grönland’a kadar her taraf kalın buz kütleleriyle kaplı.”

Fitzjames merakla, “O zaman bu sis nereden geliyor?” diye sordu. “Sen ceplerinde ne arıyorsun Crozier?”

“Terör” den getirdiğimiz metal kutuyu yanıma almayı unutmuşum. Cenaze töreninde cebimde bir ağırlık hissediyordum, yanıma aldığımı düşündüm; meğer silahımmış.”

“Kâğıt getirdin mi?”

“Hayır, Jopson’da vardı; ama çadırda bırakmışım.”

“Peki, kalem ve mürekkep? Mürekkebi bir kese içinde vücuduma yakın bir yerde saklarsam donmadığını keşfettim.”

“Kalem de yok, mürekkep de,” dedi Crozier. Fitzjames, “Sorun değil,” dedi, “Paltomun cebinde var. Graham Gore’un notunun üstüne yazabiliriz.”

Crozier, “Tabii doğru tepedeysek,” diye homurdandı. Ross tepeciği yaklaşık iki metreydi. Bu ise benim göğsüme kadar zor geliyor.”

İkisi de tepedeki taşları kaldırmaya başladı. Bütün taşları indirmek istemiyorlardı; çünkü sonra yeniden yapmak zorunda kalacaklardı.

Fitzjames taşların arasında rulo biçiminde bir kutu buldu; yıpranmış; ama bozulmamıştı.

“Graham’ın notu mu?” diye sordu Crozier.

“O olmalı,” diye cevapladı Fitzjames. Eldivenini çıkarıp sarılmış notu açtı ve okumaya başladı:

*

28 Mayıs 1847.

Majestelerinin Gemisi Terör ve Erebus 70° 05” Kuzey Paraleli, 98° 23” Batı Meridyeninde kışı geçirdik. 74° 43” 28” Kuzey Paralelindeki Beechey Adasında da 1846-47 kışını geçirdikten sonra...

*

Fitzjames durakladı. “Bekle, bu doğru değil. Biz Beechey’de 1845-6 kışını geçirdik, 1846-47 değil.”

“Bu yazıyı Graham Gore’a Sör John yazdırdı,” dedi Crozier. “O da bizim şu anda olduğumuz gibi yorgundu herhalde.”

“Kimse bizim kadar yorgun olamaz,” dedi Fitzjames. “Sör John Franklin seferi yönetiyordu. Her şey yolundaydı.”

Crozier gülmedi. Ama ağlamadı da. “Graham Gore bu notu, yaratık Sör John Franklin’i öldürmeden bir hafta önce buraya koymuştu.”

“Ve ertesi gün yaratık Graham’ı da öldürdü,” dedi Fitzjames. “Her şey yolundaydı.” Bu notu yazacağımız aklına gelir miydi? Kâğıdın kenarında boşluklar var istersen oraya yaz.”

Üst üste yığılı taşların kuytu tarafına sığıştılar. Sıcaklık gittikçe düşüyordu ve rüzgâr yeniden çıkmıştı; ama buna rağmen sis kalkmıyordu. Kuzeybatıdan top sesleri gelmeye devam ediyordu.

Crozier mürekkebi nefesiyle ısıtmaya çalıştı ve kalem ucunu hokkanın dibine batırıp yazmaya başladı:

*

(25 Nisan),

Majestelerinin Gemileri Erebus ve Terör 22 Nisan’da boşaltıldı. Yüzbaşı F. R. M. Crozier’ın emrindeki 105 kişilik subay ve mürettebat 69° 37” 42” Kuzey Paraleli ve 98° 41” Batı Meridyeni’ne yerleşti. Teğmen Irving, Sör James Ross’un 1831 yılında yaptığı tahmin edilen bu çakıl tepeciğine 1847 Haziran’ında Kumandan Gore tarafından bırakılan kâğıdı buldu. Sör James Ross Tepeciği hiçbir zaman bulunamadı ve bu kâğıt da Sör James Ross tepeciğine...

*

Crozier yazmayı bıraktı. Tanrı aşkına ben ne yazıyorum? diye düşündü. Son cümleleri bir daha okudu: “Sör James Ross’un 1831 yılında yaptığı tahmin edilen bu çakıl tepeciği?” “Sör James Ross tepeciği hiçbir zaman bulunamadı?”

Crozier derin bir iç çekti. Erebus ve Terörden kızaklarla Terör Kampı’na malzeme taşınması, John Irving’in ilk emriydi; sonra Victory Noktası ile Ross Tepeciği bulunacaktı. Irving’in işaretlediği eski haritada kamp ile tepe arasındaki mesafe altı buçuk kilometreydi; ama gerçek mesafe bunun yarısıydı. Crozier, Gore’un yazdığı notun yanlış bir tepeden alınıp buradaki gerçek Ross tepeciğine bırakıldığını düşünmeye başlamıştı.

Kafası karışıyordu, Fitzjames’e baktı ve Yüzbaşının oturduğu yerde horlamaya başladığını fark etti. Kâğıdı, kalemi ve mürekkep hokkasını eline aldı. Bir yandan üstündeki karı silkeliyor bir yandan yüzüne kar sürerek uyanık kalmaya çalışıyordu.

Dikkatini topla Francis, İsa aşkına dikkatini topla. Başka bir kâğıdı daha olsaydı hepsini baştan yazardı. Yıpranmış kâğıdın tam ortasında Bu Kâğıt Bulunduğunda Deniz Kuvvetleri Komutanlığına İletilmelidir, yazıyordu ve bu uyarı Fransızca, Almanca, Portekizce gibi birçok dilde tekrarlanmıştı. Crozier ise şimdi kendi el yazısını tanıyamıyordu; çünkü yazısı donmak üzere olan ya da ölen bir adamın el yazısına benziyordu. Ya da her ikisine birden.

Sorun değil, diye düşündü. Ya bu yazıyı kimse okumayacak ya da biz öldükten çok uzun bir süre sonra bulacaklar. Hiç sorun değil. Belki Sör John da bunun bilincindeydi. Belki de bu yüzden Beechey’de metal mektup kutularından bir tane bile bırakmamıştı. Böyle olacağını o da biliyordu.

Kalemi, donmak üzere olan mürekkebe batırıp yazmaya başladı.

Sör John Franklin’in 11 Haziran 1847’deki ölümünün ardından Sefer’deki denizcilerden 9’u subay toplam yirmi dört kişi daha öldü.

Crozier yeniden durdu. Doğru muydu? John Irving’i de katmış mıydı? Hesaplayamıyordu. Düne kadar onun sorumluluğunda olan 105 kişi vardı... 105 kişiyle gemisi, evi, karısı, hayatı olan Terör’ü terk etmişti... Ve o günden sonra saymayı da bırakmıştı.

Kâğıdın üstünde kalan son boşluğa da Yüzbaşı Subay F. R. M. Crozier yazdı.

Fitzjames’i dürterek uyandırdı, “James... Şuraya ismini yaz.”

Gözlerini ovuşturup kâğıda bakan Fitzjames okuyacak halde değildi ve Crozier’ın gösterdiği yere imzasını attı.

‘“Majestelerinin Gemisi Erebus’un Yüzbaşısı” da yaz,” dedi Crozier.

Fitzjames kendisine söyleneni yaptı.

Crozier kâğıdı katlayıp metal kutunun içine koydu ve tepedeki oyuğun içine bıraktı. Sonra eldivenini takıp Fitzjames’in yanına sokuldu.

“Francis, onlara nerede olduğumuzu ve ne zaman hareket edeceğimizi yazdın mı?”

Crozier yazmadığını fark etti. Sebebi şuydu... Ne yapacakları beli olmadığı için kâğıda bir şeyler yazmak hepsinin ölüm emrini imzalamaya eşitti. Çünkü kızaklarla Boothia’ya gitmek ya da George Back’in Great Fish Nehri’ne açılmak konusunda hâlâ karar vermemişti. Buraya yıllardır gelip gittikleri halde kimsenin hiçbir şeyi bulup okumadığını da söylemişti. O halde neden yazsındı ki...

Fitzjames, Crozier’ı susturdu.

Sisin içinde bir şey dönüp duruyordu. Donmuş çakılın üstündeki ayak seslerini duyabiliyorlardı. Büyük bir şey nefes alıp veriyordu. Dört ayak üstünde hareket eden bu şey onların beş metre ötesindeydi. Gök gürültüsüne rağmen pençe sesleri kolayca duyuluyordu.

Huuf, huuf, huuf.

Şimdi tam arkalarındaydı ve tepenin etrafında dönüyordu. İki adam ayağa kalktı.

Crozier silahını çıkardı. O şey, her neyse tam karşılarında durmuyordu ve nefesi leş gibiydi; ama sis yüzünden görünmüyordu.

Fitzjames’in silahı yoktu ve Crozier’ın eline tutuşturduğu kâğıt kalemle öylece kalmıştı. Yerden yaklaşık bir buçuk metre yüksekliğindeki üçgen vücutlu yaratık sislerin içinden yavaşça yaklaştı. Islak, beyaz kürkü sisten ayırt edilemiyordu. Siyah gözlerini iki metre öteden dikmiş, adamlara bakıyordu.

Crozier silahını kaldırıp karşısındaki o şeyin kafasına doğrulttu. Yaklaştıkça geniş omuzları belirginleşti. Crozier bu şeyin kafasından biraz daha yukarıya ateş açtı. İskorbütün zayıflattığı bünyeler için bu ses bile sağır ediciydi.

Yavru kutup ayısı dön ayağının üstünde böğürerek kaçıp gitmişti. Crozier ile Fitzjames gülmeye başladı. İkisi de kendilerini durduramıyordu. Biri sakinleşse diğeri daha büyük bir kahkaha atıyor ve şamata sürüp gidiyordu.

Gülmekten karınlarına ağrı girmişti. Crozier tabancasını yere bıraktı ve katıla katıla güldü. Gözlerinden süzülen yaşlar çenesinde varmadan

donuyordu.

Kahkahalar azaldıkça kıkırdamalar başladı ve sonunda o da yerini homurtuya bıraktı.

Crozier, “Şu anda ne olsaydı sol teslisimi vermeye hazırdım biliyor musun?” diye sordu.

“Ne?”

“Bir kadeh viski. Yani iki kadeh. Biri bana diğeri sana. İçkiler benden olurdu, James.”

Fitzjames kafasını salladı, gözkapaklarındaki buzu ve kızıl sakalındaki donmuş sümüğü sildi. “Teşekkürler, Francis. Ben de kadehimi senin şerefine kaldırırdım. Senden daha iyi bir kumandanın emrinde hiç çalışmamıştım.”

Crozier, “Mürekkebi ve kalemi alabilir miyim?” dedi.

Eldivenini tekrar çıkardı, taşları indirip metal kutuyu aldı ve içindeki kâğıdın boş kalan küçük bir köşesine şöyle yazdı: Ve yarın, 26’sında Fish Nehri’ne doğru yola çıkıyoruz.

44
GOODSIR

Doktor Harry D. S. Goodsir'ün günlüğünden:

6 Haziran Salı

Sonunda Yüzbaşı Fitzjames öldü. Bu onun için Tanrı'nın bir lütfu oldu. Altı hafta önce tekneleri güneye çekmeye (Geminin hayatta kalan son cerrahının katılmadığı bir cehennem yolculuğuna) başladığımızdan beri ölen diğerlerinin aksine, bence Yüzbaşı'nın ölüm sebebi iskorbüt değildi.

O da iskorbüt hastasıydı, buna şüphe yok. Bu iyi adamın otopsisini henüz tamamladım ve vücudundaki çürükler, kanayan dişetleri, moraran dudakları tamamen iskorbütün sonuçları. Ama bence onu öldüren şey bu hastalık değil.

Kaptan Fitzjames'in son üç günü Terör Kampı'nın yüz otuz kilometre güneyinde, Kral William topraklarının batıya kıvrıldığı rüzgârlı körfezde geçti. Altı haftadır ilk defa bütün çadırları ve denizcilerden birinin uzun bir süre önce kızakla getirdiği büyük dem ir sobayı kurduk. Geçen altı hafta içinde yemeklerimizin büyük kısmını ya soğuk ya da küçük ocakların ısıttığı ölçüde ılık yiyebildik. Son iki gecedir sıcak yemek yiyoruz; elbette ağır işlerde çalışan denizciler için asla doyurucu olmuyor; ama hiç değilse sıcak. İki gündür aynı yerde uyanıyoruz. Adamlarımız buraya Comfort Körfezi diyor.

Kaptan Fitzjames hayata gözlerini kapatırken huzurlu olsun diye işleri yarım bıraktık. Ama Yüzbaşı'nın son günleri hiç de huzur içinde geçmedi.

Fitzjames'in son günlerinde yaşadığı sorunları zavallı Teğmen Le Vesconte de yaşamıştı. Teğmen bu korkunç güney yolculuğunun on üçüncü gününde aniden öldü. Yanlış hatırlamıyorsam Terör Kampı'ndan otuz kilometre uzaklaşmıştık ve aynı gün Er Pilkington da son nefesini verdi. İskorbüt hastalığı her ikisinde de ilerlemişti ve son günlerinde fazla ıstırap çekmediler.

Teğmen Le Vesconte'nin ilk adının Harry olduğunu unutmuşum. Onunla arkadaş gibiydik ama ilişkimiz her zaman resmiydi ve yoklama listesinde de adı H. T. D. Le Vesconte olarak yazılıydı. Diğer subayların ona, belki de yüzlerce kez Harry diye seslendiklerini duymuş olmalıydım;

ama buna dikkat edemeyecek kadar meşguldüm. Ancak cenaze töreninden sonra diğerlerinin ondan Harry diye bahsettiklerini fark ettim.

Er Pilkington'un ilk adı da William'dı.

Le Vesconte ve Pilkington'un mayıs başlarındaki cenaze töreninden sonra bazı adamlar onların gömüldükleri yere Le Vesconte Noktası adını verelim, demişlerdi; Crozier, eğer her bitimiz öldükten sonra gömüldüğü yere onun adını verecek olsaydık burada boş yer kalmazdı, diyerek bunu reddetmişti.

Crozier'in sözü hepimizi çok şaşırtmıştı. Bu da bir tür mizah anlayışı olmalıydı; ama beni şok etmişti ve diğerleri de şaşkınlıktan susup kaldılar.

Belki de Yüzbaşı Crozier'ın niyeti buydu. Ölen subayların isimlerinin doğaya verilmesi tekliflerini sona erdirmek istemişti.

Yüzbaşı Fitzjames birkaç hafta boyunca iyileşme göstermişti; ama dört gün önce durumu ani bir kötülemeyle ağırlaştı. Mide ve bağırsak sonulları yaşıyordu ve 2 Haziran da tümüyle çöktü. Kızaklı yolculuğumuzu basta denizciler için durdurmak yerine onları da kızaklara yerleştirerek diğer yüklerle birlikte çekecektik. Yüzbaşı Crozier, Fitzjames'in kendi teknesinde rahat edeceğinden emindi.

Vardiyalı yürüttüğümüz uzun yolculukta mümkün olduğunca karadan ilerlemeye çalışıyorduk; çünkü buz kalıpları ve basınç sırtlarında hem yavaşlıyor hem de fazlasıyla zorlanıyorduk. Kızak çekenler on teknenin ikinci beşlisini de çekmek için geri giderken ben ağır hastaların yanında kalıyordum. Bu sırada, yüz adamı doyurmak için küçük, ocaklarını hazırlayan Bay Diggle ve Bay Wall ile bizi Eskimolara ve yaratığa karşı koruyan silahlı gözcüler bana yoldaş oluyordu. Hem de hasta ve ölmek üzere olanlardan daha fazla.

Kaptan Fitzjames'in mide bulantısı, kusmaları ve ishali dinmiyordu. Aniden giren kramplar bu cesur adamı iki büklüm yapıp ağlatacak denli şiddetliydi.

İkinci gün kızak grubuna dönmek istese de durumu yeniden ağırlaştı. Bu sefer kusmalar ve kramplar aralıksız devam etti. Adamlar, onun yattığı tekneyi bırakıp gerideki kalan ikinci grubu çekmeye gittiklerinde Yüzbaşı Fitzjames bana, artık bulanık ve çift görmeye başladığını itiraf etti.

Kar gözlüklerini takıp takmadığını sordum. Kimse o gözlükleri sevmiyordu; çünkü görüşü büsbütün karartıp baş ağrısı yapıyordu. Yüzbaşı

Fitzjames de o gözlükleri kullanmadığını söyledi; çünkü hava yeterince kapalıydı. İshal ve kusma nöbeti sohbetimizi böldü.

O gece Yüzbaşı Fitzjames'e çadırında eşlik ediyordum ve geç saatlerde, bana yutkunma zorluğundan ve ağız kumluğundan bahsetti. Daha sonra nefes alması da güçleşince konuşamaz oldu. Gün doğumuna yakın Fitzjames'in kollarına felç indi ve artık onları hiç kıpırdatamamaya başladı.

Yüzbaşı Crozier o gün mola verdi. Altı hafta önce Terör Kampı'ndan ayrıldığımızdan beri ilk kez tam günlük izin kullanıyorduk. Bütün çadırlar kuruldu. Crozier'ın teknesindeki revir çadırı da nihayet kuruluyordu. Rüzgârlı ve buz gibi havada mızmızlanan denizciler çadırı tam üç saatte kurabildiler. Ve bir buçuk aydır ilk defa bütün hastalar rahat yüzü gördü.

Kaptan Fitzjames'in kamarotu Bay Hoar yolculuğun ikinci gününde ölmüştü. (İki kilometre bile ilerleyemediğimiz ilk günün gecesinde Terör Kampı manzarasından henüz uzaklaşamamıştık. Sanki on iki saat süren ölümüne mücadele bize hiçbir şey kazandırmamıştı. Terör Kampı'nın güneyindeki dar koydan geçmek yedi günümüzü aldı ve sadece on kilometre ilerleyebildik. Bu da hepimizin moralini altüst etti.)

Aylar önce beyin fonksiyonlarının büyük bir kısmı hasar gören Er Heather, yolculuğun dördüncü gününde ölüme yenik düştü. Arkadaşları, aynı akşam aceleyle kazman mezarının başında ona gayda çaldılar.

Ve bir süre böyle ölümlerle geçti. Ama Teğmen Le Vesconte ile Pilkington'un ölümünden sonraki ikinci haftanın sonuna kadar ölen olmadı. Herkes kendini, gerçekten hasta olanların öldüğüne ve güçlü bünyelerin hayatta kaldığına inandırmıştı.

Kaptan Fitzjames'in ani çöküşü hepimize gittikçe güçsüzleştiğimizi, hatırlattı. Artık aramızda sağlam adam kalmamıştı. Belki sadece dev Magnus Manson hariç; çünkü bir tek o, ne kilo ne de güç kaybediyordu.

Fitzjames'in sürekli kusmasını durdurabilmek için ona çadıruşağı otuyla reçine vermeye başladım. Biraz faydası oldu. Midesinde katı ya da sıvı hiçbir şeyi tutamıyordu. Bulantıyı dindirsin diye ıhlamur veriyordum ama hiçbir işe yaramıyordu.

Mükemmel bir balgam söktürücü olan mazı tozuna, adasoğanı şurubu ekleyip Fitzjames'in yutkunma güçlüğünü azaltmaya çalıştım. Ölmek üzere olan bu adamın boğazında hafif bir iyileşme oldu.

Kaptan Fitzjames önce kollarını ve ardından bacaklarını kullanamaz hale gelince ona Alageyik boynuzundan üretilen amonyum karbonatı ve kâfur çözeltisini; hatta Peru'nun koka şarabından içirmeyi bile denedim.

Bu, şarap ve kokainden yapılan güçlü bir karışımdı. Bu çözeltilerin yarım dozu felci engellemeye yarıyordu.

İşe yaramadılar Felç Yüzbaşının vücuduna yayılıyordu. Ne konuşabiliyor ne de hareket ediyordu, ama kusmanın ve krampların sonu gelmiyordu.

Artık konuşamıyor olması hiç değilse denizcilerin onu acı içinde feryat ederken duymasını da engelliyordu. Ama son gün, onun sessiz çığlıklarla çırpındığına şahit oldum.

Bu sabah, Fitzjames'in çilesinin dördüncü ve son günü, felç solunum sistemini de ele geçirince ciğerleri iflas etti. Bütün gün nefes alabilmek için çabaladı. Lloyd ve ben Fitzjames'i yatağında oturur pozisyona getiriyor ya da onu kaldırıp ayaklarını sürükleyerek çadırın etrafında yürütmeye çalışıyorduk. Buzlu zemine değen çıplak ayaklarının ciğerlerinin çalışmasına yardımcı olmasını umut ediyorduk. Arkadaşının yanından hemen hiç ayrılmayan Crozier de bize eşlik ediyordu.

Son bir umut, Hint tütününden yapılmış viski renkli lobelya tentürünü de denedim. Bununla Fitzjames'in boğazına masaj yapıyordum. Ölmek üzere olan yavru bir kuşu besliyor gibiydim. Lobelya tentürü, boşalmış ecza dolabımdaki en iyi solunum ilacıydı. İsa'yı bile yerinden kaldırabilecek güçteydi.

Ama o da hiçbir işe yaramadı.

Bir cerrah olduğum unutulmamalı, doktor değilim. Anatomi eğitimi aldım ve cerrahi uzmanıyım. Doktorlar reçete yazar; cerrahlar keser. Ama ölen meslektaşlarımdan kalanlarla elimden gelenin en iyisini yapmaya çalışıyorum.

En kötüsü ise Yüzbaşı Fitzjames'in son saatlerinde bilincinin tamamen açık olmasıydı. Gözlerindeki korku ve terörü görebiliyordum. Bedeni ölüyordu ve bilinci açıklı. Bana gözleriyle yalvarmaktan başka hiçbir şey yapamıyordu. Ve benim elimden hiçbir şey gelmiyordu.

Acısını sonlandırmak için ona kokain vermeyi düşünsem de Hipokrat yeminim ve dini inancım buna izin vermedi.

Dışarı çıkıp beni kimsenin göremeyeceği bir yerde ağladım.

Kaptan Fitzjames bu öğleden sonra saat üçü sekiz geçe öldü. 6 Haziran 1848'de.

Mezarı kazılmıştı bile. Üstünü örten kayalar da yerleştirildikten sonra herkes görevinin başına döndü. Üç yıldır onun emrinde çalışan bazı

denizciler ağladı. Bugün hava beş derece olmasına karşın kuzeybatıdan esen soğuk, bir rüzgâr gözlerimizden süzülen gözyaşlarımızı dondurdu.

Birkaç denizci havaya ateş açtı. Mezarın bulunduğu tepenin üstündeki bir kar tavuğu buz kalıbına doğru süzülüyordu. Denizciler çığlığı bastı. Yüzbaşı için değil, akşam yemeğinde yiyecekleri kar tavuğu için. Adamlar silahlarını hazırlayana kadar, kuş yüzlerce metre uzağa gitmişti. (Zaten bu denizcilerden hiçbiri, yüz metre öteden hareket halindeki bir kuşu vuramazdı.)

Yarım saat sonra Yüzbaşı Crozier revir çadırına gelip beni dışarı çağırdı.

Kaptan Fitzjames'i iskorbüt mü öldürdü? Sorusu buydu. Bence öyle olmadığını söyledim, onu öldüren daha ciddi bir şey olmalıydı.

Crozier, "Kaptan Fitzjames, ona hizmet eden kamarotun ve diğer subayların onu zehirlediklerini düşünüyordu," diye fısıldadı. "Bu mümkün olabilir mi?"

"Bridgens mı?" dedim yüksek sesle. Şaşırmıştım. Kitap kurdu yaşlı kamarotu hep sevmişimdir.

Crozier kafasını salladı. "Richard Aylmore, Erebus subaylarına son iki haftadır hizmet ediyor," dedi. "Zehir olabilir mi, Doktor Goodsir?"

Tereddüt ettim. Evet dersem Aylmore gün doğmadan kurşuna dizilirdi. Kamarot, Büyük. Venedik Karnavalı'ndaki tedbirsizliği yüzünden ocak ayında cezalandırılmıştı. Ayrıca Terör'ün küçük kalafatçı yardımcısı yalancı Hickey'in de sırdaşıydı Hepimiz Aylmore'un kinci bir adam olduğunu biliyorduk.

Yarım saat önce Crozier'a "Zehir olabilir," dedim. Ama kasıtlı yapılmış olamaz.

Bu ne demek oluyor?

Yani subaylar Goldner marka konserve yiyeceklerle besleniyorlar. Bozulmaya başlayan yiyeceklerde ölümcül zehirler oluşabilir. Bunu anlamak kolay değildir. Belki çıplak gözle görülemeyecek mikroskobik bakteriler oluşuyordun Konservenin bozulduğunu koklayarak anlayamaz mıyız? diye fısıldadı Crozier.

Hayır. Bu zehir önce ses tellerine sonra bütün vücuda yayılır. Görülemez ve kokusu da yoktur. Yani ölüm kadar görünmezdir.

Crozier uzunca bir süre düşündü ve sonunda "Üç hafta içinde bütün konserve gıdaların tüketimine son verilmesini söyleyeceğim," dedi. "Salamura domuz eti ve çöreklerle idare edeceğiz. Ve onları da soğuk olarak yiyeceğiz."

“Bu habere kimse sevinmeyecek,” dedim.

“Bu kadar güç koşullarda adamları yiyecekten de mahrum ederseniz isyan çıkarırlar.”

Crozier gülümsedi. “O zaman herkesi mahrum etmeyiz. Aylmore, yemeye devam edebilir. Fitzjames’e servis ettiği yemeklerin dışında.”

“İyi geceler Doktor Goodsir.”

Revir çadırına dönüp uyku tulumuma girdim ve taşınabilir maun masamı dizlerimin üstüne koydum.

Ellerim sürekli titrediği için yazım eskisi kadar okunaklı değil. Ve ellerim titremesi de soğuktan değil.

Ne zaman birini tanıdığımı zannetsem hep yanılıyorum. Milyonlarca yıllık tıp bilimi insan ruhunun sırlarını açıklamaya yetmiyor.

Yarın şafaktan önce yola çıkacağız. Bundan sonra mola vereceğimizi de sanmıyorum.

45
BLANKY

Tom Blanky, üçüncü bacağı da kırılınca artık sona geldiğini anladı.

Terör'ün yetenekli marangozu Bay Honey'nin Blanky'ye İngiliz meşesinden yaptığı ilk tahta bacak kusursuzdu. Adeta bir sanat eseriydi ve Blanky onu sergilemekten çok hoşlanırdı. Gemideyken tahta bir bacakla topallamak çok zor değildi; ama Blanky buza inmek zorunda kaldığında tahta bacağın ucuna bir de tahta ayak eklemişti. Buzda rahat yürüyebilmesi için tahta ayağın altında vidalan vardı. Ve bu tek bacaklı adam kızak çekemese de buzda ilerlerken diğer denizcilerden daha uzun süre dayanabiliyordu. Ama artık değil.

Tahta bacaklarından ilki Terör Kampını terk ettikten on dokuz gün ve Le Vesconte ile Pilkington'un ölümünden de kısa bir süre sonra kırılmıştı.

O gün, Tom Blanky ile Bay Honey, yirmi kişilik grubun çektiği teknelerden birine oturmuş ve Bay Honey buz uzmanı için yeni bir bacak yapmıştı.

Blanky, kızak grubu arasında aksayarak gezinirken tahta bacağını takıp takmamak konusunda hiç emin olamamıştı. Buza indikleri zamanlar vidalı tahta ayağının çok kullanışlı olduğunu görmüştü; ama artık buzlu zeminde değil çoğunlukla toprak zeminde ilerliyorlardı.

1847 yazına göre daha sıcak geçen bu yaz buzlar erimeye başlayınca Tom Blanky'nin tahta ayağı düz kayaların üstünde kaymaya ve yarıklarda takılmaya başlamıştı.

Buzun üstündeyken Blanky kızak çeken arkadaşlarıyla dayanışma içinde olduğunu göstermek için bir ileri bir geri koşturup duruyor, gücü yettiğince malzeme taşıyor ve yorgun düşen birinin koşumlarını alıp kızak çekmeye girişiyordu. Ama değil kızağı, kendi ağırlığında bir yükü bile çekemeyeceğini herkes biliyordu.

Altıncı hafta ve yetmiş beşinci kilometre sonunda Blanky üçüncü tahta bacağını kullanmaya başladı. İçlerinden en dayanıksızı buydu ve artık kızak seferlerindeki ikinci vardiyaya katılmadığı halde kayalıklardan ya da akıntılardan geçerken bile çok zorlanıyordu.

Tom Blanky yorgun ve hasta denizcilere bir yük olduğunu düşünmeye başlamıştı. Üçüncü tahta bacağı da kırılmaya yüz tutmuştu ve artık yeni bir

bacak yapmak için kullanılabilecek hiç tahta yoktu; ama Blanky buna rağmen dayanıyordu; çünkü eğer teknelere geçebilirlerse bir buz uzmanı olarak onun bilgisine ihtiyaç olacaktı.

Hava sıcaklığı arttıkça kayalıklardaki buzlar erimeye başlamıştı; ama buzdağlarının ardındaki kütlelerde hiçbir kırılma belirtisine rastlanmıyordu. Blanky sabırlı olmaya çalışıyordu. Hava sıcaklığı mevsim normalinin üstünde bile olsa bu enlemdeki buzulların temmuz ortalarından önce kırılmayacağını çok iyi biliyordu.

Yalnızca birilerine yararlı olup olmaması değil, yaşaması da buza bağlıydı. Eğer teknelerle denize inerlerse yaşayabilirdi ve teknedeyken tahta bacağına da ihtiyacı kalmazdı. Crozier onu kendi teknesinin yüzbaşısı yapmıştı ve sekiz kişilik mürettebatından o sorumluydu. Buz uzmanı bir kez daha denize inebilse yaşamaya devam edebilirdi. On tekneyle Great Fish Nehri'nin ağzına ulaşınca orada durup tekneleri nehir koşullarına göre hazırlar ve kuzeybatıdan esecek en hafif rüzgârın yardımıyla da akıntıya doğru ilerleyebilirlerdi. Blanky dayanıksız tahta bacağı ile teknedeki taşıma işinde de faydasız olacağını biliyordu.

Eğer denize açılana kadar dayanabilirse Thomas Blanky yaşardı. Ama iyimser kişiliğini bile yok etmeye başlayan bir sırrın farkındaydı: Yaratık, terörün ta kendisi, peşindeydi.

Kızaklı gruplar geniş kıyı boyunca bütün gün yüklerini çekip ıslak çadırlarında birkaç saatlik uykularına dalana kadar yaratık onları izliyordu.

Bazen subaylar dürbünleriyle denize bakarken onu görüyorlardı. Ne Crozier ne Little ne Hodgson ne de diğer subaylar kızak çeken denizcilere gördüklerinden bahsetmiyorlardı. Ama Blanky, düşünmeye ve insanları izlemeye daha fazla vakti olduğu için her şeyin farkına varıyordu.

Bazen kızak çekenler de yaratığı çıplak gözle görebiliyorlardı. Yaratık, bazen birkaç kilometre arkalarından onları izliyor; beyaz bir buzun önünde siyah bir leke ya da siyah bir kayanın önünde beyaz bir leke olarak onlara görünüyordu.

Blanky'nin en yakın arkadaşı ve Erebus'un kızıl sakallı buz uzmanı James Reid, Kutup ayışıdır, diyordu. Becerebilirlerse sizi yerler; ama genellikle zararsızdırlar. Onları silahla öldürebilirsiniz. Dua edin de bize daha fazla yaklaşsınlar. Taze ete ihtiyacımız var.

Blanky onun ara sıra vurdukları kutup ayılarından biri olmadığını biliyordu. O yaratıktı. Herkes ondan korkuyordu, özellikle de geceleri; ama Blanky yaratığın kendisi için geldiğinin farkındaydı.

Bu uzun yürüyüşler herkesi yoruyordu; ama Blanky'nin bitmek bilmeyen bir ıstırabı vardı ve bu, iskorbüt değil, yaratığın koparıp aldığı bacağındaki dinmeyen acıydı. Her gün on altı ya da on sekiz saat, boyunca buzun üstünde ve kayalıklarda yürüdüğü için bacağında kanama başlıyordu. Kan, tahta bacağını ve kalın yelken bezinden yapılma pantolonunu sırılsıklam ediyordu.

Yürüyüşün ilk haftalarında havanın soğuk olması Blanky için bir şanstı; çünkü aşırı soğuk, kanı donduruyordu. Ama şimdi, hava sıcaklığı sıfırın üstüne çıktıkça kanama yeniden başlıyordu.

Uzun paltolar sayesinde Blanky'nin bacağındaki kanamayı kimse görmüyordu; haziran ortalarında hava ısındıkça paltolar fazla gelmeye başladı ve denizciler kat kat giysilerini çıkarıp kızakların üstüne yığdılar. Öğleden sonraları hava soğumaya başlayınca tekrar giyiniyorlardı. Blanky'ye neden hâlâ uzun palto giymeye devam ettiğini sorduklarında, espriler yaparak konuyu geçiştiriyordu. Ben soğukkanlıyım çocuklar, tahta bacağım zemindeki bütün soğuğu emerek vücuduma yayıyor. Beni titrerken görmenizi istemem.

Ama sonunda paltosunu çıkarmak zorunda kaldı. Kızak yolculuğu boyunca yerinde hiç durmayan ve bacağındaki ağrı yüzünden soğuk terler döken Blanky bir terleyip bir donmaya dayanamayarak paltosunu çıkardı.

Kanamayı gören denizciler hiçbir şey söylemedi. Herkesin kendi derdi vardı. Birçoğu zaten iskorbüt yüzünden sürekli kanama geçiriyordu.

Crozier ve Little, buz uzmanları Blanky ve Reid'i sık sık yanlarına çağırıp kıyıdaki buzdağlarının ardında durumun ne olduğunu soruyorlardı. Reid, çözülme hareketlerinin daha etkin olduğu kuzeybatıdaki buz kütlelerine oranla, Kral William topraklarında daha yavaş bir parçalanma olacağını savunuyordu.

Blanky daha iyimserdi. Kuzey kıyısındaki buzdağlarının gittikçe küçüldüklerine dikkat çekti. Bir zamanlar kıyı ile deniz arasında dev duvarlara benzeyen buzdağları, şimdi alçak buz bacalarına dönüşmüştü. Çünkü Kral William topraklarındaki burun, denizi ve sahili, Erebus ile Terör'ün bulunduğu tarafa akan bir buzul nehrinden koruyordu. Buzlardaki bu basınç ise Kuzey Kutbu'ndan geliyordu. Kral William topraklarının güneyinde her şey daha sakindi. Belki sonunda buradaki buz da kırılacaktı. Blanky bunları söylediğinde Reid ona tuhaf tuhaf baktı. Blanky diğer buz uzmanının ne düşündüğünü biliyordu. Bir körfez ya da geçit Great Fish

Nehri'nin ağzına ve Chantrey Koyu "na ulaşıyorsa, kırılma en son etrafı kapalı bu alanda olacaktır.

Reid bunu Yüzbaşı Crozier'a söyleseydi haklı olabilirdi; ama Blanky arkadaşı ve meslektaşıyla çatışmak istemiyordu ve yine de iyimserdi. Aslında Blanky bacağını o yaratığa kaptırdığı ve bir an için öleceğini düşündüğü korkunç 5 Aralık gecesinden beri iyimser düşünmeye başlamıştı.

Yaratık onu iki kez öldürmeye çalışmış ve Thomas Blanky bacağını bu iki olayda kaybetmişti.

Kızak grubundaki bitkin düşen arkadaşlarına bazen tütün, ince bir dilim et ve daima bol neşe veriyordu. Çadır arkadaşları onun değerini iyi biliyorlardı. Gündüz yolculuklarında acıdan kıvransa da silahını alıp gece nöbetlerine de çıkmayı asla ihmal etmiyordu. Ama yaratık birinin canını almaya gelmişse onu hiçbir silahın durduramayacağını da çok iyi biliyordu.

Uzun yürüyüşün işkencesi artıyordu. Denizciler yavaş yavaş ölüyordu; sadece açlıktan ya da iskorbütten değil, Yüzbaşı Fitzjames gibi zehirlenme vakaları da baş göstermişti. Yaratığın 9 Mart'taki Erebus saldırısından kurtulan ateşçi John Cowie 10 Haziran'da acılar içinde kıvranarak ölmüştü. İki gün sonra, Erebus'un otuz yedi yaşındaki serdümeni Daniel Arthur mide ağrısı ile fenalaştı ve ciğerleri iflas edince sekiz saat içinde öldü. Kumaş yokluğundan her iki denizcinin cesedi aynı yelken bezine sarılıp üstleri kaya parçaları ile örtüldü.

Yüzbaşı Fitzjames'in ölümünden beri dikkatleri üzerine çeken Richard Aylmore sapasağlam görünüyordu. Dedikoduya göre iskorbütün ilerlemesini durdurmak için Aylmore hariç kimseye konserve yiyecek verilmiyordu ve Aylmore'a yiyeceğini Cowie ve Arthur ile paylaşması emredilmişti. Goldner konservelerinin üç adamı öldürüp Aylmore'u es geçmesine kimse bir açıklama getiremiyordu. Aylmore'un Yüzbaşı Crozier ve Yüzbaşı Fitzjames'den nefret ettiğini herkes bilirdi; ama onları öldürmesi için de bir sebep yoktu.

Onlar öldükten sonra paylarına düşen yiyecekleri istemesi dışında.

Doktor Goodsir'ün asistanı Henry Lloyd da bugünlerde tekneye taşınan adamlardan biriydi. İskorbüt yüzünden kan kusuyor ve dişleri dökülüyordu. Bu yüzden ikinci kızak vardiyasına da kalan Blanky doktora yardım etmeye çalışıyordu.

Tuhaf bir biçimde, havalar ısındıkça donma vakaları artıyordu. Gündüz sıcağında terleyen adamlar giysilerini çıkarıyor ve kızakları çekerken

akşama doğru sıcaklığın aniden düştüğünü fark etmiyorlardı. Goodsir, donup çürümeye başlayan parmaklarla daha sık karşılaşmaya başlamıştı.

Güneş körlüğü ya da güneş ışığının sebep olduğu baş ağrısı da adamların yarısını kötü etkiliyordu. Crozier ve Goodsir kızak çeken adamları gözlüklerini takmaya ikna edemiyorlardı. Tom Blanky'nin eski dostu ve Erebus'un güverte subayı Joe Andrew o lanet gözlükleri takınca suratına siyah ince çorap geçirmiş gibi etrafı zorlukla gördüğünü söylemişti.

Yürüyüş sırasında güneş körlüğü ve baş ağrısı rahatsızlıkları ciddi bir soruna dönüşmüştü. Bazı adamlar baş ağrılarını hafifletsin diye Doktor Goodsir'den afyon tentürü dilenir olmuşlardı; ama cerrah elinde hiç kalmadığını söylüyordu. Oysa Blanky doktorun kilitli dolabından ilaç alması için revire gönderildiğinde küçük bir şişe içindeki afyon tentürünü görmüştü. Doktor yalan söylüyordu. Buz uzmanı, doktorun bu küçük şişeyi çok daha kötü zamanlar için sakladığını düşündü. Yüzbaşı Crozier'ın acı dolu son saatleri için miydi? Yoksa kendisi için mi?

Diğer adamlar ise güneş yanıkları yüzünden büyük acılar çekiyordu. Gündüzleri sıcak dayanılmaz olunca gömleklerini bile çıkaran bazıları akşam olduğunda derilerinin üstünde kırmızı kabarcıkların oluştuğunu görüyordu ve bu kabarcıklar kısa sürede iltihaplanıyordu.

Doktor Goodsir bu kabarcıkları neşterle patlatıp üstlerine, Blanky'ye göre makine yağı gibi kokan bir merhem sürüyordu.

Haziran ortalarında, hayatta kalan doksan beş denizci, burnun kuzey kıyısındaki yürüyüşlerini sürdürüyorlardı; ama hepsi kırılma noktasına gelmişti. Bazıları teknelerin yüklü olduğu kızakları ve kızağa bağlı olmayan balina avı teknelerini çekmeye devam ederken hasta olan diğerleri de iyileşir iyileşmez işlerinin başına dönüyorlardı. Blanky en ağır hastanın bile eninde sonunda iş başına geçmek zorunda olduğunu biliyordu.

Denizciler sürekli susuzluk çekiyorlardı ve nerede ufak bir su birikintisi görseler yere kapaklanıyor, suyu adeta köpek gibi yalayarak içiyorlardı. Bu ani erime olmasaydı üç hafta önce herkes susuzluktan ölürdü. Buzları eritmek için kullandıkları ocakları yakacak gaz tükenmişti. Kar suyunun susuzluğu bastırdığı düşünülse de aslında daha fazla su ihtiyacı yarattığı bir gerçekti. Ne zaman bir akıntıdan geçecek olsalar herkes mataralarını buradaki suyla doldurmak için duraklıyordu ve artık kimse su donmasın diye şişeyi vücuduna yakın bir yerde saklama gereği duymuyordu.

Susuzluktan değil ama başka yüzlerce sebepten dolayı denizciler ölmeye devam ediyordu. Açlık birinci sebepti. Denizciler açlıktan

Crozier'ın belirlediği dört saatlik uykuyu bile uyuyamıyorlardı.

İki ay önce Terör Kampı'nda Hollanda çadırlarını kurup toplamak sadece yirmi dakikalarını alırken şimdi denizciler bu iş için sabah ve akşam ikişer saat uğraşıyordu. Donan ve şişen parmaklarla iş yapmak her geçen gün zorlaşıyordu.

Adamlardan bazıları gerçekten iyi durumdaydı. Crozier ise hepsinden canlı görünüyordu; ama yalnız kaldığı zamanlar yüzüne bir yorgunluk maskesi oturuyordu.

Bir zamanlar fırtınalı gecelerin zifiri karanlığında altmış metrelik direklere tırmanıp yelken bağlayan denizciler şimdi ayakkabılarını gündüz vakti bile bağlayamaz hale gelmişlerdi. Blanky'nin tahta bacağı, tekneler, direkler, kızaklar ve yüzlerce kilometre ötedeki Erebus ile Terör'ün kalıntılarından başka, etrafta hiç odun olmadığı için ve zemindeki buz hâlâ erimediğinden, çadırlar gece şiddetli rüzgârda uçmasın diye üstlerine taş yığıyorlardı. Bu iş de denizciler için bitmek bilmeyen işlerdendi. Bazıları sık sık ellerinde bir taşla uyuyakalıyordu. Hatta bazen arkadaşları onları uyandırmıyordu bile.

1848'in 18 Haziran'ında denizciler ikinci kızak vardiyasını yaparken Blanky'nin üçüncü bacağı da kırıldı. Blanky bunun bir işaret olduğunu düşündü.

O öğleden sonra Doktor Goodsir'ün Blanky ile biraz işi vardı ve Blanky bu yüzden ikinci vardiyadaki son kızağın yanına kadar topallayarak giderken iki taş arasına sıkışan bacağı aniden kırılmıştı. Normalde son kızağın bulunduğu yerde hiç işi olmayan Blanky bu tuhaf rastlantıyı da bir işaret olarak aldı.

En yakındaki kaya parçasına oturdu ve piposunun çıkarıp haftalardır sakladığı tütünü içine koydu.

Adamlardan birkaçı durup ona ne yaptığını sorunca, "Kısa bir ara verdim. Bacağımı dinlendiriyorum," diye cevapladı.

Bu güneşli günde silahlı gözcüleri denetleyen Çavuş Tozer adamlarına ilerlemelerini söyleyip Blanky'nin yanına gitti ve neler olduğunu sordu. Blanky, "Boş ver Soloman," dedi. Aptal çavuşa ilk ismiyle hitap edip onu sinirlendirmeye bayılırdı. "Şimdi kırmızı urbalılarının yanına dön ve beni rahat bırak."

Yarım saat sonra son tekneler de Blanky'nin önünden geçmeye başlamıştı ve Yüzbaşı Crozier, marangoz Bay Honey'yi yanına alıp Blanky'nin karşısına geçti.

“Burada ne yaptığınızı sanıyorsunuz Bay Blanky?” “Sadece dinleniyorum, Yüzbaşı. Sanırım geceyi burada geçirebilirim.”

“Aptal olmayın,” dedi Crozier. Kırık bacağa baktı ve marangoza dönüp, “Bunu tamir edebilir misiniz Bay Honey? Bay Blanky teknelerden birinde beklerken siz de yarına kadar yeni bir tane yapabilir misiniz?” dedi.

Honey bir zanaatkar tavrıyla kaşlarını çatıp, “Emredersiniz, efendim,” dedi. “Aslında hiç odunumuz yok; ama tekneler için sakladığım yedek bir dümen vardı, onu kullanabilirim.”

“Duydunuz mu Blanky?” diye sordu Crozier. “Şimdi kıçınızı kaldırıp Bay Honey’nin yardımıyla teknelerden birine geçin. Derhal. Yarın öğlen sizi ayakta göreceğim.”

Blanky gülümsedi. “Bay Honey bunu tamir edebilir mi, Yüzbaşı?” deyip tahta bacağın bağlantı kayışlarını bacağından çıkardı.

Crozier, “Ah, Yüce İsa, lanet olsun,” dedi. Kemik ucunun göründüğü ve etin tamamen çürüdüğü bacağa yakından bakmak için eğildi; ama kokuyu alınca hızla geri çekildi.”

“Evet, efendim,” dedi Blanky. “Doktor Goodsir’ün bu kokuyu bugüne kadar almamış olmasına şaşırıyorum. Ona revirde yardım ederken kokuyu almasın diye rüzgâr yönünde duruyorum. Aynı çadırı paylaştığım çocuklar durumu biliyorlar. Bunun için yapacak hiçbir şey kalmadı.”

Crozier “Saçma,” dedi. “Goodsir size...” Bir an durdu.

Blanky gülümsedi. Alaycı ya da üzgün bir gülümseme değildi bu, gerçek bir mizahla doluydu. “Ne yapacak, Yüzbaşı? Bacağımı kalçama kadar kesecek mi? Bu siyah ve kırmızı lekeler cinsel organıma kadar yayıldı, efendim. Bu kadar açık konuştuğum için bağışlayın. Ve eğer doktor beni ameliyat ederse zavallı Er Heather gibi kaç gün boyunca yorgun arkadaşlarımın çektiği bir teknede yatacağım?”

Crozier hiçbir şey söylemedi.

“Hayır,” diye devam etti Blanky, bir yandan da piposunu keyifle üflüyordu. “Burada biraz yalnız kalıp dinlenmem en iyisi olacak. Güzel bir hayat yaşadım. Acıya yoğunlaşan dikkatimi dağıtmak için biraz hayatımı düşüneceğim.”

Crozier iç çekti, marangoza ve buz uzmanına bakıp tekrar iç çekti. Paltosunun cebinden bir şişe su çıkardı. “Bunu alın.”

Blanky, “Teşekkür ederim, efendim. Size minnettarım,” dedi.

Crozier ceplerini aradı. “Yanımda hiç yiyecek yok, Bay Honey sizde var mı?”

Marangoz elinde küflü bir çörek ve rengi artık yeşile dönmüş ince bir dilim etle geldi.

"Hayır, sağ ol John," dedi Blanky. "Ben gerçekten aç değilim. Yüzbaşı, bana büyük bir iyilik yapar mısınız?" "Nedir, Bay Blanky?"

"Ailem Kent'te yaşıyor, efendim. Tonbridge Wells'in kuzeyindeki Ightham More'a yakın. En azından ben sefere çıktığımda Betty'im, Michael ve yaşlı annem oradaydı. Eğer şansınız yaver giderse ve vaktiniz olursa, Yüzbaşı ..."

Crozier "Eğer İngiltere'ye dönersem söz veriyorum ailenizi bulup onlara, Blanky'yi en son gördüğümde tembel bir ağa gibi oturmuş piposunu tüttürüp gülüyordu, diyeceğim," dedi. Ceketinin cebinden tabancasını çıkardı, "Teğmen Little yaratığı görmüş, bütün sabah bizi takip etmiş. Thomas. Buraya da gelebilir. Bunu almalısınız."

"Hayır, Yüzbaşı, teşekkürler."

"Emin misiniz Bay Blanky? Yani burada kalacağınıza?" dedi Crozier. "Bizimle Bir hafta daha kalsaydınız sizin bilgilerinize ihtiyacımız olabilirdi. Buranın otuz kilometre doğusundaki buz kütlelerinin durumunu kim bilebilir?"

Blanky gülümsedi. "Eğer Bay Reid sizinle olmasaydı, bunu yapardım, Yüzbaşı. Kesinlikle yapardım. Ama o da sizin danışabileceğiniz iyi bir buz uzmanıdır. Yani benden sonra."

Crozier ve Honey, Blanky ile tokalaştılar. Sonra dönüp uzak bir sırtın ardında kaybolmakta olan son kızağa yetişmek için koştular.

O geldiğinde gece yarısını geçmişti.

Blanky'nin tütünü saatler önce bitmiş ve kayanın üstünde unuttuğu şişedeki su da donmuştu. Ağrısı vardı; ama uyumak istemiyordu.

Gökyüzünde birkaç yıldız vardı. Her akşam olduğu gibi kuzeybatı yönünden rüzgâr çıkmıştı ve sıcaklık öğlene oranla kırk derece düşmüştü.

Kırık tahta bacağı, kayışları ve bacağına oturttuğu bağlantı parçası şimdi yanındaki kayanın üstündeydi. Kangrenli bacağı ve boş midesi ona işkence etse de bu gece en büyük ağrıyı diğer bacağından çekiyordu.

Aniden yaratık belirdi.

Aralarında otuz adım bile yoktu. Buzdaki görünmez deliklerin birinden çıkmış olmalı, diye düşündü Blanky. Tonbridge Wells'de çocukken gittiği panayırlardan birini hatırladı. Çürük tahta bir sahnedeki sihirbazın mor ipekten bir kostümü ve üstünde gezegen ve yıldız işlemeleri olan koni

biçiminde bir şapkası vardı. O adam da tıpkı bu yaratık gibi sahneye aniden fırlamıştı.

Thomas Blanky buzun üstündeki gölgeye, “Tekrar hoş geldin,” dedi.

Yaratık iki ayağının üstüne kalkmıştı. Karanlık bir kıl ve kas yığını, pençeleri ve dişlerinin solgun parıltısıyla bu yaratık, insanoğlunun hayal edebileceği türden bir şey değildi. Blanky onun dön metre uzunluğunda olduğunu düşündü. Siyah gözleri, batmak üzere olan güneşin ışığını yansıtmıyordu.

Blanky, “Geç kaldın,” dedi. Diş dişe vuruyordu ve bunu da engelleyemiyordu. “Uzun zamandır seni bekliyordum.” Tahta bacağını ve kayışları yaratığa fırlattı. Yaratık kenara bile çekilmedi. Bir dakika boyunca olduğu yerde kaldı sonra bir hayalet gibi Blanky ye doğru süzüldü, ayaklarının hareketi görünmeyecek kadar hızlıydı. Karanlık ve korkunç gölge kollarını açarak Blanky’nin görüş alanını tümüyle kapladı.

Thomas Blanky sinirle güldü ve sönmüş piposunun sapını dişleriyle sıktı.

46
BLANKY

Francis Rawdon Moira Crozier’ı, bu zorlu yolculuğu on haftadır sürdürmeye iten güç, göğsünde yanan mavi ateşti. Bedeni bitkin düştükçe göğsündeki ateş daha da parlıyordu. Bu ateş yalnızca onun kararlılığını ifade eden bir mecaz değildi. İyimserlik de değildi. Göğsünde yanan bu mavi ateş kalbine kadar inmiş ve bir hastalık gibi orada yer etmişti. Öyle ki hayatta kalmak için ne gerekiyorsa yapacaktı. Ne gerekiyorsa.

Bazen Crozier göğsündeki bu ateşin sönmesi için dua edecek oluyordu; çünkü ancak o zaman küçük bir çocuğun battaniyesine sarılması gibi yere uzanıp toprağı üstüne çekecek ve kaçınılmaz sonu bekleyecekti.

Bir aydır ilk defa bugün kızak çekmemişlerdi. Diğer çadırlara dokunmayıp sadece büyük revir çadırını kurdular ve Kral William topraklarının güney kıyısındaki bu küçük körfeze Hastane Kampı adını verdiler.

Son iki haftadır geniş bir körfezin sarp buzulları üstünde yol almışlar ve kızakları çekerek kuzeybatıya gittikçe yükselen bu körfezin sonunun gelmeyeceğini düşünmeye başlamışlardı. Şimdiyse burnun alt tarafındaki kıyıya paralel olarak güneydoğuya, Back Nehrine doğru ilerliyorlardı.

Crozier’ın sekstant ve teodoliti; Teğmen Little’ın sadece sekstantı vardı ve Fitzjames’in aletlerini de yedek olarak yanlarına almışlardı; ama iki subay haftalardır hava hareketlerini gözlemlemiyorlardı. Çok önemli değildi. Kral William toprakları bir yarımadaysa, James Clark Ross’un da düşündüğü gibi, onları kıyı yolundan eninde sonunda Back Nehri’nin boğazına ulaştıracaktı. Eğer Teğmen Gore’un ve Crozier’ın düşündüğü gibi burası bir adaysa, yakında güneydeki anakarayı görecekler ve muhtemelen dar bir geçitten Back Nehri’ne varacaklardı.

Yolculuk boyunca günde en fazla bir iki kilometre ilerleyebiliyorlardı. Bazen gemilerden Terör Kampı’na ulaşmak için buz üstünde yaptıkları zorlu yürüyüşü hatırlayınca birkaç kilometre daha fazla yol kat ediyorlardı; ama bazen de ilerledikleri zemin kayalık olunca, ani dalga ve akıntılarla karşılaştıklarında, kızakların üstünde yatan ağır hastaların sayısı attığında ve teknelerle kızakları çekebilmek için iki vardiya yaptıklarında, gün boyunca sadece birkaç yüz metre ilerleyebiliyorlardı.

Sıcak geçen haftaların ardından 1 Temmuz'da soğuk hava ve kar geri gelmişti. Güneydoğu yönünden yağan tipi, kızak çeken adamların yüzüne vuruyordu. Adamlar teknelerin üstüne yığılan paltolarını yeniden giymeye başladılar. Galler perukları da çantalardan çıkarıldı. Tekne ve kızakların üstünü örten kar birkaç kiloluk fazla yük demekti. Teknelerde yatan ağır hastalar yelken bezinin altına girerek soğuktan korunmaya çalışıyorlardı.

Denizciler üç gün boyunca aralıksız yağan karın altında kızak çekmeye devam ettiler. Geceleri ise çadırın zeminindeki muşambanın altında yatıyorlardı.

Bugün Goodsir'ün ilgilenmesi gereken hasta sayısı arttığından ve Crozier'ın da avlanmaları için birkaç grubu bölgenin iç kısımlarına göndermesi gerektiğinden, kızak çekme işine ara vermişlerdi.

Yemeğe fazlasıyla ihtiyaçları vardı.

Goldner konservelerinin bitmesi hem iyi hem de kötü haberdi. Aylmore, Yüzbaşı'nın emri üzerine bunlardan yemeye devam ettikçe semirmiş; ama vücudunda Fitzjames'in ölümüne sebep olan zehirlenme belirtilerine yine de rastlanmamıştı. Bunun üzerine herkes kalan konserve gıdaları tüketmeye devam etti.

28 yaşındaki denizci Bili Closson bağırsak sancıları içinde sessiz çığlıklar atarak ölmüştü; ama Goodsir onun neyin zehirlediğini bulamıyordu. Ta ki Closson'ın arkadaşı Tom McConvey onun gizlice Goldner marka konserve şeftaliden yediğini doktora itiraf edinceye kadar.

Yelkenci yaşlı Murray iskorbüte kurban gittiğinden beri cesetleri saracak yelken bezi kalmamıştı ve bu yüzden Closson kısa bir törenin ardından kefensiz olarak gömüldü. Yüzbaşı Crozier cenazede İncil'den değil, efsanevi kitabı Leviathan'dan alıntılar yaptı.

'"Hayat, yalnız, zavallı, iğrenç, yabani ve kısadır," diye başladı. "'Dostlarından bir şeyler çalanlar içinse çok daha kısadır.'"

Bu, adamlara yapılan bir taşlamaydı. O günden sonra denizciler, iki aydan fazladır öğle vardiyasında çektikleri teknelerin isimlerini değiştirdiler. Günün en nefret ettikleri saatinde çektikleri üç filika ve iki teknenin ismi bundan sonra Yalnız, Zavallı, İğrenç, Yabani ve Kısa olacaktı.

Crozier buna gülmüştü. Demek ki açlık ve umutsuzluk bile İngiliz denizcilerin kara mizah anlayışını yok edemiyordu.

İsyanı başlatan, Crozier'ın emirlerine itaatsizlik edebileceğini düşündüğü son adamdı.

Gün ortasında birçok adam av ve keşif turundayken Crozier birkaç dakika dinlenebilmek için çadırında uzanmıştı. Çadırın dışındaki ayak seslerini duyunca bir sorun olduğunu anladı.

Paltosunu giydi. Sağ cebinde daima bir silah taşırdı; ama son zamanlarda sol cebine de silah koymaya başlamıştı. Crozier'ın çadırıyla revir çadırı arasındaki alanda yaklaşık yirmi kişilik bir grup vardı. Yoğun kar yüzünden atkılarına sarınan adamları ilk bakışta tanımak mümkün olmuyordu; ama kalabalığın ikinci sırasında Cornelius Hickey, Magnus Manson ve Richard Aylmore'u görmek Crozier'ı şaşırtmamıştı.

Onu şaşırtan ilk sıradakilerdi.

Subayların çoğu av ve keşif gruplarıyla kampın dışındaydı. Crozier, Teğmen Little, Çavuş Robert Thomas, Tom Johnson, lostromo yardımcısı sadık Harry Peglar ve diğer subaylarının hepsini birden aynı anda kamp dışına göndermekle çok büyük bir hata yaptığını anlamıştı. Şimdi isyancı kalabalığın ilk sırasında Teğmen Hodgson vardı. Üst güverte subayı Reuben Male'i ve pruva subayı Robert Sinclair'i de Hodgson'ın yanında görmek Yüzbaşı'yı şaşırtmıştı. Male ve Sinclair iyi adamlardı.

Crozier kalabalığa doğru hızla ilerleyince Hodgson geri adım atıp arkasındaki dev budala Manson'a çarptı. Crozier "Sizler ne istiyorsunuz?" diye bağırdı. Sesine otoriter bir hava vermeye çalışmıştı. "Burada neler oluyor?"

Hodgson, "Sizinle konuşmamız gerek, Yüzbaşı," dedi. Sesi heyecandan titriyordu.

Crozier sağ elini cebinden çıkarmadan, "Neyle ilgili?" diye sordu. O sırada Doktor Goodsir revir çadırından çıkıp şaşkın bakışlarla kalabalığa yaklaştı. Crozier'ın önünde tam yirmi üç kişi vardı ve yüzleri net görünmese de Yüzbaşı her birinin kim olduğunu anlamıştı. Bu yüzleri asla unutmayacaktı.

"Geri dönmekle ilgili," diye cevap verdi Hodgson. Arkasındaki kalabalık klasik bir isyancı tavrıyla homurdanıyordu.

Crozier önce bir tepki vermedi. Eğer bu gerçek bir isyansa; içlerinde Hodgson, Male ve Sinclair'in de bulunduğu bu grup yönetimi zorla ele geçirecekse, Crozier'ın işi bitmiş sayılırdı. Aynı günün gecesinde onu öldürürlerdi.

İşin iyi tarafı, silahların neredeyse hepsi ava çıkan almış altı adamdaydı ve bu kalabalığın içinde yalnızca bir iki kişinin silahı olabilirdi.

Crozier bir daha bütün subaylarını aynı anda kamptan çıkarmaması gerektiğini anlamıştı. Tozer ve diğerleri de ava çıkmaya hevesliydi. Yüzbaşı onları gönderirken öyle yorgundu ki neden izin verdiğini bile bilmiyordu.

Crozier herkesin yüzüne tek tek baktı. Bazıları Yüzbaşıyla yüz yüze gelmemek için başlarını öne eğiyor; Male ve Sinclair gibi bazılarıysa Yüzbaşıya aynı cüretle karşılık veriyordu. Hickey'in gözleri şimdiye dek karşılaştıkları bütün kutup ayılarının gözlerinden bile daha soğuktu ve şimdi bu soğuk gözlerini Yüzbaşı'dan bir saniye bile ayırmıyordu.

Crozier, "Nereye döneceksiniz?" dedi.

Hodgson kekeledi, "Teteterör Kampı'na. Orada yiyecek, kömür ve ocak var. Teknelerden bazıları da orada."

"Aptal olma," dedi Crozier. "Terör Kampı'ndan en az yüz kilometre uzaktayız. Siz oraya ekim ayından önce varamazsınız."

Hodgson'ın cesareti kırılmıştı; ama Erebus'un pruva subayı, "En azından kampa, nehirden daha yakınız," dedi.

Crozier "Bu doğru değil, Bay Sinclair," diye cevap verdi. "Nehir koyuna seksen kilometreden daha az bir yolumuz kaldı."

Denizci George Thompson "Nehir koyu!" diye dalga geçti. Sarhoşluğu ve tembelliği ile meşhurdu. Crozier onun içmesini umursamazdı; ama tembelliğe tahammülü yoktu.

"Back Nehri'nin ağzı, koyun seksen kilometre güneyinde," diye devam etti Thompson. "Buradan yüzlerce kilometre ötede."

Crozier Thompson'ı uyardı, "Ses tonuna dikkat et, Thompson!" Kalabalığa baktı ve herkese seslendi, "Back Nehri'nin ağzıyla koy arasındaki mesafenin kaç kilometre olduğu önemli değil; çünkü açık suda olacağız Tekneleri sürüklemeyeceğiz, onları yüzdüreceğiz. Şimdi herkes işinin başına dönsün ve bu saçmalığı unutsun!"

Kalabalık dağılmaya başladı; ama Magnus Manson yerinden kıpırdamadı. Reuben Male "Biz gemiye dönmek istiyoruz Yüzbaşı," dedi, "Orada daha fazla şansımız var."

"Terör'e dönmek mi? Yüce İsa, Reuben, buzun üstünde ilerlediğimiz bütün yolu dönmek yüz elli kilometreden fazla yol almak demek. Tekneler ve kızaklarla bunu asla yapamazsınız."

Hodgson, "Sadece bir tekne alacağız," dedi. Ardındaki kalabalık homurdanarak onayladı.

"Bir tekne derken neyi kastediyorsunuz?"

“Bir tekne,” diye vurguladı Hodgson. “Tek bir kızağın üstünde tek bir tekne.”

Karnavalda ağır yaralanan denizci John Morfin, “Kızak çekme pisliğinden bıktık,” dedi.

Crozier Morfin’in sözlerini duymazdan gelerek Hodgson’a döndü, “Teğmen, yirmi üç adamı bir tekneye nasıl sığdırmayı düşünüyorsunuz? Balina avı teknelerinden birini çalsanız bile o da en fazla on, on iki adam alır. Ya da adamlarınızın yarısı kampa dönemeden ölür. Belki de daha fazlası.”

Sinclair birkaç adım öne çıkarak “Terör Kampı’nda küçük tekneler var,” dedi. “Balina avı teknelerinden birini alacağız. Kamptaki tekneler de bizi gemiye kadar götürür.”

Crozier bir an durdu, sonra gülmeye başladı. “Kral William topraklarının kuzeybatısındaki buzun kırıldığını mı sanıyorsunuz? Siz aptalların düşündüğü bu mu?”

Teğmen Hodgson “Evet, öyle,” dedi. “Gemide yemek var, bir sürü konserve var. Ve biz yelken açıp...”

Crozier yine güldü. “Terör’ü yüzdürebileceğinizi düşünerek hayatınızı riske atıyorsunuz. Gemiyle geldiğimiz yolun açıldığını mı sanıyorsunuz? Beş yüz kilometre açık deniz? Siz oraya vardığınızda, yani kış geldiğinde, bu mümkün olur mu?”

“Hiç değilse buradakinden daha iyi bir risk almış oluruz,” diye bağırdı Aylmore. Küçük, kara adamın yüzünde öfke ve korku vardı.

“Sizinle gelmek isterdim...” diye başladı Crozier.

İsyancılar birbirinin yüzüne baktı. “Buzu ve basınç sırtlarını yürüyerek aştıktan sonra Terör’e ulaşıp onun battığını görünce yüzünüzün aldığı şekli görmek için.”

Birkaç saniye susup herkesin bu sahneyi gözünde canlandırmasını bekledi. “İsa aşkına, Bay Honey ve Bay Wilson’a ya da Bay Goddard ve Teğmen Little’a gemi paraçolünün ne halde olduğunu sorun. Dümenin, bağlantı yerlerinin nisan ayındaki son durumunu sorun Temmuzdayız, sizi aptallar. Buz erimiş olsa bile gemiyi ancak batırmaya yarar, yüzdürmeye değil. Terör Kampı’ndan buraya geldiğiniz sürenin yarısında oraya varsanız bile, kış soğukları başlamış olacak. Yelken açtınız diyelim, yolunuzu nasıl bulacaksınız?”

Crozier yeniden kalabalığa baktı.

“Bay Reid burada değil, Teğmen Little ile keşif turunda. Geminizde bir buz uzmanı olmadan buzulların arasında ne yapacaksınız?” Crozier bu kalabalığın bir isyan amaçlı değil de kendisine şaka yapmak için toplandığını varsayarak kafasını salladı ve güldü.

“İşinizin başına dönün Hemen! Böyle bir düşünceyle karşıma çıkacak kadar cahil olduğunuzu unutmayacağım; ama ses tonunuzu ve Deniz Kuvvetleri çalışanları gibi değil de bir grup isyancı gibi davrandığınızı unutmaya çalışacağım. Şimdi dağılın.”

İkinci sıradaki Cornelius Hickey sesini yükselterek, “Hayır,” dedi. “Bay Reid bizimle gelecek. Diğerleri de.”

“Neden sizinle gelsinler?”

“Çünkü başka seçenekleri yok.” dedi Hickey. Magnus Manson’u kolundan tuttu ve Hodgson’a da tehditkâr bakışlar fırlattı.

Crozier önce Hickey’i vurması gerektiğine karar verdi. Eli hâlâ cebindeki silahtaydı. İlk kurşunu sıkmak için elini cebinden çıkarmasına bile gerek yoktu. Birkaç adım yaklaşıp Hickey’i karnından vurabilirdi ve sonra silahını çıkarıp Manson’u da alnının ortasından vurmayı denerdi. Kimse tek kurşunda Manson’u deviremezdi.

Crozier bunları düşünürken kıyı tarafından gerçek bir silah sesi duydu. O ve kalafatçı yardımcısı hariç herkes sesin geldiği yöne baktı. Crozier gözlerini Hickey’den ayırmıyordu. Ama bağırışlar başlayınca her ikisi de kafasını o yöne çevirdi.

“Açık su!” Ellerinde silahlarıyla Teğmen Little’ın grubu geliyordu.

Little tekrar bağırdı, “Açık su!” kıyıdaki buz kütlelerinin üstünde sevinçle kollarını sallarken burada olup bitenden habersizdi. “En fazla üç kilometre güneyde! Teknelerin geçebileceği kadar açıklık var. Doğuya doğru kilometrelerce açık su!”

Hickey ve Manson bir zamanlar isyan eden ama şimdi çığlıklar içinde birbirini kucaklayan kalabalığın içine karıştı. Reuben Male az önceki düşüncelerinden vazgeçmiş gibiydi. Roben Sinclair güçsüz düşüp bir kayanın üstüne çöktü; şimdi kirli elleriyle yüzünü kapatmış ağlıyordu.

Crozier, “Herkes çadırına ve işinin başına dönsün,” dedi Crozier. “Bir saat içinde tekneleri yüklemeye başlayacağız.”

47
PEGLAR

Teğmen Little ve grubu açık su müjdesiyle Hastane Kampı'na geldikten sonra bütün denizciler yola çıkmak için sabırsızlanmaya başlamıştı; ama kampı terk etmeye bir gün ve tekneleri suya indirmeye iki günleri vardı.

Öncelikle diğer av ve keşif gruplarının kampa dönmesini bekleyeceklerdi; birkaç grup gece yarısından sonra kampa varmıştı; ama hepsi öyle yorgundu ki bu müjdeli haberi duyamadan sendeleyerek çadırlarına girdiler. Roben Thomas'ın grubu bir kutup tilkisi ile birkaç tavşan yakalayabilmiş, Çavuş Tozer'ın grubuysa bir çift kar tavuğuyla kampa dönmüştü.

5 Temmuz Çarşamba sabahı, hasta, sağ demeden herkes revir çadırının toplanmasına yardım etti. John Bridgens, bir süre önce ölen Henry Lloyd ve Tom Blanky'nin görevini alarak Doktor Goodsir'ün asistanı olmuş ve birkaç gün önceki ayaklanmayı da revir çadırının kapısında cerrahla beraber izlemişti. Erebus'un subayı Robert Sinclair'in ayaklanmaya katıldığını Harry Peglar'a söyleyen de Bridgens'di. Tanıdığı kadarıyla Reuben Male daima güvenilir ve kararlı bir adam olmuştu. Çok kararlıydı. Ama Peglar, Aylmore, Hickey ve onların dalkavukları için aynı şekilde düşünmüyor, onlara yalnızca nefret duyuyordu. Peglar'a göre bunlar, küçük beyinleri daima bir şeylerle meşgul olan -tabii Manson hariç- boş konuşan ve sadakatten bihaber adamlardı.

6 Temmuz Perşembe günü, iki aydan sonra ilk kez buz üstüne çıktılar. Kral William topraklarının rüzgâr altı yönünde ilerliyor olsalar da açık buzda kızak çekmenin ne kadar korkunç bir şey olduğunu unutmuşlardı. Hâlâ aşmaları gereken birçok basınç sırtı vardı. Deniz buzulları, kıyı buzulları ve karlı zemin kadar kaygan değildi. Rüzgârdan korunmak için ne bir vadi vardı ne de alçak bir kaya parçası. İçecek tek bir damla su da yoktu. Kar fırtınası devam ediyor ve güneydoğu yönünden kızak gruplarının yüzüne doğru esen rüzgâr gittikçe şiddetleniyordu.

Denizciler, çadır kuracak güçleri kalmadığı için teknelerin yanına çadır muşambalarını serip ilk gece buzun üstünde yattılar. Kutup güneşinin loş aydınlığında üçer kişilik uyku tulumlarına sıkışıp sadece birkaç saat uyudular.

Fırtınaya, rüzgâra ve buz kütlelerinde ilerlemenin zorluğuna rağmen üç kilometrelik yolu 7 Temmuz Cuma sabahı tamamlamışlardı.

Teğmen Little ve grubunun gördüğü açıklık artık yoktu. Kapanmıştı. Little bu yolun en fazla yirmi santimlik ince bir buz tabakasıyla kapandığını gördü. Buz Uzmanı James Reid öncülüğünde zikzaklar çizerek kısa bir süre önce donan suda ilerlemeye başladılar.

Şimdi, hayal kırıklıklarına, yüzlerine vuran dondurucu soğuğa ve sırılsıklam olan giysilerine bir de ince buzun üstünde yürümenin yarattığı tedirginlik eklenmişti.

Öğleden sonra, ellerindeki çubuklarla önden ilerleyerek buzu kontrol eden altı denizciden biri Er James Daly suya düştü. Arkadaşları onu sudan çıkarıncaya kadar mosmor olmuştu. Doktor Goodsir Daly'yi önce çırılçıplak soyup buzun üstünde yatırdı, sonra da onu battaniyelere ve filikaları örten yelken bezine sardı. İki yanına iki denizci daha uzandı; çünkü Daly, ancak onların vücut ısısı sayesinde hayatta kalabilirdi. Yine de titriyor, diş dişe vuruyor ve bilinçsizce sayıklamaya devam ediyordu.

Buzun inişli çıkışlı zemini denizcilerin midesini bulandırmıştı ve içlerinden bazıları dayanamayıp kustu. Buz, üstündeki ağırlık yüzünden bazen çatırdıyor ve sağda solda aniden kırılmalar olabiliyordu. Doktor Goodsir denizcilere iskorbüt ilerledikçe yüksek sese karşı hassaslaşacaklarını aylar öncesinde söylemişti. İlerlemiş iskorbüt hastası bir adamı silah sesi bile öldürebilirdi. Ve şimdi seksen dokuz denizcinin birçoğu kendinde bu belirtiyi görüyordu.

Magnus Manson gibi bir budala bile kızaklardan birinin suya düşmesi durumunda koşumlarla ona bağlı olan adamların kurtulamayacağını anlamıştı. Suya düşenler de zaten donarak ölmeye fırsat kalmadan boğulurdu.

Karadayken aralarındaki mesafenin çok az olması gereken denizciler şimdi birbirlerinden mümkün olduğunca uzak gruplar halinde ilerliyordu. Fırtına çıktığı zamanlarda kimse birbirini göremez oluyordu ve yalnızlık hissi çok ürkütücüydü. Geride kalan iki filikayla üç tekneyi çekmek için döndüklerinde eski izlerini takip etmemeleri gerekiyordu; çünkü buzun onları taşımama ihtimali vardı.

Bazıları Back Nehrinin ağzına ulaşan koyu kaybettiklerini düşünmeye başlamıştı. Peglar, Crozier'ın teodolit okumalarına baktığında koyla aralarındaki uzaklığın en az elli kilometre olduğunu anladı ve oradan sonra

nehir ağzına ulaşmak için yüz kilometrelik yolları daha vardı. Eğer yiyecekleri olsa ve herkesin sağlığı bir anda düzelse bile ağustostan önce koya, eylül sonlarından önce de nehre varamazlardı.

Açık su düşüncesi, Harry Peglar'ın kalbini yerinden çıkartacak gibi oluyordu. Harry'nin kalp atışları zaten düzensizdi. Kalbindeki ritim bozukluğu çocukken geçirdiği kızıl hastalığından kalmaydı; ama annesinin tüm endişelerine rağmen Harry bunu önemsemiyordu. Annesine, eğer ciddi bir kalp rahatsızlığı olsaydı dünyanın en büyük gemilerinden birinde pruva subayı olarak çalışamayacağını söylüyordu. Harry, annesini iyi olduğuna ikna etse de kalp çarpıntısı yıllar geçtikçe arttı ve sıkışma hissinin yanı sıra sol koluna dayanılmaz ağrı vermeye başladı. Bazen pruva çanaklığına tek koluyla tırmanmak zorunda kalıyordu; ama arkadaşları Harry'nin bunu gösteriş için yaptığını düşünüyorlardı.

Son haftalarda kalp çarpıntısı son raddesine ulaşmıştı. İki hafta önce sol elinin parmaklarını kullanamamaya başladı. İshal yüzünden de ciddi sorunlar yaşıyor ve tuvalete çıkabilmek için karanlığın çökmesini bekliyordu.

Bu yürüyüş sırasında tuvalet ihtiyacını giderebileceği bir yer yoktu. Lanet bir çalılık ya da arkasına gizlenebileceği bir kaya bile bulamıyordu. Peglar'ın bu iş için gözden uzaklara gitmesine kızak takımındaki arkadaşları çok gülüyordu; çünkü tuvaletini kimseye görünmeden yapabilmek uğruna Teröre yem olabilirdi.

Bugünlerde Peglar'ın canını sıkan şey arkadaşlarının onunla dalga geçmesi değil, onların hızına yetişebilmek için gösterdiği anormal çabaydı. İç kanama, açlık ve kalp çarpıntısı yüzünden bitkin düşüyordu. Bu yüzden seksen dokuz denizcinin içinde bir tek o, sis ve kar yağışının tekrar başlamasına sevinmişti.

Sis büyük bir sorundu. Buz üstünde neredeyse tek başlarına hareket eden denizcilerin birbirini kaybetmesi kolaylaşıyordu. İkinci vardiyada geride kalan tekneleri çekmek de hayli zorlaşmıştı. Yüzbaşı Crozier bu sorunu konuşmak için mola verdi. Aynı buz parçası üstünde bir defada en fazla on beş adam durabilirdi ve teknelerin yakınında toplanamıyorlardı. Dev tekne ve kızakları mümkün olduğunca az adam çekmek zorundaydı.

Sözü edilen açık suya ulaşabilirlerse, kızakların varlığı sorun olmaya başlayacaktı. Ama Back Nehri'nin ağzına varana kadar filika ve tekneleri yeniden kızaklarla taşımak zorunda kalabilirlerdi; bu yüzden kızakları buzun üstünde terk edip gidemezlerdi. Perşembe günü hareket etmeden

önce Crozier'ın emriyle tekneler kızaklara yüklendi. Bu iş denizcilerin saatlerini aldı. Parmakları yorgunluk ve iskorbüt yüzünden en basit düğümü bile atamayacak kadar beceriksizleşmişti. Vücutlarındaki en ufak bir kesiğin kanaması durmuyordu. Yine de bu yükle indir işlemini yapabilirlerdi; çünkü teknelerin suya inmeye hazır olması gerekiyordu. Tabii eğer açık su bulabilirlerse.

Crozier her kızak grubuna önde ve arkada fener yakmalarını söyledi. Balina avı teknelerinden birine pek önemli olmayan eşyaları yüklemişlerdi ve Crozier bu teknenin başına Hodgson'ı koyarak onu öncü tekne yaptı. İsyan çıkarmaya çalışan Hodgson'ın ödülü bu olmuştu. Kızak grubunun başında Magnus Manson vardı ve Aylmore ile Hickey de aynı gruptaydı. Eğer bu öncü grup ilerlerken buzda bir kırılma olursa hiçbirinin kurtulma şansı yoktu. Diğer denizciler onları buzun içinde bırakıp daha güvenli bir yoldan devam ederlerdi.

Arkadaki kızak grupları ise karanlık bastırdıkça bir diğerinin fener ışığını görebilmek için birbirine daha yakın hareket etmek zorundaydı.

Akşam saat sekiz civarında Hodgson ve grubunun çığlıkları duyuldu, suya düşmemişlerdi; Little'ın dün gördüğü açık suyun bir buçuk kilometre doğusunda yeni bir açıklık bulmuşlardı.

Diğer gruplardan birkaç kişi ellerinde fenerle öndeki kızağa doğru ilerledi. Buzun ince olduğunu düşünüp yavaş hareket ediyorlardı; ama altlarındaki buz hiç de ince değildi. On metre genişliğindeki bu açık alan ileri gidildikçe daha da açılıyordu.

Crozier, "Teğmen Hodgson," dedi, "Teknenizde kürek çekecek altı adam için yer açın. Fazla yükü hemen buza indirin. Teğmen Little siz tekneyi yöneteceksiniz. Bay Reid, siz Teğmen Little ile gideceksiniz. İki saat boyunca ilerleyin. Yelkenleri açmayın, Teğmen. Sadece kürekleri kullanacaksınız. İki saatin sonunda, eğer o kadar açılabilirseniz, geri dönüp ilerideki durumu bize bildireceksiniz. Toplam dört saatiniz var, biz de bu sırada diğer kızakları teknelere yükleyeceğiz."

Little, "Emredersiniz efendim," dedi ve adamlarına emir yağdırmaya başladı. Peglar, Hodgson'ın ağlayacağını sandı; çünkü daha yirmili yaşlardayken denizcilik kariyerinin sona ermesinin ne kadar zor olduğunu biliyordu. Ama bunu bak etti, diye düşündü Peglar. İsyan çıkaranların asıldığı, hatta isyan çıkarmayı sadece düşünenlerin bile ağır cezalar aldığı Deniz Kuvvetleri'ne yıllarını veren biri olarak, kural ihlaline sonuna kadar karşıydı.

Crozier, Peglar'a yaklaştı. "Harry, kendini iyi hissediyorsan gruba katılabilirsin. Dümen yekesine senin geçmen gerektiğini düşünüyorum. Bay Reid ve Teğmen Little pruvada olacaklar."

"Ah, evet Yüzbaşı, ben gayet iyiyim." Yüzbaşı Crozier'ın onun hasta olduğunu düşünmesine şaşırmıştı. Hasta gibi mi görünüyorum? Bu düşünce kendini kötü hissetmesine sebep oldu.

"Kürek çekecek iyi bir adama ihtiyacım var," diye fısıldadı Crozier. "Ve yüzme bilen bir kişiye daha."

Peglar buz gibi suda yüzdüğünü düşünüp ürpermişti, gülümsedi. Hava sıcaklığı sıfırın altındaydı, su sıcaklığı da.

Crozier Peglar'ın omzunu sıvazladı ve başka bir "gönüllü" için etrafına bakındı. Bu keşif turuna göndermek için Çavuş Des Voeux, Çavuş Robert Thomas, Lostromo Yardımcısı Tom Johnson ve diğer Deniz Kuvvetleri subaylarının dışında birilerini istiyordu.

Tekne otuz dakika içinde suya inmeye hazırdı.

Sefer içinde sefer yapıyorlardı. Dört saatlik görev sırasında kaybolma ya da açık suda daha uzun vakit geçirme ihtimaline karşın denizciler yanlarına bir çanta dolusu domuz eti ve çörek aldı. Dokuz kişilik grubun her birinde balta ya da kazma vardı. Önlerine çıkabilecek küçük bir buzdağını ya da buz kütlesini kırmaları gerekebilirdi. Eğer karşılarına daha geniş ve daha kalın buz kütleleri çıkarsa açık suyu bulana kadar tekneyi taşımak zorunda kalacaklardı. Peglar bu indirme ve kaldırma işlerini yapabilecek gücü olmasını umut etti.

Kaptan Crozier, Teğmen Little'a bir tüfek ve bir kutu fişek verdi. Bunlar teknenin pruvasına bırakıldı. Eğer bir şekilde karaya otururlarsa Peglar teknedeki levazımatın içinde çadır ve muşamba bulunduğunu biliyordu. Üç kişilik uyku tulumlarından üç tane vardı. Ama denizcilerden hiçbiri açıkta kaybolmaya niyetli değildi.

Adamlar tekneye binip yoğun sis içinde yerlerine bulmaya çalıştılar. Geçen kış Crozier ve diğer subaylar Bay Honey ve Bay Weekes'e tekneleri yükselttirme kararı almışlardı. Ama sonunda küpeşteyi nehir koşullarına uygun yüksekliğinde bırakmanın en doğrusu olacağını düşünüp vazgeçtiler. Daha sonra Crozier küreklerin de boyunu kısaltarak onları nehir seyrine uygun hale getirdi.

Teknenin pupasındaki yığınla yiyecek ve eşya yüzünden kürekçiler dizlerini kendilerine çekerek oturuyorlardı ve dümen yekesindeki Peglar'ın

altında da oturak yerine bir halat yığını vardı. Teğmen Little ve Bay Reid de ellerinde uzun çubuklarıyla pruva ya yerleştiler.

Tekneyi suya indirmek için sabırsızlanıyorlardı. Hep bir ağızdan “bir-iki-üç” diyerek balina avı teknesini suya doğru kaydırmaya başladılar. Pruva eğilerek suyla buluştuğunda Bay Reid ve Teğmen Little çömelip küpeşteye tutundu. İki yıl ve on bir ay sonunda ilk kez bir tekneyi suya indirmişlerdi.

Alkışlar ve sevinç nidalarının sonu gelmiyordu.

Peglar tekneyle dar geçidi ortaladı ve arkasına baktığında buzun üstündeki denizcilerin sisler arasında kaybolduğunu gördü.

Seferin ilk iki saati rüya gibiydi. Peglar iki yıl önce Beechey Adası’nda küçük bir tekneyle suya açılmış ve yüzen buz kütleleri arasında ilerlemişti. Gemiler için doğru güzergâhı bulmak bir haftadan daha uzun zamanını almıştı; ama şimdi yaşadığı farklı bir duyguydu. Sudaki açıklık en fazla on metreydi ve ilerleyebilmek için teknenin kenarlarındaki buzları hareket ettirmek zorunda kalıyorlardı.. Açık su sağa sola kıvrılsa da teknenin dönüş yapabilmesine izin vermeyecek kadar dar bir alandı. Her iki; taraftaki yüksek buzullar görüş alanını daraltıyordu ve sis hâlâ aynı yoğunluktaydı. Denizciler birbirleriyle konuşurken sesleri hem boğuluyor hem de yankılanıyordu; bu yüzden hepsi fısıldayarak konuşmak zorundaydı.

Yüzen buz kütlelerine rastlayınca ya da açık su üstünde bir donmayla karşılaşınca tekneden inip kazmalarla buzu kırmaya başlıyorlardı. Denizcilerden bazıları buzun üstünde kalıyor ve pruvaya ya da oturaklara bağladıkları halatı çekerek tekneyi dar yarıklardan çıkarma çalışıyordu. Yol açılınca adamlar tekneye atlıyor ve yeniden küreklere asılıyorlardı.

Keşif için verilen iki saatlik süre dolduğunda izledikleri kıvrımlı yol aniden kapanmıştı. Tekneyi sıkıştıran buz kütlelerini kürekleriyle itmeye çalıştılar. Sonra buz kütlelerinden bir anda kurtulup kendilerini uçsuz bucaksız bir suyun ortasında buldular. Bütün dertler geride kalmıştı ve sis kalktığı için suyun yüzlerce metre ötesini görebiliyorlardı.

Ya açık denize ulaşmışlardı ya da buzulların ortasında bir göle. Gün ışığı bulutların arasından suya süzülüyor, alçak buzdağları mavi suyun üstünde yavaşça hareket ediyordu. Yorgun denizciler buzdağlarının yansıttığı ışıktan gözlerini korumaya çalışıyorlardı.

Kürekçiler neşeyle bağırdı.

Teğmen Little, “Henüz değil, baylar,” dedi. Dürbünüyle açık suyun ötesini inceliyordu. “Suyun böyle gideceğinden emin değiliz Gelirken

kullandığımız yol dışında bu gölün başka bir çıkışı olup olmadığını da bilmiyoruz. Dönmeden önce buna bakmamız gerek."

Kürekçi Berry bağırarak, "Ah, böyle gidecek işte!" dedi. "Bunu tüm kalbimle hissediyorum, bu su bizi Back Nehrine ulaştıracak. Diğerlerini de alıp yelken açacağız ve yarın akşam yemeğinden önce nehre varmış olacağız."

Teğmen, "Umarım haklı çıkarsın, Alex," dedi. "Ama emin olmak için biraz daha uğraşalım. Bizi bekleyenlere iyi haberlerle dönmek istiyorum."

Buz uzmanı Bay Reid açık suya ulaştıkları noktaya baktı. "Burada onlarca koy var, eğer geldiğimiz noktayı işaretlemezsek dönüşte sorun yaşayabiliriz. Şimdi geri gidelim. Bay Peglar siz elinizdeki mızrağı geldiğimiz yolun köşesindeki buz kalıbına saplayın, böylece nereden geldiğimizi unutmamış oluruz."

Peglar, "Emredersiniz," dedi.

İşareti koyduktan sonra çıktıkları koyun birkaç yüz metre ilerisindeki geniş buzdağına doğru kürek çekerek suya açıldılar.

Terörün denizcilerinden Henry Sait, "Eğer buraya kamp kurup eşyaları bırakırsak tekneyi büyük ölçüde boşaltmış oluruz," dedi.

Teğmen Little pruvadan seslendi, "Kamp yapmak istemiyoruz. Yeterince kamp yaptık zaten. Biz eve gitmek istiyoruz."

Herkes sevinç çığlıkları attı. Dümen yekesinin başındaki Peglar bir şarkı mırıldanmaya başlayınca diğer denizciler de ona eşlik etti, aylardır ilk kez şarkı söylüyorlardı.

Üç saat boyunca yol aldılar. Geri dönmeleri gereken süreyi de kullanmışlardı; ama emin olmaları gerekiyordu.

"Açık su" bir yanılsamadan ibaretti: İki buçuk kilometre uzunluğunda ve yaklaşık bir buçuk kilometre genişliğinde, düzinelerce koyu olan bir göldü.

Gölün güneydoğu kıyısında tekneyi bir buzula bağladılar ve kazmalarla iki metre kalınlığındaki buzu basamak basamak kırarak yapay bir iskele oluşturdular. Sonra bütün denizciler tekneden inip başka bir açıklık aramaya başladı.

Yassı, yekpare bir beyazlık. Buz bacaları. Bulutlar gelmeye başlamıştı, sis olacaktı. Kar yağmaya hazırlanıyordu.

Teğmen Little her yöne bakıyordu. Denizciler, gruptaki en kısa boylu adamı, Berry'yi, en uzun boylu adamın, otuz üçlük Billy Wentzall'ın omuzlarına çıkarıp eline dürbünü verdiler. Berry "Lanet penguenlerden

başka bir şey yok," dedi. Yüzbaşı Crozier'ın eski kutup gezisine gönderme yapan bir şakaydı. Kimse gülmedi.

Teğmen Little, "Gökyüzünün kapalı olduğu bir alan görebiliyor musun?" diye sordu, "Açık suyun üstünde olduğu gibi. Ya da çok büyük bir buzdağı?"

"Hayır, efendim. Bulutlar yaklaşıyor."

Little kafasını salladı. "Haydi, dönelim çocuklar. Harry, tekneye ilk sen bin ve onu sabitle tamam mı?"

Dönerken doksan dakika boyunca kimse tek bir kelime etmedi. Hava kararmıştı ve büyük buzdağı belli belirsiz görünüp onlara doğru yolda olduklarını gösterdikten sonra da sis çökmüştü. Little "Geldiğimiz yola girmek üzereyiz," dedi. Yoğun sis yüzünden Peglar pruvadaki Teğmen'i bile göremiyordu. "Bay Peglar, biraz sola lütfen."

"Emredersiniz, efendim."

Kürekçiler etrafa hiç bakmıyordu. Kuzeybatıdan yağan kar sırtlarına vuruyordu. Sis biraz dağıldığında koya girmelerine en fazla otuz metre kalmıştı. Bay Reid, "Mızrağı gördüm," dedi. "Biraz sancağa doğru hizalarsan tamamdır, Harry."

"Bir yanlışlık var," dedi Peglar.

Teğmen, "Ne demek istiyorsunuz?" dedi. Kürekçiler kaşlarını çatıp Peglar'a baktılar. Pruvaya sırtları dönük oturdukları için ileriyi göremiyorlardı.

Harry, "Buz kalıbına sapladığım mızrağının yakınlarındaki buz bacasını görüyor musunuz?" diye sordu.

"Evet," dedi Teğmen. "Ne olmuş?"

"Biz geldiğimizde buz bacası orada değildi."

Little'ın "Kürekler fora!" emrine fırsat kalmadan kürekçiler geri gitmeye başlamıştı; ama ağır teknenin momenti onu buza doğru itiyordu.

Buzul parçası hareket etti.

48
GOODSIR

Doktor Harry D. S. Goodsir’ün günlüğünden:

Salı, 18 Temmuz 1848

Dokuz gün önce, Yüzbaşımız, Teğmen Little ve sekiz adamını tekneyle yapacakları dört saatlik bir keşif seferine göndermişti. Geride kalanlar olarak bu sürenin yarısını teknelere kızak yerleştirmekle geçirdik, diğer yarısında ise çadır kuracak vaktimiz olmadığından uyku tulumlarına girip teknelerin yanına serdiğimiz su geçirmez muşambaların üstünde uyumayı denedik. Temmuz başı itibariyle gece yarısı aydınlığı sona erdi, artık hava erkenden kararıyor. Uyumaya çalıştığımız o kısacık sürede de hava zifiri karanlıktı ve biz ölesiye yorgunduk.

Dört saat dolduğunda Çavuş Des Voeux herkesi uyandırdı; ama Teğmen Little ve ekibinden henüz ses yoktu. Yüzbaşı Crozier biraz daha uyumamıza izin verdi.

İki saat sonra herkes uyandığında, Çavuş Couch teknelerin suya indirilmeye hazır olması emrini vermişti ve ben de elimden geldiğince yardım etmeye çalıştım. (Bir cerrah olarak ellerimi yaralamaktan hep korkmuşumdur; ama bu yolculuk boyunca ellerimin donmasının ve defalarca yaralanmasının önüne geçemedim.)

Teğmen Little, James Reid, Harry Peglar ve altı denizci aradan yedi saat geçmesine rağmen keşif seferinden bâlâ dönmemişti; buzun üstündeki seksen kişi tekneleri hazırlamış, grubun dönmesini bekliyordu. Hava karardığında sıcaklığın düşmesi ve buzun sürekli hareket etmesi yüzünden suya ineceğimiz açıklık daralmıştı ve dokuz tekneyi buradan açık suya çıkarmak büyük beceri isterdi. Sonunda, Yüzbaşı Crozier’ın, Çavuş Couch’un ve benim liderliğindeki üç balina avı teknesini; Çavuş Robert Thomas’ın, Lostromo John Lane’in, Lostromo Yardımcısı Thomas Johnson’ın ve Teğmen George Hodgson’ın liderliğindeki dört filikayı ve Lostromo Yardımcısı Samuel Brown ile Çavuş Charles Des Voeux’nun kumanda ettiği iki tekneyi suya indirdik.

Hava soğumuştu ve hafif bir kar yağışı vardı; sis dağıldıktan sonra zemindeki buzun en fazla otuz metre üstünde yoğun bir bulut katmanı

oluşmuştu. Bir önceki güne oranla etrafımızı daha rahat görebilsek de üstümüze bir ağırlık çökmüştü; sanki terkedilmiş bir kutup köşkünün beyaz mermer zeminli ve trompe l'oeil* resimleriyle süslenmiş alçak tavanlı balo salonunda hareket ediyor gibiydik.

Dokuzuncu ve son tekne de suya inince iki yıldır bu anı bekleyen denizciler hüzünlenmiş ve suyla buluşmanın heyecanını bile yaşayamamışlardı; çünkü herkes Teğmen Little ve tayfası için endişeleniyordu.

İlk bir buçuk saat boyunca duyduğumuz tek ses, etrafımızda hareket eden buzların ve ona cevaben kürekçilerimizin iniltisi oldu. Pruvadaki Bay Couch'un arkasında otururken kendimi, komadan çıkamayan zavallı David Leys kadar fazla ve lüzumsuz hissettim.

" Trompe l'oeil: Fransızca göz aldanması anlamındadır, çok fazla sanatsal bir etki yaratmak kaygısı taşımadan gerçeklik izlenimi vermek amaçlı bir resim tarzıdır.

Üç aydan fazladır ona bakan denizcilerin yakındığını hiç duymamıştım ve yeni emir subayım John Bridgens da felçli büyükbabasıyla ilgileniyormuş gibi her akşam Leys'i doyurup onu temizliyordu. Hâlbuki Bridgens yaklaşık altmış, Leys ise henüz kırk yaşındaydı. Oturduğum yerden kürekçilerin kendi aralarındaki fısıltılarını duyabiliyordum.

Coombs adındaki bir denizci, "Little ve ekibi yolunu kaybetmiş olmalı," dedi. Charles Back atılarak onu tersledi, "Teğmen Little yolunu kaybetmez, teknesi sıkışmış olabilir; ama Teğmen kaybolmuş olamaz."

Bitişiğindeki Robert Ferrier fısıldadı, "Neye sıkışacak? Bu su şu anda açık. Dün de açıktı."

Arka sıradaki Tom McConvey usulca, "Belki Teğmen Little ve Bay Reid, Back Nehri'ne çıkan yolu buldular ve yelken açıp yola devam ettiler," dedi ve ekledi, "Tahminimce Şimdi teknelerine atlayan somonları yiyor ve yerlilere boncuk vererek onlardan balina yağı alıyorlardır."

Bu tuhaf sözün üstüne herkes sustu. 24 Nisan'da Teğmen Irving'i katleden Eskimoların böyle insanca davranışlar sergileyebileceğini düşünmek kürekçileri şaşırtmıştı. Birçoğunun yerlilerden yardım istemek yerine onlarla karşılaşmaktan bile ölesiye korktuklarını biliyordum. Bazı doğa filozoflarının da dediği ve denizcilerin kabul ettiği gibi, intikam insanoğlunun en evrensel güdüsüydü.

Kamp alanımızı terk ettikten iki buçuk saat sonra Crozier'ın teknesi geniş bir açıklığa ulaşmıştı. İlk iki teknenin mürettebatı sevinç çığlıkları atmaya başladı. Çıktığımız yeri karıştırmamak için uzun siyah bir mızrağı buza sapladık. Gece yağan kar ve tipi, mızrağın kuzeybatıya bakan tarafını beyaza boyadı.

Çığlıklar suyu görür görmez kesildi.

Buradaki su kırmızıydı.

Sağ ve sol tarafımızdaki buz kütleleri kızıla boyanmıştı ve bu kızıl lekeler ancak kan olabilirdi. Manzara karşısında ürperdim, diğer denizcilerin de şaşkınlıktan ağızları bir karış açık kalmıştı.

Bay Couch teknenin pruvasından seslendi, "Sakin olun baylar, bunlar kutup ayılarının öldürdüğü fok balıklarına ait olmalı. Yaz mevsiminde bu tür görüntülere daha önce de rastladık."

Ön teknedeki Crozier de denizcilerine benzer şeyler söylüyordu. Bir dakika içinde bu kanın fok balıklarına ait olmadığını anladık.

Coombs kürek başında, "Yüce İsa!" diye bağırdı. Herkes bir anda durdu. İki balina avı teknesi, dört filika ve iki küçük tekne bir kan gölünün ortasında kalmıştı.

Sudan yükselen şey, Teğmen Little'ın Bayan J. Franklin adlı teknesinin pruvasıydı. Bu tekne de Crozier'ın Leviathan vaazından sonra adı değişmeyen beş tekneden biriydi. Tekne, pruvanın bir metre gerisinden ikiye ayrılmıştı ve parçaları karanlık suda yüzüyordu.

Denizciler enkazdan kalanları toplamaya başladı: Bir kürek, parçalanmış küpeşte tahtası, dümen, Galler peruğu, içinde bir zamanlar fişek bulunan boş bir kutu, bir eldiven ve giysi parçacıkları. Denizci Ferrier tekne çengeliyle sudaki kalıntıları toplarken çengele takılan mavi bir ceket kumaşını çekince dehşetle çığlık attı.

Mavi giysisi hâlâ üstünde olan kafası kopmuş bir ceset su yüzeyine çıkmıştı. Parmakları şişmiş ve sanki küçülmüştü. Bu halleriyle suda kıvrılan beyaz kurtçuklara benziyorlardı. Ceset bize işaret diliyle bir şeyler anlatmaya çalışıyor gibiydi.

Kalıntıları denizden çıkarırken Ferrier ve McConvey'e yardım ettim. Balık ya da başka bir deniz yırtıcısı cesedin ellerini kemirmişti, parmaklar ikinci boğuma kadar yoktu; ama aşırı soğuk sayesinde henüz çürüme başlamamıştı.

Yüzbaşı Crozier teknesiyle bize yaklaştı.

Denizcilerden biri, "Kimmiş?" diye sordu.

“Harry Peglar,” dedi bir diğeri, “Denizci ceketinden tanıdım.”

Başka bir denizci, “Harry Peglar yeşil ceket giymemişti,” diye araya girdi, “Sammy Crispe’nin ceketi yeşildi!”

Crozier denizcilere dönüp bağırdı “Sessizlik! Talihsiz meslektaşımızın ceplerine bakın.”

Dediğini yaptım. Islak ceketin büyük cebinden, kırmızı deriden bir tütün kesesi çıktı.

Robert Ferrier’in yanında oturan Thomas Tamdan “Kahretsin!” dedi. “Bu zavallı Bay Reid.”

Öyleydi. Herkes önceki gece buz uzmanının üstünde yeşil ceketi olduğunu hatırlamıştı. Bu rengi solmuş kırmızı keseden tütün çıkarıp içtiğine de defalarca şahit olmuştuk.

Kaptan Crozier’dan ne olduğuna dair bir açıklama getirmesini bekliyorduk.

“Bay Reid’in cesedini yelken beziyle örtün,” dedi. “Hayatta kalan biri var mı diye etrafa bakacağız. Kimse buradan uzaklaşmasın.”

Teknelerin pervanelerini bir kez daha durdurduk. Bay Couch teknemizi koy girişine çekerken biz de küreklere geçtik. Buz kütlesindeki her kan lekesinin önünde durduğumuz halde başka cesede rastlamamıştık.

Otuz yaşındaki Francis Pocock, “Lanet olsun,” dedi, “Karda sürüklenme izleri var. Yaratık onu sürükleyerek deniz atmış olmalı.”

Bay Couch elindeki mızrağı havaya kaldırarak öfkeyle, “Kapa çeneni!” diye bağırdı. Herkes sustu.

Açık suyun kuzeybatı tarafında üç ayrı yerde kan vardı. Üçüncü lekenin olduğu yerde birkaç bacak kemiği, kaburga, parçalanmış insan derisi ve giysi parçaları gördük; ama kafatası ya da kimlik belirleyebileceğimiz başka bir şey yoktu.

“Beni buza indirin, Bay Couch,” dedim. Kalıntıları incelemem gerek.

Dünyanın neresinde olursa olsun bu et parçalarının ve ortalığa dağılmış bağırsak yığınının üstünü vızıldayan sinekler kaplardı; ama burada duyulan şey vızıltı değil, sadece sessizlik ve hafif bir rüzgâr uğultusuydu.

Teknedeki denizciler ceset kalıntılarına bakamıyordu. Gen dönüp kimlik tespitinin mümkün olmadığını söyledim. Giysi parçaları da ipucu vermiyordu. Kemirilmiş kaburga ve kemik parçaları dışında, kafa, ayakkabı, el, ayak, gibi belirleyici şeyler yoktu.

Couch, “Orada kalın Bay Goodsir,” dedi. “Mark ve Tadman’ı yanınıza gönderiyorum, zavallı adamdan kalanları koymanız için bir kutu vereceğim.

Yüzbaşı Crozier onları gömmek isteyecektir.”

Pis bir işti; ama çabuk bitti. Kutunun içine yalnızca kaburga kemiklerini koyabildik. Omurga buza yapışmıştı ve diğer parçalar da toplanacak halde değildi.

Tekneye binip suyun güneyine doğru hareket ederken birinin arkamızdan seslendiğini duyduk.

“Biri daha bulundu!” denizcilerden biriydi, tekrarladı, “Biri daha bulundu!”

Kalbimiz yerinden çıkacaktı. Teğmen Little’ın teknesinden birini sağ bulmalıydık. Öyle olmadı.

Yüzbaşı Crozier yerde yatan adamın yanındaydı ve beni çağırdı. Rahatsız olduğumu söylemeliyim, sanki Yüzbaşı’nın tanılamayacağı kadar kötü durumda olan bir başka cesetle karşılaşacaktım. Öyle yorulmuştum ki.

Yerde, neredeyse çırılçıplak vaziyette yatan kişi Harry Peglar’dı. Buzun üstünde kıvrılmış, dizlerini çenesine kadar çekmiş, kollanın birbirine kavuşturup belli ki donmamak için uğraşmıştı.

Mavi gözleri açıktı. Vücudu morarmış ve mermer gibi kaskatı kesilmişti.

Bay Des Voeux sessizce, “Buz kütlesine kadar yüzüp sonra buraya çıkmış ve donarak ölmüş,” dedi. “Yaratık onu yakalayamamış.”

Yüzbaşı Crozier sadece kafasını salladı. Harry Peglar’ı severdi. Onu ben de severdim. Birçoğumuz onu çok severdi.

Crozier’ın baktığı şeyi ben de fark ettim. Harry Peglar’ın cesedinin etrafında kutup ayısı pençelerinden üç dört kat büyüklükte pençe ve ayak izleri vardı.

Yaratık, Harry’nin etrafında birkaç kez dönüp durmuştu. Zavallı Bay Peglar’ın donarak ölmesini mi seyretmişti? Bunu görmek boşuna mı gitmişti? Harry Peglar son nefesini bu beyaz canavarın kara gözlerine bakarak mı vermişti” Yaratık onu neden yememişti?

Kaptan Crozier’ın ağzından yalnızca, “Canavar, iki ayağının üstünde dolaşmış.” Cümlesi çıkabildi.

Teknedeki diğer adamlar ellerinde bir parça yelken beziyle yanımıza geldiler.

Bu gölün geldiğimiz yol dışında başka bir çıkışı yoktu. Beş tekneyle, açık suyun etrafını iki kez dolaştık; ama şükürler olsun parçalanmış giysilerden başka bir şeye rastlamadık.

Öğlen olmuştu, hepimizin tek dileği bu lanetli yerden bir an önce uzaklaşmaktı. Ama üç denizcimizin cesedini ya da ceset kalıntılarını, hak ettikleri biçimde defnet m eliydik. Birçoğumuz bunun, yapabileceğimiz son resmi cenaze töreni olduğunu düşünüyordu.

Gölden, Teğmen Little'ın teknesindeki çadır ve yelken dışında faydalı hiçbir şey çıkartamadık. Onu da dostumuz Harry Peglar için kullandık. Göl girişinde bulduğu m iskelet parçalarını kutuda bıraktık ve Bay Reid'in gövdesinden arta kalanları da fazla uyku tulumlarından biriyle sardık.

Denizde yapılan cenaze törenlerinde ölen kişinin ayağına gülle bağlanırdı ve böylece bu kişinin cesedi utanç içinde suda yüzmez, şerefli bir biçimde dibe batardı, ama bizim güllemiz yoktu. Denizciler Bayan J. Franklin teknesinin pruvasındaki demiri söküp Goldner konservelerinin de boş kutularını topladılar ve ağırlık yapsın diye kefenlerin içine doldurdular.

Kalan dokuz tekneyi sudan çıkarıp kızaklara yerleştirmek epey zamanımızı aldı. Tekneler dışındaki diğer levazımatın da kızaklara yüklenmesi yorgun mürettebatın kalan gücünü de tüketmişti. İşlerini bitirdikten sonra buzul kütlesinin kıyısında toplandılar.

Denizciler ne uzun bir cenaze törenini ne de Crozier'ın efsanevi kitabı Leviathan'dan bölümler dinlemeyi kaldırabilecek haldeydi; ama Yüzbaşı'nın 90. Mezmuru okumaya başlaması hepimizi hem şaşırtmış hem de duygulandırın işti.

'"Efendimiz, bizim için her kuşakta bir sığınaksın. Dağlar doğmadan önce ve yeryüzü ve dünya yaratılmadan önce ezelden beri ve sonsuza dek sen Tanrı'sın.

İnsanı uçuruma itersin ve Pişman olun insanoğlu', dersin.

Bin yıl senin gözünde dün, geçen gün ya da bir gece nöbeti gibidir.

İnsanın yaşam çizgisi bir uyku gibidir, sabahleyin yeni bitmiş çimen gibidir.

Sabah çiçek açar ve gelişir, akşam solar ve kurur.

Senin kızgınlığın bizi yakıp bitiriyor ve senin öfkenden çok korkuyoruz.

Hatalarımızı önümüze koydun, dile getirilemeyecek günahlarımız senin yüzünün ışığı altında. Tüm günlerimiz senin öfkenle yok oluyor, senelerimiz bir solukta geçiyor.

Hayatımız yetmiş yıl en fazla seksen yıl ve bunun çoğu acı ve üzüntü içinde çabucak geçiyor ve uçup gidiyoruz.

Kim senin kızgınlığının gücünü ölçebilir?

Bize günlerimizi iyi saymayı öğret, böylece kalbimizin daha bilge olmasını sağlayalım.
Dön Tanrı!
Ne zamana kadar bizden uzak duracaksın?
Ve hizmetkârların konusunda fikrini değiştir.
Sabahleyin bizi iyiliğinle doyur ve tüm yaşamımız boyunca şarkı söyleyip mutlu olacağız. Bizi üzdüğün günler kadar mutsuzluk içinde geçirdiğimiz yıllar kadar bizi mutlu et. Yaptıklarını hizmetkârlarına göster ve görkemin çocuklarının üzerinde olsun.
Efendimizin, Tanrımızın iyiliği üzerimizde olsun.
Emeğimizi başarıya ulaştır, evet yaptığımız işi başarıya ulaştır.
Baba, Oğul ve Kutsal Ruh adına.
Âmin.'"
Hepimiz birden "Amin," dedik.
Bir sessizlik oldu. Kar taneleri yüzümüze vuruyordu. Gölün kapkara suyu aç bir sesle çalkalanıyordu. Buz inledi ve ayaklarımızın altından yavaşça kaydı. Hepimiz bu sözlerin birbirimize ettiğimiz bir veda olduğunun farkındaydık. Teğmen Little ve mürettebatını kaybettiğimiz bugüne kadar herkesin içinde bâlâ bayatta kalma umudu vardı; ama şimdi bu umut da yok olup gitmişti.
Uzun bir süredir heyecanla beklediğimiz açık su, aslında hain bir tuzakmış.
Buz bizi rahat bırakmayacak.
Ve yaratık yaşamamıza izin vermeyecek.
Lostromo Johnson, "Mürettebat, şapkaları çıkar!" emrini verdi.
Herkes kirli başlığını çıkarıp eline aldı.
"Tanrım, kulların Buz Uzmanı James Reid, Pruva Subayı Harry Peglar ve tüm mürettebatının naçiz ruhlarını krallığına kabul et. Ve Teğmen Edward Little'ın, Denizci Alexander Berry nin, Henry Sait'in, William Wentzall'ın Samuel Crispe'nin, John Bates'in ve David Sims'in ruhlarını bağışla.
Zamanı geldiğinde bizi de krallığına kabul et.
Efendimiz, sesimize kulak ver, yakarışımızı duy. İyiliğini üzerimizden eksik etme. Bizi bağışla ki sonsuzluğa erişeceğimiz güne kadar dayanabilelim.
Amin."
Hepimiz kısık sesle tekrarladık, "Âmin."

Lostromolar yelkene sarılmış cenazeleri yerden kaldırıp suya bıraktılar. Dostlarımız karanlık suya gömülürken su yüzeyinde beliren baloncuklar sanki onların son sözleri olmuştu. Sonra göl yine duruldu.

Çavuş Tozer ve iki deniz subayı havaya ateş açtılar.

49
CROZIER

Crozier birkaç dakikalığına uykuya daldığı anda aynı rüyayı görmeye başlıyordu. Güvertesiz bir teknedeki iki iskelet. Karanlık bir odadaki masada oturmuş ruh çağıran Amerikalı iki kız. Gaz lambasıyla aydınlatılmış sahnede Eskimo parkalı ve ağır makyajlı suratıyla kutup kâşifi pozu veren Amerikalı bodur doktor. Sonra yine güvertesiz teknedeki o iki iskelet. Gece, Crozier'ı en fazla huzursuz eden rüyayla bitiyordu: Crozier küçük bir çocuk ve yanında Memo Moira'sıyla birlikte geniş bir Katolik katedralinde. Francis çıplak. Memo onu sunağa itiyor; ama o adım atmaya korkuyor. Katedral soğuk; küçük Francis'in çıplak ayakları altındaki mermer zemin de soğuk ve katedralin beyaz tahta oturakları buz tutmuş.

Sunağın önünde diz çöken küçük Francis Crozier, Memo Moira'nın onu izlediğini hissediyor; ama dönüp bakmaya korkuyor. Bir şeyler geliyor.

Sunağın karşısındaki gizli kapının önünde rahip beliriyor. Beyaz cüppesinden sular damlayan rahip çok iri bir adam, fazlasıyla iri; kan ve ter kokuyor.

Francis, Memo'nun salonundaki halı üstünde diz çöktüğünde kendisine öğrettiği gibi gözlerini kapıyor ve kutsal ekmeği almak için ağzını açıyor. Bu törenin önemli olduğu kadar gerekli olduğunu da bilen Francis, kutsal ekmeği almaktan korkuyor; çünkü o ekmeği aldıktan sonra hayatının bir daha asla eskisi gibi olmayacağını biliyor. Ve eğer ekmeği almazsa hayatının sona ereceğini de biliyor.

Rahip yaklaşıp ona doğru eğiliyor...

Balina avı teknesinde uyuyan Crozier uyanmıştı. Bu rüyayı her gördüğünde kalp çarpıntısı ve korkuyla uyanıyordu. Korkudan değil, ama soğuktan titriyordu.

Bulundukları geçitteki buz Temmuz'un 17 ve 18'inde kırılmış ve Crozier de bütün adamlarını geniş bir buz kütlesinde bir araya toplamıştı. Kızaklardan indirilen teknelerin beşi de çadır ve uyku tulumları dışındaki levazımatla doluydu. Tekneler suya inmeye hazırdı.

Üstünde bulundukları but kütlesi her gece biraz daha kırılıyor, çatlıyor ve Çavuş Tozer ile adamlarını yuttuğu gibi onları da yutmaya hazırlanıyordu. Buz çatırdamaya başladığı anda herkes çadırlardan çıkıp

hızla kaçıyor, silah patlamasına benzeyen kırılma sesleri dinmeye başladığında ise çadırlarına geri dönüyorlardı.

Bazı günlerde hava sıfır dereceye kadar yükselip ısınıyordu. Kutuplarda geçirdikleri ikinci yazın en sıcak günlerini yaşıyorlardı; ama hepsi eskiye oranla daha fazla üşüyordu ve perişan bir haldeydiler. Bazen yağmur yağıyordu. Hava yağmur için fazla soğuk olduğunda yünlü giysilerine buz kristalleri düşüyordu. Kızak çekerken döktükleri ter, kirli iç çamaşırlarına, kirli çoraplarına ve yırtık pırtık pantolonlarına kadar sızıyordu. Yiyecekleri neredeyse tükenmişti; ama sahip oldukları beş tekne, eskiden çektikleri on tekneden artık daha ağırdı. Ayrıca, Davey Leys gibi yatalak hasta sayısı gün geçtikçe artıyordu.

Denizcilerin sürekli ıslak çorap ve ıslak çizmelerin içinde kalan ayakları morarıyor, çürümeye başlıyor ve sonunda kangren oluyordu. Hollanda çadırları ıslanmıştı ve hiç kurumuyordu. İçine girebilmek için çatırdatarak açtıkları uyku tulumları da ıslanıp donmuştu ve kuruma ihtimalleri yoktu. Sabahları birkaç saatlik uykularından uyandıklarında çadırların içini kırağı çaldığını görüyorlardı ve Yüzbaşı Crozier ile Des Voeux'nun çadırlara getirdiği ılık çaylarını yudumlarken eriyen kırağı üstlerine yağıyordu. Buzda kaldıkları ilk hafta Crozier'ın kışkırtması yüzünden kamarotlar çalışmamaya başlamıştı ve kumandanlarının kendilerine hizmet etmelerine de hiç aldırmıyorlardı.

Erebus'un aşçısı Bay Wall, günün büyük bölümünü filikalardan birinde tüberküloz benzeri bir rahatsızlık yüzünden yatarak geçiriyordu. Bay Diggle ise, üç yıldır Majestelerinin Gemisi Terör'deki büyük ocağının yanında nasıl canlı ve yetenekliyse hâlâ aynıydı. Şimdi eter gazı bittiği için ve buraya ispirto ocaklarıyla kömür ocaklarını da getirmedikleri için Bay Diggle, denizcilere günde iki kez kısıtlı miktarda salamura domuz eti ve kalan yiyeceklerden hazırlıyordu. Her zaman iyimser bir adam olan Diggle, fok yağıyla yanan bir* ocak ve bir pişirme kabı ayarlamıştı. Eğer daha fazla fok avlayabilirlerse Diggle da ocağı yakabilecekti.

Crozier adamlarını her gün avlanmaya gönderiyordu; ama denizciler avlayacak bir şey bulamıyor ve nadiren bulduklarında da onları vurmayı başaramadan kaybediyorlardı. Avcılar zaman zaman kurşunlarını birkaç fok balığına isabet ettiriyorlardı; ama foklar yara alır almaz denize atladığından geride sadece buz üstündeki kan lekeleri kalıyordu. Bazen de yere uzanıp yakalayamadıkları fokların buza dökülen birkaç damla kanını emiyorlardı.

Daha önce kutuplarda birçok yaz geçiren Crozier temmuz ortalarında buraların hayatla dolu olduğunu biliyordu. Denizayıları kendilerini buz kütlerinin üstüne atıp geğirtiye benzer sesler çıkarırlardı; fok balıkları suyun içinde küçük çocuklar gibi oyun oynar, morinalar ve denizgergedanları açık sularda batıp çıkardı. Dişi kutup ayıları yavrularıyla birlikte fokların peşine düşer, büyük ve tehlikeli erkek kutup ayılarından yavrularını korumaya çalışırlardı. Yaz gelince kutupların mavi göğünde kuşlar çoğalır, buzdağlarına, kıyıya ve buzul kütlelerine dağılırlardı. Denizkırlangıçları, martılar ve akdoğanlar ise suyun üzerinden süzülüp geçerdi.

Bu yaz, buzun üstünde, Crozier ve gittikçe azalan mürettebatı ile onları sinsice takip eden o şey dışında neredeyse bir tek canlı bile yoktu. Denizciler birkaç kez kutup tilkilerinin sesini duymuş, kar üstündeki izlerini görmüş ama kendilerine bir türlü rastlamamışlardı. Açıktaki balinaları gören avcılar var güçleriyle koşup onlara yaklaşmaya çalışsalar da oraya ulaştıklarında hiçbir şey bulamadan dönüyorlardı.

Crozier ellerindeki silahlarla denizgergedanı ya da morina avlayabileceklerinden emin değildi. Elbette kafaya sıkılan birkaç kurşun her canlıyı öldürürdü; ama onları gizlice takip eden yaratığa bu kurşunların işlemediğini çok önce anlamışlardı. Denizcilerse bu şeyin bir yaratık değil, Leviathan'daki öfke dolu bir Tanrı olduğuna karar vermişlerdi. Ama eğer şans eseri bir balina yakalayabilirlerse eti ve yağı onlara aylarca yeterdi.

Crozier'ın tek istediği o yaratığı yakalamaktı. Diğerlerinin aksine Crozier yaratığın ölümlü olduğuna inanıyordu, o sadece bir hayvandı, hepsi bu. Belki diğer hayvanlara göre daha zekiydi; ama sonuçta bir hayvandı.

Hayatta kalan denizciler açlık ve iskorbüt yüzünden ölmek üzere olsalar da yaratığın ölümü onların moralini hayli yükseltebilirdi. Yirmi galon rom bulsalar, intikamın verdiği mutluluğun yerini tutamazdı.

Yaratık, Teğmen Little ve adamlarını gölde öldürdüğünden beri ortalıkta görünmüyordu. Yüzbaşı, ava gönderdiği grupları yaratığın izlerine rastlar rastlamaz geri dönmeleri konusunda uyarıyordu. Gücü yeten herkesin eline bir silah verip o yaratığın peşine düşmek istiyordu. Gerekirse Hint çayırlarında kaplan avlayanlar gibi, yaratığı yakalayabilmek uğruna adamlarına gürültü yaptıracak, onun dikkatini çekmeye çalışacaktı.

Onu kendilerine yaklaştırabilmek için gereken tek şey yemdi. Crozier'a göre yaratığın sadece geceleri onaya çıkması ve onlardan saklanmasındaki sebep de buydu; çünkü ellerinde yem olsaydı yaratık onlara hiç

düşünmeden yaklaşırdı. Ama yaratığa sunabilecek taze etleri yoktu; zaten ellerinde taze et olsa bunu yaratığa yem etmek yerine kendileri yerdi.

Crozier bu canavar kılıklı şeyin ebatlarını düşünüyordu, en az bir tonluk et ve kas yığınıydı. En büyük kutup ayısının yedi yüz kilogram ağırlığında olduğu düşünülürse, yaratığın yanında duran bir kutup ayısı, iriyarı bir adamın yanındaki av köpeğine benzerdi. Yani katillerini öldürebilirlerse karınları haftalarca doyardı. Yaratığın tadı yürüyüş esnasında yedikleri domuz etine bile benzeseydi, intikamın tadı onlara yeterdi.

Francis Crozier işe yarayacağını bilse, kendini yem olarak feda etmekten çekinmezdi. İşe yarayacağını bilseydi. Eğer adamlarından yalnızca birkaçını bile koruyup beslemeye yetecekse, Crozier kendini yem etmeye hazırdı.

Crozier'ın aklına bir hafta önce terkedilmiş bir teknede cesedini buldukları Er Henry Wilkes geldi. Ona bir cenaze töreni bile yapılmamıştı. Crozier, Des Voeux ve denizcinin birkaç arkadaşı dışında cenazenin başında kimse toplanmamıştı.

Teknede uzanırken, Wilkes'in cesedini yem olarak kullanmalıydık, diye düşündü.

Sonra aklına, daha taze bir yeme sahip oldukları geldi. Bunu daha önce de düşünmüştü. David Leys sekiz aydır onlara sadece yük oluyordu. Son dört aydır bitkisel hayattaydı, denizciler ona öğlenleri et suyu çorbası ve sabahları da bir kaşık şekerli çay veriyorlardı.

Hickey ve Aylmore bile bir kez olsun onu ya da onun gibi ağır hasta olan diğerlerini geride bırakmayı teklif etmemişlerdi; ama hepsinin aklından aynı düşünce geçmiş olmalıydı...

Onları ye.

Önce Leys'i ye, sonra ölenleri yemeye devam et.

Francis Crozier öylesine açtı ki insan eti yemeyi bile hayal etmişti. Hiç kimseyi yemek için öldüremezdi. En azından şimdilik. Ama biri ölürse, cesedini neden çürümeye terk etsin ki? Ya da neden göz göre göre o eti peşlerinde olan bir yaratığa bıraksın ki?

Crozier, bütün denizcilerin eninde sonunda dinlediği, Essex gemisi Kaptanı Pollard'ın gerçek öyküsünü yirmili yaşlarındayken duymuştu.

Essex'i, kazazedelerin verdiği rapora göre yirmi beş metrelik bir kaşalot batırmıştı. Gemi Pasifik'in uzak bir ucunda batmaya başlamıştı ve yirmi kişilik mürettebatı teknelere inerek balina avına çıkıyorlar, döndüklerinde geminin suya biraz daha gömüldüğünü görüyorlardı. Hayatta kalanlar

kurtarabildikleri birkaç denizcilik aleti ve bir silahı yanlarına alarak üç tekneyle suya açıldılar. Galapagos'ta yakaladıkları iki kaplumbağa, iki varil dolusu çörek ve altı varil temiz su dışında yiyecek hiçbir şeyleri yoktu.

Daha sonra dümeni Güney Amerika'ya çevirdiler.

Önce büyük kaplumbağalar avlamaya başladılar; kaplumbağanın etini yedikten sonra kanını da içiyorlardı. Tekneye kazara atlayan balıkları da yakalıyorlardı; ama pişmiş kaplumbağa etinin yanında balıketi yavan kalıyordu. Sonra suya dalıp teknelerin yüzeyindeki kaya midyelerini kazıdılar ve bunları yediler.

Şan eseri, Pasifik Okyanusundaki Henderson Adası'nı buldular. Yirmi adam dört gün boyunca yengeç, martı ve martı yumurtasıyla beslendi; ama Kaptan Pollard bu yiyeceğin onlara birkaç hafta sonra yetmeyeceğini biliyordu. Yirmi kişiden on yedisi yeniden tekneyle açılmak istiyordu ve 27 Aralık 1820'de bu on yedi kişi geride üç kişiyi bırakarak yelken açtı.

28 Ocak'ta üç tekne de birbirini fırtına yüzünden kaybetmişti. Kaptan Pollard'ın teknesi sonsuz göğün altında doğuya ilerliyordu. Teknedeki beş kişiden her biri günde yalnızca bir buçuk çörek yeme hakkına sahipti. Büyük bir tesadüf olmasa da Crozier de son günlerde Doktor Goodsir ve Des Voeux ile denizcilerin öğünlerini aynı oranda kısmak gerektiğini tartışıyordu.

Bu çörek ve birkaç damla su Pollard'ın adamlarını; yeğeni Owen Coffin, Barzillai Ray adında bir zenci ve iki denizciyi, dokuz hafta boyunca ayakta tutmuştu.

Çörekleri ve suları tamamen bittiğinde karaya ulaşmalarına daha iki bin altı yüz kilometre vardı. Crozier de ellerindeki çörekler, adamlarına bir ay daha yetseydi yine de önlerinde bin beş yüz kilometrelik yolları kalacağını düşünmüştü.

Pollard'ın teknesinde ölen kimse yoktu, onlar da çöp çektiler. Pollard'ın genç yeğeni Owen Coffin kısa olan çöpü çekmişti. İşi kimin yapacağını belirlemek için yine çöp çektiler ve bu sefer de kısa çöpü çeken Charles Ramsdell oldu.

Genç çocuk diğerleriyle vedalaştı (Crozier bu öyküyü Arjantin'de bir deniz yolculuğundayken dinlemiş ve öykünün bu bölümünü dinlerken tüyleri ürpermişti) ve sonra kafasını güverteye koyup gözlerini kapattı.

Kaptan Pollard, anlattığına göre, Ramsdell'a silahını verip kafasını çevirmişti.

Ramsdell çocuğu kafasının arkasından vurdu.

Kaptan Pollard ve diğer denizciler kan henüz sıcakken içmeye başladılar. Biraz tuzlu olmasına rağmen, içilebilir bir tadı vardı.

Daha sonra çocuğun etlerini kesip çiğ çiğ yediler ve kemiklerini kırıp iliğini de emdiler.

Genç çocuğun cesedi onlara on üç gün yetmişti ve yine çöp çekmeye karar verdiler; ama bu sırada Barzillai Ray susuzluktan öldü. Balina avcısı Dauphin onları 23 Şubat 1821'de kurtarana kadar da zencinin eti, kanı, kemikleri ve iliğiyle idare etmişlerdi.

Francis Crozier, Kaptan Pollard ile tanışmadı ama onu kendine örnek aldı. Talihsiz Amerikalı bir kez daha gemi yolcuğuna çıktığında bu sefer de gemi kazası geçirmiş ve ikinci kez kurtarılmıştı. Bu ikinci olaydan sonra kendisine bir daha gemi kumandanlığı görevi verilmedi. Crozier, 1845'te Sör John Seferi'ne çıkmadan önce Pollard'ın Nantucket'te bir bekçi olarak hayatını sürdürdüğünü ve oradaki herkesin kendisinden uzak durduğunu öğrenmişti. Söylenene göre Pollard kendi kendine ya da ölü yeğeni ile konuşuyormuş ve evinin girişinde çörekle domuz eti saklıyormuş.

Crozier'ın adamları da birkaç gün içinde değilse de birkaç hafta içinde kendi ölülerini yeme konusunda bir karara varmalıydı.

Mürettebat günden güne azalıyor ve güçsüzleşiyordu. 18 ve 22 Temmuz arasında, dört gün boyunca dinlenseler de güç toplayamamışlardı. Crozier, Des Voeux ve Couch denizcileri ava gönderiyor, onlara kızakları tamir ettiriyor, böylece donmuş uyku tulumları içinde yatmalarına fırsat vermemiş oluyorlardı. Ancak yine de buz kütlesinde oturup hareket etmelerini sağlayacak koşulların oluşmasını beklemekten başka yapacak bir şeyleri yoktu.

Crozier kuzeybatıya dönmeyi reddediyordu.

Ama buz kütleleri onların istediği yöne, güneydoğudaki Great Fish Nehri'nin ağzına doğru hareket etmiyor, daha çok kendi etraflarında dönerek küçülüyorlardı.

Sonunda üstünde bulundukları buz kütlesi Temmuz'un 22'sinde çatlamaya başlayınca Crozier adamlarına teknelere binmelerini söyledi.

Altı gündür teknelerle tek sıra halinde daracık açıklıklardan geçiyorlardı. Crozier ağır teodoliti geride bırakmış ve yanma sadece bir sekstant almıştı. Diğerleri uyurken yapabileceği en iyi okumayı yapmaya çalışıyordu. Hesaplarına göre Back Nehri'nin ağzına ulaşmak için yüz kırk kilometreleri kalmıştı.

Önlerine çıkacak küçücük bir kara parçasının, yarımadayı anakaraya bağlayan bir kıstağın hayalini kuruyordu. 26 Temmuz Çarşamba günü uyandığında gökyüzü masmaviydi ve kilometreler boyunca tek bir bulut bile yoktu.

Beş tekneyi yakınına çağırıp pruvaya çıktı ve denizcilere seslendi, "Baylar, Kral William toprakları bir adaymış. Back Nehri'nin doğu ve güneydoğusuna akan bir deniz var, buna eminim ve buranın hiçbir anakarayla bağlantısı yok. Boğazdayız. Adelaide Yarımadası'nın kuzeyinde olduğumuza göre, Sör John Franklin Seferi'ni de tamamlamış bulunuyoruz. Burası Kuzey-Batı Geçidi. Tanrım, başardınız."

Öksürüklerle bölünen sevinç nidaları duyuldu.

Tekneler ve yüzen buz kütleleri güneye doğru gidiyorsa haftalardır süren kızak çekme işi bitmiş demekti. Ama buzullar sadece kuzey yönünde kırılıyordu.

Teknede yaşamak, yüzen buz kütlesi üstünde yaşamak kadar kötüydü. Çok kalabalıktı. Sırılsıklam vücutlar gece ve gündüz dip dibeydi. Tuvalete ihtiyacını gidermek için küpeşteden sarkmak gerekiyordu; ama zaten açlıktan ölmek üzere olan iskorbüt hastası denizcilerin bu tür ihtiyaçları pek kalmamıştı. 28 Temmuz 1848 Cuma günü Crozier'ın teknesindeki gözcü yaklaşık beş kilometre sonra kuzeybatı yönünde suyun açıldığını söyledi.

Teknelerdeki adamlar on sekiz saat boyunca küreklere asıldılar. Hatta gücü yetenler zaman zaman küreği bırakıp yollarını tıkayan buzulları kazmayla kırdılar.

Gece saat on birden sonra kayalık bir sahile indiler. Denizcilerin kızakları indirip tekneleri onların üstüne yükleyecek halleri kalmamıştı. Çadırları ve uyku tulumlarını bile açacak durumda değillerdi.

Çakıllara uzanıp birbirlerinin sıcağıyla uykuya daldılar. Crozier bugün kimseye nöbet görevi vermemişti. Eğer yaratık onları yakalamak isteseydi bundan daha iyi bir fırsat bulamazdı. Crozier uyumadan önce bir saat boyunca seyir haritası ve sekstantıyla çalıştı.

Hesaplarına göre yirmi beş gündür kızak çekerek güneydoğuya doğru yetmiş beş kilometre yol almışlardı. Adelaide Yarımadası'nın kuzeyindeki Kral William Adası'nda bulunuyorlardı; ama iki gün öncesine oranla Back Nehri'nin ağzına artık daha uzaktaydılar. Kuzeybatıya doğru elli altı kilometre ilerleyip boğazı geçebilseler nehrin ağzına ulaşmak için doksan altı kilometrelik yolları daha kalıyordu. Büyük Esir Gölü'ne ve kurtuluşa ulaşmaları içinse bin beş yüz kilometreden fazla yol kat etmeleri gerekirdi.

Crozier sekstantını kutusuna yerleştirdi ve kutuyu da su geçirmez çantasına koydu. Tekneden ıslak bir battaniye alıp Des Voeux'nun yanına serdi ve uzandıktan bir iki saniye sonra uykuya daldı.

Rüyasında onu sunağın önüne iten Memo Moira'yı ve ıslak cüppeli rahibi gördü.

50
BRİDGENS

John Bridgens hayatının farklı dönemlerini bazı edebiyat eserleriyle* karşılaştırırdı.

Ay ışığı altında horlayan adamlarının yanındaki Crozier uykusunda ağzını açıp kutsanmış ekmeği bekledi.

Öğrencilik yıllarında kendini Boccaccio'nun Decameron'nundan ya da Chaucer'ın Canterbury Hikâyeleri'nden karakterlere benzetirdi ve her zaman ana karakterleri seçmezdi.

Yirmili yaşlarında kendini Hamlet'le özdeşleştirmişti. Tuhaf bir biçimde yaşlanan Danimarka Prensi (Bridgens'a göre çocuk Hamlet beşinci sahnede otuzlu yaşlarında bir adam oluyordu), düşünce ve eylem, güdü ve tepki arasında kalmıştı. Bu bilinçlilik hali onun her şeyi, hatta düşüncenin kendisini bile düşünmeye itmişti. Genç Bridgens da Hamlet gibi bilincinin kurbanıydı ve sıklıkla devam etmek ya da devam etmemek sorununu düşünüyordu.(Bridgens'in, oğlancı olduğu için Oxford'dan sürülmüş zarif hocası, meşhur, olmak ya da olmamak monoloğunun basit bir ölüm tartışması olmadığını küçümser bir tavırla Bridgens'a öğretmişti; ama Bridgens bundan daha da fazlasını biliyordu zaten. Vicdan hepimizi ödlekleştiriyor, lafı olgun bir ruha sahip olan genç Bridgens için söylenmişti. Varlığından, doğal olmayan arzularından ve hep -mış gibi yapmaktan mutsuzdu. Hayatını sona erdirmeyi düşündüğünde, aynı işkencenin öbür tarafta da devam etme ihtimalinden korkardı.)

Genç bir adamken onu kendini öldürmekten alıkoyan iki şey vardı: Kitaplar ve hiciv duygusu.

Orta yaşlılığında kendini daha çok Odysseus'a benzetmeye başladı. Benzetmenin sebebi her ikisinin de dünyayı dolaşmış olması değil, Homer'in çağdaşlarının Odysseus için yaptığı "kurnaz" ve "hilekâr" tanımlamasıydı. Bridgens diğerlerini idare etmek için kurnazlık yapmazdı; ama kendisine mızrak ve zıpkınlarla saldırılan Homer karakterlerinin durumuna düşerse bu özelliğini kullanabilirdi.

Kurnazlığı daha çok görünmez olmak ve görünmez kalmak için kullanırdı.

Yıllar önce Harry Peglar ile tanıştığı Majestelerinin Gemisi Beagle'daki beş yıllık yolculuğu sırasında Bridgens, Harry'ye Odysseus benzerliğinden bahsetmişti. İki denizci küçük kamarada satranç oynuyorlardı, Bridgens, böyle bir yolculuktaki herkesin aslında çağdaş birer Ulysses olduğundan söz etmişti. Harry, anlamaya çalışırcasına dikkatle bakarak "Nasıl oluyor da sizi evde bekleyen bir Penelope'niz oluyor Bay Bridgens?" diye sormuştu.

Kamarot o günden sonra daha tedbirli davranmaya başladı. Tıpkı Odysseus gibi o da sonunda hilekârlığın dünyada bir karşılığı olmadığını ve Tanrıların kibirlileri cezalandırdıklarını öğrenmişti.

Son günlerde Bridgens kendini görüntüsü, hisleri, anıları, geleceği ve mutsuzluğuyla en çok Kral Lear'a benzetiyordu.

Ve son sahne gelmişti.

İki gündür Kral William Adası'nın boğazına dökülen nehir ağzında kalıyorlardı. Temmuz sonlarında nehir suyu yükseldiği için denizciler fıçıların hepsini doldurabilmiş; ama nehirde tek bir balığa bile rastlamamışlardı. Birkaç kutup tilkisi dışında hiçbir hayvan gelip bu nehirden su içmemişti. Burada kurdukları kampın en iyi yanı, çökmeye uğramış bir nehir vadisinde olduğu için denizcileri rüzgâr ve fırtınadan korumasıydı.

İki sabah boyunca adamlar uyku tulumlarını, çadırlarını ve giysilerini kayalara serip güneş ışığında kurutmaya çalıştılar. Artık güneş ışığı pek yoktu, hatta birkaç kez yağmur çiselemişti. Mavi bir gök görmeyeli bir buçuk ay olmuş ve o zamandan beri denizciler arasında güneş yanığı vakaları artmıştı.

Goodsir'ün ecza dolabındaki ilaçlarının tükenmek üzere olduğunu asistanı Bridgens da biliyordu. İyi doktorun cephanesinde çançiçeği tohumundan elde edilen çalapa tentürü ve Hint yağı ile yapılmış birkaç müshil ilacı, kâfur, amonyum karbonatı, sakinleştirici olarak kullanılan afyon, Mandragora ve Dover tozu ile güneş yanıkları için kullanılan bakır sülfat ve kurşun kalmıştı. Bridgens, Doktor Goodsir'ün emriyle bütün bakır sülfat ve kurşunu alıp yanıkları olan denizciler için kullanmıştı.

Çadırları, uyku tulumlarını ve giysileri kurutacak güneş yoktu. Soğuktan ve ateşten kıvranan adamlar yine ıslak giysi ve yatakların içine giriyorlardı.

Keşif turuna çıkan denizciler, nehrin yirmi dört kilometre kuzeybatısında bir körfez olduğunu görmüşlerdi. Daha şaşırtıcı olanı ise,

avcıların söylediğine göre adanın on altı kilometre sonra kuzeybatıya doğru kıvrılmasıydı. Eğer bu doğruysa Kral William Adasının kuzeydoğu köşesine ve Back Nehri'ne de çok yaklaşmışlardı.

Back Nehri'ne ulaşmak için boğazın güneydoğusuna gitmeleri gerekse de Crozier kızaklarla Kral William Adası'nın doğusuna hareket edip adanın güneydoğu eğimine kadar varmayı amaçlıyordu. Oradaki en yüksek noktada kamp kurup boğazı izleyebilirlerdi. İki hafta içinde buz kırılırsa teknelere geçer, kırılma olmazsa Adelaide Yarımadasına doğru kızak çekmeye devam ederlerdi.

John Bridgens'in satranç bilgisi oyun sonlarına doğru zayıflardı. Oyunun sonundan pek hoşlanmazdı.

Denizciler Nehir Kampı'nı terk etmeden önce, Bridgens eşyalarını toplayıp revir çadırındaki Goodsir'le vedalaşmaya gitti. Yıllardır tuttuğu günlüğünü uyku tulumunun içine koydu ve eşyalarımı, ihtiyacı olanlar paylaşmalıdır," yazılı bir not bıraktı. Harry Peglar'ın günlüğüyle tarağını ve yanından hiç ayırmadığı elbise fırçasını ceketinin cebine koydu.

Goodsir, "Yürüyüşe çıkıyorum ve yarın siz burayı terk edene kadar dönmeyebilirim de ne demek?" dedi. "Bu nasıl bir konuşma, Bridgens?"

"Üzgünüm Doktor. İçimde bir gezintiye çıkma arzusu var."

"Gezintiye," diye tekrarladı Goodsir. "Neden Bay Bridgens? Buradaki denizcilerden ortalama otuz yaş büyüksünüz ve onlardan en az on kat daha sağlıklısınız."

"Sağlık konusunda hep şanslı olmuşumdur, efendim," dedi Bridgens. "Korkarım bu yıllar içinde edindiğim bilgeliğin değil, sadece kalıtımın bir sonucu."

"O halde neden..." diye başladı cerrah.

"Zamanı geldi, Doktor Goodsir. Gençken oyuncu olup sahneye çıkmayı düşlerdim. Oyunculukla ilgili öğrendiğim şeylerden biri, büyük aktörlerin sahneye güzel bir giriş yapmayı öğrenmeden önce, sahneden güzel bir çıkış yapmayı öğrendikleriydi."

"Bir Stoacı gibi konuştunuz Bay Bridgens. Marcus Aurelius hayranı gibi. İmparator senden hoşnut değilse eve git, sıcak bir duş al ve..."

Bridgens, "Ah, hayır efendim," dedi. "Stoacı felsefeye hayranını, evet; ama aslında ben hiçbir zaman bıçaklardan ve kılıçlardan hoşlanmadım. İmparator kellemi, ailemi, topraklarımı alabilir. Ama keskin sınırlara gelince ben tam bir ödlek olurum. Bu akşam biraz yürümek istiyorum ve belki biraz da kestirmek." Olur ya belki rüya görürsünüz," dedi Goodsir.

Kamarot, “Evet, burada ince bir alay var,” dedi. Sesi tedirgindi.

Cerrah merak ve üzüntü içinde, “Gerçekten kurtulamayacağımızı mı düşünüyorsunuz?” diye sordu.

Bridgens önce cevap vermedi. Sonunda, “Gerçekten bilmiyorum,” diyebildi. “Bu, bizim için Büyük Esir Gölünün kuzeyinden bir kurtarma ekibi gönderip göndermediklerine bağlı. Göndermiş olabilirler, üç yıldır bizden haber alamıyorlar ve kurtulma şansı olabilir. Bizi eve götürebilecek tek adamın Francis Rawdon Moira Crozier olduğunu biliyorum. Onun Amirallik tarafından sürekli küçümsendiğini de biliyorum.”

Goodsir, “Bunu ona kendiniz söyleyin,” dedi. “En azından gideceğinizi ona söyleyin. Bunu yapmanız gerekir.”

Bridgens gülümsedi. “Yapardım; ama ikimiz de biliyoruz ki gitmeme izin vermeyecektir. Hatta gitmeyeyim diye beni zincirleyebilir.”

“Evet,” dedi Goodsir. “Ama kalırsan bana büyük bir iyilik yapmış olursun, Bridgens. Birkaç ameliyatta senin sağlam ellerine ihtiyacım olacak.”

“Size yardım edebilecek başka adamlar da var, efendim. Benden daha güçlü daha sağlam elleri olan.”

“Ama senin kadar zeki olanı yok. Kimseyle seninle konuştuğum gibi konuşamam. Tavsiyelerin benim için önemli.”

“Teşekkürler, doktor. Size söylemek istemezdim; ama kan benim midemi bulandırır. Çocukluğumdan beri. Son haftalarda sizinle çalışmak benim için çok değerliydi; ama bu hassas tabiatımı zorluyor. Aziz Agustin’in dediği gibi, tek gerçek günah, insanın çektiği acıdır. Eğer yine kesilecek organlar varsa, benim gitmem en iyisi olacak.” Elini uzattı. “Hoşça kalın, Doktor Goodsir,”

Doktor yaşlı adamın elini iki eliyle sıktı, “Hoşça kal Bridgens.”

Bridgens kampın kuzeydoğusuna doğru yürüyüp nehir vadisinden yukarı doğru tırmandı. Güneş akşam saat on civarında batıyordu; ama Bridgens hava kararana kadar yürümeme kararı almıştı. Nehir kampından beş kilometre uzakta kuru bir kaya görmüş ve oraya oturup cebindeki çöreği yemişti. Bu bayat çörek hayatında tattığı en lezzetli yemekti. Yanına su almadığı için yerdeki kardan ağzına atıp eriterek içti. Günbatımı çok güzeldi. Gri bulutlarla gri çakıllar arasına oturan turuncu güneş Odysseus’un zevkle izleyeceği türden bir manzaraydı; ama Kral Lear’ın değil.

Hava sıcaklığı hızla düşüyordu. Birazdan rüzgâr esmeye başlardı. Gece olmadan uyuması gerekiyordu. Elini cebine atıp içindeki üç şeyi çıkardı. İlki, Bridgens'in en az otuz yıldır kullandığı elbise fırçasıydı. Ona dokundu ve başka kimsenin sebebini anlayamayacağı biçimde gülümsedi. Fırçayı diğer cebine koydu.

İkincisi Harry Peglar'ın tarağıydı. Tarağın dişlerinde hâlâ Peglar'ın saç telleri duruyordu. Bridgens tarağı sıkıca tuttu ve sonra onu da elbise fırçasının yanına koydu.

Üçüncü şey de Peglar'ın defteriydi. Sayfalarını karıştırdı.

Ab, ölüm, dikenin nerede, şüphe duyanlar için, Comfort Körfezi'ndeki bu mezarda dedi boyacı.

Bridgens kafasını salladı. Sondan bir önceki kelime "dedi" olacaktı. Bridgens Peglar'a okuma öğretmiş; ama yazmayı öğretememişti. Ona göre Harry Peglar yeryüzündeki en zeki insanlardan biriydi; ama beyin loplarındaki bir sorun yüzünden olsa gerek, hecelemeyi başaramıyordu.

Bridgens bir kez daha gülümsedi. Defteri ön cebine koydu; çünkü yüzüstü yatarken leş yiyicilerden onu ancak bu şekilde koruyabilirdi. Yakasını kaldırdı, şapkasını aşağı çekti. Hava epey soğumuştu ve rüzgâr çıkmak üzereydi. Vücudunu uyku pozisyonuna soktu. Günün son ışıkları da kaybolduğunda Bridgens uykuya dalmıştı.

51
CROZIER

Adanın güneydoğudaki en uç noktasına- kral William Adası sahilinin kuzeye ve doğuya doğru kavis çizdiği noktaya- doğru iki hafta boyunca kızak çektikten sonra çadır kurmak, av takımları oluşturmak, buzun güney tarafındaki boğazda denizi ararken dinlenip nefes almak için yolculuklarına ara verdiler. Doktor Goodsir, Crozier'a beş teknede taşıdıkları hasta ve yaralılarına bakmak için zamana ihtiyacı olduğunu söyledi. Yeni kamp yerlerine Toprağın Sonu ismini verdiler.

Crozier, Goodsir'den en az beş kişinin ayaklarının kesilmesi gerektiğini öğrendiğinde, rüzgârın dövdüğü bu noktaya Kurtarma Kampı ismini verdi; beş kişinin ayaklarının kesilmesi bunların bu noktadan daha ileri gidemeyecekleri anlamına geliyordu; çünkü en güçlü denizcilerin bile kızaklardaki fazladan ağırlığı çekecek gücü kalmamıştı.

Goodsir'ün önerisiyle ve Crozier'la yaptıkları tartışmadan sonra cerrahın ayakları kesildikten sonra iyileşme sürecine girenlerle beraber kalmasına karar verildi. Beş kişiden dördü ameliyat edilmişti ve şimdiye kadar hiçbiri ölmedi. Son olarak bu sabah Bay Diggle'ın ayağı kesilecekti. Devam edemeyecek kadar yorgun ya da hasta olanlar Goodsir'le kalabileceklerdi; Crozier, Des Voeux, Couch, Crozier'ın güvendiği çavuş Johnson ve ilerleme gücünü kendinden gören diğer pek çoğu eğer buz çözülürse koy boyunca güneye yelken açacaklardı. Daha sonra hafif yükler taşıyan daha küçük grup Back Nehri'ne çıkacak, ilkbaharda ya da bir mucize olursa kış gelmeden bir iki ay önce nehir boyunca kuzeye hareket eden bir kurtarma takımına rastlarlarsa Büyük Esir Gölü'nden bir kurtarma takımıyla geri geleceklerdi.

Crozier, böyle bir mucizenin olma ihtimalini neredeyse sıfır olarak görüyordu; Kurtarma Kampındaki hastaların hiçbir yardım almadan önümüzdeki ilkbahara kadar hayatta kalmaları ihtimalini ise tartışmaya bile değer bulmuyordu. 1848 yazında kolay av bulamamışlardı. Ağustos ayında da durumun değişeceğine dair herhangi bir belirti yoktu. Birkaç küçük açıklık ya da yol boyunca birkaç kez gördükleri polinia'lar dışında çok kalın olan buz balık avlamalarına izin vermiyordu; teknelerdeyken bile balık avlayamamışlardı. Goodsir ve ölenlere yardım eden birkaç tayfa

önümüzdeki kışa kadar nasıl hayatta kalacaklardı? Crozier orada, mahvolmuş adamların yanında kalan Goodsir'ün bu kararı vererek ölüm fermanını imzaladığını biliyordu; Goodsir'ün Crozier'ın bunu bildiğini ele biliyordu. İkisi de bundan söz etmediler.

Buna rağmen Goodsir bu sabah planını değiştirmezse ya da gerçek bir mucize olup da önlerindeki buzlar ağustosun ikinci haftasında yanlarına uzuvları kesilmiş tayfaları, açlık çekenleri, yürüyemeyecek kadar bitkin düşenleri ve iskorbütün çok fazla ilerlediği hastaları iki balina avlama teknesine, iki büyük ve bir de küçük sallarına bindirip de yelken açmalarını sağlayacak biçimde sahil boyunca çözülmezse, şimdiki planları buydu.

Onları neden götüreceğiz? Potansiyel yiyecek olarak mı? diye düşündü Crozier.

Bu, daha sonra ilgilenilecek bir konuydu.

Artık Yüzbaşı, çadırdan her dışarı çıktığında yanına silahlarını alıyordu -her zaman olduğu gibi sağ cebinde bir revolver, sol cebinde iki atımlık, çift namlulu (yıllar önce kendisine satanların "kumarbazın göbeğinde sakladığı tabanca" adını verdikleri) tabanca duruyordu. Hickey, Aylmore ve aptal dev Manson gibi ne yapacağı belli olmayan adamlarla kaldığı sırada Couch, Des Voeux, Johnson ve birkaç kişinin daha oluşturduğu en güvendiği adamları başka yere gönderme hatasını bir daha tekrarlamayacaktı. Francis Crozier, bir ay önce Hastane Kampı'nda neredeyse isyanla sonuçlanacak olaydan sonra Teğmen George Henry Hodgson'a, üst güverteden sorumlu çavuş Reuben Male'e ya da Erebus'un direklerinden sorumlu Robert Sinclair'e güvenmiyordu.

Kurtarma Kampının görünümü iç bunaltıcıydı. İki haftadır gökyüzü sonsuz, alçak bulut kütleleri ile kaplıydı ve Crozier dürbününü kullanamıyordu. Rüzgâr yine kuzeybatıdan esmeye başlamıştı; hava iki aydan beri bu kadar soğuk olmamıştı. Güneylerindeki boğaz atı bir buz kütlesiydi ama çok, çok önce Terör'den Terör Kampı'na yaptıkları yolculukta karşılaştıkları basınç sırtlarıyla dolu düz bir buz değildi bu. Kral William Adası'nın güneyindeki boğazı kaplayan buz devasa, parçalanmış buzdağları, onları çapraz kesen basınç sırtları, buz seviyesinin üç metre altındaki kara suyu gösteren ama hiçbir yere çıkmayan polinia'lar, jilet gibi keskin buz bacaları ve buz yığınları ile doluydu. Crozier -dev Manson dâhil- Kurtarma Kampı'ndaki hiçbir tayfanın buz ormanı ve dağ

büyüklüğünde buzlar arasından tek bir tekneyi bile çekebileceğine inanmıyordu.

Bütün gün ve gece duydukları hırıldamalar, patlamalar, kırılmalar ve kükremeler tek umutlarıydı artık. Buz hareket ediyor, kendi kendine işkence yapıyordu. Zaman zaman, uzak yerlerde saatler boyu devam eden küçük su birikintileri görülüyordu. Sonra bu birikintiler aniden kapanıyordu. Birkaç saniye içinde on metrelik basınç sırtları bitiyordu yerden. Saatler sonra bunlar çöküyor, yerine başkaları çıkıyordu. Çevrelerinde onları sıkıştıran buz yüzünden buzdağları patlıyordu.

Sadece 13 Ağustos'tayız dedi Crozier kendi kendine. Tabii böyle düşünmek, sadece 13 Ağustos demek mevsimin değişmesine az kaldığını unutturmuyordu ona. 13 Ağustos olmuştu bile. Kış yaklaşıyordu. Eylül 1846'da Erebus ve Terör Kral William topraklarında buza saplanmışlardı; o zamandan bu yana olumlu bir olay olmamıştı.

Sadece 13 Ağustos'tayız diye tekrarladı Crozier kendi kendine. Küçük bir mucize gerçekleşse, bu süre, boğaz boyunca yelken açıp, muhtemelen buzla kaplı küçük alanları geçtikten sonra tekrar denize ulaşıp Back Nehrine ulaşmak için kat etmeleri gereken yüz yirmi kilometreyi aşmalarına yetecekti. Daha sonra tekneleriyle nehir boyunca ilerleyebilirlerdi. Şansın da yardımıyla önlerindeki buzun ötesindeki koydaki en az yüz kilometre boyunca buzlar çözülmüş olurdu -çünkü Back Nehri kuzeye doğru akıyor ve kaçınılmaz olarak sıcak suları da beraberinde getiriyordu. Nehir boyunca bir kere ilerlemeye başladıktan sonra akıntının ters yönüne doğru gitseler bile bu yolculuğu kış gelmeden tamamlayabilirlerdi. Teoride.

Teoride.

Bu sabah -eğer yorgun Crozier yanılmıyorsa günlerden pazardı- Goodsir yeni yardımcısı Thomas Hartnell'in de yardımıyla son ayak kesme ameliyatını gerçekleştirecekti; Crozier bundan sonra bir çeşit ayin yapmak için tayfaları toplayacaktı.

Orada Goodsir'ün sakatlanan, iskorbüte yakalanan tayfalarla kalacağını, kendisinin ise, buz çözülsün ya da çözülmesin, önümüzdeki hafta yanına en sağlıklı adamları ve en az iki tekneyi alıp güneye ilerleyeceğini söyleyecekti tayfalara.

Reuben Male, Hodgson, Sinclair ya da Hickey gibi komplocuların başka planları varsa, rütbesine saygı gösterdikleri takdirde onlarla önerilerini tartışmaya ve gerekirse onlarla anlaşmaya hazırdı. Kurtarma Kampı'nda ne

kadar az kişi kalırsa o kadar iyi olurdu. Özellikle de bu çürük elmalardan kurtulmak anlamına geliyorsa.

Doktor Goodsir, Bay Diggle'ın kangren olmuş ayağı ve bileğini ameliyat etmeye başladığında, ameliyat çadırından çığlıklar gelmeye başladı.

Her iki cebinde birer tabanca taşıyan Crozier Thomas Johnson'ı bulup tayfalara toplanma emrini iletmesini söylemeye gitti.

Seferde herkesin en sevdiği kişi, Francis Crozier'ın her iki kutupta da geçirdiği yıllar boyunca tanıdığı en iyi aşçı olan Bay Diggle ayağı kesildikten birkaç dakika sonra, ayin yapılmadan birkaç dakika önce, kan kaybından öldü.

Hayatta kalan tayfalar iki günden uzun süren kamplar yaptıklarında kalafatçılar buzda buldukları en düz yere ellerine aldıkları sopalarla Erebus ve Terörün orta ve alt güvertelerinin kabataslak planını çiziyorlar, böylece tayfaların ayin boyunca nerede duracaklarını aşağı yukarı sezmelerini sağlıyorlardı. Terör Kampı'nda geçirilen ilk günlerde ve daha sonraları, tayfaların nerede durmaları gerektiği konusunda kafaları karışmış, yere çizilen plana göre herkes tek bir geminin ulunduğu yerde toplanmıştı; ama şimdi buzun düz olduğu yerler o kadar azdı ki tayfalar ancak tek bir geminin sığabileceği bir alana sıkışmışlardı.

Toplandıktan sonraki ve Crozier'ın İncil'den kısa bir parça okumasından önceki sessizlikte, Bay Diggle'ın çığlıklarının ardından gelen daha derin sessizlikte Crozier eski elbiseleri, uzamış sakalları, solgun yüzleri, kirli ve boş bakışlı, normalde hazır ol konumundan çok daha gevşek bir biçimde ayakta duran tayfalara baktı.

Erebus'daki on üç üst rütbeli subaydan dokuzu ölmüştü: Sör John, Komutan Fitzjames, Teğmen Graham Gore, Teğmen H. T. D. Le Vesconte, Teğmen Fairholme, Çavuş Collins, Buz Uzmanı Reid, Baş Cerrah Stanley. Hayatta kalan subaylar ise şunlardı: Çavuşlar Des Voeux ve Couch, Yardımcı Cerrah Goodsir (ayine geç katılmıştı; boynu diğer tayfalarınkine göre daha uzundu; gözleri bitkin ve yenilmiş bir halde yere bakıyordu) ve muhasebeci çok ağır bir hastalıkla boğuşan ve şimdi iskorbüt yüzünden çadırda yatan Charles Hamilton Osmer.

Erebus'daki alaylı subayların hepsinin öldüğü, geriye sadece ihtiyaçlar nedeniyle subay rütbesi verilen sivillerin kaldığı Crozier'in dikkatinden kaçmamıştı.

Erebus’un tüm orta rütbeli subayları -mühendis John Gregory, Kalafatçı Thomas Terry, Marangoz John Weekes- ölmüştü.

Grönland’dan ayrıldıklarında Erebus’ta yirmi bir ast rütbeli subay vardı ve bugün bunların on beşi hayattaydı; bununla birlikte bunların bazıları -örneğin Karnavaldaki yanıkları bir türlü iyileşmeyen muhasebeci yardımcısı William Fowler- yol boyunca beslenmekten başka bir işi olmayan adamlardan farksızlardı.

1845 yılının Noel’inde Erebus’da toplandıklarında hayatta olan on dokuz denizciden on beşi hâlâ hayattaydı.

Ağustos 1848 itibarıyla Erebus’daki yedi deniz piyadesinin üçü hayattaydı: Onbaşı Pearson, erler Hopcraft ve Healey. Ama bunlar iskorbüt yüzünden, kızak çekmek bir yana, ne nöbet tutabiliyorlar ne de ava çıkabiliyorlardı. Yine de bu sabah tüfeklerinin üzerine yaslanarak diğer yorgun, kambur tayfaların arasında yerlerini almışlardı.

Erebus’un en genç tayfalarından sadece ikisi hayattaydı. Bunların ikisi de -David Young ve George Chambers- yola çıktıklarında on sekiz yaşındaydılar. Ama Chambers karnaval gecesi yaratığın saldırısı sonucunda çıkan yangından o kadar etkilenmişti ki o günden bir yana etrafına boş boş bakıyordu. Buna rağmen kendisine emredildiğinde kızağı çekebiliyor, yemek yiyebiliyordu; kendi kendine ise sadece nefes alabiliyordu.

Az önce bitirdikleri sayıma göre 13 Ağustos 1848 itibarıyla Erebus’ta yola çıkarken hayatta olan altmış beş kişinin otuz dokuzu yaşıyordu.

Terör” deki subaylar Erebus’dakilere göre daha iyi dayanmışlardı. En azından iki alaylı subay Yüzbaşı Crozier ve Teğmen Hodgson hayattaydı. Çavuş Robert Thomas, Crozier’ın muhasebecisi Bay E. J. Helpman ve sefere subay rütbesiyle katılan bir başka sivil hayatta kalan diğer subaylardı.

Teğmenler Little ve Irving, Çavuş Hornby, Buz uzmanı Blanky, Çavuş MacBean ve cerrahlar Peddie ve McDonald hayatta değildi.

Terör’deki on bir üst rütbeli subayın dördü hayattaydı.

Crozier sefere üç orta rütbeli subayla başlamıştı: Mühendis James Thompson, Kalafatçı John Lane, marangoz Thomas Honey. Üçü de hayattaydı. Bununla birlikte mühendis değil kızağı çekmek, ayakta bile duramayacak kadar zayıflamış bir iskeletti artık. Bay Honey’de ileri iskorbüt belirtileri görülüyordu; ayrıca bir gece öce bacağı kesilmişti. Marangoz, inanılmaz biçimde bu içtimaya katılmış, adı söylenince çadırından “Buradayım!” diye bağırabilmişti.

Üç yıl önce Terör gemisinde yirmi bir alt rütbeli subay vardı; bu bulutlu ağustos sabahında bunların on altısı kalmıştı: Ateşçi John Torrington, üst güverteden sorumlu çavuş Harry Peglar. Çavuşlar Kenley ve Rhodes bu grupta hayatını kaybeden az sayıda kişiden biriydi ve birkaç dakika önce bunların arasına Aşçı John Diggle da katılmıştı.

Bir zamanlar içtimada hazır bulunan on dokuz denizciden şimdi on tanesi oradaydı. Gerçi on değil, on bir denizci hayatta kalmıştı: David Leys Doktor Goodsir'ün çadırında komadaydı.

Terörün kadrosunda bulunan altı deniz piyadesinden hiçbiri hayatta değildi. Aylarca parçalanmış kafatasıyla hayatta kalan Er Heather, Nehir Kampı'ndan ayrıldıktan bir gün sonra, sonunda ölmüştü; cesedi gömülmeden ve üzerine tek kelime edilmeden buzun üzerine bırakılmıştı.

Geminin kayıtlarında yola çıkan iki "genç adam" bulunuyordu. Şimdiyse, sadece biri hayattaydı. Çocuksu hareketlerine rağmen artık çocuk sayılamayacak, yirmi üç yaşındaki Robert Golding yoklamaya yanıt vermişti.

Yola çıkarken altmış iki can taşıyan Terör gemisinden, 13 Ağustos 1848'de Kurtarma Kampı'na katılan otuz beş kişi kalmıştı.

Otuz dokuz Erebus tayfası, otuz beş Terör tayfası olmak üzere yetmiş dört kişi hayattaydı; 1845 yılının yazında Grönland'dan yüz yirmi altı kişiyle yola çıkmışlardı.

Ama şu anda hayatta sayıları tayfalardan dördünün son yirmi dört saat içinde ayağı kesilmişti; en az yirmi tanesi devam edemeyecek kadar hasta, sakat, aç ve zayıftı. Sefere katılanların üçte biri sınır noktasına varmıştı.

Yeniden kendilerini toplama zamanıydı. . .

"Her şeye kadir Tanrı," diye başladı Crozier yorgun sesiyle, "ruhlarımız senden gelir ve inananların ruhu bedenlerini terk ettikten sonra zevk ve neşeyle sana döner: Otuz dokuz yaşındaki kardeşimiz John Diggle'ı yanına alarak bu günahkâr dünyanın acılarından kurtardığın için sana teşekkür ederiz. Senin seçiminle burada kalanlar olarak, temiz imanımızla sana yakarıyoruz; bizlere de aynı onuru yaşatmanı, bizi yanına alarak, ruhumuzu ve bedenimizi sonsuz büyüklüğünde dinlendirmemize izin vermeni istiyoruz. Âmin."

"Âmin," diye tekrarladı ayakta durmayı başarabilen altmış iki tayfa cılız bir sesle.

"Âmin," dediler çadırda yatan on iki kişiden bazıları.

Crozier toplanan tayfalara dağılma emri vermedi.

‘“Erebus ve Terör gemileri tayfaları, John Franklin Seferi üyeleri, arkadaşlar,” dedi sertçe. “Bugün hangi yolu izleyeceğimize karar vermek zorundayız. Hepiniz -geminin yasaları ve Kraliyet Donanması Keşif Birimi yasaları uyarınca- benim emrim altındasınız ve ben sizi azledene kadar da benim emrim altında olmaya devam edeceksiniz. Şimdiye kadar Sor John’un, Yüzbaşı Fitzjames’in ve benim emirlerime uydunuz ve bu konuda zorluk çıkarmadınız. Pek çok arkadaşımız ve dostumuz İsa efendimizin yanındalar şu anda. Ama yetmiş dördümüz hâlâ hayattayız. Bütün kalbimle burada, Kurtarma Kampı’nda bulunan herkesin İngiltere’ye sağ salim dönmesini, ailelerine kavuşmasını istiyorum; Tanrı şahidimdir ki bunun gerçekleşmesi için elimden geleni yaptım. Ama bugün bu amaca ulaşmak için verilecek kararı size bırakıyorum.”

Tayfalar kendi aralarında fısıldaşıyorlardı. Crozier birkaç dakikalığına buna izin verdi ve sözlerine devam etti. “Ne yaptığımızı duydunuz. Doktor Goodsir yola çıkamayacak kadar hasta olanlarla beraber burada kalacak; daha sağlıklı olanlar Back Nehri’ne doğru yol alacaklar. Aranızda hayatta kalmamız aklına için başka bir çare gelen biri var mı?”

Tayfalar yere bakıyor, botlarını yere sürtüyorlardı; ortalık sessizdi. Ama sonra George Hodgson öne çıktı.

“Komutanım, bazılarımız farklı düşünüyor. Geri dönmek istiyoruz Yüzbaşı Crozier.”

Yüzbaşı uzun bir süre genç subaya baktı. Onun, aylardır tayfalara nefret aşılayan Hickey, Aylmore ve birkaç tane daha deniz avukatı tarafından kullanılan basit bir aracı olduğunu biliyordu. Ama genç Hodgson’ın bunu farkında olup olmadığını merak ediyordu.

“Nereye dönmekten bahsediyorsun, Teğmen?” diye sordu Crozier sonunda.

“Gemiye, komutanım.”

“Terör’ün orada olduğunu mu sanıyorsun, Teğmen?” Bu soruyu haklı kılarcasına güneylerindeki buz denizi korkunç patlamalarla ve depremi andırır titremelerle sarsıldı. Sahilden yüzlerce metre ötedeki buzdağı parçalara ayrılıp yıkıldı.

Hodgson bir çocuk gibi omuz silkti. “Gemi orada olsa da olmasa da, komutanım, Terör Kampı orada. Terör Kampı’na yiyecek, kömür ve tekneleri bırakmıştık.”

“Anladım,” dedi Crozier. “Hepimiz bıraktık. Ve hepimiz o yiyecekleri yemeyi çok isterdik. Bazılarımızı korkunç bir biçimde öldüren konserve

yiyecekleri bile. Ama Teğmen, Terör Kampı seksen ya da yüz elli kilometre ötede. Oradan ayrılalı neredeyse yüz gün oldu. Kış mevsiminin eşiğinde oraya yürümeyi ya da kızak çekerek ilerlemeyi gerçekten düşünen var mı aranızda? Kampınıza ulaştığınızda kasım ayının sonu gelmiş olur. Zifiri karanlık. Ayrıca geçen kasım ayındaki soğuğu ve fırtınaları hatırlatırım."

Hodgson başıyla onayladı ve bir şey demedi.

Cornelius Hickey, iki büklüm duran Teğmen'in yanına geldi ve "Kasım ayının sonuna kadar yürümeyi planlamıyoruz," dedi. "Geldiğimiz yolun sahilindeki buzların çözüldüğünü düşünüyoruz. Yelken açıp, beş tekneyi köle gibi taşıyarak geldiğimiz o lanet olası burnun etrafından dolaşacağız ve bir ay içinde Terör Kampında olacağız."

Toplanan tayfalar heyecanla aralarında mırıldandılar.

Crozier başıyla onayladı. "Buzlar erimiş olabilir. Olmayabilir de. Erimiş olsa bile yüz altmış kilometreden fazla bir mesafe var ve siz oraya gidene kadar çoktan parçalanmış ve donmuş bir gemi bulacaksınız sadece. Back Nehri'nin ağzına ise en fazla elli kilometre var. Güneydeki nehrin ağzı büyük ihtimalle donmamış olacak ve nehrin donma ihtimali denize göre çok daha yüksek.

"Konuşarak bizi vazgeçiremezsiniz Yüzbaşı," dedi Hickey sertçe. "Bunu aramızda konuştuk ve gideceğiz."

Crozier kalafatçı yardımcısına baktı. Her türlü itaatsizlik ve saygısızlığa karşı gösterdiği sert ve güçlü bir tepkiyi yine gösterme isteği doğdu içinde ama kendine istediği şeyin bu olmadığını hatırlattı. Bu isyankâr tayfalardan kurtulmanın ve kendisine güvenenlerle yola devam etmenin zamanının geldiğini düşünüyordu. Ayrıca, yazın sonuna gelmişken Hickey'in planı işe yarayabilirdi. Bütün sorun buzun nerede çözüldüğünü bulmakta yatıyordu - tabii kış öncesinde böyle bir çözülme meydana geldiyse. Tayfaların son bir denemeyi kendi tercihlerine dayanarak yapma hakkı vardı.

"Kaç kişi sizinle geliyor Teğmen?" diye sordu Crozier. Sanki bu topluluğun komutanı Hodgson'mış gibi onunla konuşuyordu.

"Şey..." diye başladı genç adam.

"Magnus geliyor," dedi Hickey, eliyle dev adamı çağırarak. "Bay Aylmore da öyle."

Silah odasından sorumlu çavuş yüzünde Crozier'a karşı açık bir nefret ve küçümseme ifadesiyle öne çıktı.

"Ve George Thompson da geliyor," diye devam etti kalafatçı yardımcısı.

Crozier, Thompson'ın Hickey'in çetesinin bir üyesi olmasına şaşırmadı. Bu denizci her zaman küstah, tembel ve rom bulabildiği sürece sarhoştu.

"Ben de gidiyorum Komutanım," dedi John Morfin, bir adım öne çıkıp diğerlerinin yanına gelerek.

Yirmi altı yaşına yeni basan William Orren tek bir söz etmeden Hickey'in grubu içindeki yerine aldı.

Sonra Erebus'un kalafatçısı ve kalafatçı yardımcıları James Brown ve Francis Dunn da bu gruba katıldılar. "Bunun daha doğru bir yol olduğunu düşünüyoruz, Yüzbaşım," dedi Dunn yere bakarak.

Crozier, tayfaların çoğunun Hickey'le beraber gitmesi halinde güneye doğru ilerleme planının suya düşeceğini fark etti. Rueben Male ve Roben Sinclair'in bu gruba katılmasını beklerken Terör'ün subay yardımcısı William Gibson ve Ateşçi Luke Smith'in ileri çıkmasına şaşırdı. İkisi de iyi adamlardı ve kızakları iyi çekiyorlardı.

Teğmen Gore'a sadık, Erebus'un güvenilir denizcilerinden Charles Best yanına dört denizciyi daha alarak öne çıktı: William Jerry, karnavalda yaralanan Thomas Works, genç John Strickland ve Abraham Seeley.

Sırada toplam on altı kişi duruyordu.

"Hepiniz bu kadar mısınız?" diye sordu Crozier. Karnında, her zaman hissettiği güçlü açlık kadar güçlü bir rahatlama hissetti. Orada on altı kişi vardı. Bir tekneye ihtiyaçları olacaktı. Ama Kurtarma Kampı'ndaki hastalara bakacak kadar ve Back Nehri'ne ilerleyecek kadar sadık adamı vardı elinde. "Size filikayı vereceğim," dedi Hodgson'a.

Teğmen şükranla kabul etti bunu.

"Filika mahvolmuş durumda, ayrıca nehir için daha uygun ve kızakla çekmek çok zor," dedi Hickey. "Balina avı teknelerinden birini alacağız."

"Filikayı alacaksınız," dedi Crozier.

"George Chambers ve Davey Leys'i de istiyoruz," dedi kalafatçı yardımcısı. Sanki Napolyon'muş gibi kollarını kavuşturdu, bacaklarını omuz genişliğinde açtı.

"Ne saçmalıyorsun sen?" dedi Crozier. "Kendi başlarına hareket bile edemeyen adamları neden yanına almak istiyorsun?"

"George kızak çekebilir," dedi Hickey. "Davey'ye yardım ediyorduk ve yardıma devam etmek istiyoruz."

"Hayır," dedi Doktor Goodsir, Crozier ve Hickey'in adamları arasındaki boşluğa gelerek. "Bay Leys'e yardım ettiğiniz falan yok ve George

Chambers'la onu size arkadaşlık etmeleri için yanınızda götürmüyorsunuz. Onları yemek için yanınıza alıyorsunuz."

Teğmen Hodgson inanamayarak gözlerini kırptı; ama Hickey ellerini yumruk yaptı ve Magnus Manson'a işaret etti. Küçük adam ve dev adam bir adım öne çıktılar.

"Olduğun yerde kal," diye kükredi Crozier. Arkasında, hayatta kalan üç deniz piyadesi, Onbaşı Pearson, erler Hopcraft ve Healey fark edilecek biçimde hasta olmalarına ve ayaklarının üzerinde güçlükle durmalarına rağmen uzun tüfeklerini doğrulttular.

Onların yanında Çavuş Des Voeux, Çavuş Edward Couch, kalafatçı John Lane, kalafatçı yardımcısı Tom Johnson da bu ikiliye silahlarını doğrultmuşlardı.

Cornelius Hickey, "Bizim de silahımız var," dedi dişleri arasından.

"Hayır, yok," dedi Yüzbaşı Crozier. "Silahınız yok. Siz yoklamadayken Çavuş Des Voeux bütün tüfekleri topladı. Yarın olay çıkarmadan giderseniz size bir tüfek ve birkaç kurşun verebiliriz. Ama bir adım daha atacak olursanız kuş gibi avlarız sizi."

Cornelius Hickey kemikli parmağını sessizce sıralı halde bekleyen tayfalara doğrultarak ve kolunu cılız bir rüzgârgülü gibi savurarak, "Hepiniz öleceksiniz" dedi. "Crozier'ı ve buradaki diğer aptalları izleyen herkes ölecek."

Kalafatçı yardımcısı cerraha döndü. "Doktor Goodsir, George Chambers ve Davey Leys'e yapmak istediklerimizle ilgili yanlış yorumlarınızdan dolayı sizi bağışlıyoruz. Bizimle gelin. Buradaki adamları kurtaramazsınız."

Hickey hastaların yattığı sarkık, ıslak çadırları işaret etti nefretle.

"Onlar çoktan öldü, sadece bunun farkında değiller henüz," diye devam etti Hickey; bu kadar küçük bir vücuda göre fazla tok bir sesi vardı. "Biz ise yaşayacağız. Bizimle gelirseniz ailenizi tekrar görebilirsiniz, Doktor Goodsir. Burada kalır -ya da Crozier'ı takip ederseniz- kendinizi ölmüş bilin. Bizimle gelin."

Goodsir ameliyatı yaptığı çadırdan çıkarken gözlüğünü çıkarmayı unutmuştu. Gözlüğünü şimdi çıkardı, paltosunun kanlı kısmını bez gibi kullanıp acele etmeden gözlüğün çerçevesindeki nemi sildi. Ufak cüssesi, bir çocuğunkini andıran dudakları ve küçük çenesi favorilerinden devam eden sakalını saklamaya yetmiyordu. Goodsir rahat görünüyordu. Tekrar gözlüklerini taktı, Hickey'e ve arkasında toplananlara baktı.

“Bay Hickey,” dedi yumuşak bir sesle, “hayatımı kurtarmayı önerme lütfunda bulundunuz; bu sınırsız cömertliğinizden dolayı size ne kadar minnettar olduğumu bilemezsiniz. Ama şunu bilmelisiniz: daha fazla et yemek için arkadaşlarınızı parçalama planlarınızı uygulamak için bana ihtiyacınız yok.”

“Hayır, biz... “

“Bir amatör bile insanı parçalamak için yeterli anatomi bilgisine kısa sürede sahip olabilir,” diye Hickey’in sözünü kesti Goodsir. Gür sesi kalafatçı yardımcısının sesini bastırmıştı. “Özel yemeğiniz olarak yanınıza aldığınız bu baylardan biri -biraz da sizin yardımınızla- ölünce tüm yapmanız gereken bir bıçağı bileyip onu bir neşter kadar keskin hale getirmek ve kesmeye başlamaktır.”

“Hayır, biz...” diye bağırdı Hickey.

“Ama yanınızda bir testere götürmenizi şiddetle tavsiye ederim,” diye devam etti Goodsir, Hickey’in sesini bastırarak. “Bay Honey’in marangoz testerelerinden biri işinizi görecektir. Arkadaşınızın baldırlarını, parmaklarını, kalçalarını ve göbeğindeki etleri keserken kolları ve bacakları koparabilmek için iyi bir testereye mutlaka ihtiyacınız olacak.”

“Canın cehenneme!” diye bağırdı Hickey. Manson’la beraber ileri doğru atılacak oldu ama çavuşlar ve deniz piyadeleri tüfeklerini yeniden doğrulttuklarında kendini tuttu.

Hiç istifini bozmayan, hatta Hickey’e bakmayan cerrah Magnus Manson’u işaret etti. Sanki Manson, anatomistlerin kullandığı, duvara asılı bir şemaydı. “İnsan kesmek güvercin kesmeye benzemez.” Havada, Manson’ın gövdesine doğru dikey, bel tarafına ise yatay bir çizgi çizdi. Doğal olarak kolları vücuttan ayırmak için omuz eklemlerini testereyle keseceksiniz. Ama bacakları koparmak için kasıkları kesmeniz gerekiyor önce.”

Hickey’in boynunda damarlar çıkmış, solgun yüzü kıpkırmızı kesilmişti. Ama tek sözcük bile çıkmadı ağzından.

“Bacakları dizlerden kesmek için küçük cerrahi testeremi öneririm size. Tabii daha sonra kolları dirseklerden koparacaksın ki en iyi kısımları, kalçaları, kaba etleri, iki başlı kasları, üç başlı kasları, üç köşeli kasları ve ön bacağın arkasındaki etli kısımları daha kolay kesebilesin. Ancak bundan sonra göğüs kaslarına ve omuzlarda, yan taraflarda, sırtta bulunan yağlara ulaşabilirsin. Tabii bu adamlarda fazla yağ ya da kas kalmamıştır ama Bay Hickey hiçbir parçanın israf edilmesini istemez.”

Crozier’ın arkasındaki gruptan biri dizleri üzerine çöktü ve buzun üstüne öğürmeye başladı.

“Küçük bir kancam var. Bununla göğüs kafesini açabilir ve kaburgaları çıkarabilirsiniz,” dedi Goodsir yumuşak bir sesle. “Ama korkarım bunu size ödünç veremeyeceğim. Gemide bulunan iyi bir çekiç ya da keski de işinizi görebilir. Fark etmişsinizdir, bunlardan her teknede birer tane var.

“Önce etleri koparmanızı tavsiye ederim. Arkadaşlarınızın başını, ellerini, ayaklarını, bağırsaklarını ve karın boşluğundaki parçaları daha sonraya bırakırsınız.

“Yalnız uyarayım: İliklere ulaşmak için uzun kemikleri parçalamak daha zordur. Kesici bir alet kullanmanızı öneririm. Örneğin, Bay Honey’in oyma keskisini. Bir de dikkat edin, kemiklerin ortasındaki ilik top top ve kırmızı olur... Kemik parçaları da karışmış olur bunlara. Bunları çiğ çiğ yemek pek sağlıklı olmayacaktır. Tavsiyem, birbirinizin iliklerini yemeden önce iyice kaynatmanız. O kaynarken diğer yiyecekleri sindirirsiniz bu arada.”

“S.ktir git,” diye bağırdı Cornelius Hickey.

Doktor Goodsir başıyla onayladı.

“Ah,” dedi cerrah yumuşak bir sesle. “Sıra beyne geldiğinde, bunları yemek çok kolay olacaktır. Alt çeneyi testereyle kesin, alt dişlerle beraber çeneyi bir kenara atın, kafatasına ulaşıncaya kadar karşınıza çıkacak parçalar yumuşak olacaktır. Onlara ulaşmak için bir bıçak kullanmanız yeterli. Hatta isterseniz, kafatasını ters çevirip onu gerçek bir tas niyetine kullanabilirsiniz. Böylece, arkadaşlarınızın beynini Noel pudingi gibi kaşıklarsınız artık.”

Bir süre hiç kimseden ses çıkmadı. Sadece rüzgârın uluması, buzun inlemesi, çatlaması ve kırılması duyuluyordu.

“Yarın gitmek isteyen başka kimse var mı?” diye sordu Yüzbaşı Crozier.

Reuben Male, Robert Sinclair ve Samuel Honey -sırasıyla Terör’ün güverteden sorumlu çavuşu, Erebus’un direklerden sorumlu çavuşu ve Terör’ün nalbandı öne çıktılar.

“Siz de mi Hickey ve Hodgson’la gidiyorsunuz?” diye sordu Crozier. Şaşkınlığını belli etmedi.

“Hayır, komutanım,” dedi Reuben Male başını iki yana sallayarak. “Onlarla gitmiyoruz. Ama Terör’e doğru yürümek istiyoruz.”

“Tekneye ihtiyacımız yok, komutanım,” dedi Sinclair. “Yürüyerek gitmek istiyoruz. Ada boyunca. Belki iç kısımlarda, sahilden uzakta bir tilki

çıkar karşımıza.”

“Yönünüzü bulmanız zor olacak,” eledi Crozier. “Burada pusulalar hiçbir işe yaramıyor. Ölçüm aletimi de size veremem.”

Male başını iki yana salladı. “Sorun değil, Yüzbaşım. Hislerimize dayanarak ilerleyeceğiz. Çoğu zaman lanet olası rüzgâr yüzümüze çarpıyor, affedersiniz komutanım. Rüzgâr sayesinde doğru yolda olduğumuzu anlayacağız.”

“Ben nalbanttan önce denizciyim komutanım,” dedi Samuel Honey. “Hepimiz denizciyiz. Denizde ölemiyorsak, hiç olmazsa gemimizde ölelim.”

“Pekâlâ,” dedi Crozier. Sesinin çadırlardakilere de ulaşacağından emin olacak biçimde yüksek sesle konuştu: “Saat üçte toplanıyoruz ve kalan çörekleri, içkileri, tütünü ve elimizde kalan her şeyi paylaşıyoruz. Herkes buna katılacak. Geçen gece ameliyat olanlar bile. Herkes neye sahip olduğumuzu görecek ve eşit bir pay alacak. Bu noktadan sonra, Doktor Goodsir’ün beslediği ve baktığı kişiler dışında herkes kendi yiyeceğinden kendi sorumlu olacak.”

Crozier; Hickey, Hodgson ve gruptaki diğer tayfalara soğuk soğuk baktı. “Size gelince, Bay Des Voeux’nun gözetimi altında ayrılık için filikanızı hazırlayacaksınız. Yarın şafakla beraber ayrılacaksınız buradan. Erzak ve yiyecekleri paylaşacağımız zamanın dışında yüzünüzü görmek istemiyorum.”

52
GOODSIR

Cerrah, çeşitli uzuvları kestiği ameliyatlardan, Bay Diggle'ın ölümü, içtima, Bay Hickey'in planları ve yiyecekleri zavallıca paylaştıktan iki gün geçtikten sonra günlük tutacak gücü kendinde bulamadı. Lekeli deri kitabı sağlık çantasına koydu ve bir daha çıkarmadı.

Goodsir'ün deyişiyle Büyük Paylaşım, üzücü ve bitmeyecek gibi gelen bir işti ve ağustosun kutup akşamına kadar uzadı. Kısa süre içinde -özellikle yemek konusunda- kimsenin birbirine güvenmediği ortaya çıktı. Herkes içten içe karşısındakinin yiyecek sakladığını, depoladığını, herkesten kendi yemeğini esirgediğini düşünüyordu. Gemideki her sınıf ve rütbeden adamın katıldığı temsilciler -üst, orta ve alt düzeydeki subaylar, denizciler- eşliğinde bütün filikaları, depoları boşaltmak, bütün çadırları aramak, Bay Diggle ve Bay Wall'un depolarını aramak saatler sürdü; arama ve paylaştırma işine katılan temsilcilerin dışında kalan tayfalar açgözlü bakışlarla izliyorlardı yapılanları.

Thomas Honey, paylaşma işleminin gecesinde öldü. Goodsir, Thomas Hamel'le, Yüzbaşı'ya haber göndermesini söyledi, marangozun cesedinin ceset torbasına konmasına yardımcı oldu. İki gemici cesedi kamp yerinin doksan metre ötesindeki kar yığınının üzerine, Bay Diggle'ın soğuk cesedinin yanına götürdü. Anık kimseyi gömmüyorlar, cenaze töreni düzenlemiyorlardı; böyle davranmaya Yüzbaşı'nın emri ya da oylamayla değil, sadece sessiz bir uzlaşma sonucunda başlamışlardı.

Yoksa cesetleri buzun üzerinde bırakmamızın nedeni çürümemeleri ve ileride bunları yemeyi planlamamız mı? diye merak etti cerrah.

Kendi sorusunu yanıtlayamadı. Bütün bildiği, Hickey'e -ve toplanan diğer tayfalara- insan vücudu hakkında anatomi bilgileri verirken (bunu yapmadan önce Yüzbaşı Crozier'la konuşmuş, bu konuşmayı onunla beraber kararlaştırmışlardı) kendi ağzının sulandığını dehşetle fark ettiğiydi.

Ve çok iyi biliyordu ki taze et sözüyle beraber ağzı sulanan tek kişi o değildi. Taze et... Hangi kaynaktan gelirse gelsin.

Ertesi sabah, 14 Ağustos Pazartesi günü, Hickey ve on beş arkadaşının kızaklarının arkasına bağladıkları filikayla kamptan ayrılışlarını izlemek

için bir avuç tayfa toplanmıştı. Goodsir, Bay Honey'in gizlice kar yığınına gömüldüğünden emin olduktan sonra adamların ayrılışlarını izledi.

Üç adam sabah daha erken saatte ayrılmış, Goodsir onların ayrılışına yetişememişti. Bay Male, Bay Sinclair ve Samuel Honey -Samuel Honey'in yakın zamanda ölen marangozla bir akrabalığı yoktu- şafak sökmeden önce söyledikleri gibi adadan Terör Kampı'na yapacakları yolculuğa çıkmışlar, yanlarına sadece sırt çantası, battaniye, uyku tulumu, çörek, su ve bir tüfek almışlardı. Yanlarına Hollanda çadırı almamışlardı ve ciddi kış koşulları Terör Kampı'na ulaşmadan baş gösterirse korunmak için karları kazıp mağaralar oluşturacaklardı. Goodsir adamların bir gün önceden arkadaşlarına veda etmiş olmaları gerektiğini düşündü çünkü güneydeki ufka ilk gri ışık düşmeden önce yola çıkmışlardı. Bay Couch daha sonra Goodsir'e bu grubun kuzeye, adanın sahilden uzak iç kesimlerine ilerlediğini, ikinci ya da üçüncü gün kuzeybatıya dönmeyi planladığını söyledi.

Cerrah, Hickey'in grubundaki adamların diğer grubun tam tersine ne kadar ağır yükler taşıdıklarını gördüğünde çok şaşırdı. Male, Sinclair ve Samuel Honey dâhil kamptaki herkes her türlü gereksiz eşyayı, yüz gündür taşıdıkları uygarlığın son kalıntılarını -tarakları, kitapları, havluları, yazı masalarını- artık taşımak istemezken, Hickey ve adamları atılan bu parçalan akıl almaz biçimde, çadırlar, uyku tulumları ve gerekli yiyeceklerle beraber yanlarına almıştı. Bir çantada yüz beş tane sarılı siyah çikolata vardı; bu çikolatalar Bay Diggle ve Bay Wall tarafından buraya getirilmişti ve bunlar on altı kişi arasında paylaştırıldı, adam başı altı buçuk çikolata düşüyordu.

Teğmen Hodgson, Crozier'la el sıkışmıştı; bu gruptan birkaç kişi arkadaşlarına birkaç kuru veda sözcüğü söylemişti ama Hickey, Manson, Aylmore ve gruptaki en nefret dolu tayfalar hiçbir şey söylemediler. Kalafatçı yardımcısı Johnson Hodgson'a dolu olmayan bir tüfek ve bir çanta dolusu kurşun verdi; genç teğmenin bunları ağır filikaya yerleştirişini izledi. En önde Manson olmak üzere on altı adamdan en az on ikisi kızaktaki yerlerini aldı; sadece kara sürtünen kızaklardan çıkan seslerin bozduğu bir sessizlik içinde" yola çıktılar; kızak tümsek oluşturan kayalara tırmanıyor, yeniden buza iniyordu. Yirmi dakika sonra, Kurtarma Kampı'nın güneyindeki hafif yükseltide gözden kayboldular.

"Başarıp başaramayacağımızı mı düşünüyorsun, Doktor Goodsir," diye sordu Çavuş Edward Couch; cerrahın yanında durmuş, onun sessizliğini

gözlemlemişti.

“Hayır,” dedi Goodsir. O kadar yorgundu ki içindekini açıkça söylemek zorunda kaldı. “Er Heather’ı düşünüyordum.”

“Er Heather’ı mi?” diye sordu Couch. “Neden ki? Onun cesedini...” Durdu.

“Evet,” dedi Goodsir. “Deniz piyadesinin cesedi Nehir Kampı’nın bu yanında bıraktığımız kızak izlerinin yanındaki yelken bezlerinin altında yatıyor. Oraya gitmeleri on iki gün alır. Hickey’in grubu bu mesafeyi, tek bir filikayı çektikleri için çok daha hızlı bir biçimde kat edecekler.”

“Ah, aman Tanrım,” diye fısıldadı Couch.

Goodsir başıyla onayladı. “Umarım subay yardımcısının cesedini bulamazlar. John Bridgens’i severdim. Onurlu bir adamdı ve Cornelius Hickey gibilere yem olmayı hak etmiyor.”

O öğle vakti Goodsir, kıyıdaki dört filikanın yanında yapılacak bir toplantıya çağrıldı. Her zaman olduğu gibi iki balina avı teknesi ters çevrilmişti; kotralar kızaklara bağlanmıştı ama üzerlerine bir şey eklenmemişti. Burası çadırlarda nöbet tutan ya da uyuyan tayfaların duyamayacakları kadar uzaktı onlara. Toplantıda Yüzbaşı Crozier, Çavuş Des Voeux, Çavuş Robert Thomas, Çavuş Couch, kalafatçı yardımcısı Johnson, kalafatçı John Lane, deniz piyade Onbaşı Pearson katılıyordu; Pearson ayakta duramayacak kadar güçsüz olduğundan ters çevrilmiş teknenin zarar görmüş gövdesine yaslanmak zorunda kalıyordu.

“Çabuk geldiğiniz için teşekkür ederim doktor,” dedi Crozier. “Cornelius Hickey’in grubunun geri gelme ihtimaline karşı kendimizi nasıl koruyacağımızı ve önümüzdeki haftalarda neler yapabileceğimizi konuşmak üzere toplandık.”

“Gerçekten de Hickey, Hodgson ve diğerlerinin geri geleceğini düşünüyor musunuz?” diye sordu cerrah.

Crozier eldivenli ellerini yukarı kaldırdı ve omuz silkti. Adamların etrafına ve arasına hafif kar taneleri düşüyordu. “Hâlâ David Leys’i almak isteyebilirler. Ya da Bay Diggle ve Bay Honey’in cesetlerini. Hatta belki de sizi isterler doktor.”

Goodsir başını iki yana salladı ve Terör Kampı’na giden yolda donmuş yemek depoları gibi duran er Heather ve diğerlerinin cesetleri ile ilgili görüşlerini anlattı oradakilere.

“Evet,” dedi Charles Des Voeux. “Bunu biz de düşündük. Hickey’in Terör’e gitmek istemesinin en önemli nedeni bu olmalı.

Ama bundan emin olmak için kalafatçı yardımcısı Johnson ve bir iki adamı daha Hickey'in grubunu birkaç günlüğüne takip etmelerini söyledik. Emin olmak için."

"Buradaki geleceğimizle ilgili olarak, Doktor Goodsir," dedi Crozier, "ne düşünüyorsunuz?"

Omuz silkme sırası cerrahtaydı. "Bay Jopson, Bay Helpman ve Mühendis Thompson birkaç gün sonra ölürler," dedi yumuşak bir sesle. "On beşe yakın iskorbüt hastasına gelince, bilmiyorum. Bazıları kurtulabilir Yani iskorbütten demek istiyorum. Özellikle de onlara taze et bulabilirsek. Ama Kurtarma Kampı'nda benimle kalan on sekiz adamdan -bu arada Thomas Hartnell benimle kalmaya gönüllü oldu- sadece üç ya da belki dört tanesi buzda tilki avlamaya çıkacak güçte. Bunu da uzun süre yapabilecek durumda değiller. Tahminime göre burada kalanlarımız on beş Eylül'e kadar açlıktan ölmüş oluruz. Çoğumuz bu tarihe kadar bile dayanmaz."

Bazılarının, diğerlerini yiyerek hayatta kalabileceği ihtimali üzerinde durmadı. Doktor Harry Goodsir, hayatta kalmak için yamyamlık yapmamaya ve yamyamlık yapanlara da yardım etmemeye karar vermişti. Geçen gün içtima sırasında verdiği insan kesme talimatları bu konuda yaptığı son konuşma olacaktı. Bununla birlikte Kurtarma Kampı'nda kalanlar ya da güneye doğru ilerleyenler içinde kısa süre içinde insan eti yemek isteyen kişiler çıkarsa, bunlar hakkında herhangi bir görüş belirtmemeye de kararlıydı. Franklin seferinde insan vücudunun ruhu bulunan bir makine olduğunu -ve bu ruh bedenden çıktıktan sonra insan cesedinin bir et parçasından başka bir şey olmayacağını- Bay Goodsir'den iyi bilen biri olamazdı. Ölülerin etinin yiyerek hayatını birkaç hafta ya da birkaç hafta uzatmayı reddetmesi kendi kararıydı ve bu karar kendine ait ahlaki ve felsefi temellere dayanıyordu. Hiçbir zaman iyi bir Hıristiyan olmamıştı ama hiç değilse iyi bir Hıristiyan olarak ölmek istiyordu.

"Bir alternatifimiz olabilir," dedi Crozier yavaşça, sanki Goodsir'ün düşüncelerini okurcasına. "Bu sabah, Back Nehri'ne gidecek grubun bir hafta daha burada kalmasına karar verdim. Hava koşullarına bağlı olarak bu süre on güne çıkabilir. Buzların çözüleceğini ve ölüler dâhil herkesin filikalarla yol alabileceğini umuyorum.

Goodsir etraflarındaki dört filikaya kaşlarını çatarak şüpheyle baktı. "Bu kadar çok kişi bunlara sığar mı?" diye sordu.

"Unutmayın ki doktor," dedi Edward Couch, "on dokuz bozguncunun bu sabahki ayrılışlarından sonra sayımız azaldı. Ayrıca dün sabahtan bu

yana iki kişi daha öldü. Böylece biz de dâhil dört filikaya karşılık elli üç kişiyiz.”

“Ayrıca,” dedi Thomas Johnson, “önümüzdeki hafta daha çok kişinin öleceğini söylemiştiniz.”

“Bir de taşımamız gereken çok az yiyeceğimiz kaldı,” dedi Onbaşı Pearson ters konmuş filikaya yaslandığı yerden. “Keşke böyle olmasaydı.”

“Ve tüm çadırları arkada bırakmaya karar verdim,” dedi Crozier.

“Peki, bir fırtına olursa nereye sığınacağız?” diye sordu Goodsir.

“Filikaları buzda ters çevirip altına gireceğiz,” dedi Des Voeux “ya da açık denizdeysek yelken bezlerinin altına. Geçen mart ayında Boothia Yarımadası’na ulaşmaya çalışırken denizdeyken böyle yapmıştım. Ayrıca, teknelerin altı bu boktan çadırlardan daha sıcak oluyor Affedersiniz Yüzbaşım.”

“Önemli değil,” dedi Crozier. “Ayrıca, Hollanda çadırları bu yolculuğa başladığımız sıradaki ağırlıklarına göre üç ya da dört kat daha ağırlar. Hiç kurumuyorlar. Kutbun neminin yarısını emmişler sanki.”

“İç çamaşırlarımız da öyle,” dedi çavuş Robert Thomas.

Bu espriye kimisi az, kimisi çok güldü. İki kişi gülmekten öksürüklere boğuldular.

“Üç su fıçısı dışında kalan büyük fıçıları da bırakmayı düşünüyorum,” dedi Crozier. “Yola çıktığımızda bunların ikisi boşalacak. Her bir filikaya bir tane küçük fıçı düşecek.”

Goodsir başını iki yana salladı. “Denizde ya da buzdayken adamlarınızın susuzluğunu nasıl gidermeyi düşünüyorsunuz?”

“Sadece benimle gelenlerin değil, herkesin sorunu bu,” dedi Yüzbaşı. “Unutmayın ki buz çözülürse siz ve hastalar da bizimle geleceksiniz. Burada kalıp ölmenize izin veremem. Back Nehri’nin tatlı sularına ulaştığımızda fıçılarımızı doldururuz. Bu arada, bir şeyi itiraf edeceğim. Bizler –subaylar- dünkü bölüşmede diğerlerinden bir şey sakladık. Kalan son rom fıçılarının altına ocak için eter yerleştirmiştik.”

“Buz ve karları içmek için eritebiliriz,” dedi Johnson.

Goodsir başıyla onayladı. Son günlerde ve haftalarda kendisini ölüme öylesine alıştırmıştı ki kurtulma umudu ona acı verdi. Tekrar umutlanmak istemiyordu. Bütün veriler herkesin -Hickey’in grubunun, Bay Male’in üç kişilik grubunun ve Crozier’ın güneye ilerleyen grubunun- önümüzdeki ay öleceğine işaret ediyordu.

Crozier, Goodsir'ün düşüncelerini okurcasına sordu: "Büyük Esir Gölü'ne gitmemiz için gereken üç ay boyunca iskorbüt ve zayıflığa karşı hayatta kalmamız için ne gerekiyor, Doktor?"

"Taze et," dedi cerrah basitçe. "Taze et bulabilirsek bazı tayfaların hastalığını yenebiliriz. Sebze ve meyve olsaydı çok daha kolay üstesinden gelirdik hastalığın. Ama bunları bulmak olanaksız. O yüzden taze et, özellikle de yağlı et gerekiyor bize."

"Neden taze et ya da yağ bu hastalığı önlüyor, Doktor?" diye sordu Onbaşı Pearson.

"Hiçbir fikrim yok," dedi Goodsir, başını iki yana sallayarak. "Ama taze et bulmazsak hepimizin öleceğine emin olduğum gibi taze etin iskorbüte iyi geldiğine eminim. İskorbüt, bizi açlıktan ölmeden önce öldürecek güçte."

"Hickey ve diğerleri Terör Kampına ulaşırlarsa," dedi Des Voeux, "bozulmamış konserve yemekler de aynı işlevi görür mü?"

Goodsir yine omuz silkti. "Belki. Ama meslektaşım cerrah yardımcısı McDonald'la taze etin konserveden daha iyi olduğu konusunda aynı fikirdeyim. Ayrıca, Goldner'in konservelerinde iki çeşit zehir olduğuna eminim. Biri yavaş ve sinsice yayılıyor. Diğeri ise, Yüzbaşı Fitzjames ve diğerlerinin başına gelenlerden bildiğimiz gibi ani ve korkunç bir etki gösteriyor. Sonuç olarak taze et ya da balık avlamak, eski konservelere ulaşmaya çalışmaktan daha akıllıca."

"Umarım, kış gelmeden önce koyun açık sularına ulaştığımızda, suda yüzen buz kütlelerinin arasında bol bol fok balığı ve deniz ayısı buluruz," dedi Crozier. "Nehre gelince zaman zaman karaya çıkıp tilki, deniz ayısı ya da geyik avlamaya çıkarız ama balık avlama umudumuz da var. George Back ve Sör John Franklin gibi kâşifler böyle bir olasılığın bulunduğunu yazmışlardı."

"Sör John ayakkabılarını da yemişti," dedi Onbaşı Pearson.

O anda kimse açlık çeken deniz piyadesini kınamadı ama söylediğine gülen ya da yanıt veren de olmadı. Crozier sert ve ciddi bir ses tonuyla devam etti: "Yanımızda yüzlerce fazladan bot getirmemin nedeni de bu. Sadece tayfaların ayaklarını kuru tutmak amacıyla getirmedim. Zaten, sizin de gördüğünüz gibi Doktor, bu olanaksız bir şey. Güneye doğru yapacağımız yolculuğun son günlerinde bunları yemek zorunda kalabiliriz."

Goodsir öylece kaldı. "Yanımıza sadece bir fıçı su alıyoruz ama yemek için Donanma'ya ait yüzlerce bot götürüyoruz, öyle mi?"

"Evet," dedi Crozier.

Bir anda sekiz adam birden kahkahalar atmaya başladı. O kadar çok kahkaha atıyorlardı ki kendilerini tutamıyorlardı. Herkes sustuğu zaman birisi gülmeye başlıyor, sonra herkes ona katılıyordu.

“Şşşşttt!” dedi Crozier sonunda. Çocukları susturmaya çalışan ama kendi de gülen bir öğretmene benziyordu.

On sekiz metre ötede çadırlarındaki tayfalar, Galler perukları ve kepleri altındaki solgun yüzlerinde bir merakla onlardan tarafa bakıyordu.

Goodsir gözyaşlarını yanaklarından donmadan önce silmek zorunda kaldı.

“Burada, sahilde buzların çözülmesini beklemeyeceğiz,” dedi Crozier birdenbire sessizleşen gruba. “Yarın, kalafatçı yardımcısı Johnson gizlice kuzeybatı yönünde, sahil boyunca Hickey’in grubunu izlerken Bay Des Voeux en güçlü tayfalardan oluşan bir grubu buzun güney tarafına götürecek. Yanlarına sadece sırt çantalarını ve battaniyelerini alacaklar. Şansın da yardımıyla Reuben Male ve iki arkadaşı kadar hızlı yol alacaklardır. Boğazın içine doğru en az on altı kilometre kadar ilerleyecekler, açık deniz olup olmadığına bakacaklar. Eğer kampın sekiz kilometre ötesinde açık deniz varsa, hepimiz gidiyoruz.”

“Adamların gücü yok...” diyecek oldu Goodsir.

“Açık denize ve dolayısıyla kurtuluşa kızakla sadece bir ya da iki gün mesafede olduklarını öğrenince hepsi kendinde ilerleme gücünü bulacaktır,” dedi Yüzbaşı Crozier. “Denizin bizi beklediğini duyunca bacakları kesilen adamlar bile zıplaya zıplaya ilerleyeceklerdir, merak etmeyin.”

“Hele bir de şansımız olursa,” dedi Des Voeux, “fok, denizayısı ve yağ getirebiliriz.”

Goodsir güneydeki alçak, gri bulutların altında çatlayan, hareket eden, basınç sırtlarının fırladığı buz yığınına baktı. “Şu beyaz kâbusun ötesine gidip de fok ve denizayılarını çekerek getirebilecek misiniz?”

Yanıt olarak, Des Voeux’nun yüzüne bir gülümseme yayıldı. “Sevinmemiz gereken bir şey var,” dedi kalafatçı Johnson. “Nedir o, Tom?” diye sordu Crozier.

“Anlaşılan buzdaki dostumuz artık bizimle ilgilenmiyor; galiba çekip gitti,” dedi hâlâ iri yapılı olan kalafatçı. “Nehir Kampı’ndan beri onu görmüyoruz ve duymuyoruz.”

Johnson da dâhil sekiz adam filikalara uzanıp tahtaya vurdular.

53
GOLDING

Yirmi iki yaşındaki Robert Golding, 17 Ağustos Perşembe günü nefes nefese, titreyerek, konuşamayacak kadar heyecanlı bir biçimde Kurtarma Kampı'na geldi. Çavuş Robert Thomas onu Crozier'ın çadırı önünde karşıladı.

"Golding, senin Bay Des Voeux'nun grubuyla gittiğini sanıyordum."

"Evet komutanım. O gruptayım Bay Thomas. O gruptaydım." "Des Voeux döndü mü?"

"Hayır, Bay Thomas. Bay Des Voeux Yüzbaşıya beni bir mesaj göndermem için yolladı." "Bana söyleyebilirsin."

"Evet, komutanım. Bay Des Voeux bunu sadece Yüzbaşı'ya söylememi emretti. Sadece ona söyleyebilirim, komutanım. Özür dilerim. Teşekkürler, komutanım."

"Nedir bu karmaşa böyle?" diye sordu Crozier çadırının dışına çıkarak.

Golding çavuşunun kendisine verilen mesajı sadece Yüzbaşı'ya söyleme emrini tekrarladı, özür diledi, kekeledi. Crozier onu çadırların bulunduğu yerden uzaklaştırdı. "Şimdi neler olduğunu söyle, Golding. Neden Bay Des Voeux ile birlikte değilsin? Ona ve diğerlerine bir şey mi oldu?"

"Evet, komutanım. Yani... Hayır, Yüzbaşım. Demek istiyorum ki, orada, buzda, bir şey oldu komutanım. Olay gerçekleştiği sırada ben yoktum. Biz Francis Pocock, Josephus Greater'la beraber fok avlamaya gitmiştik. Bay Des Voeux, Robert Johns, Bill Mark, Tom Tadman ve diğerleriyle beraber bir gün önce daha güneye gitmişti. Ama bu akşam geldiler. Yani gelenler arasında sadece Bay Des Voeux ve iki kişi daha vardı. Yani tüfek seslerini duyduktan bir saat sonra oldu bunlar."

"Sakin ol, genç adam," dedi Crozier, ellerini titreyen çocuğun omuzlarına sıkıca koydu. "Bana Bay Des Voeux'nun mesajını bildir. Kelimesi kelimesine. Ve bana neler gördüğünü anlat."

"İkisi de öldü, Yüzbaşım. İkisi de. Birisini gördüm. Bay Des Voeux kadının vücudunu bir battaniyeye sarmıştı ama diğerini görmedim.

"Kim öldü, Golding?" diye sordu Crozier. Gerçi ölen kişinin kadın olması sorusunu yanıtlıyordu aslında.

“Bayan Sessizlik ve o yaratık, Yüzbaşım. Eskimo fahişe ve buzdaki o şey. Vücudunu gördüm kadının. Yaratığın vücudunu görmedim henüz. Bay Des Voeux yaratığın bir polipin yanında yattığını söyledi; burası bizim fok avladığımız yerin bir kilometre ötesine denk geliyor. Sizinle beraber doktoru inceleme için çağırmaya geldim, komutanım.”

“Polip mi?” diye sordu Crozier. “Polinia mı demek istiyorsun? Buzdaki küçük göletleri mi kastediyorsun?”

“Evet, Yüzbaşım. Henüz görmedim ama Bay Des Voeux ve onunla beraber battaniyeyi bir kızak gibi çeken Şişman Wilson’un söylediğine göre yaratığın cesedi oradaymış. Kadın da battaniyedeydi, komutanım. Parçalanmış ve ölmüştü. Bay Des Voeux sizi ve doktoru çağırıyor. Sadece siz gelecekmişsiniz. Bu mesajı bile sizden başkasına iletmememi emretti. Yoksa geri döndüğümüzde Bay Johnson’a beni kırbaçlatacakmış.”

“Neden doktoru çağırdı?” diye sordu Crozier. “Yaralı mı var?”

“Galiba var, Yüzbaşım. Emin değilim. Onlar hâlâ buzun oradaki delikteler. Pocock ve Greater Bay Des Voeux ve Şişman Alex Wilson ile beraber güneye gittiler. Bay Des Voeux böyle emir verdi. Ama sadece sizi ve doktoru, başka kimseyi çağırmamamı söyledi. Henüz gelmemelilermiş. Ah... Doktor bıçaklarını ve tıbbi malzemelerini getirse iyi olurmuş, belki de yaratığın cesedini parçalamak için bunlar gerekli olabilir. Dün akşamki silah seslerini duydunuz mu Yüzbaşım? Pocock, Greater ve ben duyduk. Polipten en az bir kilometre ötedeydik üstelik.”

“Hayır. Buradaki lanet olan buz kırılmaları ve inlemeleri yüzünden üç kilometre öteden gelen silah seslerini duyamıyoruz,” dedi Crozier. “İyi düşün Golding. Görülmesi gereken şey neyse onu görmemiz için Bay Des Voeux neden sadece benim ve doktorun gelmesini istemiş olabilir?”

“Yaratığın öldüğüne emin olduğunu söyledi. Bay Des Voeux bunun düşündüğümüz şey olmadığını söyledi, Yüzbaşım. Dedi ki... Kullandığı sözcükleri hatırlamıyorum. Ama Bay Des Voeux bunun tüm durumu değiştireceğini söyledi. Sizin ve doktorun orada olanları kamptaki herhangi bir kişiden önce görmeniz ve bilmeniz gerekiyormuş.”

“Orada ne oldu?” diye ısrar etti Crozier.

Golding başını iki yana salladı. “Bilmiyorum, Yüzbaşım. Pocock, Greater ve ben fok avındaydık, komutanım. Bir tane avladık ama buzdaki delikten içeri düştü ve ona ulaşamadık. Özür dilerim komutanım. Sonra güneyden gelen silah seslerini işittik. Kısa süre sonra, belki de bir saat

sonra, Bay Des Voeux, yüzü kan içinde olan George Cann ve Şişman Wilson'la beraber göründü. Wilson Bayan Sessizlik'in cesedini bir battaniyede taşıyordu. Kadın parçalara ayrılmıştı, sadece çabuk olmamız gerekiyor, komutanım. Ay hâlâ tepemizde."

Gerçekten de, nadir görülen, açık, kırmızı bir gün doğumunu takip eden, nadir görülen açık bir geceydi bu. Crozier yıldızların konumunu hesaplamak için ölçüm aletini kutusundan çıkarttığı sırada bağırışları duymuştu. Güneydoğudaki buzdağlarının ve buz yığınının üzerinde büyük, mavi-beyaz bir dolunay çıkmıştı.

"Neden bu gece?" diye sordu Crozier. "Sabahı bekleyemez miyiz?"

"Bay Des Voeux bekleyemeyeceğini söyledi, Yüzbaşım. Size selamlarını söyledi ve yanınıza Doktor Goodsir'ü de alarak üç kilometrelik mesafeye gelip gelemeyeceğinizi sordu. Buz duvarlarına rağmen iki saatten fazla sürmez, komutanım. "Poliana'nın orada neler olduğunu görmeniz gerekiyormuş."

"Pekâlâ," dedi Crozier. "Doktor Goodsir'e onu çağırdığımı, yanına tıbbi malzemelerini almasını ve sıkıca giyinmesini söyle. İkinizi filikaların bulunduğu yerde bekliyorum."

Golding dört adama yol gösteriyordu. Crozier, Des Voeux'nun sadece doktorla beraber gelmesine ilişkin mesajını önemsememişti. Kalafatçı John Lane ve depodan sorumlu William Goddard'ın da yanlarına tüfeklerini alarak gelmelerini emretmişti. Buzdağlarını, buz yığınları ve üç tane basınç sırtını aşıp, Golding'in daha önce geldiği yolda bıraktığı ayak izlerinin ve işaret olarak bıraktığı Terör'den getirdikleri bambu sopalarının bulunduğu buz bacası ormanına ulaştılar. Des Voeux'nun grubu iki gün önce geçtikleri yolları hatırlamak ve açık denizlere ulaşmak için filikaları kızaklarla çekerken mümkün olan en uygun geçitleri işaretlemek için yanlarına sopalar almışlardı. Ay ışığı o kadar aydınlıktı ki gölgelerin oluşmasına bile neden oluyordu. Bambudan yapılma sopalar bile mavi-beyaz buzun üstüne kırbaç kadar ince de olsa gölgeler gönderiyordu.

İlk saatte adamların nefes alışlarından, botlarının karlarda ses çıkarmasından ve etraflarındaki kırılma seslerinden başka ses yoktu ortada. Sessizliği Crozier bozdu: "Kadının öldüğüne emin misin, Golding?"

"Kimin?"

Crozier'ın sabırsızlığını yansıtan iç çekişi ay ışığında parlayan buz kristallerine dönüştü. "Lanet olsun, burada kaç tane kadın var? Tabii ki Bayan Sessizlik'ten bahsediyorum."

“Ah, evet, komutanım.” Genç adam burnunu çekti. “Evet, öldü. Göğüsleri kesilmişti.”

Bir başka alçak basınç sırtına tırmanırlarken Crozier genç adama sert bir bakış fırlattı ve mavi renk veren, yüksek buzdağının gölgesine geçti. “Ama onun Bayan Sessizlik olduğuna emin misin? Başka bir yerli kadın olamaz mı?”

Bu soru Golding’in kafasını karıştırmışa benziyordu. “Burada başka bir Eskimo kadın mı var, komutanım?”

Crozier başını iki yana salladı ve genç adama eliyle yoluna devam etmesini işaret etti.

Kampı terk edeli bir buçuk saat geçtikten sonra, Golding’in deyişiyle “polyana”ya ulaştılar.

“Daha ileride olduğunu söylemiştin,” dedi Crozier.

“Ben daha önce hiç bu kadar uzağa gitmemiştim. Bay Des Voeux o şeyi bulduğunda ben fok avlıyordum.” Buz açıklığının yanında bulundukları yerin arkasını ve solunu işaret etti belli belirsiz.

“Yaralılar olduğunu söylemiştin, neredeler?” diye sordu Goodsir.

“Evet, komutanım. Alex Wilson’un yüzü kan içindeydi.”

“Ama George Cann’ın yüzünün kan içinde olduğunu söylemiştin,” dedi Crozier.

Golding kendinden emin bir biçimde başını iki yana salladı. “Hayır, Yüzbaşım. Yüzü kan içinde olan şişman Alex’ti.”

“Peki, bu kendi kanı mıydı, yoksa bir başkasının kanı mıydı?” diye sordu Goodsir.

“Bilmiyorum,” diye yanıtladı Golding. Neredeyse somurtuyordu. “Bay Des Voeux yanınızda tıbbi malzemeleri getirmenizi istemişti. Ben de birinin yaralı olduğunu düşündüm. Sizin birisini iyileştirmenizi istemiş olacak.”

“Burada kimse yok,” dedi kalafatçı John Lane. Buzun iki buçuk metre altındaki karanlık sulara bakarak polinidnın buzlu köşeşinde dikkatle yürüyor, sonra tekrar buza geri dönüyordu. “Neredeler? Bay Des Voeux’nun buradan ayrılırken yarlında senin dışında sekiz adam daha vardı, Golding.”

“Bilmiyorum, Bay Lane. Sizi buraya getirmemi söyledi.”

Depodan sorumlu Goddard ellerini ağzında birleştirdi ve bağırdı: “Heeeey? Bay Des Voeux? Heeeey?”

Sağ taraflarından birisi bağırarak yanıt verdi. Ses belirsiz, boğuk çıkıyordu ama taşıdığı heyecan da seziliyordu.

Crozier, tekrar Golding'e işaret ederek üç buçuk metre yüksekliğindeki buz bacaları arasından ilerledi. İşlenmiş kuleler gibi duran buz bacaları arasından geçen rüzgâr uğulduyordu ve oradakiler buz bacalarının sivri uçlarının gemideki bıçakların çoğuna göre daha güçlü olduğunu biliyorlardı.

Ay ışığında, önlerinde, buz bacalarının arasındaki küçük, buzlu açıklığın ortasında bir adamın karanlık figürü belirdi.

"Eğer bu Des Voeux ise," diye fısıldadı Lane Yüzbaşı'ya, "sekiz adam kayıp demektir."

Crozier başıyla onayladı. "John, William, siz önden gidin. Yavaşça. Tüfeklerinizi ateşe hazır duruma getirin. Doktor Goodsir, lütfen benimle burada kalın. Golding, sen burada bekle."

"Emredersiniz, komutanım," diye fısıldadı William Goddard. Goddard ve Lane parmaklarını kullanabilmek için dişleriyle eldivenlerini çıkardılar, çift namlulu tüfeklerini ateşe hazır halde doğrulttular, buz bacası ormanının ucunda bulunan, ay ışığının vurduğu açıklığa geldiler.

Son buz bacasının arkasından iri bir gölge çıktı ve Lane ile Goddard'ın kafalarını birbirine vurdu. İki adam mezbahada kesilen davarlar gibi yere düştü.

Bir başka gölge Crozier'ın kafasına arkadan vurdu, kollarını toparlanmaya çalışan adamın etrafında sardı ve boğazına bir bıçak dayadı.

Robert Golding, Goodsir'ü yakaladı ve boğazına bir bıçak dayadı. "Kımıldamayın, Doktor," diye fısıldadı genç adam. "Yoksa ameliyat yapma sırası bana gelir."

İri gölge Goddard ve Lane'i paltolarının yakasından çekerek buz açıklığa doğru çekti. Adamların botları buzu çiziyordu. Buz bacalarının arkasından üçüncü bir kişi geldi, Goddard ve Lane'in tüfeklerini aldı, bunların birini Golding'e verdi, diğerini kendisine aldı.

"Çık oradan," dedi Richard Aylmore, tüfeğinin ucuyla işaret ederek.

Crozier boğazına bıçak dayanan gölgenin George Thompson'a ait olduğunu anladı adamın kokusundan. Yüzbaşı doğruldu, arkasındaki adamın da hafif itişiyle, hafif sendeleyerek buz bacalarından kendisini ay ışığında bekleyen adama doğru yaklaştı.

Magnus Manson, Lane ve Goddard'ın bedenlerini efendisi Cornelius Hickey'in önüne attı.

"Yaşıyorlar mı?" diye sordu Crozier. Thompson hâlâ Yüzbaşı'nın kollarını arkadan tutuyordu. Boğazına artık bıçak dayamıyor olsalar da, iki

tüfeğin namlusu Crozier’a çevrilmişti.

Hickey adamları incelercesine eğildi, birdenbire elinde biten bıçakla iki düzgün, basit hareketle adamların boğazlarını kesti.

“Artık yaşamıyorlar, Bay Yüce ve Güçlü Crozier,” dedi kalafatçı yardımcısı.

Buza akan kan, ay ışığında simsiyah görünüyordu.

John Irving’i de bu teknikle mi öldürdün?” diye sordu Crozier öfkeden titreyen sesiyle.

“Canın cehenneme,” dedi Hickey.

Crozier Robert Golding’e baktı. “Umarım otuz parça gümüşünü almışsmdır.”

Golding kıs kıs güldü.

“George,” dedi kalafatçı yardımcısı, Crozier’ın arkasında duran Thompson’a. “Crozier’ın sağ cebinde bir tabanca var. Onu al. Dickie, tabancayı bana getir. Crozier hareket edecek olursa, onu öldür.”

Thompson tabancayı alırken Aylmore ele geçirdiği tüfeği Crozier’a doğrultmuştu. Sonra ilerledi, tabancayı ve Thompson’ın bulduğu kurşun kutusunu aldı, tüfeği indirmeden geri çekildi. Ay ışığının düştüğü boşluğu geçti ve tabancayı Hickey’e verdi.

“Doğa zaten canımıza okuyor,” dedi Doktor Goodsir aniden. “Neden bir de birbirimize giriyoruz? Neden insan türü Tanrı’nın verdiği sefaleti, dehşeti ve ölümü daha da kötü bir hale getirir? Bunu yanıtlayabilir misin, Bay Hickey?”

Kalafatçı yardımcısı, Manson, Aylmore, Thompson ve Golding cerraha sanki anlamadıkları bir dilde konuşmuşçasına baktılar.

Orada geriye kalan tek canlı olan Crozier de öyle.

“Ne istiyorsun, Hickey?” diye sordu Crozier. “Yolculuğunda iyi insanları yemek dışında?”

“Boktan çeneni kapatmanı, sonra yavaş yavaş acı içinde ölmeni istiyorum,” dedi Hickey.

Robert Golding bu söze çılgın gibi güldü. Elinde tuttuğu tüfeğin namlusu Goodsir’ün boynunda iz bırakıyordu.

“Bay Hickey,” dedi Goodsir. “Ölen arkadaşlarımın cesetlerini parçalama işinde sana asla yardımcı olmayacağımı biliyorsun, değil mi?”

Hickey, ay ışığında küçük dişlerini gösterdi. “Yardımcı olacaksın, cerrah. Seni temin ederim. Yoksa vücudunun parçalarını teker teker kesip sana yediririz.”

Goodsir yanıt vermedi.

"Tom Johnson ve diğerleri seni bulacaktır," dedi Crozier bakışlarını Cornelius Hickey'in yüzünden hiç ayırmadan.

Kalafatçı yardımcısı güldü. "Johnson bizi buldu bile, Crozier. Daha doğrusu, biz onu bulduk."

Kalafatçı yardımcısı arkasına uzandı ve karın içinden bir çuval parçası çıkardı. "Yalnızken Johnson'ı nasıl çağırırdınız Kral Crozier? Sağ kolum mu derdiniz onun için? İşte burada." Dirseğin tam üzerinden kesilmiş, çıplak ve kanlı, beyaz, parlayan kemiği görünen bir sağ kol çıkardı ve Crozier'ın ayağının dibine attı.

Crozier yere bakmadı. "Seni küçük tükürük parçası. Sen hep bir hiçtin ve öyle kalacaksın."

Hickey yüzünü buruşturdu; ay ışığı sanki insan olmayan bir şeye vuruyordu. Son saatlerini yaşayan bir iskorbüt hastalarında görüldüğü gibi dudakları küçük dişlerini gösterecek şekilde içe doğru çekildi. Bakışlarında deliliğin, öfkenin çok ötesinde bir şeyler vardı.

"Magnus, Yüzbaşı'yı boğ," dedi Hickey. "Hemen, şimdi." "Tamam, Cornelius," dedi Magnus Manson ve yürümeye başladı.

Goodsir öne fırlayacak oldu ama Golding bir eliyle namluyu doktorun kafasına doğrultup diğer eliyle onu sıkıca tuttu.

Dev adam kendisine doğru gelirken Crozier kılını bile kımıldatmadı. Manson'ın gölgesi Yüzbaşı ve onu tutan George Thompson'ın üzerine çöktüğünde, Thompson hafifçe irkildi, Crozier geriye doğru hareket etti, sonra öne çıktı, kollarını kunardı, elini paltosunun sol cebine soktu.

Goodsir az daha kazayla tüfeğinin tetiğini çekip Goodsir'ün beynini dağıtacaktı. Yüzbaşı'nın cebinde bir parlama gördüğünde ve çifte merminin patlamasıyla buz bacalarına kadar giden bir ses duyduğunda çok şaşırmıştı.

"Ah," dedi Magnus Manson ellerini yavaşça karnına götürerek.

"Lanet olsun," dedi Crozier sakin bir biçimde. İstemeden tabancasındaki iki kurşunu da harcamıştı.

"Magnus!" diye bağırdı Hickey ve dev adama doğru koştu.

"Galiba Yüzbaşı beni vurdu, Cornelius," dedi Manson. Dev adamın kafası karışmış ve biraz şaşırmıştı.

"Goodsir," diye bağırdı Crozier bu karmaşanın ortasında. Döndü, Thompson'ın yumurtalıklarına diz attı ve kunuldu. "Kaç!"

Cerrah kaçmayı denedi. Genç Golding'i çekti, itti ve Golding ona çelme takmasaydı kurtulacaktı. Goodsir göbeğinin üstüne düştü. Golding diziyle

Goodsir'ün sırtına bastırdı, çift namlulu tüfeği sertçe Goodsir'ün kafasına dayadı.

Crozier buz bacalarına doğru kaçmaya başlamıştı.

Hickey soğukkanlı bir biçimde tüfeği Richard Aylmore'dan aldı, nişan aldı ve iki mermiyi de ateşledi.

Bir buz bacasının üzeri parçalandı ve yere düştü. O sırada Crozier yüzünün üstüne düştü, buzun üstünde kaydı. Yerde kendi kanının izini bırakıyordu kayarken.

Hickey tüfeği Aylmore'a verdi, Manson'ın paltosunu, kazaklarını, gömleğini ve kirli fanilasını çıkardı. "Getir şu lanet olası cerrahı buraya," diye bağırdı Golding'e.

"Çok acımıyor, Cornelius," dedi Magnus Manson. "Biraz gıdıklıyor, sadece."

Golding, Goodsir'ü ite kaka getirdi. Cerrah gözlüklerini taktı ve iki kurşun yarasına baktı. "Emin değilim ama küçük kalibreli kurşunların Bay Manson'ın deri altındaki yağ ve kas tabakasına girdiğini sanmıyorum. Ama korkarını, bunlara iki küçük yara da diyemeyiz. Şimdi de Yüzbaşı Crozier'ın durumuna bakabilir miyim, Bay Hickey?"

Hickey güldü.

"Cornelius!" diye bağırdı Aylmore.

Crozier, kan kaybederek, paltolarını çıkarmış, dizlerinin üzerine kalkmış, buz bacalarının arasına doğru emekleyerek ilerliyordu. Acı içinde ayağa kalkmıştı şimdi de. Sarhoş gibi buz bacalarının arkasına doğru ilerledi.

Golding kıkırdadı ve tüfeğini doğmlttu.

"Hayır!" diye bağırdı Hickey. Crozier'ın tabancasını paltosunun cebinden çıkardı ve dikkatle nişan aldı.

Buz bacalarına ulaşmasına altı metre kala Crozier, yaralı omzunun üzerinden baktı.

Hickey ateş etti.

Kurşun Crozier'ın kendi etrafında dönmesine ve dizlerinin üzerine çökmesine neden oldu. Vücudu aşağı doğru çöktü ama Crozier ayağa kalkmak istercesine elini buzun üzerine koydu.

Hickey beş adım daha attı ve yeniden ateş etti.

Crozier sırtüstü düştü, sadece dizleri yukarıya kalkmış halde yatıyordu.

Hickey iki adım daha attı, nişan aldı ve yine ateş etti. Crozier'ın bir bacağı yana yattı. Kurşun dizinden girmiş, dizinin altındaki kastan çıktı.

Yüzbaşı ses çıkarmadı.

“Cornelius, sevgilim.” Magnus Manson’ın sesi, canı yanmış bir çocuğunkine benziyordu. “Karnım ağrımaya başladı.”

Hickey arkasını döndü. “Goodsir, ona acısını dindirecek bir şey ver.”

Cerrah başıyla onayladı. Konuşunca sesi zayıf, gergin ve kuru çıktı: “Yanımda bir şişe Dover Tozu var. Bir çeşit koka bitkisinden yapılıyor. Buna bazen kokain derler. Ona bunu vereceğim. İsterseniz hepsini vereyim. Biraz adamotu, afyon tentürü ve morfin de veririm. Bu acısını dindirecektir.” Çantasına uzandı.

Hickey silahını kaldırdı, cenahın sol gözüne nişan aldı. “Eğer Magnus’u daha kötü yapacak bir şey vereceksen, hele bir de çantandan ilaç yerine neşter çıkaracak olursan, lanet olası İsa adına yemin ederim ki seni hayalarından vurur, onları yediririm s’ana. Anlıyor musun, doktor?”

“Anlıyorum,” dedi Goodsir. “Eylemlerimi Hipokrat yemini altında gerçekleştiriyorum.” Bir şişe ve bir kaşık çıkardı, bunun üzerine az miktarda morfin sıvısı koydu. “Bunu iç,” dedi dev adama.

“Teşekkür ederim, Doktor,” dedi Magnus Manson. Ses çıkararak içti.

‘Cornelius!” diye bağırdı Thompson ileriyi işaret ederek. Crozier yerinde yoktu. Kan izleri buz bacalarına doğru gidiyordu.

“Ah, lanet olsun,” dedi kalafatçı yardımcısı iç çekerek. “Bu bok herif boyundan büyük sorunlar çıkarıyor. Dickie, silahını yeniden doldurdun mu?” Hickey bu soruyu sorarken kendi tabancasını dolduruyordu.

“Evet,” dedi Aylmore tüfeğini doğrultarak.

“Thompson, getirdiğim diğer tüfeği al, cerrah ve Magnus’la beraber burada kal. Eğer doktor hoşuna gitmeyecek bir hareket yaparsa, hayalarını havaya uçur.”

Thompson başıyla onayladı. Golding kıkırdadı. Hickey’in elinde tabanca, Golding ve Aylmore’un ellerinde tüfekler, ayın aydınlattığı buza doğru ilerlediler ve sonra, tek sıra halinde, dikkatli bir biçimde buz bacası ve gölge dolu ormana daldılar.

“Burada onu bulmak zor olabilir,” diye fısıldadı Aylmore karanlığı buz bacaları arasındaki boşluklardan geçerek delen ay ışığı altında.

“Sanmıyorum,” dedi Hickey, buz blokları arasında siyah noktalı telgraf mesajı gibi uzanan kan izlerini göstererek.

“Elinde hâlâ tabancası var,” diye fısıldadı Aylmore buz bacaları arasında dikkatle ilerlerken.

“Onun da tabancasının da canı cehenneme,” Hickey botlarıyla buzda biraz kayardk ilerlerken.

Golding yüksek sesle kıkırdadı. “Onun da tabancasının da canı cehenneme,” diye tekrarladı neşeli bir sesle.

Kan izleri on iki metre ötedeki siyah polinia’da bitiyordu. Hickey ileri doğru fırladı ve aşağı baktı. İki buçuk metre derinliğindeki kuyunun yan tarafında yatay kan izleri dikey kan izlerine dönüşmüştü. Oradan suya girmiş olmalıydı.

“Lanet olsun, lanet olsun!” diye haykırdı Hickey volta atarak. “Beni izlerken bu büyük kralın lanet yüzüne son kurşunu sıkmak istiyordum. Canı cehenneme. Beni kazıkladı.”

“Bakın Bay Hickey,” dedi Golding kıkırdayarak. Karanlık suda yüzüstü duran bir figüre benziyordu gösterdiği şey.

“Bu sadece lanet olası paltosu,” dedi Aylmore. Tüfeğini doğrulmuş, dikkatle gölgelerin arasından çıkmıştı.

“Lanet olası paltosu,” diye tekrarladı Robert Golding.

“Demek orada,” dedi Aylmore. Des Voeux ve diğerleri tüfek seslerini duyup gelmeden buradan gitsek nasıl olur? Diğerleriyle aramızda iki gün var ve daha cesetleri parçalatmamız lazım.”

“Şimdilik kimse burayı terk etmeyecek, “ dedi kalafatçı yardımcısı. “Crozier bâlâ bayatta olabilir.”

“Paltosuz haldeyken, bu kadar kurşun yedikten sonra mı?” diye sordu Aylmore. “Şu paltoya bak, tüfekten çıkan kurşunlar onu parça parça etmiş.”

“Hâlâ hayatta olabilir. Öldüğüne emin olmalıyız. Hem belki cesedi suyun yüzüne çıkar.”

“Ne yapacaksın?” diye sordu Aylmore. “Cesedine ateş mi edeceksin?”

Hickey arkasını döndü, Aylmore’a sertçe baktı. Ondan çok daha uzun boylu olan Aylmore geri çekildi. “Evet,” dedi Cornelius Hickey. “Tam da bunu yapacağım.” Golding’e bağırdı. “Git Thompson, Magnus ve doktoru getir. Doktoru bir buz bacasına bağlarız. Bu sırada Aylmore ve Thompson da aramaya katılabilirler. Sen de o sırada Magnus’a göz kulak olduğu ve Lane ile Goddard’ı küçük parçalara ayır.”

“Küçük parçalara mı ayırayım?” diye bağırdı Golding. “Goodsir’ü bu işi yapsın diye yakaladığımızı söylemiştin Cornelius. Kesme işini o yapacaktı, ben değil.”

“Goodsir bunu daha sonra yapacak, Bobby,” dedi Hickey. “Bu gece bu işi sen yapmalısın. Henüz Doktor Goodsir’e güvenenleyiz. Önce onu

buradan uzaklaştırıp bizim adamların yanına götürmeliyiz. Şimdi iyi bir çocuk ol, doktoru getir, onu bir buz bacasına sıkıca bağla, en iyi bildiğin düğümleri at, Magnus'a cesetleri buraya sürüklemesini söyle. Ondan sonra cesetleri kesersin. Ayrıca Goodsir'ün malzemelerini getir. Bir de yanımdaki çantada getirdiğim bıçakları ve marangoz testeresini de al."

"Ah, tamam," dedi Golding. "Ama ben aramayı tercih ederdim." Buz bacası tarlasından çıktı.

"Yüzbaşı kanının yarısını onu vurduğun yere dökmüş olmalı, Cornelius," dedi Aylmore. "Suya girmese, iz bırakmadan kaçamazdı."

"Bu çok doğru, sevgili Dickie," dedi Hickey garip bir gülümsemeyle. "Suda değilse sürünmeye devam edebilir ama bu kadar yaralandıktan sonra kan kaybetmeye devam edecektir. Suyun altında olmadığına ya da sürünüp, ölmeyi beklediği buz bacalarının arkasında olmadığına emin olmalıyız. Sen polinia'nın güney tarafından aramaya başla.

Ben kuzeye bakarım. Saat yönünde ilerleyelim. Herhangi bir iz bulursan, bir damla kan bile olsa bu, ya da buz üstünde bir ayak izi, hemen haber ver. Ben yanına ge lirim. Dikkatli olduğu. Ölmek üzere olan bir köpeğin gölgelerden çıkıp üzerine atlamasına ve silahını almasına izin veremeyiz."

Aylmore şaşırmış ve korkmuştu. "Gerçekten bunu yapabilecek kadar güçlü olduğunu düşünüyor musun? Vücudunda üç kurşun ve bir sürü saçma parçası varken bunu yapabilir mi? Üzerinde paltosu yokken birkaç dakika içinde zaten donar. Gerçekten bize pusu kurup bekleyebileceğini mi düşünüyorsun, Cornelius?"

Hickey gülümsedi ve siyah havuzu işaret etti. "Hayır. Bence o öldü ve orada boğuldu. Ama emin olmamız gerekiyor. Emin olana kadar buradan gitmeyeceğiz. Gerekirse sabaha kadar ararız.

Yükselen ve sonra alçalan ay ışığında üç saat daha aradılar. Polinia, buz bacaları, dört bir yana uzanan buz düzlük, kuzey, güney ve doğudaki basınç sırtları, kana ve ayağa en ufak bir iz taşımıyordu.

Hickey'in emrinden sonra Robert Golding'in John Lane ve William Goddard'ı parçalara ayırması tam üç saat sürdü; üçüncü saatin sonunda bile genç adam bu işi tam becerememişti. Sanki bir patlama olmuşçasına etrafına kaburga, kafa, el, ayak ve omurilik parçaları saçılmıştı. Hickey ve diğerleri geri döndüğünde Golding o kadar çok kana bulanmıştı ki, ortaçağ ayinlerindeki kurbanlara benzemişti. Aylmore, Thompson ve hatta Magnus

Manson genç adamın bu halinden irkilmişlerdi ama Hickey bu sahneye katıla katıla güldü.

Yanlarında getirdikleri çuvallar muşambaya sarılı et parçalarıyla dolmuştu. Buna rağmen çuvallardan kan sızıyordu.

Soğuktan ve şoktan titreyen Goodsir'ü çözdüler.

"Gitme zamanı, cerrah," dedi Hickey. Diğer çocuklar on altı kilometre ileride, batıda size hoş geldin demek için bekliyorlar."

"Bay Des Voeux ve diğerleri peşinizden gelecektir."

"Hayır," dedi Hickey kendinden emin bir sesle. "Gelmeyecekler. Elimizde en az üç tüfek ve bir tabanca bulunduğunu öğrenince bundan vazgeçerler. Tabii her şeyden önce burada olduğumuzu anlamaları gerekir ama hiç sanmıyorum." Golding'e döndü: "Yeni arkadaşımıza taşıması için bir çuval et ver, Bobby."

Goodsir ağır çuvalı taşımayı reddedince Magnus Manson ona öyle bir vurdu ki az kalsın kaburgaları kırılacaktı. Kan sızan çuvalı almayı bu şekilde dört kez reddeden Goodsir, daha fazla darbe yememek için çuvalı aldı.

"Gidelim," dedi Hickey. "Burada işimiz bitti."

54
DES VOEUX

Çavuş Charles Des Voeux 19 Ağustos Cumartesi sabahı sekiz adamıyla Kurtarma Kampı'na döndüğünde yüzündeki koca gülümsemeyi engelleyemiyordu. Bu kez Yüzbaşı'ya ve diğer denizcilere getirdiği güzel haberler vardı.

Buz kütlesi altı buçuk kilometre ötede açılmaya başlıyordu. Des Voeux ile adamları güneye doğru açılan yolu bir gün boyunca takip ettiklerinde suyun Adelaide Yarımadası ve yarımadanın doğusundaki Back Nehri koyuna kadar ilerlediğini gördüler. Buz kütlesinin güney ucundaki bir buzdağına tırmanan Des Voeux da yirmi kilometre ileride Adelaide Yarımadası'ndan yükselen tepeleri görmüştü. Oradan sonrasını teknesiz gidemeyeceklerini düşünüp gülümsemişti ve şimdi yine aynı şeyi düşünüp gülümsüyordu. Kurtarma Kampı'ndaki herkes burayı terk edebilirdi. Şimdi hepsinin kurtulma şansı vardı.

Kampa getirdikleri ikinci iyi haber de boğazdaki açık denizin kıyısında iki gün boyunca avladıkları fok balıklarıydı. Des Voeux ve adamları bu iki gün içinde karınlarını fok etiyle tıka basa doldurmuşlardı. Bu zengin öğünler, haftalardır yalnızca çörek ve salamura domuz etiyle beslendiği için yağa hasret olan vücutlarını önce hasta etmiş ve denizcileri küstürmüştü- , ama kustuktan sonra yine acıkan adamlar kahkahalar içinde yemek yemeye devam ettiler.

Kıyıdaki bambu çubuklarını takip ederek kampa ilerleyen sekiz adamın her biri peşinden birer fok leşi sürüklüyordu. Kurtarma Kampı'ndaki kırk altı adam, zafer kazanan sekiz kâşifle beraber bu gece güzel bir ziyafet çekecekti.

Des Voeux, ekibiyle tekneden inip kampa yaklaştığında sevinçle bağırarak kamptakilerin dikkatini çekmeyi düşünmüştü. Karın ağrısı yüzünden keşif seferinin ilk günü kampa dönen nanemolla Golding dışında sefer neredeyse mükemmel geçmişti.

Yüzbaşı Crozier ve mürettebatı aylar, hatta yıllar sonra ilk kez kutlamayı hak eden haberler duyacaktı.

Evlerine dönüyorlardı. Eğer bugün kampı terk etseler, hasta denizcileri teknelere yerleştirip sağlam olanlarla kızakları çekerek altı buçuk kilometre

boyunca basınç sırtlarını aşar ve üç ya da dört gün içinde Great Fish Nehri'ne ulaşırlardı. Ve şimdi açık suyun kıyıya yaklaşmış olma ihtimali daha yüksekti!

Pejmürde kılıklı yaratıklar Des Voeux ve ekibini görünce sıkıcı kamp işlerini bırakıp çadırların önünde toplandılar. Bu asık suratlı, fersiz denizciler, Des Voeux'nun adamlarının; şişman Alex Wilson, Francis Pocock, Josephus Greater, George Cann, Robert Johns, Thomas Tamdan, McConvey ve William Mark'ın tüm neşesini kaçırdılar. Kamptakiler fok balıklarını gördükleri halde hiçbir tepki vermemişti.

Kaptan Couch ve Thomas çadırlarından çıkıp çakıllı sahildeki Kurtarma Kampı hayaletlerinin yanına indiler.

Charles Frederick Des Voeux, "Biri mi öldü?" diye sordu.

Çavuş Edward Couch, Çavuş Robert Thomas, Çavuş Charles Des Voeux, Erebus'un pruvadan sorumlu subayı Joseph Andrews ve Terörün grandiden sorumlu subayı Thomas Farr, Doktor Goodsir'ün hastanesi olarak kullanılan geniş çadırda toplanmışlardı.

Des Voeux'nun öğrendiğine göre organları kesilen hastalardan bazıları ekip sefere çıktıktan sonraki dört gün içinde ölmüş, bazıları da diğer hastalarla paylaştıkları küçük çadırlarına geri gönderilmişti.

Çadırda toplanan beş kişi John Franklin Seferi'nin, ya da en azından Kurtarma Kampı'nın hayatta kalan son subaylarıydı. Dördüne yetecek kadar tütün vardı, Farr tütün kullanmıyordu. Çadırın içini mavi bir duman kapladı.

Des Voeux, "Katliam çıkarmaya çalışan şeyin o yaratık olmadığına emin misiniz?" diye sordu.

Couch kafasını salladı. "Önce biz de öyle düşünmüştük; ama kemiklerin, kafaların ve et parçalarının üstünde..." Durakladı ve piposundan derin bir nefes çekti.

"Bıçak izleri vardı," diye tamamladı Robert Thomas. "Lane ve Goddard'ı doğrayan bir insandı."

"İnsan değil," dedi Thomas Farr. "İnsan kılığına girmiş aşağılık bir yaratık."

"Hickey," dedi Des Voeux.

Diğerleri kafa salladı. Des Voeux, "Onun ve katillerin peşinden gitmeliyiz," diye devam etti.

Bir an herkes sustu. Sonra Robert Thomas “Neden?” dedi. “Adalet yerini bulsun diye.”

Kalan dört kişi birbirine baktı. “Ellerinde üç silah var,” dedi Couch. “Kaptanın kapsüllü tüfeği de onlardadır.”

Des Voeux “Bizim daha çok adamımız silahımız barutumuz, mermimiz ve fişeğimiz var,” diye cevap verdi.

Thomas Farr, “Elbette,” dedi. “Peki, Hickey ve on beş yamyamıyla savaşırken kaç tanesi hayatta kalabilir? Thomas Johnson’ın geri dönmediğini biliyorsunuz. Hickey’in ekibini takip edecek ve söyledikleri gibi kamptan ayrılıp ayrılmadıklarını kontrol edecekti.”

Des Voeux, “Buna inanamıyorum,” dedi. “Yüzbaşı Crozier ve Goodsir’e ne olacak? Onları yüzüstü mü bırakacaksınız? Cornelius Hickey’in fantezilerine mi terk edeceksiniz?”

Andrews, “Kaptan hayatta değil,” dedi. “Crozier’ı sağ bırakmak için Hickey’in hiçbir geçerli sebebi olamazdı... Ona işkence etmek dışında.”

“Peşlerinden bir kurtarma ekibi göndermesi gibi başka sebepler de olabilirdi,” diye ısrar etti Des Voeux.

Kimseden ses çıkmadı. Etraflarını mavi bir duman sarmıştı. Thomas Farr dumanın dağılması ve içeri hava girmesi için çadırın kapısını açtı.

“Ne olduysa son iki gün içinde oldu,” dedi Edward Couch. “Hickey’in grubunu bulup onlarla savaşması için adamlarımızı gönderdikten sonra oldu. Bizi başlarından savmak için buzda ya da iç kısımlarda ilerlemiş olmalılar. Rüzgâr birkaç saat içinde bütün izleri siliyor... Kızak izlerini bile. Francis Crozier’ın bir haftadır hayatta kalabileceğine gerçekten inanıyor musunuz?”

Des Voeux piposunun sapını kemirdi. “O halde Doktor Goodsir. Cerraha ihtiyacımız var. Mantıklı düşünürsek, Hickey onu hayatta tutmak, zorunda. Goodsir, Hickey ve suç ortaklarının geri gelmesi için bir gerekçe olabilir.”

Robert Thomas kafasını salladı. ”Cornelius Hickey, şeytani amaçları uğruna Doktor Goodsir’e ihtiyaç duyabilir, ama biz değil.”

“Ne demek istiyorsun?”

Farr, “Yani, cerrahın ilaçlarının ve aletlerinin büyük bir kısmı burada kaldı. Yalnızca tıbbi alet çantasını yanında götürdü,” dedi. “Ve asistanı Thomas Hartnell hangi ilacın neye yaradığını ve ne kadar kullanılması gerektiğini bilir.”

“Peki ya cerrahi operasyondan anlar mı?” diye sordu Des Voeux.

Couch acıyla gülümsedi. “Dostum, sence yolculuğun bu kısmından sonra cerrahi bir müdahaleye ihtiyaç duyan biri hayatta kalabilir mi, ya da hayatta kalmasa ne çıkar ki?”

Des Voeux cevap vermedi.

Andrews sordu, “Peki, Hickey ve adamları hiçbir yere gitmemişlerse ve gitmeyi de düşünmüyorlarsa ne olacak? Yüzbaşı’yı öldürmek için geldi, Goodsir’ü aldı ve zavallı Lane ile Goddard’ı hayvan doğrar gibi doğradı. Hepimizin hayvan olduğunu düşünüyor. Şimdi de şu ilerideki tepenin arkasında kampa saldırmak için beklemediği ne malum?”

Des Voeux, “Kalafatçı yardımcısını canavara çevirdiniz,” dedi.

“Böyle düşünmemize kendisi sebep oldu,” diye cevapladı Andrews. “O canavar değil, o bir şeytan. Gerçek şeytan. O ve evcil canavarı Magnus Manson. Bu kahrolası yaratıklar, ruhlarını karanlık bir güce sattılar. Buna inanın.”

“Bir kutup seferine bir canavarın yeteceğini düşünmeliydin,” dedi Robert Thomas.

Kimse gülmedi.

Edward Couch sonunda “Onların hepsi tek bir canavar,” dedi. “Yeni bir canavar daha yok.”

Kısa bir sessizlikten sonra Des Voeux sordu, “Peki teklifiniz nedir? Bir buçuk metrelik bir şeytandan kaçıp yarın teknelerle güneye doğru yola çıkmak mı?”

Joseph Andrews, “Bence, bugün yola çıkmalıyız,” dedi. “Yanımıza alacağımız birkaç şeyi teknelere yükler yüklemez. Gece boyunca kızak çekeriz. Yolumuzu aydınlatacak kadar ay ışığı var. Olmasa bile fenerlerden bazılarını kullanırız. Sen söylemiştin Charles, yolu gösteren bambu çubukları hâlâ yerlerinde duruyor; ama büyük bir fırtınadan sonra onlar da kalmayacak.”

Couch kafasını salladı. “Des Voeux’nun adamları yorgun. Hepimizin morali bozuk. Bu gece bir ziyafet çekelim, getirdiğin sekiz foku da yiyelim, Charles ve yarın sabah yola çıkalım. Güzel bir yemek ve iyi bir uykudan sonra hepimiz kendimizi daha iyi hissederiz.”

Andrews, “Tabii gece nöbet tutan birileri olursa,” dedi.

“Ah, elbette,” dedi Couch. “Bu gece ben nöbet tutacağım. Zaten o kadar aç değilim.”

Thomas Farr çadırın loş ışığı altında herkesin yüzüne tek tek baktı ve “Yetki sorunu var,” dedi.

Adamlar iç çekti.

Çavuş Robert Thomas, “Bütün yetki Charles’ta,” dedi. “Graham Gore öldürüldüğünde Sör John, Charles’ı sancak gemisinin çavuşu yapmıştı. Bu yüzden üst rütbeli subay da o.”

Farr, Thomas’a “Ama Terör’deki çavuş sendin, Robert,” dedi. “Sen daha kıdemlisin.”

Thomas kafasını sertçe salladı. “Kumanda gemisi Erebus’tu. Gore hayattayken seferin bütün yetkisi ondaydı. Charles, şimdi Gore’un görevini devraldı. Görev onundur. Benim değil. Bay Des Voeux benden daha iyi bir liderdir ve bizim de iyi bir lidere ihtiyacımız var.”

“Kaptan Crozier’ın öldüğüne inanamıyorum,” dedi Andrews.

Beş subaydan dördü şimdi pipolarından daha derin nefesler çekmeye başlamıştı. Kimse konuşmadı. Dışarıdaki adamların foklar hakkında konuşup güldüklerini ve daha da ötede kırılan buzların çatırtılarını duyabiliyorlardı.

“Teknik olarak,” dedi Thomas Farr, “Şu anda seferin yönetimi Teğmen George Henry Hodgson’dadır.”

Joseph Andrews, “Ah, Teğmen George Henry Hodgson’ın canı cehenneme,” dedi. “O küçük sinsi adam şimdi buraya gelse, onun gırtlağını sıkıp cesedinin üstüne işerdim.”

Des Voeux usulca, “Teğmen Hodgson’ın hayatta olduğundan şüpheliyim,” dedi. “O halde seferin tüm yetkisi bana, ikinci yetki Roben’a ve üçüncü yetki de Edward’a mı devredilmiş oldu?”

Çadırdaki diğer dört adam onayladı.

Des Voeux, “Karar almamız gerektiğinde dördünüzle de görüşeceğimi şimdiden söyleyeyim,” dedi. “Hep kendi gemimin kaptanı olmak istemiştim Ama böyle boktan bir şekilde değil. Sizlerin yardımına ihtiyacım olacak.”

Tütün dumanının ardındaki gölgeler kafalarını salladı.

Couch “Akşamki ziyafete ve yarınki yolculuğa hazırlanmalarını adamlara söylemeden önce son bir sorum olacak,” dedi.

Des Voeux kaşlarını kaldırıp soruyu bekledi.

“Hastalara ne olacak? Hartnell bana altı kişinin yürüyemeyecek durumda olduğunu söyledi. İskorbütün ileri safhasındalarmış. Mesela Jopson, Yüzbaşı’nın kamarotu. Bay Helpman ve mühendisimiz Thompson öldü; ama Jopson hâlâ hayatta. Hartnell onun kafasını bile kaldıramadığını

söylüyor. Yardım edilmeden hiçbir şey yapamıyormuş; ama hâlâ hayatta. Onu da götürecek miyiz?”

Des Voeux önce Couch’a ve sonra da kalan üç kişiye baktı; ama kimseden bir cevap alamadı.

“Eğer Jopson’ı ve ölmek üzere olan diğerlerini de alırsak,” diye devam etti Couch. “Onları yanımızda ne olarak taşıyacağız?”

Des Voeux, çavuşun ne demek istediğini anlamıştı. Onları mürettebat olarak mı yoksa yiyecek olarak mı taşıyacağız?”

“Eğer onları burada bırakırsak,” dedi, “Hickey döndüğünde onları kendine yiyecek yapacaktır.”

Couch kafasını salladı. “Sorduğum şey bu değildi.”

“Biliyorum,” dedi Des Voeux. Derin bir nefes aldı, çadırdaki yoğun duman yüzünden genzi tıkanmıştı. “Tamam,” dedi. “Franklin Seferi’nin yeni kumandanı olarak ilk kararımı açıklıyorum. Yarın sabah tekneleri kaldırırken teknelerin bulunduğu yere kadar yürüyebilen herkes bizimle gelecek. Eğer yolda ölen biri olursa cesedini taşıyıp taşımamaya o zaman karar vereceğiz. Ben karar vereceğim. Ama yarın sabah, yalnızca teknelere kadar yürüyebilenler Kurtarma Kampı’ndan ayrılacak.”

Kimse konuşmadı; ama herkes başını sallayarak onayladı. Hiçbiri Des Voeux ile göz göze gelmedi.

Des Voeux, “Yemekten sonra herkese söyleyeceğim,” dedi. “Her biriniz bu geceki nöbet için yanınıza güvenilir bir adam alın. Edward çalışma saatlerini hazırlayacak. Kimsenin buna kayıtsız kalmasına izin vermeyin. Açık denize varana kadar herkesin ya da en azından bazılarımızın bilgisine ihtiyacımız olacak.”

Dört adam da kafasını salladı.

Des Voeux, “Tamam, şimdi gidip adamlarınıza ziyafeti haber verin,” dedi. “Burada bitiriyoruz.”

55
GOODSIR

Doktor Harry D. S. Goodsir'ün günlüğünden:

20 Ağustos 1848 Cumartesi

Şeytan Hickey, Sör John'un, Kumandan Fitzjames'in ve Yüzbaşı Crozier in yıllarca mahrum kaldığı iyi şansın tamamına sahipmiş gibi görünüyor.

Günlüğümü tıbbi malzeme çantama kazara koyduğum halde kimse bunu fark etmedi, ya da iki gece önce beni esir aldıklarında gördüler; ama umursamadılar. Çadırda, şimdi benim gibi esir düşen Teğmen Hodgson'ı saymazsak tek kalıyorum ve yazdıklarım Hodgson'ın dikkatini bile çekmiyor.

Dostlarım Lane, Goddard ve Crozier'ın katledildiğine hâlâ inanamıyorum. Hickey'in adamlarından bazılarının geçen gece Nehir Kampı yakınlarındaki kampa döndükten sonra düzenledikleri insan eti ziyafetine şahit olmadım ve böyle bir barbarlığın yapılabileceğine inanmak istemiyorum.

Hickey'in şeytani birliğinde bu yamyamlığın cazibesine kapılmayan birileri hâlâ var. Hickey, Manson, Thompson, Aylmore dışında Denizci William Önen, Kamarot William Gibson, Ateşçi Luke Smith Golding, Kalafatçı James Brown ve yardımcısı Dunn da coşkulu katılımcılar arasında.

Ancak başta ben, Morfin, Best, Jerry, Work, Strickland, Seeley ve elbette Hodgson bu durumdan ısrarla kaçınıyor, gemiden kalma küflü çöreklerle idare ediyoruz, ama korkarım insan eti yemeyi reddedenlerin arasından yalnızca Strickland, Morfin ve Teğmen bu ısrarlarını sürdürebilecekler. Hickey'in adamlarının kıyıda avladıkları fok balığı bir ocağı tutuşturmaya ancak yetmişti ve kızarmış insan eti kokusu dayanılmazdı.

Hickey henüz bana zarar vermedi. İnsan eti yemeyi ve kurada seçilen kurbanları doğramayı reddettiğim son iki günde bile. Şimdiye dek Bay Lane ve Bay Goddard'ın etleri onları idare etti ve ben de yamyam şefi olmaktan ya da kendi organlarımı kesmekten kurtulmuş oldum.

Bay Hickey, Bay Aylmore ve Bay Thompson dışında kimse silahlara dokunamıyor. Bu son ikisi bizim yeni Bonapart'ın, yani küçük kalafatçı yardımcısının teğmeni oldular. Magnus Manson ise tek bir adamdan emir alan canlı bir silaha dönüştü.

Hickey'in talihinden bahsederken yalnızca taze et bulmasını değil, bugünkü olayı da kastediyordum: Bugün, Bay Bridgens'i kaybettiğimiz Nehir Kampı'nın üç kik metre kuzeybatısında suyun kıyı boyunca batıya doğru açıldığını gördük.

Hickey'in baştan çıkmış mürettebatı kızakları toplayıp bir çırpıda tekneye yerleştirdiler ve hızla batıya doğru yelken açtık.

On yedi adamın, en fazla sekiz kişinin rahatça kalabildiği 8,53 metrelik bir tekneye nasıl sığdığını sorabilirsin.

Yanımıza sadece çadırları, silahlan, fişekleri, su fıçılarını, kendimizi ve onların iğrenç yemeklerini alabildik. Tekne öylesine doldu ki deniz suyu küpeşteye kadar yükseldi ve özellikle de açık suyun genişlediği yerlerde küreklere gerek kalmadan tekne rüzgâra karşı volta vurdu.

Bu akşam çadırları kurarken Hickey ve Aylmore'un fısıldattıklarını duydum; sessiz olmak için uğraşmıyorlardı. Birileri gitmek zorunda kalacak.

Su açık; tıpkı Peygamber Cornelius Hickey'in temmuz ayında Crozier'a karşı başlattığı isyanı sona erdiren o seslenişe benziyor: "Açık su" Belki Terör Kampı'na batta Terör'e kadar yol serbest bile olabilir. Hickey ve onunla kalanlar, üç buçuk ay boyunca kızak çekmeden üç gün içinde kampa ve gemiye ulaşabilirler.

Artık kızak çeken adamlara ihtiyaç yok; peki, içlerinden hangisi teknenin yükünü yarın biraz daha hafifletmek için kurban edilecek?

Ben bunları yazarken Hickey, devi, Aylmore ve diğer liderler kampa doğru gelerek çadırlardan çıkmamızı emrediyorlar; hâlbuki saat oldukça geç ve dışarısı da karanlık.

Eğer yarın da hayatta kalırsam, yazmaya devam edeceğim.

56
JOPSON

Yaşlı bir adammış gibi onu geride bırakıyorlardı; çünkü onun artık tükendiğini hatta ölmek üzere olduğunu düşünüyorlardı; ama bu çok gülünçtü. Thomas Jopson henüz otuz bir yaşındaydı. Bugün, Ağustos'un yirmisinde otuz birine basmıştı. Doğum gününü Yüzbaşı Crozier hariç kimse bilmiyordu ve Yüzbaşı da bir süredir revir çadırına gelip onu ziyaret etmemişti. İskorbüt yüzünden dişlerinin hemen hepsi dökülmüştü; ama saçlarının da dökülmesine anlam veremiyordu. Dişetleri, gözleri, kıl kökleri ve anüsünde sürekli kanama oluyordu. Ona yaşlı bir adammış gibi davranıyorlardı; ama o yaşlı değildi. Otuz bir yaşına girdiği bugün, doğum gününde, onu ölüme terk ediyorlardı.

Önceki gece ve bu öğleden sonra kamptaki hareketliliği fark etmiş; ama yüksek ateş yüzünden bilinci zaman zaman kapandığı için duyduğu o bağırışların, kahkahaların ve kızarmış et kokusunun neye işaret ettiğini anlayamamıştı. Seher vakti uyandığında ise birinin çadıra gelip ona birkaç dilim yağlı fok derisi, balina yağı ve yarı pişmiş fok eti bıraktığını gördü. Jopson kustu; ama günlerdir hiçbir şey yemediği için midesinde kusacak bir şey de kalmamıştı ve kendisine bırakılan bir tabak dolusu çerçöpü çadırın açık kapısından dışarı doğru itti.

Akşamüstü denizciler birer birer çadıra gelip hiçbir şey söylemeden ve suratına bile bakmadan ellerindeki küflü çörekleri mezar taşı dizer gibi Jopson'un yanına bırakmaya başlayınca, genç adam onların kamptan ayrılacaklarını anlamıştı. Ne itiraz etmeye ne de gördüğü rüyadan uyanmaya gücü vardı; ama bu yarı pişmiş bayat çörek parçalarının Deniz Kuvvetleri'ne, keşif ekibine ve Yüzbaşı Crozier'a yıllardır verdiği hizmetin karşılığı olduğunu biliyordu.

Onu geride bırakıyorlardı. Belki haftalardır ilk defa bu pazar sabahı kendini daha iyi hissetmiş; ama bugün de arkadaşlarının Kurtarma Kampı'nı geri dönmemek üzere terk ettiklerini anlamıştı.

Filika ve balina avı tekneleri kızaklara yüklenirken bağırışlar yükseliyordu.

Beni nasıl geride bırakabiliyorlar? Jopson bunu yapabileceklerine inanmıyordu. Yüzbaşı Crozier'ın hastalığı sırasında ya da onun en huysuz ve en sarhoş zamanlarında bile hep yanında olmamış mıydı? Gece yarıları Yüzbaşının odasından kovalarca kusmuğu döküp yüksek ateş içinde sayıkladığı zamanlarda bu ayyaş İrlandalının kıçını bile o temizlememiş miydi?

Belki de adi herif beni bu yüzden ölüme terk ediyordur.

Jopson gözlerini açıp nemli uyku tulumundan çıkmaya çabaladı. Çok zordu. Vücudunun merkezinden yayılan güçsüzlük onu tüketiyordu ve gözlerini her açtığında başına bir ağrı saplanıyordu. Açık denizlerdeki haliçlerin etrafından dolaştıkları zaman olduğu gibi tüm dünya azgınca dönüyordu sanki. Kemikleri ağrıyordu.

Beni bekleyin! diye bağırdı. Bağırdığını sandı; ama sadece sessizce düşünmüştü. Daha iyisini yapmak zorundaydı... Kızaklar hareket etmeden onları yakalamalıydı...

Onlarla birlikte kızak çekebileceğini göstermeliydi. O iğrenç fok etini taşıyabilecek kadar bile gücü olduğuna onları inandırabilirdi.

Ona ölü bir adam muamelesi yaptıklarına inanamıyordu. O, iyi bir denizcilik kariyerine sahip ve oldukça deneyimli bir kamarottu. Seferdeki diğer denizcilerden hiçbir eksiği olmayan, canlı bir insandı. Eğer Elizabeth ve oğlu Avery hâlâ hayattaysa ve Thomas Jopson'un keşif ekibinden aldığı maaşla kiraladıkları evden mahkeme kararıyla çıkartılmadılarsa, Portsmouth'ta bir ailesi ve bir de evi vardı.

Kurtarma Kampı, ya etraftaki çadırlardan yükselen ya da rüzgârın yarattığı uğultu dışında sessiz ve boştu. Çakılları ezen çizme sesleri, küfürleşmeler, ara sıra atılan kahkahalar, nöbete giden ya da nöbetten dönen adamların konuşmaları, çadırlar arası bağrışmalar, çekiç ya da testere sesleri, tütün kokusu... Hepsi bitmişti ve şimdi tekneler uzaklaştıkça azalan birkaç ses duyuyordu.

Thomas Jopson dünyanın ucundaki bu buz gibi kampta kalıp ölümü beklemeyecekti.

Var olan tüm gücünü kullanıp uyku tulumunu omuzlarına kadar sıyırmayı başardı. Vücudundan akan ter, kan ve diğer sıvıları yataktan kalkmadan önce silmek zorunda olması işini daha da zorlaştırıyordu.

Dirsekleri üstünde hareket ederek çadırın girişine ulaşan Jopson'un dışarıdaki soğuk karşısında nefesi kesildi. Çadırdaki loş fener ışığına ve basık havaya alıştığı için bu aydınlık ve soğuk hava bir anda ciğerlerini çalıştırmış, kısık gözlerini yaşanmıştı.

Gözleri alışınca aslında dışarının karanlık ve sisle kaplı olduğunu fark etti. Çadırlar arasında hareket eden sis sanki geride bırakılan tüm ölü denizcilerin ruhları gibiydi. Bu yoğun sis tabakası kamarotun aklına Teğmen Little, Buz Uzmanı Reid ve Harry Peglar'ı açık su bulmak için gönderdikleri o günü getirdi.

Onları ölüme göndermişiz, diye düşündü.

Yerdeki çöreklerin ve fok etinin arasından sürünerek çadırın dışına çıkmaya çalışırken kendini lanet bir putperest mabudu ya da Tanrılara sunulan bir kurban gibi hissetmişti. Hissiz bacaklarını çadırın dışına sürükledi.

Etrafa bakıp toplanmamış birkaç çadır görünce Jopson umutlandı; adamların teknelerin bulunduğu yere işleri vardı ve geri döneceklerdi. Ama sonra Hollanda çadırlarının birçoğunun toplanıp kaldırıldığını fark etti.

Hayır, kaldırılmamış. Gözleri sise alıştıkça daha net görmeye başlamıştı; çadırların çoğu kampın güneyindeki teknelerin yakınına taşınmış ve rüzgârdan uçmasınlar diye üstlerine taşlar yığılmıştı. Jopson'un kafası karıştı. Eğer kampı terk etselerdi çadırları yanlarına almazlar mıydı? Sanki önce gitmeye karar vermiş sonra da vazgeçmişlerdi. Nereye? Ve neden? Hasta ve bilinci yarı açık olan genç adam bütün bunlara hiçbir anlam veremiyordu.

Sis kalktıktan sonra adamların kırk beş metre ileride kızak çektiklerini gördü. Her kızağı en az on kişi çekiyor ve bu da ağır hasta olanların birçoğunun kampta ölüme terk edildiğini gösteriyordu.

Doktor Goodsir beni burada nasıl bırakır? Cerrahın onu son kez omuzlarından tutarak kaldırıp çorba içirdiği zamanı anımsamaya çalıştı. Bunu en son dün akşam genç Hartnell yapmıştı, değil mi? Yoksa birkaç gün önce miydi? Cerrahın onu görmeye en son ne zaman geldiğini hatırlamıyordu.

"Bekleyin!" diye seslendi.

Çıkan şey sesten ziyade bir vızıltı gibiydi. Jopson günlerdir, belki de haftalardır hiç konuşmadığını fark etti ve uğuldayan kulakları kendi sesini bile duymakta güçlük çekiyordu.

"Bekleyin!" Ancak bu kadar oluyordu. Elini sallarsa belki onu görüp geri dönmelerini sağlayabilirdi.

Thomas Jopson elini kaldıramadı ve bunu yapmayı denerken de düşüp suratını yerdeki donmuş çakıllara çarptı.

Böyle olmayacaktı, dirsekleri üstünde sürünerek onlar bunu fark edene kadar peşlerinden gidecekti. Peşlerinden yüzlerce metre sürünebilecek kadar sağlıklı bir denizciyi bırakıp gitmezlerdi.

Jopson aşınan dirsekleri üstünde bir metre daha ilerleyip yine donmuş çakıl zemine düştü. Etrafını sis kaplamıştı ve birkaç adım gerisindeki çadırını bile göremiyordu. Rüzgâr inlemeye başladı, belki de inleyen,

çadırların içindeki diğer hastalardı ve soğuyan hava ıslak pantolonuyla kirli yün kazağının içindeki bedenini titretti. Böyle sürünerek çadırdan uzaklaşmaya devam ederse çadıra dönmeye gücü kalmayacak ve burada, soğuğun ortasında ölecekti.

“Bekleyin!” dedi. Cılız sesi yeni doğmuş bir kedinin miyavlamasını andırıyordu.

Süründü, kıpırdandı, kıvrandı ve ancak bir metre daha ilerleyebildi... belki birkaç adım daha. Sonunda zıpkın yemiş bir fok gibi yere kapaklandı. Gücü tükenen kollarını ancak yüzgeç kadar hareket ettirebilirdi, hatta o kadar bile değil.

Jopson çenesiyle buzlu zemini kazarak ilerlemeye çalıştı; ama kalan dişlerinden birini de o anda kırdı. Bir kez daha denese de vücudu, çenesiyle çekemeyeceği kadar ağırdı. Sanki üzerinde fazladan ağırlıklarla yere çivilenmişti.

Ben daha otuz bir yaşındayım, diye düşündü öfkeyle. Bugün benim doğum günüm.

“Bekleyin... Bekleyin... Bekleyin... Bekleyin.” Her hece bir öncekinden daha zayıf çıkıyordu.

Nefesi kesiliyordu, alnına dökülen bir tutam saçından buzlu zemine kan damlıyor ve Jopson iki kolu yanına düşmüş vaziyette yatıyordu. Kafasını güçlükle kaldırıp ileriye baktı.

“Bekleyin”

Sis döne döne yerden yükseldi.

Yüzlerce metre ilerisini görebiliyordu; bir zamanlar teknelerin sıralandığı kıyıyı, çakıllı sahili, yığın yığın kıyı buzullarını, güneye ilerleyen kırk küsur adamın dön tekneyle beşinci tekne neredeydi? Buz üstünde verdiği mücadeleyi ve onların da ancak kendisi kadar yol alabildiklerini görüyordu.

“Bekleyin!” Bu, sondan bir önceki seslenişiydi ve şimdiye dek sesi hiç böyle gür çıkmamıştı. Altındaki buzlu zeminin vücut ısısını emdiğini hissediyordu.

Son kez “Bekleyin!” diye bağırdı. Sesi, artık ne insan sesine, ne yavru kedi miyavlamasına ne de ölen bir fokun çığlığına benziyordu.

Çok geçti. Adamlar teknelerle yüzlerce metre ilerlemiş ve gri bir fonda gittikçe kararan gölgelere dönüşmüşlerdi. Buz ve rüzgârın iniltisi, geride bırakılan bir adamın tabancasından çıkan sesi bastırıyordu.

Bir an için sis kalktı ve ortalığı ışık kapladı; sanki güneş doğup tüm buzları eritecek ve buraya yaşamı geri getirecekti. Sonra sis yeniden çöktü ve soğuk, gri parmaklarıyla Jopson'ı sarmaladı. Adamlar teknelerle gitmişti. Sanki hiç var olmamışlardı.

57
HICKEY

Kalafatçı yardımcısı Cornelius Hickey kral ve kraliçelerden nefret ediyordu. Hickey'e göre onlar, devletin içindeki kan emici parazitlerdi.

Ama şimdi bir kral olarak tüm bu düşünceleri bir kenara bırakmıştı.

Teknesi Kral William Adasının kuzeybatı burnunu geçtikten sonra büyük buz kütleleri ile karşılaşınca Hickey'in Terör Kampı'na ya da Terör'e dönme planı suya düşmüştü. Açık su gittikçe daralıyor ve teknenin hareket etmesini engelliyordu.

Batıya ilerlese açık suya ulaşacaktı; ama Hickey kıyıdan uzaklaşmak istemiyordu ve nedeni gayet basitti: Açık suda tekneyi yönlendirebilecek adamların hepsi ölmüştü.

Hickey ve Aylmore'un George Hodgson'ı teknelerine kabul etmelerinin ya da onu kendileriyle gelmeye ikna etmelerinin altındaki sebep ise bu aptal subayın hava seyrüseferi eğitimi almış olmasıydı. Kurtarma Kampından çıkıp kızak çekmeye başladıkları ilk gün, Hodgson Terör'e giden yolu sekstantı olmadan tayin edemeyeceğini ve ellerinde kalan bütün sekstantların da Yüzbaşı Crozier'da olduğunu söylemişti.

Hickey, Manson, Aylmore ve Thompson'ın geri dönüp Crozier ile Goodsir'ü tuzağa düşürmelerindeki öncelikli amaç o lanet sekstantlardan birini ele geçirmekti; ama Cornelius Hickey'in üstün zekâsı onu bu sefer yanıltmıştı. O ve Aylmore, ahmak Bobby Golding'i Crozier'dan sekstantını istemesi için ikna edememişlerdi. Hickey, bu İrlandalı züppe piçe işkence olsun diye onu, sekstantın kamptan kendilerine ulaştırılmasını talep eden bir notla Crozier'a göndermek istedi; ama Golding bunda da başarısız olunca onu öldürmeye karar verdi.

Açık suya ulaştıktan sonra Hodgson'ın görevi tamamlanmıştı ve Hickey merhametli bir yolla onun da işini bitirmeliydi.

Bu olay sayesinde Crozier'ın tabancasına ve yedek fişeklere sahip oldular. Yanlarında Doktor Goodsir ve yiyecekle tekneye döndükten sonra Hickey, Aylmore ile Thompson'ın iki yedek silaha el koymalarına izin verdi (üçüncü silahı kampı terk ettikleri gün Hickey'e Crozier vermişti); ama daha sonra Magnus'a fazla silahları toplayıp denize fırlatmasını söyledi. Böyle daha iyiydi: Silah ve fişeklerin denetimi Kral Cornelius Hickey ile

yandaşı Magnus Manson'daydı. Hickey Tanrı vergisi üstün zekâsı sayesinde, Aylmore'un işe yaramaz bir komplocu ve Thompson'ın da asla güvenilmez bir ayyaş olduğunu anlamıştı. Eylül ayının üçüncü gününde Hodgson eti azalmaya başlayınca Hickey, Magnus'u yollayıp bu iki adamın kafalarına kurşun sıktırdı. Kumları askeri mahkemedeki denizcilerin, Aylmore ve Thompson'ı isyan çıkarmak ve lidere karşı gizli planlar yapmaktan suçlu bulup haklarında ölüm cezası istemelerine fırsat kalmamıştı.

Lanet cerrah Goodsir, topluluğun faydası için kurban edilen bu üç adamı parçalama görevini ısrarla kabul etmiyordu.

Asi cerrah reddettiği her görev için Kumandan Hickey tarafından cezaya çarptırılmıştı. Böylece üç kez ceza alan Goodsir kıyıya çıktıklarında güçlükle yürüyordu.

Cornelius Hickey şansa inanırdı ve daima şanslı bir adam olduğuna da; ama şans gelip onu bulmazsa kendisi şansın peşine düşerdi.

Böylece kâh tekneyle kâh kızakla ilerleyerek Kral William Adası'nın güneybatı köşesindeki büyük buruna vardıklarında önlerindeki dev buz kütlesini gören Hickey mürettebatını kıyıya indirdi ve tekneyi kızağa yükletti.

Adamlarına ne kadar şanslı olduklarını hatırlatma gereği duymadı. Crozier'ın adamları Kurtarma Kampında ya da kampın güneyindeki boğazda ölmek üzereyken Hickey'in Seçilmişleri Terör Kampı'na giden yolun üçte ikisini tamamlamışlardı bile.

Hickey, Franklin Seferi'nin Hükümdarı olarak kızak çekmeye tenezzül etmemesi gerektiğine karar vermişti. Sayesinde adamları çok iyi besleniyordu ve hastalıktan ya da güçsüzlükten şikâyetçi olamazlardı; bu yüzden yolculuğun son bölümünde o, kızağa yüklenen teknenin kıç tarafına kurulacak ve kalan adamlar kızağı çekeceklerdi. Yalnızca yürümekte zorlanan Goodsir kızak çekmeyecekti.

Son günlerde Magnus Manson da kızak çekmiyor, Hickey'in yanında yolculuk yapıyordu; ama bunun sebebi herkesin düşündüğü gibi Hickey'le dost olması değil, engizisyon cellâdı zavallı Magnus'un çektiği şiddetli mide ağrılarıydı.

Goodsir aksıyor olsa da hâlâ hayattaydı; çünkü Cornelius Hickey hastalıklardan ölesiye korkuyordu. Kurtarma Kampındaki adamların hastalıkları, özellikle de iskorbüt kanamaları, kalafatçı yardımcısını

tiksindirir, dehşete düşürürdü. En ufak bir hastalık belirtisi göstermese de ona hizmet edecek bir doktora ihtiyacı vardı.

Hickey'in; Morfin, Orren, Brown, Dunn, Gibson, Smith, Best, Jerry, Work, Seeley ve Strickland'den oluşan kızak takımı da taze etle beslendiği için ilerlemiş iskorbüt belirtileri göstermiyordu.

Hasta olan yalnızca Goodsir'dü; çünkü bu aptal, geminin çörekleri ve su dışında ağzına hiçbir şey sürmüyordu. Hickey eninde sonunda onu iskorbütten koruyacak olan kalça, baldır kol gibi lezzetli ve sağlıklı yiyecekleri yemesi için Goodsir'ü ikna edeceğini düşünüyordu; ama doktor inadından vazgeçmeyecekti. Çörek ve su, belki yiyecek hiçbir şey bulamayan bir fareyi doyurabilirdi; ama bir insanı asla.

Hickey, Goodsir'ün hayatta kalmasını sağlamak için uzun bir süre önce doktorun tıbbi malzeme çantasını elinden almış ve ilaçları yalnızca hastalar için azar azar kullanmasına izin vermişti. Cerrahı kesici aletlerden de uzak tutuyordu ve denize açıldıklarında kendisini tekneden atmasın diye birilerini onu gözetlemekle görevlendiriyordu.

Cerrah şimdiye dek intihar girişiminde bulunmamıştı.

Magnus'un günden güne şiddetlenen mide ağrısı artık geceleri uyumasına da izin vermiyordu. Hickey ise arkadaşının uyku sorunları yaşadığının farkında bile değildi.

Sebep elbette o iki kurşun yarasıydı ve Hickey, Magnus'un midesini her gün Goodsir'e kontrol ettiriyordu. Cerrah yaraların yüzeysel olduğunu ve herhangi bir iltihap oluşmadığını ısrarla söylüyordu. Hickey'e, masum bakışlarıyla onu izleyen Magnus'un gömleğini kaldırıp etinin ne kadar pembe ve sağlıklı göründüğünü anlatmaya çalışmıştı. Hickey ise ısrarla "O halde neden acı çekiyor?" diye soruyordu.

"Bu, sıradan; ama kasta meydana gelmiş derin bir ezik. Ağrı birkaç hafta daha devam edebilir. Ciddi bir sorun değil, hayati tehlikesi ise yok."

Hickey, "O topları oradan alamaz mısın?" dedi.

"Cornelius," diye sızlandı Magnus. "Onların alınmasını istemiyorum."

Devin kolunu okşarken, "Kurşunlardan bahsediyorum, canım," diye cevap verdi Hickey, "Karnındaki küçük kurşunlardan yani."

Goodsir, "Belki," dedi. "Ama buna kalkışmasam daha iyi olur. En azından kızaklı yolculuktayken. Ameliyat edersek büyük ölçüde iyileşmiş bir kası kesmemiz gerekecektir. Bay Manson günlerce yatmak zorunda kalabilir ve kan zehirlenmesi riski de oldukça yüksek. Eğer kurşunları

çıkarmaya karar verirsek bunu Terör Kampı'nda ya da gemide yapmayı tercih ederim. Böylece hasta günlerce yatıp iyileşebilir."

Magnus, "Karnımın ağrımasını istemiyorum," diye bağırdı.

Hickey arkadaşının geniş omuzlarını okşayarak, "Evet, elbette istemediğini biliyorum," dedi. "Ona biraz morfin ver, Goodsir."

Cerrah kafasını sallayıp Magnus'a bir kaşık ağrıkesici içirdi.

Magnus morfin almaya bayılıyordu; ilacını aldıktan sonra teknenin kıç tarafında oturup uykuya dalana kadar keyifle gülümsedi.

Bu Cuma, Eylül'ün sekizinci günü, Kral Hickey âleminde her şey yolundaydı. Kızak hayvanları Morfin, Orren, Brown, Dunn, Gibson, Smith, Best, Jerry, Work, Seeley ve Strickland her gün biraz daha güçlenip daha hızlı kızak çekiyorlardı. Magnus da teknenin kıçında bir subay gibi oturup geçtikleri yolu izlemekten son derece memnundu ve morfin ile afyon tentürü. Terör Kampı'na ya da Teröre varana kadar yeterdi. Goodsir hayattaydı; kral ve dostuna eşlik eden kervanla birlikte aksayarak ilerliyordu. Hava soğuduğu halde iyiydi ve geçen aydan beri yaratığın izine rastlamamışlardı.

Birkaç gün daha yetecek kadar Aylmore ve Thompson etleri vardı. İnsan yağı da balina yağı gibi yanıyordu; ama daha kısa süreli ve daha az etkiliydi. Terör Kampı'na varmadan önce bir kurbana daha ihtiyaçları olabilirdi.

Öğünlerini azaltırlarsa yiyecekleri yetebilirdi; ama Cornelius Hickey kurbanı seçmek için bir kura daha çekerse, geride kalan on bir itaatkâr köpeğinin ruhuna terörü daha derinden işleyerek kendi otoritesini sağlamlaştırabilirdi. Hickey'in uykusu çok hafifti; ama son günlerde hepten tek gözü açık uymaya başlamış ve kapsüllü tüfeğini yanından ayırmaz olmuştu. Yine Magnus'un işini bitireceği ve Goodsir'ün parçalamayı kabul etmeyip uğruna ceza yiyeceği dördüncü kurbandan sonra kızak hayvanlarının hain kalplerinde itiraz etme gücü büsbütün yok olacaktı.

Bu cuma hava çok güzeldi; sıcaklık yirmilerdeydi ve masmavi bir göğün altında kuzeye doğru yol alıyorlardı. Koca tekne, buzda Hederken cızırdayan rayların taşıdığı kızağın üstündeydi. Teknenin kıç tarafındaki Magnus ağrıkesicisini almış, iki eliyle karnını tutup gülümseyerek şarkı söylüyordu. Terör Kampına ve John Irving'in mezarına elli kilometre, Teğmen Le Vesconte'nin mezarına ise bunu yarısı kadar bir mesafe kalmıştı. Güçlü olanlar günde ortalama üç ya da beş kilometre yol kat ediyorlardı ve daha iyi beslenmeye başlayınca bu hız artacaktı.

Sonunda Hickey, okuma yazma bile bilmeyen budala Magnus’un Kurtarma Kampı’ndan getirmek için direttiği İncilin boş bir sayfasını bulup kopardı ve sonra da o sayfayı on bir küçük parçaya ayırdı.

Elbette Hickey, Magnus ve kahrolası cerrah bu kuraya katılmayacaktı. Çay demlemek ve akşam yemeklerini yemek için mola verdiklerinde Hickey kâğıt parçalarını adamlarına dağıtarak üstlerine isimlerini yazmalarını ya da imza atmalarını söyledi ve Goodsir’ü yazılan isimlerin doğruluğunu kontrol etmesi için görevlendirdi.

Daha sonra isimlerin yazılı olduğu kâğıt parçaları kralın paltosunun cebine girecek ve resmi tören başlayacaktı.

58
GOODSIR

Dr. Harry D. S. Goodsir'ün günlüğünden:

6, 7 veya 8 Ekim, 1848

Son ilacı da aldım. Birkaç dakika sonra tüm etkisini gösterir. O zamana kadar, günlüğüme yazmaya devam etmeliyim.

Bu son günlerde bazı detayları hatırlıyorum; Genç Hodgson, Bay Hickey'in onu öldürmesinden birkaç hafta önce nasıl da bana güvenip çadırda bir şeyler fısıldamıştı.

Teğmen, "Sizi rahatsız ettiğim için özür dilerim Doktor, ama birine üzgün olduğumu söylemem gerekiyordu," diye fısıldadı.

Ben de ona "Siz Katolik değilsiniz Teğmen Hodgson. Ve ben de sizin günah çıkarttığınız papaz değilim. Gidip yatın ve benim de uyumama izin verin," diye cevap verdim.

Hodgson ısrarla, "Tekrardan özür dilerim, Doktor. Fakat Yüzbaşı'ya ihanet ettiğim -ki bana karşı hep iyiydi ve Bay Hickey'in sizi böyle esaret altında tutmasına izin verdiğim için gerçekten pişman ve üzgün olduğumu söylemem gerekiyor," dedi.

Hiçbir şey konuşmadan sessizce uzandım.

Hodgson ısrarla, "John öldürüldüğünden beri, yani topçuluk eğitim gemisinden arkadaşım olan Teğmen Irving'den bahsediyorum, kalafatçı yardımcısı Hickey'in bu cinayeti işlediğine inanıyorum ve o zamandan beri de ondan korkuyorum," dedi.

Karanlığın içinde ona şöyle fısıldadım, "Eğer Bay Hickey'in bir canavar olduğunu düşünüyorsanız neden ondan yana oldunuz?"

Hodgson, "Ben... Korkmuştum. Onun tarafında olmak istiyordum çünkü o korkunç bir adamdı," diye fısıldadı ve sonra ağlamaya başladı.

"Yazık size," dedim.

Ama yine de o ağlarken elimi omzuna koyup, uyuyana kadar sırtını sıvazladım.

Ertesi sabah, Bay Hickey herkesi bir araya topladı ve Magnus Manson'u Teğmen Hodgson'ın önünde diz çökmeye zorladı. Bu sırada kalafatçı yardımcısı silahını savurarak; işten kaçılmasına tahammül edemediğini ve

iyi adamların yemek yiyip yaşayabileceğini; ama işten kaçanların ise öleceğini duyurdu.

Daha sonra uzun namlulu silahını George Hodgson'ın kafasına doğrulttu ve adamın beynini orada uçurdu.

Şunu belirtmeliyim ki bu çocuk son ana kadar cesur davrandı. O sabah korktuğunu hiç belli etmedi. Silahın namlusu boşalmadan önceki son sözleri, "Cehenneme git!" oldu.

Kendi sonumun da çok cesurca olmasını diliyorum ama öyle olmayacağına eminim.

Bay Hickey'in gösterisi Teğmen Hodgson'ın ölümüyle ya da Magnus Manson'ın onun cesedini çırılçıplak soyup orada toplananların önüne bırakmasıyla bitmemişti.

Bunları gördükten sonra göğsüme bir ağrı saplandı. Bir tıp adamı olarak şunu söylemeliyim ki, zavallı Hodgson düşündüğümden de zayıftı ve kilosu bir insanın yaşaması için gerekli olanın altındaydı. Kolları bir deri bir kemik kalmıştı. Kaburga kemiği ile kalça kemiği neredeyse derisini parçalayıp dışarı çıkmak üzereydi. Ve vücudunun her yerinde çürükler vardı.

Bay Hickey beni öne çağırıp elime bir makas verdi ve topluluğun önünde teğmeni kesmeye başlamam konusunda ısrar etti. Duraksadım.

Bay Hickey, cana yakın bir sesle tekrarladı. Yine duraksadım.

Bunun üzerine Bay Manson'a elimden makası alıp beni de ayağımızın dibindeki çıplak ceset gibi soymasını emretti.

Ben çırılçıplakken, Bay Hickey adamların önünde birileri bir geri volta atarak benim uzuvlarımı işaret ediyordu. Bay Manson elindeki makasla yanımda durdu.

Hickey, "Kardeşler Grubumuzda görevden kaçanlar için oda bile yoktur," dedi. "Ben sevgili adamlarınızın istisnasız hepsinin sağlığını korumayı planlıyorum. Ve bu cerrah ona ihtiyacımız olduğu süre içerisinde ortak menfaatimiz için gerekli olan bir şeyi reddedecek olursa cezalandırılmalıdır. Bu sabah talebimizi iki kere reddetti. Biz bu iki önemsiz ayrıntıyı hoşnutsuzluğumuzun bir işareti olarak ortadan kaldırmalıyız."

Hickey daha ileri gitti ve elindeki uzun namlulu silahla parmaklarımı, burnumu, penisimi, yumurtalıklarımı ve kulaklarımı dürttü.

Sonra elimi kaldırdı.

“Bir cerrahın bize faydası olabilmesi için parmaklarına ihtiyacı vardır,” dedi ve yapmacık bir kahkaha attı. “Bunları sonuna kadar koruyacağız.”

Adamların çoğu güldü.

Bay Hickey, “Onun artık penisine ya da yumurtalıklarına ihtiyacı yok,” diyerek elindeki soğuk uzun namlulu silahla sözünü ettiği yerleri dürttü.

Adamlar yine güldüler. Sanırım beklenti çok yüksekti.

Bay Hickey “Ama bugün merhametli günümüzdeyiz,” dedi ve Bay Manson’a ayak parmaklarımdan ikisini kesmeyi emretti.

İri budala “Hangi ikisini, Cornelius?” diye sordu.

Gösterimizin şefi, “Sen seç, Magnus,” dedi.

Toplanan kalabalık tekrardan gülüştü. Sadece ayak parmaklanırım ortadan kaldırılması onları hayal kırıklığına uğratmıştı. Yine de Manson’ın benim karşı konulmaz kaderimden büyük bir zevk aldığını söyleyebilirim. Bu onların suçu değildi. Vasat bir denizci herhangi bir şekilde nefret edilen kişiden sorgulamaksızın nefret eder hale gelir. Bay Manson iki büyük parmağımı seçti. Kalabalık kahkahalarla alkışladı.

Bay Manson’ın kuvveti sayesinde makas parmaklarıma hemen işledi ki bu da benim gidişatımın yararına oldu.

Tıbbi çantam getirildiğinde ben herkesin önünde kanamayı durdurmak için gerekli damarları dikmeye çalışırken gülüşmeler arttı. Tüm güçsüzlüğüme rağmen yaralara ilk müdahaleyi yaptım.

Bay Manson beni çadıra götürmelerini söyledi; hasta çocuğuyla ilgilenen bir anne gibi nazikti.

O gün Bay Hickey beni şifa veren ilaç şişelerimden kurtardığını düşünüyordu. Ayna ben, morfinin, afyonun, afyon ruhunun, Dover tozunun, zehirli cıvalı kalomel ve adamotunun büyük bir kısmını üzerinde kurşun şekeri yazan sıradan bir şişeye boşaltmış ve onu saklamıştım. Morfin, afyon ve afyon ruhunun önceki yükseklik seviyelerine gelmesi içinse şişeleri suyla doldurmuştum.

Kaderin cilvesine bak ki ne zaman Bay Manson’a “karın ağrıları” nedeniyle ilaç versem, her seferinde onda sekiz su alırken onda iki oranında da morfin alıyordu. Görünüşe göre Dev, kendindeki güç kaybını anlamıyordu. Buna rağmen her seferinde bana tıbbi yöntemlere olan inancın önemini hatırlatıyordu.

Teğmen Hodgson’ın ölümünden beri, toplam sekiz parmak, bir kulak ve sünnet derimi kaybetmeme rağmen yeniden itiraz ettim.

Son operasyon, toplanan kalabalık üzerinde büyük bir neşe yarattı. Önlerinde yatan taze cesetlere bakıp bu sirkin kendileri için de oynanabileceğini düşünmüyorlardı.

Bay Hickey'in yumurtalıklarının üzerine savurduğu tehditlerin boşuna olduğunu biliyordum. Kalafatçı yardımcısı gemi içinde o kadar çok yaralı görmüştü ki artık bu tarz kanamaların çoğu kez durdurulamayacağını biliyordu. Ayrıca Bay Hickey, bir cerrah olarak benim ölmemi istemiyordu.

Sanırım bir şişede karıştırıp gizlediğim morfin, afyon ve afyon ruhunu (ve diğer tıbbi materyali) içmeyi hiç düşünmediğimi söylesem yalan olurdu. Ama bu şişeyi gizlediğim yerden hiç çıkartmadım. Şimdiye dek.

İtiraf etmeliyim ki ilacın etkisinin kanıtlanandan daha hızlı olacağını düşünmüştüm.

Artık Tanrı'nın bana lütfu olan ayaklarımı hissetmiyorum ve bacaklarım dizkapaklarıma kadar hissizleşti. İlaç kalbime ve diğer hayati organlarıma ulaşmadan önce, on dakika kadar zamanım olacak.

Az önce ilaçtan biraz daha içtim. İlacı tek seferde içemeyecek kadar korkak olduğumu düşünüyorum. Sadece bilimsel amaçlar için bir gün birisi bu günlüğü keşfetmelidir. Karışım kuvvetli olmakla birlikte aynı zamanda yüksek miktarda alkol içeriyor. Teknelerinde hüküm süren Bay Hickey ve Manson dışında, bu karanlık, fırtınalı yerde yaşayan biri olsaydı, sırıtarak geçirdiğim son dakikalarımı görmesini isterdim.

Fakat bu deneyin en müthiş tıbbi amaçlar için bile olsa denenmesini önermiyorum. Bir şeyi itiraf etmeliyim. Hayatımda ve tıbbi kariyerimde ilk defa bir hastamla yeterince ilgilenmedim. Tabiî ki zavallı Bay Manson'dan bahsediyorum. İlk teşhisim olan çift kurşun yarası tamamen bir yalandı. Mermilerin küçük kalibreli olduğu doğruydu; ama küçük silahın içine çok miktarda barut sıkıştırılmış olmalıydı, her iki mermi de -ilk incelememde böyle olduğu belliydi- Budala Dev'in derisine, vücuduna, kas tabakasına ve mide çeperine işlemişti.

İlk muayenemde mermilerin Bay Manson'ın kamında, dalağında, karaciğerinde veya daha hayati bir organında olduğunu biliyordum. Ve adamın yaşaması cerrahi operasyona bağlıydı.

Yalan söyledim.

Eğer bir cehennem varsa, burası ve burada yaşayan bazıları herhangi bir evren için yeterince cehennem gibi zaten. İşte bu yüzden artık cehennem diye bir yer olduğuna da inanmıyorum. Umursamıyorum.

Bu arada göğsümün ve parmaklarımın soğuduğunu söylemeliyim... Parmaklarım daha hızlı soğuyor.

Bir ay önce fırtına çıktığı zaman, Tanrı'ya teşekkür ettim.

Tim'e göre gerçekten Terör Kampı'na varıyorduk. Görünüşe göre Bay Hickey kazanmıştı. Biz sanırım kampa otuz kilometre uzaklıktaydık. Sonu gelmeyen fırtınaların darbesini yemeden önce hava açıksa günde beş veya altı kilometre yol kat ediyorduk.

Eğer Tanrı varsa –ben- teşekkür ederim, sevgili Tanrım.

Kar. Karanlık. Gece ve gündüz boyu süren korkunç rüzgârlar.

Yürüyebilen adamlar bile adım atamıyordu. Koşum takımı bırakılmıştı. Çadırlar yerlerinden uçmuştu. Hava sıcaklığı eksi 50 dereceydi.

Kış, Tanrının baltası gibi vurmuştu ve Bay Hickey'in, tenteleri tekne tarafına kurup adamlarının yarısını diğerlerini besleyebilmek adına vurmaktan başka yapabileceği bir şey yoktu. Bazı adamlar tipinin içinde öldü. Bazıları kaldı ve vuruldu. Bazıları donarak öldü. Bazıları geride kalan adamları yedi ve bir şekilde onlar da öldü. Bay Hickey ve Bay Manson rüzgârda teknelerinin içinde bekliyorlar. Hatta sanırım Bay Manson hayatta değil. Belki de onu ben öldürdüm. Kurtarma kampında geride bıraktığım adamı öldürdüm. Çok üzgünüm. Çok üzgünüm. Hayatım boyunca Platon'u ve Sokrates'in diyaloglarını çok sevdiğimi Thomas bilir, kardeşim Thomas... Keşke şimdi burada olsaydı. Büyük Sokrates gibi, bak ettiğim zehir yukarı doğru çıkıyor ve kollarımı, bacaklarını, parmaklarımı cerrah parmaklarını uyuşturarak hissiz çubuklara ve...

İSTERSENİZ DOKTOR GOODSIRRRR'DEN KALAN ÖLÜMLÜ ARTIKKKLARI YİYİNN. VÜCUDUMDA VE KEMİKLERMDE DOLAŞAN ZEHİR, SZİ DE ÖLDRECEKKK.

Kamptaki adamlar.

Thomas, eğer bunu üstüne bulurlarsa Çok üzgünüm.

Ben yapabileceğimin en iyisini yaptım fakat asla bir Mr. Manson'ın yaralarından BEN SORUMLU DEĞİLİM

Tanrı adamlarımızı korusun.

59
HICKEY

O günlerde Cornelius Hickey kral olmaktan vazgeçmişti.

Kuşkulanıyordu, hâlâ emin değildi; ama emin olmaya çok yakındı. Cornelius artık Tanrı olmuştu.

Diğerleri öldüğü halde o hâlâ yaşıyordu. Artık soğuğu da hissetmiyordu. Açlık ve susuzluk gibi eskiden kalma ihtiyaçlarını da bastırabiliyordu. Ne geceye sinen o mutlak karanlığı görüyor ne de üfleyen kar ve uğuldayan rüzgâr onun hislerine mani oluyordu.

Ölüme daha yakın olanlar, çadırları yırtılıp uçtuğunda teknedeki tentelere ihtiyaç duymuşlardı. Koyunlar gibi toplanıp başlarını bir araya sokmuş, sırtlarını da rüzgâra karşı dönmüş, ölümü bekliyorlardı. Hickey ise teknesinin kıç tarafındaki tahtında oldukça rahattı.

Tipi, rüzgâr ve ağır hava koşulları nedeniyle üç hafta kadar bir yere kıpırdayamadılar. Kızak hayvanları artık açlıktan sızlanmaya başlamıştı ve Hickey onlara somun ekmeğiyle balık getiren bir Tanrı gibiydi.

Seeley'i beslemek için Strickland'ı vurmuştu. Brown'u beslemek için Dunn'ı, Jerry'yi beslemek için Gibson'ı, Smith'i beslemek için de Best'i, Orren'i beslemek için Morfin'i ya da tam tersiydi. Hickey bu önemsiz konularla uğraşmazdı.

Ancak daha sonra onun cömert bir şekilde beslediği adamlar da, ya yorganlarının altında donarak ya da çektikleri ıstıraptan kıvranarak öldüler. Onlardan zaten sıkılmıştı, hatta bazılarını kendisi vurdu. Son iki hafta içinde diğerlerini doyurabilmek adına öldürdüğü adamdan daha fazlasının vücudundaki çeşitli organları kesmiş; buna rağmen henüz doymamıştı. Belki de gelip geçici bir hevesti. Ayrıntılarını hatırlayamıyordu. Önemsizdi.

Bu fırtınalar sona erdiğinde -Hickey canı isterse fırtınayı da durdurabilirdi- ölümden kurtardığı adamlar aslında ondan, Terör Kampından ve Magnus'tan kurtulmuş olacaklardı.

Lanet olası cerrah tekneden ve mezarlıktan çok uzaktaki küçük çadırında zehirlenip donarak ölmüştü; ama Hickey bu hoş olmayan gelişmeyi yok saymayı tercih ediyordu. Bütün Tanrılar gibi Cornelius Hickey'in de korkuları vardı; zehirden ya da bulaşıcı hastalıktan oldu olası korkardı. Lanet cerrahın ölü numarası yapıp yapmadığını anlamak için

küçük çadırın girişinde durup cesede bir mermi sıktı. Sonra Yeni Tanrı Hickey, dönüp zehirlenmiş şeyi ve onun kirlenmiş çadırını terk etti.

Haftalardır pruvadaki özel yeri için mızmızlanan Magnus son iki gündür garip bir şekilde sessizdi. Tipi kesildiğinde tekneyi ve yanındaki karla kaplı tenteyi, üzerinde bulundukları alçak tepeyi, donmuş plajı ve uçsuz bucaksız buz tarlalarını donuk lambanın ışığı aydınlatıyordu. Magnus sevgilisine ve Tanrı'ya yalvaracakmış gibi ağzını açtı.

Ancak ağzından söyleyeceği sözler yerine, sıcacık kan dökülmeye başladı. Sakallarından süzülen kan, koca adamın karnını kaplayarak ellerine ve oradan da tekneye aktı.

Kan dalgalar halinde donmuş olarak orada duruyordu ve bu haliyle Hz. İsa'nın kahverengi sakalını andırıyordu.

Arkadaşının Ölüm Uykusu Hickey'i pek rahatsız etmedi; çünkü ne zaman istese Magnus'u geri getirebileceğini biliyordu. Ama kanlar içindeki açık ağzı, sonsuzluğa bakan o gözleri ve donmuş kan şelalesi, Tanrı'nın sinirlerini bir iki gün oynatmaya yetti. O sabah uyanmak zor oldu. Özellikle gözlerin soğuktan donup da beyaz, buzlu ve kırpılmayan yuvarlaklar haline gelmesinden sonra.

Hickey tahtının arkasına geçti ve ileri doğru sürünmeye başladı. Destekli silahı ve bir çanta dolusu fişek tozunu; kürekçilerin oturduğu tahtanın ortasında duran ve Hickey'in açlık hissetmeye başlayana kadar yemeğe tenezzül etmeyeceği bir yığın çikolatayı, testereleri, çivileri, kâğıt rulolarını geçerek etrafına havlu ve ipek mendillerin yığıldığı Magnus'un kanlı cesedi üstünde durdu. Arkadaşının son zamanlarda yanından ayırmadığı İncil'leri tekmeleyip dağıttı.

Ancak Magnus'un ağzı kapanmayacaktı. Hickey, ne o beyaz gözleri kapatabilirdi ne de adeta donmuş kandan oluşan bu kalın nehri kırabildi.

"Üzgünüm, canım," diye fısıldadı. "Ama biliyorsun ki bana bu şekilde dik dik bakılmasından hoşlanmam."

Gözleri yuvalarından çıkarmak için geminin bıçağını kullanmıştı. Daha sonra onları uğuldayan karanlığın içinde uzaklara fırlatıp attı. Nasılsa Magnus'u geri getirdiğinde bunları tekrardan yerine takacaktı.

Sonunda, onun emriyle, fırtına dindi. Uğultu durdu. Teknenin batı ve rüzgâr üstü tarafında kar kalınlığı bir buçuk metreyi bulmuş ve rüzgâr altı yönündeki tenteyle kaplı boşluğu da kar doldurmuştu.

Çok soğuktu ve Hickey, olağanüstü öngörüleri sayesinde kuzeyden kara bulutların geleceğini görebiliyordu. Fakat bu akşam için, dünya sakindi. Güneşin güneyden battığını görerek 16 veya 18 saat sonra yine güneyden doğacağını ve bu zamana kadar geçen süre içerisinde gözükmeyeceğini bildi. Yani Karanlık Çağ başlayacaktı -on bin yıl süren karanlık -ve bu Cornelius Hickey'in amaçlarına uyuyordu.

Bu gece soğuk; ama sakindi. Yıldızlar parlıyordu. Hickey kışın yükselen bazı takımyıldızlarının isimlerini anık öğrenmişti; ama bu gece Büyük Ayıyı bulmakta zorlandı. Ayrıca teknesinin kıçında oturmaktan memnundu, kuştüyü paltosu ve kasketi onu oldukça sıcak tutuyordu. Eldivenleri küpeştenin üzerindeydi, gözleri Terör Kampı yönünde sabitlenmişti. Eğer istese kızak hayvanlarını ve dostlarını hayata geri getirebilirdi. Aylar ve yıllar sonra kendi üstünlüğünün garip; ama kaçınılmaz bir mucize olduğunu düşünüyordu.

Cornelius Hickey'in önceki hayatıyla ilgili hiçbir pişmanlığı yoktu. Yapması gerektiği şeyi yapmıştı. Onu küçümseyerek hata yapan küstah piçlere kendi Tanrısal ışığının ipuçlarını göstermişti.

Birden, batıda bir hareket sezdi. Hickey donmuş denize bakmak için kafasını sola doğru çevirdi.

Ona doğru bir şey geliyordu. Belki de diğer hisleri gibi insanüstü ve doğaüstü olan duyumuydu. İlk olarak buzun çatladığını hissetti.

İki ayaklı geniş bir şey ona doğru yürüyordu.

Hickey yıldızın parlaklığını mavi-beyaz kürkün üstünde gördü. Gülümsedi. Hoş gelmişti.

Buzdan gelen yaratık artık korkulacak bir şey değildi. Hickey onun bir yırtıcı hayvan olarak değil aynı zamanda kendi kulu olarak geldiğini biliyordu. Hatta o ve yaratık bu noktada eşit bile değillerdi; Cornelius Hickey eldivenli elinin bir hareketiyle onu yok olması için ya da onu evrenin en uzak köşesine sürmek için emir verebilirdi.

Yaratık, bazen dört ayak üzerinde, ancak daha çok iki koca ayağı üzerinde tıpkı bir adam gibi uzun adımlar atarak yaklaştı. Buna rağmen hareketleri hiçbir şekilde insana benzemiyordu.

Hickey derin kozmik iç huzur dünyasında garip bir tedirginlik hissetti. Yaratık görüş alanından çıkarak tekne ve kızakların bulunduğu yere yaklaşmıştı. Hickey onun tenteler arasında dolaştığını, donmuş vücutları pençelerine aldığını, dişlerinin gıcırtısını ve soluk alıp vermesini

duyuyordu; ama onu göremiyordu. Kafasını çevirip bakmaya korktuğunu fark etti.

Dümdüz ileri baktı, gördüğü tek şey Magnus'un boş göz çukurlarıydı.

Ve birden yaratık oraya geldi. Küpeştenin orada olduğundan çok daha büyük gözüküyordu; üst gövdesi iki metrelik bir tekneden daha yüksekti.

Hickey nefesini göğsünde sıkıştığını hissetti.

Yıldızların ışığı altında, Hickey'in görüşü açılmıştı, bu şey şimdiye kadar gördüğü, hatta hayal ettiğinden bile daha korkunç bir yaratıktı. Tıpkı kendisi gibi bu yaratığın da mükemmelden korkunca doğru ilerleyen bir dönüşümü vardı.

Büyük gövdesini küpeşteye dayadı ve binlerce yüzyıllık leş kokulu nefesini kalafatçı yardımcısına doğru üfledi.

Hickey, eğer mümkün olsaydı, oracıkta diz çökecek ve yaratığın emir kulu olacaktı. Ancak kaskatı kesilmişti. Artık kafası bile yerinden oynamıyordu.

Yaratık Magnus Manson'ın cesedini kokladı, uzun ve çirkin burnunu tekrar tekrar Magnus'un önünü kaplayan kahverengi buz şelalesinde gezdirdi. Koca dili donmuş kanı itinayla yaladı. Hickey bu cesedin sevgili arkadaşına ait olduğunu açıklamak istedi; bu ceset iyi korunmalıydı ki o, kalafatçı yardımcısı Hickey olarak değil, sonradan kazandığı benliğiyle arkadaşının sevgili gözlerini iyileştirip ona bir gün hayat üfleyebilsin.

Yaratık aniden, hatta hiç hesapta yokken, Magnus'un kafasını yedi.

Çıkan ses çok korkunçtu. Hickey eldivenli ellerini küpeşteden kaldırabilseydi duymamak için kulaklarını kapatırdı; ama onları yerinden oynatamadı bile.

Yaratık, Magnus'un koca bacağından bile kalın olan beyaz kürkle kaplı kollarını savurup ölü adamın göğsünü eziverdi. Göğüs kafesi ve omurga kemikleri etrafta uçuşmaya başladı. Hickey, yaratığın Magnus'un kaburga kemiği ve sırt kemiği kırma konusundaki skorunu yenemediğini fark etti. Yaratık Magnus'u, porselen bir bebeği kırar gibi paramparça etmişti.

Hickey neden böyle düşündüğünü bile bilmeden, Yutacak bir ruh arıyor, diye düşündü.

Hickey artık kafasını bir gıdım bile oynatamıyordu. Bu yüzden yaratığın Magnus Manson'u buzdan kazıyarak yiyişini izlemek zorundaydı. Yaratığın koca dişleriyle ağzındaki parçaları çatırdatması Hickey'in bir zamanlar buz parçalarını çiğnemesine benziyordu. Yaratık, Magnus'un etini, teknenin pruvasına kadar dağılıp donan kemiklerinden sıyırdı. Onları da kırıp

açtıktan sonra kemiğin iliğini emdi. Rüzgâr teknenin ve kızağın etrafında farklı müzikal notalar oluşturarak uğuldadı. Hickey cehennemden gelen bu Allah'ın belası şeyi, beyaz kürklü bir ceket içinde kemikten yapılmış flütünü çalarken hayal etti.

Yaratık daha sonra onun için de geldi.

Önce dört ayağı üstüne düştü, Hickey'in görüş alanı dışındaydı ve her nasılsa görünmezken daha da korkutucuydu. Sonra basınç sırtı oynamalarına benzer bir hareketle Hickey'in önünde belirdi ve kalafatçı yardımcısının görüş alanını tümüyle kapladı. Hiç kırpmadığı siyah ve ürkütücü gözleri kalafatçı yardımcısının birkaç santim uzağındaydı. Yaratığın sıcak nefesi Hickey'i sardı.

"Ah," dedi Cornelius Hickey.

Bu Hickey'in son sözü oldu; aslında tek başına bir sözcükten ibaret değildi, sanki uzun ve dehşete kapılmış bir soluk vermeydi. Hickey göğsünden, boğazının üstünden, açık ve gergin ağzından, dağılmış dişleri arasından uçup giden son soluğunu hissetti; ancak bunun onu sonsuza dek terk eden nefesi olmadığını anladı. Bu onun ruhu, özüydü.

Yaratık, Hickey'in bedeninden ayrılan ruhu içine çekti.

Fakat daha sonra yaratık hapşırdı, homurdandı, geri çekildi, koca kafasını sanki kirlenmiş gibi salladı. Sonra dört ayak üstüne inip Cornelius Hickey'in manzarasını terk etti.

Her şey Cornelius Hickey'in uçsuz bucaksız manzarasını sonsuza dek terk etmişti.

Yıldızlar gökyüzünden inip onun buz kristali gözlerine tutundular. Kuzgun, bir karanlık gibi onun üstüne çöktü ve Tutunbaq'ın dokunmaya tenezzül etmeyeceği şeyi o hırsla yiyip bitirdi.

Nihayet Hickey'in kör gözleri soğuktan paramparça oldu ve bir daha açılmadı.

Vücudu teknenin kıç tarafında kaskatı kalmıştı. Bacakları dışa dönmüştü; botları da daha önce yağmaladığı yığınla altın saatin ve ölü adamlardan aldığı giysilerin yanında dimdik duruyordu. Küpeşteye yapışmış olan eldivenleri ve sağ elinin donmuş parmakları mermiyle dolu tüfeklerinin bulunduğu fıçılara birkaç santimlik mesafedeydi.

O sabah, şafaktan önce yine fırtına çıktı ve gökyüzü yeniden uğuldamaya başladı, sonraki iki gün boyunca yağan kar, kalafatçı yardımcısının açık ağzını, koyu mavi kuştüyü paltosuyla kasketini,

korkudan donmuş yüzünü ve paramparça olmuş gözlerini ince bir tabaka halinde kapladı.

60
CROZİER

Acı ve hissin sona ermesi, ona göre ölümün güzel yanıydı. Ölü olmanın kötü yanı ise hayallerin de bitmesiydi ve ne zaman intiharı düşünse sırf bu yüzden vazgeçerdi.

Bu kötü yanın içinde iyi olan bir şey de, düşlerin kimseye ait olmamasıydı.

Crozier, hiç kimse olmanın kaygısız denizinde yüzüyor ve ona ait olmayan hayalleri dinliyordu.

Eğer hayattayken sahip olduğu analitik güçler ölümden sonraki bu memnun akışta da devam ediyorsa, bunun sebebi yaşlı Francis Crozier'ın rüyaları "dinlemeyi" sevmesiydi. Rüyalar, başka insanların şarkılarını dinlemek gibiydi. Dinlediği rüyalarda çok belirgin şekiller olsa da, bu şekil ve renklerin Crozier'ın ölüm perdesinin diğer tarafında karşılaştıklarıyla hiçbir ilgisi yoktu.

Sedna adında güzel bir Eskimo kızı vardı. Kuzeyde, sıradan bir Eskimo köyündeki buzdan evlerinde babasıyla beraber yaşıyordu. Kızın dillere destan güzelliğinin şanı yayılmıştı ve pek çok genç adam, Sedna'yı gri saçlı babasından istemek için geniş buz kütlelerini ve uçsuz bucaksız arazileri geçerek uzun yollar kat ediyordu.

Ancak âşıklarının sözleri, yüzleri ya da görünüşleri onun kalbinde bir karşılık bulamıyordu ve bahar sonlarında buzlar kırılmaya başlayınca, şişko suratlı âşıklarından uzak durmak için yüzen buzların arasından giderdi.

İnsanların, hayvanların seslerini anlayabildiği zamanlarda oluyordu tüm bunlar, bir kuş açık buzların arasından uçuyor ve şarkısıyla Sedna'ya evlenme teklifinde bulunuyordu. "Benimle kuşların diyarına gel, orada her şey benim şarkım kadar güzeldir," diye ötmüştü kuş. "Benimle açlığın olmadığı, en güzel geyik derileriyle yapılmış olan çadırların, uzanmak için en iyi ve en yumuşak ayı ve geyik derilerinin bulunduğu, fenerinin ise her zaman yağla dolu olacağı yere gel. Ben ve arkadaşlarım sana istediğin her şeyi getiririz ve sen de o günden sonra en iyi ve en parlak derili kıyafetler giyersin. "

Sedna âşık kuşa inandı ve onunla gerçek insanların evlendiği gibi evlendi. Onunla denizin ve buzun bir fersah kadar üstünde kuş insanların

olduğu yere doğru gitti.

Ama kuş ona yalan söylemişti.

Evleri en iyi geyik derilerinden yapılmamış; bozuk balık derileri birbirine yamanmıştı. Soğuk rüzgâr kızın masum ve saf haline güldü.

En iyi ayı postları yerine denizaygırı postlarında uyuyordu. Fener için yağ da yoktu. Diğer kuş insanlar onu görmezden geldiler. Hâlâ evlendiği zaman giydiği kıyafetleri giyiyordu. Yeni kocası ona yemesi için sadece soğuk balık getiriyordu.

Sedna her defasında ısrarla kuş kocasına babasını özlediğini söylüyordu, en sonunda kuş, babasının onu ziyarete gelmesine izin verdi. Yaşlı adam dayanıksız teknesiyle haftalar boyunca yol almak zorunda kaldı.

Babası oraya vardığı zaman Sedna, akşam onunla yalnız kalıncaya dek yapmacık bir mutlulukla hareket etti. Sonra balık kokan çadırında babasına ağlamaya başladı; eşinin onu aşağıladığını ve gerçek insan olan genç bir adamla evlenmeyerek her şeyini -gençliğini, güzelliğini, mutluluğunu- bir kuşla evlenip kaybettiğini anlattı.

Babası duyduklarına inanamadı ve kocasını öldürmesi için Sedna’nın bir plan yapmasına yardım etti. Ertesi sabah, kuş eşi Sedna’ya kahvaltı için soğuk balık getirdiği zaman, baba ve kız kuşun üzerine zıpkınla saldırıp onu öldürdüler.

Gerçek insanlar diyarına gitmek üzere güneye doğru yol aldılar; ama kuş kocanın ailesi ve arkadaşları onun ölü bulduklarında çok sinirlendiler ve kanatlarını öfkeyle çırparak hızla güneye uçtular. Kanatlarından çıkan ses o kadar güçlüydü ki bin fersah uzaktaki gerçek insanlar diyarından duyulabiliyordu.

Bir haftadır denizde yol alan Sedna ve babasının etrafı birkaç dakika içinde binlerce kuş tarafından çevrelendi. Küçük teknelerinden öfke dolu gagaların, pençelerin ve tüylerin olduğu kara buluta düştüler. Kuşların kanat çırpışları dalgaları coşturan korkunç bir fırtına çıkarttı, küçük tekneleri neredeyse batacaktı.

Adam kızını tekrardan onlara vermeyi teklif edip Sedna’yı tekneden denize attı.

Sedna hayatta kalmak için tekneye tutundu. Elleri çok kuvvetliydi. Babası bıçağını çıkardı ve kızın parmaklarını ilk boğumlarından kesti. Denize düşen bu parmaklar ilk balinalar oldu. Bu tırnaklar ise sahilde bulunan balina kemikleri oldu. Sedna hâlâ tünmüyordu. Babası bu sefer de kızın parmaklarını ikinci boğumdan kesti.

Denize düşen bu parçalar da deniz fokları oldu.

Sedna hâlâ tutunuyordu. Babası parmaklarının kökünü kestiğinde dehşet içinde kaldı, yüzen buzların üstüne düşen parçalar denizaygırı oldular.

Artık kesilecek parmak kalmamıştı, sadece kesik köklerden kalan eğri bir kemik vardı. Tıpkı ölen kocasının Sedna üzerindeki pençeleri gibi. Sonunda Sedna suya düştü ve okyanusun derinliklerine doğru battı. O zamandan beri orada yatıyor.

Sedna bütün balinaların, denizaygırlarının ve fokların anasıdır. Eğer gerçek insanlar onu mutlu ederse, onlara bu hayvanları yollar; foklara, denizaygırlarına ve balinalara yakalanıp öldürülmeleri için izin verir. Eğer gerçek insanlar onu memnun etmezse, balinaları, suaygırlarını ve fokları derin karanlıklarda saklar ve böylece gerçek insanlar açlıktan ölürler.

Francis Crozier, Kahrolası cehennemde ne var? diye düşündü. Rüyadaki hiçliğin akışını kendi sesiyle böldü.

Acı, çağrılmış gibi gelir.

61
CROZIER

Adamlarım! diye bağırdı. Aslında bağırmaya gücü yoktu, sesi çıkmıyordu. Hatta bu kelimenin anlamını hatırlamayacak kadar zayıf düşmüştü. Acı bir inleyişle yeniden Adamlarım! diye ağladı. Kız ona işkence ediyordu.

Crozier bir anda uyanamıyor; ama gözlerini açmaya çalıştığında hissettiği bin bir türlü acı onu az çok kendine getiriyordu. Bilincinin açık olduğu saatler ve günler boyunca parçaları bir araya getirmeye çalışıyordu; ama kim olduğunu, nerede ve kiminle birlikte olduğunu hatırlayana kadar ne çektiği acı ne de o anlamsız kelime -adamlarım!- onun tekrar uykuya dalmasına izi veriyordu.

Kız ona işkence ediyordu.

Bayan Sessizlik olarak bildiği Eskimo kızı onun göğsünü, kollarını, önünü, arkasını ve bacağını keskin ve kızdırılmış bir bıçakla kesiyordu. Bitmek bilmeyen ve dayanılmaz bir acıydı.

Kızın yanında yatıyordu. Burası John Irving’in Crozier’a bahsettiği kardan ev değildi; çadırın bir bölümünde deriler, birbirine bağlanan eğri çubuklarla kemiklere gerdirilmişti.

Etraftaki küçük yağ lambalarının titrek ışığı altında kızın gövdesi, aşağıya bakıldığında ise Crozier’ın kanayan göğsü, kolları ve karnı görülüyordu. Bir an kızın kendisini ince şeritler halinde doğradığını düşündü.

Crozier yeniden bağırmaya çalışsa da çığlık atma gücünü kendinde bulamadı. Kızın işkence yapan kolunu ve bıçaklı elini ısırmayı denedi; ama onu durdurmak bir yana, kolunu bile kaldıracak gücü yoktu.

Kız, kahverengi gözleriyle ona bakıyor, hâlâ hayatta olduğunu görüyordu. Hemen sonra dönüp, ona işkence ederken kullandığı bıçağıyla uğraşmaya devam etti.

Crozier, halsizce inledikten sonra, şimdi az çok hatırladığı rüyaları “dinlemeye” ve hiç kimse olmanın hazzına geri dönmek yerine siyah bir acı denizinin kabaran dalgalarındaki karanlığa doğru düşmeye başladı.

Kız, onu az miktarda balık suyuyla; muhtemelen Terörden çaldığı boş Goldner konserveleriyle, besliyordu. Balık suyunun tadı bir deniz

hayvanının kanına benziyordu. Daha sonra demir saplı eğri bıçağını kullanarak fok etini kesti. Etin bir dilimini dişleri arasında tutup dudaklarına yakın bir mesafeden keserek çiğnedikten sonra Crozier'ın çatlak dudaklarının arasına tıkıştırdı. Crozier tükürmeyi denedi; çünkü yavru bir kuş gibi beslenmek istemiyordu; ama kız tükürdüğü o yağlı et parçalarını alıp, tekrardan Crozier'ın ağzına tıktı. Yenilmişti, onunla mücadele edemiyordu. En sonunda çiğneyip yutmak için gerekli olan gücü kendinde buldu.

Uğuldayan rüzgârın ninnisiyle yeniden uykuya daldı, ama bu çok uzun sürmedi. Kürklü bir yorganın altında yattığını fark etti, çıplaktı. Giysileri ufak çadırın içinde değildi. Kız onu karnının üstünden itibaren sarmalamıştı. Çadırın zeminindeki yumuşak post ve kürkleri Crozier'ın yırtılmış göğsünden sızan kandan korumak için adamın altına yumuşak bir fok derisi sermişti.

Çok güçsüz kaldığından sarmalanmaya da direnememişti, Crozier'ın tek yaptığı inlemekti. Kızın onu parçalar halinde dilimleyip pişirdikten sonra yediğini hayal etti.

Bir noktadan sonra yeniden uykuya dalıyordu.

Adamlarım!

Crozier bu acı, bilinç kaybı ve Sessizlik'in onu dilimlere böldüğünü sandığı kâbuslarla geçen birkaç günden sonra, vurulmuş olduğunu hatırladı. İyice gerilmiş postlardan sızan ay ışığının aydınlattığı çadırda uyandı. Eskimo kızı kendi vücudunun sıcaklığını paylaşarak, Crozier'ın yanında uyuyordu. Her ikisi de çıplaktı. Crozier hayvani güdüleri için ona karşı en ufak bir tutku kıpırtısı veya fiziksel bir yakınlık hissetmiyordu. Büyük bir acı içindeydi.

Adamlarım! Adamlarıma geri dönmeliyim! Onları uyarmalıyım!

İlk olarak, Hickey'i, ay ışığını ve silah seslerini hatırladı.

Crozier göğsüne çapraz olarak sarılı duran kolunu hareket ettirmek için kendini zorluyordu. Gövdesinde kamçı izleri ile büyük yaralar vardı ve kıyafetinden vücuduna işleyen saçmaların göğsünden dikkatlice kazılmış olduğunu hissediyordu. Büyük yaraların içine yumuşak liken ya da deniz yosunu gibi bir şey tıkıştırılmıştı. Crozier'ın gücü, o şeyi çıkarıp atmaya yetmiyordu.

Crozier, Sessizlik'in bıçağıyla sırtının üst tarafını kazıyarak ona işkence ettiğini hatırlıyor ve burası yaralı göğsünden daha çok acıyordu.

Hickey tetiği çektikten sonra çıkan sesi de hatırlıyordu. -Güm! Muhtemelen fişek tozu, nemli ve eski olduğu için her iki vuruş da beklenen etkiyi yaratmamıştı. Bir duman bulutu halinde patlayan saçmanın etkisiyle etraftaki buzların üzerine fırladığını hatırlıyordu. Çok uzak bir mesafeden silahla vurulmuştu.

Yoksa Eskimo kızı her bir saçmayı tek tek kazıp çıkarıyor muydu? Vücuduma saplanan her kirli giysi zerresini de kazıyor muydu?

Crozier loş ışıkta gözlerini kırpıştırdı. Doktor Goodsir'ü revir çadırında ziyaret ettiği zaman cerrahın ona sabırla, çok fazla insanın yaralandığı Deniz Savaşı Seferi'nde nasıl acı çektiklerini anlattığını hatırladı. Genellikle bunlar anında öldüren yaralar değildi. Ölüme sebep olan şey kan zehirlenmesiydi. Ellerini yavaşça göğsünden omuzlarına doğru kaldırdı. Artık silah patladıktan sonrasını hatırlıyordu; Hickey, Crozier'ı kendi silahıyla vurmuştu ve ilk mermi buraya saplanmıştı... Parmakları pazılarının üstündeki derin oluğu bulunca Crozier'ın nefesi kesildi. Burası küflü ve balçık gibi bir şeyle kapatılmıştı. Ona dokunduğunda hissettiği acı, başını döndürüyor ve onu hasta ediyordu.

Merminin açtığı bir başka oluk da sol kaburga kemiğinin üzerindeydi. Buna dokunması, sadece elini üstünde kıpırdatması bile Crozier'ı mahvediyor, o an bağırıp çağırmasına neden oluyordu.

Crozier'ın bilinci biraz yerine geldiğinde, vücudunun bu tarafından Sessizlik'in mermileri kazıp çıkartmış olduğunu ve yarayı da koyu kırmızı lapa gibi şeyle kapladığını fark etti.

Nefes alırken hissettiği acının, sırtındaki şiş ve kırıktan; merminin kırdığı sol kaburga kemiğinden kaynaklandığını düşünüyordu. Mermi yolundan sapmış ve kürek kemiğinin solunda bir yere saplanmıştı. Sessizlik de onu buradan çıkartmış olmalıydı.

Bu dakikalar alsa da, son kalan enerjisiyle en çok acıyan yarasına dokunmak için elini aşağı indirdi.

Sol bacağından vurulduğunu hatırlamıyordu, ama tam dizinin üstündeki kastan gelen ağrı, buradan üçüncü bir merminin geçtiğini kanıtlıyordu. Titreyen parmaklarıyla deliğin girişini ve çıkışını hissedebiliyordu. Mermi, beş santim kadar yukarıdaki dizini uçurmuş olmalıydı, dizinin olmaması bacağına mal olacaktı ki bacağı, her şeyi demekti. Burada da bir bandaj vardı. Yara kabuklarını hissediyordu ve artık kanamıyordu.

Ateşten yanıp tutuşmak umurumda değil. Ben kan zehirlenmesinden ölüyorum.

Sonra, hissettiği sıcaklığın ateşten kaynaklanmadığını fark etti. Bu yaralar çok iyi sarılmıştı ve Bayan Sessizlik'in hemen yanı başındaki çıplak vücudundan, ilk defa onu tamamen ısıtacak kadar ısı yayılıyordu... Ne kadar sürmüştü? Aylar? Yıllar?

Crozier, büyük bir çabayla, her ikisinin üzerini kaplayan örtünün üst tarafını biraz hava almak için aşağı çekti.

Sessizlik kıpırdandı ama uyanmadı. Crozier, çadırın loş ışığında ona bakarken kızın bir çocuğa benzediğini düşündü, kuzeni Albert'in küçük kızlarından birine benziyordu.

Crozier, bu düşüncelerle, Dublin'in yeşil çimenliklerinde kriket oynadığı zamanları hatırladı ve yeniden uykuya daldı.

Kız, parkasını giymiş ve Crozier'ın önünde diz çökmüş, eğri parmaklarında hayvan adalesinden ya da bağırsaklardan yapılmış bir ip tutuyordu. Parmaklarını ve adaleden yapma ipi, bir çocuk oyunu olan kedi beşiği oynamak için kullanıyor; Crozier ise onu boş gözlerle izliyordu.

Aynı oyunu, ipi farklı şekillerde çaprazlayarak da yapıyordu. İlkinde; üç şerit halindeki ipten tepede iki adet üçgen oluşturmayı hedefliyordu. Bu örnekte başparmaklarıyla ipi iki kez çevirdiği zaman sivri bir kubbe meydana geliyordu. İkinci örnekte ise ip, başparmağı ve serçeparmağı yardımıyla, sağ eli sol eline gelecek şekilde çevriliyordu. Böylelikle çevirme esnasında ip çift yönde dönüyordu. Oluşan bu karmaşık şekil, dört ayaklı ya da paletleri olan çizgi film tiplerine benziyordu.

Crozier'ın bu şekillerin ne anlama geldiği hakkında hiçbir fikri yoktu. Oynamak istemediğini belirtmek için kafasını yavaşça salladı.

Sessizlik koyu gözleriyle ona bir süre için sessizce baktı. Aynı örneği küçük ellerinin yere indirirken yineledi ve ipi Crozier'ın balık suyu içtiği fildişi kabın içine batırdı. Bir saniye sonra çift kanatlı çadırdan sürünerek çıktı.

Crozier, bir an içeri giren soğuk havanın etkisini hissetti ve nerede olduğunu anlamak için havanın girdiği aralığa doğru sürünmeye çalıştı. Dışarıdan gelen inilti ve çatırdamalara bakılacak olursa hâlâ buz üzerindeydiler. Belki de vurulduğu yerin çok yakınındaydılar.

Crozier, Hickey'in ne zamandan beri dördünü birden, kendisini, Goodsir'ü, zavallı Lane'i ve Goddard'ı tuzağa düşürdüğünü bilemiyordu. Sadece birkaç saat ya da birkaç gün olabileceğini sanıyordu. Eğer şimdi buradan ayrılırsa, Hickey, Manson, Thompson ve Aylmore'un kendisinden

önce Kurtarma Kampı’na ulaşıp etrafa zarar vermesini önleyecek ve adamlarını uyarabilecekti.

Artık Crozier kafasını ve omuzlarını birkaç santim oynatabiliyordu. Ancak örtünün altından kalkabilecek gücü hâlâ yoktu. En azından geyik derisinden yapılmış çadırların kanatları arasından dışarıya bakmak için emekleyebilirdi. Yeniden uykuya daldı.

Bir süre sonraki o günün Sessizlik’in uğradığı sıradan günlerden biri olup olmadığından uyuyana kadar emin olamayacaktı, Sessizlik onu uyandırdı. Postların üzerine yansıyan loş ışık yine aynıydı; çadırın içi balina yağı lambalarıyla aydınlanıyordu. Yerdeki kardan oyuğun içinde taze bir dilim fok eti vardı. Crozier, kızın kalın parkasını henüz çıkarmış olduğunu gördü. Şimdi ise sadece içi kürklü kısa bir pantolon giyiyordu. Postun yumuşak olan dış yüzü Sessizlik’in teninden daha açık renkteydi. Crozier’ın önüne çöktüğünde göğüsleri sallanıyordu.

Aniden parmakları arasındaki iplikle oynamaya başladı. Bu sefer sol elinde küçük bir hayvan şekli oluşmuştu. Sivri, oval kubbe şekli ortaya gelecek şekilde ipi gevşetip yeniden sardı. Crozier bunun üzerine kafasını salladı, hiçbir şey anlamıyordu. Sessizlik ipi kabın içine batırdı, tahliyeci kancasına benzeyen kısa demir saplı, yarım daire şeklindeki bıçağıyla fokun etini dilimlemeye koyuldu. Crozier, “Adamlarımı bulmak için gitmem gerekiyor,” diye fısıldadı. “Bana onları bulmam konusunda yardım etmelisin.” Sessizlik onu izliyordu.

Yüzbaşı ilk uyanışından bu zamana dek kaç gün geçtiğini bilmiyordu. Çok fazla uyuyordu. Uyandığı zamanlarda ise Sessizlik’in artık onun için önceden çiğnemek yerine doğrudan ağzından verdiği balık çorbasını, fok etini ve balina yağını yiyordu. Crozier kendini kelimelerle ifade edemiyordu. Boşaltım sistemi için sadece karın altında duran Goldner tenekelerine muhtaçtı. Tenekeler sadece yorganları ile zemin arasında kalan boşluğun altındaydı. Ve bu kız sık sık tenekeleri alıp dışarı çıkıyor ve buz tabakalarının olduğu bir yere içindekileri boşaltıyordu. Tenekenin içindekiler daha hızlı donsalar bile bu Crozier’ı daha iyi hissettiremiyor; çünkü küçük çadırın içi hâlâ çok yoğun bir şekilde balık, fok ve insan teri kokuyordu.

“Adamlarıma geri dönebilmem için senin yardımına ihtiyacım var,” diye yineledi. Hickey’in onları Kurtarma Kampı’na iki kilometre kala tuzağa düşürdüğü yerin polinia’nın yakınlarında olabileceğini hissetti.

Diğerlerini uyarması gerekiyordu.

Çadırın postundan gelen loş ışıklar onu her uyandığında yanıltıyordu. Doktor Goodsir'ün açıklayabileceği üzere, herhalde sadece geceleri uyanıyordu. Sessizlik ise onun kaçmasını engellemek için; kanlı fok balığı çorbasıyla onu uyuşturuyordu.

"Lütfen," diye fısıldadı. Tek umudu, Majestelerinin Gemisi Terör'de geçirdiği aylar boyunca bu sessiz ve vahşi kızın biraz olsun İngilizce öğrenmiş olmasıydı. Goodsir, Bayan Sessizlik'in duyabildiğini kanıtlamıştı. Kızın konuşmak için bir dili olmasa da gemilerine ziyarete geldiği bir gün, yüksek sesle aniden bağırdığına şahit olmuştu.

Sessizlik hâlâ ona bakıyordu.

Bu kız vahşi olduğu kadar aptal! diye düşündü. Eğer bu şekilde yalvarmaya devam ederse kahrolacaktı. Kızı bir kenara itip kampa tek başına geri dönebilmek için iyileşmeli, güçlenmeli ve yemek yemeye devam etmeliydi.

Sessizlik, Crozier'a bir bakış attı ve önündeki fok etini küçük balina yağı ocağında pişirmeye koyuldu.

Ertesi gün, ya da diğer, diğer gece uyandığında her zamanki gibi loş bir ışık vardı ve Sessizlik, Yüzbaşı'nın önünde diz çökmüş, yine ipleriyle oynuyordu. Parmaklarıyla oluşturduğu ilk figür küçük sivri bir kubbeydi. Parmakları adeta dans ediyordu. İki çaprazlama şekil çıktı; bu iki bacaklı ve kanatlı ya da dört bacaklı bir şeydi. Ellerini uzattığı zaman oluşturduğu bu figürler neredeyse hareket ediyordu. Sağ elinden sol elinin üstüne kaydırdığı balon bacaklı ilmik hareket ediyordu. Bu şekli bozup tekrardan yaptı, parmakları adeta uçuyordu, ortaya yeniden oval-kubbe şekli çıktı, Crozier yavaş yavaş farkına varıyordu, bu aynı şekil değildi. Kubbenin sivri ucu şimdiki şekilde yoktu. Bu bariz katener eğim, deniz yarbayı iken büyük bir hevesle çalıştığı geometri ve trigonometri örneklerine benziyordu.

"Anlamıyorum," diye kafasını salladı. "Bu oyun bana bir şey ifade etmiyor."

Sessizlik ona bakıp göz kırptı, ipleri katlanmış bir hayvan postunun üzerine attı ve onu uyuduğu kürkten dışarıya doğru itti.

Crozier'ın hâlâ ona direnecek gücü yoktu ve yardım etmek için kazandığı az miktarda gücü de kullanmıyordu. Sessizlik onu kaldırıp hafif geyik ceketini ve kalın kürklü parkasını ona giydirdi. Crozier bu iki tabakanın ne kadar hafif olduğuna şaşırdı. Ona otuz sterline mal olan bu pamuk ve yünden katman, ter ve buzdan sırılsıklam oluncaya dek üç yıldır dışarıda çalışırken giydiği şeydi. Eskimoların üst donanımları için

harcadıkları paranın sekiz sterlinden fazla olmadığını düşünüyordu. Giysilerinin ne kadar bol olduğunu görüyordu; giysiler sadece boyun ve bileklerde vücuduna tam otursa da soğuk havanın içeri girmesini engelliyordu.

Utanmıştı. Crozier, hafif geyik pantolonunu çıplak teni üzerine giymek için ona yardımcı olmuyordu. Bu pantolonlar Sessizlik'in çadırda giydiği kısa pantolonların daha geniş olanlarındandı. Sessizlik, sadece annelere ve hemşirelere özgü bir hızla onu giydirmeyi tamamladı.

Crozier, Sessizlik'in ayağının ve bileklerinin üzerindeki, büyük ihtimalle ottan örülü, dokumayı çıkartmasını izledi. Galiba bu yalıtım için yapılıyordu, bu gergin çoraplara ot dokumanın o ya da herhangi bir kadın için ne kadar zaman aldığını hayal bile edemiyordu. Kürk çizmeleri, Sessizlik'in ona giydirdiği ottan çorapları ve kürk pantolonuyla uyumluydu. Çizmeleri en kalın hayvan derisinden yapılmıştı.

Çadırda uyanık kaldığı ilk bir saat, Crozier kaftanların, parkaların, kürklerin, geyik postlarının, kapların ve eter ile sabuntaşından elde edilen fok yağı lambalarının bolluğundan endişe etmeye başlamıştı. Eğri kesme bıçağı ve diğer aletler... Teğmen Hodgson ile Farr'ın öldürdüğü sekiz Eskimo'nun cansız bedenlerini yağmalayan kişi Bayan Sessizlik'in ta kendisiydi. Goldner tenekeleri, kaşıklar, ekstra bıçaklar, deniz memelilerinin kaburga kemikleri, tahta parçaları, fildişi ve şu an çadırın iskeletini yapmak için kullandığı eski fıçı tahtaları gibi diğer aletleri ise terk edilmiş Terör Kampı'ndan, Sessizlik'in almış olduğunu düşündü.

Crozier, giyindiği zaman pantolonunu ve bir dizliği daralttı. "Beni adamlarımın yanına götürecek misin?" diye sordu.

Sessizlik, adamın eldivenlerini çıkarttı, kafasında süslü püslü duran beyaz kürkten yapılma başlığını çevirdi ve altındaki ayı postunu sımsıkı tutup sürükleyerek çadırın kanatlarından geçti ve onu dışarı çıkardı.

Soğuk hava Crozier'ın ciğerlerine işlemişti, öksürmesine neden oldu. Ancak biraz sonra vücudunun geri kalan kısmının nasıl da ılık hissettiğini anladı. Her tarafını kaplayan bu giysi ile kendi vücut ısısını hissedebiliyordu. Sessizlik bir an telaşlandı, onu kürklerin içine oturttu. Sanırım ayı postunun üstünde olsa da onu buzda yatmak istemiyordu. Crozier, vücuduna havanın dolmasına izin verdiğinde giysileri sayesinde kendi sıcaklığıyla daha çabuk ısınıyordu.

Bu teoriyi kanıtlatmış gibi, Sessizlik buzdaki ayı postunu bir tarafa itip katladı ve onu adamın üzerine oturduğu yığının yanına koydu. Son üç yıldır

Crozier ne zaman güverteye ya da buza çıksa ayakları hep nemli ve soğuk oluyordu; ama buradaki nem ve soğuk kalın postal tabanlarına ve giydiği ottan çizmelere işlemiyordu.

Sessizlik kısa hareketlerle çadırı sökmeye başladığında, Crozier etrafına bakındı.

Geceydi. Neden beni buraya gece çıkardı”“ Acil bir durum mu var? Seslerden anladığı kadarıyla geyik çadırı dikkatlice sökülüyordu. Buz kalıpları, buz bacaları ve basınç sırtları bulutların arasından çıkan birkaç yıldızın cılız ışığını yansıtıyordu. Crozier çadırda yattığı yerden dokuz metre uzaklıktaki bir polinia’nın koyu renkli suyunu görebiliyordu. Kalbi hızla atmaya başladı. Hickey’in bizi tuzağa düşürdüğü yerden ayrılmadık, Kurtarma Kampı buradan üç kilometre bile sürmez. Buradan oraya nasıl gidebileceğimi biliyorum.

Sonra polinia’nın Robert Golding’in onlara gösterdiğinden daha küçük olduğunu fark etti. Bu açık arazideki kara su, en fazla iki buçuk metre uzunlukta ve bir metre genişlikteydi. Buz kütlelerinin üstündeki buzdağları burada oldukça güzel görünüyordu. Bunlar, Hickey’in tuzak mahallinde olanlardan çok daha uzundu. Basınç sırtları da daha yüksekti.

Crozier, gözlerini kısarak gökyüzüne baktı; görebildiği tek şey yıldızlardı. Eğer bulutlar biraz çekilseydi. sekstantı ve haritaları da yanında olsaydı belki pozisyonunu tam olarak belirleyebilirdi.

Eğer... eğer... belki.

Fark edebildiği tek yıldız kümesi, ağustos ortalarında kutup göklerinde görülen kış takımyıldızlarıydı. 17 Ağustos gecesi vurulduğunu biliyordu. Çünkü Robert Golding kampa gelmeden önce, gemi seyir defterine günlük raporunu yazmıştı. Ve tüm bunların tuzağa düşürülmeden sadece birkaç gün önce olduğuna inanamıyordu.

Çıldırmış halde buzla kaplı ufka baktı. Alacakaranlığın ışığı belki ona güneşin batışı ya da güneyden doğuşu hakkında bir ipucu verebilirdi. Ama sadece gece, uğuldayan rüzgâr, bulutlar ve az da olsa yanıp sönen yıldızlar vardı.

Yüce İsa... Güneş nerede?

Crozier soğuğu hâlâ hissetmiyordu; ama çok körü bir halde titreyip sarsılıyor ve kalan gücünü de elindeki kürkü düşürmemek için harcıyordu.

Bayan Sessizlik ise çok garip bir şey yapıyordu.

Loş ışığa rağmen posttan ve kemikten çadırı kısa bir sürede sokmuştu. Crozier çadırın dışı tarafının fok derisinden yapılmış olduğunu

görebiliyordu. Fok derisi önünün üzerine çökmüş, yarım ay şeklindeki bıçağıyla onu ortasından kesiyordu.

Daha sonra fok derisinin iki yarısını polinia'ya doğru sürükledi. Eğri çubuğu deri parçalarını suya düşürmemek için kullanarak onları ıslatıyordu. Birkaç dakika önce çadırın bulunduğu yere döndüğünde, çadırın içindeki depodan aldığı donmuş balıkları, hızla buzlanan çadır örtüsünün üstüne, her parçaya bir dizi balık gelecek biçimde serdi.

Crozier'ın kadının ne yaptığına dair hiçbir fikri yoktu. Sanki geceyi kaplayan yıldızların altında çılgın bir putperest ayini yönetiyor gibiydi. Ancak; kızın kendi çadırlarının fok derisi örtüsünü kesmiş olması Crozier'ın fark ettiği bir sorundu. Kız, hayvan derilerini gerip, dağınık haldeki eğri çubuklar, kaburga kemikleri ve diğer kemiklerle çadırı yeniden inşa etse bile, artık çadır soğuğu ve rüzgârı tutamayacak haldeydi.

Sessizlik onu görmezden gelerek çadırın örtüsünden yarıya böldüğü parçaları iki dizi balığın etrafında sıkıca sardı ve fok derisini çekerek daha gergin hale getirdi. Fok balıklarını sardığı örtünün her iki ucundan birer balığın sarkması Crozier'ın komiğine gitmişti. Şimdi de her balığın kafasının hafifçe bükmeye başlamıştı.

İki dakika içinde, iki metre uzunluğunda ve ucundan balık kafası sarkan rulo biçimindeki fok derilerini kaldırıp buzun üstüne paralel olarak sermişti. Şimdi her biri donmuş ve meşe odunu gibi sertleşmişti.

Küçük postu dizlerinin altına yerleştirdi. Her biri ikişer metre uzunluğundaki balık rulolarını, eski çadırın iskeletinde olduğu gibi; tendon parçaları, geyik boynuzları ve fildişi ile bağlamak için ince bir ip kullandı.

Francis Crozier, "Yüce Tanrım!" dedi. Nemli fok derisinden yapılma donmuş balık ruloları raydı. Boynuzlar ise çapraz bağlardı. "Kahrolası bir kızak yapıyorsun sen," diye fısıldadı.

Nefesi bir kristal gibi havada asılı kaldı. Anık kafa karışıklığından çok panik halindeydi. 17 Ağustos ve öncesinde, hiçbir yerde, hatta gecenin ortasında bile hava bu kadar soğuk olmamıştı.

Crozier, Sessizlik'in balık rulosunu ve boynuzlu geyik kızağını yarım saat veya daha az bir süre içerisinde tamamlayacağını tahmin ediyordu. Kadın kızağın rayları ile uğraşırken; Crozier de yığınla kürkün üzerinde bir buçuk saat ya da daha fazla süredir oturuyor, otururken bile uyukluyordu; cep saati olmadan zamanı ölçmek zordu.

Önce, Terör'den gelmiş olan çantasının içinden çamur ve yosun karışımı bir şey çıkardı. Goldner tenekelere doldurarak polinia'dan aldığı

suyla bu çamur-yosun karışımını yumruk şeklinde toplara dönüştürüyor, sonra bu harcı raylar boyunca sererek çıplak elleriyle vurup yayıyordu. Kızın nadiren parkasının altına soktuğu ellerinin nasıl olup da buz kesmediğini Crozier anlayamıyordu.

Sessizlik, bıçağıyla çamuru, bir heykeltıraşın kilden maketine yontarak biçim vermesi gibi pürüzsüzleştirdi. Daha sonra, polinia'dan getirdiği suyu alıp; donmuş çamur tabakanın üzerine döktü. Buzdan bir dış lastik yapıyordu. Son olarak, ağız dolusu suyu şerit halindeki ayı derisinin üzerine döktü. Bu ıslak kürkü, donmuş çamur boyunca tamamen pürüzsüzleşinceye dek bir aşağı bir yukarı ovalıyordu. Yıldızların ışığı altında, iki saatten de kısa bir sürede sadece balık ve fok derisinden yapılmış olan bu kızağın, boylu boyunca uzanan rayları camla çizilmiş gibi gözüküyordu.

Sessizlik ters duran kızağı düzeltti, sırımlarını ve düğümlerini test etti, kendi ağırlığını geyik boynuzları ile kısa odun parçaları üzerine verdi, bir zamanlar çadırın ana direği olan arka boynuzları ise tutacak olarak bağladı.

Sonra, fok ve ayı derilerini, Crozier'ı ayağa kaldırıp kızağın üstüne çıkmasına yardımcı olan çapraz boynuzların karşısındaki yere koydu.

Adam kıza kolunu salladı ve onun yanına gitmek için yürümeyi denedi.

Önceleri yüzünün buza çarptığına dair bir şey hatırlamıyordu. Sessizlik'in onu kızağın üzerine oturttuğu, bacaklarını düzeltip sırtını bir yığın kürke dayadığı ve üzerine kalın yorganlar serdiği vakit yeniden görüp duymaya başlamıştı.

Uzun şeritler halindeki deriyi kızağın önüne bağlayıp sonlarını örerek bir şekilde kızağın ortasına kadar giden bir koşum takımı oluşturduğunu görüyordu. Kızın oynadığı ip oyununu düşündü, ona ne anlatmaya çalıştığını şimdi anlıyordu: Çadır (sivri oval) sökülüyor ve ikisi, Crozier bu gece yürüyememiş olsa da, tepesi olmayan sivri kubbeye yürüyen figürler oluyordu. (Kubbe şeklinde başka bir çadır mı? Kardan bir ev mi?)

Sessizlik, her şeyi; yedek kürkleri, yelken çantalarını, hayvan derisinden kaplan ve fok yağı lambalarını toparlayıp koşum takımının başına geçti ve kızaktaki Crozier'ı çekmeye başladı.

Kızağın rayları Terör ve Erebus gemilerinin kendi kızaklarından çok daha sessizce, cam gibi kayıyordu. Crozier hâlâ üşümediğine çok şaşırmıştı; çünkü iki saat ya da daha uzun bir süre boyunca buz tabakalarının üzerinde oturduğu halde burnunun ucu dışında hiçbir yeri üşümemişti.

Gökyüzünde yoğun bulutlar vardı. Ufukta gün doğuşuna dair hiçbir iz yoktu. Francis Crozier, kadının kendisini nerede bulduğunu bilmiyordu.

Kral William Adası’nda mı? Adelaide Yarımadası’nın güneyinde mi? Back Nehri karşısında mı? Buzun üstünde uzak bir yerde mi?

Kıza, “Adamlarım,” diye yineledi. Rüzgârın uğultusu, karın ve altlarındaki kalın buzun iniltisi arasında duyulmak için sesini yükseltmeye çalıştı. “Adamlarımın yanına gitmek zorundayım. Beni arıyorlardır. Bayan... Bayan... Bayan Sessizlik, lütfen. Tanrı aşkına, lütfen beni Kurtarma Kampı’na geri götürün.”

Sessizlik dönüp bakmadı bile. Arkasından sadece başlığını ve sönük yıldız ışığında parlayan kutup ayısı atkısını görebiliyordu. Yüzbaşı, kızın bu karanlıkta nasıl önünü görüp de yoluna devam ettiğine ve kızakla birlikte Crozier’ın yükünü rahatça taşıyabildiğine şaşıyordu.

Karanlıkta, buz yığınlarının içine doğru sessizce kaydılar.

62
CROZİER

Sedna, denizin derinliklerinde, fokun diğer hayvanlar ve gerçek insanlar tarafından avlanacağı gerçeğiyle yüzleşmesi için onu yüzeye gönderip göndermeme kararını veriyordu. Aslında bu kararı veren fokun kendisiydi. Aslında sadece tek bir fok vardı.

Foklar da gerçek insanlar gibi iki ruha sahiptir; bedenle birlikte ölen yaşam ruhu ve ölüm gerçekleştiğinde bedeni terk eden ölümsüz ruh. Bu ölümsüz ruh, yani iarnic, bir avcının fokun midesinde bulabileceği küçük hava kabarcıkları ve kan pıhtısı gibi, fokun içinde saklanır. Bu, daha küçük ve fokun kendisiyle aynı biçimdedir.

Bir fok öldüğü zaman, ölümsüz ruhu, bebek bir fok şeklini alarak bedeninden ayrılır.

Gerçek İnsanlar, bir avcının bütün hayatı boyunca, defalarca aynı foku, aynı suaygırını, aynı ayıyı ya da aynı kuşu öldürdüğünü bilir.

Ölümsüz ruhlu gerçek insanların bedenleriyle birlikte yaşam ruhları da öldüğü zaman gerçekleşen şey onlar için de aynıdır. Inua, yani ölümsüz özruh, bütün hatıraları ve özellikleriyle ölen insanın ailesinden bir kıza ya da bir oğlana gizlenerek yolculuğuna devam eder. Gerçek insanların çocuklarını, gürültücü hatta terbiyesiz olmaya başlasalar bile, disipline etmemesinin sebeplerinden biri de budur. Bu çocuktaki çocuk ruhundan başka, bir yetişkinin; babanın, amcanın, dedenin, büyük büyükbabanın, annenin, halanın, anneannenin ya da büyük büyükannenin inua'sının onda gizlendiğini bilirler. Ve bu ruh azarlanmamalıdır.

Fok, bazı avcılara ve gerçek insanlara kendini sunmazdı. Avcı onu yenmek zorundaydı; ama bu hileyle, kurnazlıkla ya da yetenekle olacak iş değildi; bu, avcının cesaretinin ve inua'sının üstünlüğüyle gerçekleşmeliydi.

Gerçek insanların, fokların, suaygırlarının, ayıların, geyiklerin, kuşların ve balinaların inua'ları, yeryüzü yaratılmadan önce var oldu ve yeryüzü de oldukça yaşlıdır.

Evrenin ilk döneminde yeryüzü, gökyüzünün altındaki dört direkle havada asılı duran bir yuvarlaktı. Yeryüzünün altında, ruhların yaşadığı (ki çoğu bugün de yaşıyor) karanlık bir yer vardı. Bu ilk yeryüzü, ilk gerçek

insanlar, Aakulujjuusi ve Uumaaniirtuq, yüksek sırtlardan dünyaya inene dek suyun altındaydı.

O çağlarda yıldızlar, ay ve güneş yoktu; bu iki adam tamamen karanlıkta yaşayıp avlanmak zorundaydı. Gerçek insanların davranışlarına yol gösteren Samanların yokluğunda, insanoğlunun çok az bir gücü vardı ve sadece tavşan, güvercin, ara sıra da kuzgun gibi küçük hayvanları avlayabiliyordu. Nasıl doğru dürüst yaşanacağını bilmiyorlardı. Ara sıra taktıkları denizkestanesinden yapılma bir muska olan aanguaq onların tek süsüydü.

Dünyanın bu en eski zamanlarında, iki adama kadınlar da katılmıştı (onlar da dünyaya, adamların geldiği gibi, buzullardan gelmişlerdi); ama onlar kısırdı ve zamanlarının çoğunu kıyı boyunca yürüyerek, denize bakarak ya da çocukları aramak için yeri kazıyarak geçiriyorlardı.

Evrenin ikinci devresi, bir tilki ile kunduz arasında geçen uzun ve acımasız mücadeleden sonra başladı. O vakit mevsimler belirdi ve yaşam ile ölüm de mevsimlerden kısa bir süre sonra onaya çıktı. Böylece insanoğlunun yaşam ruhunun bedeniyle birlikte öleceği ve ruhlarının da bir başka yere yol alacağı yeni bir çağ başlamış oldu.

Derken Şamanlar evrensel düzenin bazı sırlarını öğrendiler ve ensesti, aile dışı evliliği, cinayeti ya da "Şeylerin Kurallarına karşı gelen diğer davranışları yasaklayan kurallar koyarak gerçek insanlara nasıl yaşamaları gerektiği konusunda yardımcı oldular. Şamanlar, Aakulujjuusi ve Uumaaniirtuq'un yeryüzüne inmesinden çok daha önceki zamanları görebiliyorlardı. Evrendeki büyük ruhların kökenleri, inıtafı, Ayın Ruhu ya da Öz bilincin Ruhu Naarjuk hakkındaki bilgiyi ve bütün antik güçlerin en önemlisi; yaratan ve her şeye enerji veren, öfkesini de tipi ve fırtınalarla gösteren Havanın Ruhu Sila hakkındaki bilgiyi insanoğluna verebiliyorlardı.

Uinigumauituq ya da Nuliajuk gibi soğuk olan yerlerde Sedna zaten tanınıyordu; ama gerçek insanlar Sedna hakkındaki bilgileri çok daha sonra öğrenmişlerdi. Şamanlar, bütün insanların; gerçek insanlar ve onların yaşadığı yerden çok uzaktaki, güneydeki İjirait geyik ruhlarının, hatta daha sonra ortaya çıkacak soluk benizlilerin yaşadığı yerin asıl sahibi olan Kızılderili insanların da, bir köpekle çiftfeşen Sedna-Uinigumauituq'dan çok sonra doğduğunu belirttiler. Bu durum, köpeklerin isim ve ruhisminin

olmasını, hatta sahiplerinin inua'sını bile paylaşmalarına izin verilmesini açıklıyor.

Ayın inua'sı olan Aningat, ablası, güneşin inua'sı Siqniq'e tecavüz etmişti. Aningat'ın karısı, Ulilarnaq, kurban ettikleri hayvanların ve gerçek insanların bağırsaklarını çıkarmayı seviyordu ve Samanların ruh meselelerine karışmalarından hoşlanmıyordu. Bu yüzden onları istem dışı güldürerek cezalandırıyordu. Bu gün bile istem dışı gülüşle Şamanlar kontrol altına alınabilir ve hatta bu sebepten ölebilirler.

Gerçek insanlar evrenin en güçlü üç ruhunu; her yere yayılmış olan Havanın Ruhu, denizdeki tüm hayvanlara hâkim olan Denizin Ruhu ve bu üçlemenin son parçası olan Ayın Ruhunu tanımaktan keyif aldılar; ama bu üç gerçek inuat, gerçek insanlarla (ya da herhangi bir insanla) ilgilenmeyecek kadar güçlüydü. Esas inuatlar pek çok ruhun üzerindeydi. Bu yüzden gerçek insanlar da kendileriyle ilgilenmeyen bu üçlüye tapınmadılar. Şamanlar, tıpkı Sedna gibi, bu güçlü ruhları bazen bir araya getirir ve gerçek insanların, Denizin Ruhunu, Ayın Ruhunu ya da Havanın Ruhunu kızdıracak tabuları yıkmadığını görünce mutlu olurlardı.

Zaman içinde, nesiller boyunca gerçek insanlar tarafından angakkuit olarak bilinen Şamanlar, saklı evrenin ve daha küçük olan inuat ruhlarının pek çok gizemini öğrendiler. Yüzyıllar sonra, bazı Şamanlar gaipten haber veren Memo Moira'yi; kehanet yeteneğini elde ettiler. Gerçek insanlar, kendilerini belirtme biçimlerine göre bu yeteneklere qaumaniq ya da angakkua adını verirler. İnsanoğlu, kendi ikiz-ruhlarını evcilleştirdikten sonra, sahiplerinin inudsmı paylaşmak için köpek olan kurtları evcilleştirdikleri gibi, düşünce okuma ya da düşünce iletme yetenekleriyle, onlara gözüken daha ufak Rıhları nasıl kontrol edip evcilleştirebileceğini de öğrenir.

Bu yardımcı-ruhlara tuurngait denirdi ve bunlar yalnızca Samanların, görünmeyen ruh dünyasını görmesine yardımcı olmakla kalmaz, evrenin düzenini bozan gerçek insanların hatalarını görebilmesi için de, Samanların insan zihnini okumasına izin verirdi. Yardımcı-ruh tuurngait'ler kuralları eski haline getirip dengeyi sağlamaları konusunda Samanlara yardımcı oluyorlardı ve Angakkuitlere kendi dillerini yani; irinaliutit olarak adlandırılan küçük ruhların dilini öğretmişlerdi. Böylelikle Şamanlar da atalarına ve evrenin en büyük inuat güçlerine doğru kendilerini yönlendirebildiler.

Şamanlar, insanların kötü davranışlarını ve hatalarını itiraf etmeleri için onlara ilk olarak yardımcı-ruh tuurngait'ın dilini öğretmişlerdi. Böylece Şamanlar, insanların hastalıklarını tedavi edecek, bozulan düzenlerini eski haline getirecek ve dünyanın düzenini koruyabileceklerdi. Bu tabular ve kurallar sistemi, Şamanlar sayesinde nesilden nesile geçmiştir ve gerçek insan kadınlarının parmakları arasında yarattığı ipten çapraz şekiller gibi karışıktır. Şamanlar koruyucu da olmuşlardır.

Gerçek insanlar üzerinde dolaşan bazı küçük şeytanlar, onları avlar ve onlara kötü hava getirirlerdi; ama Şamanlar bu tupilait'leri öldürmek için kutsal bir kılıcı nasıl yaratıp onu nasıl kutsayacaklarını öğrenmişlerdi.

Angakkuit fırtınaları durdurmak için rüzgârın damarı kesebileceği özel bir kanca buldu ve bunu miras bıraktı.

Şamanlar aynı zamanda uçabiliyor ve ruhlarla gerçek insanlar arasında arabuluculuk yapıyorlardı. Ancak bazen kendi güçlerine duyulan güvene ihanet edip, kıskançlığı ve rekabeti kışkırtan güçlü büyüleri, kullanarak insanoğluna zarar veriyorlar, hatta gerçek insanların sebepsiz yere diğer insanları öldürmesine iten kini yaratıyorlardı. Bazen Şamanlar, yardımcı-ruhları tuurngaitlerin kontrolünü kaybederdi. Böyle bir zamanda durum hemen düzeltilmezse, bu beceriksiz Şaman yazın ışığını arayan geniş, gri bir kayaya benzerdi ve gerçek insanlar dışındakilere verilen bir seçimle cezalandırılırdı: Şamanı bağlayıp öylece bırakmak ya da kafasını kesip vücudundan ayırarak öldürmek. Böylelikle Şaman yeniden hayata dönüp onların peşine düşemezdi.

Gücü olan çoğu Şaman uçabilir, insanları, aileleri ve bütün köy halkını iyileştirebilirdi (özellikle insanlara kendilerini iyileştirmeleri ve hatalarını itiraf ettikten sonra dengeyi yeniden bulmalrı konusunda yardım ederek). Şamanlar, aya ve denizin dibine yolculuk etmek için bedenlerinden çıkıp en güçlü ruhlar olan muafların yanına gidiyor ve kendilerine özgü büyülü sözler, şarkılar ve davul seslerinden sonra, örneğin kutup ayısı gibi bir hayvana dönüşüyorlardı.

Özü olmayan çoğu ruh, ruh dünyasına düşmeye razı olur; burada canavarların inua ruhlarını taşıyan yabancı varlıklar bulunur.

Bu canavarların küçüklerine tupilek denir ve aslında bu canavara ilisituk denilen insanlar yüzlerce ve binlerce yıl önce hayat vermiştir. Bu ilisitufâzr Şaman değillerdir; Samanların güçlerini öğrenip bunu tedavi ve inanç için değil, sihirle oynamak için kullanan kötü ruhlu yaşlı adamlar ve kadınlardır.

Bütün insanlar, özellikle Gerçek İnsanlar, ruhları yiyerek yaşarlar ve bunu yapmayı iyi bilirler. Avlanma bir ruhun diğerini araması ve onu son kez ölüme teslim etmesinden başka bir şey midir? Örneğin bir fok, avcı tarafından öldürülmeyi kabul ederse, bu avcı foku öldürdükten sonra; ama onu yemeden önce, denizden gelen bir hayvan olduğu için ona biraz su vererek inudsını onurlandırmalıdır. Bazı gerçek insanlardan olan avcılar bu amaçla küçük kupalar taşırlar, hâlâ en yaşlıları ve en iyi avcılarından bazısı kendi ağızlarındaki suyu ölü fokların ağzında boşaltır.

Bizler hepimiz ruh yiyicileriz.

Şeytani ilisituk yaşlı adamlar ve kadınlar ruh avcılarıydılar. Büyülü sözlerini avcıları kontrolleri altına almak için kullandılar. Avcılar, ailelerini uzak bir yerde ya da bir dağın içinde yaşayıp ölmeleri için sık sık köyün dışına çıkarırlardı. Ruhavcılarına kurban olanların torunları qivitok olarak bilinmekteydi ve bunlar insanlardan daha vahşiydi.

Aileler ve köylüler şeytanları yaşlı ilisituktzn şüphelenmeye başladığında, büyücüler düşmanlarını öldürmesi için tupilek adında küçük şeytani hayvanlar yaratırlardı. Tupilekler, ilk başlarda parmak büyüklüğünde küçük cansız şeylerdi; ilisitukun sihriyle canlandıktan sonra, istedikleri büyüklüğe ve korkunç şekillere eriştiler. Ama kurbanları bu canavarların elinden kolayca kaçabildiği için, tupilek de daha büyük bir canlının, örneğin bir suaygırının ya da bir kutup ayısının şeklini almaya başladı. Sonra şeytan ilisituk tarafından lanetlenen suçsuz avcı tuzağa düşürülürdü. İnsanoğlu ölüm kapılarını çaldığında tehlikeli tupilek’len nadiren kaçabilmiştir.

Ancak yaşlı büyücünün bugün dünyada bıraktığı şeytan sayısı çok azdır; çünkü eğer tupilek ona devredilen kurbanını öldürmekte başarısız olursa; eğer bir Şaman araya girer ya da avcı çok akıllı çıkıp da kendi becerisiyle kaçarsa tupilek yaratıcısını boğazlamaya gelirdi. Böylece yaşlı ilisituk, kendi yarattıklarının kurbanı olmaya başlardı.

Sonra bir zaman geldi ve binlerce yıl önce, Denizin Ruhu Sedna, Havanın Ruhu ve Ayın Ruhu’na öfkelendi. Sedna, evrenin temel güçleri olan bu üçlemenin diğer iki parçasını öldürmek için kendi tupilek ini yarattı. Ruhtan yarattığı bu ölüm makinesi çok korkunçtu, kendi ruhisini vardı ve bu şey Tuunbaq olarak anılırdı.

Tuunbaq, ruhlar dünyası ile insanların dünyası arasında özgürce dolaşabiliyor ve istediği şekli alabiliyordu. Büründüğü şekiller öyle korkunçtu ki saf bir ruh bile ona baktığı zaman çılgına dönüyordu.

Sedna’nın sadece karışıklık çıkarmak ve öldürmek amacıyla yoğunlaştırdığı gücün kendisi başı başına bir dehşetti. Üstelik Sedna, dışarıdaki sayısız küçük şeytani ruhtan oluşan ixitqusiqfukların yönetim gücünü Tuunbaq’ına vermişti. Sadece Tuunbaq’ın kendisi, Ayın Ruhu’nu ve Sila olarak bilinen Havanın Ruhu’nu öldürebilirdi.

Ancak Tuunbaq, bütünüyle korkunç olsa da küçük tupilek kadar kurnaz değildi.

Bütün evreni enerjisiyle dolduran Havanın Ruhu Sila, ruhlar dünyasından ona doğru yaklaşan bu tehlikeli varlığı hissetti. Tuunbaq tarafından yok edileceğini ve eğer yok olursa evrenin yeniden bir keşmekeşe sürükleneceğini bildiği için, yaratığı yenmesine yardım etmesi için Ayın Ruhu’nu çağırdı.

Ayın Ruhu ne ona yardım etmek konusunda istekliydi ne de evrenin kaderi için endişeleniyordu.

Sila, en eski »malardan, derin Rıhlardan olan (ve çok uzun zaman önce evrendeki keşmekeşte gelişip büyüyerek yeşil sazlık düzeninden ayrılan) Bilincin Ruhu Naarjuk’a kendisine yardım etmesi için yalvardı. Naarjuk kabul etti. Birlikte başlattıkları on bin yıllık bu savaştan geriye, dünyanın kendi ruhunda meydana gelen kraterler, yarıklar ve boşluklar kaldı. Sila ve Naarjuk, Tuunbaq’ın korkunç saldırısını önleyip onu bozguna uğrattılar. Bütün tupilek’ler kendilerine verilen cinayet görevinde başarısızlığa uğrayınca, Tuunbaq yaratıcısını Sedna’yı yok etmek için geri döndü. Ancak Sedna, babası ona ihanet etmeden önce de dersini almış ve Tuunbaq’ın tehlikesini onu yaratmadan çok önce anlamıştı. Bu yüzden kendi ruhdünyasının irinaliutit büyülerini okuyarak Tuunbaq’ta gizli bir zaaf yaratmıştı.

Tuunbaq hemen dünyanın yüzeyine sürülmüş, ne ruhlar dünyasına, ne denizlerin dibine ne de her iki yerdeki saf ruh biçimine dönebilmişti. Sedna kurtulmuştu; ama dünya ve burada yaşayanlar artık güvende değildi.

Sedna, Tuunbaq’ı dünyanın en soğuk yerine, sürekli buzlarla kaplı olan Kuzey Kutbu’na sürdü. Kuzeyin en uzak bölgesini seçti; çünkü bu kısım inuat ruhlarına göre dünyanın merkeziydi ve yalnızca burada, Şamanlar kızgın şeytanî ruhlarla savaşmıştı.

Korkunç ruh biçiminden mahrum kalan; ama özünde hâlâ bir canavar olan Tuunbaq en sonunda, tupilekletm yaptığı gibi, biçimini dünyada bulunabilecek en korkunç canlıya benzetti. Şeklini ve özünü dünyanın en akıllı, en sinsi ve en ölümcül yaratığı olan kutup ayısından aldı; ama en az

gerçek insanların köpekleri kadar da kurnazdı. Tuunbaq, vahşi kutup ayılarını, Gerçek İnsanların bir kartavuğunu kolayca avlayabildiği gibi, ruhlarını yutarak yiyordu.

Bir canlıdaki en karmaşık inuat ruhu bile bu yırtıcı-ruhtan daha güzeldir. Kısa zamanda Tuunbaq, nanuq ayı, yemektense insan yemenin daha eğlenceli olduğunu öğrendi. Suaygırı-ruhu yemektense insan-ruhlarını; balinaların büyük, nazik ve zeki ruhlarını yiyip bitirmektense insanları yemeyi tercih etti.

Tuunbaq, nesiller boyunca insanoğlunu yiyerek kendini tıka basa doyurdu. Kuzeyin karlarla kaplı geniş arazilerinde köyler ve bir zamanlar kayakların hızla akıp gittiği denizler vardı. Binlerce gerçek insanın gülüşünün duyulduğu bu topraklar, güneye kaçan insanoğulları tarafından terk edildi.

Ancak Tuunbaq'ın kaçış yoktu. Sedna'nın son tupilek'i, yeryüzündeki bütün insanlardan daha hızlı yüzebilir, koşabilir, düşünebilir ve onlardan daha hızlı savaşabilirdi. Bu son tupilek, kötü ixidqnsiqjuk ruhlarına güneydeki buzulları oynatmalarını emretti; buzulların, yeşil alanlara kaçan insanoğullarını takip etmesini istiyordu böylelikle beyaz kürkler içerisindeki Tuunbaq, soğukta insan ruhlarını yerken daha rahatça gizlenmiş olacaktı.

Geçek İnsanların köylerinden binlerce avcı o şeyi öldürmek için gönderildi ve hiçbir adam sağ dönmedi. Bazen Tuunbaq ölen avcıların cesetlerinden parçaları geri getirerek ailelerle dalga geçiyordu. Kimi zaman farklı avcıların birbirine karışmış başlarını, bacaklarını, kollarını ve gövdelerini getirip bırakıyor bu da ailelerin ölüleri için uygun bir cenaze töreni yapmalarını engelliyordu. Sedna'nın ruh yiyici canavarı, dünya üzerindeki bütün insan ruhlarını yiyecek gibiydi.

Ancak, Sedna'nın umut ettiği gibi, gerçek insan gruplarından oluşan binlerce Şaman, soğuk kuzeyde toplandı. Sözlü mesajlar yolladılar ve sonra angakkuit'lerde, Şaman topraklarında buluşup konuştular, bütün dost ruhlara dua ettiler, yardımcı-ruhlara görüştüler ve nihayet Tuunbaq'ı yenmek için bir plan yapmaya koyuldular.

Bu, İnsan Gibi Yürüyen Tanrı'yı öldüremezlerdi. Havanın Ruhu Sila, Denizin Ruhu Sedna bile talipek Tuunbaq'ı öldüremezdi.

Ama onu kontrol altına alabilirlerdi. Onun güneye inerek buradaki insanoğullarını ve bütün gerçek insanları öldürmesini engelleyebilirlerdi.

En iyi Şamanlar –angakkuitler- gaipten haber veren, düşünce okuyabilen ve düşünce iletebilen en yetenekli kadın ve adamları seçtiler. En yetenekli kadınlarla en yetenekli erkekleri, bugünkü gerçek İnsanların kızak köpeklerini daha iyi, güçlü ve akıllı nesiller yaratmak için çiftleştirdiği gibi, çiftleştirdiler.

Gaipten haber veren bu çocuklara sixam ieua; gökyüzünün ruh sahipleri adını verdiler ve gerçek insanları yok eden Tuunbaq'ı öldürmeleri için aileleriyle birlikte onları kuzeye gönderdiler.

Sixam iena'lar Tuunbaq ile doğrudan iletişim kurabiliyorlardı; ama Samanların denediği, Tuurngait, yardımcı-ruh, diliyle değil, doğrudan Tuunbaq'ın zihnine ve yaşam-ruhuna dokunarak bunu başarıyorlardı.

Gökyüzünün-ruh sahipleri gırtlaktan şarkı söyleyerek Tuunbaq teslim olması için çağırmayı öğrendiler. Kendilerini Tuunbaq'la iletişim kurmaya adamış bu kişiler, kıskanç yaratığın, onları insanlarla konuşmaktan mahrum eden koşullarını kabullenmişlerdi. Katil-yaratık tupilekin insan ruhlarını bir daha avlayamamasına karşılık gökyüzünün ruh sahipleri, insanların ve gerçek insanların artık en kuzeydeki karlı topraklarda oturmayacağına dair İnsan Gibi Yürüyen Tanrı'ya söz verdiler. Ve canavar-yaratıkların izni olmadan İnsan Gibi Yürüyen Tanrının krallığında bir daha ne avlanacak ne de balık tutacaklardı. Bütün gelecek nesillere, sixam ieua ve gerçek insanların yakaladıkları balıkları, su aygırlarını, fokları, geyikleri, tavşanları, balinaları, kurtları, hatta Tuunbaq'ın küçük kuzenleri olan kutup ayılarını getirerek İnsan Gibi Yürüyen Tanrı'yı besleyeceklerine dair söz verdiler. Yemek getirmek, onu sakinleştiren şarkılar söylemek ya ela katil-şey'e saygılarını sunmak dışında hiçbir insanın kayığının ya da teknesinin İnsan Gibi Yürüyen Tanrı'nın toprağına girmeyeceğinin garantisini verdiler.

Sixam ieua'lar, Tuunbaq'ın topraklarının soluk benizliler -kabloona'lar- tarafından işgal edildiğinde bunun sonun başlangıcı olacağını önsezileri sayesinde biliyorlardı. Kabloona'ların soluk ruhları tarafından zehirlenmiş olan Tuunbaq hastalanıp ölecekti. Gerçek insanlar kendi yollarını ve dillerini unutacaklardı. Evleri sarhoşluk ve kederle dolacaktı. Erkekler nazik olmayı unutacak ve eşlerini döveceklerdi. Doğacak çocukların mumlarının kafası karışacak ve gerçek insanlar güzel hayallerini kaybedeceklerdi.

Tuunbaq, Kabloona hastalığından öldüğünde, gökyüzünün ruh sahipleri bu soğuk, beyaz toprakların ısınıp erimeye ve çözülmeye başlayacağını biliyorlardı. Buz olmadığı için, kutup ayılarının evleri, dolayısıyla yavruları

da olmayacak, sonunda öleceklerdi. Balinalar ve suaygırları beslenecek bir yer bulamayacaklardı. Kuşlar çember halinde dönecek ve yardım için Kuzguna yalvaracaklardı, çünkü yetiştikleri topraklar elden gidecekti.

Bu gördükleri gelecekti.

Sixam ieua'lar Tuunbaq ne kadar korkunç olursa olsun, onsuz, bir geleceğin -ve onsuz bu soğuk dünyanın- çok daha kötü olacağını biliyorlardı.

Ancak tüm bunlar yaşanmadan önce, gökyüzünün ruh sahipleri olan büyücü kadın ve adamlar Tuunbaq ile sadece Sedna ve diğer ruhların konuşabildiği gibi zihinden zihne konuştukları için İnsan Gibi Yürüyen Tanrı onların önerilerini ve sözlerini dinledi.

Tuunbaq, bütün büyük inuat ruhları gibi pohpohlanmayı seviyordu. Onların ruhlarını yemek yerine tekliflerini yiyebilirdi.

Nesiller boyunca, sixam ieua büyücüleri yalnızca kendileriyle aynı yetenekteki diğer insanlardan doğmaya devam ettiler. Yakın bir zamanda, bütün sixam ieua çocukları, kendilerini sadece Tuunbaq'la konuşmaya adadıklarını göstermek için, insanoğullarıyla konuşma yeteneklerini kaybettiler. Nesiller boyunca, sixam ieua'ların gerçek insanlardan daha kuzeydeki köylerde yaşayan (ve hâlâ Tuunbaq'tan çok korkan) küçük aileleri, evlerini daima kar ve buzul kaplı topraktan ve buz kalıplarından yaptılar. Bunlar daha sonra Tanrı'ya Yürüyen İnsanlar olarak tanındılar ve konuşan ailelerinin dilleri de diğer gerçek insanların dillerinden daha farklı bir değişim geçirdi. Tabii ki, sixam ieua'lar düşünce iletimi ve düşünce alımı vasıtasıyla konuşulan büyücü dilleri; quamaniq ve angakkua dışında hiçbir dili konuşamıyorlardı. Ama onlar hâlâ insanlar, bu sayede gerçek insanlarla konuşabiliyorlar ve ailelerine bağlılar. Gerçek insanlar ile konuşabilmek için, sixam ieua adamları özel bir işaret dili kullanıyorlar ve sixam ieua kadınları da iletişim için annelerinin onlara öğrettiği ipten şekiller yapılan oyunları kullanıyorlar.

*

Köyümüzü terk etmeden,
Ve buzların üzerinden gidip,
Evlenmem gereken adamı bulmadan önce,
Kürekleri temizken babam karanlık taşı, aumaa'yı, almadan,
Ve her bir küreği işaretlemeden önce,
Arkamızdaydı
Babamın ve benim hayalini kurduğumuz adam.

Döneceğini biliyordu buzdan canlı olarak
Her ikimiz de sixam ieua rüyamızda görmüştük bunu.
Gerçek olan tek rüyamızda,
O, benim sevgili Aja’nın
-Ölüyordu orada- bir solukbenizlinin kollarında.
Buz geldiğinden beri,
Şu taşa bakıyorum,
Tepelerdeki,
Ve nehir yataklarının üzerindeki,
Ama bulamıyorum.
İnsanlarıma dönerken aumadın işaretlediği
O küreği bulacağım.
Doğum
Bıçağın ucundaki kısa bir çizgiydi.
Ama daha uzun ve daha yukarıdaydı,
Paralel çizgisi ölümün.
Yine gel! diye bağırdı Kuzgun.
*

63
CROZIER

Crozier berbat bir baş ağrısıyla uyandı. Bugünlerde hep şiddetli baş ağrılarıyla uyanıyordu. Silahtan üzerine yağan saçmaların sırtında, göğsünde, kollarında ve omuzlarında açtığı üçten fazla mermi yarasının buna neden olduğu düşünülebilirdi. Uyanır uyanmaz hissettiği başka acılar da vardı; ama ilk fark ettiği bu korkunç baş ağrısıydı.

Bu Crozier'a yıllarca her gece viski içip ertesi sabah pişman olduğu günleri hatırlatıyordu.

Bazen kalktığında, bugün olduğu gibi, ağrıyan kafasının içinde saçma sözler ve anlamsız bir yığın kelime yankılanıyordu. Kelimeler çocukların ip atlarken söyledikleri şarkıya doğru heceleri bulmak için çıkardıkları sesleri andırıyordu ve bu sesler, tamamen uyanmadan önce geçirdiği acı dolu saniyelerde ona bir şeyler anlatıyor gibiydi. O günlerde Crozier kendini, gece boyunca Homer'i Latince okumuş gibi yorgun hissediyordu. Francis Rawdon Moira Crozier hayatında hiçbir zaman Latince okumaya çalışmamıştı. Çünkü istememişti. Bunu yapmayı âlimlere ve Peglar'ın arkadaşı yaşlı kamarot Bridgens gibi kitap kurtlarına bırakmıştı.

Bu karanlık sabah, Crozier'ı kardan evlerinde Bayan Sessizlik uyandırdı. Yine parmakları arasındaki ipten şekilleri değiştirerek ona gidip fok avlama vaktinin geldiğini anlatıyordu. Parkasını çoktan giymiş ve Crozier'le konuşması biter bitmez gözden kaybolmuştu.

Ne yazık ki kahvaltı için hiçbir şey yoktu; dün geceki akşam yemeğinden geriye soğuk fok yağı bile kalmamıştı. Crozier, parkasını kendi giydi, eldivenlerini taktı ve geçidin güneye bakan girişinden sürünerek dışarı çıktı.

Dışarısı karanlıktı, Crozier ayakları üzerine dikkatlice bastı, sol ayağı ağırlığını taşımayı reddediyordu. Etrafına bakındı. Kardan evleri, fok yağı lambalarının ışığında hafifçe parlıyordu. Onları içeride kimse olmasa da, ev ılık kalsın diye açık bırakmıştı. Crozier geçirdiği uzun yolcuğu oldukça net hatırlıyordu. Kızağında kürke sarılmış ve yardıma muhtaç bir halde beklerken, günlerini buz kazıp bu kardan-evi inşa ederek geçiren Bayan Sessizlik'i korku içinde izlemişti.

O zamandan beri, Crozier’ın içindeki matematikçi, sıcak yorganların altında yatarak saatlerini geçirmiş ve kadının, sadece yıldızların ışığında, buzları keserkenki hassasiyetini ve neredeyse mükemmel bir şekilde yükselen bloklardan oluşturduğu duvarların iç eğimini hayranlıkla seyretmişti.

Bu uzun ve karanlık gecede onu kürklerin altından izlerken, İşe yaramaz domuzun tekiyim, diye aklından geçirdi. Bu şey yıkılmalı, diye de düşünmüştü. Üstteki bloklar neredeyse yataydı. Kızın son kestiği bloklar ise ikizkenar yamuğa benziyordu. Kız son buz bloğu da -anahtar blok- içeriden dışarıya doğru itmiş, sonra köşeleri düzeltip kuvvetlice bastırmıştı. Sonunda Bayan Sessizlik nerdeyse bir kubbe görünümünü alan kardan blokların üstüne çıktı. Üzerinde bir aşağı bir yukarı zıpladı ve sonra evin kenarından aşağı kaydı.

Crozier, önce onun çocuk gibi davrandığını düşünmüştü; ama bir süre sonra kızın, yeni evlerinin dayanıklılığını test ettiğini anladı.

Yine karanlık olan ertesi gün Eskimo kadını kardan evin iç yüzeyini eritmek için yağ lambasını kullanmıştı. Duvarları ince; ama cam gibi sert bir buzla sıvayarak iç duvarın yeniden donmasını sağladı. Daha sonra, önce çadır, sonra kızak için kullandığı fok derisinin buzunu çözüp, kardan-evin duvarlarına ve tavanına gererek iç astarı da tamamlamış oldu. Crozier buradaki sıcaklık yükseldiği zaman bu sistemin onları damlamadan koruyacağını görmüştü.

Crozier evlerinin göründüğünden sıcak olduğuna şaşırmıştı: Her zaman, diye düşündü, içerisi dışarıdaki havadan en az elli derece daha sıcaktı ve sadece yorganlarının altından çıktıkları vakit geyik derisi şortlarını giyme gereği duyuyorlardı. Girişin sağ tarafındaki kardan çıkıntı yemek pişirilen alandı, burada boynuz ve ahşaptan yapılma çerçeveler dışında pek çok pişirme kabı ve elbiseleri kurutmak için de kullandıkları fok yağı ocağı vardı. Crozier sürünmeyi ve kızla birlikte dışarı çıkmayı öğrendiğinde, Bayan Sessizlik ona kendi ipdili ve mimikleriyle, elbiselerini kardan eve girmeden önce dışarıda kurutmak zorunda olduklarını açıklamıştı.

Pişirme alanı ve solundaki oturağın arkasında, geniş bir yatak bölümü vardı. Bayan Sessizlik çadırda ve kızakta kullandığı birkaç odunu şimdi bu yatağın etrafına koyuyor ve yatağın yıkılmasını önlüyordu. Son olarak çantasından çıkarıp tahminen bir yalıtım maddesi olarak kullanacağı yosunları yatağın üzerine yaydı, ardından geyik ve kutup ayısı derilerini

yatağa dikkatlice serdi. Crozier'a, şu an için kum olan giysilerini yastık gibi kullanarak kafaları kapıya dönük bir şekilde nasıl uyunacağını gösterdi.

İlk zamanlar, Bayan Sessizlik çıplak yatmasına rağmen Crozier, geyik şortunu çıkarmamakta ısrar etmişti; ama kısa bir süre sonra sıcaktan rahatsız olduğunu anladı. Hâlâ yaraları yüzünden uyanıyordu. Sonunda yorganın altına çıplak girip terletmeyen şortunu yalnızca sabahları uyandığında giymeye başladı.

Crozier ne zaman çıplak olarak kalksa ve yorganın altındaki Bayan Sessizlik'in yanında kendini ısınmış hissetse, aylar boyunca Terör'ün içinde soğuktan donduğu; giysilerinin hiç kurumadığı günleri; alt güvertenin tavanından damlayan buz kırağılarını, gazyağı ve idrar kokularını hatırlamaya çalışıyordu. Hollanda çadırları ise daha berbat oluyordu.

Şimdi dışarıda, yakası tüylü şapkasını öne çekerek yüzünü derin soğuktan korumaya çalışıyor ve etrafına bakıyordu.

Elbette ki karanlıktı. Crozier'ın vurulduktan sonra Sessizlik'in yanında gözlerini açana kadar bilinci kapalı -ya da ölü?- olarak geçirdiği haftaları kabullenmesi uzun zaman aldı; ama buraya gelmek için yaptıkları uzun kızak yolculuğu esnasında güneyden yükselen çok kısa ve çok soluk ışıklar görmüştü... Şüphesiz şu an kasım ayındaydılar. Crozier, kar-eve geldiklerinden beri günleri takip etmeye çalışıyordu; ancak bu daimi karanlıkta yatma ve kalkma düzenlerinin çok farklı olması, kimi zaman on iki saat veya daha fazlasını uyuyarak geçirmeleri, zamanı hesaplamasına engel oluyordu. Fırtına nedeniyle sayısız günler boyunca içerde durmak zorunda kalıyorlar, geceleri ise, balık ve fok stoklarıyla geçinip gidiyorlardı.

Bugün hava açık olmasına rağmen gündüz çok soğuk geçmişti. Etrafta dönen takımyıldızları kış takımyıldızları olmalıydı. Hava soğuktu ve yıldızlar sanki yıllardır Crozier'ın Terör'ün güvertesinden veya kutba götürdüğü bir başka gemiden onları izlediğini biliyormuş gibi gökyüzünde dans ediyorlardı.

Tek fark, şu anda üşümüyor ve nerede olduğunu da bilmiyordu.

Crozier, Bayan Sessizlik'in kar-evin ve donmuş sahil ile denizin etrafındaki izlerini takip ediyordu. Aslında Crozier, kızın her zaman fok avlamak için gittiği denizin, kar-evin yaklaşık yüz metre kuzeyinde olduğunu bilseydi onun izlerini takip etmek zorunda kalmazdı.

Crozier hangi yönde olduğunu tayin etse bile nerede bulunduğunu söyleyemezdi.

Donmuş boğazlar, Kurtarma Kampı'nın ve tayfalarının Kral William Adası'nın güney kıyısına kurdukları kampların da güneyinde kalıyordu. O ve Sessizlik şu an güneyde, Kral William Adası'nın karşısındaki boğazda bulunan Adelaide Yarımadası'nda olmalıydılar, ya da Kral William Adasında. Bu bilinmeyen doğu ya da kuzeydoğu kıyıları beyaz adamın daha önce hiç bulunmadığı yerlerdi.

Crozier, vurulduğu zaman Bayan Sessizlik'in onu çadıra getirişini veya o hayata dönene kadar, kızın kaç çadır değiştirmiş olabileceğini bilmiyordu; ama kız, kar-evi inşa etmeden önce, balıktan yapılma kızakla çıktıkları yolculuğun ne kadar sürdüğünü belli belirsiz hatırlıyordu.

Burası her yer olabilirdi.

Eğer kız onları kuzeye götürmüşse, Kral William Adası'nda bile olmayabilirlerdi. Belki de Kral William Adası'nın kuzeydoğusundaki James Ross boğazının orada bir yerlerde ya da Boothia'nın doğusunda veya batısında kalan ve haritada olmayan bir adadaydılar. Ayın ışığını vurduğu gecelerde, Crozier denizden uzak tepeleri görebiliyordu. Bunlar dağ değil, Kral William Adası'ndan her kaptanın kolay kolay göremeyeceği genişlikteki tepelerdi ve kar-evin bulunduğu bölge, Terör Kampı'na oranla rüzgârdan çok daha iyi korunuyordu. Bu kadar korunaklı bir alanı değil Crozier, adamlarının hiçbiri bulamazdı.

Crozier, sahilin karlı, çakıllı ve parçalanmış buzlardan oluşan yolunu adımlarken adamlarını bulmak ve onların yanına gitmek için buradan ayrılması gerektiğini geçen haftalarda Bayan Sessizlik'e binlerce kez anlatmaya çalıştığını düşündü.

Ama kız her seferinde ona boş gözlerle bakıyordu.

Kızın onu anladığını biliyordu, İngilizce sözlerini anlamasa bile en azından duygularını anlıyor olmalıydı; ama ne bir ifadeyle ne de ipişaretleriyle ona cevap veriyordu.

Kız bazı şeyleri de zor anlıyordu; bu Crozier'ın, kızın ipleri parmakları arasında dans ettirerek çıkarttığı şekillerin arkasındaki karışık düşünceleri yavaş yavaş anlamasına benziyordu. Crozier'a göre bu esrarengiz bir şeydi. Bazı geceler, hangi vücudun ona hangisinin kıza ait olduğunu bilmeyerek uyanıyor ve kendini bu garip yerli kıza çok yakın hissediyordu. Kızın dili olmadığı ve onun yanındayken hiç ses çıkartmadığı halde bazen, karanlık buzlar arasından kızın ona, çabuk gelmesini söyleyen ya da fazladan zıpkın, ip veya bir alet getirmesi için haykıran sesini duyuyordu. Kız çoğu şeyi anlıyordu. Crozier, bazen her gece gördüğü rüyaların kızın rüyaları

olduğunu düşünüyordu. Bu yüzden, kendisi birliği beklerken uzağında beyaz cüppeli rahiplerin belirdiği kâbusu kızın da görüp görmediğini merak ediyordu.

Ama bu kız onu adamlarının yanına götürmeyecekti.

Crozier üç kere tek başına, o uyurken ya da uyur gözükürken, geçitten sürünerek kaçtı. Dayanması için yanına sadece bir çanta fok yağı ve kendini korumak için de bir bıçak almıştı. Ancak, iki kez bulundukları kara parçasının iç bölgelerinde bir kez de deniz buzullarının üstünde kayboldu. Günlerce yürüyebildiği yere kadar yürüdü ve sonunda bir yerde yığılıp kaldı. Adamlarını ölüme terk etmenin cezasını, kendi ölümünü kabullenmişti.

Her seferinde Bayan Sessizlik onu buldu. Ve her seferinde onu ayı postlarına sararak, üzerine yorganlar örterek birkaç kilometre ötedeki kar-evlerine sessizce taşıdı. Burada yorganın altında adamın donmuş ellerini ve ayaklarını çıplak göğsünde ısıtıyor ve Crozier ağlarken onun yüzüne bile bakmıyordu.

Şimdi ise onu yüzlerce metre ötedeki bir buzun üstünde, bir fokun nefes deliğine eğilmiş halde buldu.

Elinden geldiğince denemiş; ama Crozier hiçbir zaman buzdaki bu kahrolası nefes deliklerini bulamamıştı. Öyle ki bunları yazın gün ışığında, çok az ay ışığında, yıldızların ışığında ya da Bayan Sessizlik'in yaptığı gibi karanlıkta bulabileceğinden şüphe ediyordu. Pis kokulu foklar çok akıllı ve kurnazdılar; öyle ki Crozier ve adamları onca zaman içinde yalnızca birkaç kez fok avlayabilmişlerdi ve hiçbirini de o deliklerden değil.

Crozier, konuşan ipler aracılığıyla, bir fokun suyun altında nefes almadan yedi veya sekiz dakika, en fazla on beş dakika kalabildiğini anlamıştı. (Bayan Sessizlik bu zaman dilimlerini kalp atışlarıyla açıklamıştı ve Crozier de bu işaretleri başarıyla çevirmiş olduğunu düşünüyordu.) Eğer Sessizlik'in iplerini doğru anlıyorsa, bir fokun, köpek, kurt ya da kutup ayısı gibi karasal sınırları vardı. Foklar kışın bile, kendilerini bu sınırlarda koruyabiliyorlardı, böylece buz altındaki uygarlıklarında yeterli miktarda havalan oluyordu. Fok, etraftaki en ince buzu bulur ve onun altını bütün vücudunu sığdırabilecek genişlikte oyar, yalnızca nefes alabileceği kadar küçük bir deliği açık bırakırdı. Sessizlik ona ölü bir fokun keskin pençelerini göstermiş ve ne kadar işe yaradıklarını görmesi için de pençeleri buza geçirmişti.

Sessizlik ipler aracılığıyla Crozier'a, bir tek fokun bile düzinelerce nefes deliği açtığını anlatmıştı; ama Crozier o delikleri bulabileceğine emin değildi. Kızın iplerle açık bir şekilde gösterdiği ve kolayca bulabildiği delikler, görünmez buz bacalarının, basınç sırtlarının, buz bloklarının, küçük buzdağları ve büyük yarıkların ortasındaydı. Bu kahrolası yüzlerce ayrıntıyı karıştıracağına emindi.

Sessizlik şimdi bu deliklerden birinin yanına çömelmişti. Crozier düzinelerce metre ötedeyken, kız ona sessiz olmasını söyleyen bir mimik yaptı.

Sessizlik, elleri arasındaki ip şekilleriyle resimler yaparak fokun yaşayan en ihtiyatlı ve uyanık varlık olduğunu, bu yüzden de sessizlik ve gizliliğin fok avlamanın esasını oluşturduğunu anlattı. Bayan Sessizlik de adını buradan alıyordu.

Bir nefes deliğine ulaşmadan önce, -onların orada olduğunu nereden biliyordu?- Bayan Sessizlik, her seferinde bulup getirdiği geyik derilerini karda ve buzda ses çıkartmamak için yere koyuyor ve ayağındaki kalın çizmelerle onların üstüne basıyordu. Karanlıktaki nefes deliğine doğru, yavaş bir şekilde hareket ediyor, birkaç çatallı boynuzu karın içine yavaşça sokuyor ve bıçağını, zıpkınını, ipini ve diğer avlanma malzemelerini hazırlıyordu. Bu sayede onlara ses yapmadan ulaşabilecekti.

Kar-evi terk etmeden önce, Crozier giysilerinin hışırtı yapmasını önlemek için kol ve bacaklarının etrafına tendon sırımları bağlamıştı. Ama deliğe yakın bir yerde yürürse, fokun üstüne bir yığın teneke düşüren beyaz adam beceriksizliğiyle, fark edileceğini biliyordu. Eğer aşağıda bir fok varsa -ki Crozier buz yüzeyinin altını görmekte zorluk çekiyordu- Sessizlik'in onun için bıraktığı altmışa altmış genişlikteki geyik derisiyle yavaşça, dikkatlice ve dizlerinin üstünde gitmek zorunlu hale geliyordu.

Sessizlik nefes deliğini bulduktan sonra deliğin üstündeki karı bıçağıyla dikkatle kaldırdı ve zıpkın milinin dipçiğindeki kemik kazma ile deliği genişletti. Sonra buzu yoklayarak buzun altından üstüne çıkan derin bir kanal olup olmadığına baktı. Eğer yoksa zıpkının atılma şansı düşüktü, şimdi anlıyordu ve sonra yeniden küçük bir tümsek inşa etti. Kar yağmaya başlayınca, üstüne kar dolmaması için deliğin üzerini deri bir tülbentle örttü. Sonra kemiğin en ince noktasındaki uzun misinayı bir başka kemiğin ucuna taktı ve bu şeyi delikten aşağı sarkıttı. Düzenin diğer ucunda da boynuz çubukları vardı.

Kız bekliyor, Crozier onu izliyordu.

Saatler geçti.

Rüzgâr çıktı. Bulutlar yıldızları örtmeye ve arkalarındaki arazinin üstünden kar yağmaya başladı. Sessizlik orada, nefes deliğinin üzerine kapanmış bir halde duruyordu. Parkası ve başlığı yavaş yavaş karla kaplanıyordu, sağ elindeki sedef uçlu zıpkının ağırlığı arkasındaki çatallı boynuz ile destekleniyordu.

Crozier onun farklı yollardan fok yakaladığını görmüştü. Birinde,” buzda iki delik açıyor ve tam olarak foku tavlayıp kandırıyordu. Hayvanlar krallığının ihtiyar-ruhu fok balığıydı; ama Sessizlik asıl merak edilenin fok balığının Aşil topuğu olduğunu Crozier’a öğretmişti. Eğer Crozier, özel hazırlanmış zıpkınını buzun altındaki delikten geçirebilirse zıpkını hafifçe yukarı ve aşağı hareket ettirerek ucundaki iki ufak kemiğin titreşmesini sağlamış olacaktı.

Sonunda fok merakına yenik düşecek ve bunun ne olduğunu anlamak için çıkagelecekti.

Sessizlik, dolunay ışığı altında bir fok gibi göbeğini buzda oynatıyor, kollarını da adeta fokun paletleriymiş gibi hareket ettiriyordu. Crozier ise onu şaşkınlıkla izliyordu. Daha fokun kafası delikten görünmeden kız kolunu hızla hareket ettiriyor ve sonra bileğine uzun bir iple bağlı olan zıpkını geri çekiyordu. Diğer uçta da ölü bir fok balığı oluyordu.

Bu karanlık gece günde izlenecek tek şey fokun nefes deliğiydi ve Crozier saatlerce oturup Sessizlik’in belli belirsiz delik üstündeki bekleyişini seyretti. Her yarım saatte bir, yavaşça boynuz çubuklarını alıyor ve üzerinde üç kuş tüyü olan yaklaşık yirmi beş santimetre uzunluğunda eğik bir alet çıkarıyor ve nefes deliğinin üzerindeki buzda hafifçe cızırdatıyordu. Crozier bu sesi birkaç adım öteden bile duyamıyordu ama fok oldukça iyi duyuyordu ve yüzlerce metre uzaklıktaki bir başka nefes deliğinde olsa bile er geç merakına yenik düşüyordu.

Öte yandan, Crozier hâlâ Sessizlik’in foku nasıl görüp de zıpkınladığını anlayamıyordu. Belki yazın güneş ışığının altında, ilkbahar sonlarında veya sonbaharda hayvanın buzun altındaki gölgesi görülebilirdi; ama o küçük nefes deliğinin altında görünen burnu Yıldızların aydınlattığı bir gecede onu görebilmek mümkün müydü? Kızın uyarı cihazı titreştiğinde, fok geri dönecek ve daha derine dalacaktı. Fok yükselirken kokusunu mu alıyordu? Onu başka bir biçimde mi hissediyordu?

Yarıya kadar donmuştu. Dik oturmak yerine geyik derilerinin üzerinde uzanmaktan olacak. Sessizlik’in küçük kemik ve tüy göstergesi titreşirken

Crozier uyuklamış olmalıydı.

Kız hareketlendiği zaman birkaç dakika uyanık kalıyordu. Zıpkını dipçiğinden kaldırıyor ve Crozier'ın uyanmasından daha kısa bir süre içeresinde onu yeniden nefes deliğine fırlatıyordu. Sonra kaykılıp buzda kaybolan kalın ipe asılıyor ve onu çekiyordu.

Crozier ayaklarıyla mücadele ediyordu; sol ayağı çok fena ağrıyor ve ağırlığını taşıyamıyordu. Topallayarak kızın yanına geldi. Fok avındaki en can alıcı anlardan biriydi; zıpkının ucundaki şey kıvranmaya başlamadan önce onu yukarı çekecek ya da buzun içinde cebelleşerek ölü fokun peşinden derinlere dalacaktı. Hız, Donanma'nın ona hep söylediği gibi; hız, her şeyin temeliydi.

Birlikte uğraşıp ağır hayvanı delikten çıkardılar. Sessizlik, kuvvetli kollarından biriyle ipi çekiyor, diğer elinde de bıçağıyla buzu yarıp deliği genişletiyordu.

Crozier'ın karşılaştığı en kaygan şey olan fok ölmüştü. Hayvanın jilet gibi keskin pençelerinden korunmaya çalışarak eldivenli elini bir paletin altına koydu ve ölü hayvanı kaldırarak buzun üstüne bıraktı. Tüm bunlar olurken, görevini yapmış olmanın rahatlığıyla küfrediyor, kahkahalar atıyor ve sonra yine sessizleşiyordu. Bayan Sessizlik, elbette, çıkan nefesi dışında sessizdi.

Crozier, fok buzun üstünde güvendeyken, bundan sonra ne olacağını bildiği için arkasına yaslandı.

Fok, alçak bulutlar arasındaki yıldızların ışığı altında artık oldukça net görülüyor ve siyah gözlerini kırpmadan yatıyordu. Açık olan ağzından akan siyah kan mavi-beyaz karın üstüne damlıyordu.

Gösterdiği çabanın sonunda nefes nefese kalan Sessizlik, buzda dizleri üzerinde ilerliyordu. Neden sonra, ölü fokla yüz yüze gelecek biçimde karnı üzerine uzandı.

Crozier sessizliğini koruyarak geriye bir adım daha attı. Garip ama kendini çocukken gittiği Memo Moira'nın kilisesindeki gibi hissediyordu.

Sessizlik parkasına uzanıp sedeften yapılmış matarasındaki suyu ağzına boşalttı. Suyu sıvı olarak tutabilmek için, matarayı kürklerin altındaki çıplak göğüslerinin arasında taşıması gerekiyordu.

Dudaklarını fokun dudağına koyarak onu garip bir şekilde öptü. Kızın ağzını açışı bile en az dört kıtadan erkekle birlikte olan fahişelerin tavrını andırıyordu.

Crozier, ama onun dili yok, diye hatırlattı kendine.

Ağzındaki suyu fokun ağzına akıtıyordu.

Eğer fokun yaşayan ruhu henüz vücudundan çıkmadıysa, onu öldüren zıpkının ve sedef kancalı mızrak ucunun güzelliğine, Sessizlik'in onu öldürürkenki sinsiliğine, sabrına ve kullandığı avlanma tekniğine hayran kalırdı. Diğer fok-ruhlara gidip, böylesi taze ve temiz su içme şansını yakalamak için bu avcının yanına gitmeleri gerektiğini söylerdi.

Crozier'ın tüm bunları nasıl bildiğine dair bir fikri yoktu. Çünkü Sessizlik bunları ona iplerle anlatmamış ya da mimikleriyle ifade etmemişti. Yine de doğru olduğunu biliyordu. Sanki bu bilgi her sabah ona eziyet eden baş ağrılarından geliyordu.

Ayin sona ermişti. Sessizlik ayağa kalktı, pantolonlarındaki ve parkasındaki karı silkeledi, değerli aletlerini topladı ve beraberce ölü foku kar-evlerinin bulunduğu yüz seksen metre öteye kadar sürüklediler.

Bütün akşam yemek yediler. Görünüşe göre Crozier şimdiye dek hiç bu kadar tıka basa doymamıştı. Her ikisinin yüzü de bir domuzun kıçı gibi yağlıydı. Akşamın sonlarına doğru, kendi yüzünü ve Sessizlik'in aynı ölçüde yağlanmış yüzünü işaret ederek kahkahalara boğuldu.

Sessizlik tabii ki hiç kahkaha atamıyordu; ama Crozier, geyik derisinden şortu dışında bir şey giymemiş olan Sessizlik'in aceleyle geçidin girişine gidip ellerinde avuç dolusu taze karla geri geldiğinde yüzündeki gizli gülümsemeyi fark etmişti. Yüzlerini yumuşak geyik derisiyle silmeden önce karla temizleyeceklerdi.

Buz gibi su içtiler, ısıtıp biraz daha fok yediler, yine su içtiler, dışarı çıkıp tuvalet ihtiyaçlarını giderdiler, nemli kıyafetlerini az yanan fok yağı ateşinin üzerindeki rafa koyarak kuruttular, ellerini ve yüzlerini yeniden yıkadılar, dişlerini parmaklarıyla ve iple bağlı çubuklarla fırçaladılar ve soyunup yorganın altına yuvarlandılar.

Crozier, Sessizlik'in küçük ellerini apış arasında ve gizli bölgelerinde hissettiği zaman uykudan uyandı.

Hemen sertleşerek tepki verdi. Son fiziksel ağrısını ve Eskimo kızıyla yaşadıklarının vicdan azabını unutmamıştı; bu ayrıntılar aslında kızın küçük ve ama ısrarcı parmakları penisinin yakınındayken aklında bile değildi.

İkisinin de soluk alıp verişleri hızlanmıştı. Kız bacağını adamın apış arasına uzatmış aşağı yukarı hareket ettiriyordu. Crozier onun ılık göğüslerine yapışıp kızın cayır cayır yanan yuvarlak kalçasını kavrayarak kasıklarını sıkıca bacaklarına doğru çekti. Penisi sertleşmiş, nabız gibi atıyordu ve şişmiş ucu, kızın sıcak teniyle olan her geçici temasta fok

göstergesindeki tüyler gibi titreşiyordu. Vücudu, derinlerdeki bilge içgüdülerinden hisler yüzeyine doğru hızla yükselen bir fok gibiydi.

Sessizlik üzerlerindeki yorganı bir kenara attı ve Crozier'ın kucağına oturdu. Elini aşağı uzatıp zıpkın fırlatırcasına hızlı hareketlerle onu içine aldı. Tek bir vücut olmaya başladıklarında Crozier, "Ah, Yüce İsa..." diye inledi. Kızın, Crozier'ın gergin penisi karşısındaki direncini ve yavaş yavaş teslim oluşunu hissediyordu. Bir bakireyle birlikte olduğunun farkındaydı. Ya da bu bakire onunla birlikte oluyordu. "Oh, Tanrım," daha vahşice hareket etmeye başlıyorlardı.

Kızın omuzlarını aşağı doğru iterek onu öpmeye çalıştı; ama kız yüzünü çevirdi. Ve yüzünü onun yanaklarına, boynuna koydu. Crozier Eskimo kızlarının nasıl öpüşüleceğini bilmediklerini unutmuştu... Kuzey kutbunu keşfe giden İngilizlere eski duayenlerin ilk anlattığı şeydi bu.

Sorun değildi.

Bir dakika içinde ya da daha kısa bir zamanda kızın içine boşaldı. Çok zaman geçmişti.

Sessizlik hâlâ onun üzerinde yatıyordu, küçük ve terli göğüsleri adamın terli göğsünde dümdüz olmuştu. Her ikisi de birbirinin hızlı kalp atışlarını hissedebiliyordu.

64
CROZİER

*

O yeryüzünü yarattığında
Tulinigraq, Kuzgun,
Işığı düşleyen İki Adamı duydu
Dünya hâlâ karanlıktı
Işık yoktu.
Her şey her zamanki gibi karanlıktı.
Güneş yoktu.
Ay, yıldız ve ateş yoktu.
Kuzgun, kardan bir ev bulana dek,
Yaşlı adamın kızıyla birlikte yaşadığı,
Denizden uzak olan o yere uçtu.
Biliyordu gizlediklerini ışığı- bir parça ışığı sakladıklarını.
İçeri girdi.
Geçitten yukarı süründü ve katana baktı.
İki deri çanta asılıydı,
Biri karanlığı tutuyordu,
Diğeri ise aydınlığı.

*

Düşünmeye başladığında kızdan kan gelip gelmediğini merak etti. Güzel beyaz yorganları kirletmek istemiyordu. Ancak Sessizlik yine kalçalarını oynatıyordu. Bu sefer düz ve bacaklarını ayırarak oturmuştu, karanlık bakışlarını Crozier'dan ayırmıyordu. Koyu meme uçları onu izleyen bir çift göz gibiydi. Hâlâ onun içinde sertti ve kızın hareketleri onu yeniden hayata getiriyor, ona güç veriyor ve kendi kalçalarıyla onunkilere bir kez daha cevap vermesini sağlıyordu. Bu, Francis Crozier'ın İngiltere'de, Avustralya'da, Yeni Zelanda'da, Güney Amerika'da veya herhangi bir yerde karşılaştığı fahişelerle birlikteyken başına hiç gelmemişti. Kız kafasını arkaya atıp güçlü elini adamın göğsüne koydu.

Saatlerce seviştiler. Sonra kız ikisine su getirmek için yataktan kalktı; asılı bıraktıkları küçük Goldner tenekesinin üzerine elbise kurutma alevinin erittiği karlar damlıyordu. Sularını içtikten sonra kız, kalçalarına bulaşan kanı alelade bir şekilde temizledi.

Sonra sırtüstü yatıp bacaklarını açtı ve güçlü elleriyle Crozier'ı kendine doğru çekti.

Güneş doğmuyordu; dolayısıyla Crozier bütün o uzun kutup gecesi boyunca sevişip sevişmediklerini asla bilemeyecekti. Belki de durup dinlenmeden günlerce sevişmişlerdi. Terlerinin ve nefeslerinin nemiyle duvarlarda oluşan damlalar kar-evin astarsız bölümlerinden damlıyordu. Evleri öyle sıcaktı ki üzerlerindeki yorganı yere atıp yarım saat içinde uykuya daldılar.

*

Babası uyurken, kız orada oturuyordu.
Kördü kız. Tulunigraq düşüncesinin gücüyle,
Kızın oyun oynamasını sağladı.
Adamı uyandırıp "Toplarla oynamama izin ver!" diye ağladı kız,
Yaşlı adam uyandı ve gün ışığını tutan çantayı İndirdi yere.
İçindeki aydınlığın ısıttığı,
Geyik derisine sarılı ışık,
Dışarı çıkmak istiyordu.
Kuzgun, düşüncesinin gücüyle
Kızın gün ışığı-topunu kalak'a atmasını sağladı.
"Hayır!" diye bağırdı baba.
Çok geçti. Top kalaktan çıkıp,
Geçide düştü.
Tulunigraq bekliyordu.
Topu tuttu. Geçitten çıktı,
Gün ışığı topunu alıp kaçtı.
Kuzgun, gagasıyla
Yırttı deri-topu. Gün ışığında yırttı.
Kar-evdeki adam onu söğütler
Ve buzlar boyunca kovaladı.
Ama gün ışığı adam, insan değil
Bir şahindi.
"Pttqihtuakr diye çığlık attı Peregrine,
"Seni öldüreceğim, üç kâğıtçı!"
Şahin Kuzgun'un üstüne uçtu.
Kuzgun deri-topu çoktan açmıştı,
Gün ağardı.
Işık düştü her yere.

Quagaa Sila! Gün ağardı!
“Uunukpuaqf Uunukpuagmun! Karanlık!”
Diye çığlık attı Şahin.
“Quagaa! Her yere ışık!”
Diye haykırdı Kuzgun.
“Gece” “Gündüz” “Karanlık” “Aydınlık” “Gece” “Işık”
Durmadan bağırdılar.
Kuzgun haykırdı “Dünyaya aydınlık!”
“Gerçek İnsanlar için aydınlık!”
İyi olmazdı
Birine sahip olup,
Diğerine olmasaydık.
Böylece Kuzgun aydınlığı getirdi.
Diğer yerlerde karanlığı hızla tuttu Peregrine.
Hayvanlar savaştı.
İki Adam savaştı.
Birbirlerine fırlattılar aydınlık ve karanlığı.
Gündüz ve gece dengelendi.
Kış yazı izler. İki yarı.
Aydınlık ve karanlık tamamlar birbirini.
Yaşam ve ölüm tamamlar birbirini.
Sen ve ben tamamlarız birbirimizi.
Dışarıda, geceleri Tuunbaq yürür.
Nereye dokunsak,
Orası ışık.
Her şey dengelenir.
*

65
CROZIER

Öğle vakti uzun kızak yolculuğu için yola çıktıkları zaman yüzünü sadece birkaç dakikalığına gösteren güneş, güney ufkunda belirmeye başlamıştı.

Crozier, onlara yola çıkma kararını aldıran şeyin bu kısa süreli gün ışığı olmadığını biliyordu. Günün kalan yirmi üç buçuk saatinde devam eden fırtına Sessizlik'e zamanın geldiğini söylemişti. Kar-evlerini geride bıraktıklarında üzerlerinde titreyerek parlayan ışık halkaları bir yumruğun açılıp kapanan parmaklarını andırıyordu. Bu Şafak Tanrıçası, karanlık gökyüzünde her geçen gün daha da güçleniyordu.

Uzun yolculuk için kızak önemli bir araçtı. Bu seferki kızağın rayları suaygırı dişi ve talaş halindeki tahta parçalarının birbirine bağlanmasıyla yapılmıştı ve Crozier'ın yürüyemediği zamanlarda Sessizlik'in onu taşıdığı 1,83 metrelik balık raylı kızaktan iki kat daha uzundu. Raylar için çürümüş bitkilerden oluşan bir macun kullanmak yerine balina kemiği ve yassılaştırılmış sedef kullanılmıştı. Buna rağmen Sessizlik ve Crozier kızağın raylarını günde birkaç kez buz parçalarıyla kayganlaştırıyorlardı. Kızağın çapraz bölümleri ve yatak bölümü pervazı, boynuzlarla ellerinde son kalan tahta parçalarından; arka taraftaki yüksek direkler ise suaygırı dişleri ve yine boynuzlardan oluşuyordu.

Deri kayışların ikisi de çekiş için yeterince gergindi ve Crozier, Sessizlik'in bu kızağı yıl bitmeden bir köpek takımının çekmesi umuduyla yaptığını biliyordu.

Kız, hamileydi. Bunu iplerle veya bakışlarla Crozier'a anlatmamış olmasına rağmen ikisi de biliyordu. Her şey iyi giderse, bebek Crozier'ın düşündüğü gibi temmuz ayında dünyaya gelecekti.

Kızakta, yorganları, postları, pişirme araç gereçleri, çözülmüş su doldurdukları fok derisine sarılmış Goldner tenekeleri, donmuş balık, fok, tavşan ve kar tavuğu vardı. Crozier'a göre bu kadar yiyecekle uzun bir süre idare edilebilirdi. Buzdayken aldığı kararlara bağlı olarak yiyeceklerin bir kısmını birilerine hediye de edebilirlerdi. Bu yüzden oruç tutacaklardı; ama sadece Crozier'ın oruç tutması yeterdi; çünkü karısı Sessizlik de bu oruçta ona katılır ve kocası yemek yemediği zaman o da yemezdi. Eğer Crozier

ölürse, Sessizlik yemekleri ve kızağı alıp yaşadığı topraklara geri döner ve oradaki işlerine devam ederdi.

Günlerce kuzey kıyısında uzanan etekler ve sarp tepeler boyunca yolculuk ettiler. Bazen fiziksel koşullar onları çok zorlasa da uzun süre orada kalmaya niyetleri yoktu. Henüz yoktu.

Buzlar ufak ufak kırılmaya başlamıştı. Bu açıklıklarda ya da polinia'larda balık avlamak için duramazlardı. Ancak hızlanıp günden en az on saat yol alarak kızağı sürükleyebildikleri yere kadar sürüklerlerse, gidecekleri yere bir an önce varabilirlerdi.

Sekizinci gece bir tepede mola verdiler, aşağıda bir grup kardan kubbenin ışığı görülüyordu.

Sessizlik bu küçük köye rüzgâr yönünden yaklaşırken sahipli ya da başıboş birkaç köpek deliler gibi havlamaya başlamıştı bile.

Crozier aydınlık yapılara baktı. Bir büyük ve en az dört küçük kar-kubbenin birbirine geçitlerle bağlandığı bir ev gördü. Bu topluluğu görmek bir yana sadece düşüncesi bile Crozier'ın midesine kramplar girmesine neden oluyordu.

Aşağıda kardan blokların ve geyik derilerinin boğduğu kahkaha sesleri yükseliyordu.

Şimdi oraya gidebilir, Kurtarma Kampındaki adamlarını bulup kurtarmak için onlardan yardım isteyebilirdi. Crozier bu köyün, Kral William Adası'nın diğer tarafındaki sekiz Eskimo'nun katliamından kaçan Samanlara ait olduğunu biliyordu. Sessizlik'in ailesi de bu katliamda ölmüştü.

Aşağıya inip onlardan yardım isteyebilirdi. Sessizlik'in de onu takip edip ipleriyle bunu onlara anlatabileceğini biliyordu. O artık karısıydı; ama burada kendisinden istenenleri yapmadıkça, Sessizlik'in kocası bile olsa, bu Eskimolar onu gülücüklerle selamlayarak karşılayabilir ve sonra o yemek yerken ya da dalmışken bileklerini bağlayıp kafasına bir torba geçirerek onu öldürene dek dövebilirlerdi. Kanının beyaz karın üstüne aktığını hayal etmişti.

Belki de öyle olmayacaktı. Belki Sessizlik de ne olacağını bilmiyordu. Eğer o da benzer bir gelecek hayal ettiyse, bunu iplerle dile getirmemişti.

Şimdi bunu düşünmek istemiyordu. Diğer konuyla ilgili bir karara varmadıkça bu köy, onun kaderi olmayacaktı.

Karanlıkta kıza başını salladı ve geri dönüp kızaklarını kuzey kıyısı boyunca çekmeye devam ettiler.

Kızağın boynuzlarına astıkları geyik derisi, Sessizlik ile Crozier'ı birkaç saatlik uykularında soğuktan koruyordu. Günler ve geceler boyunca süren yolculukta Crozier'ın düşünecek çok vakti olmuştu.

Son aylarda, belki konuşacak kimsesi ya da konuşmasına yüksek sesle cevap verecek biri olmadığından zihni ve kalbiyle farklı birer ruha sahiplermiş gibi konuşmaya başlamıştı. Kendi ruhu, en yaşlı ve yorgun olanı, geçirdiği her sınavda başarısız olduğu nu biliyordu. Adamları; güvendiği bütün adamlarını ölmüştü. Zihni bir kısmının hâlâ yaşıyor olmasını umuyordu; ama kalbinin ruhu Tuunbaq'ın topraklarına giren her adamın ölmüş olduğunu biliyordu. Kemikleri adsız bir kıyıda ya da yüzen bir buz tabakasında parıldıyor olmalıydı. Başaramamıştı. En azından onları takip edebilirdi.

Crozier, kışı Kral William Adası'nın kuzeydoğusunda geçirdiklerini sanıyor; Terör Kampı ve Terör'le aynı enlemde bulunduklarını düşündüğü halde hâlâ nerede olduğunu bilmiyordu; ama buralar buz tutmuş denizin en az yüz altmış kilometre batısındaydı. Eğer Terör'e dönmek isteseydi, denizden batıya doğru yol alıp Kral William Adası'nın kuzey kıyısı boyunca ilerleyecek ve kırk kilometre sonra da on ay önce terk ettiği gemisine ulaşacaktı.

Teröre geri dönmek istemiyordu.

Crozier burada geçirdiği zaman içinde nasıl hayatta kalınacağını öğrenmişti. Kurtarma Kampı'na hatta Back Nehri'ne giden yolu bulabileceğini düşünüyor; giderken bir yandan avlanıp bir yandan da kaçınılmaz fırtınalara karşı kar-evler ya da deri çadırlar inşa edebileceğine inanıyordu. Onları terk ettikten on ay sonra bu yaz, adamlarını aramaya başlayabilir ve yıllar sürse de onları bulabilirdi.

Hangi yolu seçerse seçsin Sessizlik'in her şeyi göze alarak peşinden geleceğini biliyordu.

Ama kızın bunu yapmasını istemeyecekti. Eğer mürettebatının arkasından güneye giderse yalnız olmalıydı; çünkü edindiği tüm bilgi ve yeteneklerine rağmen böylesine bir araştırmada sağ kalma şansı düşüktü. Eğer buzda ölmezse, güneye giderken geçeceği nehirde yaralanabilirdi. Eğer nehir, aldığı yara ya da hastalığı yolda onu öldürmezse, misafirperver Eskimo gruplarıyla ya da daha güneydeki vahşi yerlilerle karşılaşabilirdi. İngilizler, Eskimoların ilkel ama barışçıl, zor öfkelenen, savaş karşıtı insanlar olduklarına inanırlardı. Ancak Crozier asıl gerçeği rüyalarında görmüştü: Onlar insanoğluydu, tahmin edemeyeceği herhangi ırktan

herhangi bir adam gibi. İnsanoğlu sık sık mücadele eder, öldürür ve zorda kalınca birbirini bile yerdi.

Kurtulmak için güneye gitmektense daha kısa ve güvenli bir rotası olduğunu biliyordu: Yazın buz kütleleri eriyip birbirinden ayrılmadan önce doğuya doğru gidip Boothia Yarımadasının doğu kıyılarını geçebilir, kuzeyde yer alan Fury Sahiline varabilirdi. Orada balina avcılarını ya da bir kurtarma gemisini bekleyebilirdi. Bu, hayatta kalıp kurtulması için mükemmel bir fırsattı.

Peki ya o medeniyete, İngiltere'ye, geri dönmeyi yalnız başına başarsaydı? Her zaman, adamlarının ölümüne göz yuman bir Yüzbaşı olarak hatırlanacaktı. Askeri Mahkeme son kararı verecekti; ama ceza ne olursa olsun, bu utanca ömrü boyunca mahkûm olacaktı.

Onu doğuya veya güneye gitmekten caydıran şey bu değildi.

Yanındaki kadın onun çocuğunu taşıyordu.

Francis Crozier'ın yaptığı hatalar en çok kendisini yaralıyordu.

Nerdeyse elli üç yaşındaydı, bundan önce sadece bir kere sevmişti: Bir kadına âşık olmuş ve ona evlenme teklif etmişti; ama kadın onu denizcilerin rıhtım fahişelerini kullandığı gibi kullanıp atmıştı. Hayır, diye düşündü, benim rıhtım fahişelerini kullandığım gibi.

Şimdi düşlerini paylaştığı Sessizlik'in yanında uyanıyor ve onun da kendi düşlerini Crozier'le paylaştığını biliyordu. Kızın sıcaklığını hissediyor ve bu sıcaklığa cevap veriyordu. Her gün dışarıya çıkıyor, bilgi ve becerilerini kullanarak hayatla mücadele ediyorlardı. Diğer ruhları avlıyor ve bu ruhları yiyorlardı. Böylece bu iki ruh biraz daha uzun yaşayabiliyordu.

Bizim çocuğumuzu taşıyor. Benim çocuğumu.

Ama bu olayın, onun birkaç gün içinde vermesi gereken kararla bir ilgisi yoktu.

Neredeyse elli üç yaşındaydı ve şimdi ondan, mantıksız, onu ancak güldürebilecek bir şeye inanması isteniyordu. Çok korkunç ve acı veren bir şeyi yapması isteniyordu. Yaptığı bu şey onu öldürmese bile delinebilirdi.

Sezgilere aykırı bir deliliğin doğru olduğuna inanmak zorundaydı. Düşlerine ve bu kadına duyduğu aşka inanmak ve mantığını bir kenara atmak zorundaydı...

Ne için?

Biri veya bir şey olabilmek için.

Rengârenk göğün altında Sessizlikle beraber kızağı iterken kendi kendine Francis Rawdon Moira Crozier'ın hiçbir şeye inanmadığını hatırlattı.

Az çok bir şeye inanıyorsa, o da Hobbes'un Leviathan'ıydı.

Hayat yalnız, zavallı, iğrenç, yabani ve kısadır.

Akılcı bir adam bunu asla inkâr edemezdi. Francis Crozier, düşlerine, baş ağrılarına ve yeni tuhaf inancına rağmen, hâlâ akılcı bir adamdı.

Eğer smokinli bir adam bile, Londra'daki köşkünün kömürle ısıtılan kütüphanesinde, hayatın yalnız, zavallı, iğrenç, yabani ve kısa olduğunu anlayabilmişse; isimsiz bir adadaki bir başka adam gökyüzünün çılgına döndüğü bu kutup gecesinde, kızağındaki yığınla donmuş et ve kürkü binlerce kilometrelik buzullar üstünde çekerken hayatın gerçekten öyle olduğunu nasıl reddedebilirdi ki?

Hele hayal etmenin bile tüyler ürpertici olduğu bir kaderi yaşıyorken.

Kızağı kıyı boyunca ittikleri beşinci günde, adanın sonuna geldiler ve Sessizlik onları kuzeydoğuya yönlendirdi. Basınç sırtları ve yer değiştiren buz tabakaları yüzünden burada yavaş ilerliyorlardı ve daha fazla çalışmak zorundaydılar. Kızağı kırmamak için de yavaş hareket ediyorlardı. İçme suyu için fok yağı ocağında erittikleri karı kullanıyorlardı. Buzun üstünde Sessizlik'in gösterdiği pek çok nefes deliği olsa da taze et yakalamak için durmuyorlardı.

Güneş, her zamanki gibi sadece otuz dakikalığına gözüküyordu. Crozier saatten emin olamıyordu; çünkü Hickey onu vurduktan sonra saati de giysileriyle birlikte kaybolmuştu. Daha sonra Sessizlik onu kurtarmıştı... Nasıl yaptıysa. Hiç anlatmamıştı.

Bu ilk kez öldüğüm zamandı, diye düşündü.

Şimdi ise başka bir şey olması için tekrardan ölmesi isteniyordu.

Ama kaç insan böyle ikinci bir şans yakalayabilirdi ki? Seferindeki yüz yirmi beş adamın öldüğünü ya da kaybolduğunu gören kaç Yüzbaşı böyle bir şey isterdi ki?

Ben kaybolabilirdim.

Crozier, her gece yatmak için soyunduğunda kolundaki, göğsündeki, karnındaki ve bacağındaki yosunlu yaraları görüyor ve sırtındaki mermi izlerinin ne kadar korkunç olduğunu hayal edebiliyordu. Bu yaralar, ömrü boyunca geçmişi hakkında sessiz bir açıklama ve özür olarak kalacaktı.

Boothia'nın doğusuna doğru yürüyebilir, bu kıyılardaki ılık sularda Kraliyet Donanması'ndan ve diğer İngiliz kurtarma gemilerinden

saklanarak zenginlik içinde avlanıp balık tutabilir ve Amerikalı balina avı gemilerini bekleyebilirdi. Birinin buraya gelmesi iki veya üç yıl sürse bile buna dayanabileceğine kesinlikle inanıyordu.

Daha sonra, kendi evi olduğuna bile şüphe duyduğu İngiltere'ye gitmektense Amerikalı kurtarıcılarına hafızasını kaybettiğini, hangi gemiye ait olduğunu ve başına gelenleri hatırlamadığını anlatabilirdi. Yaralarını da kanıt olarak gösterir ve balina avı sezonunun sonunda onlarla birlikte Amerika'ya gidip orada yeni bir hayata başlayabilirdi.

Bu yaşa gelmiş kaç insan yeni bir hayata başlama şansını yakalayabilirdi ki? Bunu pek çok insan isterdi.

Peki, Sessizlik onunla birlikte gelir miydi? Sonra denizcilerin bakışlarına, gülüşlerine, New England veya New York şehrindeki bazı "medeni" Amerikalıların acımasız bakışlarına, fısıltılarına dayanabilir miydi? Bu son derece garip ülkede, her zaman son yabancı olacağını bilerek kürklerini Amerikan bezi elbiselerle ve balina kemiği korselerle takas eder miydi? Evet ederdi.

Crozier buna adı gibi emindi.

Sessizlik onunla birlikte gelir ve yabancı olmanın bütün sefaletini çekerdi. Sonunda Goldner tenekelerinden saçılan zehrin Fitzjames'i öldürdüğü gibi, buradaki tüm o adi, ahlâksız bozuk düşünceler de Sessizlik'i kısa zamanda öldürürdü.

Crozier bunu da biliyordu.

Ancak oğlunu gelişmiş bir ülkede, Amerika'da büyütebilir ve büyük olasılıkla özel bir yelkenli gemide kaptan olarak yeni bir hayata başlayabilirdi. Kraliyet Donanması'nda ve keşif hizmetinde bir subay ve bir beyefendi olarak hep başarısızlıklar yaşamıştı; aslında hiçbir zaman bir beyefendi olamamıştı. Ama Amerika'da bunu kimse bilmek zorunda değildi.

Hayır, hayır, bir yelkenli gemi onu alıp tanındığı limanlara götürecekti. Eğer herhangi bir İngiliz donanma subayı tarafından kimliği tespit edilirse asker kaçağı olarak suçlanıp, asılabilirdi. Sadece küçük bir balıkçı teknesi New England'ın bazı küçük liman köylerinde, belki de Sessizlik öldükten sonra, limanda onu bekleyen ve çocuğunu büyütecek olan bir Amerikalı eş için balık tutan küçük bir balıkçı teknesi...

Amerikalı bir eş mi?

Crozier, sağında koşum takımlarını gererek, kızağı onunla birlikte çekmeye çalışan Sessizlik'e bir bakış attı. Şafak Tanrıçası'nın gizemli kızıl,

kırmızı, mor ve beyaz ışıkları kürklü başlığını ve omuzlarını boyuyordu. Sessizlik ona bakmıyordu; ama Crozier aklından geçenleri bildiğine emindi. Şimdi bilmiyorsa bile gece yataklarına kıvrılıp yattıklarında rüyalarında bunu öğrenecekti.

İngiltere'deki evine gidemezdi. Amerika'ya da gidemezdi.

Ama bu seçenek...

Titreyerek başlığını öne çekti. Bu sayede yüzünün her iki yanında bulunan kutup ayısı kürkü, nefesinin ve vücudunun sıcaklığını daha iyi muhafaza ediyordu.

Francis Crozier artık hiçbir şeye inanmıyordu. Hayat yalnız, zavallı, iğrenç, yabani ve kısaydı. Hiçbir planı, anlamı ve bu sefaletle bayağılığı telafi eden hiçbir gizli sırrı yoktu. Son altı ayda öğrendiği hiçbir şey onu bu düşüncenin aksine ikna edememişti.

Edememiş miydi?

Kızağı buz parçalarının üzerinde çekmeye devam ettiler. Sekizinci günde durup mola verdiler.

Bu yerin önceki hafta geçmiş oldukları diğer buz kütlelerinden bir farkı yoktu. Biraz düz, belki daha dar buz bloklar ve basınç sırtları vardı ama gerçekte sadece bir buzul parçasıydı. Crozier uzaktaki tek tük küçük polinia'yı görebiliyordu. Koyu renkli suları beyaz buzdaki lekeler gibiydi; buz burada kırılır ve hiçbir yere gitmeyen pek çok küçük parçaya ayrılırdı. Eğer bahar bu yıl gerçekten iki ay önceden gelmiyorsa, onun taklidini iyi yapıyor demekti. Crozier buzdaki erken çözülmeleri daha önceki kutup deneyimlerinden biliyordu. Buz parçaları nisan ayının sonlarına veya daha geç bir tarihe kadar erimeye başlamazdı.

Bu sırada, açık suda yer yer fokların nefes delikleri bulunabilirdi, muhtemelen balina veya kılıç balığı avlama şansı da doğabilirdi ama Sessizlik avla ilgilenmiyordu.

Koşum takımlarını bırakıp etrafa baktılar. Güneyden gelen alacakaranlığın geçmesini beklerken kızağı çekmeye kısa bir ara vermişlerdi.

Sessizlik, Crozier'ın önüne geçti, önce kocasının eldivenlerini daha sonra kendi eldivenlerini çıkarttı. Rüzgâr çok sertti ve ellerini bir dakikadan fazla dışarıda tutamıyorlardı. Sessizlik adamın ellerini kendi elleri arasına alarak ona baktı. Bakışlarını doğuya çevirdi, sonra güneye ve son olarak yine Crozier'a baktı.

Soru gayet açıktı.

Crozier kalbinin hızla attığını hissedebiliyordu. Yetişkinlik hayatında hiç bu kadar korkmamıştı. Elbette bu Hickey'in onu tuzağa düşürdüğü geceki gibi değildi.

"Evet," dedi.

Sessizlik eldivenlerini giydi ve kızağı çözmeye başladı.

Crozier eşyaları indirmesine yardım edip kızağı boşalttı, kızın burayı nasıl yeniden bulabildiğine şaşırıyordu. Crozier, onun bazen yön bulmak için manzaraya değil yıldızlara ya da aya dikkat ettiğini öğrenmişti. Görünüşte karlı boş bir arazide bile, kar sırtlarını ve rüzgârların oluşturduğu kar tepeciklerini, hatta bu sırtların hangi yola doğru gittiğini tespit edebiliyordu. Sessizlik gibi, Crozier de zamanı ölçmeye; yalnız gün içindeki zamanı değil, uykuda geçen zamanı da ölçmeye çalışıyordu.

Buz üstündeyken her zamankinden daha dikkatliydi. Özellikle ince buz tepecikleri, kıştan kalan buzlar, yeni basınç sırtları, kalın buz tabakası ve yeni buzullar tehlike oluşturmaktaydı. Şimdi, bulutların hafif karartısı içinde uzak bir yol görüyordu. Tehlikeden; neredeyse görünmez olan çatlaklardan ve bozuk buzlardan kaçınıyordu; ama bunu yaptığının farkında bile değildi.

Peki, neden burası? Yapacakları şey için buranın uygun olduğunu nereden bilmişti?

Bunu yapmak üzereyim, dediğinde kalp atışlarının hızlandığını fark etti.

Daha vakit vardı.

Hava kararmadan kızağa bazı çıtalar bağlayıp çadırın iskeletini yapmak için direkleri çözdüler, amaçları sadece birkaç gün durmaktı. Kar-ev inşa etmek için gereken eğimi bulmak zorunda değillerdi ve süslü püslü bir çadır kurarak çok güç harcamalarına da gerek yoktu. Onları soğuğa karşı koruması yeterliydi. Bu yüzden çadırın dışına konulması gereken çoğu deri içeri konulmuştu.

Crozier yere serecekleri ve üstünde uyuyacakları kürkleri düzenliyordu. Sessizlik ise dışarıda, topladığı buz parçalarını hızla ve ustalıkla keserek çadırın rüzgâr alan tarafına alçak bir duvar yapıyordu. Bu biraz olsun işe yarardı.

Sessizlik, içeride Crozier'a fok yağı ocağını ve çadırlarının geyik derisiyle kapladıkları girişinde yer alacak boynuzdan tezgâhı yerleştirmesi için yardım etti; sonra da kar eritip su içmeye başladılar. Ayrıca tezgâhı ve alevi, giysilerini kurutmak için de kullanacaklardı. Rüzgâr, geride sadece rayları kalan terk edilmiş kızağın etrafını karla kapladı.

Üç gündür ikisi de oruç tutuyordu. Hiçbir şey yemiyorlar, açlıklarını bastırmak için su içiyorlardı. Kar yağsa bile çadırı saatler boyunca terk edip gevşemeye çalışıyorlardı.

Crozier sırayla zıpkını ve mızrağı geniş bir buz bloğa fırlatıyordu. Bu malzemeler Sessizlik'in katliam mahallinde ölen aile bireylerine aitti. Sessizlik kendileri için aylar önce ağır ve uzun ipli bir zıpkın ile ondan daha hafif olan bir mızrak hazırlamıştı.

Crozier artık zıpkını öyle bir kuvvetle fırlatıyordu ki zıpkın buzdan bloğun yirmi beş santimetre altına gömülüyordu.

Sessizlik yaklaşıp başlığını çıkardı ve Şafak Tanrıçası'nın ışıkları altında onu izledi.

Crozier kafasını sallayıp gülümsemeye çalıştı.

Sessizlik'e, Düşmanına yaptığın bu değil mi? diye sorabileceği işaretleri yoktu. Onu beceriksizce kucaklayarak sanki gitmeyeceğini ya da yakın zamanda biri için bu zıpkını kullanmayı düşünmediğini anlatmaya çalıştı.

Daha önce gökyüzünde böyle ışıklar görmemişti.

Renk şelalesi gün boyunca ufuktan ufuğa dans ediyordu. Crozier, Kuzey ya da Güney Kutbu'na yaptığı önceki keşif seferlerinde bu ışık patlamasına benzer bir şeye rastlamamıştı.

Bir saat ya da o kadar bir süre boyunca havadaki bu gösteri devam etti.

Havai fişek gösterisine geniş bir akustik eşlik ediyordu.

Buzun altında bir dizi patlama olurken, her yandan buz iniltileri, çatırtıları ve basınçla gelen ezilme sesleri başlamış ve bu sesler kısa sürede bir bombardımana dönüşmüştü.

Cesareti kırılan Crozier altlarındaki buz tabakasından gelen ses ve hareketlerle daha derinden sarsılıyordu. Artık parkasıyla uyuyordu (lanet terlemeler yine başlamıştı) ve her gece defalarca, üstünde bulundukları buz kütlesinin kırıldığını düşünüp çadırın dışına fırlıyordu.

Çadırlarından kırk beş metre uzaklıkta büyük delikler açılsa bile Crozier'ın düşündüğü gibi olmadı. Sonra bu çatlaklar kapanıp yok oldu. Ancak patlamalar aynı şiddetle devam etti.

Crozier, bu hayattaki son gecesinde, bölük pörçük bir uyku uyudu. Oruç açlığı yüzünden Sessizlik'in vücut ısısı bile onu ısıtmaya yetmedi. Rüyasında Bayan Sessizlik'in şarkı söylediğini duydu.

Buzul patlamaları kızın tatlı ve hüzünlü sesine davul ritimleriyle eşlik ediyordu.

Ayaa, yaa, yapape! Ayaa, yaa, yapape! Ajâ-jâ, ajâ-jâ-jâ... Aji, jai, jâ...

Söyle bana dünyadaki bayat güzel miydi? Ne zaman şafak dünya üzerine yük selse Ve yüce güneş Gökyüzünde süzülse Burada neşeyle dolarım. Ama senin olduğun o yerde İçimde korkuyla yatıp titrerim Kurtlardan ve kaynaşan mikroplardan Ya da köprücük kemiğimi yiyen Ve gözlerimi oyan Ruhsuz deniz yaratıklarından Aji, jai, jâ... Ajâ-jâ, ajâ-jâ-jâ... Ayaa, yaa, yapape! Ayaa, yaa, yapape!

Crozier titreyerek uyandı ve Sessizlik'in de uyanık olduğunu gördü. Kız karanlıkta gözlerini kırpmadan ona bakıyordu. Dehşete kapıldığı o anda bu sesin kıza ait olmadığına karar vermişti. Çünkü kızdan dinlediği ölü adamın şarkısındaki sesle bu son dinlediği ses aynı değildi. Bu da ölü adama söylenen bir şarkıydı; ama doğmamış oğlunun sesinden.

Crozier ve karısı ayağa kalkıp törensel bir sessizliğe büründüler. Dışarısı, sabah bile olsa hâlâ karanlıktı; gökyüzündeki binlerce ışığın danslarına ara verdiği bir karanlık.

Parçalanan buzun sesi davul vuruşlarına benziyordu.

Geriye yalnızca iki yol kalmıştı, teslimiyet ya da ölüm. Ya da her ikisi birden.

Elli küsur yıllık hayatı boyunca teslim olmaktansa ölmeyi tercih etmişti. İçindeki adam teslim olmaktansa şimdi de ölmeyi tercih ederdi.

Acaba asıl teslimiyet ölümün kendisi miydi? Göğsündeki mavi ateş hiçbir seçeneği kabul etmeyecekti.

Geçen haftalarda kar-evindeki yorganının altındayken teslim olmanın bir başka yolunu öğrenmişti. Bir tür ölüm. Bir şey olmaktan, herhangi bir şey olmaya dönüşmek; ne kendi olmak ne de kendi olmamak.

Eğer tek bir ortak noktası bile olmayan iki farklı insan aynı rüyaları görebiliyorsa, bütün rüyalar ve inkâr edilen inançlar bir yana, belki diğer gerçekler de buna dâhil edilebilirdi. Çok korkmuştu.

Çizmelerini, şortlarını, dolaklarını ve parkalarının altına ince geyik derisi gömleklerini giyerek çadırı terk ettiler. Bu gece çok soğuktu ama öğle vakti güneş çıktığından beri rüzgâr kesilmişti.

Saatin kaç olduğu hakkında en ufak bir fikri bile yoktu. Güneş batalı saatler oluyordu ve henüz uyumamışlardı.

Davul vuruşlarının yarattığı basınç buzu kırıyordu. Yakınlarında yeni yollar açılıyordu.

Şafak Tanrıçası, yıldızlarla kaplı zirvelerden beyaz-buzdan ufuklara ışık perdelerini aralıyor; kuzeye, doğuya, güneye ve batıya titrek ışıklar gönderiyordu. Beyaz adamlar ve kara derili kadınlar dâhil bütün canlılar, kırmızı, mor, sarı ve mavi renklere bürünüyordu. Diz çöküp yüzünü yukarı kaldırdı. Kız karşısında bir fokun nefes deliğini izler gibi hafifçe eğilmiş olarak duruyordu. Sessizlik'in öğrettiği gibi, kollarını yanda tutuyordu ve kız da onu kollarının üstünden sıkıca kavramıştı. Elleri çıplaktı.

Kız kafasını eğdi ve ağzını kocaman açtı. Adamın ağzını da açtı. Dudakları neredeyse birbirine değecekti.

Derin bir nefes alarak kendi ağzını adamın ağzına kapadı ve adamın açık ağzından boğazına doğru üflemeye başladı.

Uzun kış karanlıkları esnasında egzersiz yaptıkları bu yer, başına birçok belanın açıldığı yerdi. Bir başkasının nefesinde nefes almak boğulmak gibiydi.

Teslimiyet, diye düşündü. Gergin vücudu, konuşmamaya ve hareket etmemeye yoğunlaşmıştı.

Kattajjaq. Pirkusirtuk. Nipaqubiit. Bunlar rüyalarından hatırladığı isimlerden sadece birkaçıydı. Kuzey kutup dairesindeki bütün Gerçek İnsanların isimleri, şu an yaptıkları şey içindi.

Bir dizi ritmik notayla başladı.

Ses tellerini nefesli bir çalgıyı çalar gibi kullanıyordu.

Notalar buzdan yukarılara yükseliyor ve Şafak Tanrıçası'nın ışığına karışıyordu.

Ritmik motifi tekrarladı; ama bu sefer notalar arasında kısa duraksamalar yaptı.

Adam onun nefesini ciğerlerine çekiyor, kendi nefesini ona ekliyor ve kızın ağzına geri üflüyordu.

Kızın dili yoktu buna rağmen ses telleri bozulmamıştı. İkisi birlikte pürüzsüz ve yüksek notalar üretiyordu.

Kız onun boğazından müzik çıkarırken adam da kıza müziğini veriyordu. Açılan ritmik motifler gittikçe hızlanarak birbirinin üstüne biniyordu. Notaların dizimi daha karmaşık olmaya başlamıştı; obua gibi bir flüt ve insan sesine benzer bir sesle gırtlaktan çıkan bu şarkı Şafak Tanrıçasının boyadığı buzulların kilometrelerce ötesinden duyulabilirdi.

İlk yarım saatin her üç dakikasında nefes almak için ara verdiler. Bu alıştırmalar sırasında çoğu kez kahkahalarla boğuluyorlardı. Kızın ipişaretlerinden, gırtlaktan şarkı söyleyen diğer kişiyi güldürmenin, işin kadınca bir eğlencesi olduğunu anlıyordu. Ama bu gece kahkaha olmayacaktı.

Notalar yeniden başladı.

Şarkıyı bir insan söylüyormuş gibi doğaçlama olarak derinden bas ve tiz flüt sesleriyle devam ediyordu. Şimdi kızın yaptığı gibi, birbirlerinin ses tellerine üfleyerek kelimelere şekil verebiliyorlardı. Gece boyunca şarkılar konuşuyordu; boğazını ve ses tellerini karışık bir enstrüman gibi kullanan Sessizlik kelimelere şekil veriyordu.

Doğaçlama yapıyorlardı. Biri ritim değiştirdiğinde, diğeri onu takip etmek zorundaydı. Crozier bunun sevişmeye çok benzediğini düşünüyordu.

Sesler arasında nefes almak için gizli bir boşluk keşfetmişti. Böylece daha uzun, derin ve net notalar çıkarabiliyordu. Ritim neredeyse doruk noktasında hızlanıyor ve sonra yavaşlıyor, sonra tekrar hızlanıyordu. Lideri takip etmek gibiydi: Bir ileri ve bir geri, biri tempo ve ritmi değiştiriyor, diğeri bir sevgili gibi yanıtlıyor, sonra diğeri öne çıkıyordu. Bu şekilde bir

iki saat boyunca ve hatta bazen yirmi dakika ya da daha fazla süre nefes almaksızın gırtlaktan şarkı söylüyorlardı.

Crozier'ın diyafram kasları acıyor, boğazı yanıyordu. Çıkarttıkları notalar ve ritim, herhangi bir enstrümanın yarattığı bir sonattaki ya da senfonideki seslerden daha karmaşıktı.

Kızın liderlik etmesine izin verdi. Her ikisinin çıkarttığı tek ses, aslında kızın adamı kullanarak çıkardığı sesti. Adam teslim oluyordu.

Sonunda kız durdu ve adamın yanına çöktü. Kafalarını kaldıramayacak kadar tükenmişlerdi. On üç kilometre boyunca koşmuş köpekler gibi kısa ve hızlı şekilde soluk alıp veriyor, hırıldıyorlardı.

Buz, seslerini kesti. Rüzgârın uğultusu durdu. Şafak Tanrıçası başlarının üstünde yavaşça titredi.

Kız adamın yüzüne dokundu, ayağa kalktı ve arkasındaki çadırın kanadını kapatıp uzaklaştı.

Adam, sonunda ayağa kalkmak ve kalan giysilerini de çıkartmak için gereken gücü kendinde buldu. Çıplaktı; ama soğuğu hissetmiyordu.

Müzik yaptıkları yerin dokuz metre ötesinde bir yol açıldı. Şimdi bu yolun üzerinde yürüyordu. Kalbi ise hâlâ hızla atıyordu.

Dizleri üzerinde suların iki metre kenarından gidiyor ve yüzünü gökyüzüne kaldırıp gözlerini kapatıyordu.

O şeyin suyun içinden yükseldiğini ve pençeleriyle buzu kazıdığını duydu. Kızgın nefesi onu suyun yüzeyine doğru çekiyordu. Crozier ağırlığının altında inleyen buzu duyabiliyordu; ama ne kafasını indiriyor ne de bakmak için gözlerini açmaya cesaret ediyordu. Henüz yapamazdı.

Denizden çıplak dizlerine değen su onu dondurabilirdi. Hareket etmedi.

Islak kürk ve et kokusunu duyuyordu, okyanusun dibi de böyle kokardı. Şafak Tanrıçası'nın gölgesi üzerine çöküyordu; ama Crozier yine de gözlerini açmıyordu. Şimdilik.

Tüyleri diken diken olmuştu. Ancak koca bir varlığın onu çevrelediğini ve et kokan nefesinin onu sardığını hissettiği zaman gözlerini açabilmişti.

Kürkünden sular damlıyordu, tıpkı rahibin beyaz ıslak cüppesi gibi. Beyaz kürkünün aralarından yanık izleri görünüyordu.

Dişleri. En fazla bir metre uzağındaki iri, siyah gözleri Crozier'a bakıyor; yaratık, gözleriyle onun ruhunu arıyordu... Eğer bir ruhu varsa. Ağır, üçgen kafası aşağı doğru sallandı ve titreyen göğü lekeledi.

Yalnızca beraber olmak ya da yerine geçmek istediği insanlara teslim olurdu; ama Tuunbaq'a ya da göğsündeki mavi ateşi söndürmek isteyen evrene asla teslim olmazdı. Yeniden gözlerini kapadı, başını geriye attı, ağzını açtı ve dilini, Memo Moira'nın ona Kutsal Birlik'te öğrettiği gibi uzattı.

67
TALIRIKTUG

Aynı yılın baharında ikinci çocukları doğdu, kızdı. O sırada yaşlı Şaman Asiajuk'un lideri olduğu Tanrı'ya Yürüyen İnsanlar ailesine mensup Silna'yı ziyarete gidiyorlardı. Gerçek insanlardan Inupijuk adındaki gezgin avcının, güneydeki ölü kabloona'lardan -beyaz adamlardan- tahta ve metalden yapılmış aituserk'ler, hediye aldığını duydular.

Taliriktug'un işaret dilini Inupijuk'a Asiajuk çeviriyordu. Anlaşılan buldukları hazine Erebus ve Terör'ün teknelerinden kalan bıçak, çatal gibi aletlerdi.

Asiajuk, Taliriktug ve Silna'ya, Inupijuk'un bir qavac olduğunu fısıldadı; bu söz hem güneyli adam hem de Inuktitut dilinde aptal adam anlamlarına geliyordu. Taliriktug kafasını sallayarak işaret dilindeki sorularını somurtkan Şaman aracılığıyla aptalca sırıtan avcıya sormaya devam etti. Inupijuk pek rahat değildi; çünkü daha önce hiçbir sixam ieua sahibi ile karşı karşıya gelmemişti ve Taliriktug ile Silna'nın gerçek insan olup olmadıklarını da bilmiyordu.

Hediyelerin gerçek olduğunu anladılar. Taliriktug ile karısı misafirlerinin İglo'suna gittiler ve Silna burada bebeğini emzirirken Taliriktug da bu hediyeleri düşündü. Karısına baktığında iplerle kendisine bir şey anlattığını gördü.

Parmaklarının arasındaki ipler, Güneye gitmeliyiz, diyordu. Eğer istersen.

Kafasını salladı.

Sonunda Inupijuk onları güneydoğudaki köye götürmeye ikna oldu ve artık nadiren yolculuğa çıkan yaşlı Şaman Asiajuk bile bu geziye katılmaya karar verdi. Asiajuk, sevgili karısı Martıyı, amooq -büyük memeli- Nauja'yı da yanında getirecekti. Nauja, vücudunda kabloona'larla üç yıl önceki kötü karşılaşmadan kalan yara izlerini taşıyordu. O korkunç katliamdan sonra yalnızca Nauja ve Şaman hayatta kalabilmişti; ama kız bunun için Taliriktug'a gücenmiyordu. Sadece üç yıl önce en son güneye doğru yürürken gördüğü son kabloona'nın kaderini merak ediyordu.

Tanrıya Yürüyen İnsanlar'dan olan altı avcı da yol boyunca avlanmak ve aslında boğazın bu bahar kırılan buzlarını görebilmek için yolculuğa

katılmak istedi. Sonunda kıyı açık olduğu için kayıklarını hazırlayıp yola çıktılar.

Taliriktug, Silna ve iki çocukları yolculuğa, tıpkı avcıların dördü gibi, çiftli savaşlarıyla çıkmayı tercih ettiler; ama Asiajuk oldukça yaşlı ve itibar sahibi bir Şaman olarak goyaa'larda kürek çekemezdi. Nauja ile birlikte açık umiakz oturdu ve kürekleri de genç avcılardan ikisi çekti. Rüzgâr olmadığı için yelken açamayan umiakl bekliyorlardı; 9,14 metre uzunluğundaki bu aracın içine neredeyse hiç avlanmak zorunda kalmayacakları kadar balık doldurmuşlardı. Karada ilerlerken kullanmak için kamatiklex'in –kızak- de getirebilirlerdi. Güneyli avcı Inupijuk, altı qimmiq –köpek- ile birlikte umiaka binmişti.

Asiajuk Silna'ya çocuklarıyla beraber şimdi kalabalıklaşan umiattu geçmesini söylese de Silna qayaq'ta kalmayı tercih ediyordu. Taliriktug, karısının çocuklarını, özellikle de iki aylık Kanneyuk'unu, vahşi köpeklerden uzak tutmak istediğini biliyordu. İki yaşındaki oğulları Tuugaq –Kuzgun- köpeklerden korkmasa da seçme şansı yoktu ve qayaefla Taliriktug ile Silna arasındaki boşluğa oturmuştu. Gizli sixam ieua adı Arnaaluk olan Bebek Kanneyuk ise Silna'nın amut to'inde -bebek taşıma çantası- yolculuk ediyordu.

Yola çıktıkları sabah soğuk; ama aydınlıktı ve Tanrı'ya Yürüyen İnsanlar grubundaki on beş kişi elveda dönüş şarkılarını söylemeye başladı:

*

Ai yei yai ya na
Ye he ye ye yi yan e ya quana
Ai ye yi yai yana.

*

Yolculuklarının ikinci gecesinde James Ross'un yıllar önce yerlilerin buraya verdiği angilak qiqiqtaq -en büyük ada- ismini dikkate almadan Kral William toprakları dediği bölgeye varmışlardı; ama yerliler buraya qiqitaq demeye devam ediyordu. Kurtarma Kampının bir buçuk kilometre yakınlarına kamp kurdular.

Taliriktug oraya tek başına yürüdü.

Oraya daha önce de; iki yaz önce, Kuzgun doğduktan birkaç hafta sonra Silna ile gitmişti. Bu, Taliriktug'un burada pusuya düşürülüp köpekler gibi kurşunlanmasından sadece bir yıl sonraydı ve altmış İngiliz'in kamp yaptığı bu büyük alanda hâlâ onlardan kalan bazı izler vardı. Rüzgâr, yırtılan

Hollanda çadırlarını uçurmuş, donmuş çakılların arasında sadece yelken bezi parçaları kalmıştı. Çadırların ve kamp ateşinin taşlardan yapılan halkaları ise hâlâ duruyordu.

Ve birkaç kemik vardı.

Uzun kemikler, çiğnenmiş bir omurga ve alt çenesi olmayan bir kafatası bulmuştu. İki yıl önce bu kafatasını eline alıp onun Doktor Goodsir'e ait olmaması için dua etmişti.

Ortalığa saçılan bu nanuq'ların kemirdiği kemikleri bir araya toplayıp gömerek basit bir taş mezar yapmış, mezarın üstüne de yine kamp alanında bulduğu bir çatalı bırakmıştı. Bu geleneği gerçek insanlardan ve yazı beraber geçirdiği Tanrı'ya Yürüyen İnsanlar'dan görüp öğrenmişti. Ruhlar âlemine göçen ruha değerli ve faydalı hediyeler bırakılırdı.

Inuit'in, bu çatalı değerli bir metalin pis bir kalıntısı olarak düşüneceğini biliyordu.

İçinden bir dua okumaya çalıştı.

Son üç ay içinde Inuktitut dilinde öğrendiği dualar pek uygun değildi. Tek bir hecesini bile yüksek sesle söyleyemeyeceği bu dili öğrenirken kendine bir oyun yaratmış ve Cennetteki Babamız duasını Inuktitut diline çevirmişti.

O akşam, mürettebatının kemiklerini elinde tutarken duayı hatırlamaya çalıştı.

Nâlegauvit kaütide. Pijornajatpinatuale nuname sorlo küangme... Cennetteki babamız, ismin kutlu olsun..

İki yaz önce yalnızca bu kadarını yapabilmişti; ama o zaman için bu bile iyiydi.

Şimdi, neredeyse iki yıl sonra, Kurtarma Kampı'nın bomboş olduğunu gördü; taş mezarın üstüne bıraktığı çatal artık yoktu, güneyden gelen gerçek insanlar taşları dağıtıp mezarı yağmalamalardı. Taliriktug kamp alanından çıkıp karısının yanına dönerken bu yaştan sonra gerçek insanların dilini asla öğrenemeyeceğini anlayıp gülümsedi.

Her kelimenin hatta her hecenin çeşitli söylenişleri vardı ve çocukluğundan itibaren hayatı denizlerde geçtiği için Latince bile öğrenemeyen orta yaşlı bir adam olarak bu dili öğrenmek onu aşardı. Tanrı'ya şükür bu dili konuşarak kullanmak zorunda değildi. Silna'nın onunla düşlerini paylaşmaya başladığı ilk zamanlarda duyduğu tuhaf sesleri anlamaya çalışırken başına ağrılar girerdi.

Örneğin, Büyük Ayı. Yani kutup ayısı. Tanrı'ya Yürüyen İnsanlar ve gerçek insanların ona nanuq dediklerini biliyordu ve bu kolay bir isimdi; ama aynı ismin nanoq, nânuvak, nannuraluk, takoaq, pisıtgtooq ve ayualunaq olarak da söylendiğini duymuştu. Ve şimdi, Asiajuk'un düşündüğü kadar da aptal olmayan güneyli avcı Inupijuk, gerçek insanların güney kollarında Büyük Ayı için Tdrnârssuk ifadesini kullandıklarını söylemişti. Acı çekerek geçirdiği birkaç ay boyunca hiçbir isminin olmaması hoşuna gitmişti. Geçen yaz bir kutup ayısı avında bir grup köpek ve üç avcının sudan çıkarmayı başaramadığı ölü bir ayıyı tek koluyla sudan çıkarmış ve bu olaydan sonra Asiajuk'un grubu ona Taliriktug -Güçlü Kol- adını vermişti. Diğerlerinden çok daha güçlü değildi; ama avcı zıpkınlarının suyun içinde birbirine dolaştığını ondan başka kimse görmemişti. İsimsizken mutlu olmasına rağmen isim aldıktan sonra da bundan rahatsızlık duymamıştı. Asiajuk, ona bir Kabloona tarafından öldürülen "Güçlü Kol'un ruh hatırasını taşıdığını söylemişti.

Sessizlik, Kuzgun'a hamileyken doğum sırasında kadınlardan yardım almak için iglu köyüne gitmişlerdi ve Taliriktug burada karısının Inuktitut isminin Silna olduğunu öğrendiğinde hiç şaşırmamıştı. Hava Tanrıçası Sila ile Deniz Tanrıçası Sedna'nın ruhları Silna'da hayat bulmuş gibiydi. Sessizlik, gizli sixam ieua -ruh sahibi- ismini ise kimseyle paylaşmıyordu.

Taliriktug kendi gizli ismini biliyordu. Tuunbaq'ın gelip ondan dilini ve eski hayatını aldığı o gece rüyasında kendi gizli ismini duymuştu; ama bunu kimseye, hâlâ Sessizlik diye seslendiği Silna'ya bile söyleyemezdi.

Kar-evlerden çok çadırların bulunduğu altmış kişilik köyün adı Taloyoak'tı. Kayalıkların kenarında karla sıvanmış çim evler vardı ve bu evlerin çatıları yaz geldiğinde yeşerirdi.

Burada yaşayanlara "pelerinli adamlar" anlamında Oleekataliks denirdi. Gerçi dış giysileri pelerinden çok İngilizlerin yün atkılarını andırıyordu. Liderleri Taliriktug ile yaşıt sayılırdı, oldukça yakışıklıydı; ama dişleri olmadığı için biraz yaşlı görünüyordu. İsmi, Ikpakhuak'tı. Asiajuk bunun "kirli biri" anlamına geldiğini söylemişti; ama Taliriktug gördüğü ve kokladığı kadarıyla Ikpakhuak'ın diğerlerinden daha temiz olduğunu düşünüyordu.

Ikpakhuak'ın kendinden oldukça genç karısı Higilak'ın ismi ise "buz ev" anlamına geliyordu. Ama Higilak isminin aksine, yabancılara hiç de soğuk davranmamış, Taliriktugün grubunu armağanlarla karşılamıştı.

Bu insanları asla anlayamayacağını fark etti.

Ikpakhuak ve Higilak, yemekte misafirlerine misk öküzü bifteği sunmuşlardı. Bu yemek Taliriktugün hoşuna gitse de Netsilik -Fok İnsanları- olan Silna, Asiajuk, Nauja ve diğerlerinin damağına hitap etmiyordu. Tanışma ve yemek faslı bittikten sonra Taliriktug konuyu işaret diliyle Kabloona hediyelerine getirdi.

Ikpakhuak, kendilerinde bu tür hazinelerin bulunduğunu ama onları göstermeden önce Silna ve Taliriktug'dan köy halkına bir sihir yapmalarını istedi. Ikpakhuak Silna'nın babası Aja'yla tanışıyordu; ama Oleekataliks halkı daha önce sixam ieua'yla hiç karşılaşmamıştı. Ikpakhuak, Silna ve Taliriktug'dan köylerinin üstünde bir kere uçup kendilerini fok balığına çevirmelerini kibar bir dille rica etmişti.

Silna'nın ipleriyle yaptığı açıklamayı yorumlayan Asiajuk, gökyüzünün ruh sahiplerinin bunu yapmak istemediklerini; ama misafirperver Oleekataliks halkına Tuunbaq'ın dillerini aldığı yeri ve Kabloona sixam ieua kocasının yıllar önce kötü ruhlarla savaşından kalan yara izlerini gösterebileceklerini söyledi.

Bu lütuf Ikpakhuak ve halkını fazlasıyla memnun etti.

Yara izi gösterisi bittikten sonra Taliriktug Asiajuk'a Kabloona hediyeleri konusuna dönmesini söyledi.

Ikpakhuak kafasını salladı ve ellerini çırpıp çocukları hazineyi getirmeleri, için dışarı yolladı.

Odun parçaları ve kesik bir kılıçbalığı burnu vardı.

Üstünde Deniz Kuvvetleri Araştırma Ekibi'nin motifi olan altın düğmeler vardı.

Nakışlı bir iç çamaşırı parçası vardı.

Altın bir köstekli saat, kopmuş zinciri ve bir avuç bozuk para vardı. Saatin arkasında sahibinin baş harfleri yazılıydı. CFAV Charles Des Voeux.

İçinde EC baş harfleri olan gümüş bir kalemlik vardı.

Amirallikten Sor John Franklin'e sunulmuş altın bir nişan vardı.

Üstüne SÖR JOHN FRANKLİN isminin işlendiği porselen bir tabak vardı.

Franklin'in subaylarına ait çatal ve kaşıklar vardı. Cerraha ait bir bıçak vardı.

Taşınabilir maun bir yazma masası vardı, Bunu hatırlıyordu; çünkü kendisine aitti.

Bütün bu saçma sapan şeyleri yüzlerce kilometre boyunca taşımış mıydık?diye düşündü Crozier. Ondan da önce İngiltere'den buraya binlerce

kilometre boyunca taşımıştık. Ne düşünüyorduk acaba? Midesi bulandı ve bulantı geçene kadar gözlerini kapattı.

Sessizlik ona dokundu. Neler hissettiğini anlayabiliyordu. Taliriktug karısının gözlerine bakarak iyi olduğunu söylemeye çalıştı; ama değildi. Hiç değildi.

Batı kıyısından Back Nehri'nin ağzına doğru kürek çektiler.

Ikpakhuak'ın Oleekataliks'leri Kabloona hazinesini nerede buldukları konusunda birbirleriyle anlaşamıyorlardı. Bazıları hazineyi Kral William Adası'nın güneyindeki Keenuna denilen yerde bulduklarını; ama büyük bir çoğunluğu ise Taloyak'ın batısındaki, Asiajuk'un ismini "dökülen suların yeri" olarak çevirdiği Kuglugtug'da bu hazineyle karşılaştıklarını söylüyordu. Bu isim Crozier'a Back Nehri'nin ağzındaki ilk küçük çağlayanı hatırlatmıştı.

Bir hafta boyunca orayı aradılar. Asiajuk, karısı ve avcılardan üçü nehir ağzında umiak'ia kaldılar; ama Crozier, Sessizlik, çocukları ve meraklı avcı Inupijuk Ayaklarıyla çağlayana doğru beş kilometre boyunca akıntıya karşı kürek çektiler.

Orada birkaç fıçı tahtası ve tabanındaki vidaları sökülmüş deri bir çizme buldu. Nehir kenarındaki kum ve çamura saplanmış iki buçuk metrelik bir meşe odunu bulduğunda ise bunun filikalardan birinin küpeştesine ait olabileceğini düşündü. Bu, Oleekataliks'ler için gerçek bir hazineydi. Başka birşey yoktu.

Buradan hayal kırıklığıyla ayrılıp akıntıya doğru kürek çekmeye başladıkları sırada üç karısı ve burnu akan dört çocuğuyla yaşlı bir adama rastladılar. Geyik derilerini ve çadırları kadınlar taşıyordu, dediklerine göre nehir kenarına balık avlamaya gelmişlerdi. Yaşlı adam daha önce hiç Kabloona görmemişti ve dilsiz sixam ieua'larla da karşılaşmamıştı. Bu yüzden paniğe kapılınca avcılardan biri ve Crozier adamı sakinleştirdi. Yaşlı adamın adı Puhtoorak'tı ve gerçek insanlar grubunun Qiqiqtarqjuaq üyelerindendi.

Yiyecek takasından sonra yaşlı adam onlara, Tanrı'ya Yürüyen İnsanlar'ın kuzeydeki topraklarından çok uzakta ne yaptıkları sordu. Avcılardan biri, bu civarlarda ölü ya da diri bir Kabloona aradıklarını anlatınca Puhtoorak bu nehir boyunca Kabloona sesi duymadığını söyledi. Sonra kendisine hediye edilen fok etini dişlerken "Geçen kış bir buzdağı büyüklüğünde Kabloona teknesi gördüm, üç direği vardı, Utjulik'te buza oturmuştu. Bence onun karnında ölü kabloona'lar vardı. Aramızdan genç

olan bazıları o büyük şeye yaklaştı ve yıldız taşı baltalarıyla içine girebilecekleri bir delik açtılar; ama içeride buldukları tahta ve metal olan hiçbir hazineyi almadılar; çünkü bu üç direkli evin lanetli olduğunu söylediler," dedi.

Crozier Sessizlik'e baktı. Onu doğru mu anladım?

Sessizlik kafasını salladı. Evet. Kanneyuk ağlamaya başlayınca Silna yazlık parkasını aralayıp bebeğe meme verdi.

Crozier bir kayaya oturup buzdaki gemiye baktı. Bu, Majestelerinin Gemisi Terör'dü.

Back Nehri'nin ağzından Utjulik'in batı kıyısına varmaları sekiz gün sürmüştü. Crozier, Tanrı'ya Yürüyen İnsanlar aracılığıyla Puhtoorak'ın kendisini üç direkli Kabloona gemisine götürmesini teklif etmiş, buna karşılık adama hediyeler vereceğini de söylemişti; ama yaşlı Qiqiqtarqjuaq, o üç çubuklu lanetli Kabloona eviyle ilgili olan hiçbir şeyi istemiyordu. Geçen kış genç adamlarla birlikte geminin içine girmese de o şeyin piifixaaq -sağlığa zararlı bir tür hayalet- ruh ile lekelendiğini görmüştü.

Crozier, Utjulik'in Adelaide Yarımadasının batı kıyıları için kullanılan bir Inuit ismi olduğunu biliyordu. Back Nehri'nin güneyine uzanan koydaki açık su çok geniş değildi; bu yüzden kıyıda yatlarla Asiajuk'un umiakını saklayıp yollarına altı köpeğin çektiği kamatikle devam etmek zorundaydılar. Crozier'ın çözemediği bir hesaplama yöntemiyle Sessizlik onları yarımadanın boğazından batı kıyısında Puhtoorak'ın gemiyi gördüğü yere dek yönlendirdi.

Asiajuk, yürüme vakti geldiğinde rahat teknesini bırakmak istemedi. Eğer Tanrıya Yürüyen İnsanlar içindeki en saygın ruhsahiplerinden biri olan Silna, Asiajuk'un kendilerine katılmasını rica etmeseydi, Asiajuk avcılarına eve dönme emrini çoktan vermişti; ama sixam ieua'nın ricası en somurtkan Şaman için bile emir sayılırdı. Böylece Asiajuk da kamatik'e bindi ve hatta zaman zaman yolu bulmalarına yardım bile etti. Köpeklere çakıl taşı fırlatarak sola dönmelerini istediğinde, "Hav! Hav! Hav!" diye, sağa dönmelerini istediğinde ise "Gee! Gee! Gee!" diye bağırıyordu. Crozier bu yaşlı Şaman'ın gençliğinde köpeklerle yaptığı kızak yolculuklarını anımsadığını düşündü.

Şimdi sekizinci günün öğleninde Majestelerinin Gemisi Terör tam karşılarında duruyordu. Asiajuk'un bile gözü korkmuştu.

Puhtoorak bu üç çubuklu evi tarif ederken "Batıdaki bir adaya sekiz kilometre uzaklıkta buza saplanmıştı," demişti ve bu noktadan sonra

avcılarıyla birlikte "birkaç ada geçtikten sonra beş kilometre kadar kaygan bir buz üstünde yürümek zorunda kalmışlar ve sonunda geniş adanın kuzey ucundaki bir kayanın üstünden gemiyi görebilmişlerdi."

Elbette Puhtoorak "kilometre", "gemi" hatta "nokta" terimini bile kullanmamıştı. Yaşlı adam bunu, umiaka benzeyen üç çubuklu Kabloona evinin "İki Parmak" anlamındaki Tikerqat'ın saatlerce batısında olduğunu söyleyerek anlatmıştı. Gerçek insanlar, Utjulik'in iki dar noktası arasındaki kıyı şeridiyle geniş adanın en kuzey noktasına Tikerqat diyorlardı.

Crozier ve on adamı ile güneyli avcı Inupijuk, İki Parmak'tan batıya doğru yürüyerek iki küçük ada geçmiş ve üçüncü geniş adaya varmışlardı. Geniş adanın kuzey ucunda bir buz kütlesinin üstündeki neredeyse otuz metrelik kayayı gördüler.

Üç dön kilometre ileride, Majestelerinin Gemisi Terör yan yatmış ve havaya kalkan ucu alçak bulutların arasında kaybolmuştu.

Crozier eski dürbününün yanında olmasını isterdi; ama gemisinin direklerini tanımak için dürbüne ihtiyacı yoktu.

Puhtoorak haklıydı, buradaki buz, anakarayla adalar arasındaki buz kütlelerinden çok daha kaygandı. Yüzbaşı Crozier, doğuya ve kuzeye doğru sıra sıra uzanan küçük adaların bu yirmi beş otuz kilometrelik alanı kuzeybatıdan esen sert rüzgârlara karşı konulduğunu da fark etmişti.

Terör, neredeyse üç yıl boyunca Erebus'un yakınlarında buza oturduktan sonra yaklaşık üç yüz yirmi kilometre güneye nasıl gelmişti, Crozier'ın aklı almıyordu.

Daha fazla düşünmemeliydi.

Yıllardır bir canavarın gölgesinde yaşayan gerçek insanlarla Tanrıya Yürüyen İnsanlar, gemiye büyük bir kaygıyla yaklaştılar. Puhtoorak'ın lanetli hayaletler ve kötü ruhlarla ilgili konuşmaları herkesi, hatta bu konuşmalar sırasında orada olmayan Asiajuk, Nauja ve avcıları bile etkilemişti. Asiajuk yol boyunca büyülü birtakım sözler söyleyip hayalet kovan dualar etti. Crozier, bir Şaman öfkelendiğinde herkesin öfkeleneceğini iyi bilirdi.

Crozier grubun önünde ilerliyordu ve yanında yalnızca çocuklarını taşıyan Sessizlik vardı.

Terör yirmi derece sola eğilmiş; pruvası kuzeydoğuya, direkleri kuzeybatıya doğru yatmıştı ve teknesinin sancak tarafı ise buzun üstünde duruyordu. Tuhaf bir biçimde pruvanın sol tarafındaki çapa açılmış ve halatı kalın buz kütlesinin içinde kaybolmuştu. Crozier şaşkındı; çünkü

pupanın en az yirmi kulaç dibe ineceğini tahmin etmişti ve arkasında bulunan adaların kuzey kıvrımları boyunca küçük koylar görmek de onu hayli şaşırtmıştı. En azından tedbirli bir Yüzbaşı gemisini bu geniş adanın doğu kıyısına bırakır ve rüzgârı kesen kayalıkların bulunduğu büyük ada ile üç küçük adanın arasında bir yere de demir atardı.

Ama Terör buradaydı, geniş adanın kuzey ucundan dört kilometre ötede demir atmış ve kuzeybatıdan gelen fırtınalara terk edilmişti.

Crozier geminin etrafında bir kez dolaşıp yan yatmış güverteyi gördükten sonra Puhtoorak'ın avcılarının sırrını çözmüştü: Gemiye girebilmek için tekneyi sancak tarafından kırmalarının sebebi, bütün bölmelerin kapatılıp mühürlenmiş olmasıydı.

Crozier dönüp tekneye oyulan insan genişliğindeki deliğe baktı. İçinden geçebilirdi. Puhtoorak ona avcıların bu deliği yıldız taşı baltalarıyla açtıklarını söylediğinde içinde kabaran acı dalgalarına rağmen gülümsemek zorunda kalmıştı.

Gerçek insanlar buzda buldukları göktaşı parçalarına "Yıldız taşı" diyorlardı. Crozier daha önce Asiajuk'un uluriak anoktok -gökten düşen yıldız taşı- hakkındaki konuşmalarını duymuştu.

Crozier şu anda yanında bir yıldız taşı bıçağının ya da baltasının olmasını isterdi. Taşıdığı tek silah denizayısı dişinden yapılma basit bir bıçaktı. Kamatik'le zıpkın vardı; ama Crozier'a ait değildi ve gemiye girebilmek için kimsenin zıpkınını ödünç almak da istemiyordu. O ve Sessizlik, zıpkınlarını bir hafta önce terk ettikleri tarafa bırakmışlardı.

On iki metre gerideki kızağa bağlı qimmiq'ler -sahipleriyle ruhlarını paylaşan sarı mavi gözlü ve esrarengiz bakışlı iri köpekler- birbirlerine ve onlara yaklaşan herkese havlayıp hırlıyor ve sürekli uluyorlardı. Burayı sevmemişlerdi.

Crozier, Sessizlik'e işaret diliyle, Asiajuk'a benimle gelmek isteyen birinin olup olmadığını sor, dedi.

Sessizlik iplerini kullanmadan sadece parmaklarıyla hızlıca sordu. Yaşlı Şaman Sessizlik'in ne demek istediğini, Crozier'ın beceriksiz işaretlerinden çok daha çabuk anlardı.

Gerçek insanların hiçbiri o delikten girmek istemiyordu.

Crozier, Sessizlik'e Birkaç dakika içinde döneceğim, dedi.

Sessizlik gülümsedi. İşaret diliyle, Aptal olma, dedi. Çocukların ve ben, seninle geliyoruz.

Crozier içeri girdi ve Sessizlik onu takip etti. Kuzgun kucağında, Kanneyuk ise Sessizlik'in zaman zaman kayışlarla göğsüne astığı bebek taşıma çantasındaydı ve ikisi de uyuyordu.

Hava epey kararmıştı.

Crozier, Puhtoorak'ın genç avcılarının baltalarıyla alt güverteye kadar ilerlediklerini fark etti. Avcıların şansı yaver gitmişti; çünkü eğer gemiyi biraz daha alttan kırmaya başlasalardı metal kömür kazanlarıyla su depolarına rastlayacak ve yıldız taşı başlıklı baltalarıyla bile asla ilerleyemeyeceklerdi.

Gövdedeki deliğin üç metre ilerisinde göz gözü görmüyordu, Crozier hafızasını kullanarak yolu buldu ve Sessizlik'in elini tutup eğilmiş güverteyi de geçtikten sonra geminin kıç tarafına vardılar.

Gözleri karanlığa alışınca İçki Odası ve Cephane Odası'nın ağır kilitlerinin kırılarak kapılarının açılmış olduğunu gördü. Bunu Puhtoorak'ın adamlarının yaptığından şüpheliydi. O kapıların kilitlenmesinin bir sebebi vardı ve Terör'e dönen bütün beyaz adamların uğrayacağı ilk yer burasıydı.

Gemiyi terk ettiklerinde dolu bıraktıkları rom fıçıları boşalmıştı; ama kutular dolusu mermi, barut, fişek ile iki saçma tüfeği ve iki yüz adet süngü olduğu gibi duruyordu.

Bu odadaki metaller, Asiajuk'un gerçek insanlarını kendi dünyalarındaki en zengin adamlara dönüştürebilirdi.

Burada kalan barut ve mermi sayesinde gerçek insanların düzinelerce ailesi yirmi yıl boyunca kutuplarda geçimini rahatlıkla sağlayabilirdi.

Sessizlik, Crozier'ın çıplak bileğine dokundu. Burası işaret diliyle iletişim kurulamayacak kadar karanlıktı, bu yüzden o da düşünce gönderdi. Hissedebiliyor musun?

Crozier afallamıştı; çünkü Sessizlik onunla ilk kez İngilizce konuşuyordu. Ya Crozier'ın rüyalarının hepsini o da görmüştü ya da bu gemide bulunduğu süre içinde kullanılan dile çok dikkat etmişti. Düşüncelerini ilk kez kelimelerle paylaşıyorlardı.

Crozier ti, diye iletti düşüncesini. Evet.

Burası kötü bir yerdi. Hatıralar geminin her yanını pis bir koku gibi kaplamıştı. Crozier ortamı yumuşatmak için Sessizlik'i alıp ilerledi ve pruvayı işaret ederek ona alt güvertedeki malzeme dolabının bir görüntüsünü iletti.

Hep seni bekledim, dedi Sessizlik. Kelimeleri öylesine anlaşılırdı ki Crozier bu karanlığın içinde sesli konuşabileceklerini düşünmüştü, tabii

çocukları uyandırmadan.

Sessizlik'in az önce söylediklerini düşününce içi titredi.

Ana merdiveni kullanıp orta güverteye çıktılar.

Burası daha aydınlıktı. Sonunda ışığın tavandaki Preston marka aydınlatıcılardan geldiğini anladı. Yuvarlak camlar buz yüzünden matlaşmış; ama karla kaplanmamıştı.

Güverte boş görünüyordu. Adamların asma yatakları özenle toplanıp üst üste dizilmiş, yemek masaları katlanmış ve sandıkları kenarlara bırakılmıştı. Frazer marka dev sobanın, ön yatakhanenin ortasında karanlık ve soğuk bir görüntüsü vardı.

Crozier tuzağa düşürülüp vurulduğunda Bay Diggle'ın hayatta olup olmadığını hatırlamaya çalıştı. Uzun bir süredir ilk kez bu ismi düşünmüştü, Bay Diggle.

Uzun zamandır ilk kez kendi dilimde düşünüyorum.

Crozier'ın buna gülmesi gerekirdi. "Kendi dilimde." Eğer gerçekten dünyayı yöneten Sedna diye bir Tanrıça varsa, onun asıl adı Rüküş Fahişe olmalıydı.

Sessizlik onu geminin kıçına doğru çekti.

Subay odaları ve yemekhaneler bomboştu.

Crozier kimin Teröre ulaşıp onu güneye doğru hareket ettirmeye çalışmış olabileceğini düşünüyordu.

Des Voeux ve Kurtarma Kampı'ndaki adamları mı?

Des Voeux ve diğerlerinin teknelerle Fish Nehri'nden güneye doğru yol aldıklarına adı gibi emindi.

Hickey ve adamları mı?

Doktor Goodsir'ün aşkına, öyle olmasını diliyor; ama buna kendisi bile inanmıyordu. Doktorun, Teğmen Hodgson hariç bu canilerin arasında fazla yaşayamayacağını biliyordu. Kampta Terör'ü hareket ettirebilecek biri olduğunu sanmıyordu; ama küçük bir tekneyle açılmış olabilirlerdi.

Kurtarma Kampından karayı yürüyerek aşan ancak üç adam çıkabilirdi; Reuben Maie, Robert Sinclair ve Samuel Honey. Bir güverte subayı, bir pruva subayı ve bir nalbant Terör'ü buz kütlelerinin arasından üç yüz yirmi kilometre boyunca güneye yüzdürebilir miydi?

Crozier, başının döndüğünü hissetti ve adamların isimleriyle yüzlerini hatırlamaya çalışırken midesi de bulanmaya başladı. Sesleri hâlâ kulaklarındaydı. Seslerini duyabiliyordu.

Puhtoorak haklıydı, burası artık piifixaaq'ların, canlıları lanetleyen kinci hayaletlerin evi olmuştu.

Francis Rawdon Moira Crozier'ın ranzasında bir ceset vardı.

Işıkları açmadan ve diğer güverteleri kontrol etmeden gemideki tek cesedin bu olduğunu söyleyebilirlerdi.

Neden benim ranzamda ölmek istemiş?

Crozier'ın kalıplarında bir adamdı. Ceketi, şapkası ve yün pantolonuyla battaniyenin altına girmişti; hâlbuki onlar yaz zamanı denize açılmış olmalıydılar. Giysileri kimlik teşhisine yetmemişti. Crozier ceplerine bakmak istemedi.

Adamın elleri, bilekleri ve boynu kararıp buruşmuştu; ama Crozier'ın gördükten sonra ortamın karanlık olmasına şükrettiği yeri ise adamın yüzüydü.

Ölü adamın gözleri kahverengi mermere benziyordu. Saçları ve sakalları adam öldükten sonra da aylar boyunca uzamaya devam etmiş gibiydi. Dudakları kuruyup gerilerek dişleri ve damaklarını ortaya çıkarmıştı.

Dişlerinin hali sinir bozucuydu. İskorbüt yüzünden dökülmemişti ve ön dişleri olduğu gibi duruyordu; ama sararmış ve sanki uzamışlardı. Bir tavşanın ya da sıçanın dişleri gibi uzamaya devam edecek ve sonunda içe doğru kıvrılıp adamın boğazını keseceklermiş izlenimini veriyordu.

Crozier eski odasına sızan akşam ışığı altında ölü adamın dişlerini inceliyordu. Bu, son birkaç yıl içinde gördüğü en imkânsız olaydı ve bunun son olmamasından korkuyordu.

Sessizlik'e işaretle Hadi gidelim, dedi. Burada her şey onları dinliyor gibiydi, bu yüzden düşünce göndermek istemedi.

Kapalı olan ana bölmeye girebilmesi için balta kullanmak zorundaydı. Buraları kimin mühürleyip kapattığını düşünmektense baltayı fırlattı, yukarı tırmanıp Sessizlik'in merdivene çıkmasına yardım etti.

Kuzgun uyanmak üzereydi ki Sessizlik onu sallayıp tekrar uyuttu ve çocuk yeniden hafifçe horlamaya başladı.

Crozier, Burada bekle, dedi ve yine aşağı indi.

Önce ağır teodoliti ile birkaç aletini alıp hızla güneş okuması yapmaya başladı ve kitabın üstüne kapanıp bir şeyler yazdı. Sonra teodoliti ve kitapları aşağıya bıraktı; çünkü bu gemiyi son kez tamir etme düşüncesi belki de faydasız işlerle dolu bir hayatta alınabilecek en faydasız

kararlardan biriydi. Ama bunu yapması gerektiğini de biliyordu. Tıpkı şimdi yapacağı şeyi yapması gerektiği gibi.

Alt güvertedeki karanlık Cephane Odası'na girip barut fıçılarını açtı ve alt güverteyle en alt güverteye inen merdivenlere barut dökmeye başladı. İkinci fıçıyı orta güverteye ve özellikle de kendi odasının açık kapısı önüne ve üçüncü fıçıyı ise Sessizlik ve çocukların beklediği üst güverteye döktü. Asiajuk ve diğerleri geminin sol tarafına yaklaşmış, otuz metre öteden onları izliyorlardı.

Crozier açık havada kalmak istiyordu; ama alt güverteye tekrar inmesi gerektiğini hatırladı.

Gemide kalan son fener yağı fıçısını da bütün güvertelere boşaltıp kendi odasını iyice ıslatmayı ihmal etmedi. Yüzlerce kitabın bulunduğu Büyük Kamara kapısının önünde durakladı.

Sevgili Tanrım, önümüzdeki karanlık kışlar için onlardan birkaçını almamın sakıncası var mı?

Ama şimdi onlar içlerinde ölü gemi inua'sı taşıyorlardı. Ağlamaklı bir halde onları da fener yağıyla ıslattı.

En üst güverteye de gaz döktükten sonra bidonu buzun üstüne fırlatıp attı.

Parmaklarıyla Sessizlik'e Aşağıya son bir gezi, sözü verdi. Çocuklarla beraber buza in sevgilim.

Kibritler üç yıl önce bıraktığı yerde, masasının çekmecesindeydi.

Bir saniyeliğine yatağının gıcırdadığını ve içinde yatan adamın kımıldadığını duyar gibi oldu. Adamın kurumuş kollarını açıp uzun, sarı tırnaklı ellerini yavaşça havaya kaldırdığını duyabiliyordu. Crozier arkasını dönmedi. Kaçmadı. Dönüp bakmadı. Kibritleri alıp odasından yavaşça çıkarak barutla kaplanmış ve balina yağıyla ıslatılmış güverteye çıktı.

İlk kibriti atabilmek için ana merdivene inmesi gerekiyordu. Burada hava çok kötüydü ve kibrit yanmamakta direniyordu. Derken barut alev aldı ve Crozier yağla ıslattığı bir feneri tutuşturup gemiyi baştan kıça ateşe verdi.

Sadece alt güvertenin yanması bile yeterliydi, geminin kaburgası kutup çölündeki altı yıldan sonra kuruya kuruya kava dönmüştü. Orta ve üst güvertedeki barutu da ateşlemeyi bekliyordu.

Daha sonra geminin batı tarafından buza atladı ve bir türlü iyileşemediğini sızlayarak anlatan sol bacağına küfürler yağdırdı. Aşağıya

inerken ip merdiveni kullanması gerekirdi, Sessizlik bu düşünceyi ona iletmeye çalışmıştı.

Bir süre sonra yaşlı ve topal bir adam olacağından emindi. Buzda bekleyen diğerlerinin yanına gitti.

Gemi, yarısı suya batmadan önce bir saat boyunca yandı.

İnanılmaz bir yangın felaketiydi. Adeta kutup dairesindeki Guy Fawkes günüydü.

Yangını izlerken aslında baruta ve yağa ihtiyaç olmadığının farkına varmıştı; çünkü geminin kaburgası, yelkeni ve tahta kaplaması o kadar kuruydu ki, on yıllar önce tasarlanan bir kundakçı bombasıyla bile bütün gemi havaya uçabilirdi.

Buradaki buz birkaç hafta ya da ay içinde eridiğinde Terör batabilirdi de. Yan tarafında baltayla açılan o delik de geminin ölümcül yarası olurdu.

Gemiyi yakmasının sebebi bu değildi. Sorulmazdı ama eğer sorulsaydı, onu neden yaktığını açıklayamazdı. Crozier, İngiliz "kurtarıcıların" terkedilmiş gemiye dikkat kesilmesini, burada dinledikleri hikâyeleri itici İngiliz halkını korkutmak için anlatmalarını ve Bay Dickens ile Bay Tennyson'ı bu öyküleri kullanmaya teşvik etmelerini istemiyordu. Kurtarıcıların buradan İngiltere'ye taşıyacakları tek şeyin dinledikleri hikâyeler olmayacağını da biliyordu. Bu gemiyi sahiplenmek ölümcül bir belaya bulaşmakla eşdeğerdi. Böyle olduğunu ruhunun gözleriyle görmüş ve sixam ieua hisleriyle sezmişti.

Alev alan direkler yıkıldığında gerçek insanlar sevinç çığlıkları attı.

Şimdi yüz metre geride durmaları gerekirdi. Terör'ün gövdesinde açılan ölümcül deliği de alevler sarmıştı, direkler ve arma yandıktan kısa bir süre sonra gemi fokurdayarak derinlere doğru yol aldı.

Yangın sesleri çocukları uyandırmış ve alevlerin ısıttığı buzuldaki herkes; Sessizlik, sinirli Asiajuk, büyük memeli Nauja, avcılar, neşeyle sırıtan Inupijuk ve hatta Taliriktug bile parkalarını çıkarıp kamatik'ın üstüne bırakmıştı.

Gösteri bittiğinde gemi de güneş de batmıştı; ama gri buzun üstünde uzamaya başlayan gölgelerin sahipleri bulundukları yerden ayrılmayıp etrafa saçılan enkaz parçalarını kutluyorlardı.

Sonra grup geri döndü ve önce büyük adayı ardından küçük adaları geçerek kamp kuracakları an akaraya doğru ilerlediler. Gün ışığı gece yarısından sonra da yollarını aydınlatmaya devam etti. Karanlık çökmeden önce hepsi buzdan ve bu bölgeden kurtulmayı istiyordu. Köpekler bile

küçük adaları geçtikten sonra havlamaktan vazgeçmiş ve eve varabilmek için koşumlara daha hızlı çekmeye başlamışlardı. Asiajuk kızakta uyuyakalmıştı; ama bebeklerin ikisi de uyanıktı ve oyun oynamaya hazırdılar.

Taliriktug, kıpırdanan Kanneyuk'u sol eline aldı ve sağ eliyle de Silna, Sessizlik'e sarıldı. Kuzgun, annesinin kollarından kurtulup tek başına yürümek için çırpınıyordu.

Taliriktug, dilsiz bir anne ve babanın böyle dikkafalı bir çocuğu nasıl yola getireceklerini merak ediyordu. Bunu ilk kez düşünmemişti. Daha sonra inatçı çocuklarını yola getirmeyi önemsemeyen bir kültüre mensup olduğunu hatırladı. Bunu da ilk kez düşünmemişti. Kuzgun da içinde saygın bir büyüğün inua'sını taşıyordu ve babası bu büyüğün ne kadar saygın biri olduğunu görebilmek için beklemek zorundaydı.

Francis Crozier inua'sı Taliriktug'un içinde hâlâ yaşıyordu ve hâlâ hayatın zavallı, iğrenç, yabani ve kısa olduğuna inanıyordu; ama yalnız olmayabilirdi.

Silna'ya sarılıp Şaman'ın boğuk horultusunu, Kanneyuk bebeğin yazlık parkasını ıslatmasını ve haylaz oğlunun inatçı debelenişlerini görmezden geldi. Taliriktug ve Crozier donmuş zemin üstünde doğuya yürümeye devam ettiler.

*** *** * *** ***